Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888–1948/1990. 16. (76.) évf.
1. szám. 2006 január
Ára: 1 lej, előfizetőknek: 0,70 lej

Isten nevével

Szeretett Híveim, Lelkésztársaim! Isten nevével ajkunkon és szívünkben indulunk az új esztendő útján, és kérjük őt: „Oh Uram, segíts most, oh Uram, adj jó előmenetelt!" Telve vagyunk a hála, az öröm és reménység érzéseivel a megtett útszakaszért s az előttünk álló jövőért. De vigyünk magunkkal útravalót is, hogy emberként élhessünk Istennek tetsző életet. Az új esztendőben legyen ez a felelősségérzet.

Isten az embert társas lénynek teremtette. Ez azt jelenti, hogy az embert nem hagyja érintetlenül a másik közelsége, viszonyul hozzá. Ennek a viszonyulásnak egyik formája az, amikor felelősséget érez a másik iránt. A kaini állásponttól – „avagy őrizője vagyok-e az én atyámfiának?" – az evangéliumi szemléletig – „egymás terhét hordozzátok" – természetesen hosszú az út, és aszerint, hogy kinek mi a hivatása, milyen érzékeny a lelkiismerete, messzire tekintő az intelligenciája és forró a hite, a felelősségérzetnek és -tudatnak igen sok változata jelentkezik.

A felelősségérzet körét és tartalmát a megbízatás, a hivatás határozza meg. Felelősséggel annak tartozunk, aki megbízatásunkat adta, és az iránt érzünk, akire ez vonatkozik. Az édesanya gyermeke, a próféta Isten törvénye iránt érez gyötrő és aggódó felelősséget, és mindenik megbízójának, teremtőjének, Istennek tartozik felelősséggel. Mennél magasabb rendű ez a hivatás, annál nagyobb a felelősségérzet köre is.

A felelősségérzet intenzitását hivatástudatunk foka méri. A felelősségtudat abban a szívben él és lángol, amely érzi, hogy neki hivatásán túl személy szerint is köze van az emberekhez, közösségekhez, eszményekhez, értékekhez. Ezért a felelősség következményeiben mindig bizonyos védelmet és harcot jelent. Védelmet azok számára, akikre irányul, és harcot azokkal szemben, akik ellenségei annak a személynek, közösségnek, eszménynek vagy értéknek. Így lesz a felelősségérzetből felelősségvállalás, tehát magatartás: kiállás, kockázatvállalás és önmegtagadás.

A nagykorú ember maga felelős a cselekedeteiért. A lelkéért is. Istentől kapott mindent, tehát neki kell számot adnia mindennel. Semminek sem korlátlan ura, csak sáfára, aki vagyonát éppen úgy sáfárkodásra kapta, mint tudását és egész lelki örökségét. Mennél nagyobb a vagyon és a lelki örökség, annál nagyobb a felelősség. Ezért a hívő embernek, mint Isten gyermekének, felelősnek, de hűségesnek is kell lennie, aki azon a helyen és megbízatásban, ahová állíttatott, és azokkal a tehetségekkel, amelyeket kapott, becsülettel, felelősen és hűséggel sáfárkodik, a többre bízatás reménységében.

A felelősségérzet, mint emberi létünk egyik meghatározó értéke, az elmúlt év legnagyobb ajándéka volt, amellyel életünk gazdagodott, mert Isten azt szemünk látókörébe és szívünkbe helyezte. Ha visszatekintünk, és számba vesszük az eseményeket, úgy tapasztaljuk, hogy az áldások és eredmények mellett leginkább a soha nem látott, világszerte romboló természeti katasztrófák, s nyomukban a pusztulás, az emberi szenvedés és fájdalom állt egyéni és közösségi életünk középpontjában. Mintha a természet vak erői kiszabadultak volna a Gondviselés törvényekkel irányító ellenőrzése alól. A látvány, amint felsírt bennünk a költő felismerése: „odalett az emberek vetése", nemcsak megrendített, hanem egy pillanatra megbénította tudatunkat és életünket. De csak azért, hogy utána hatalmasabb erővel törjön fel az együttérzés, a segítőkészség új erőt és lendületet adó lelkülete. Az emberi életeket és javakat elsodró szennyes árból egy új drága kincs emelkedett ki: az egymásra odafigyelő és egymást a szeretetben felvállaló emberi felelősség. Megnyíltak a

folytatás a 4. oldalon

Dr. Szabó Árpád püspök

A napsugarat nem lehet eltaposni!

Új esztendei indulásunkat, jövőt fürkésző tekintetünket az a bizonyosság és felismerés kell betöltse – erőt, biztatást, bátorítást adva –, hogy a napsugarakat nem lehet eltaposni, Istenbe, jóságba, szépségbe és szeretetbe vetett hitünket nem lehet kioltani.

Sok minden történt velünk és az emberiséggel, e föld lakóival az évszázadok, évtizedek s az elmúlt esztendő során is. Voltak napfogyatkozások, természeti katasztrófák, háborúk, vérengzések, embertelen kegyetlenségek – még a hit nevében is. De nemcsak voltak, ma is vannak pusztítások, éhínségek, gyűlölködések, az élet semmibe vevése, csalódások és reményvesztések, hivatalok packázásai, a hatalom birtokosainak visszaélései – kiábrándultság.

Mi az, ami mégis megtartotta annyi vészen, megpróbáltatáson keresztül is az embert? Mi az, ami erőt, biztatást adhat ma is, a sokszor porba hullt és porba sújtott ember számára, hogy felemelkedjék, ha nem Istenbe vetett bizalma, hite és reménysége?! Hogy önmagára találva a lelkét – ezt az Istenhez fűző kapcsot – újra felfedezve, megbecsülve, vele és általa járván az élet útját, közösségben tudjon élni teremtőjével, alkotójával, mennyei Atyjával.

Mint ahogy valamikor Mózes szólt népéhez, nekünk is figyelmeztetnünk kell népünket: „Csak vigyázz magadra, és őrizd jól a te lelkedet, hogy el ne felejtkezzél azokról, amiket láttak a te szemeid, és hogy el ne távozzanak a te szívedből teljes életedben, hanem ismertesd meg azokat a te fiaiddal és fiaidnak fiaival." (5Móz 4,9) S „vajha így maradna az ő szívük, hogy félnének engem, és megtartanák minden parancsolatomat minden időben, hogy jól legyen dolguk néki és az ő gyermekeiknek mindörökké!"

Jövőt kémlelünk, fürkészünk: az előttünk álló időt. Ez a jövő nemcsak a miénk, de elsősorban gyermekeinké és unokáinké. Mit viszünk magunkkal útravalóul és mit adunk nékik? Változik körülöttünk a világ, sok-sok ráhatás ér bennünket. Mit veszünk át belőle? És milyen úton megyünk? Meghalljuk-e az apostol figyelmeztetését: „A lélek útján járjatok!" S a lélek útját is tisztítani kell, tisztán tartani, egyengetni, mert belepi a közömbösség, elárasztja a bántás, a megnemértés vize.

Milyen jó annak, aki meleg otthonból, a szeretet simogató, biztató, erőt és reményt adó együttérzésével indulhatott az új esztendőbe! Lelkét fel tudta emelni – hálával és köszönettel – Isten felé! S nemcsak önmagáért köszönte meg a megtartást, kérte a további segítséget, de szeretteiért is tudott imádkozni. S még ennél is többet érzett és értett meg az élet csodálatos valóságából az, aki úgy lépte át az új esztendő küszöbét, hogy népére s az emberiségre kérte Isten áldását.

Gyermeki elképzelés, hogy életünk útján valamit is befejezettnek tekinthetünk, hiszen maga az élet: „folyam". Elindul a forrásból, és megy-megy előre. S milyen változó is az útja: felbuzog, csörgedez, majd zúgtatva vágtat, méltóságteljes folyammá duzzad, kiteljesül. Magába fogadja a sok kis vizeket, csermelyeket, patakokat, kisebb-nagyobb folyókat. Magába fogad, kiegészül.

Magába fogad! Álljunk meg egy pillanatra az Isten teremtette természet, szemünk előtt levő, e csodálatos figyelmeztető, kijelentést hordozó útmutatásánál. Abból a kis forrásból, érből, csermelyből sohse lenne folyó és folyam, ha nem fogadná be a mellette lévő vizeket. Kiszáradna, elsorvadna, eltűnne, nem is tudnánk róla. S ki fakasztja a forrást? S ki jelöli ki útját, ha nem teremtője, alkotója, az Isten? S csak így válhat valóra a forrás álma: a tenger. De soha el nem jutna egyedül. Csak úgy juthat el, ha összeölelkezik sok kis társával, s együttes erővel győzik le az akadályokat, biztatják, erősítik egymást, egyek lesznek a hitben, hogy elérik a tengert.

folytatás a 4. oldalon

Kiss Károly

A jövő küszöbén

Uram, amikor karácsonykor, Jézus születésének ünnepe táján lezárul egy esztendő, és becsukódnak a kapuk a múlt mögött, s míg ugyanakkor egy másik küszöb elé érkezünk, az újabb kapu helyes megnyitásáért kopogtatunk nálad.

Kopogunk, hogy menyittassék számunkra a jövőbe, a Fény felé vezető út, hogy lelkünkben immár a szent karácsony, a születés bizonyosságával feltöltődve és megerősödve, minden salaktól, lelki iszaptól, testi szennytől megtisztulva léphessünk be a még érintetlen, patyolat Újba.

Ott állunk a küszöbön, tétovázva talán, mégis új fogadalmakkal és hittel nézve a belépés elé. Lehet, hogy csak beteljesületlen álmok várnak ránk, de az is lehet, hogy a lehetőségek, a kibontakozás, megvalósulás, a béke, a szeretet, az emberséges világ vár ránk. Olyan világ, amelyben épp úgy kell küzdeni a mindennapi betevőért, mint az elmúlt esztendőkben, mégis valahogyan másképpen, más szinten, más eszközökkel, más hozzáállással. E küszöbnél természetesnek tartjuk a visszatekintést is legalább egy esztendő távolába, amelynek hónapjai – mint a tizenkét tanítvány –, a négy évszak – akár az evangélisták – már csak egy másodperc „mindenhatóságába" sűrűsödik, hogy könnyebben áttekinthetővé legyen számunkra a háromszázvalamennyi dolgos nap, amelyeken tőled kapott talentumainkat kamatoztattuk vagy elherdáltuk.

Bár ez az esztendő-eleji új küszöb nem minden halandó számára utolsó, számadást kell vetnünk tetteinkkel, bűneinkkel, erényeinkkel épp úgy, mintha ebben a végtelenül sűrű másodpercben a te színed előtt állnánk, tőled várva végleges, boldogító vízumot a vágyva vágyott Országba.

Engedelmeddel, Uram, bűneinket megbánva és megbocsátva, lelkünkben megújult hittel és reménységgel hadd kopogtassunk a jövő kapuján. S amikor beléphetünk, végezhessük becsületesen a ránk bízott feladatokat, azokat az emberi teendőket, amelyeket te bízol ránk.

Hála szent nevednek, hogy velünk voltál a múlt küzdelmeiben, és velünk leszel továbbra is. Ámen.

Simó Edmund

2004. augusztus 11-én a Gerice-II konferencián Kolumbán Gábor főgondnok az erdélyi és a magyarországi unitárius egyházak viszonyát elemző előadást tartott. A két egyház kapcsolatában megmutatkozott feszültségek feloldására a 2005. augusztusi, „Magyarországon élő erdélyi származású és magyarországi" unitáriusok számára szervezett budapesti találkozó fontos lépésnek bizonyult. Októberben A számok és a halogatás cím alatt tettük közzé Kolumbán előadásának bevezető gondolatait, decemberben pedig a közeledést elnehezítő, mesterségesen gerjesztett „határosodásról" volt szó (Határtalanítás).

Méhkas-ápolás

Önismeretünk, stratégiai gondolkodásunk és „külkapcsolataink" alakítása mentén sürgős revízió alá kell vennünk szemléletünket „az unitáriusok létszáma" kérdést illetően. Hagyjuk már egyszer abba, hogy cselekvésképtelenségünk magyarázatára állandóan a „kis létszámot" kapjuk elő! Abból, hogy egy közösségnek a létszáma kisebb, mint egy másiknak, önmagában semmi nem következik. Ne próbáljuk az el nem végzett munkát, az elhalasztott teendőinket, az oda-nem-figyelésünket azzal magyarázni, hogy kevesebben vagyunk, mint, mondjuk, a reformátusok vagy a katolikusok. Ne ítéljünk semmilyen közösséget halálra csak azáltal, hogy „fogy a létszám". Hogyha 1990-ben Énlakáról eldöntöttük volna, hogy ki fog halni a falu, mert elöregedett, akkor ma talán nem lenne sem egyház, sem turizmus, sem semmi a faluban. Ne folytassuk a Ceauşescu által elkezdett falurendezési projektet. Figyeljük meg: úgy beültették a fejünkbe a nyolcvanas években, hogy ki fognak halni közösségek Erdélyben, hogy el is hittük. Olyan szemléletre van szükség, hogyha egyetlenegy emberünk sem lakik ott állandóan, de tulajdon van, templomunk van, paplak van, akkor azt tartsuk rendben! Legyen gazdája annak a helynek – ember majd kerül. Eljön az idő, amikor a feladat csak annyi lesz, hogy be kell lakni. A feladatainkat végezzük el, még akkor is, ha ott nincs egyetlen hívünk sem!

De közösségeink típusain is el kell gondolkodnunk. El kell fogadnunk, hogy közösséget építeni úgy, ahogy több száz éven keresztül történt, ma már nem lehet. Más típusú közösségekre van igény és szükség. Ezelőtt kétszáz évvel az volt közösségben, aki a másikat meg tudta érinteni. Ha nem láttam – nem volt szomszédom. Ha nem találkoztam vele minden nap – nem tudtam vele közösséget alkotni. Ez ma már nem így van. Nézzük meg a világon: olyan közösségek jelennek meg, amelyeknek tagjai az életben soha nem látták egymást. Hol találkoznak? Leginkább az interneten. Leveleznek, képeket küldenek, többet tudnak egymás életéről, mint én a lakótársamról vagy a szomszédomról. Figyeljük meg, hogy a technika olyan eszközöket ad a közösség kialakítására, amelyekkel mi még nem élünk. Máig nincsen a hazai unitáriusok között – legalábbis én nem tudok róla – egy olyan közösség, amely ezeket az eszközöket használná. Kivéve persze a levelezési listákat, ahol egymást szokták szidni különböző ürüggyel. Dicsérni is szokták. Ez azonban nem közösség, még *csak* információforrás és -csatorna.

Nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy a szükségletekből kell kiindulni. Bármit akarunk is tenni, meg kell vizsgálni, milyen emberi szükségletet akarunk kielégíteni vele. Meg kell látnunk és ki kell mondanunk, hogy atyánkfiai azért tudnak elmenni Magyarországra dolgozni, mert ott munkaerőhiány van. Ezt egyetlen magyar kormány sem volt képes elmondani. Evidencia, hogy ezek az emberek állást kapnak Magyarországon. Sokáig azt mondták: „feketén" dolgoznak, azért kapnak állást. Lám-lám bevezették a munkavállalási vízumot – és így is találnak munkát. Vagy nézzük meg az orvosainkat, tanárainkat. Ők azért mehettek el, mert Magyarországon szükség volt rájuk, és nagyon sokan közülük azért keltek útra, mert itt nem volt rájuk szükség – legalább is így érezték.

Mi a „szerepük" az Erdélyből Magyarországra településeknek? Amikor valamilyen, nekünk igen fájdalmas folyamat nagyon erőteljesen működik, akkor legalább annyit meg kell tennünk, hogy kérdezzük az Úristent: jó Atyánk, ezt miért engeded? Ha erre a kérdésre nem kapunk választ, akkor még mindig gondolkodni kell. Én kaptam választ erre a kérdésre, és nem átallom, sőt szeretném ezt a választ elmondani. Nekem ugyanis elmentek a gyermekeim, s ez nekem fáj. A válasz, amit a kérdésre kaptam: azért mennek el az erdélyi emberek Magyarországra, mert ez a folyamat az egységes magyar tudat megszületésének, létrehozásának, megerősítésének momentuma. A magyarországi magyaroknak szükségük van arra, hogy erdélyi emberek kultúráját, mentalitását, gondolatvilágát megismerjék. A látszat ellenére igenis szükségük van arra, hogy eljöhessenek Erdélybe, és nekünk is szükségünk van arra, hogy eljöjjenek. El kell hogy jöjjön az az idő, amikor a Kárpát-medencében egységes magyar identitástudat fog újra megjelenni. De ahhoz, hogy ez az egységes magyarságtudat megszülethessék, ahhoz az erdélyi magyarnak felemelt fővel kell elmennie Magyarországra, és erdélyi magyarként kell ott megnyilvánulnia. Ha meg kell változnia, „szerepet kell játszania" vagy át kell alakulnia, akkor sajátos küldetését nem fogja tudni betölteni. Ezért nekünk, erdélyi unitáriusoknak kötelességünk az elment erdélyi magyaroknak segíteni abban, hogy erdélyi magyarként tudjanak Magyarországon élni. Ha az elmenőt „kicsaptuk", mint a kutyát, akkor nem tudja elhozni a munkatársát, barátait. S ha megházasodik – hát elhozná a családját. Hogy fog emberként viszonyulni a szülőföldjéhez, ha „kitették" őt, és nincs hova hazahozza társát?

Befogadó intézmények létesítéséről kell gondoskodni. A gondozói munka, a szórványgondozás, az innen elment emberek lelkigondozása érdekében az egyik cél, hogy egységesítsük az egyházak ilyen irányú cselekvéseit. Ez azonban csak kis része a teendőknek. Ezt megelőzően nagyon sok munkát el kell végezni Erdélyben. Például rendbe kell hozni az összes paplakot. A hazajövők legelőször a papot keresik fel, akitől útravalót nyertek. Legyen a pap háza olyan központ, ahová bármikor, bárhonnan vissza lehet térni! Ehhez az is kell, hogy a pap le tudja fektetni azt a vendéget, és el tudja őt látni. Nehogy az történjék meg, hogy „már megint hoztak a nyakamra tizenöt embert". Az amerikaikkal is úgy vagyunk: „jó, hogy vannak, de többen ne jöjjenek." Költségek vannak, jelentős pénzkiadással jár mindez, időt vesz igénybe – és így tovább. Ebben is meg kell változtatnunk a szemléletünket. Beszélnünk kell erről magyarországiakkal, amerikaiakkal, hogy ennek az itthon-otthonteremtésnek a költségeit közösen kell vállalni. Ha a szellemi centrum Erdély, ha a gyökerek ápolása a mi feladatunk, akik itt élnek, akkor ehhez hozzá kell hogy járuljanak azok is, akik csak időnként jönnek haza, vagy vendégként érkeznek. Legyen az erdélyi Unitárius Egyház olyan, mint egy méhkas! A kirajzott méhek mindig tudják, hogy hová kell hazatérni. Ha úgy alakult az emberek sorsa, hogy máshol van dolguk, ne azt mondjuk meg nekik, hogyha elmész, a méhkast felégetjük, hanem azt mondjuk meg nekik, hol a bejárat a kasba. Akik itt maradnak, azoknak a méhkast folyamatosan működtetni kell. Ez a „méhkas-ápolás" része kell hogy legyen a magyarság szellemi fejlődési folyamatának. Márpedig a magyarság Erdély nélkül – mint ahogy a többi elszakadt országrészek nélkül is – csonka marad, nem tudja az egységes tudatot kialakítani. Nekünk abban kellene szövetkeznünk, hogy kinek mi a dolga, mit kell elvégezni a saját hatáskörében ahhoz, hogy ez az egységes tudat kialakuljon.

Kolumbán Gábor

A napsugarat...

folytatás a 2. oldalról

A ma emberi életének egyik legfájóbb, legszomorúbb jellemzője a szétesettség. „Mindenki megy a maga útján, s találkozunk néha a sivatagok Jákób kútján." Az ember felnőtté válásáról beszélünk, a tudomány és a technika csodálatos eredményeiről. De a tudomány az élet mibenlétének ismeretére máig sem jutott el, mert az életet a minősége határozza meg. Szemünk csak a formát látja, veszi észre, erre összpontosul a figyelmünk is. Pedig ez csak a külső. A forma lényege a tartalom, s ez a tartalom: a lélek. Az élet valamelyes megértéséhez belső látás szükséges, a lélek látása. Milyen szépen fejezi ki ezt a költő: „Ó titkok titka / a földön itt lent / belülről nézzen / mindenki mindent, /

szemet és szívet / harcot és békét! / Áldja meg az Úr / áldja meg az Úr / a belülről látók / fényességét!" (Dsida Jenő)

S mindezek után kérdezhetjük: vajon az-e a felnőtté válás, amikor az ember elhagyja apját-anyját, sokszor gyermekét, a szülői házat, szülőföldet, anyanyelvét, amelyen beszélni, imádkozni tanult, s gyökerét, népét, egyházát, nemzetét? Amikor elszakítja azt a lelki köteléket, amely Istenhez és embertársához kötötte és kötheti, amely növekedését, emberré válását elindította, s biztosíthatja?!

Nem akarja észrevenni, hogy ezért vált sivárrá, szürkévé, fénytelenné az élete, ezért van tele panasszal az ajka és a szíve. „Be jó volna újra örülni / fáradt szegény látásomat /zöld pázsit-kendőbe törülni..." – ismételgeti a költő panaszát. Pedig az örömnek, örülni-tudásnak a lehetősége újra és újra megadatott számunkra. Nem véletlen, hogy karácsony, Jézus születésének ünnepe s az Újév, az újrakezdés alkalma közel van egymáshoz. Annak születése, aki azért jött, hogy megkeresse és megtartsa azt, ami életünkből megfogyatkozott, elveszett. Aki arra figyelmeztet, hogy az élet több, mint az eledel, több, mint amit a ma fogyasztói társadalma kínál számunkra. Hogy nemcsak kenyérrel él az ember, szükségünk van, nagyon is nagy szükségünk van a lélek kenyerére s a szellem táplálékára. Hogy meg kell változnia életlátásunknak, újra egybe kellene hangolnunk a széttagolódott, egymástól eltávolodott, összetartozását elvesztett testet és lelket! Hogy életünk összehangoltan, azonos ritmusban kell hogy folyjék, hogy valóban élővé váljék, hogy meghalljuk a nekünk szóló, bátorító, megtartó üzenetet: Isten szeret titeket! S szeretetének napsugara az, amely megtartja és kiteljesíti életünket. Ez az, ami emberré tehet. S hogy ez a szeretet mindig ránk sugároz, csak ne forduljunk el tőle, ne az árnyékot keressük, az élet árnyékos útját járjuk. S aki ezt a fényt magába fogadja, annak szívén nyílik ablak a világra, amelyen keresztül Istenre és embertársra láthat és találhat.

1135-ben Córdobában született Májmúni, aki *Az orvos imája* című fogadalmat írta. Jó lenne ezt a fogadalmat az egészséges, teljesebb élet érdekében őszinte szívvel elmondanunk Istennek: „Jó és könyörületes Isten, irgalmadban ajándékozz meg azzal, hogy ne legyek nagyravágyó, ne engedj bennem olyan gondolatot ébredni, hogy már eleget tudok. Hanem adjál nekem erőt, időt és kedvet, hogy szüntelenül kiigazítsam ismereteimet, és szert tegyek újabbakra. Erősíts meg engem a nagy feladatomban, mivel a te segítséged nélkül a legcsekélyebb dolog sem járhat sikerrel."

John Stuart Mill angol bölcselő pedig így figyelmeztet és vall életfelfogásáról: „Csak azok boldogok, akik nem csupán és nem örökké saját boldogságukra gondolnak, hanem azon vannak, miként lehetne boldoggá tenni másokat, miként tehetnének szolgálatot az egész emberiségnek... Ha így tesznek, meglelik a legnagyobb örömöt az életben."

A hirosimai békeparkban sziklára vésve olvasható Miekichi Suzuki költő megrendítő imája, amelyet talán a sintó istenhez intéz: „Add vissza anyámat, add vissza gyermekeimet..., add vissza önmagamat!"

Milyen sok kérés, elvárás fogalmazódik meg bennünk is az új esztendőbe való elindulás napjaiban! Hiszen mi is sokat veszítettünk. „Sok mindenem volt, elveszett / Sok mindenem volt, elfogyott / Sok mindenem volt – elkopott / De ami megmaradt... drága lett / Maradjon meg a hit, remény / Szeretet és az öntudat / És el ne veszítsem soha / Ki mindezt adja: az Urat!" (Fejszés András)

Megtalálni tiszta, igaz önmagunkat, emberségünket, Istenbe vetett hitünket s azt a napsugarat, amelyet Isten bocsát reánk, amely megtart, éltet és áldást ad – ez a legfontosabb. S tudni, rendületlenül bízni abban, hogy a napsugarat nem lehet eltaposni!

Családoknál járva

Új eget és új földet várunk az ő ígérete szerint, amelyben igazság lakik.
(2Pét 3,13)

Örökkévaló Jóság! Szerető édes Atyánk! Minden új év kezdete mintha ismeretlen világba vezetne minket. Pedig, minden új év az elmúltnak folytatása, életünk és reményeink továbbálmodása. Hogy más évszámot írunk, csak azért van, hogy „sorrendbe állíthassuk" a múló és az elkövetkező időt.

Itt és most, Atyánk, a 2006. év kezdetén is hozzád fordulunk kéréseinkkel. Elsősorban egészséget kérünk önmagunk, közelben és távolban élő szeretteink számára. Erőt kérünk, hogy a tőled kapott feladatainkat elvégezhessük. Békességet és szeretetet kérünk a világba és gyermekeid között, hogy ezek által teremtődhessék meg országodat építő munkánk alapja. Adj egymás iránti megértést a népek és nemzetek között, hogy ki-ki megtalálhassa a másikban a testvért, a felebarátot. A te igazságod járja át minden cselekedetünket, szebbé téve a tőled kapott napjainkat. A te oltalmadba ajánljuk életünket, Istenünk, ez új esztendőben is, segíts, hogy jó gyermekeid s a názáreti Jézus hű tanítványai lehessünk minden időben. Ámen.

Benedek Jakab

Isten nevével

folytatás az 1. oldalról

pénztárcák és a szívek, és csodát műveltek: megmutatták, hogy az ember nemcsak farkasa tud lenni egymásnak, hanem kész önmagát legyőzve Isten gyermekeként megnyilvánulni a bajban.

Ezt a felelősségvállalást és önfeláldozó szeretetet, mint célt és irányt mutató drága kincset, vigyük magunkkal az új esztendő ismeretlen útjára. Mutassuk meg, hogy felnőttünk ennek hordozására és gyakorlására. Egyéni és közösségi életünkben, családi, baráti, egyházi, iskolai és társadalmi kapcsolatainkban hordozzuk felelősséggel egymást; mert Isten is felelősséggel visel gondot ránk, és hordozza atyai kezében életünket.

Ezekkel a gondolatokkal és érzésekkel kívánok szeretett testvéreimnek: híveinknek, az egyházközségek, egyházkörök és az egyetemes egyház lelkészi és világi vezetőinek és minden jóakaratú embernek széles e hazában és világon, Isten áldotta boldog és békés új esztendőt!

Elekes Botond

Vitaindító a Dávid Ferenc Unitárius Kutatóközpont megalakításáról

2005 novemberének első hetében volt szerencsém részt venni az ICUU kongresszusán a Barcelonához közeli Montserratban. A kongresszus keretében ellátogattunk Villanuevába, Szervét Mihály szülőfalujába. A helyszínen jó volt látni és tapasztalni, hogy a helyi, mintegy 300 lelket számláló közösség milyen rendkívüli figyelemmel és körültekintéssel ápolja – vélhetőleg legismertebb – szülöttjének emlékét és örökségét. Az amúgy római katolikus közösség korán felismerte, hogy a 3. évezredben milyen lehetőségeket hordoz a Szervét-örökség, és e lehetőségeket megfelelően „kihasználva" miként lehet a szellemi hagyatékot a település szolgálatába állítani.

Nem hivalkodó, de pazar méretű, központi fekvésű kétszintes épületben adtak helyet a Szervét Mihály Központnak. A központ egyrészt ápolja Szervét Mihály örökségét (állandó tárlat mutatja be a nagy reformátor életútját), másrészt helyet ad időszakos kiállításoknak, továbbá tudományos konferenciákat és egyéb rendezvényeket szerveznek. A települést körbejárva egyértelműen kiderült, hogy a Szervét Mihály Központ egyben a falu „nagybetűs" kulturális központja is. Az épület aulájában és utcai homlokzatán különböző emléktáblák őrzik a helyiek megítélése szerinti fontos események emlékét: többek között megtudhatjuk, hogy az intézetbe ellátogatott a spanyol király. Valószínűsítem, hogy Villanuevához hasonló jellegű és méretű településből több ezer van Spanyolországban, azonban kevés olyan van, ahova a királyi család képviselője az elmúlt harminc évben eljutott.

A látottakon, tapasztaltakon eltűnődve merültek fel bennem az alábbiak.

Azt gondolom: ahhoz, hogy a 3. évezred első századának derekán az európai keresztény (és nem-keresztény) közösségek emlékezetében és „tudatában" a Dávid Ferenc tanaira épülő unitarizmus jelen lehessen, ahhoz, hogy komolyan vegyék ezt a vallást, és hogy az (erdélyi gyökerű) unitárius hit és az észak-amerikai „humanista" alapokon nyugvó ún. unitárius-universzalista gyülekezetek gyakorlata között egyértelmű különbségeket lehessen tenni, meg kell tudnunk mutatni, kik is vagyunk mi, milyen örökséget őrzünk stb. E cél eléréséhez talán a leghatékonyabb eszköznek a – munkanevén – Dávid Ferenc Teológiai Tudományok Nemzetközi Kutatóintézete nevű, kolozsvári székhelyű intézmény megalapítása és működtetése mutatkozna. Ha a villanuevaiak a Szervét-örökségre eredményesen felfűztek egy sikeres történetet, miért ne sikerülhetne ez nekünk, kárpát-medencei magyar unitáriusoknak is? Mi bizonyos értelemben előnyben vagyunk, hiszen nem háromszáz, hanem közel százezer ember bázisára építkezhetünk. Kolozsváron működő akadémiai képzésünk van, a javasolt intézmény indításához szükséges szellemi és személyi feltételek – ha nem is maradéktalanul, de – jelentős részben adottak.

Tisztában vagyok azzal, hogy az intézményalapítás egyrészt személyi, másrészt anyagi kívánalmak együttes meglétét feltételezi. Ugyanakkor azt is látni kell, hogy az általam „megálmodott" intézet „csúcsra járatásához" legalább 15–20 év szükséges (a zöld jelzést követően kb. 2–3 év a koncepció kidolgozása, 4–5 év az intézmény minimális infrastruktúrájának megteremtése, ezt követően legalább 10–15 évre van szükség a nemzetközi elismertség, a szakmai presztízs megszerzéséhez. Két évtized múlva (de akár előbb is) jó esély van rá, hogy ebben az intézményben nyugat-európai vagy észak-amerikai teológiai szaktekintélyek kutassanak, vagy akár egy ún. speciális kurzust tartsanak, továbbá reális célnak gondolom, hogy egy akkorra már akkreditált képzésen (pl. PhD) az erdélyi hallgatók nyugat-európai társaikkal közösen vegyenek részt.

A személyi feltételek biztosításának részleteiről nem kívánok értekezni. Csupán annyit jegyzek meg erről, hogy az erdélyi és a magyarországi teológusok mellett az Angliában és az USA-ban oktató szaktekintélyekre gondoltam az első körben.

Ami az anyagiakat illeti: teljesen nyilvánvaló, hogy a Kárpát-medencében jelenleg működő két unitárius egyház sem külön-külön, sem együttesen nem tudnák saját forrásaikból biztosítani a szükséges anyagi fedezetet. Azt gondolom, erre nincs is szükség, ugyanis – amennyiben a kérdés fontosságát felismerik (és ez sok tekintetben rajtunk múlik) – ilyen és hasonló programok finanszírozására számtalan EU-s pályázati lehetőség van. Ugyanakkor szem előtt kell tartani a romániai és a magyarországi költségvetések lehetőségeit, és nem szabad megfeledkezni az amerikai egyházi és más típusú forrásokról sem.

Két szempontot ismertetek, ami miatt az elképzelést megvalósíthatónak, és nem csupán az ötletek stádiumában már elvetélt víziónak gondolom. Az EU-nak a felsőoktatási rendszerre vonatkozó kritériumai minden tagállamra (így Magyarországra és nagyon rövid időn belül Romániára) nézve kötelezőek. Az ún. bolognai folyamat a kétszintű felsőoktatási rendszert írja elő. Ebbe a koncepcióba kifejezetten beleilleszkedik az általam javasolt intézet létrehozása. Másként megközelítve: ahhoz, hogy a különböző teológiai felsőoktatási intézmények nemzetközi ismertségre és elismertségre tehessenek szert, feltétlenül reformálniuk kell eddigi képzési rendszerüket. Ennek tudnánk mi elejébe menni!

A másik tényező nem tudományos megalapozottságú, inkább személyes tapasztalataimon alapszik: azt gondolom, hogy a zsidó-keresztény kultúra, s azon belül az európai civilizáció vízválasztóhoz érkezett. A nemrégiben Franciaországban lezajlott „események" (még megfelelő kifejezésünk sincs pontosabb leírásukhoz) egy folyamat végének, az évezredes értékek és struktúrák megkérdőjelezéséből és felrúgásából következő válságnak lokális megnyilvánulása. Ennek következtében az elkövetkező évtizedekben Európában újra fel kell hogy értékelődjenek a kulturális identitásunkat keretbe foglaló és meghatározó értékek. Az alapokhoz, többek között az egyházi fundamentumokhoz kell visszanyúlni, amennyiben az eluralkodó káoszt meg akarjuk fékezni és újra Istennel, a természettel, felebarátainkkal és önmagunkkal harmóniában szeretnénk élni. Ebből a perspektívából e folyamatban Dávid Ferenc tanításának, a magyar unitarizmusnak kiemelt jelentősége lehet.

Végezetül: rövid írásommal társadalmi és szakmai párbeszédet szeretnék generálni unitáriusok és más vallásúak részvételével. A vita számtalan újabb szempontot, pótolhatatlan értéket hozhat felszínre, amelyek összegzése jó origót jelenthet a „terv" megvalósításához.

Egymásért munkálkodni

Pap Máriával,
a háromszék-felsőfehéri egyházkör esperesével
Sándor Krisztina beszélget

S. K.: Hol született, és milyen út vezetett a lelkészi pálya felé?

P. M.: 1970. szeptember 2-án születtem Nagyajtán. Az elemi iskolát otthon végeztem, majd a középiskola első évét a bukaresti magyar líceumban, a következő hármat pedig a brassói *Unirea*ban (az Áprily Lajos Főgimnáziumot hívták akkor így). Gyermekkorom az olvasás vonzásában telt el. Második osztályos koromtól kezdve magyarul és románul egyaránt olvastam. Nevelőszüleim felemásan viszonyultak ehhez a nagy olvasási lázhoz: egyrészt örvendtek, hogy talán majd értelmiségi lesz belőlem, másrészt féltek, hogy öregségükre nem marad támaszuk. Ennek tudható be, hogy bármit kértem – játékot, ruhát, apróságokat –, mindenre szívesen adtak pénzt. Csak könyvre nem. Ezt a nagy gondomat pedig én úgy oldottam meg, hogy nevelőanyukám aprópénz-készletét dézsmáltam, a megvásárolt könyveket pedig a nyitott ablakon át dobtam be a szobába, hogy ne vegyék észre nálam, amikor belépek. Szüleim állatokat tartottak, gazdálkodtak. Kora tavasztól késő őszig jártuk a mezőt. Én a mezőre is mindig könyvet vittem magammal, az ebéd- és uzsonnaszünetekben is olvastam, sőt nagy megbotránkozásukra még a tehenek előtt is (városiak számára mondom, hogy mezőre-menéskor valakinek mindig menni kellett a tehenek előtt). Visszagondolva valóban nevetséges lehetett, amint a könyvet magam előtt tartottam, a tehenek meg a szekérrel bandukoltak utánam. A falubeliek többször meg is jegyezték ironikusan, hogy „ebből a gyermekből pap lesz, akárki meglátja!" Persze akkor ez még viccnek számított. A lelkészi pálya gondolata meg sem fordult a fejemben.

Abban a korban számomra igazi vonzással az irodalom, a zene, a régészet és történelem bírt. A klasszikus zene iránti szeretetemet még a zongoraleckék sem tudták tönkretenni. Egy végtelenül kedves és türelmes zongoratanárnőm volt, sokat tanultam tőle, de gyerekkori élményként megmaradt az, hogy míg a társaim játszottak, addig engem megmosdattak, kiöltöztettek és menni kellett zongoraórára. Ötödikes koromtól egy új világot fedeztem fel a francia nyelv tanulásával, amely kialakította a francia kultúra iránti szeretetemet. Bukarestben egy olyan franciatanárnőm volt, aki a Sorbonne-on végzett. Brassóba kerülve pedig Reiff Pista bácsi ápolta bennem ezt a lelkesedést. Így érettségi után a francia–román szakra próbáltam felvételizni Kolozsváron, sajnos sikertelenül. A következő évet helyettesítőként töltöttem szülőfalumban és Középajtán. Románt és franciát tanítottam, és készültem egy újabb próbálkozásra. Ez már 1989-ben volt, amelynek vége látványos fordulatot hozott életünkben.

Gyermek- és ifjúkorom idején az egyházközséggel való kapcsolatom elég hullámzó volt. Konfirmálásom után a templomlátogatás csak a nagy ünnepek alkalmaira korlátozódott. 1990 tavaszán kedves pap bácsim, Gál Jenő üzent, hogy beszélni szeretne velem. A beszélgetés alkalmával közölte, hogy lányokat is felvesznek a teológiára, és ő rám gondolt. Az első reakcióm az volt, hogy szó sem lehet róla, én franciatanárnő akarok lenni. Amúgy sem vagyok alkalmas erre a pályára, az egyházközséggel elég laza a kapcsolatom, bibliaismeretem gyengécske, mit keresnék én a teológián! Szent meggyőződésem volt, hogy lelkészi pályára csak az mehet, aki rendszeres templomlátogató, aki nagyon jól ismeri a Bibliát, aki gyülekezetének aktív tagja és – mindenek előtt – aki elhivatást érez e pálya iránt. Soha nem kérdeztem meg Jenő bácsit – és most már nincs kit –, hogy mit is látott bennem, ami őt erre a lépésre indította. Ezt az első beszélgetést több hasonló követte, míg végül eldöntöttem, hogy

megpróbálom. Azzal a tudattal vágtam neki, hogyha Istennek ez a célja velem, akkor bejutok. A hír, hogy más pályát választok, nem aratott sikert a szüleimnél. Ők soha életükben nem láttak nő-lelkészt, sőt mégcsak nem is hallottak arról, hogy vannak nők is ezen a pályán. Megpróbáltak lebeszélni, majd végül beletörődtek. Anyagi segítségükkel, de „áldásuk" nélkül indultam el felvételizni Kolozsvárra. Így kezdődött. Máig keserédes emlék, hogy szüleim elfogadták a döntésemet, szeretettel és nagylelkűen támogattak mindvégig, de kétségeiket, hogy márpedig ez nem nőnek való pálya, nem tudtam eloszlatni.

S. K.: Hogyan alakult élete a teológiai évek után?

P. M.: A kispapi vizsga után Erdő János püspök úr ismertette a lelkész nélküli gyülekezeteket, és Szentivánlaborfalva is közöttük szerepelt. Számomra a gyülekezet nem volt teljesen ismeretlen, mert annak az évnek a pünkösdjén legátusként ott jártam. Ekkor ismerkedtem meg a presbitériummal és a gyülekezet egy részével, akik elmondták, hogy többször kértek már lelkészt Kolozsvártól. És viccesen meg is jegyezték, hogyha nem lesz papjuk, ők átállnak reformátusnak, és viszik a templomot is. A reformátusoknak ugyanis ott csak egy imaházuk van. A választáskor számomra azért volt kedves Szentivánlaborfalva, mert nem egy ismeretlen gyülekezet képe, hanem konkrét emberi arcok jelentek meg előttem.

1995. szeptember 1-jével kaptam meg a kinevezésemet a szentivánlaborfalvi unitárius egyházközségbe. Akkor Kézdivásárhely még csak leányegyházközség volt, a gyülekezet lélekszáma akkor és azóta is 190 körül mozog. A legnagyobb félelmem az volt, hogy nő létemre elfogadnak-e lelkésznek. Ez a félelem alaptalannak bizonyult: nagy szeretettel fogadtak. Ma már tíz évet tudhatunk magunk mögött, örömökben, gondokban és a fennmaradásért folyó küzdelemben.

Kinevezésem előtt, 1995 augusztusában kötöttünk házasságot férjemmel, Márkó Lászlóval, majd 1997 februárjában megszületett kislányunk, Abigél.

S. K.: Milyen elégtételek kísérték eddigi munkáját?

P. M.: A gyülekezeti élet legnagyobb eseménye és az összefogás legszebb példája a gyülekezeti termünk kialakítása volt, amelyen öt, megfeszített esztendőn keresztül dolgoztunk. A gyülekezet anyagi hozzájárulása mellett pályázatokból és amerikai testvérgyülekezetünk adományaiból sikerült a termet elkészíteni, és a parókián is nagyméretű javítási munkálatokat végeztünk. Időközben Kézdivásárhely leányegyházközségből társgyülekezetté lépett elő, ott is vásároltunk egy lakást, mely az Unitárius Ház elnevezést kapta. Télen itt tartjuk az istentiszteleteket, a különféle rendezvényeket és a vallásórákat.

Ugyancsak elégtétellel könyveljük el a más felekezetekkel kialakított nagyon jó kapcsolatunkat, amely egyértelműen a faluközösség erősödését szolgálja. Az iskolával kialakított kapcsolatunk nagyon jó, több közös sikeres pályázatunk volt anyagi eszközök vásárlására, rendezvények lebonyolítására. Az elmúlt tíz évben több mint másfél évet töltöttünk távol a gyülekezettől egy tanulmányi ösztöndíjnak köszönhetően. A legszebb ajándék számomra az volt, hogy a gyülekezet a beszolgáló lelkész segítségével önállóan intézte a dolgait. Ezt azért tartom fontosnak, mert a gyülekezet életképességét nagyon sokszor a lelkész jelenlététől tesszük függővé, mindent tőle várunk, holott ha valóban magunkénak vallunk egy közösséget, akkor vállalnunk kell a cselekvést és a felelősséget is.

S. K.: Mivel több az esperes, mint a lelkész?

P. M.: Az esperes semmivel sem több a lelkész-kollegáinál, sőt néha kevesebb: ezt viccesen úgy értem, hogy időnként lelkészi mivoltából átvedlik „rabszolgahajcsárrá", aki határidőkkel és papirosokkal keseríti meg kollegái életét. A viccet félretéve: többlet talán csak a tapasztalatszerzés lehetőségében van, hiszen az esperesnek megadatik, hogy az egyházkörben levő összes gyülekezetet évente legalább egyszer meglátogassa, megismerje az egyházközségek szokásait, elöljáróit, gyülekezeti tagjait. Ez hatalmas teher ugyan, de hatalmas ajándék is ugyanakkor. Az esperes tulajdonképpen összekötő kapocs a gyülekezetek és az egyházi vezetés között, a kétoldalú kommunikáció elősegítője. Ugyanakkor a körben levő gyülekezetek ügyének képviselője és szószólója is. Az esperesi hivatal nagy kihívását abban látom, hogy közösen jussunk el a húsz gyülekezet magába zárkózó mentalitásától egy *közös* háromszék–felsőfehéri egyházköri entitás kialakításához – egymás terhének vállalása által.

S. K.: Milyen az esperes és a köri lelkészek közti kapcsolat? Hát a hívekkel?

P. M.: Hinni szeretném azt, hogy jó, bár erre igazán csak ők tudnának válaszolni. Tíz éve ismerjük egymást, látogatjuk

egymás gyülekezeteit, és próbálunk segíteni egymáson lelkészi munkánk sajátos gondjaiban. Sokat tanultam és tanulok a nálam idősebb kollégáktól, és sokat tanulok a világi vezetőinktől is, akik sokszor hatalmas áldozatokat hoznak Egyházunkért és gyülekezeteinkért. Hálás vagyok mindazoknak, akik elöljárókként vagy titulusok nélkül is szívükön viselik közösségeink sorsát, és sokszor a lelkészeket is megszégyenítő kitartással és hittel munkálkodnak a jövendőn.

S. K.: Mi az Unitárius Egyház legfontosabb problémája napjainkban?

P. M.: Személy szerint úgy érzem, hogy legfontosabb problémánk az ön- és helyzetismeretünk hiánya, amely mind a gyülekezetek, mind az egyetemes egyház szintjén jellemző. És az egymás iránti felelősség elsorvadása. E hiányok egyrészt a roszszul értelmezett szolidaritásból, másrészt a konkrét adatok és az azokra épülő tervek hiányából fakadnak. Nem tudjuk, vagy nem akarjuk meglátni korlátainkat, nem tudjuk elkönyvelni veszteségeinket, nem vagyunk hajlandók változni és változtatni. Egyik napról a másikra élünk és homályos a jövendő. Ha teológiailag szép és elfogadott is az Istenbe vetett feltétlen, hívő bizalom, amely nem fürkészi aggodalmaskodva a jövendőt, ez gazdasági és demográfiai szemléletként kész öngyilkosság. Teológiai szempontból felelősek vagyunk minden ránk bízott lélekért, intézményileg azonban csak azoknak köszönhetjük fennmaradásunkat, akik dupla terhet hordoznak, hogy a közömbösöket is megillesse az unitárius elnevezés. Nem tudunk egész egyházkörben vagy egyetemes egyházban gondolkodni, mert a felelősség és cselekvés határait meghúzzuk saját gyüle-

folytatás a 8. oldalon

Egymásért munkálkodni

folytatás a 7. oldalról

kezetünk határainál. Az egyház, de a magyarság demográfiai helyzete sem fog javulni mindaddig, amíg nem leszünk képesek egy szociális háló megszövésére – ahol a többi felekezetekkel való együttműködés is nagyon fontos –, illetve egyféle szamaritánusi lelkület kialakítására. Ez sajnos jelenleg a gyülekezeteken belül sem működik, így kicsi a valószínűsége, hogy a közeljövőben tágabb közösségeinkre is kiterjedjen. Az önmagunk, a ránk bízottak, illetve az egymás iránti felelősség jegyében a legfontosabbnak egy igazi nagy „leltározást" tartanék: kik és hányan vagyunk, mit tudhatunk a magunkénak, mire vagyunk képesek önerőből, mennyire és mennyiben számíthatunk egymásra. Lehet, hogy ez a leltározás sok csalódást és keserűséget tartogat számunkra, de helyzetünk valós megismerése előrevetítené jövendőnk fejlődési lehetőségeit.

S. K.: Hogyan néz ki a jövő erdélyi magyar Unitárius Egyháza?

P. M.: Ha csak az unitárius hitünk jövőjéről lenne szó, akkor nyugodt lélekkel állítanám, hogy az unitarizmus mint eszmeiség nem fog eltűnni. Mivel azonban a kérdés az intézményre vonatkozik, a válasz sokkal nehezebb. Két olyan fogalom van, amely nehezíti a kérdést: *magyar* és *egyház*. Vajon a jövendő csak intézményes keretek között képzelhető el, illetve az unitarizmusnak csakis a magyar nyelvterületen van jövője?

Nem tudom a választ a kérdésekre, de hiszem azt, hogy jövendőnk attól függ, mennyire ismerjük magunkat a jelenben és mennyire merészek az álmaink. Ez pedig nem egy ember álma és munkája, hanem – Isten segedelmével – mindannyiunké.

Csepp a tengerben

A megvadult Nyikó vágtatásának rémemlékei még bennünk élnek – különösen azoknak, akik saját szülőfalunk pusztulásának voltunk szemtanúi.

Mint minden ilyenszerű tragédia, ez is megteremtette a segítőkészség és emberi összefogás csodáit. Hogy otthon micsoda gigászi munka az árvízkárosultak otthonait újjáépíteni, azt innen, a tengerentúlról csak sejtjük.

Aminek azonban itt vagyok közvetlen tanúja, az optimizmust sugall. Az Erdélyi-Amerikai Testvérgyülekezeti Mozgalom és az amerikai unitáriusok általában ezúttal jelesre érettségiztek: eddig 275 000 dollárt gyűjtöttek a Nyikó-menti unitárius közösségek megsegítésére. Ebből 100 000 dollár a Veatch Alapítvány adománya, amely templomaink építésébe is nagylelkűen besegített volt. Persze a szükség ekkora árvíz után ennél sokkal nagyobb, mégis, ilyen mérvű megmozdulás és nagylelkűség az amerikai egyházban eddig alig volt tapasztalható. Ami a legszebb benne: jóformán kérés nélkül érkeztek a segélyek.

Ez eddig mindenki által ismert tény. Amit azonban talán senki nem tud – de amire minden erdélyi unitárius büszke lehet –, az az, hogy a tengernyi adományból legalábbis egy jó nagy „cseppnyi" 20 000 dollár – igen, húszezer dollár! – a Nyikómenti születésű Farkas Dénes esperestől származik. No nem a mellényzsebéből vette elő, és nem is amerikai mecénás utalta át a bankszámlájára. A következő kis történet hadd világítson rá a „titokra".

Jó tíz évvel ezelőtt a néhai dr. Peter Raible-nek volt egy álma: erdélyi zarándoklat-ügynökséget szervezni. Dénessel pedig késedelem nélkül nekiláttunk életre hívni a praktikus álmot. Körbeprédikáltuk, -hegedültük Amerikát, rengeteg erdélyi vacsorát főztünk, „szórakoztattuk" az unitáriusokat. Eredmény: az első mikrobusz. És Farkas Dénes szorgalmasan tekerte a volánt – minimálbérért. Az ő álma a program önfenntartása volt – és erre büszke lehet. Mikor eljött az idő, és összegyűlt a megfelelő összeg, megvette a második mikrobuszt. Tíz év alatt a harmadik busz ára is együtt volt már, amikor az amerikai Partner Church Council (PCC) „megszavazta", hogy a pénz többé nem az erdélyieket illeti – akik megkeresték –, hanem erre a PCC tart igényt. Hiába emlékeztettünk néhányan a kommunista államosítás kísérteties hasonlóságára, a pénz végleg elamerikaiasodott. Hasonló sorsra jutott a „zarándok-biznisz" is. Farkas Dénes meg örvendjen egyáltalán, hogy néha alkalmat kap egy csoportot varázsos egyénisége alá vonni! Jövedelmezőbb nagybuszokba toborzott amerikaiaknak gyorstalpalásos idegenvezetők mutatják az erdélyi templomokat. Turizmus lett a zarándok-szolgáltatásból.

De kanyarodjunk vissza a Nyikómenti árvízhez. Mivel az eltulajdonított huszonhétezer dollár mindenki lelkiismeretét megfeküdte, egy újabb szavazással elértük, hogy abból 20 000 dollárt a Nyikómente segélyezésére a PCC „átengedjen." Így végre az isteni igazság győzött: a Farkas Dénes által keresett összeg visszazarándokolt Erdélybe, szülőfaluink megsegítésére. Akik ebben részesülnek, gondoljanak hát egy sóhajtásnyi hálával Farkas Dénes falusfelükre is!

Dr. Gellérd Judit

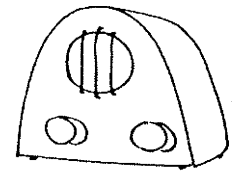

Unitárius rádióműsorok

Credo – a megtartó hit műsora
Agnus Rádió, kéthetente csütörtökön 7.10-kor.
Szerkeszti: Kovács Mária.
január 26., február 9., 23.

Meditáció – az elmélkedés műsora
Kolozsvári Rádió, 909 m és 1593 m középhullámon, valamint a 95,6 MHz-es ultrarövid-hullámon, szerdai napokon, 9.30.
Szerkeszti: Kovács Mária.
január 25.

Rádió-istentisztelet
Kolozsvári Rádió, alkalomszerűen, vasárnapokon, 17.30-kor.
Szerkeszti: Kovács Mária.
február 12.

Tavaszi virágcsokor
unitárius gyermekműsor havonta kétszer. Szerkesztik: Kovács Mária, Rácz Norbert, Koncz László
Kolozsvári Rádió,
szombaton reggel 9.15–9.30 között
január 28., február 11., 25.

Unitárius félóra
a székelyudvarhelyi *Príma Rádió*ban, a 87,9 MHz-en, illetve interneten a *www.prima-radio.ro* címen.
Szerkesztik: Újvárosi Katalin és Demeter Sándor Lóránd.
minden vasárnap reggel 8.30-kor.

Falugondnoki szolgálat Erdélyben

A falugondnokság a tevékeny, tervező önsegélyezés intézménye kis vagy közepes nagyságú településeken. Nem új találmány, csak reneszánszát éli – legalábbis (egyelőre) Magyarországon, ahol a 600 lélek alatti falvakban és tanyákon a „segíteni azokon, akik még/már nem tudnak segíteni önmagukon" elvén a társadalmi szolidaritás és öntudat egyik leglátványosabb formája.

A szolgálat lényege: a mindennapokban segíteni, az életet elviselhetőbbé, szebbé tenni, megoldásokat keresni az első pillantásra akár jelentéktelennek tűnő, de az élet egésze számára jellemző gondokra. Vagy általánosabb, nagyobb léptékben: az időseknek a – talán már elfelejtett – emberi méltóságot visszaadni. Az idősebb korosztály azt szokta meg, az tudatosult benne, hogy életét egy cél eléréséért kapta – „megvalósítani az irányelveket" –, élete csak eszköz a cél elérése érdekében. A falugondnoki szolgálat egyik nagy feladata tudatosítani, megvalósítani azt az isteni parancsot, amely szerint egymásért felelősek vagyunk, az ember mindennél fontosabb: Isten gyermeke, Isten legnemesebb teremtménye és munkatársa. *Ez a szolgálat segíthet a roma kérdés megoldásában is – de minden körülmények között a gondok enyhítésében.* A falugondnoki szolgálat öntudatos, következetes szeretetszolgálat, és nem a polgármesteri hivatal „meghosszabbítása".

Mik a feltételei a falugondnoki szolgálatnak?

Mindenekelőtt kell hozzá egy falugondnok: egy köztiszteletnek, megbecsülésnek örvendő, jó szándékú fiatal. Olyan, aki élvezi az emberek, a falusfelek bizalmát. A bizalmat leginkább a méltóság tiszteletben tartásával, a diszkrécióval tudja kivívni. Az őszinte vallomások „gyónási titokként" való megőrzése elengedhetetlen jellembeli feltétele a falugondnoknak. Ő ugyanis sok esetben a magányos személyek számára amolyan társalkodó, neki beszélik ki örömeiket, de bánataikat is. És fontos a rábízott anyagiakkal való pontos elszámolás.

A falugondnokot a település közgyűlése választja pályázat és titkos szavazás alapján. Következésképpen: a falugondnok az őt megválasztó közösségnek kell hogy beszámoljon munkájáról, tevékenységéről. A falugondnok általában az önkormányzat munkakönyves alkalmazottja, fizetését a megyei tanácsok szociális alapjából lehet lehívni.

A szolgálat meghatározói

Elsősorban belső indíttatásra van szükség. Minden szolgáltatást, munkát – a falugondnokit határozottan – csak jó lélekkel, az életet megszépítő, megkönnyítő szeretettel szabad végezni. Jézus vallomását meg- és átélve: „Vegyétek fel az én igámat, és tanuljátok meg tőlem, hogy szelíd vagyok, alázatos szívű, és megnyugvást találtok lelketeknek. Mert az én igám gyönyörűséges, az én terhem könnyű." (Mt 11,29–30) Az ilyen szolgálat nyomában lelki béke, nyugalom fakad.

A külső erő, az „aláírt munkaprogram" tiszteletben tartása, az ehhez való görcsös ragaszkodás elgépiesíti az egész szolgáltatást, így nagyon sokat ártunk az ügynek. A falugondnoknak többé-kevésbé sérült emberekkel kell dolgoznia. Ezek az emberek nagyon érzékenyek, az egyedül élők esetében a falugondnok nem ritkán az utolsó földi reménység életükben, nem szabad csalódást okozni.

A szolgáltatás az önmegtagadással is határos lehet, vagy bizonyos esetekben *kell lennie.* El kell felejteni sokszor a befektetett munkát, csak az eredményt szabad látni, ami előbb-utóbb gyönyörűségessé teszi, valóban könnyűvé és nemessé a terhet, amit a falugondnok magára vesz. „Add, hogy másokat vigasztaljak, s ne csak a magam számára keressek vigasztalást, hogy másokat megértsek, s ne csak a magam számára keressek megértést, hogy több szeretetet adjak másoknak, mint amennyit a magam számára várok, Hiszen amikor adunk, akkor kapunk igazán, Amikor elfelejtjük magunkat, akkor találunk igazán magunkra, amikor megbocsátunk, akkor nyerünk igazán bocsánatot, és amikor jóságot oltunk az eliramló időbe, szolgáljuk, éljük az örök életet." (részlet Assisi Ferenc imájából)

Az elmondottak talán „erő feletti" munkát sejtetnek, talán egy őszinte, jó szándékú fiatalban meg is fogalmazódik a lemondás gondolata: képtelen vagyok ennek a nagy feladatnak eleget tenni. A falugondnok és minden őszinte munkás éppen a munka kihívásaira válaszolva múlja felül önmagát, és nemesedik arra a magaslatra, amikor nem az elvégzett munka, hanem az elmulasztott lehetőségek foglalkoztatják. Röviden: nem azt fogja hangsúlyozni, mi mindent tett, hanem hogy mi mindent tehetett volna még.

A falugondnokok *intenzív képzésen* kapják meg azt az alapfelkészítést, amely majd munkájuk során sok kérdésben eligazítást ad. Pillanatnyilag a Magyarországi Falugondnoki Szövetség vállalja a képzést.

A falugondnokság másik fontos eleme kisbusz üzemeltetése – minden nap, a falu lakosainak érdekében. E tekintetben is minden felelősség a falugondnoké, de minden segítséget meg is kell adniuk az egyházaknak, önkormányzatnak, civil szerveződéseknek a biztonságos és hatékony üzemeltetés érdekében.

Falugondnokaink jelenünk „irgalmas szamaritánusai" kell hogy legyenek, akik a lelkekbe reménységet oltanak, hogy szebb legyen a világ. Adjon Isten sok irgalmas lelket és kevés rászorulót!

Balázs Sándor

Sepsiszentgyörgyi élet 2005 végén

2005 végén feltűnő bőségben került sor unitárius érdekű eseményekre Sepsiszentgyörgyön.

November 8-án nőszövetségünk életében őrségváltásra került sor. Dr. Albert Éva nőszövetségünk tizenöt éven keresztül hűségesen vitt elnökségi „stafétabotját" Váncsa Csillának adta át. Ugyanakkor egyhangúlag választottuk meg Albert Évát tiszteletbeli elnöknőnek. Megköszöntük városunk 2001 éves Pro Urbe-díjasának, dalárdánk egyik újraszervezőjének tevékenységét, összefogó lelkesedését. Isten éltesse, adjon neki vidám életet!

November 13-án az ünnepi istentiszteleten dalárdánk Dávid Ferenc emlékünnepségi énekszámokat szólaltatott meg. Délután a dalárda ízelítőt adott a „holland koncertből", mintegy hangzó illusztrációként Gazdag Géza vetítéssel összekötött előadásához. A nagyszámú érdeklődőt teával és süteménnyel vendégeltük meg.

November 26-án a zsinat sepsiszentgyörgyi választott tagjai – Kovács István tiszteletes, id. Gyerő Dávid, Kilyén Sándor,

folytatás a 10. oldalon

Ferenczi Mária Magdolna

Sepsiszentgyörgyi...

folytatás a 9. oldalról

Gazdag Géza – mellett Kató Sámuel gondnokkal részt vettem Csokfalván a nem mindennapi eseményen. Meghatódottan imádkoztunk a tizenöt fiatal lelkész még szebb, nemesebb életéért, a papi hivatás szent szolgálatáért. Édesapám 49 évi szentiványlaborfalvi papi szolgálata utáni nyugdíjas lelkészként adta áldását unokájára, Koppándi B. Zoltánra, fejére téve kezét, bibliai igét olvasva. Szabó Árpád püspök lelket melengető buzdítása, Farkas Dénes esperes prédikációja, Rázmány Csaba magyarországi püspök szavai, az úrvacsoravétel, a szeretetteljes vendégfogadtatás, a színpadi tánc és ének nagy örömével zártuk magunkba ezt a napot.

Sikeres évadnyitó szeretetvendégséget tartottunk november utolsó vasárnapján (háziasszonyok voltak: Váncsa Csilla, Fekete Éva, Nagy Júlianna és Tóth Magdolna, aki ez alkalomra is tortát sütött). Kovács István lelkészünk imája, majd a *Nagy Istenünk* kezdetű ének után a nagyszámú résztvevő meghallgatta az előadó, Kónya Ádám nyugalmazott múzeumigazgató előadását az 1956-os forradalomról. A tőle megszokott pontossággal megidézett történelmi eseménynaptár sokunk számára nagyon tanulságos volt. Nemzeti tudatunk megőrzése és utódainknak való átadása – kötelességünk. Kató Sámuel gondnok végül Farkas Elemér *Öreg 1956-os karácsony* című versét olvasta fel. A rögtönzött bazár alapanyaga asszonyaink szorgos kezemunkája volt: Váncsa Csilla, Nagy Juliánna, Onofrei Rozália, Iordăchescu Vilma, Miklós Irén, Pillinger Lenke, Tóth Magdolna, Török Klára ny. tiszteletes asszony művei. Karácsonyi üdvözlőlapokat varrt dr. Albert Éva és Ferenczi M. Magdolna, szalmarátétest készített Pávelka Éva és Fazakas Ibolya. Szeretetvendégségünk bevétele 2050 új lej, valamint a vásári eladásból 87 lej volt, amit a karácsonyi gyermekcsomagok készítésére fordítunk.

Advent első vasárnapjára az Ifjúsági Egylet lelkes csapata – immár hagyományosan – elkészítette a nagyméretű adventi koszorút a templom bejáratához. Imát mondott Lakatos Sándor segédlelkész.

December 6-án asszonyaink több mint 70 csomag laskát készítettek. A bevételt pedig a nőszövetség – mint minden

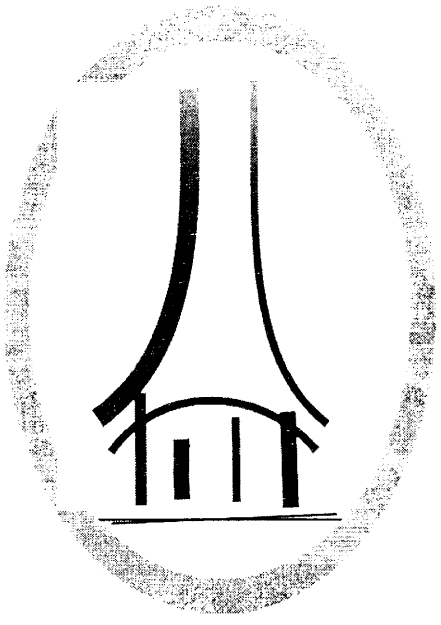

évben – a karácsonyi csomagok elkészítésére ajánlotta fel. Nőszövetségünk így összesen 3 millió lejjel járult hozzá a karácsonyi angyaljáráshoz.

December 11-én az istentisztelet után a baróti Kájoni Consort régizene-együttes és a miskolci egyetemistákból álló Bartók Kórus lépett fel templomunkban. Ez az alkalom része volt a városunkban zajló V. Háromszék Nemzetközi Kamarakórus Fesztiválnak, amelyet az Eufónia Kulturális Egyesület szervezett az adventi időszak kezdetének örömére.

Advent utolsó hete is gazdag volt zenei élményben, hiszen egyházközségünk estéről estére zenés áhítatokkal készült a karácsonyi ünnepre. Ezeken az alkalmakon áhítat után minden este meghívott zenészek adták elő műsorukat. A sort kedden este a Fűszál együttes nyitotta meg és nyújtott kellemes zenei élményt, mely zenekarnak tagja segédlelkészünk, Lakatos Sándor is. A szerda esti adventi műsort Márk Attila versénéklő előadóművész, egyházközségünk munkatársa szolgáltatta. Csütörtökön a ritmusban gazdag Snaps Vocal Band örvendeztetett meg spirituálékkal és adventi kórusművekkel. Pénteken este Fadgyas Egmund zárta a meghívottak sorát. A verseket éneklő fiatal előadó a zene és a vers segítségével imádkoztatott. E hetet a gyermekek Márk Attila és Pál Tünde által betanított karácsonyi műsora zárta, amikor a templomba is eljött az angyal. A csodálatos, 70 gyermek hangján előkészített műsor valóban gyönyörűvé tette a karácsony esti templomi együttlétet.

Egyházközségünk idei karácsonyi legátusa az egyházközségünkből származó Csoma Csilla Mónika V. éves teológiai hallgató volt, akinek szolgálatát szívből köszönjük. Dalárdánk karácsonyi ajándéka volt, hogy az immár hagyományos elsőnapi karácsonyi koncert mellett a délelőtti ünnepi istentiszteleten is énekeltünk.

Végezetül: nagy örömünkre szolgál az az újdonság, hogy október hónap elejétől Sepsiszentgyörgyön a Sláger Rádió hullámhosszán unitárius ifjúsági műsort hallgathatunk *Tiszta Forrás* címmel, kéthetente vasárnap 13 órai kezdettel. A műsort egyházközségünk fiataljai segítségével Lakatos Sándor gyakorló segédlelkész szerkeszti.

Bírósági döntés született az Egyesült Államokban közel tíz éve folyó „teremtéselméleti vitában". Az amerikai szövetségi bíróság 2005. december 20-án úgy határozott, hogy tilos az iskolai természettudományos tanórákon tényként oktatni a diákoknak azt az elméletet, hogy természetfeletti erők hozták létre a világot.

Sem Isten, sem ufó

Az Egyesült Államokban tilos a természetfölötti teremtést tényként oktatni

John Jones, egyesült államokbeli körzeti bíró szavai szerint az „intelligent design" (ID, intelligens tervezés) elmélet összeegyeztethetetlen az egyház és az állam alkotmányos elválasztásának elvével – írja a CNN hírügynökség. „Úgy döntöttünk, hogy az elmélet nem tudományos, amellett nem választható el alkotóitól, illetve azok vallásától. Ugyanakkor Darwin evolúciós elmélete is hiányos, de az a tény, hogy egy tudományos megközelítés nem ad minden pontban kimerítő magyarázatot, nem lehet indok arra, hogy egy igazolhatatlan, vallásban gyökerező alternatív elméletet oktassanak az iskolában, vagy hogy félremagyarázzanak jól megalapozott tudományos állításokat" – fogalmaz a bíróság 139 oldalas szakvéleményében.

A tervezéselmélet szerint a természet bizonyos rendszereinek összetettsége és bonyolultsága nem magyarázható a darwini tételekkel, hanem kizárólag a teremtőnek vagy más természetfeletti lénynek tulajdonítható. Az elmélet, amelyet először

Phillip E. Johnson *Darwin on Trial* című könyvéből ismerhetett meg a világ, nem jelenti ki kategorikusan, hogy a világot Isten teremtette. Az elmélet szerint semmiképpen sem az evolúció, hanem egy vagy több értelmes tervező, „dizájner" műve az élet. Ilyen tervező lehet Isten vagy valamilyen földönkívüli lény. Az *intelligens tervezés* kifejezés egy keresztény kreacionista szellemű szöveggyűjteményből származik, amely 1989-ben jelent meg az Egyesült Államokban *Of Pandas and People* címmel.

A pennsylvaniai fővárostól, Harrisburgtől 40 kilométerre található Dover iskolai körzet volt az Egyesült Államokban az első, ahol elvárták a középiskolák természettudományos tárgyakat oktató tanáraitól, hogy tanítsák az intelligens tervezés elméletét.

„Darwin elmélete csupán *egy* elmélet, amit az új bizonyítékok alapján folyamatosan ellenőrizni kell, ráadásul *egy elmélet nem tekinthető ténynek*. Minden más elmélettel a tanulókat arra bátorítjuk, hogy ne foglaljanak véglegesen állást" – fogalmazott 2004 októberében a tervezéselméletet támogató doveri iskolai bizottság, majd megszavazta, hogy a kilencedik osztályos biológia tantervben szerepeljen az ID-elmélet, valamint hogy az iskolai könyvtáraknak legyen meg az *Of Pandas and People* című könyv. Azóta a város vezetése a kilenc bizottsági tagból nyolcat menesztett.

Válaszként a bizottság döntésére 2004 decemberében tizenegy szülő az állam és egyház szétválasztásáért küzdő szervezettel (Americans United for the Separation of Church and State) és egy szabadságjogi egyesüléssel (American Civil Liberties Union) összefogva bírósági keresetet adott be. A bíró hat hétig tárgyalta az ügyet, a vizsgálati szakasz novemberben fejeződött be. Jones bíró határozata megszüntette a körzeti iskolai bizottság elvárásait, amelyek kötelezték a tanárokat, hogy becsméreljék és rossz színben tüntessék fel az evolúciós elméletet, viszont hivatkozzanak a vallásos alapokon nyugvó „intelligens tervezés"-elméletre.

„Aki nem ért egyet a döntéssel, nyilván aktivista bíráskodás jelének tekinti a határozatot. Aki így tesz, hibát követ el, ugyanis ez szemmel láthatóan nem aktivista bíróság. Épp ellenkezőleg, a körzeti iskolai bizottság aktivista tevékenysége eredményeképpen került látókörünkbe az eset" – védte álláspontját Jones bíró, akit ráadásul az „intelligens tervezésben" hívő Bush elnök nevezett ki.

Az amerikai akadémia, a National Academy of Sciences nem tartja tudománynak a tervezéselméletet, főképp azért nem, mert a testület szerint az élet eredetét természetfölötti beavatkozásra visszavezető hipotézisek kísérleti úton nem bizonyíthatók – a tudósok jó része leszólja, és kreacionista áltudománynak, vallási dogmának nevezi az elméletet. Az „intelligens tervezés" proponensei viszont azzal érvelnek, hogy számos, a Földön tapasztalható jelenség – elsősorban persze maga az élet – értelem jeleit („signs of intelligence") mutatja; ezek olyan fizikai jellemzők, amelyek mindenképpen szükségessé teszik egy „tervező" jelenlétét.

Munk Veronika, *forrás*: index.hu

Az 1940-ben alapított egyesült államokbeli Unitárius Univerzalista Közszolgálati Bizottság (Unitarian Universalist Service Committee) rendkívüli eseménnyel zárta a megalakulásának 65. évfordulója alkalmából szervezett rendezvény-sorozatot. A Jeruzsálemben székelő Yad Vashem Holocaust Intézet ugyanis decemberben bejelentette, hogy a bizottság társalapítóinak, Waitstill Sharp unitárius lelkésznek és feleségének, Martha Sharpnak A Népek Igaza kitüntetést adományozza a II. világháború alatt zsidó polgárok megmentésében tanúsított magatartásáért. A kitüntetést az intézet eddig több mint húszezer embernek ítélte oda, a Sharp házaspár előtt csak egy amerikai állampolgár részesült belőle.

A 2005. esztendő vége Egyházunk nyugdíjasai számára az ajándékozás és együttérzés újabb szép időszaka volt. Az egyesült államokbeli Unitárius Lelkészi Segélyszervezet ugyanis sorozatban immár ötödik éve biztosított évi egy összegben kifizetett nyugdíj-kiegészítést és támogatást, amelyet ez alkalommal harmincháromnyugdíjas lelkész és huszonhét lelkész-özvegy vehetett át.

A hagyományos újévi püspöki fogadás január 1-jén volt Kolozsváron a püspöki rezidencián, ahol Egyházunk püspökének meghívására Kolozsvár unitáriusai, egyházi főtisztségviselőink, lelkészeink, az egyházi közigazgatási hivatal munkatársai és más vendégek együtt köszöntötték az új esztendőt. Dr. Szabó Árpád püspök a 2005. évet értékelő beszédében számba vette az Egyház és intézményei megvalósításait, amelyre dr. Máthé Dénes főgondnok válaszolt beszédében.

A Nyikómenti árvíz-segélyhez való hozzájárulásként újabb nemzetközi unitárius forrásokból érkezett támogatás. Az év elején a Cseh Unitárius Egyház és a Dániai Unitárius Egyház vezetői arról értesítették Egyházunk központi hivatalát, hogy a karácsonyi ünnepi adományaikat erre a célra ajánlják fel.

Az angliai The Unitarian College Manchester és a Manchester Harris College Oxford lelkészeink és teológiai tanáraink szakmai továbbképzésének újabb lehetőséget ajánlott fel. A három hónapos intenzív kutatást idén drd. Kovács Sándor, a Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Kara tanára veszi igénybe, aki januártól áprilisig tartózkodik a szigetországban.

Kórházlelkészi szolgálat

működik Székelyudvarhelyen, Sepsiszentgyörgyön és Kolozsvár 15 kórházában.

Hogy beteg hozzátartozóját idejében elérjük, kérjük tartózkodási helyét (nevét, a kórházat és a kórterem számát) a következő telefonszámokon bejelenteni:

Török Áron, Sepsiszentgyörgy, **0267-316201**,
Katona Dénes, Székelyudvarhely, **0266-213100**.
Ferenczi Enikő, Kolozsvár, **0740-063767**.

Mindenkire vigyázni akarunk.

Újévi köszöntő

Karácsony, a szeretet ünnepének elmúltával, jövőbe vetett hittel fürkésszük az eljövendő év titokzatos mélységeit. Ilyenkor, az új esztendő hajnalán minden ember felméri, hogy mi az, amit át kell mentenie, magával vinnie az érkező időbe. Vagy talán olyan emlékek kísértik, melyeket el szeretne felejteni, vagy meg nem történtté tenni.

Szép, régi hagyományainkhoz híven mindenki boldog, békés új évet kíván szeretteinek, barátainak, ismerőseinek. Ha az a sok jókívánság, ami ilyenkor elhangzik „valósággá válna, oh de nagy boldogság szállna a világra". Minden hívő ember bizakodással csak a szépet, a jót, a felemelőt, a nyugalmat várja az eljövendő évtől.

Vajon mi nők teszünk-e valamit jókívánságaink megvalósításáért? Én tiszta szívből hiszem és remélem, hogy igen, hisz a családi élet nyugalma, békéje rajtunk is múlik. Közösségi életünk bensőséges, vidám, együtt érző hangulata vajon nem tőlünk függ-e? Az, hogy oda tudunk figyelni a nehézséggel küzdő, a bajba jutott, egyedül élő embertársunk vívódásaira, nem a nő léleksegítő, együtt érző érzékenységére vall-e? Minden körülmény között szükség van a női lélek megértő készségére, amely mindig megérzi a mélyen elfojtott fájdalmat, amire enyhületet lehet hozni a felebaráti szeretet gyakorlásával.

Nem tudjuk mi vár ránk az elkövetkező új esztendőben, de ha tiszta szívből, őszintén tudunk egymásnak szép és boldog új évet kívánni, akkor hiszem, hogy egymás kezét fogva részesek tudunk lenni felebarátunk örömében és sikereiben. Vagy éppen a megpróbáltatások perceiben megerősítjük őt a küzdelem tovább folytatására.

Az új esztendő első perceiben azt kívánom minden nőtestvéremnek, hogy mind egyéni, családi és közösségi életüket messzire kerülje el a gyász sötét fellege. Minden viszályt és ellenségeskedést váltson fel a megértés és a szeretet összetartó köteléke. Mert ha a szeretet irányítja életünket, úgy bátran nézhetünk szembe az új év kihívásaival, s Nőszövetségünk erősödni és növekedni fog. Ezzel a reménnyel és hittel kívánok mindenkinek áldásos, békés és boldog új esztendőt!

Szabó Magdolna

Angyaljárás Lókodon

Életünk mérföldkövei azok az ünnepek, amelyek naptár szerint minden évben eljönnek. Várják ezeket az ünnepeket kicsik és nagyok, mindenki a maga lelkülete és tanult szokásai szerint. A mai keresztény ember számára a karácsony jelenti a legnagyobb ünnepet, talán azért, mert a gyermek születése nagyon is emberi, mindannyiunkhoz közel álló, családi örömöt hozó esemény. Ilyenkor vágyunk a legjobban szeretteinkkel együtt lenni. De vajon hogyan éreznek azok, akik öregotthonban töltik az ünnepnapokat? Hogyan lehet enyhíteni számukra a család hiányát?

Ebből a gondolatból kiindulva az Unitárius Nők Országos Szövetsége az Illyés Közalapítványtól 2005-ben pályázati úton szociális célokra nyert támogatást a Lókodi Ökumenikus Öregotthon lakóinak karácsonyi megajándékozására fordította.

December 14-e ködös reggelén kis küldöttségünk, Paskucz Viola, Orbán Erika, Rüsz Fogarasi Tibor lelkész és alulírott elindultunk Lókodba. Ebéd után az idősek már vártak ránk a ház tágas nappalijában. A fehér ruhás gondozók segítettek, hogy mindenki elfoglalja a helyét. Rüsz Fogarasi Tibor rövid imája és néhány ismert karácsonyi ének közös megszólaltatása következett gitárkísérettel, azután átadtuk a névre szóló ajándékcsomagjainkat édességekkel, kozmetikai és használati cikkekkel.

Fogadásunkra a ház lakói kis műsorral készültek. Sanyi bácsi, a szervező konferált, szavalt, muzsikált. Néhányan részt vettek az előadásban versekkel, énekszámokkal, szájharmonikával.

Ahogy körülnéztem a teremben, sokan magukba roskadva ültek. Vajon mire gondoltak? Régi karácsonyokra a gyermekkorban? Vagy azt idézték fel, amikor maguk készítették a családnak a karácsonyi ünnepet? Most talán szerencsésebbek voltak azok, akiknél a kor elhomályosította az emlékezés képességét, és jelen helyzetüket sem fogják fel teljes mértékben. Ahány arc, annyi emberi sorsot rejt. Mindenkinek megvan a maga története. Nem tudhatjuk, nekünk milyen öregkort szán a sors. De azt tudjuk, hogy mindannyian Isten gyermekei vagyunk, és hitünk arra kötelez, hogy szeressük felebarátainkat. Szeretetünket pedig legjobban tetteink mutatják meg. Ez a gondolat vezérelt, amikor eldöntöttük, hogy program szerint az év minden hónapjában egy-egy helyi nőszövetség látogassa meg az öregotthon lakóit. Ezért tett látogatást az UNOSZ küldöttsége is, hogy hitünkről cselekedetünkkel tegyünk bizonyságot.

Asztalos Klára

Hagyományos találkozás

„És mintha utolsó lenne minden napom:
végső lehetőség, utolsó alkalom..
Úgy váljék valóra, legyen terve tetté,
Mintha soha többé holnap nem követné!"

2005. november 24-én az ürmösi Mária Nőszövetség tíz asszonya a nagyajtai nőszövetség kedves meghívásának tettek eleget. Elindulásunk előtt nőszövetségünk naplóját lapozgattam. Első találkozásunk pontos dátuma: 2000. március 1-je, itt, Ürmösön, majd a hónap végén Nagyajtán. Öt éve annak, hogy járjuk azt az utat, amely Nagyajtára, majd Ürmösre vezet.

Igen, azóta rendszeressé, hagyományossá vált ennek a két nőszövetségnek a találkozása.

November lévén meleg szobával vártak. A szépen és gazdagon terített asztal arról árulkodott, hogy vendégszerető, szorgos asszonyok az Olton túl is a „Máriák". Mindenik teríték előtt egy-egy virág díszelgett, amely a szeretet gyöngyszemeiből készült. Gondolataim tovább fonódtak: „Isten szeretete olyan, mint a napfény... mindig és mindenütt ott van". Igen, a kis virágokra pillantva, úgy éreztem, melegséget, szeretetet, barátságot sugároznak. A kora tavasszal Ürmösön elhintett szeretetmagvak „meggyökereztek" és asszonyainkat szorosan összefonták. Így találkozásunkat egymás kezét megfogva imával kezdtük: „Uram, tégy engem békéd eszközévé..., amikor jóságot oltunk az eliramló időbe, szolgáljuk, éljük az örökéletet."

Ez alkalommal sem maradt el a tevékenységünkről szóló beszámoló. Boldogan mesélhettük, hogy a gyöngyfűzést ürmösi asszonyaink is szépen megtanulták, az öregek vasárnapját is részletesen elmeséltük. Az ajtai asszonyok csodás tette ragadta meg figyelmünket: az elhagyatott, beteg öregek felkeresése; csomagokat visznek nekik, karácsonyi édességgel kedveskednek.

Úgy éreztük, egymástól kölcsönösen tanultunk újra valamit. „Szeressük egymást, gyerekek" – énekeltük közösen.

Indulás előtt megköszöntük a nagyajtai asszonyoknak a kellemes délutánt, fáradságukat a sok finomságért. Isten adjon erőt, egészséget mindannyiunk számára, hogy hagyományos találkozásaink továbbra is megmaradjanak!

Adorjáni Gyöngyvér

ifjúsági oldal

Az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet 2006. évi központi rendezvényeinek helyszín- és naptárterve

IX. ODFIE Versmondó- és népdaléneklő verseny, február 24–26., Brassó

Táborvezetők szakmai találkozója, április 7–9., később meghatározandó helyszínen

Foglalkozásvezetők találkozója és rendezői tábor, április 21–23., később meghatározandó helyszínen

Fiatal felnőttek III. találkozója, május 5–7., később meghatározandó helyszínen

Magyar unitárius gyermek- és ifjúsági szórványtábor, XIII. kiírás, később meghatározandó helyszínen és időpontban

Unitárius ifjúsági táborok, VII. kiírás; később meghatározandó helyszíneken és időpontban. (Közreműködés az Erdélyi Unitárius Egyház általi szervezésben.)

Észak-amerikai unitárius-univerzalista ifjúsági körút, július 28. – augusztus 8., Erdély-szerte

X. ODFIE Színjátszó találkozó, augusztus 4–7., később meghatározandó helyszínen

Unitáriusok VIII. egyetemes találkozója, augusztus 12., Szejkefürdő (Közreműködés a székelyudvarhelyi belvárosi unitárius egyházközség általi szervezésben.)

XXX. Erdélyi Unitárius Ifjúsági Konferencia, augusztus 17–20., később meghatározandó helyszínen

IX. ODFIE Vezetőképző és az ODFIE 2006. évi küldöttgyűlése, augusztus 28–31., később meghatározandó helyszínen

Unitárius egyetemisták és főiskolások V. találkozója, október 27–29., később meghatározandó helyszínen

IX. ODFIE Egyház- és nemzettörténelmi vetélkedő, november 3., Kolozsvár

Dávid Ferenc emlékzarándoklat (kilencedik alkalom), november 4., Déva

Hitértelmező hétvége (III. kiírás), november 24–26., később meghatározandó helyszínen

Fiatal egyletvezetők találkozója (II. kiírás), később meghatározandó helyszínen és időpontban

Stratégia-tervező műhelytábor, később meghatározandó helyszínen és időpontban

Kincsünk: a fiatalok

Sziasztok! Megjöttetek?!... Foglaljatok helyet, beszélni szeretnék veletek.

Szeretném elmondani, milyen ügyesek vagytok. De ezt különben is tudjátok. Hát nem te mondtad, Imre? Amikor kérdeztem: „Írjak-e rólatok?", gyorsan így válaszoltál: „Írjon, Papnéni, írjon, hisz olyan ügyesek vagyunk!" Szeretném elmondani, hogy öntudatosak is vagytok, és megbízhatóak. Lehet rátok alapozni. Emlékszem, egyszer a papcsaládok találkozóján arról beszélgettünk, hogyan neveljük gyerekeinket – mármint a „papfiókákat" – az egyházközség oszlopos tagjaivá. Ismeritek Csongort? „Napirenden" erre próbáltam nevelni. S most, hogy „elrepült" közülünk, közületek, maradtatok ti. Ti, akiket fiókáimként tartok számon. Ti, akikkel „szót értek".

„Imre, valamit meg kell beszélnünk!" – sokszor hangzott el ez a mondat az ifjúsági teremben, a templomban az istentisztelet után vagy akár a telefondróton át.

folytatás a 14. oldalon

Benedek Enikő

Kincsünk: a fiatalok

folytatás a 13. oldalról

És minden felhívásra lelkesen válaszoltatok, egyházközségi életünkben tevékenyen részt vettetek. Valahogy másabbak vagytok, mint az előző generációk. Ők élték a saját „ifis" életüket. Ti mindenkor elmondjátok a terveiteket, elképzeléseiteket, még anyagi alappal is rendelkeztek. A tavalyi „keresetetekből" is egy értékes CD- és kazettalejátszós rádiót vásároltatok. Tudom, hogy az idén is egy bejárati ajtó megvásárlásán töritek a fejeteket (persze ebbe besegít a Nőszövetség is). Látom, hogy ragaszkodtok ahhoz, hogy ez a *miénk*, egy közösségé, amelynek tagjai vagyunk, amely mi vagyunk.

Most pedig szeretném visszajátszani itt nektek a tavalyi eseményeket. Január hó: szavaltatok a vallásszabadság napja alkalmával. Március hónapban nemcsak a szokásos ünnepre készültetek, hanem az imahét minden egyes napján egy-egy verssel kedveskedtetek a vendéglelkészeknek és a gyülekezet tagjainak. Jelen voltatok az öregek vasárnapján, ti vezettétek a vasárnapi iskolát. Dávid Ferenc halálának emléknapja alkalmával is jeleskedtetek. Az adventi vasárnapokon meggyőztétek az embereket arról, hogy „Isten országa eljő, útban van / és alkotmánya lesz a szeretet" (150. ének). Emlékeztek, hogy az általatok sütött kürtőskalács azon a bizonyos vasárnapon nem volt elég?

Itt egy kicsit megállok... És bevallom őszintén: szeretlek és tisztellek titeket. Soha annyi együttérzést, jóindulatot, biztatást nem tapasztaltam, mint amikor elindultam, hogy megtartsam az adventi előadást. Utánam suttogtátok: „Legyen ügyes, Papnéni!"

És akkor, azon a vasárnapon sírtunk. Köszönöm a könnyeket, köszönöm hogy vagytok!

Aztán karácsony, maga volt a tökély. ... „Imre, valamit meg kell beszélnünk!"

Egy szavalóverseny margójára

Iskolánkban, a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégiumban november 19-én nagy volt a sürgés-forgás. Nagy dologra készülődött intézményünk aprajanagyja. Ma lesz a *Most szólj, rigó!* szavalóverseny megyei szakaszának fordulója. A versenyre 62 tanuló nevezett be a kolozsvári és a Kolozs megyei iskolákból. A zsűriben a kolozsvári színház és opera közismert és közkedvelt művésznői vettek részt (Vitályos Ildikó, Krasznai Paula, Mátyás Mária és Varga Csilla).

A Dávid Ferenc imateremben Orbán Erika lelkész-vallástanár köszöntötte a vendégeket, és az ünnephez méltón rövid áhítatot mondott. A versenyre az I–II. osztályosoknak Áprily Lajos *Hinta* című költeményét és egy szabadon választott verset kellett megtanulniuk, míg a III–IV. osztályosok Áprily *Enyedi diákok* című versével és egy szabadon választott költeménnyel jelentkezhettek.

Kiértékeléskor a zsűri mindenkit megdicsért, mert – mint mondták – minden szavaló kiválóan használta anyanyelvét, szépen hangzottak a hosszú magán- és mássalhangzók.

Jó érzés volt látni a sok kipirult arcot, de az még nagyobb élményt nyújtott, amikor minden kis versmondó átvehette a megérdemelt díjat. Mert hála az iskola vezetőségének és a Nőszövetség elnökének (Asztalos Klárának), tiszteletbeli elnökének (Zsakó Erzsébetnek), valamint Gyöngyössy Zoltán és Rigmányi János szülőknek, erről a versenyről egyetlen gyermek se ment haza üres kézzel. Minden szavaló kapott: egy kitűzőt (ezen egy színes kisrigó és a verseny mottója, illetve a 2005. évszám szerepelt), egy-egy szépirodalmi könyvet, egy hímzett könyvjelzőt és egy oklevelet. Köszönet illeti még azokat a líceumi diákokat is, akik szabad idejükben segítettek a verseny lebonyolításában, és szívvel-lélekkel „kistestvéreik" mellett álltak, követendő szép példáját bizonyították az összetartozásnak – iskolánk hírnevéhez méltón viselkedtek.

a Balázs Ferenc Oktatási Tanácsadó Központ munkatársai

Két naptár közt

Az íróasztalomnál ülök, előttem a már megszokott tárgyaim. Minden a régi. Látszólag semmi sem változott – de azért mégis: egy évvel többet írunk. A falról az imént vettem le a 2005-ös naptárt. Jól látszik még a nyoma, tagadhatatlanul ott volt néhány perccel ezelőtt. Esetleg egy jó festés tüntethetné el a nyomát. A keret helye megmutatja magát, nincs más dolgom, csak hogy a vonalak mentén felragasszam az újat, s csodálkozva böngésszem. Még olyan friss, mint ez az új esztendő. Nyomdaszaga van, s minden lehetőségével és kihívásával áll előttem. Tiszta, mint egy új lap, mint egy csecsemő tekintete. Nem tehetek mást, mint hogy belegondolok abba a rengeteg eseménybe, amely rám vár az elkövetkező hónapokban. A régi naptár ott hever a lábamnál, a földön. Már nem használható semmire. Annak az ideje lejárt, és mégis tele van írva rengeteg emlékkel. Az életemnek egy részét képezi. Csak úgy találomra nézek rá egy-egy napra, egy-egy pillanatra, s akarva-akaratlanul már gördülnek is elő az emlékek, az események, a sikerek és a kudarcok – az emberi emlékezetre jellemző összevisszaságban.

A két naptár között állunk mindannyian ez új esztendő küszöbén. Egyrészt ott van a múlt az emlékeivel, másrészt a jövő a maga lehetőségeivel. Ilyenkor talán mindenki elvégzi a számvetést, s remélhetőleg mindenkinek akad néhány perce, hogy a nagy szilveszteri örömben kissé magába szállva végiggondolja önnön életét.

Hát, vessünk egy nagyon általános tekintetet az ODFIE elmúlt évére, hogy aztán lássuk a jövőt. Rendezvényeink jó hangulatban zajlottak, kiemelkedőbb gondok nélkül. Ám, az egyiknek a végére bekövetkezett az, ami miatt az elmúlt esztendő még sokáig fájdalmasan emlékezetes marad: a székelyföldi árvíz. Szervezetünk tagjai megpróbáltak lehetőségeik szerint segíteni azoknak, akik a tavalyi

konferenciánknak otthont adtak. Nemcsak Kobátfalván, hanem a környező falvakban is igyekeztünk segíteni. Folyamatosan próbáltuk emelni rendezvényeink színvonalát, javítgattuk a már létezőket, s álmodtunk újakat, jobbakat. Közben egyleteink száma nem csökkent, de nem is gyarapodott. Amit időnk és tehetségünk megengedett, megtettük, de úgy látszik ez még mindig nem elég. Még többet kell dolgozni, álmodni, szaladni, hogy még több fiatal érezze úgy, hogy az egylet számára igazi otthon lehet. Keseregni nem kell, mert a ránk oly jellemző dolgokból egy fikarcnyit sem vesztettünk. Vessünk egy röpke pillanatot az új naptárra. Azt, hogy majd mi történik, nem tudhatjuk. Azt viszont tudjuk, hogy szeretnénk még többet tenni azért a közösségért, amelyhez tartozunk. Egy sor új rendezvény készül megjelenni életünkben, a régiek pedig új köntösben várnak ránk. Jelentős év hajnalán állunk most, hisz a két nagy nyári rendezvényünk jubileumi évfordulókhoz érkezett. Reményeink szerint méltó módon meg is ünnepeljük majd ezen alkalmakat. Végezetül talán annyit: álmodni csak úgy érdemes, ha közben mindannyian tudjuk: tenni is kell annak érdekében, hogy terveink valóra váljanak. Mindenkinek meg kell tennie mindent annak érdekében, hogy az, amit annyira szeretünk az egyletben, megmaradjon. A magam és társaim nevében kívánok mindenkinek sikerekben gazdag új évet! Adja az Isten, hogy majd 2007 elején, mikor újra naptárt cserélünk, szép emlékekben gazdag esztendőre tekinthessünk vissza. Jó munkát, erőt az álomhoz és a tetthez egyaránt!

Rácz Norbert

Kedves Felfedezők, kedves Barátaink!

Boldog új évet kívánva köszöntelek szeretettel a 2006. év kezdetén. Ez alkalommal is – akárcsak eddig – a kezetekben levő *Unitárius Közlöny*ben találjátok a helyes válaszokat a Forgószél kérdéseire. Levélben kell válaszolnotok a lennebb megadott címre, a kivágott és olvashatóan kitöltött szelvényen, illetve külön papírlapon a Tükör rovat feladatára – mindezt egyetlen borítékban küldjétek!

Amint tudjátok, ajándékpontot kap az a versenyző, aki új "versenytársakat" szervez be. Fontos az ajándékpont-szerzéshez: a frissen beszervezett játékosnak legalább három fordulóban játszania kell, és természetesen fel kell tüntetnie az őt játékba bevonó társának a nevét. A játék komolyságára való tekintettel már most figyelmeztetünk: aki a kérdésektől eltérő tárgyú, komolytalan válaszokat ad, automatikusan kiesik a játékból. Igyekezzetek teljesen kitöltött válaszcsomagokat beküldeni a maximális pontszám-értékelés érdekében.

Gratulálunk az eddig beérkezett pontos válaszokhoz, a szép versekhez. Megőrizzük őket egy lehetséges utólagos közlés céljából. Izgatottan várjuk továbbra is leveleiteket.

Köszönjük László Kunigunda Beáta és Fodor Szilvia városfalvi, valamint Forró Tímea kézdivásárhelyi versenyzőknek a kreatív játék-javaslatot a Tükör részére. A játék folyamán közöljük ötleteiteket. A forduló végén a záró kiértékelőben külön feltüntetjük a szakirányító lelkészek, vallástanárok, segítők nevét.

Javasoljatok továbbra is kreativitást fejlesztő feladatot. A sikeresebbekből válogatunk, és feltüntetjük a feladatgazda nevét is.

Az alábbi feladatok megoldásának beküldési határideje: **március 1-je.**

Sikerekben, örömben gazdag évet! Isten Áldjon!

Küldeményeteket az alábbi címre várjuk:

Fekete Levente
527005 Aita Mare Str. Főút 349.
Jud. Covasna

Tükör

Készítsd el a Felfedezők verseny jelvényét. Akár kicsinyített zászlóként is megrajzolhatod. (Ötletgazda: Forró Tímea, Kézdivásárhely)

Forgószél

1. Mi a címe a sepsiszentgyörgyi Sláger Rádió unitárius ifjúsági műsorának?
   ..... 5 pont
2. Egészítsd ki:
   „Add vissza anyámat, add vissza gyermekeimet –
   ....." 5 pont
   Hol olvasható? ..... 5 pont
3. Ki szerezte a Nyikómenti árvízkárosultak részére érkezett 20 000 dollárt?
   ..... 5 pont

Akik válaszoltak:

októberi feladatainkra

1. László Kunigunda Beáta (Városfalva) VII.	45 pont
2. Fodor Szilvia (Városfalva) VII.	68 pont
3. Forró Tímea (Kézdivásárhely) VII.	45 pont
4. Bancsi Rigó Zsuzsanna (Homoródszentmárton) VII.	45 pont
5. Tófalvi Barni (Székelyudvarhely) VI.	25 pont
6. Görtner Szilárd (Székelyudvarhely) VI.	45 pont
7. Gergely Beáta (Székelyudvarhely) VIII.	30 pont
8. Pap József (Székelyudvarhely) VI.	30 pont
9. Szász Tikosi Zoltán (Székelyudvarhely) VII.	30 pont
10. Józan Júlia (Tordatúr) VII.	45 pont
11. Györgyilyés Izolda (Kökös) VIII.	45 pont
12. Fekete Ágnes Heini (Nagyajta) VIII.	45 pont
13. Küküllődombó I., II., III., IV., V., VII. osztályok:	35 tanuló.

novemberi feladatainkra

1. Györgyilyés Izolda (Kökös) VIII.	45 pont
2. Kósa Kázmér (Kökös) IV.	35 pont
3. Józan Júlia (Tordatúr) VII.	35 pont
4. Fekete Ágnes Heini (Nagyajta) VIII.	35 pont
5. Fodor Szilvia (Városfalva) VII.	35 pont
6. László Kunigunda Beáta (Városfalva) VII.	35 pont
7. Forró Tímea (Kézdivásárhely) VII.	35 pont

Lapszámunk szerzői: **Adorjáni Gyöngyvér** ny. postatisztviselő, tiszteletes asszony (Ürmös), **Balázs Sándor** lelkész (Szentgerice), **Benedek Enikő** út- és hídépítő almérnök, tiszteletes asszony (Segesvár), **Benedek Jakab** lelkész (Segesvár), **Elekes Botond**, a Magyarországi Unitárius Egyház főgondnoka (Budapest), **Ferenczi Mária-Magdolna** agrármérnök (Sepsiszentgyörgy), **dr. Gellérd Judit** lelkész, orvos (San Francisco), **Kolumbán Gábor** egyetemi tanár, főgondnok (Székelyudvarhely), **Kiss Károly** lelkész (Medgyes), **Rácz Norbert** teológus-hallgató (Kolozsvár), **Simó Edmund** (Sepsiszentgyörgy), **Szabó Magdolna** könyvelő, UNOSZ-tisztségviselő, főtisztelendő asszony (Kolozsvár)

Gellérd Imre

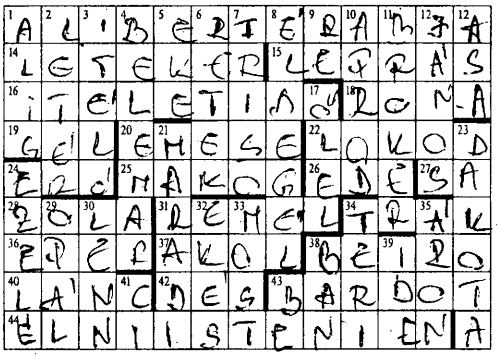

Vízszintes: **1. Gellérd Imre, volt siménfalvi és homoródszentmártoni lelkész lányának, Gellérd Juditnak a könyve apjáról.** 14. Fonalat lecsavar. 15. Súlyos betegségben szenved. 16. Borzasztó vihar, rossz időjárás. 18. Nagy mezőség, alföld. 19. Kocsonyás anyag. 20. Női név, Hunor és Magor anyja. 22. Kis falu Udvarhelyszéken. 24. Izomban van. 25. „Beszél" a majom. 26. Szigligeti személyneve. 27. Svéd és ausztriai autójelzés. 28. Francia naturalista író volt (Émile). 31. Bízik valamiben. 34. Ókori balkáni nép volt. 36. Korai gyümölcs. 37. Juhok szállása. 38. Füzetbe jegyző. 40. A rabság egyik jelképe. 42. Város Kolozs megyében. 43. Francia filmcsillag volt (Brigitte). **44. Gellérd Imre hitvallása.**

Függőleges: 1. Éppen csak. 2. Mellékútra fordul. 3. Szentenciát kimondó. 4. Beleharap. 5. Szántóeszköz. 6. Kerti zöldség. 7. Vízlágyító szer. 8. Nehezen él. 9. Skálahang. 10. Lovag szolgája. 11. Tőzsdei dolgozó. 12. Férfinév. 13. Bölöni László csapata volt. 17. Karol. 21. Régimódi. 23. Észak-amerikai indián törzs. 24. Ennél előbbi helyre (két szó). 29. Drágakő-féle. 30. Alul. 32. ... Front, politikai alakulat volt. 33. Ebben a pillanatban. 34. Teréz, becézve. 35. Tamási személyneve. 38. Helyhatározórag, a -ben párja. 39. Erre a helyre. 41. 101 római számmal. 43. Igekötő.

Két közmondás

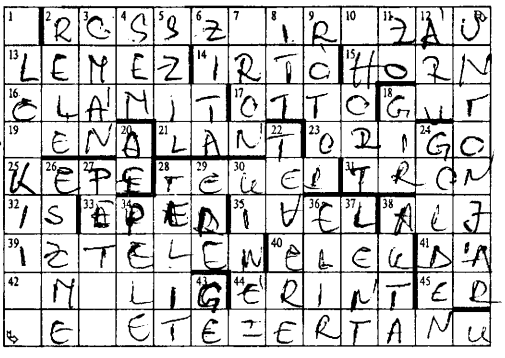

Vízszintes: **2. Magyar közmondás.** 13. Vékony fém- vagy falap. 14. Pusztító. 15. Magyar politikus (Gyula). 16. Becsap. 17. Férfinév. 18. ... de Maupassant, francia író volt. 19. Szibériai folyó. 21. Régi hangszer. 23. Kezdőpont. 25. Papbér. 28. Csavar. 31. Király széke. 32. Szintén. 33. Nagyon vágyakozik valami után. 35. Merészen emelkedik. 38. Szoknya. 39. Sótalan a leves. 40. Nagy mesemondónak személyneve. 41. Adás közepe! 42. Fukar. 44. Éppen csak hozzáér. 45. Errefele!

Függőleges: **1. Magyar közmondás.** 2. Elektromágneses kapcsoló. 3. Arab állam. 4. Szintén nem. 5. Fafajta. 6. Az utolsó magyar királyné volt. 7. Szlovák folyó. 8. Ezen a helyen. 8. Motor forgó része. 10. Középen szól! 11. Portéka. 18. Forgástengely. 20. Latin kettőshangzó. 22. Róma folyója. 24. ... Gate, híres San Francisco-i híd. 26. Idea. 27. Szereplő a Bánk bán-ban. 28. Oldatot töménnyé tesz. 29. Férfinév. 30. Kitekint. 34. Mókus-féle állat. 36. Hibásan jegyez. 37. Alul. 38. Irat. 43. Germánium.

A rejtvényeket Forrai Tibor készítette

A rejtvény-megfejtések beküldési határideje: **2006. március 5-e.** Csak azok vehetnek részt a könyvnyeremény-sorsoláson, akik mindkét rejtvény helyes megfejtését eljuttatják szerkesztőségünkbe. A nyertes nevét márciusi lapszámunkban közöljük.

Novemberi rejtvényeink megfejtése: *Hasznos tévedés*: Köszönöm, fiam, Fogadja el ezt az ezrest! *Nyelvi totó*: A názáreti Jézus.

Könyvjutalmat nyert **Korondi Hajnalka** alsófelsőszentmihályi olvasónk. Gratulálunk!

Unitárius Közlöny

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár

Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőbizottság:
dr. Rezi Elek főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Gyerő Dávid
Kovács István Sándor
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina (Ifjúsági Oldal)

Szedés: **Rezi Éva**
Tördelés: **Ruzsa István**

Készült a kolozsvári
Heltai Gáspár
Unitárius Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927
e-mail:
tamas.jakabffy@unitarius.com

A lapszám megjeleníthető
az Erdélyi Unitárius Egyház
központi honlapján:
www.unitarius.com

Lapterjesztés és adminisztráció:
Szabó Zoltán
A lapok kiszállításával
kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
minden hónap 5-e.

15 napnál régebbi eseményről szóló
olvasói tudósításokat
nem teszünk közzé.
Kéziratokat nem őrzünk meg,
és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket
kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézeteit.

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888–1948/1990. 16. (76.) évf.
2. szám. 2006 február
Ára: 1 lej, előfizetőknek: 0,70 lej

Van-e áldás és népesség?

Senkinek sem újdonság, ha két szóban összefoglalom, ami az elmúlt évtizedekben általános jelenségként fonja át erdélyi magyar társadalmunkat: egyre fogyunk. Évről évre kevesebben vagyunk,

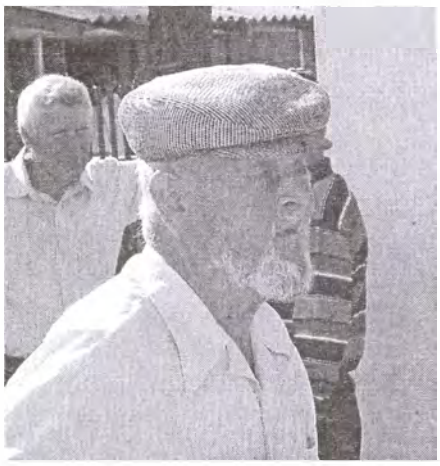

és ezt tényként kell elkönyvelni. Ilyenkor gyakran váltunk át siránkozó hangnemre, mert fájlaljuk a múltat, és elszomorít az egykori népes falvak mai helyzete, de még inkább azok jövőbeli sorsa.

Amikor a népességfogyásról beszélünk, úgy tűnik, csak siratni tudjuk magunkat, de megoldást nem látunk, vagy ha mégis, nincs elegendő akaratunk a megfogalmazásához. Hogy miért? Mert nem *divatos*, nem illeszkedik az egyéni boldogulást hirdető világnézeti irányzatok egyikéhez sem. A család megtartó szerepe egyre csökken, és kevesen érzik azt, hogy a gyermekvállalás elsősorban nem teher, hanem életünk gazdagodásának pótolhatatlan és páratlan lehetősége. Ma másféle világot élünk. Sokan és sokfelé leírták, mi jellemző a mai emberre. Fontos lett az anyagi jólét, az egyéni boldogulás. Ezt hirdeti és sugallja a létező médiatermékek többsége, és már kialakulóban a nyugati fogyasztói társadalom erdélyi leképeződése is.

Mi pedig maradunk gyakran a tehetetlen siránkozásnál, mert nincs, és – bizonyos érdekek szerint – *nem* is *kell* magyar nemzetstratégia. *Nem kell*, és már nem is lehet az oktatásba bevinni azt az életszemléletet, amely mindenek fölé helyezi a családot. A kormányzatok családot támogató programjai nem változtatnak e szemléleten. Sok példa jelzi azt, hogy a gyermekvállalás mégsem elsősorban pénz, hanem szemléletmód kérdése. Idézem Csép Sándor idevágó mondatát: *a fogamzásgátló az agyban van!* Az ő ösztönzésére indult el néhány éve az *Áldás, népesség* mozgalom, amely átfogó társadalmi párbeszéd alapján cselekvési stratégiát kívánt megalkotni. Sokfelé süket fülekre talált a kezdeményezés, mert bár beszélni tudunk, cselekedni kevésbé. Pedig különböző intézmények, szervezetek összefogása révén alakítható lenne ez a szemlélet, és ún. családbarát intézkedések sorát lehetne létrehozni, ha létezne politikai szándék és közakarat is a helyzet javítására.

Köztudott, hogy a népességfogyás nem csak erdélyi magyar társadalmunkra jellemző. Európa lakossága öregedik, és lassan olyan újfajta társadalmi problémák kerülnek felszínre, amelyek megoldására ma még nem létezik mindenki által elfogadott recept.

Saját házunk táján, vidéki és városi unitárius egyházközségeinkben is évtizedek óta állandósult a fogyás. A keresztelések száma ritka esetekben egyezik a temetések számával, de szinte egyetlen esetben sem haladja meg azt. A fogyás elsősorban a vidéki nagy egyházközségeknél látványosabb, ahol az egyházközségi tagok jelentős hányada már a 60–70. évében jár.

A tényszerűség kedvéért a mellékelt táblázatban néhány számadatot közlök, amelyek magyarázat nélkül is tükrözik a „puszta" valóságot (K = keresztelés, T = temetés).

A számadatokban tükrözött helyzet persze más tényezőkkel is társul. Főként faluhelyen egyfajta „szertartás-turizmus" van kialakulóban, vagyis: a másfelé költözött, áttelepült családok a gyermekeket, az unokákat *hazaviszik* megkeresztelni, illetve az öregeket eltemetni.

Az utóbbi években azonban egy kedvező folyamat is zajlik egyházi életünkben. Hozzávetőlegesen számolva úgy tűnik, az elmúlt öt évben jóval több gyermek született a lelkészi családokban, mint az azt megelőző évtizedben. A valósághoz hozzátartozik, hogy a 90-es évektől nőtt a teológiai hallgatók száma is, és mára több egyházközségben is fiatal lelkészcsaládok élnek.

Ez mindenképp ideillett e gondolatmenet végére – a derűlátó befejezés kedvéért és a szükséges jó példák hangsúlyozásáért egyaránt.

Sándor Krisztina

Egyházközség (lélekszáma 2005-ben)	2001		2002		2003		2004		2005	
	K	T	K	T	K	T	K	T	K	T
Dicsőszentmárton (683)	2	13	2	22	1	17	7	10	1	10
Homoródalmás (1150)	12	26	10	26	12	23	10	25	6	29
Homoródszentpál (320)	6	5	3	8	7	7	3	7	5	15
Homoródszentpéter (180)	7	2	3	6	–	3	2	–	–	2
Kolozs (112)	1	4	1	3	1	4	2	2	2	2
Küküllődombó (780)	9	12	5	18	4	12	3	18	5	18
Marosvásárhely (4618)	26	50	26	41	30	39	43	57	35	39
Olthévíz (560)	2	5	6	6	6	11	4	4	1	8
Székelyszentmiklós (50)	–	–	1	2	–	1	1	1	–	–
Tarcsafalva (208)	1	–	3	4	1	2	2	3	1	3
Torockószentgyörgy (511)	2	12	4	16	4	12	3	9	7	7

Énekelj az Úrnak!

„Én most az Úrnak éneket mondok, zsoltárt zengek az Úrnak!" (Bír 5,3)

Az ember ereje nem annyira fizikumában, inkább lelkében, szellemében van. Akárcsak a test vagy a lélek, a szellem is elfárad, elfásul, meggyengül. Ilyenkor mondjuk: meglankadt a hitünk, elfogyott a reménységünk, megfásult a szeretetünk, megtompultunk. Mint ahogyan a testet az élelem táplálja, éppen úgy a léleknek is vannak éltető és tápláló közegei. Ezek közül az egyik az ének, közelebbről az egyházi ének.

Megfigyeltem – de egyébként mindannyian tudjuk –, milyen kevés egyházi éneket ismerünk és használunk, mennyire gyatra az éneklés templomainkban. „Kéznél van", hogy azt mondjuk: főleg a fiatal nemzedék körében igaz ez, de szerintem az idősebbek is nagyokat hallgatnak, ha új, ismeretlenebb énekkel próbálkozunk megszínesíteni az istentiszteletet. Ennek következménye talán az, hogy egy-egy istentiszteleten már nem is figyelünk oda annyira arra, mit énekelünk; alig várjuk, hogy valahogy túl legyünk az első két-három szakaszon, s mozduljon meg már a lelkész, ami azt jelenti, hogy az imádság következik, és nem énekeljük a további szakaszokat.

A Bírák könyvéből, a Debóra énekéből ragadtam ki egy sort, hogy megmutassam: a Biblia embere szeretett énekelni, sőt vallását abban is megélte. Sok példát találunk a Bibliában (Dávid, Anna, Mária éneke), amelyek régi korok legszebb ének-imádságait szólaltatják meg. Különösen fontosak számunkra a zsoltárok, amelyek egykor szintén énekelt vallásos szövegek voltak, és sok, ma is használatos énekünk alapját képezik.

Istentiszteletünk nem véletlenül van úgy felépítve, ahogy ma gyakoroljuk. Századok tapasztalata alakította ezt ki, és az emberi lélek Istennel való találkozása fokozatainak megfelelően minden apró résznek megvan a maga helye, súlya, szerepe. Így az énekeket sem csak szokásból énekeljük, hanem azok is szerves részei istentiszteletünknek, és az imádás, a lélekápolás nagyon fontos formái. Szavaikban, dallamaikban valami ősi titok csendül fel, hogy Istenhez vezessen, hogy bebalzsamozza sok bajt látott lelkünket.

Az istentiszteletünk *kezdő énekével* a világ gondjai-bajai közül érkezve a szent térben és időben ráhangolódunk az új hullámhosszra, s az Isten utáni vágyakozás hangjai mellett helyet kap benne dicsőítése és magasztalása is: Sóhajtva vár... (1.), Élő Isten, egybegyűltünk... (5.), Ím bejöttünk templomodba... (12.).

A *derekas-*, vagy második *ének* már egy hosszabb imádság, amely – ha odafigyelünk, és azt buzgó lélekkel énekeljük –

talán közelebb emel minket Istenhez, mint maga a szavakban elmondott ima. Annál is inkább, mert amíg *azt* a lelkész mondja mindannyiunk helyett, *ebben* mind cselekvően veszünk részt, legalábbis *kellene* részt vennünk. Ha nem ismerjük az éneket, vagy legalább nem próbáljuk az énekeskönyvből követni azt, lelki életünk, s az istentisztelet egy fontos, megnyugtató, felemelő, elpanaszoló, bűnbánó, hálaadó részéről maradtunk le.

Ezek az énekek mint zenés imádságok magukban foglalják az emberi lélek minden rezdülését. Nemcsak különböző ünnepi alkalmakra vannak énekeink, hanem a lélek sajátos állapotaira is, amelyek a templomon kívüli vallásos, lelki életünk megszépítői, segítői lehetnek. Isten utáni vágyakozás szólal meg a jól ismert zsoltárból: „Mint a szép híves patakra..." (189.), Isten gondoskodását csodáljuk meg a 60. számúban (Gondviselő jó Atyám vagy...), a hit erejével töltekezünk a 213.-ban (Erős várunk nékünk az Isten...), Isten jóságát áldjuk a 211.-ben (Áldjad én lelkem az Urat...), bűnbánatunkban bocsánatért esedezünk a 106.-ban (Reménykedő szívvel sóhajtok az égre...), az igaz embert állítjuk példaképnek a 176.-ban (Boldog, ki nem jár vétkezők szaván...), hálát adunk a 43.-ban és a 202.-ben (Adjunk hálát mindnyájan ..., Adjatok hálát az Istennek). Hosszú a sor, és a szebbnél szebb énekek mind lelkünk felüdülésére szolgálnak, ha lélekkel tudjuk énekelni őket.

A *közének* – a bibliai alapvers felolvasása előtt – Istent szólítja meg, hogy hallgassa meg az elmondott imát, és tegye képessé lelkünket az evangélium üzenetének befogadására: Világosság... (23.), Oh, jelenj meg... (25.), Nagy Istenünk...(24.)

Végül a *záró ének* egy utolsó imádság, amely keretbe zárja istentiszteletünket, Isten meghallgatását, áldását kéri, s tartalmazza azt a megnyugvást, amelyet minden, Istent őszinte lélekkel kereső ember megérezhet a szóbeli imádkozásban is: Uram, kegyelmed pitvarán kopogtunk... (257.), Uram, tehozzád szállt imánk... (263.), Szent Atyánk megenyhülést nyert... (267.).

Szépek, gyönyörűek ezek a régi énekek, amelyek összekötnek minket Istennel, ugyanakkor azonban elődeinkkel is, akik ezekben is megélték hitüket, a keresztény hagyománnyal, amelyet magukban hordanak, sőt a Biblia világával is, hiszen a zsoltárokból kaptak indíttatást.

Szent örökség, amelyet nem szabad elveszítenünk, amellyel élnünk kell, gyógyító erejét ki kell használnunk, és – amelyet tovább kell adnunk! Hiszem, hogy amint elődeink életét gazdagította, ahogy erőt adott megpróbáltatásokban, harcokban, börtönök mélyén, gyászban, örömben mindig, nekünk is adni fog.

Amikor teológus koromban Kolozsvár akkori, hírhedt polgármestere kisajátító táblát készült tenni Mátyás király főtéri szobrára, mi, diákok körülálltuk Fadrusz alkotását, és zsoltárokat énekeltünk. Bármit tettünk volna, nem lehettünk volna olyan egyek, nem lett volna ekkora hatása. Éreztük az erőt, amely ott folyt közöttünk. Mert az ének sokkal inkább hat a lélekre, mint a dallamtalan beszéd.

Berkeley-ben egy olyan énekórára jártam, ahol a világ minden tájáról származó énekekkel ismerkedtünk meg, azok üzenetét, dallamát, teológiáját vizsgáltuk.

folytatás a 6. oldalon

Lőrinczi Lajos

Őszinte és közvetlen kapcsolat a hívekkel

Nagy Endre
Küküllő-egyházköri esperes válaszol
Sándor Krisztina
kérdéseire

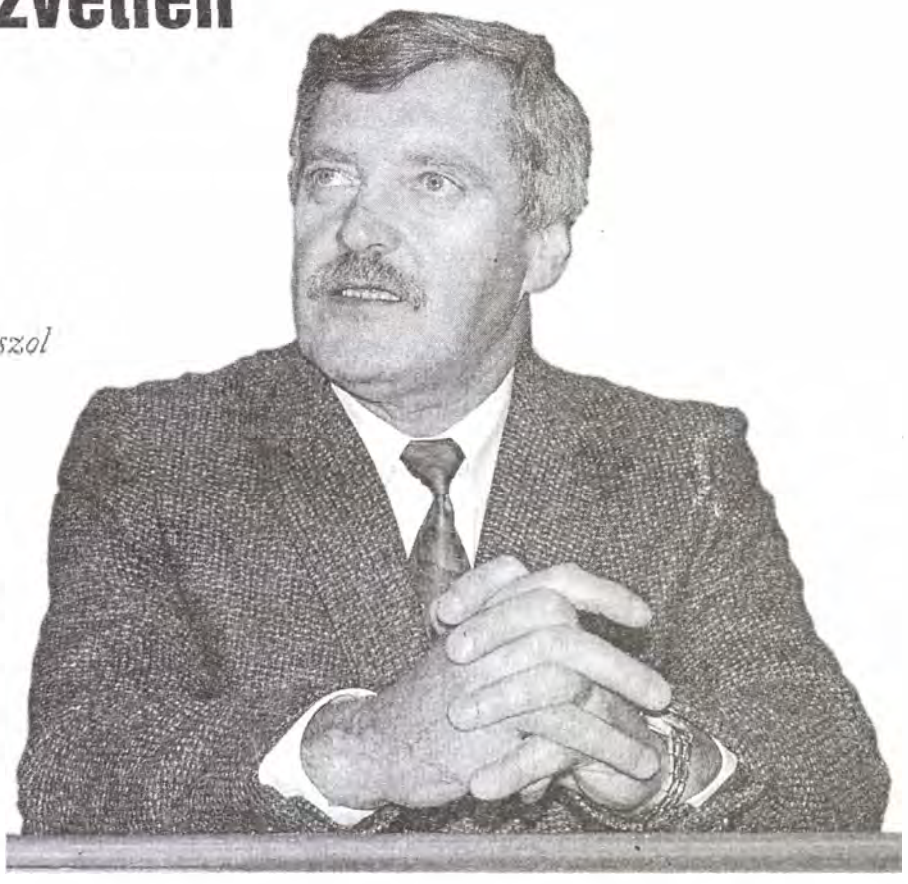

S. K.: Hol született, milyen volt gyermekkora?

N. E.: Szülőfalum Kissolymos, bár a tőle három kilométerre lévő Románandrásfalván születtem 1952. június 12-én – mivel abban az időben ott volt a legközelebbi szülészet. De természetesen Kissolymost tekintem szülőfalumnak, ahol növekedésem elkezdődött. Azért mondom így, hogy elkezdődött, mivel aránylag korán elkerültem otthonról. Gyermekkorom, első élményeim egy valamikori népes – több mint 800 lelket számláló –, kiegyensúlyozott életű, szorgalmas, gazdálkodó emberekből álló, gyönyörű, nagy határral rendelkező faluközösségről szólnak. Velem egykorúak, vagyis 1952-ben születettek 33-an voltunk, ebből 16 fiú. Közülünk ma csak néhányan élnek otthon.

Érdemesnek tartom elmondani, hogy a második bécsi döntéskor meghúzott észak- és dél-erdélyi határ mindössze másfél kilométerre húzódott a falutól, és sokan voltak, akik földjeinek egy része átkerült az akkori Romániába. A négy évig tartó „magyar időben" a falu állandó katonai megszállás alatt volt. A német katonaság, a határőr-csendőrség a falu szerves része lett ebben az időszakban. Anyai nagyapám még 1918 előtt a magyar csendőrségnél szolgált, és édesapám, aki háromszéki származású volt, szintén határőr-csendőrként került Kissolymosba 1942-ben. A háború után hét évet töltött orosz fogságban. Miután 1951-ben – már kikezdett egészséggel – megszabadult, tanúk kellett hogy igazolják: nem vétett senkinek, nem vett részt zsidóüldözésben. Így jött vissza Kissolymosba. Az úgynevezett csendőr múltja miatt a család állandó megfigyelés alatt állt. Azért is rengeteg baj volt, hogy nagyapám soha nem állt be a kollektívbe. Öt-hat éves lehettem, és emlékszem, hogy két alkalommal is tartottak házkutatást nálunk. Magyar zászlót, tiltott könyveket, fegyvert, ilyesmit kerestek. Nagyapám sokáig rejtegette a csendőr-őrmesteri díszegyenruháját és más emléktárgyakat. Aztán mikor már – az állandó zaklatás miatt – féltek továbbra is rejtegetni, egy napon mindent elégettek.

Az otthoni elemi iskola elvégzése után a székelykeresztúri gimnáziumba kerültem, ott jártam ki az első két évet. Mivel édesapám a brassói traktorgyárban dolgozott, és lakást is kapott a vállalattól, 1969-ben Brassóba költöztünk. A XI–XII. osztályt a Cenk alatti – akkor *Unirea* – líceumban végeztem el, és ott is érettségiztem 1971-ben.

S. K.: Milyen út vezetett a lelkészi pálya felé?

N. E.: Kora gyermekkoromtól fogva olyan környezetben éltem, amelyben természetes volt a vallásosság, a templommal, egyházzal való kapcsolat. Édesapám, akinek ács volt a mestersége, az iparosodás éveiben különböző építőtelepeken dolgozott: Krajován, Mangálián, Bukarestben, Konstancán, majd Brassóban –, de mi otthon templomba, vallásórára jártunk. Emlékszem, hogy harmadik-negyedik osztályos koromban kétszer is le volt húzva a magaviseleti jegyem templomba járás vagy vallásóra miatt.

Természetes volt az is, hogy Brassóba költözésünk után azonnal jelentkeztünk az ottani unitárius lelkészi hivatalban, és ott is jártunk templomba. Megvallom, nagy hatással volt rám az akkori brassói lelkész, Májay Endre, akinek prédikációit a – nemcsak unitárius – brassói diákság szívesen hallgatta. 1970-ben, karácsony és újév között bekövetkezett édesapám hirtelen halála. Ekkor már érettségi előtt álltam. Kissolymosba nem volt miért hazamenni, mert akkor már sem föld, sem más megélhetési lehetőség nem volt otthon. Édesanyám munkahelyhez jutott annál a vállalatnál, ahol addig édesapám dolgozott, így Brassóban maradtunk. Én a brassói lelkész biztatására és támogatásával kerültem a teológiára 1971-ben, és azután is sok segítséget kaptam a brassói

folytatás a 4. oldalon

Őszintén és közvetlenül...

folytatás a 3. oldalról

egyházközségtől, amiért a mai napig hálás vagyok.

S. K.: Az eddigiekben hol szolgált?

N. E.: Gyakorló segédlelkészként a bágyoni egyházközségben kezdtem 1975-ben. A házasságkötés és családalapítás is ott történt. Házasságom a Brassóban töltött időszakkal áll kapcsolatban, hiszen feleségemmel ott ismerkedtünk meg. Három gyermekünk született. Feleségem képesített énekvezér, akivel együtt szolgáltunk Bágyonban, Magyarsároson és most Dicsőszentmártonban.

Bágyoni szolgálatunk négy évre terjedt, majd 1980-tól hat évet a gyepesi egyházközségben szolgáltam. Úgy érzem, hogy tehetségem és lehetőségeim szerint igyekeztem szolgálni a rám bízott gyülekezetek előmenetelét, lelki és anyagi épülését, gyarapodását. Azokban az időkben a lelkész számára a szoros értelemben vett egyházi szolgálaton kívül nem sok lehetőség adatott részt venni a közösségi, közéleti tevékenységekben. Templomba zártságunk azonban nem lehetett és nem is volt akadálya a lelki gondozásnak, a közösséget, népünket szolgáló munkának. Gyepesben például szerveztünk falutalálkozót is templomi istentisztelettel, úrvacsoraosztással. Emlékszem, úgy jött meg az engedély Csíkszeredából a falutalálkozó megtartására, hogy istentiszteletet nem lehet tartani. Ekkor én azt mondtam a vezetőségnek, egyezzünk meg abban, hogy én harangoztatok, istentiszteletet tartok, és aki akar, eljön a templomba. Mondanom sem kell, hogy tele volt a templom, de a himnuszok eléneklése tényleg elmaradt.

Hatévi gyepesi szolgálat után megüresedett a magyarsárosi egyházközség lelkészi állása. Feleségemmel együtt elmentünk, bemutatkoztunk, és elnyertük a gyülekezet egyhangú meghívását. A magyarsárosi szolgálat eddigi lelkészi pályám leghosszabb időszaka: 16 évre terjedt. Sok szép eredményt értünk el ebben az időszakban: a templomjavítást, a lelkészi és énekvezéri lakás javítását, kopjafa-állítást a Magyarsároson szolgált lelkészek emlékére, a lelkészi lakás vízvezetékkel, csatornázással, fürdőszobával való felszerelését, irodahelyiséggel való kibővítését, járdák, kerítések, faragott székelykapuk készítését.

Erre az időszakra esett az 1989-es politikai változás és minden, ami azzal járt. Lelkészként én is szinte természetes módon kerültem bele az események sodrásába. Vállalni kellett sok mindent, amihez nem volt sem felkészültségem, sem gyakorlatom. 1990. január-február hónapjaiban az új évi családlátogatás alkalmával minden családot meglátogattam, vittem magammal az RMDSZ-be való belépési nyilatkozatok űrlapjait, mindenhol kitöltöttem, így oroszlánrészem volt az ottani szervezet megalakításában. Ezzel egyáltalán nem akarom középpontba helyezni magam, hiszen végeredményben mindez sok lelkes emberrel együtt végzett közösségi munka volt. A szervezetben titkári, jegyzői tisztséget töltöttem be több éven át, az akkori gyűlésekről én írtam a jegyzőkönyveket. Ennél nagyobb szerepre azonban soha nem vállalkoztam, a politikát soha nem szerettem, nem gyakoroltam – sem rejtve, sem nyíltan.

2001. március 31-én nyugalomba vonult Fazakas Endre dicsőszentmártoni lelkész-esperes, aki mind a dicsőszentmártoni lelkészi állásban, mind az esperességben elődömnek tekinthető. A gyülekezet egyhangú meghívására 2001. augusztus 1-jétől foglaltuk el feleségemmel együtt a lelkészi, illetve énekvezéri állást. Tulajdonképpen nem volt idegen számomra sem a város, sem a gyülekezet, hiszen azelőtt is többször szolgáltam már itt. Egy jól szervezett, kiegyensúlyozott gyülekezetben folytathattam a szolgálatot. Eddigi fontosabb megvalósításaink: a lelkészi lakás felújítása, a vízvezetékrendszer kicserélése és a központi fűtés beszerelése voltak. Jelenleg egy, a lelkészi lakáshoz tartozó épületrész újraépítésén dolgozunk.

Eddigi szolgálatom egész ideje alatt igyekeztem a gyülekezet tagjaival való minél közvetlenebb kapcsolatra. Igyekeztem elsősorban az emberek lelkére figyelni. Teljes bizonyossággal állíthatom, hogy az emberek ezt megérzik. Akár bágyoniakkal, gyepesiekkel vagy magyarsárosiakkal találkozom, a mai napig megnyilvánul a ragaszkodás, a kölcsönös megbecsülés, és sok régi barátságot ápolunk. Az egyik legfontosabb feladatomnak tartottam a család- és beteglátogatást. Elmondhatom, hogy alig volt család, amelyet évente legalább egyszer meg ne látogattam volna.

Mindenkinek megvan a maga munkamódszere. Én gyermekkorom óta megszoktam és szerettem a fizikai munkát. Gimnazista koromtól minden nyári vakációban édesapám mellett dolgoztam a brassói építőtelepeken – naponta tíz órát, és ez így volt a teológiai évek alatt is. Lelkészi szolgálatom során, amikor csak tehettem, minden nagyobb egyházközségi közmunkában részt vettem a gyülekezet tagjaival együtt, és most is ezt gyakorolom.

S. K.: Hogyan lett esperes?

N. E.: Miután 1999-ben megtörtént a marosi és a küküllői körök szétválása, az egyházköri közgyűlés Fazakas Endre dicsőszentmártoni lelkészt esperessé, engem köri jegyzővé-espereshelyettessé választott. Mivel Fazakas Endre 2001-ben nyugalomba vonult, egyházköri választások kiírása vált szükségessé a küküllői körben. Erre 2001. június 16-án került sor a désfalvi egyházközségben. Ekkor a ciklus hátralévő részére választottak esperessé. Ebből a sorrendből az is kiderül, hogy én még magyarsárosi lelkészként lettem esperes. Aztán 2004. június 19-én a Magyarsároson tartott köri közgyűlés újból felruházott ezzel a tisztséggel.

S. K.: Mennyivel több az esperes, mint az egyszerű lelkész?

N. E.: Én espereskén is elsősorban lelkész vagyok – lelkésze egy gyülekezetnek és lelkésztársa, kollegája a többi lelkésznek. Lelkésztársaimmal való kapcsolatom, a hozzájuk való viszonyulásom lényegében semmit sem változott. A többlet semmi mást nem jelent(het), mint a többlet*munkát*, méltó és hiteles képviseletet, tágabb, szélesebb körű felelősséget, odafigyelést minden gyülekezet életére, gondjaira, és segíteni, eligazítást nyújtani. Az esperesi hivatal sok tekintetben közvetítő szerepet tölt be az egyházközségek és az egyházi főhatóság szervei között. Emellett pedig vannak olyan kérdések, problémák, amelyekre egyházköri szinten kell megtalálni a megoldást, vagy éppen magára az esperesre hárul ez a feladat.

Az esperes – mint maga is egy gyülekezet lelkésze – maradéktalanul eleget kell hogy tegyen mindannak a feladatnak, amelyet esperesi minőségben a lelkészeknél ellenőriz és megkövetel. Ezt pedig nemcsak a következetesség elve alapján vagy a megfelelés bizonyításának céljával kell teljesítenie, hanem azért is, hogy az a gyülekezet, amelynek lelkésze, ne érezze meg túlságosan az ő „esperességét". Persze bizonyos fokig mindenképpen megérzi. El kell ismernünk, hogy az esperesi feladatkörrel járó elfoglaltság miatt néha a kelleténél kevesebb idő jut a saját gyülekezetünkre – és időnként mindnyájan egymás segítségére szorulunk.

S. K.: Milyen az esperes és a köri lelkészek, illetve az esperes és a hívek közti kapcsolat?

N. E.: Esetünkben én a kapcsolatot jónak érzem. Én őszintén szoktam beszélni, és ezt feltételezem, elvárom viszonzásképp-

pen is. Állítólag a vezetés – az esetleges rátermettségtől függetlenül – ma már tudomány, amelyet tanítanak, hiszen gyakran halljuk, hogy itt-ott ún. vezetőképzőket szerveznek. Ehhez a tudományhoz hozzátartozik az adódó konfliktushelyzetek megfelelő kezelése is. Én nem végeztem ilyen tanfolyamot, nem diplomáztam ebből a tudományágból, és nem is áll szándékomban. Eddigi tapasztalataim alapján csak azt tudom mondani, hogy a felmerülő problémákat lehetőség szerint nyíltan, helyes erkölcsi érzékkel és törvényesen kell kezelni.

Ugyanezt tudom elmondani a gyülekezet tagjaival való kapcsolatról is. Előfordul, hogy egy gyülekezeti tag közvetlenül az esperest keresi meg valamilyen problémával vagy éppen sérelemmel. Különben sem ismeretlen jelenség, hogy „megyek az espereshez" vagy „a püspökig megyek". Ennek valamivel nyíltabb változata, amikor küldöttség formájában történik mindez. Az esperesnek meg kell hallgatnia azt, aki egyházi ügyben hozzá fordul, ám ha az illető nem hajlandó nyíltan is vállalni azt, amit állít vagy sérelmez, akkor annak nem szabad sem hitelt, sem helyet adni. Minden konfliktust csak az igazság teljes feltárása oldhat meg végérvényesen. Amely közösségben megromlott a hangulat, feszültségek vannak, valami *állandóan lóg a levegőben*, és a hívek közé befészkeli magát a gyanakvás, ott nem lehet igazán jó munkát végezni, és ez előbb-utóbb meg is látszik.

S. K.: Mi az erdélyi Unitárius Egyház legfontosabb problémája napjainkban?

N. E.: Nem tudnék egyetlen problémát kiragadni, és arra rámutatni, hogy ez a legfontosabb. Nagyon sok probléma van, és mindenik egyformán fontos. Súlyos és komoly probléma a népességcsökkenés, a gyermekhiány, az évről évre kimutatható fogyatkozás. A jelenséget lehet több oldalról is elemezni, gazdasági, szociális, etikai, tudati okokat felhozni, és lehet mellébeszélni, de a problémát ezzel nem oldjuk meg, és a folyamatot sem állítjuk meg. A történelem bebizonyította: pusztán népesedési mutatókból még nem lehet végkövetkeztetéseket levonni, mert az gyakran tévesnek bizonyul. Sokszor megjósolták már valamely közösség, nemzet végromlását, felszámolódását, így a miénket is – mégsem következett be. Vagyunk, létezünk, és hiszem, hogy nem történelmi maradékként, hanem életképesen élünk tovább a jövő számára. Ostobaságnak tartom úgy gondolkozni, hogyha például egy ezer tagot számláló közösség évente tízzel csökken, akkor az száz év múlva biztosan meg fog szűnni. Nem fog! Az élet ma nagyon „hullámzó". Ahol ma úgy tűnik, hogy vészes apadás van és minden kilátástalan, lehet, hogy pár év múlva történik valami, és a folyamat megfordul. A mi dolgunk megtalálni, hogy mi kell ahhoz, hogy ez a *valami* megtörténjék. A mi dolgunk a helyünkön maradni, és lelkiismeretünk szerint végezni a munkánkat.

Problémák sokaságával állunk szemben gazdasági téren is: visszakapott javaink, ingatlanjaink, földjeink, erdőink értékesítése, jövedelmezővé tétele, a még vissza nem kapottak visszaszerzése. Olyan korban élünk, amikor nagyon sok minden folyamatban van, de a jó irányban haladáshoz, a kiteljesedéshez a mi tisztánlátásunk, kitartásunk, munkánk és áldozatunk szükséges.

S. K.: Hogyan néz ki a jövő erdélyi Unitárius Egyháza?

N. E.: Egyházunk mindig azt vallotta, hogy nem önmagáért való, öncélú intézmény, hanem része egy egyetemes isteni tervnek, és csak annyiban van létjogosultsága, amennyiben ezt a szerepét be tudja tölteni. Az adott történelmi, gazdasági helyzetből ered, hogy a hangsúly most egyházunkban is áttevődni látszik a gazdasági, anyagi kérdésekre. Különböző fórumokon, testületekben egyre többet beszélünk gazdasági, anyagi kérdésekről: költségvetésről, fejlesztésről, beruházásokról, pályázatokról, projektekről. Mindez egyetlen dolgot jelent: pénzt. Nem vitatom, hogy ez mennyire fontos, nélkülözhetetlen és létszükséglet, de sohasem szabad megfeledkeznünk arról, hogy valójában mi is az egyház. A Ferencz József által írt *Unitárius Kátét* már többször is átdolgozták, de arra a kérdésre, hogy mit értünk az Unitárius Anyaszentegyházon, a válasz ma is az, hogy: a hívek lelki közösségét. Az Unitárius Egyház a jövőben csak úgy marad önmaga, ha minden körülmények között megmarad lelki közösségnek, és – ha már a kérdés ennyire meghatározóan fogalmaz – hadd tegyem hozzá: erdélyinek és magyarnak.

Unitárius rádióműsorok

Meditáció – az elmélkedés műsora
Kolozsvári Rádió, 909 m és 1593 m középhullámon, valamint a 95,6 MHz-es ultrarövid-hullámon, szerdai napokon, 9.30.
Szerkeszti: Kovács Mária.
március 1.

Rádió-istentisztelet
Kolozsvári Rádió, alkalomszerűen, vasárnapokon, 17.30-kor.
Szerkeszti: Kovács Mária.
március 19., április 5.

Tavaszi virágcsokor
unitárius gyermekműsor havonta kétszer. Szerkesztik: Kovács Mária, Rácz Norbert, Koncz László
Kolozsvári Rádió,
szombaton reggel 9.15–9.30 között
február 25., március 11., 25.

Unitárius félóra
a székelyudvarhelyi *Prima Rádió*ban, a 87,9 MHz-en, illetve interneten a *www.prima-radio.ro* címen.
Szerkesztik: Újvárosi Katalin és Demeter Sándor Lóránd.
minden vasárnap reggel 8.30-kor.

Tiszta forrás
unitárius ifjúsági műsor a sepsiszentgyörgyi *Sláger Rádió*ban (105,9 Mhz). Kéthetente, vasárnap 13 órától.
Szerkeszti: Lakatos Sándor
február 19., március 5., 19.

Az Unitárius Egyház Közigazgatási Hivatalánál igényelhető a vallásszabadság 1568. évi kihirdetését ábrázoló klasszikus festmény reprodukciója újabb kivitelben (50,5×40,5 cm).

Cím:
400105 Kolozsvár,
21 Decembrie sugárút 9.
Tel: 0264-593236

Énekelj az Úrnak!

folytatás a 2. oldalról

Én is énekeltem néhányat a miénkből társaimnak, s ők csodálattal hallgatták. Nem értették, de a szavak egymásutánja, a különös dallam magával ragadta őket. És újabb és újabb énekeket akartak hallani, majd velem együtt énekelni.

Legszebb élményeim közé tartozik az, amikor egy egyedül élő, nyolcvan év feletti, nagy hitű nénit látogattam meg. Megkérdeztem, hogyan bírja az egyedüllétet, hogyan telnek a napjai. És ő elmondta, hogy öreg lévén nem tud már eljönni a templomba, de Isten mindig vele van. Érzi ezt, különösen akkor, amikor elénekeli a gyermekkorában megtanult „Szívemet hozzád emelem"-et (185.), a „Mint a szép híves patakra" (189.) sorait vagy a „Hatalmas Isten"-t (77.). Kértem, énekelje el nekem egyiket. Amikor felcsendült a dallam, és arcán, hangjában megéreztem az áhítatot, tudtam, igaza van: Isten ereje, szeretete valóban betölti lelkét, hajlékát és életét.

Miért írtam le mindezt?

Azért, hogy felhívjam a figyelmet a vallásos élet egyik könnyen elérhető, kiváló hatású, nagyon fontos elemére. Azért, hogy megértsük a vallásos ének szerepét istentiszteletünkben és életünkben. Azért, hogy népdalaink mellett e szent örökség is a lélek kenyere lehessen számunkra.

Azért, hogy énekeljünk az Úrnak, testvéreim, önfeledten, magasztalással, közösségben és magányosan, s könnyebben megérezhessük Isten mindannyiunkat átölelő szeretetét.

Szerelem, párválasztás, házasság

„Sokkal jobban van dolga a kettőnek, hogy nem az egynek. Mert azoknak jutalmuk van, az ő munkájukból. Mert ha elesnek is, az egyik felemeli a társát. Jaj pedig az egyedül valónak, ha az elesik! Nincs, aki őt felemelje. Ha együtt feküsznek is ketten, megmelegszenek. Az egyedül való pedig mi módon melegedhetne? Ha az egyiket megtámadja is valaki, ketten ellene állhatnak annak, és a hármas kötél nem hamar szakad el." (Préd 4,9–12.)

A szerelem, párválasztás, házasság ugyanúgy hozzátartozik a lelkész életéhez is, mint bármely más emberéhez. Ám bármennyire természetesnek vesszük is ezeket az életünk részét képező mozzanatokat, egy lelkész életében nagyobb horderejűek, hogysem félvállról lehessen kezelni őket. Ugyanis kockázatot hordoznak: mi van akkor, ha nem megfelelő partnert választok? Az átlagember, ha sikertelennek érzi párválasztását, úgy oldja meg, hogy felbontja a kapcsolatot. Ám ez egy lelkész esetében sokkal nehezebb, függetlenül attól, konzervatív gyülekezetben van-e vagy haladó szellemű nagyvárosi gyülekezetben. Egyszóval azt is mondhatnám, hogy a megfelelő társ a lelkész életében létfontosságú. Ez nem túlzás.

Szerelem

Előbb vagy utóbb minden ember életében bekövetkezik. Fölösleges meghatározást adni rá; ha átélted már, tudod, hogy miről beszélek, ha meg nem, akkor hiába próbálom meg körülírni, mert szárnyaszegett lesz a meghatározásom. Popper Péter szerint: „a szerelem ritka jelenség, ilyen nincs minden bokorban. És hozzátenném, hogy a szerelembe az ember egy kicsit belehal, ha valódi a szerelem. [...] Akinek az életében van szerelem, az jutalmazott és sújtott is egyszerre."

A népi bölcsesség úgy tartja, hogy „a szerelem sötét verem" – lehet, hogy van benne igazság, de én nem így éltem meg. A szerelem hatalmas energiákat mozgathat meg az emberben, ami cselekedetekre készteti, fokozottabb munkabírásra és alkotó tevékenységre.

Az elmúlt nyáron egy esketési szertartás után odajött hozzám egy kedves hívem, és így szólt: „Látszik, hogy a tiszteletes asszony még szerelmes!" Persze hogy az vagyok, úgy gondolom, ez nem szégyen. Én hiszek a szerelem pozitív hatásában és erejében.

Párválasztás

A szerelem után ideális esetben a párválasztásnak kellene következnie. Amikor úgy érzem, hogy szerelmem tárgyával együtt sok mindent képes leszek megvalósítani, akkor már távlatokban tervezek, és az *én*központúság átalakul a *mi*-ben való gondolkozássá és tervezéssé.

Talán furcsán hangzik, de úgy gondolom, a lelkész számára a teológiai évek a legalkalmasabbak a párválasztásra. Hogy miért? Mert olyan soha vissza nem térő alkalmak adódnak az öt év alatt, amelyekre érdemes odafigyelni. A lehetőségek palettája ez az öt év a párválasztás szempontjából is. A szórakozási lehetőségek színes skáláján keresztül a különböző rendezvényeken való részvételig számtalan lehetőség kínálkozik ismerkedésre, beszélgetésre.

Mindezeknek a lehetőségeknek csak töredéke marad meg, ha már kinevezett lelkész vagy. Lelkészként – tetszik, nem tetszik – vannak bizonyos viselkedési normák, amelyeket be kell tartani. Elvárja tőlünk a társadalom. Nem tartom magam maradinak, de van már annyi tapasztalatom, hogy tudjam: magasabb és szigorúbb erkölcsi magatartási formát kell megélnünk ahhoz, hogy súlya legyen a szavunknak.

Ugyanakkor szót kell ejtenem egy szerintem sajnálatos dologról, amit most így, az idő múlásával, néhány kollégámon látok. Ebben az ötéves teológiai időszakban egyfajta „ördögi kör" is meghúzódik. Egy kissé sarkítva ezt úgy fogalmaznám meg: itt van öt év, amikor párt *kell* találni. S a hiba ott csúszik be, amikor *minden áron* párt akarok magamnak találni. Ezt nagyon rossz törekvésnek tartom, mert csak azért „párosodni le", hogy házas legyek, amire elvégzem az egyetemet, nem érdemes. Akkor még mindig jobb egyedül menni ki gyülekezetbe, mint egy talán rosszul választott társsal.

Házasság

A tízéves érettségi találkozónkon így fogalmazott egyik osztálytársam: „Én nem nősültem meg, mert nem akarom a statisztikát bővíteni!" Ha a házasságot statisztikai adatnak fogjuk fel, akkor valóban ne is kössünk házasságot.

Feljegyezték, hogy Leonardo da Vinci egy alkalommal a boltív lényegét magyarázta egy építőmesternek, aki ezt valahogy nem akarta megérteni. Leonardo ekkor tü-

A Csendesnapok

az idén sem voltak csendesek, ám annál tanulságosabbak. A kétnapos rendezvény a lelkészképzés gyakorlati oldalát egészíti ki azzal, hogy a lelkészi életpálya „valóságát" hozza a teológiai hallgatók közé, mégpedig gyakorló lelkészek valódi szolgálata és tapasztalata révén, egyben elősegíti a befelé-fordulást, a szembenézést önmagunkkal és vállalt hivatásunkkal – azaz mégiscsak csendes a csend *valódi* módján. Mert az igazi csend sosem néma, hanem lüktető, pulzáló, Élettel teli.

Nyitányként Koppándi Botond torockószentgyörgyi lelkész bibliamagyarázata a mózesi prófétai élettávlatokhoz vitt közel. Nebó hegyének szédítő magaslatán érezhetővé vált: nem mindig az ígéret földje a cél, hanem a hozzá vezető út, a töretlen hűség. E hangulatot mélyítette el Jakab Dénes szentábrahámi lelkész belső csenddel, bölcsességgel áthatott vallomása a közel fél évszázados (!) lelkészi szolgálatáról. Előadására annak a sorozatnak a keretében került sor, amelyet néhány éve indítottunk, és amelyet kizárólag „legrangidősebb" lelkészeink számára tartunk fenn.

A *Szerelem, párválasztás, házasság* hármas témakörét rendhagyó módon próbáltuk feldolgozni, mégpedig moderátori közreműködéssel, amelyet alulírott látott el. Az asztalok körbe kerültek, és a hallgatók némelyikének párjával kiegészült közösség először gondolatbörzét tartott: mi fontos számunkra a témakörből, milyen kérdéseink merülnek fel? Íme néhány: párválasztáskor mennyire keresünk papnét/feleséget (férjet); a „párok" integrálódása a teológusi/lelkészi közösségbe; milyen társadalmi, foglalkozásbeli rétegek dominálnak párválasztáskor; az „együttélés" kérdésköre a teológiai évek alatt; a lelkésztárs hivatásmegélésének kérdései; más felekezetű, esetleg nemzetiségű választott; a szülési szabadság; a lelkészi házasság példaértéke; mennyire jó/kell a párválasztásnak a teológiai évek alatt történnie; a lelkésznő és lelkész közti házasság előnyei, hátrányai, egyházi dilemmái. A két előadó a fenti témák többségét érintette, de ezeken túl még további nagyon érdekes, elgondolkoztató kérdéseket is. Demeter Erika erdőszentgyörgyi lelkész a lelkész–lelkész házasság velejáróit, néhány nehézségét, de számos előnyét is elénk tárta. Vida Zsombor mint lelkész-élettárs kötetlen előadását mellbevágó felismerésekkel és a helyzet gyakori tragikomikumán harsogó nevetéssel követte a hallgatóság. Először a házasság előtti komoly mérlegelés: „Hát kell ez nekem?! Meg tudok felelni annak, amit elvárnak egy lelkész-élettárstól?" Ahhoz, hogy a későbbi történések Zsombor részéről a „papné-szerep" olyan belsővé tételéről tanúskodjanak, hogy azt bárki megirigyelheti. Megtudjuk, hogy először akkor lett „papné", amikor az áldott állapotban levő feleséget vallásórán kellett helyettesítenie. Aztán amikor a befizetett sofőriskolai órákat vállalta át, hogy ne vesszenek kárba. Aztán jött a szertartás-előkészítés megtanulása, helyettesítő lelkészek fuvarozása, a nyomortól és tehetetlenségtől szívszorító családlátogatások. És még neve sincs a férfi „papnéknak" – vagy tud valaki javaslatot tenni? Szerepkonfliktus itt is van bőven: mi legyen a saját munkahellyel és státussal? Vajon a tiszteletes asszonyéknál ki hordja a kalapot? Hát a gyülekezetben? És a következtetés: „A papné, ha ő nincs, a lelkész elveszett!"

Az esti bibliamagyarázatban Jakab Dénes a szolgálatban önmagunk megtagadásának jézusi parancsát emelte ki. Demeter Erika a reggeli bibliamagyarázatban Jób szenvedésein keresztül kérdezett rá a szenvedés életvalóságára, és annak a lelkészi hivatás sokrétű összefonódásával.

Koppándi Botond *A fiatal lelkész beilleszkedése a gyülekezet életébe* témában személyes, rendkívül tanulságos, sziporkázó előadást tartott, korát meghaladó bölcsességgel és a hallgatóságot gyakran meglepő érettséggel. Igazi mítoszteremtő, a prófétai életmód vágyát ébresztő „performansz" volt egy gitárral és könyvekkel, hosszú hajjal és egy innovatív generáció lelkébe égetett pecsétjével érkező fiatal, és egy Balázs Ferenc óta alig változott, sziklaárnyékú székely faluközösség találkozásáról és egymáshoz alkalmazkodásáról. „Az által tanítunk, akik vagyunk" – csengett vissza a Starr King jelmondata. A beilleszkedés azt jelenti, hogy velük kell élned, közöttük, érted az életüket, ismered gondjaikat, de más vagy, másnak kell lenned, ha segíteni akarsz. Egészen sosem fogunk tudni beilleszkedni, de nem is szabad, mert csak önmagunkat megőrizve és nekik adva működik hitelesen mindez.

A délutáni, intézeti szintű közös előadás a protestáns–ortodox viszony témakörében zajlott. A záró bibliamagyarázat, amelyet hagyományosan a fenntartó egyházak püspökei sorra tartanak, az idén dr. Szabó Árpád tiszte volt. A Jn 14,3–6 rész („Én vagyok az út, az igazság és az élet; senki sem mehet az Atyához, csakis énáltalam") alapján mondottak igencsak elgondolkoztatók voltak. Beszámolónk végén ebből emelünk ki néhány gondolatot. A hangsúly nem a fogalmakon van – út, igazság, élet –, hanem az „én vagyok" formulán. Jézus nem prédikál az evangéliumról – ő maga volt az evangélium. A kereszténység (szemben számos példaként felsorolt könyvvallással) egy személynek a vallása – ez Jézus. Jézus maga a kereszténység, tanítása személyében van, attól elválaszthatatlan. Nemcsak azért, mert úgy tanított, ahogy cselekedett, hanem mert általa mehetünk az Atyához. Ahogy azt Jézus kinyilatkoztatta: én magam vagyok a megtestesült igazság, magamban bírom az örökélet forrását és keletkezését.

Czire Szabolcs

relmét elvesztve így kiáltott fel: „Hát hogy a csudába nem érti ezt az egyszerű dolgot? A boltív két egymásnak támaszkodó gyengeség, amiből végtelen erő lesz!"

Én valahogy ilyennek látom a jó házasságot: két egymásnak támaszkodó gyengeség végtelen ereje. A lelkészre ez fokozottan érvényes, legyen az férfi vagy nő. A harmonikus családi élet harmonikus kapcsolatot eredményez hosszú távon a gyülekezettel is. Más szavakkal: a lelkész család élete befolyásolja a gyülekezeti életet is.

Önámítás, hogy be lehet söpörni a konfliktusokat a szőnyeg alá, hogy a világ felé a szép arcunkat mutathassuk. Híveink úgyis mindent tudnak – talán még azt is, ami nincs. Körülbelül egy éve lakhattunk férjemmel Csokfalván. Egy este elindultunk az egyik családhoz. Rég hívtak, hát elmentünk beszélgetni. Mellékutcában laknak, az úton nem találkoztunk egyetlen emberrel sem. Húsz perce lehettünk ott, amikor az egyházi autó megállt a kapuban, Csaba, a kolozsvári gépkocsivezető hozta a kiadványokat. Meglepődve kérdeztük: honnan tudtad, hogy itt vagyunk. „A szomszéd néni mondta, hogy itt vagytok!" – mondta. Erről talán ennyi is elég.

Ekkor is – de még sokszor ezután – eszembe jutott Kovács István tanár úr, aki azt mondta nekünk: „Figyelem! A papilak falai üvegből vannak!" És igaza volt.

Hadd nyomatékosítsam tehát még egyszer, mennyire nem mindegy, ki a társad.

folytatás a 8. oldalon

Demeter Erika

Szerelem...

folytatás a 7. oldalról

Hiszen a te munkád a lelkészi hivatással együtt az ő életének a része lesz. És én úgy gondolom, hogy ez a rész semmivel sem kevesebb, mint a lelkészé.

Nem „szerencse"

Szerelem, párválasztás és házasság szempontjából én *Isten kegyeltjének* tartom magam. Szándékosan nem mondok szerencsét. Amikor elsőévesként elképzeltem az életem, egy dolog érintett negatívan ebben a papsággal kapcsolatos szerepkörből: a papnéság. Épp ebből adódóan nem is gondolkodtam abban, hogy lelkész legyen a társam. Sokan megkérdezték, mi az oka, hogy ennyire viszolygok ettől a szereptől. A papnéságnak történelme, hagyománya van, egy vagy több papné-kép már él az emberekben, világos elképzelések vannak arra nézve, milyen is az „ideális" papné. Én úgy érzem, hogy ezt lelkészként nagyon nehéz teljesíteni. Konkrét példa: Szovátán papnéként elég ritkán jelenek meg. Bár igyekszem ott is jelen lenni, nincs olyan kapcsolatom a szovátai híveinkkel, mint a többi egyházközségben. Egyszer szóvá is tették, hogy nekik nincs papnéjuk? Én jogosnak érzem ezt a kérdést, és igazuk is van, igyekszem javítani ezen a téren.

Lelkészként tehát lelkészfeleség lettem, és sokszor érzem úgy, hogy ez erőfeletti kihívás. Ám most hangzatos szavak helyett inkább konkrétumokat mondanék. Elmondanám, mi a jó benne és mi a rossz.

A negatívumokkal kezdem, hogy a vége jó legyen!

– Egy lelkész-házaspárnak nagyon nehéz gyülekezetet találni. Nagy kihívás ez az Egyetemes Egyháznak is, de a lelkész-házaspárnak is. Egyidőben vannak az istentiszteletek, mindketten elmegyünk, ilyenkor a gyerekek mellé kell hívnunk valakit. Gyűlésekre is egy időben megyünk, ugyanúgy meg kell oldani a gyerekek elhozatalát iskolából, óvodából stb.

– Az ünnepnapokon a gyerekek szintén nélkülünk ünnepelnek. Egy ünnepünk a következőképp néz ki: első nap mindketten megyünk istentiszteletet tartani és úrvacsorát osztani, délután a férjem megy Szovátára, ahol szintén istentiszteletre és úrvacsoraosztásra kerül sor. Második nap: délelőtt megyünk mind a ketten istentiszteletet tartani, délután én megyek Havadtőre és onnan Gyulakutára istentiszteletet tartani és úrvacsorát osztani. Harmadnapján pedig mindannyian megyünk Csokfalván az istentiszteletre.

– Ha szabadságra szeretnénk elmenni, gondban vagyunk, mert két beszolgáló lelkészt kell megkérnünk arra, hogy helyettesítsen.

– Még egy másik gondunk, amit nem sikerül megoldanunk, a nőszövetség működtetésének kérdése. Hagyományosan ez úgy megy, hogy a tiszteletes asszony „működteti". Próbálkoztam meggyőzni a hölgyeket, hogy ők is képesek működtetni, vállalják fel, és én besegítek, de általában az a válasz jön erre, hogy a tiszteletes asszony jobban tudja. Őszintén szólva egy kicsit nehezen tudom elképzelni a férjemet az erdőszentgyörgyi nőszövetség élén. Én meg képtelen vagyok három nőszövetséget működtetni.

Most pedig következzenek a pozitívumok a lelkész-házaspár életéből.

– Bár az időbeosztás negatívumként szerepelt, most megjelenik pozitívumként is. A családlátogatásokat úgy szoktuk megoldani, hogy amikor egyikünk elmegy, a másik itthon marad a gyerekekkel, amit nem biztos, hogy meg tudnánk tenni, ha egyikünk valamilyen polgári állásban dolgozna.

– „Szaktársak" lévén az egyházi beszédeket, szertartásokat mindig megbeszéljük, „cenzorai" vagyunk egymásnak. Ugyanúgy, amikor részt veszünk egymás istentiszteletein – értem ezen a délutániakat vagy az imaheti szolgálatokat –, utána mindig egymás kritikusai is vagyunk.

– Fontos pozitívumként emelném ki, hogy nekünk lehetőségünk van egymás istentiszteleteiből újra töltekezni, ami nagyon jó dolog. Lelkészként ezt nem sokan tehetik meg. Csak tartják az istentiszteletet, de nincs alkalmuk hallgatni a másét.

– A mi esetünkben pozitívumként is hat az, hogy lelkész *is* vagyok. Igazából ez nem nekem jutott eszembe, hanem a férjemnek. Ez abban mutatkozik meg, hogy az emberek sokkal közvetlenebbek hozzám, mint a férfilelkészhez. A *férjem* többet tudhat a saját híveiről, mert *nekem* többet elmondanak. Ebből tehát következik, hogy megbeszélünk mindent, ami a gyülekezeteinkben zajlik.

– Nem elhanyagolható dolog az sem, hogy amikor már tele vagyunk híveink panaszával, bajaival és gyászával, azt nem lehet csak úgy „továbbadni" bárkinek, de ha lelkész a társad, már könnyebb. Csak az, hogy elmondhattad valakinek, akiben megbízol, esetleg még tanácsot is kapsz tőle, óriási könnyebbség.

– Megosztjuk egymással ugyanakkor a pozitív élményeinket is, s ettől az öröm is nagyobb. Mivel az emberi élet kiszámíthatatlan, megtörténik, hogy egyikünk megbetegszik. Ilyenkor nem kell a hatodik faluba menni, hogy lelkészt hozzunk. Megoldjuk a „családban". Nagy könnyebbség ez is.

– Elég sokszor szó esik lelkészi értekezletek alkalmával arról, hogy nem igazán vannak lelkész-barátságok. A mi esetünkben nem így van, hála Istennek. Sőt mind a két évfolyam tartja a kapcsolatot egymással, ami túlmutat a kollegialitáson. Különböző időpontokban találkozunk, általában valamelyikünk parókiáján, és együtt vagyunk másfél napig. Ebben az a jó, hogy egyszerre két évfolyammal tartunk fenn közeli barátságot.

– Amikor nagy méretű szervezésre kerül sor (lelkészi értekezletek, köri rendezvények, templomszentelés, zsinat stb.) nagyon jó, hogy két lelkész szervezi, mert mindkettő lelkészszemmel is nézi a rendezvényt. Amit az egyik nem vesz észre, az a másiknak eszébe jut(hat). Ezzel nem azt szeretném mondani, hogy nem-lelkész társ nem tudna maximális segítséget nyújtani, de mi nagy pozitívumként éljük meg.

Összegezve elmondhatom, hogy egyaránt fontosnak tartom a szerelmet, a megfelelő párválasztást és ebből következően a harmonikus házasságot. Fontos a társ kiléte, viszonyulása, és ha a házaspár mindkét tagja lelkész, annak előnyei szerintem előbbrevalók, mint a hátrányai.

Kórházlelkészi szolgálat

működik Székelyudvarhelyen,
Sepsiszentgyörgyön
és Kolozsvár 15 kórházában.

Hogy beteg hozzátartozóját
idejében elérjük,
kérjük tartózkodási helyét
(nevét, a kórházat
és a kórterem számát)
a következő telefonszámokon
bejelenteni:
Török Áron,
Sepsiszentgyörgy,
0267-316201,
Katona Dénes,
Székelyudvarhely,
0266-213100.
Ferenczi Enikő, Kolozsvár,
0740-063767.

Mindenkire vigyázni akarunk.

A szeretetet szét kell osztani, hogy el ne fogyjon...

Az ökumenikus, azaz: egyetemes imahét fő témája 2006-ban: „Mert ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük! (Mt 18,20). Azt üzeni Jézus e bibliai versek által, hogy a szeretet megéléséhez már két-három ember is elegendő. Tapasztalat igazolja, hogy nem sokaság, hanem lelkes, elkötelezett, ügybuzgó emberek tesznek csoda dolgokat! Ezt a bibliai verset egészíti ki egy ehhez hasonló, amelyben Jézus a közös ima erejére kívánja ráirányítani figyelmünket: „Bizony mondom néktek azt is, hogy ha közületek ketten egyetértenek a földön mindabban, amit kérnek, azt mind megadja nekik az én mennyei Atyám."(Mt 18,19). Jézus tisztában volt az emberi természettel, a vágyaknak sokféleségével. Eredménynek tekintette már azt is, ha két ember hasonlóan gondolkodik és érez Isten iránt, ha földi kívánságát a szeretet jegyében összhangba tudja hozni. A mustármagnyi, szerény kezdet végső eredménye lehet a keresztények szoros együttműködésének, egységének, Isten országa megvalósításának, amelyről egyik szép egyházi énekünk (150.) valóban ökumenikus szellemben szól:

„Isten országa eljön, útban van, / és alkotmánya lesz a szeretet, / a szív parancsa s nem a hiszekegy, / e szent reménnyel lépj be boldogan. / Itt nem szegeznek hitvallást feléd, / Mit is hiszel, csak ezt: szeretsz-e még? / S bent rá szívedben bátran, boldogan / Fölzúg a kórus: Szeretlek, Uram. / Szeretlek, édes áldott jó Atyám, / Hitem megtart s erőssé tesz talán, / De üdvösségem, egy, csak egy lehet, / A mindent pótló áldott szeretet" .

Ha egymást távolról, idegenkedve vizsgálgatjuk, leginkább azt vesszük észre, ami elválaszt, ami különbözik egyházainkban. Ám ha az Istenben való testvériség tudatával közelebb lépünk egymáshoz, egyre inkább azt fogjuk tapasztalni, hogy mennyi sok hasonlóság van bennünk, milyen sok közös vonással rendelkezünk. Nem csoda: „Hiszen egy atyánk van mindnyájunknak, egy Isten teremtett bennünket! Miért vagyunk hát hűtlenek egymáshoz?" (Mal 2,10).

Tamási Áron úgy fogalmazott egyszer, hogy: „a vallás ölel, a politika harap". Igen, helytállónak érzem e megállapítást korunkban is. A vallás, a hit nem szabad elválasszon, hanem, ellenkezőleg: össze kell hogy kössön, meg kell tanítson egymás tiszteletére, szeretetére és elfogadására. Sok minden megoszthat, szembe állíthat egymással, egy azonban biztosan nem: a szeretet. Aki hiteles keresztény életre törekszik, az nem rekedhet meg a felekezetiesség bálványozásánál. Milyen keresztény az, akinek hite csupán a másik felekezet gyűlöletére elég, de a szeretetére már nem? *Isten szeretete embertársam szeretetére kötelez! Fontos a magunk hite, reménysége, de maga Pál is nyomatékosan hangsúlyozza, hogy a legfontosabb: a szeretet.*

Kisebbségi létünk arra figyelmeztet, hogy számunk egyre fogy, és nekünk „a szív és a szellem erejével kell pótolnunk gyérülő sorainkat." Fiainknak és leányainknak meg kell érteniük azt , amit Német László így fogalmazott meg: „A kevesebb joga az élethez az, hogy különb. A kisebbség jogosítványa, ha elit tud lenni." A legnagyobb vereség megszokni a rosszat, megalkudni az igénytelenséggel, a minden mindegy, csak rosszabb ne legyen

folytatás a 10. oldalon

Józsa István Lajos

A hiterősítő hét programja a 2006. évre

„Ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük." (Mt 18,20)

Az elmúlt év nehéz pillanatokkal volt tele országunkban és az egész világon több millió család számára, akik elveszítették szeretteiket, vagy akik egész életének munkája egyetlen pillanat alatt megsemmisült. Egyházunk a többi keresztény egyházzal együtt a szolidaritást és a szeretetet felebarátaink felé nem csupán az Istenhez emelt ima által, hanem a segítség tettei által is kifejezte, tekintet nélkül arra, hogy milyen nemzethez tartoznak, vagy milyen hitet vallanak. Mindezen törekvéseinkben annak az egységnek a megvalósítását látjuk, amely Jézus szavaiban jut kifejezésre: „Ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük". Jézus szavai a közös imahét, de a mi hiterősítő hetünk témáját is képezik ez évben, mintegy buzdítva és megerősítve minket, hogy életünkben hitünk alapjaként megvalósítsuk a hit és jócselekedetek egységét, a testvériség lelkületében.

Első nap: **A Jézus jelenlétében megvalósuló egység**
„Egy az Úr, egy a hit, egy a keresztség." (Ef 4,5–6)
Olvassuk még: „Hajlékom náluk lesz, Istenük leszek, ők pedig népemmé lesznek." (Ezék 37,15–28); „Áldjátok, népek, a mi Istenünket!" (Zsolt 66)

Második nap: **A keresztény egység építése, Jézussal – hétköznapi ökumenizmus**
„Nektek is meg kell mosnotok egymás lábát" (Jn 13,1–15)
Olvassuk még: „Mily szép és gyönyörűséges, ha a testvérek egyetértésben élnek." (Zsolt 133);
„Isten rendezte el a tagokat a testben." (1Kor 12,12–31)

Harmadik nap: **Imádkozzunk együtt Jézussal és egymással!**
„Ahol ketten, vagy hárman egybegyűlnek az én nevemben..." (Mt 18,18–20)
Olvassuk még: „Az Ő szeretete örökké tart." (Zsolt 136); „Egy szívvel és egy lélekkel kitartóan vettek részt az imádkozásban." (ApCsel 1,12–14)

Negyedik nap: **Megbocsátás és gyógyító emlékezés**
„Nem azt mondom neked, hogy hétszer, hanem még hetvenhétszer is." (Mt 18,22)
Olvassuk még: Könyörgés bocsánatért (Zsolt 51); „Én sem ítéllek el téged." (Jn 8,1–11)

Ötödik nap: **Isten jelenléte megbékélésre hív: Velünk az Isten**
A Seregek Ura velünk van (Zsolt 46)
Olvassuk még: Isten nem személyválogató (ApCsel 10,9–48); „Ki az én felebarátom?" (Lk 10,25–37)

Hatodik nap: **Isten jelen van a másik emberben**
„Aki befogad egy ilyen kisgyermeket az én nevemben, engem fogad be." (Mt 18,5)
Olvassuk még: A megtört szívűekhez közel van az Úr. (Zsolt 34); Jézus jelen van felebarátunkban (Mt 25,31–46)

Hetedik nap: **Egyek a reménységben**
Maga Isten lesz velük (Jel 21,1–6)
Olvassuk még: „Isten a reménységem, Őt fogom újra dicsérni." (Zsolt 42); „Nem hagylak árván titeket" (Jn 14,15–31)

A szeretetet...

folytatás a 9. oldalról

életfelfogással. Igaz az a megállapítás, hogy : „csak akkor lehet legyőzni egy nemzetet, ha már legyőzettek erkölcsi eszményei, legjobb törekvései." Márton Áron híres katolikus püspök ehhez hasonlóan fogalmazott: „A keresztény jellemnek kiváló szaktudással és feltétlen megbízhatósággal kell párosulnia", azaz: nem elég jó szakemberekké válni, elkötelezett, jó közösségi embernek is kell maradni! A szív és a szellem együttes ereje kell a megmaradásunkhoz.

Sokszor hallottam már olyan lesajnáló véleményt, hogy hiábavaló, hasztalan fáradozás az egységre való törekvés, mert az egyes keresztény vallások annyira bezárkóztak saját hagyományaikba, hittételeik közé, hogy meg sem hallgatják a másik véleményét. Mindenki a maga igazát szajkózza, és hajthatatlan a legkisebb változtatásra is. Én e borúlátó vélekedés ellenére is hiszek az ökumenizmus jövőjében, mert erre késztet maga az élet is, nemcsak jézus tanítása.

De vajon az egységre való törekvés önfeladást, egyik vagy másik felekezet sarkalatos hittételének feladását jelenti-e vagy valami egészen mást? Én a keresztény egyházak ökumenikus mozgalmában egy összehangolt hitéleti tevékenységre való törekvést, együttműködésre való hajlandóságot látok. A *hitvallásokban leragadt szemléletet okvetlenül fel kell váltania a lelki egységre való törekvésnek.* Ez az ökumenikus látásmód nem új keletű, nem Nyugatról importált árucikk, hanem Jézus evangéliumában és az újszövetség tanításában gyökerezik. Jézus a szorgalmas és sokra igyekvő Mártának adott válaszában korunk emberének is örökérvényű választ adott: „egy az igazán szükséges dolog": „a mindent pótló áldott szeretet".

Jézushoz hasonlóan Pál apostol is óva inti korának keresztényeit a betűimádattól: „az új szövetség szolgái legyünk, nem betűé, hanem Léleké, mert a betű megöl, a Lélek pedig megelevenít. (Gal 3,6)" A keresztények lelki egységét csak a „békesség kötelékével" lehet fenntartani. Sem a kényszerített, sem pedig a tettetett, színlelt barátság nem szolgálja a valódi közeledést. Vigyázzunk, mert ahol a „betű" fontosabb az eleven léleknél, az élő kapcsolatoknál; vagy ahol a „betűt" lélek és élet nélkül őrzik, ott nem tud meghonosodni az ökumenikus lelkület. A felekezeties, betűimádó hitet fel kell váltania egy őszinte egységre törekvésnek, együttműködő szeretetnek. Megtörtént a múltban (s reménykedjünk, hogy korunkra már nem jellemző), hogy a keresztény egyházak szellemi erőiknek javarészét nem a buddhizmussal vagy az iszlámmal való polémiára fordították, hanem a másik jó keresztényre irányították a pergőtüzet, arra, aki árnyalatokban másképp gondolkozott.

A keresztény egységre törekvés nem olvasztótégely akar lenni; nem uniformizálni akarja a keresztény felekezetek sokszínű táborát; nem elmosni akarja a felekezeti jelleget, hanem a szeretet jegyében felülemelkedni ezen. Valljuk be, hogy ameddig a felekezetiesség ellentéteket szít köztünk; ameddig segítő jobb helyett újjal mutogatunk egymásra; ameddig bizonyos hittételek abszolút igazságának hite fontosabbnak bizonyul a felebaráti szeretetnél; ameddig a „holt betű" fontosabb, mint az „élő lélek", addig lelkileg kiskorúak, éretlenek vagyunk.

„Igyekezzetek megtartani a Lélek egységét a békesség kötelékével"- biztat Pál apostol, s mindezek fölé öltözzétek fel a szeretetet. De az a szeretet, amely tökéletesen összefog bennünket, az nem olcsó érzelgősség, szenvelgés, nem is valamiféle vágy, hanem cselekvő törődés egymással. Ez a szeretet csakis a lélek gyümölcse lehet.

Végezetül hadd álljon örök figyelmeztetésként előttünk Garai Gábor néhány sora: „A szeretetet szét kell osztani az emberek között, hogy el ne fogyjon... mikor már másnak nem jut, magadnak sem marad belőle." (*Példázat a szeretetről*)

Imahét a hidegben

„Ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük." (Mt 18,20) – Ez volt olvasható a segesvári történelmi egyházak templomainak hirdetőtábláin, románul, magyarul avagy németül. A lelkészek is hirdették a szószékről, ki-ki a maga nyelvén.

Hirdette a helyi újság, a televízió és a rádió. „Szeretettel várunk mindenkit!" – állt a felhívás végén. És tényleg: vártunk és reménykedtünk, bár a hőmérő higanyszála akkor már mínusz huszonhárom fokot mutatott a reggeli órákban. Egyetlen vigaszunk a biblia idézése volt.

És láss csodát: a görög katolikus templomban hétfő délután 96-ot számláló gyülekezet hallgatta a szász evangélikus lelkész, Hans Fröhlich Bruno prédikációját. Kedden a zord idő ellenére már százra emelkedett a létszám. Ciprian Dărăbant görög katolikus lelkész misézett a cornești-i ortodox templomban. Takó István római katolikus plébános szavait már közel százötvenen hallgatták a jelenlévők a református templomban. Csütörtök reggelre „csattogott" a hideg, és csak Miklósi Mátyás Csaba református segédlelkész szavai tudták felmelegíteni a lelkeket az unitárius templomban. Pénteken Adrian Dobre ortodox lelkész Isten jelenlétéről beszélt „a másik emberben", vagyis a felebarátban. Ezen a napon is több mint százötven volt a prédikációt hallgatók száma a római katolikus templomban. Szombaton az evangélikus kolostortemplomban hidegebb volt, mint a szabad ég alatt. (Az evangéliusok a téli időszakban a templom melletti kisebb helyiségben szokták istentiszteleteiket tartani.) Tekintettel arra, hogy a jelenlevők itt is mintegy százhúszan voltak – akárcsak a mi templomunkban –, a lelkész bocsánatot kért a hideg miatt. Benedek Jakab unitárius lelkész volt soron a szolgálatban. Aztán vasárnap szintén ki-ki a maga templomában zárta az imahetet. Az istentiszteletek román, magyar és német nyelven folytak, a prédikációkat lefordították az illető templom gyülekezetének nyelvére. Az imahét minden egyes napja szeretetvendégséggel végződött, hol a lelkészi lakáson, hol a plébánián vagy akár a szeretetotthonban, tanácsteremben.

Segesváron ez volt a kilencedik imahét.

Benedek Enikő

Teljes szívvel, teljes lélekkel kicsiny Egyházunkért

Miután január 22-én kezet fogok a templomi gyülekezet tagjaival, megszólít és azt mondja: „Tiszteletes úr, ma ünnepeljük 70. születésnapomat. Együtt lesz a család. Szeretettel várjuk a tiszteletes asszonnyal együtt. Eljönnek, ugye?" – Szíves-örömest, Ince bácsi; ha Isten is úgy akarja, akkor ott leszünk.

Így fogalmazódik meg bennem az a gondolat, hogy jó lenne az *Unitárius Közlöny* olvasóinak is megszólaltatni György Ince marosszentgyörgyi tiszteletbeli gondnokot.

Pálffy Tamás Szabolcs: Ince bácsi, mondja el dióhéjban eddigi életútját!

György Ince: 1936. január 22-én születtem Nyomáton. Szüleimtől tudom, hogy Pető Kálmán lelkész keresztelt meg, Kelemen Miklós lelkész készített fel a konfirmációra, vele is konfirmáltam. 1959-ben feleségül vettem Antal Magdát, aki szintén nyomáti származású. Ugyanebben az évben kerültünk Marosszentgyörgyre, három évig kovártélyban laktunk, majd telket vásároltunk, és házépítésbe fogtunk. Három fiúgyermekkel (Levente, László és Ince) áldott meg minket a drága jó Isten – és még öt unokával.

P. T. Sz.: Mi a foglalkozása?

Gy. I.: Bútorkárpitosságot tanultam, ebben a szakmában dolgoztam és dolgozok mind a mai napig.

P. T. Sz.: Marosszentgyörgyön 1992 januárjától beszélhetünk rendszeres istentiszteletek tartásáról. Hol tudta gyakorolni vallását ezt megelőzőleg?

Gy. I.: A marosvásárhelyi Bolyai utcai templomba jártunk, egyházfenntartást is oda fizettem; ha jól emlékszem, vagy nyolc évig tagja voltam a keblitanácsnak, még Kolcsár Sándor esperes idejében.

P. T. Sz.: Milyen előzményei voltak annak, hogy az unitáriusok templomépítésre „adták a fejüket" ebben a zömében református, római katolikusok és román ortodoxok által benépesített községben?

Gy. I.: Az itt lakó unitáriusok zöme Marosvásárhelyre járt templomba. A városi segédlelkészek kijártak ide, felkeresték, meglátogatták a híveket. 1979-ben Andorkó Ferenccel – jelenlegi vargyasi lelkésszel – közel 350 unitárius lelket írtunk össze. Nagyon akartuk, hogy területet kapjunk, gyűjtést szervezzünk, templom és papi lak építésébe foghassunk. Kovács István, a jelenlegi sepsiszentgyörgyi lelkész és Balázs Sándor, aki ma szentgericei lelkész, ugyancsak nagyon szépen látogatták az itteni unitáriusokat.

1990-től új lehetőséget láttunk arra, hogy megmozgassuk az áttérések miatt egyre apadó leányegyházközségünket. Balázs Sándor székelykáli lelkésszel látogattuk a híveket. Sajnálattal tapasztaltuk, hogy sokan az egykori unitáriusok közül átálltak más felekezethez, gyermekeiket már más egyháznál keresztelték, konfirmáltatták. Éreztük, hogy tenni kell valamit.

P. T. Sz.: Hol tudták megtartani az istentiszteleteket?

Gy. I.: Kezdetben a reformátusoknál próbálkoztunk, hogy engedjék meg az istentiszteletek megtartását templomukban. Mivel kérésünket elutasították, a római katolikus plébánián kopogtattunk. Itt megengedték, hogy lelkészünkkel a hittanteremben tarthassunk istentiszteleteket, és a szertartásokat is itt lehetett elvégezni. A termet mindig tisztán adtuk át, rendszeresen takarítottunk és faragott falilámpákat adományoztunk a minket befogadó közösségnek.

P. T. Sz.: Ince bácsinak gondnokként milyen szerepe volt a templomépítési munkálatok során?

Gy. I.: Arra törekedtem, hogy lelkészünkkel együtt mozgósítsam a híveket, hogy elöljárjak a közmunkában, a szervezésben. Még elmondom, hogy néhai Erdő János püspök úr és Balázs Sándor lelkész hozzáállása a mi ügyünkhöz nagyon sokat jelentett. Jól fogott a biztatás, mert tudtuk, hogy „nagy fába vágtuk a fejszénket."

P. T. Sz.: Mégis, hogy sikerült, hogy alig néhány hónap alatt felépítették a Bíró Gábor által tervezett templomot?

Gy. I.: Nagy szerepe volt a közmunkának. Volt olyan nap, hogy tizenöt-húsz személy dolgozott reggeltől estig fent a templomnál. Három férfi kettőszáz napot

folytatás a 12. oldalon

Az Egyház kiadói tevékenységét koordináló Kiadó- és Nyomdabizottság január 27-én ülésezett Kolozsváron, a 2006. évi kiadói terv előkészítése, az egyházi kiadványokban közlő szerzők honorálása, valamint a terjesztési rendszerben előálló tennivalók kapcsán.

Az Egyházi Képviselő Tanács február 17-én rendkívüli ülést tartott Kolozsváron. Napirenden az éves ülésezési terv és eseménynaptár, a kiadói terv, az építkezési és javítási segélyek, valamint az egyházi központi költségvetés körvonalazása szerepelt.

Id. Báró József nyugalmazott lelkész, a Székelykeresztúri Egyházkör tiszteletbeli esperese életének 78. évében február 3-án elhunyt. 1928. május 13-án született Városfalván, Báró József unitárius lelkész és Tamás Gabriella fiaként. A székelykeresztúri Báró Orbán Balázs Unitárius Főgimnáziumban végezte középiskolai tanulmányait, lelkészi oklevelet az Unitárius Teológiai Akadémián szerzett 1951-ben. 1953-ban kötött házasságot Derzsi Gabriella unitárius énekvezérrel, s hamarosan két gyermek édesapja lett. Egyházi szolgálatát a kolozsvári, a homoródalmási, majd a recsenyédi egyházközségben kezdte gyakorló segédlelkészként, majd 1956-tól a homoródszentpáli egyházközség lelkésze lett. A Székelykeresztúr-Székelyudvarhelyi Egyházkör 1973-ban esperesének választotta, a Székelykeresztúri Egyházközség pedig lelkészének hívta meg. Esperesi tisztségét 1992-ig viselte, lelkészi szolgálatát pedig 1997-ig végezte, nyugdíjazásáig.

Temetési szertartására február 6-án került sor a székelykeresztúri unitárius templomból a timafalvi temetőbe. A szertartást id. Szombatfalvi József székelykeresztúri lelkész, esperes végezte, egyházunk nevében dr. Szabó Árpád püspök mondott búcsúbeszédet. Osztálytársai részéről Simén Domokos ny. lelkész, az Unitárius Lelkészek Országos Szövetsége részéről Bartha Alpár lelkész, a székelykeresztúri Unitárius Gimnázium részéről Varró Margit igazgató, a szülőfalu, Városfalva részéről Bíró Barna lelkész, a homoródszentpáli egyházközség részéről Tódor Csaba lelkész, a tanítványok részéről Pálffy Tamás Szabolcs lelkész búcsúztatta. Emléke áldott lesz közöttünk.

Teljes szívvel...

folytatás a 11. oldalról

közmunkázott, csak hogy jól haladjunk. Éjszakára megszerveztük az őrséget, vigyáztunk, nehogy lába keljen az építőanyagnak.

P. T. Sz.: Mit jelentett Ince bácsi számára a templomavató ünnepség?

Gy. I.: Életem egyik legszebb napja volt 1995. október 15-e. Nagyon örvendtünk, hogy felszentelődött kicsiny templomunk.

P. T. Sz.: 1997 és 2002 között főtanácsi tagként is tevékenykedett. Milyen tapasztalatokat szerzett?

Gy. I.: Megtiszteltetés volt számomra, hogy a zsinaton főtanácsi tagnak választottak meg. Részt vettem a Kolozsváron tartott gyűléseken, úgy érzem, hogy ott is a kicsiny marosszentgyörgyi gyülekezetünket képviseltem.

P. T. Sz.: Egy szépen berámázott címeres-pecsétes irat látható itt a falon. Milyen irat ez, hogy ilyen nagy becsben tartják?

Gy. I.: A tiszteletbeli gondnoki cím adományozásáról szóló irat ez, amelyet 2004. augusztus 27-én Kolozsváron adtak át nekem a Díszteremben a főtanácsi gyűlés alkalmával. Én Istennek adok hálát azért, hogy gondnokként hűséggel szolgálhattam Egyházamat. Még elmondanám, hogy három évvel ezelőtt középső fiamat, Lászlót választotta meg gondnoknak a közgyűlés, átadtam a gondnokság „stafétabotját".

P. T. Sz.: Hogyan látja egyházközségünk jelenét és jövőjét?

Gy. I.: Mindig van tennivaló az egyházközségi életben. Nagyon örvendek annak, hogy 2002-től a betéréseknek köszönhetően lassacskán gyarapodik az egyháztagok száma. Látom, hogy sikerült felkelteni más felekezetű fiatalok érdeklődését is vallásunk iránt, szép számban jönnek el új egyháztagok is például a szejkefürdői Világtalálkozóra. Összefogással tudunk csak eredményt elérni, a templomépítés is ezt bizonyítja. Nagyon sokat jelent az, ha a lelkész állandó kapcsolatban van a gyülekezet tagjaival, örömüket, bánatukat egyaránt ismeri, és mindkettőben osztozik. Én arra kérnék mindenkit, aki olvasni fogja ezt a beszélgetést, hogy teljes szívvel, teljes lélekkel tevékenykedjünk kicsiny Egyházunkért. Jóakarattal, lelkesedéssel sokat tehetünk.

P. T. Sz.: Mit üzen az *Unitárius Közlöny* olvasóinak?

Gy. I.: Azt, hogy olvassuk ezt a lapot, mert anyanyelvünkön szól, és lelki táplálékot ad nekünk. És még azt, amit nagyon megjegyeztem az újévi prédikációból: „Nem azért szeretjük Egyházunkat, mert nagy és erős, hanem azért, mert Anyaszentegyházunk, és azért, mert a miénk."

Úton lenni – boldogság?

Születtünk 1937-ben, 1943-ban, 1966-ban vagy 1972-ben. Itt állunk az út felénél vagy végén, életünk hajnalán, derekán vagy alkonyán.

Ki tudja? – Úton lenni jóval, rosszal...

Amióta megismertük azt a csodálatos biztonságot, amelyet édesanyánk méhében tapasztaltunk, azóta arra vágyunk, hogy újra megtaláljuk. És érezzük azt az önzetlen szeretetet, ami belőle áradt.

Ha elégedetlenek és boldogtalanok vagyunk, ennek a fő oka az, hogy önmagunkkal vagyunk elégedetlenek. De ha önmagunkkal elégedetlenek vagyunk, hogy lehetnénk elégedettek életünkkel? És hogyan lehetnénk boldogok?

Honnan származnak gátlásaink, negatív képeink, kétségeink? Azt tanítják, hogy az önmagunkról alkotott első benyomásaink gyermekkorunkban gyökereznek. Azt, hogy kik vagyunk, elsősorban környezetünk tükröződéséből tanuljuk meg.

De hát kik vagyunk?

Hiba, ha mások véleményére alapozva válaszolunk. Isten gyermekei vagyunk, a jóra való képességet birtokolva tarsolyunkban. És az öntudatra ébredésben rendet kell teremtenünk a „Ki vagyok én?", „Hol a helyem a világban?", „Miért vagyok boldogtalan?", „Miért nem szeretnek engem?" között.

Mindannyian különlegesek és egyediek vagyunk!

Már maga az a tény, hogy megszülettünk – csodálatos! Az isteni gondviselés élő csodája! Találkozás a léttel. Istenünk életet adott, és adta a jót meg a rosszat.

Az önismeret útja hosszú és rázós, és csak tőlünk függ, végigjárjuk-e, vagy egyik-másik szakaszát kihagyjuk. És tőlünk függ, hisszük-e, hogy Isten bennünk van, hogy szellemünk és személyiségünk alakítja jövőnket, s az életet, s a lehetőséget, hogy válasszunk!

Tekints egy kicsit vissza:

- Emlékezz gyermekkori rossz élményeidre: sérelmekre, tükrözött énedre, az igaztalan pofonokra és büntetésekre. Ezek mind a tieid! Mit tanultál belőlük? Semmi, ami veled történt, nem véletlen. Semmi nem azért van, hogy csak hordozd, és szenvedj tőle. Tanulj belőle, és emelkedj fölébük! És idézd fel szüleid arcát, s testvéreidét – ha azok között a szerencsések között vagy, akiknek testvérei vannak –, s ha kell, bocsáss meg nekik, gondolatban öleld meg őket!
- Serdülőkor: életmegváltás, csalódás, hovatartozás, mivélevés, függetlenség, szerelem, felnőtté válás. Bocsáss meg azoknak, akik megbántottak, és emlékezz első szerelmed csókjára!
- Gyújts gyertyát azoknak, akiket elvesztettél. Szeretted őket, és ők is szerettek téged. Hiányuk pótolhatatlan. „A hiány hiány marad, a seb seb, lyuk és folt, de az emberből nemcsak romok maradnak" (Hamvas Béla) Tovább kell lépned. Ők is azt akarják, hogy továbblépj, emléküket magadban megőrizve.
- Most gondolj arra, aki fényként jelen van az életedben, aki a tenyerén hordoz, és soha el nem hagy. Ha meg is tagadod, ő nem tagad meg! Ő segít rávezetni, mire születtél! Emlékezz, milyen volt első találkozásod vele. „Mikor elhagytak, mikor a lelkem roskadozva vittem, csöndesen és váratlanul átölelt az Isten." (Ady) Boldog ember az, akinek ő az erőssége, s ösvényeit hordozza szívében!

Előtted az Út, veled az Isten és az álmaid. Szeretet és hit, ami körülövez.

Mit tégy? Menj az úton, menj tovább!

Kezdd el, és éld saját új életed!

Élj a jelenben, vállald önmagad, s ne félj, hogy elárulják titkaid, és ne törődj, mit mondanak rólad. Nem vagy egyedül!

S aki a jelenben él, és valóban vállalja és átérzi érzéseit, nem menekül a kihívásoktól, megoldja gondjait, útján Isten vezeti: a jót választotta. S ha ez tudatos, megtörtént az első nagy lépés a kiegyensúlyozott, boldog élet felé.

Boldog csak úgy lehetsz, ha szabad vagy! Szabadnak lenni, pedig annyit jelent, hogy életedet döntéseid függvényében éled.

Ha nem tudsz döntéseket hozni tested, szellemed, lelked fejlődésével kapcsolatosan, nem birtokolod életed! És ez nem azt jelenti, hogy elhárítod szeretteid, felebarátaid iránti felelősségedet. Ellenkezőleg! Azt jelenti, hogy hatalmunkban áll életünkért felelősséget vállalni. És felelősek vagyunk életünkért és minden tettünkért. Azért, amit megtettünk, és azért is, amit elmulasztottunk megtenni! Ha nem vagy önmagad ura, akkor mások irányítanak, s nem vagy szabad. Ha pedig nem vagy szabad, nem lehetsz boldog.

A világ legszabadabb és legboldogabb emberei mély belső békével rendelkeznek, s szabadságuk nem elkülönülés! A boldog, kiegyensúlyozott emberek szeretnek emberek közt lenni, derűsek, biztonságban érzik magukat és ragyognak. Miért ne lehetne miénk ez a ragyogás?

Útravalóként: Ez a te életed. Csak te tudod érezni, tapasztalni, élni – senki más. Időd korlátozott. Ez a tiéd, de ne feledd, kitől van. Éberség, tudatosság! Hogy önmagad légy. És válaszd a jót! Rendelj magadnak útjelzőket, útmutatót, biztos oszlopot, és vigyázz az útra, hogy le ne térj róla! Ezen az úton lenni – boldogság.

Ferenczi Enikő

nők világa

„Anyám, nyújtsd felém öreg kezedet!"

Szabó Lőrinc versének sorai jutottak eszembe a januári első nőszövetségi gyűlésünkön.

Sírni szerettem volna, mint egy kislány, hisz már nincs édesapám, sem édesanyám. Ez az idézet mégis valami szép ötletet érlelt bennem, és Bódi Ilonka nőtestvérünk jött a csodálatos javaslattal: keressük meg ágyhoz kötött, öreg betegeinket, akik nem tudnak templomba jönni! Gondolatunk a beszélgetés alkalmával tovább érlelődött. Így jött a javaslat tovább: „ne menjünk üres kézzel, vigyünk egy kis csomagot, egy kis édességet." Igen, „Máriáink" megértették, hogy ismét tehetünk valami jót, melegséget, reményt, életkedvet vihetünk egy beteg ágyához.

A következő csütörtökön elindultunk, bekopogtunk öreg betegeinkhez. Vittünk egy-egy szimbolikus csomagocskát és sok szeretetet mellé. Tudjuk, ha már elmúlt is karácsony, de kis figyelmességünkkel mosolyt varázsolhatunk gondterhelt arcukra.

A lelkész is segítségünkre volt. Ott volt velünk, és együtt imádkozhattunk azokért a beteg emberekért, akik már rég ágyban töltik életük napjait, azokért, akik vágynak az imára, hisz valamikor hűségesen templomba jártak. Az imával megerősítettük az egy Istenbe vetett hitet, bizalmat vittünk betegeink családi otthonába. Vittünk talán némi türelmet is a betegség elviseléséhez, és megértést egymás iránt. A mindennapi élet gondjainak nehéz „zsákját" egy pillanatra levettük vállukról, és leültünk beteg, fáradt öregeink mellé, hogy beszélgessünk, imádkozzunk. A lelki táplálékkal bizonyságot tettünk, hogy az életben még vannak kellemes napok, pillanatok, ne féljenek hát a nehéz kereszt viselésében. A régi anyai emlékeket vers felolvasásában idéztük fel:

„A lelke: bánat! Annyi minden érte.
Nehéz özvegység rászakadt fejére.
S míg én betegen, búsan tovább éltem,
Ő imádkozott és szenvedett értem!"

Istennek hála, hogy asszonyaink nem csak keresték, de meg is találták tevékenységük egyik célját. Kívánom, hogy munkájuk ne csak keresés, hanem megtalálás, megvalósítás is legyen.

Adorjáni Gyöngyvér

Megalakult a kolozsi unitárius nőszövetség

2005 karácsony másodnapján valóban megalakultunk, 12 taggal. Az elnöki tisztséget Vinkovics Magda, a pénztári teendőket Kovács Báró Kati, a jegyzői teendőket pedig Dezső Ilona látja el, akiknek a testület egyértelmű bizalmat szavazott.

Megalakulásunk első mozzanataként fényképeket készítettünk, így az alapítást a tagokat ábrázoló tabló örökíti meg.

Második ülésünket január 21-én tartottuk, ahol 5 millió (régi) lej alaptőkével a következő célok megvalósításához szőttünk terveket:

– A szokásos háromszög alakú terítőt záros határidőn belül elkészítjük, és az UNOSZ rendelkezésére bocsátjuk a vándorabrosz eme új „tagjával" való bővítése céljából.

– Az UNOSZ alaptörvényét a következő összejövetelünkig (mely havonta esedékes), kézről kézre adva áttanulmányozzuk, és előírása szerint tevékenykedünk.

– Készítünk sürgősen két halotti zászlót (fekete szövetből), amelyeket temetések alkalmával a kegyelet kifejezéseként nők és férfiak visznek a gyászmenet élén, annak szem előtt tartásával, hogy nő vagy férfi távozik az élők sorából.

– A következő gyűlés alkalmával tagdíjakat állapítunk meg – mintegy kiegészítendő és gyarapítandó adományként összeget – azért, hogy a kezdő alaptőkénk lehetőleg gyarapodjék.

– Fokozottabb odafigyeléssel várjuk a harangszót, és eljárunk a vasárnapi istentiszteletekre, és az egyházi megmozdulásokban, „történésekben" rendszeresen részt vállalunk.

– Közmunkával segédkezünk a templom, parókia, telkekertje rendbentartásánál, különös tekintettel a XVII. századi sírkövek környezetének gondozására, virággal való díszítésére.

Háziasszonyi teendőket vállalunk a 2006-ban Kolozson megtartandó köri közgyűlés alkalmával.

Segítséget nyújtunk a „lapidáriumunk" mellett felállítandó „hősök emlékművénél", ugyanis a tordai hatalmas harcokban elesettek emlékére, akik Kolozs, Kolozsbós, Kolozskara határában pihennek, még a mai napig nincs megfelelő emlékmű (40 ismert nevű honvéd és 3 ismeretlen katona).

Egyházközségünk és nőszövetsége kicsi, elöregedő, de feltétlenül élni akar!

Vinkovics Magda

Mészkői nők

Január 13-án, a vallásszabadság napján tartotta első összejövetelét a mészkői unitárius nőszövetség. A találkozón, melyre a lelkészi lakás nappalijában került sor tizenhét személy vett részt. A másfél órás megbeszélés tárgya a nőszövetség első félévi programtervezetének a meghatározása volt. A nőszövetség egyik fő tevékenysége, a kézimunkázás mellett a teadélutánok, illetve a különböző ünnepségeket követő szeretetvendégségek megszervezése volt mindig. Az év első felére hat teadélutánt és szeretetvendégséget terveztünk be. Ezek mellett a tél idejére minden csütörtök délutánra találkozóra hívtuk az érdeklődőket, mely bibliaórával kezdődik és kézimunkázással, teázással, beszélgetéssel folytatódik. Az első összejövetelek céljául varrottas borítókészítést tűztünk ki az egyházközség anya- és hirdetőkönyvei számára. Természetesen a farsang idején nem szorítkozunk a heti egyszeri találkozókra, hanem, amikor az idő engedi, családi házaknál is folytatjuk a tevékenységeket.

Az első csütörtöki találkozót a szélvihar sem tudta elfújni. A hideg ellenére is tizenegyen gyűltünk össze. A délutánt éneklés és bibliaóra nyitotta meg.

A január 22-i teadélután, az első rendezvény is sikeresnek mondható. Mintegy ötven felnőtt és gyermek gyűlt össze az egyházközség tanácstermében. A teadélután áhítattal kezdődött, amit egy, a Bálint Róbert Zoltán lelkész által tartott rövid előadás követett a vallásszabadság és az erdélyi reformáció témájában. A tea felszolgálásával megindult beszélgetést csak a hagyományos tombolasorsolás szakította meg.

Reméljük, a soron következő összejövetelek is hasonló hangulatban telnek, és a február 26-i farsangi teadélután ugyanilyen sikerrel jár.

MN

Könyvek, szőnyegek

Az újraéledt sepsiköröspataki nőszövetség életéről szeretnék egy pár sort közölni, mert megpezsdült az élet, és már szép eredményekről számolhatunk be: kéthetenként tartjuk összejöveteleinket. Szeretetvendégséget tartottunk novemberben, és a jövedelemből a karácsonyi ünnepekre templomunkat új ruhába öltöztettük, az angyal új perzsaszönyegeket – nagyot meg futókat – hozott a régi, 35 évesek helyett.

Asszonyaink írásos kézimunkákat készítenek, amelyeket tombolatárgyként sorsolunk ki a szeretetvendégségeinken. Januárban megemlékeztünk a vallásszabadság napjáról, ismertettük Gellérd Judit könyvét (*A Liberté rabja*), az *Unitárius Kalendárium 2006*-ot, rendszeresen tartjuk az asszonyok névnapját. Így ez a kis közösség nagyon jól érzi magát ezalatt a pár óra alatt.

Váncsa Csilla

ifjúsági oldal

A teológai vizsgaidőszak kellős közepén – amikor tudniillik „az idegek pattanásig feszülnek" – szessziós témákon kívüli ügyekben nem egyszerű szóra bírni a hallgatókat. Hogy ez mégis sikerült, azt elsősorban a karácsonyi legációs időszakhoz kapcsolódó csúcsélmények emléke teszi: öröm- és otthonérzet, a kedvesség és a családiasság újból és újból ismétlődő tapasztalása, ugyanakkor a gyermekkori múltba és a lelkészjövőbe való „belefürkészés" izgalma. De meséljenek erről inkább a teológiai hallgatók...

Legátusok

Minden teológiai hallgatónak nagy álma, hogy az öt év tanulmányi idő alatt legalább egy ünnepet otthon, szülőfalujában vagy -városában tölthessen. Ha lehetőség van rá, mindannyian karácsonykor próbálunk hazahúzódni. Felidézni a régi karácsonyok igazi ízét. Megbújni egy kicsit az otthon lelket melengető, ünnepi csendjében. Harmadéves voltam, amikor én is egy szép karácsonyt tölthettem otthon, szeretteim közelségében, hiszen gyakran „nehéz" volt számomra is a hátizsák, amikor ünnep szombatján a hátamra kellett vennem, bár a szeretet nevében indultam útnak.

Ezen a karácsonyon felszabadultabb voltam, mint máskor, annak ellenére, hogy hosszú út állt előttem Vargyastól Magyarsárosig. Még a zsákomat is könnyebbnek éreztem, amikor megpillantottam a magyarsárosi tetőről a völgyben elterülő falut. Ahogy haladtam a falu felé, meg is állapítottam, hogy ez a falu számomra a békesség és a szeretet völgye.

Úgy érkeztem, mintha hazamentem volna, ugyanis 2004 nyarán egy egész hónapot töltöttem Magyarsároson nyári legátusként. Ez az idő elég volt ahhoz, hogy még akkor megígérjem, az utolsó, ötödévi karácsonyt velük szeretném eltölteni. Jó volt újra találkozni, örvendeni egymásnak, és ellátogatni az ismerősökhöz, barátokhoz. Jó volt látni három napon keresztül azt, hogy akár délelőtt, akár délután milyen nagy számban jönnek a templomba! Megható és jóleső érzés volt, amikor harmadnapján a nőszövetség és más asszonyok is gyönyörű kézimunkákkal, varrottasokkal ajándékoztak meg. Igazi, békés karácsonyom volt mind a lelkészi család, mind a gyülekezet körében. Ezúttal is hálásan köszönöm mindannyiuk kedvességét és a meleg fogadtatást.

Székely Mónika-Rebeka, V. évfolyam

A három ünnep közül (karácsony, húsvét, pünkösd), melyek alkalmával legációba megyünk, karácsonykor a legnehezebb az elindulás. Hisz karácsony azért más... Ilyenkor mindenki arra törekedne, hogy – amennyiben lehetséges – a család körében töltse az ünnepet. Ahogy közeledik az ünnep, engem is mindig magával ragad az a sajátos érzés, amelyet „karácsonyi láznak" lehetne leginkább nevezni. Mindig nehéz az indulás, hisz az pontosan a „legkritikusabb pillanatban", ünnep szombatján történik. Anyukám ilyenkor már az utolsó simításokat végzi a karácsonyi készülődésben, a fenyő is ott várja már az erkélyen, hogy utána jöjjön az angyal, s feldíszítve hozza vissza. Minden annyira ünnepi már... Hát, én ilyenkor veszem a zsákot a hátamra s a világot a nyakamba, és vonattal, busszal vagy éppen stoppal indulok legációba. Természetesen a lelkészek tudják, milyen ez a szívet szorongató érzés, s ténylegesen mindent megtesznek annak érdekében, hogy a legátusnak igazi ünnepe legyen.

Az idén sokkal másabbra sikerült a karácsony. Nemcsak azért, mert nekem legátusként ez volt az utolsó ilyen ünnep (jövőre, ki tudja, hol várom az angyalt!), hanem sokkal inkább azért, mert végre eljutottam Homoródalmásra, anyukám szülőfalujába, s végre vele együtt ülhettem a karácsonyi asztal mellé, hisz ő is „hazajött" velem.

Első szolgálatom karácsony estéjén volt, amikor – a gyerekek nagy örömére

– a templomba érkezik az angyal, s az oly nagy izgalommal elmondott versek után szétosztja ajándékait. Ilyenkor csak jól sikerülhet az áhítat. Minden izgalom elpárolog, s valóban öröm imádkozni a gyülekezetben. Másnap az úrvacsorai ágendát végeztem, és segítettem az úrvacsora-osztásban. Az érdekes ebben, de a többi almási szolgálatomban is az volt, hogy nagyon sok ismerős biccentett mosolyogva felém, amikor a borral közeledtem. Ez számomra igazán családiassá tette az ünnepet. A templomból kijőve jó volt kezet fogni régi ismerősökkel, rokonokkal. Ha már róluk esett szó, hadd mondjam el, hogy ottlétem alatt kiderült: annyi (eddig) ismeretlen rokonom van, hogy biztosan soha nem fogom magam egyedül érezni a világban.

Összegezve elmondhatom, hogy rég nem éreztem magam ilyen jól karácsonykor, hisz idén minden megvolt, amit eddig hiányoltam: család, barátok, anyukám. Mindenekelőtt hadd fejezzem ki ezúttal is köszönetemet a homoródalmási gyülekezetnek és a lelkészi családnak, hogy ilyen szép ünnepet tölthettem közöttük. Isten áldja őket ezért!

Rácz Norbert, V. évfolyam

Mindig jólesik a Kolozsvár téli szürkeségéhez szokott szemnek, ha hóval fedett, fehérségben összeolvadó tájat láthat. És valóban, nincs is szebb egy fehér karácsonynál! Ilyenkor mindig úgy érzem, a hó nemcsak a világ szennyét rejti el, hanem az emberi lelkeket is tisztára mossa. Nem tudom, hogy ez a karácsonyi megszépülés tette-e, de idén ismét megtörtént a csoda. Számomra ismeretlen helyre indultam – Alsórákosra –, idegen emberek közé, egy olyan üzenettel, amelyet megtalálni is nehéz, nemhogy továbbmondani, s mégis *haza*érkeztem. Úgy fogadtak, mint rég nem látott, közeli és kedves családtagot. Nyitott szemmel és szívvel hallgatták és értették szavaimat.

Nem egy „rózsaszín álomba" érkeztem, hanem egy élő gyülekezetbe, ahol megsejthettem az emberek közötti kötődéseket, de ahol a felmerülő problémákat és konfliktusokat sem próbálták eltussolni vagy álcázni a legátus előtt. Megismerhettem az egyházközség sajátos szerkezetét és azt a helyi szokást, amely szerint évente választanak megyebírót (gondnokot), hogy – amint mondják – ne legyen ideje beleunni, de legyen alkalma valamit maga után hagyni. Egy megörökített János-napi köszöntővel (helyi jellegzetesség) és sok-sok élménnyel távoztam az egyházközségből. Köszönöm a lelkészi családnak és a gondnok úrnak, az egyházfiaknak és családjaiknak a szép és emlékezetes ünnepet.

Kovács Mária, IV. évfolyam

Új „DFIE": az MDFIE

Január 4-én megalakult a Mészkői Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet, amely ünnepségek rendezését, találkozók szervezését, az országos és köri egyletek rendezvényein való részvételt, a fiatalabbak tevékenységeinek segítését vállalja magára.

Több próba után (kisiskolásokkal, óvodásokkal együtt) sikerült egy megfelelően összehangolt előadást felépítenünk a vallásszabadság kihirdetésének megünneplésére. A január 15-i „templomjáték" mondanivalója a sziklára épített hitében minden körülmények között megmaradó ember erkölcsi erejét és nagyságát próbálta érzékeltetni. Délután tizenhárom gyermek és fiatal vett részt az alsófelsőszentmihályi egyházközség tanácstermében a remekül sikerült teadélutánon. A helybeli gyermekek Petőfi-estje után Márk Attila énekmondó megzenésített verseket adott elő, gitározott.

br

Kedves Felfedezők, kedves Barátaink!

Szeretettel köszöntjük régi és újonnan bekapcsolódó játékosainkat. A kezdő játékosaink érdekében felfrissítjük „hármasszabályunkat":

1. A kezetekben levő *Unitárius Közlöny*ben találjátok meg a helyes választ a Forgószél kérdéseire. Levélben kell válaszolnotok a lennebb megadott címre, a kivágott és olvashatóan kitöltött szelvényen, illetve külön papírlapon a Tükör rovat feladatára – mindezt egyetlen borítékban postázva.

2. Ajándékpontot kap – az aktuális fordulóban elért pontszámának felét –, aki új versenytársat szervez be. Ne feledjétek: a frissen beszervezett játékosnak legalább három fordulóban játszania kell, és fel kell tüntetnie az őt játékba bevonó társának a nevét.

3. Aki a kérdésektől eltérő tárgyú, komolytalan válaszokat ad, automatikusan kiesik a játékból.

Igyekezzetek pontosan válaszolni a feladatokra a maximális pontszám elérése érdekében, hiszen várnak az ajándéktáborok és a különféle értékes ajándékok.

Ne feledjétek: ti is javasolhattok a Tükör részére kreativitást fejlesztő feladatot! A sikeresebbekből válogatunk, és feltüntetjük a feladatgazda nevét is.

Forgószél

1. Egészítsd ki:
„A szeretetet ..... az emberek között, hogy el ne fogyjon... Mikor már ..... nem jut, ... sem marad belőle" (Garai Gábor)
10 pont

2. Miről szól az istentisztelet alkalmával énekelt közének?
.....
..... **5 pont**

3. Németh László szerint mi a legnagyobb vereség?
.....
..... **5 pont**

Tükör

Illusztráld kedvenc unitárius énekedet! (Ötletgazda Fodor Szilvia)

A válaszok beküldési határideje: **2006. április 1.** • Küldeményeteket az alábbi címre várjuk: Fekete Levente, 527005 Aita Mare, Str. Főút 349. jud Covasna

Lapszámunk szerzői: **Adorjáni Gyöngyvér** ny. postatisztviselő, tiszteletes asszony (Ürmös), **Benedek Enikő** út- és hídépítő almérnök, tiszteletes asszony (Segesvár), **Czire Szabolcs** teológiai oktató, PTI (Kolozsvár), **Demeter Erika** lelkész (Erdőszentgyörgy-Bözödújfalu), **Ferenczi Enikő** teológiai oktató, PTI, kórházlelkész (Kolozsvár), **Józsa István Lajos** lelkész (Kökös), **Lőrinczi Lajos** lelkész (Csehétfalva), **Pálffy Tamás-Szabolcs** lelkész (Marosszentgyörgy), **Váncsa Csilla** magángazdálkodó, a sepsiszentgyörgyi u. nőszövetség elnöke (Sepsikőröspatak), **Vinkovics Magda** karbantartó, a kolozsi u. nőszövetség elnöke (Kolozs)

Nyelvi totó (II.)

Mit jelentenek Ön szerint a következő szavak?

1. **nafta** – 1. a kőolaj régi neve, 2. molyirtó anyag, X. régi ruhadísz
2. **nekropolisz** – 1. méhviasz, 2. csillagváros sci-fi regényekben, X. nagy ókori temető
3. **odaliszk** – 1. a hárem úrnőjének szolgálója, 2. emlékmű-féle oszlop, X. fáraók rabszolgalánya
4. **padlizsán** – 1. kékparadicsom, 2. balkáni hangszer, X. kétszemélyes postakocsi
5. **pantonett** – 1. női szandálféle, 2. szűk pantalló, X. régi ötfokú hangsorban írt dallam
6. **rabulisztika** – 1. börtönlakók memoárirodalma, 2. körmonfont okoskodás, X. az arab díszítőművészet tudománya
7. **sallárium** – 1. mesterséges napozó, 2. munkadíj, X. salátáskert
8. **serif** – 1. amerikai rendőrféle, 2. arab nemes, X. lángpallosú angyal
9. **tarantella** – 1. nagy, mérges pók, 2. spanyol mártásféle, X. régi olasz tánc
10. **handzsár** – 1. régi keleti kard, 2. össze-vissza beszélő egyén, X. repülőgép garázsa
11. **rozsomák** – 1. mákkal rokon növény, 2. menyétféle állat, X. kozák tánc
12. **plumbikon** – 1. televíziós képfelvevő cső, 2. ólomkupa, X. ólomból készült szentségtartó
13. **petroglifa** – 1. tengerbe ömlött kőolajnyomok, 2. keleti uralkodói cím, X. történelem előtti sziklába vésett felirat

+1. **hetéra** – 1. egysejtű állatka, 2. szabados életű ókori görög nő, X. mitológiai állat

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	+1.

Ajándékvásárlás

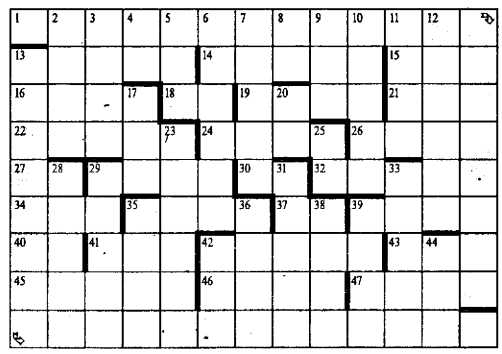

Bemegy egy férfi a boltba, nézelődik, látszik rajta, hogy nagy gondban van, az elárusítólány megkérdezi:

– Segíthetek, uram?

– Azt hiszem, nem... A feleségemnek szeretnék kesztyűt venni, de nem tudom a méretet...

– Ó, hát ez egyszerű! Tegye a kezét az enyémhez, ez akkor meg tudja mondani, hogy annál nagyobbra vagy kisebbre van szüksége, hiszen biztosan a feleségének is fogta már meg a kezét!

A férfi úgy is tesz, és miután a lány tenyeréhez simítja az övét, így szól:

– Nagyszerű kisasszony, pontosan ekkora a feleségem keze is, adjon egy olyan kesztyűt, amelyik jó magának.

– Tessék uram! – szolgálja ki a lány a férfit. – Egyebet nem kér?

– ...! – szól a férfi. (Lásd vízszintes 1. és függőleges 13. sorok alatt.)

Vízszintes: **1. A poén első része.** 13. Rege. 14. Eladódik. 15. Szigligeti személyneve. 16. Öreg kéz jelzője. 18. Ják határai! 19. Illemszabálynak megfelelő. 21. Lóbetegség. 22. Pihen. 24. Nyersselyem-színű. 26. Csodás történet. 27. Amerikai cigarettamárka. 29. Mint. 30. Bosszús szócska. 32. Ruhát letesz. 34. Lett sakkvilágbajnok volt. 35. Nagyon buta, idétlen. 37. Amerícium vegyjele. 39. Nagy német város. 40. Argon vegyjele. 41. Szlovák, régebbi szóval. 42. Római labdarúgócsapat. 43. Bibliai hajós volt. 45. Alarm. 46. Kofa igéje. 47. Lapban megjelent írás.

Függőleges: 2. Magyar író volt, (Ferenc), az *Aranykoporsó* szerzője. 3. Spanyol női név. 4. Juttat. 5. Lárma. 6. Csavaró. 7. Ilona, kiskorában. 8. Üres lak! 9. Talál. 10. Toronyiránt. 11. Teremsport. 12. Ismeretlen. **13. A poén befejező része.** 17. Lapos. 20. Ler két vége! 23. Mesebeli ló jelzője. 25. Széken helyet foglal. 28. Idegen férfinév. 29. Álomba ringat. 31. Lódító. 33. Panaszosan „szól" a kutya. 35. Kis faépület. 36. Emelőgép. 38. Kérdőszó. 39. Kisborjú. 42. Alsó végtag. 44. Indokkal kapcsolatos.

A rejtvényeket Forrai Tibor készítette

A rejtvény-megfejtések beküldési határideje: **2006. április 5-e**. Csak azok vehetnek részt a könyvnyeremény-sorsoláson, akik mindkét rejtvény helyes megfejtését eljuttatják szerkesztőségünkbe. A nyertes nevét áprilisi lapszámunkban közöljük.

Decemberi rejtvényeink megfejtése: *Székely pedagógia*: Igen, de ő nem ült fent a fán! *Közmondások*: Minő a gazda, olyan a bora. Minő a pásztor, olyan a juh.

Könyvjutalmat nyert **Szabó Enikő** nagyváradi olvasónk. Gratulálunk!

Unitárius Közlöny

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőbizottság:
dr. Rezi Elek főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Gyerő Dávid
Kovács István Sándor
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina (Ifjúsági Oldal)

Szedés: **Rezi Éva**
Tördelés: **Ruzsa István**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári
Heltai Gáspár
Unitárius Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927
e-mail:
tamas.jakabffy@unitarius.com

A lapszám megjeleníthető
az Erdélyi Unitárius Egyház
központi honlapján:
www.unitarius.com

Lapterjesztés és adminisztráció:
Szabó Zoltán
A lapok kiszállításával
kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
minden hónap 5-e.

15 napnál régebbi eseményről szóló
olvasói tudósításokat
nem teszünk közzé.
Kéziratokat nem őrzünk meg,
és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket
kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézeteit.

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888–1948/1990. 16. (76.) évf.
3. szám. 2006 március
Ára: 1 lej, előfizetőknek: 0,70 lej

Imahetek hava

– Tiszteletes asszony, az unitáriusoknál mikor lesz az imahét? – kérdezték még nemrég az erdőszentgyörgyi unitáriusok és más felekezetűek egyaránt. S én örömmel hirdettem a szószékről, hogy február 13-a és 18-a között.

Már tavaly is tapasztalhattuk, hogy az imaheteket egyfajta szent várakozás előzi meg. Azt is meg merném kockáztatni, hogy ez a várakozás hasonló az adventihez. Örömmel és várakozással néztek, néztünk tehát az imahét elé, kissé kíváncsian is: kit hívott a lelkész, és miről fog prédikálni, ugyanakkor meg mintha ünneppé alakult volna az az egy hét a gyülekezet életében. Szépnek, lelkesítőnek tartom, hogy felekezeti hovatartozástól függetlenül nagyon sokan vesznek részt az imaheti alkalmakon, nemcsak az unitáriuson, de a reformátuson is.

Ilyenkor megszűnik a felekezeti különbözőség, és helyét átveszi az Istenheztartozás egyetemes elve. A meghívott lelkészek mindenike pozitív meglepetésként élte meg, hogy tele van a templomunk. Hetvenes lélekszámmal kezdtük meg a hetet, s ez a szám a hét végére megduplázódott! Ehhez még azt kell tudni az erdőszentgyörgyi gyülekezetről, hogy a teljes lélekszám 98 személy.

A számok általában sok mindenről beszélnek. Beszélnek arról, hogy nem azért tartunk imahetet, mert kötelező, mert így szokás, vagy mert minden évben lejön az egyházi központtól a körlevél, melyben az imahét ajánlott programját közlik. Arról is beszélnek a számok, mennyire tudja értékelni egy kicsiny gyülekezet, hogy saját temploma van, és senkinél nem kell kopogtatni „engedélyért" az istentiszteletekhez. Beszélnek a számok arról, hogy van még igény a prédikációra, imádságra és lelki megnyugvásra – s ezeket mind megtalálhatjuk az Isten házában.

Sok mindenről beszélnek a számok, egész csendben még arról is: hány lelkész szeretné ugyanezt leírni, de nem teheti, mert az ő gyülekezetére mindez nem áll. Többször gondolkodtam már el azon, miért is nincs valamivel nagyobb látogatottsága az imaheti alkalmaknak minden egyházközségben. Annyira lehangoló, amikor öt vagy tíz személy vesz részt az istentiszteleten. S akkor joggal vetődhet fel a kérdés: *valóban* szükségünk van-e imahétre, vagy nincs?

Két oldalról szeretném megközelíteni a kérdést: a lelkész szemszögéből és a gyülekezet oldaláról. A lelkész is kétféleképpen éli meg az imahetet: vendéglátóként és vendéglelkészként. Vendéglátói minőségemben hiszem, hogy minden lelkésztársam a saját képességei szerint lelkiismeretesen megszervezi az imaheti alkalmakat, még akkor is, ha ezt sokszor plusz tehernek érzi. Legyünk őszinték: egy héten keresztül nem élheted megszokott életedet a családod körében, mert minden nap érkezik valaki. A vendégfogadásra készülni kell, még ha jó barát is az érkező. Készülni kell a vendéglátásra, még ha a gyülekezet vacsorameghívással kedveskedik is a vendéglelkésznek.

Én személy szerint szívesen hallgatok más lelkészt a saját szószékemen, mert minden prédikációból töltekezhetem. Hallottam idősebb híveimtől, hogy egykor „azért nem volt nálunk imahét, mert a lelkész féltette a szószékét". Remélem, ez mára csak történelem!

Vendéglelkészként volt pozitív és negatív tapasztalatom egyaránt. Jó dolog egy pár óra erejéig együtt lenni a lelkészi családdal, beszélgetni velük, s rájönni, hogy másnak is megvan a maga problémája, nemcsak nekünk. Van, amikor teljesen összekuszálódik a programunk, és csöppet sem hiányzik, hogy elinduljak a nagy hidegben egy ismeretlen egyházközség felé, mégis megteszem, mert megígértem, ezért kötelességem. S amikor megérkezem, felkészülten, lelkesen és optimizmust sugározva, akkor a templomban hat hívő ember vár. Nincs olyan lelkész, akit ez elégtétellel töltene el!

folytatás a 4. oldalon

Demeter Erika

Húsvét felé – félúton...

Húsvéthoz közeledve felmerül bennünk a kérdés: mit ragadjunk meg magunknak olyan formán, hogy ne csak a rügyfakadás, a jóleső napfény, az ünnepi készülődés foglalják le gondolatainkat, ne csak ezek figyelmeztessenek a közelgő ünnepre. Ekkortájt hajlamosak vagyunk tanácstalanul szemlélődni, engedni a szokásoknak, vagy talán a szomszédot utánozni – egyszóval: valami olyat tenni, aminek segítségével mintegy „magától" azonosulni tudunk az ünnepre készülődő világgal és környezetünkkel.

Az, hogy előbb vagy utóbb kibontakozik a kikelet, hogy már szeretnénk tevékenykedni a házunk táján, vagy hogy a bátrabbak már megkockáztatnak egy kis kiruccanást, ez minden évben megtörténik, a szokásaink közé tartozik. Ahogyan viszont közeledik a feltámadás ünnepe, felébred bennünk egyfajta lelki hiányérzet – de már jóval kevesebben vagyunk olyanok, akik keressük is ennek az ünnepnek az értelmét. A böjtöt is sokféleképpen értelmezzük, de a Golgota, az üres sziklasír, a feltámadás, netán ennek önmagunkra vonatkoztatása: „Feltámadunk!", már nehezebb „teljesítmény". Különböző alkatúak lévén sokszínűen éljük az életünket is. Van, aki habzsolva „gyűjti" az eseményeket, az egyre tarkább történéseket, és van, akit csak a lelke mélyén lehet megérinteni, megközelíteni. Eseménydús vagy éppen válságban levő életünkben valahogy nehéz megtalálni a kapcsolatot az énünk, a lelkivilágunk és a húsvéti evangélium üzenete között. Márpedig akkor válhat ünneppé bennünk a húsvét, ha hitben, vallásban búvárkodva maradandó lelki élményt keresünk magunknak ez alkalommal is. Lenyűgözően vall Sütő András a *Szabadulás az éjszakából* című írásában az ünnepek által kiváltott élményeiről: „A betlehemi örömhírrel az emberiség legcsodálatosabb »isteni színjátékába« kezdtünk, miközben újból átéltük annak folytatását is: húsvét és pünkösd misztériumát; Jézus földi pályafutásának dicsőséges és drámai fordulatait; tanításait, csodatételeit, üldöztetését, kereszthalálát és feltámadását. Az emberisten sorsa közöttünk, e halandó világban: minden idők legcsodálatosabb története. Az evangéliumok mindenike: epikai remeklés a legtökéletesebb formában: gömbalak. Csillagút formálta; a velünk töltött 33 krisztusi esztendő. Mily parányi részecskéje az időnek! S mily hatalmas ugrás az emberi eszmélet folyamatában! Ugrás a tudatnak olyan fokára, ahonnan önmagát erkölcsi lényként szemlélheti az ember. Ahol a lelki ősvadon sűrű homályából a fényre kiléphetünk, és szemünk nem tükrözi már a tudatlan állatok szomorúságát. [...] Szívjóságtól pirosló orcával dédelgettük a betlehemi Gyermeket, akinek én már töviskoszorús fejét, kínhalálát is láttam, fájdalmas hangját hallottam: »Éli, Éli, lamma szabaktani?« – »Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engem?« [...] Mert nincs a világirodalomban ennél drámaibb, jajsötét siralom. Nincs félelmetesebb időemlékem, mint ama Golgota-hegyi. [...] Az Emberfiának utolsó éjszakája. Szánalom és bűntudat tölti el a szívemet, valahányszor újraolvasom Máté evangéliumának ezt a részletét. Mintha Péterrel együtt én is elárultam volna őt a kakasnak hármas szólása előtt. Mintha... De társaim, jerikói ezüstkürtök, fennen harsognak. Ma is hallom őket. Végül a csöndben azt kérdi tőlem a szíves házigazda: »Honnan jöttök, hogy úgy fénylik, ragyog a szemetek?« »Hát onnan – mondom – a sötétből. Mert kiszabadultunk az éjszakából!«"

Az örömüzenet írói felismerése és szavakba öntése: *kiszabadulni az éjszakából!* Abból a sötétből, amelyet legtöbbször mi okozunk magunknak, amelyből oly nehéz az ébredés, az eszmélés – mert azt hisszük, egyedül vagyunk a sötétben, mert úgy gondoljuk, a mi gondunkkal, bajainkkal, testi és lelki fájdalmunkkal senki nem törődik, mert számtalanszor a segítség elmaradását tapasztaltuk. Fedezzük fel, hogy a názáreti Jézus nem csupán egy bibliai szereplő, nem csak egy elvont történeteket mesélő tanító. Higgyük, hogy beléphet a mi házunk küszöbén is, és megerősíti vagy visszaadja a szerető Istenben való bizalmunkat.

A lélek terhe alatt görnyedve, sötétben járva ki szeretnénk szabadulni az éjszakából. Ehhez azonban nem elegendő a külső szemlélődés, a tavaszi szokásoknak a gyakorlása. Elsősorban rá kellene jönnünk arra, hogy életünk nem pár évtized erejéig terjedő céltalan, hiábavaló utazás. Továbbá tudatában kell legyünk annak, hogy Istennek nemcsak értékes teremtményei, hanem értékeinkkel sáfárkodni is tudó, alkotó gyermekei is vagyunk, akiknek élete, annak minden napja és perce az ő vigyázó és szerető gondviselésére alapoz.

Olvasván az evangéliumot, kiteljesedik Jézus világa: ahogyan tanít, gyógyít és vigasztal; leül minden asztalhoz, átlépi minden ház küszöbét, nem kerüli el a bűnöst, az elesettet, az erkölcsi szégyenben vergődőt. Példázatai az életről, a mi életünkről, annak boldog és boldogtalan óráiról szólnak. A nagypénteki kereszthalálnak elfogadása, az abba való beletörődés, a reménység elvesztése a lelkünk halálát, a hit és remény feladását, illetve életünk céltalanná válását jelentenék.

Jézus kijelenti, hogy ő a feltámadás és az élet, aki hisz őbenne, ha meghal is, él. És tovább fokozza biztatását: aki él és hisz őbenne, az nem hal meg soha, annak örök élete van. Te hiszed-e ezt? – teszi fel a kikerülhetetlen, állásfoglalásra késztető kérdést (Jn 11,25–26). Ha hisszük, hogy az a gondviselő Isten, akivel Jézus egynek vallotta magát, akinek szeretetét minduntalan érezte és vallotta, ha érezzük és hiszszük is, hogy ez az Isten ugyanilyen féltő szeretetet és odaadó gondviselést tanúsít irántunk is, ez számunkra reménységet ad, de biztosíthatja az élet vállalását, tudatosítja bennünk az életünk értékének, értelmének és céljának a feltétlen igenlését.

Erre van szükségünk mindannyiunknak, akiket megtörnek a nehézségek, akiket kifoszt a gyász, a fájdalom, a betegség, akiknek egy emberöltő alatt nehézséggel megszerzett javai pár óra alatt megsemmisültek – mert a tavalyi árvízpusztítások ismeretében ezt sem hallgathatjuk el. Kell a húsvéti hit, mert az életünk nemcsak boldog órákat tartogat, nemcsak szárnyalásból áll, hanem olyan alkalmakat is, amikor kisemmizve, lesújtva, tönkretéve, hitevesztett kételkedéssel állunk. És ilyenkor van szükségünk arra a valamire, Valakire, akinek követése és útmutatása reménysugarat biztosít az örökélet, az újrakezdés és feltámadás tükrében.

Hosszú ideig részt vettem a Nyikó menti árvízkárok helyreállításában vagy enyhítésében. Közös munkánknak, az abban való meggyőződésemnek, hogy van folytatás, van lehetőség a semmiből való újrakezdésre, Isten adta a hitet, az erőt, a buzdítást. Valamint az a fénykép, amely a világhálón bolyongva bejárta a földtekét,

folytatás a 4. oldalon

Pitó Attila

Február 24-én a Magyar Tudományos Akadémia dísztermében a magyarság jövőjéről tudományos műhelytanácskozást szervezett az Apáczai Közalapítvány, az Illyés Közalapítvány, a Hídvégi Mikó Alapítvány és az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottsága. Az Erdélyi Unitárius Egyház részéről dr. Szabó Árpád püspök, Gyerő Dávid előadótanácsos és Paskucz Viola előadó vett részt a konferencián, Kolumbán Gábor főgondnok pedig előadást tartott.

A Kárpát-medence magyarsága 2020-ban

Az előadók többnyire jövőképeket vázoltak fel, stratégiákat, lehetséges megoldásokat mutattak be. Kérdés, hogy az elméletekből melyik és mikor kerül át a gyakorlatba, ugyanis az idő nagyon szorít, a huszonnegyedik órában vagyunk. Válságban van a határon túli magyar támogatáspolitika: nincs nemzetstratégia.

A tanácskozást először Berényi Dénes, az MTA Magyar Tudományosság Külföldön Elnöki Bizottságának elnöke köszöntötte, majd Pomogáts Béla, az Illyés Közalapítvány elnöke, és Kőnig Sándor, az Apáczai Közalapítvány megbízott elnöke mondott köszöntőt.

Komlós Attila, a Határon Túli Magyarok Hivatalának elnöke megnyitó beszédében öt pontban fogalmazta meg a kihívásokat. Nagy nemzetközi és társadalmi változások történtek; a „megsegítő" Magyarország helyett a felelős kétoldalú együttműködés szükséges; a magyar–magyar viszonyok depolitizálása kell; a „szülőföldön maradás" alapelv feladása; a nemzet egészében való gondolkodás. Ezután további öt pontban a fő feladatokat fogalmazta meg: határon túli intézmények modernizálása, magyar–magyar integráció, regionális fejlesztések (EU), munkaerő-pozíciók javítása a Kárpát-medencében, önszerveződések fejlesztése.

A kárpát-medencei magyarság számokban

Kocsis Károly, az MTA Földrajztudományi Kutatóintézet Társadalom-földrajzi Osztályának igazgatója előadásában megdöbbentő tényekről tájékoztatta a hallgatóságot. Látványos térképeken és táblázatokban mutatta be a kárpát-medencei magyarság lélekszámának 1981-től tartó csökkenését. A kárpát-medencei magyarság 11,7 millió, de ez csak a teljes kárpát-medencei népesség alig 40%-a. Míg 1980-ban 15 millió magyar élt a földön, addig 1990-re csak 14 millió, és ma már csak alig 13 millio magyarral számolhatunk. A jelenlegi megállíthatatlan folyamatok is a népességszám tartós csökkenését jósolják, számolni kell az EU-ba történő migrációval.

Kilátások a befektetők szemével

Orbán Krisztián, a Central European Management Intelligence igazgatója a gazdaság oldaláról világította meg a folyamatokat. Míg nemzetközi, de még Európai Uniós szinten is Magyarország perifériaként működik, addig kárpát-medencei szinten központiként jellemezhető a szerepe. Multinacionális cégek Magyarországot (Budapestet) regionális központként kezelik, de ez csak egy középszintű struktúrát (logisztikát és szervezést) jelent egy nagyobb multinacionális cégben. Magyarország egyik kihívása megtartani ezt a regionális vezető szerepet. Másik lehetőség a magyar gazdaság számára néhány hazai vállalatot regionális szintűre növelni, mert egy 55 millió fős régióban már eredményesen lehet működni. A kárpát-medencei térbe kilépő magyar vállalatok működését tudja segíteni a határon túli magyar közösség, és ennek a viszonyrendszernek kölcsönössé kell válnia. A politikai elit belátásától, a tudatos stratégia kialakításától és annak gyakorlatba ültetésétől függ, hogy ezt a célt el lehet-e érni.

Regionális modellek: Dunaszerdahely, Énlaka

Lelkes Gábor a dunaszerdahelyi járás fejlesztési terveit ismertette a hallgatósággal. Kolumbán Gábor, az erdélyi Civitas Alapítvány elnöke kiemelte, hogy a jólét nem feltétlenül GDP függő, szegény társadalomban is jól lehet élni. Erdélyben és a Kárpát-medencében egyszerre, egymás mellett léteznek teljesen különböző létformák, közösségek, amelyek a modernizáció különböző szakaszaiban léteznek. Fontos felismerni, hogy létezik egy szakrális világ is, ahol más értékek dominálnak, és nem csupán befektetés vagy erőforrás alapú fejlesztések lehetségesek.

Szemléltetésül érdekes példákat mutatott be: a székelyföldi kistelepülések évek óta „fürdőépítő kalákákat" szerveznek. Nyaranta rendszeresen megjelennek magyarországi diákok, értelmiségiek, és a helyi közösséggel együtt újjáépítik a régi fürdőhelyeket. Ez megerősíti a falukö-zösséget, erősíti a kalákában közmunkát végző magyarországi értelmiségieket is, sőt a közös munka után a kapcsolatuk is teljesen megváltozik.

Az énlakai példa igazi posztmodern fejlesztés, mert az elmaradottság, a rossz utak, az infrastruktúra hiánya, az elzártság relatív pozitívumként jelentkezik. Igazi falufejlesztés történik Énlakán. A média segítségével a projekt nemzetközivé vált, így az elszigeteltség is megváltozott, kinyílt a világ, nem zárványként működik a falu. A fejlesztés organikus, ezáltal új esztétikai értékek jönnek létre. Az 1980-as években halálra ítélt Énlakán ma az épített örökség revitalizációja sikerrel folyik, több projekt is fut egyszerre: az idősek szociális gondozásától a méhészet fejlesztésén át az agroturizmusig.

Magyariskola-program

Csete Örs, az Apáczai Közalapítvány igazgatója volt a Magyariskola-program vitaindítójának megalkotója. A programról szóló összefoglalója az alapkérdésekkel indult: Érvényes-e még a „szülőföldön maradás" doktrínája? Érdemes-e magyar nyelven tanulni a szomszédos országokban? Mi Magyarország sajátos érdeke? Olyan oktatásfejlesztési stratégia megalkotására van szükség, amely a magyar nyelvű oktatás alacsonyabb szintjeire a jelenleginél több gyermeket igyekszik bevonni, emeli a magyarság képzettségi szintjét az oktatás minden szintjén, valamint figyelembe veszi az összmagyar munkaerő-piaci igényeket.

Ezzel párhuzamosan a támogatáspolitikát fejlesztés-politikává kell átalakítani a következők szerint: szórványmentés kell a közoktatásban, szakkollégiumok kellenek a felsőoktatásban, és munkaerő-piaci fejlesztés kell a szak- és felnőttoktatásban. Ehhez jön hozzá még a diákok és oktatóik kapcsolatának javítása is.

E felvetéseket és a javaslatokat szakemberek tanulmányozták, tőlük 256 válasz érkezett, amelyeket a Határon Túli Oktatás Fejlesztéséért Programiroda értékelt ki. A beérkezett véleményekkel a Magyariskola-program javaslat kiigazításra kerül, a következő hónapokban a részletesebb cselekvési terv és a régiók szerinti változatok elkészítése történik.

Kultúra és identitás

A témában előadást tartott Harsányi László, a Nemzeti Kulturális Alap elnöke, valamint Veress László, a Duna Televízió Közalapítvány kuratóriumi elnökségi tagja.

folytatás a 4. oldalon

Novák Lajos

Imahetek hava

folytatás az 1. oldalról

Mindezt azért részleteztem, hogy behatóbb képet adjak arról: a lelkésznek sem mindig egyszerű. A szép megjelenés és megfelelően előadott beszéd sok mindenről hallgat, ami mindezek mögött, *legbelül* van!

A gyülekezet szemszögéből nézve a hiterősítő hét lelkészcserés meghívásait mindenképp pozitívként értékelném, hiszen elsősorban értük és nekik, a híveknek szól az istentisztelet. Szándékosan igyekeztem olyan lelkészeket hívni, akiket nem ismer a gyülekezet, és a lelkész sem szolgált még ott. A célom pedig az volt, hogy valami újat kapjanak, újat halljanak a régi megvilágításban. Mit értek ezen? Egy istentiszteleti alkalomba sok minden belefér. Már maga az istentisztelet mint szertartás új a gyülekezetnek, mert különböző korosztályú lelkészek, férfiak és nők, idősek és fiatalok különböző formában, más-más sajátosságokkal fogalmazzák meg a véleményüket az élet nagy dolgairól: Istenről, az emberről, a világról.

A szolgálat után minden lelkész lehetőséget kap, hogy bemutatkozzék a gyülekezetnek, elmondja a fontosabbakat családjáról és gyülekezetéről. Később az egyházközség egyik családja látja vendégül a lelkészt vacsorára.

S itt megállnék egy rövid gondolatra. Sok lelkész kényelmetlennek érzi, hogy idegen helyen kell vendégeskednie, és nem beszélgethetünk – úgymond – a „papságról". Én nem kértem a gyülekezetem tagjait, hogy hívják meg vacsorára a vendég lelkészt, hanem kihirdettem: amennyiben valaki vendégül szeretné látni, megteheti. *Ők* ajánlották fel. Erről az oldaláról is tekinthető a kérdés. A hívek szeretettel meghívják a lelkészt, ezzel is jelezve, mennyire értékelik a szolgálatát, és maguk közé fogadják.

Nem elhanyagolandó tényező az sem, hogy az „imahét" hétköznap van. A gyülekezet tagjainak nagy része dolgozik, másik része gazdálkodik, állataikat gondozza, *mégis* elér az istentiszteletre. Bár az imahetet mindig az anyaegyházközségben tartjuk, a hozzá tartozó leányegyházközségekből is eljönnek az istentiszteletre. Gyulakuta 10 km-re, Havadtő pedig 5 km-re van Erdőszentgyörgytől, de ez „nem távolság" annak, aki igazán részt szeretne venni az imahéten.

A hívek nem teherként élik meg a vendégfogadást – ezt abból is gondolom, hogy mindig más-más család ajánlja fel a meghívást, és nem a „minden évben ugyanazok" elve alapján működik. A meghívott lelkészt saját vendégüknek is tekintik, nemcsak a saját lelkész vendégének, és ez, úgy gondolom, nagy érték!

Lelkésztársaimnak pedig mindig felajánlom: ha tudnak, úgy jöjjenek, hogy töltsék itt az éjszakát, így lehetőségünk nyílik a „mi" dolgainkról is beszélgetni. Egy félig átbeszélgetett, őszinte éjszaka sok mindenben megerősíthet! Néhányan éltek is a lehetőséggel, és nagyon örültem ennek.

Az eddig leírtak azt bizonyítják – legalábbis Erdőszentgyörgy viszonylatában –, hogy szükség és igény van az imaheti alkalmakra. Kell az egyházközség életében egy olyan ünnepi alkalom, amikor máshogy vannak kitárva a templomajtók a más felekezetűek előtt, mint a sátoros ünnepeken. Mintha ilyenkor a más felekezetűek kissé bátrabban lépnének be hozzánk, mert az imahét *mindenkié*. Kell egy olyan alkalom, amikor az Istenben bízó ember alátámasztva látja és hallja hitét és bizalmát egy teljesen ismeretlen lelkész szavai által is. Ha ez alatt az egy hét alatt – ha csak egy gondolat erejéig is – tudtunk egyetlen bizonyosságot adni valakinek, akkor már megérte. Ha csak egy a százból kapott az élete hétköznapjaira vonatkozó erősítést és biztatást, akkor már nem volt hiábavaló az egész hét.

A lelkészeknek is szükségük van egy kis változatosságra, kihívásra és új tapasztalatra. Jó, ha alkalmanként betekintést nyerünk egy másik gyülekezet életébe, megismerhetjük erényeit és gyengeségeit. Beszélgethetünk a hívekkel, a lelkésszel, és önkéntelenül is összehasonlítást végzünk a magunk gyülekezete és emez között. Hiszem, hogy a kölcsönös tapasztalatok megosztása által épülhet a lelkész – és általa a gyülekezete is. Szorosan idekapcsolódik az is, hogy a vendéglátó lelkész lelki táplálékhoz jut a szolgáló lelkésztársa által. Ebben igencsak ritkán van részünk, pedig nekünk is ugyanúgy szükségünk van rá, mint híveinknek.

Mindent összegezve: kellenek nekünk az imaheti alkalmak épp úgy, mint az ünnepeink. Kell, mint a falat kenyér, a gyülekezeteknek és a lelkészeknek egyaránt. Bár nem találtam magyarázatot arra nézve, miért nem vesznek részt még nagyobb létszámban minden gyülekezetben az imaheti alkalmakon, úgy érzem, hogy ez nem feltétlenül a lelkész hibája. Azért remélem, hogy ez jó irányban fog változni.

A Kárpát-medence...

folytatás a 3. oldalról

Gazdaságfejlesztés és Uniós támogatások

Az utolsó egységben Misovitz Tibor közgazdász, valamint Ríz Ádám, a Foglalkoztatási és Munkaügyi Minisztérium osztályvezetője elemezte a magyar civil szervezetek uniós támogatásainak tapasztalatait. Bodó Barna, a temesvári Szórvány Alapítvány elnöke a romániai civil szférát elemezte.

A pénteki konferencia az utóbbi évek legfontosabb tanácskozása volt. A résztvevők egyetértettek abban, hogy a támogatáspolitikát meg kell változtatni. E változásnak egyelőre csak egyetlen megvalósulóban levő részfolyamata létezik, a Magyariskola Program. A teljes támogatási rendszer átalakítása még várat magára, kiváltképp a szervezeti átalakítás. Ennek fényében furcsa, hogy pár fontos és meghatározó szervezet nem képviseltette magát, például a támogatáspolitika „zászlóshajójává" előléptetett Szülőföld Programcsomag vagy az Új Kézfogás Közalapítvány.

Reménykedem, hogy a politikusok is figyelembe veszik a tanácskozáson elhangzottakat. Talán a párbeszéd is tovább folyik, esetleg egy nemzetstratégia is elkészül, és a részletek kimunkálása is elkezdődik. A huszonnegyedik órában vagyunk!

Húsvét felé – félúton

folytatás a 2. oldalról

és jelkép is lett egyben: a lerombolt gazdaság előterében látható megtépázott, de az iszap fölé emelkedő piros rózsa.

Mindig vannak dolgok, amelyeket nem lesz módunkban megoldani, melyek meghaladják erőnket. Egyszer a betegség, az üresség, a szomjúság kell hogy megszülessék bennünk ahhoz, hogy a feltámadás, a megújulás bekövetkezzék. Ezt pedig egyedül a húsvéti hit oldhatja meg.

Adja Isten, hogy a kétségeinket, nehézségeinket, fájdalmunkat és céltalanná vált életünket felemelje, feltámassza Jézus bizonyságtevése: *„Én vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz énbennem, ha meghal is, él, és aki él és hisz énbennem, az nem hal meg soha. Hiszed-e ezt?"*

Az Unitárius Egyház Közigazgatási Hivatalánál igényelhető a vallásszabadság 1568. évi kihirdetését ábrázoló klasszikus festmény reprodukciója újabb kivitelben (50,5×40,5 cm).

Cím:
400105 Kolozsvár,
21 Decembrie sugárút 9.
Tel: 0264-593236

Fel kellett emelniük szavukat

Márton Áron püspök szavait idézte minap egy erdővidéki kálvinista lelkipásztor, miszerint ha igazságtalanság sérti a népet, a mindenkori papnak fel kell emelnie szavát még akkor is, ha azért börtön jár. S ha azért szenved börtönt, az dicsőség! Ezt hangsúlyozta egyik nyilatkozatában Dénes Csaba, a Sepsi Református Egyházmegye esperese is: „az egyháznak krisztusi küldetése az igazság mellé állni, szolgájának pedig ilyen esetben népe mellé szegődni!" Ezt példázzák jó százötven év távlatából három „népbarát" tettei is: Erdővidékről, a Kis-Küküllő mentéről és Alsó-Háromszékről.

A Rika alatt

Ünnep alkalmával olyan három személyről szólunk, akiknek a nép akaratát teljesítve a legnehezebb időkben is fel kellett emelniük szavukat.

Eltekintve az unitáriusból katolizált vargyasi báró Daniel Imre (1809–1869) „szégyenletes" erdővidéki szereplésétől, a Danielek rokonszenveztek a háromszéki eseményekkel, sőt, báró Daniel Gábor (1824–1902) részt vett az agyagfalvi Székely Nemzeti Gyűlésen, s azt követően segédkormánybiztosként működött. B. Daniel Imre helyettes alkirálybíró volt Háromszéken, „búzában konkoly családja történetében" – udvarhű ember, de ismerősein, barátain olykor segített is. A történelmi hűséghez tartozik: Gyöngyösi István vargyasi unitárius lelkész az ő közbenjárására kapott kegyelmet, s ugyancsak ő mentette meg – jogászi fondorlataival – a hírhedt Kovács kapitány kezéből Kiss Mihály árkosi unitárius esperest. Vargyas negyvennyolcas hősei között tehát meg kell említenünk Gyöngyösi István helybeli unitárius lelkészt is, aki Tordáról került Vargyasra, és 44 esztendeig szolgálta ezt az eklézsiát. Mivel aktívan részt vett a szabadságharcban, „mellette prédikált" is, a forradalom bukása után nevére letartóztatási parancsot állítottak ki, s hogy szabadulhasson, elbujdosott a fülei erdőkbe. Daniel Imre közbenjárására szabadult – nyilatkozta Dimény András nyugalmazott vargyasi unitárius lelkész. Gyöngyösi István síremlékét Demeter László azonosította a vargyasi temetőben. Rajta ez a szöveg olvasható: „Gyöngyösi István / unitárius lelkész / és udvarhelyköri / esperes / sz. 1809 M. H. 1894 / és neje / Szigeti / Cseh Ágnes / sz. 1812 M. H. 1883."

Az „úri temetőben" nyugszik

Árkos negyvennyolcasairól emlékezve a faluhoz kötődő két személyről kell szólnunk: Árkosi B. Mózes (1816–1886) iskolamesterről (rektorról), későbbi unitárius papról és Kiss Mihály (1809–1889) árkosi esperes-lelkészről, akik pályájuk kezdetén iskolamesterek voltak. Árkosi B. Mózes 1843 és 1849 között szolgált Árkoson. Nagyajtai iskolamester volt, s mint haladó gondolkodású 1848-ban nagy tömeg előtt Sepsiszentgyörgyön lelkesítő és forradalomra buzdító beszédet tartott. Önkéntesen beállt a honvédek közé, és otthagyta az árkosi parókiát. 1849-ben menekült innen, és Fiatfalván lett unitárius pap. Később részt vett a Makk-féle mozgalomban, fogságba esett. Börtönnaplóját *Fogsági emlékek* címmel írta meg. Börtöntársa volt a Köpechez kötődő Deák Farkas naplóírónak. Csupán az érdekesség kedvéért jegyezzük meg, hogy Kiss Mihállyal együtt „csodálatos módon gyógyította a korabeli kolerásokat". Benedek Mihály bözödi, majd homoródkarácsonyfalvi unitárius lelkészhez 2000-ben írt levelünkre azt a választ kaptuk: biztos, hogy Árkosi B(özödi) Mózes Bözödben van eltemetve, de sírja ismeretlen. Nevezett tiszteletes később le-

folytatás a 6. oldalon

Kisgyörgy Zoltán

Március 15-e

Százötvennyolc éve már, hogy a sokat szenvedett magyar nemzetre 1848-ban ígéretes március virradt. Ami keserűség gyűlt a szívekbe kétszáz éven át, s ami eszménnyé formálódott a keserűség árjában, az tört ki csodás erővel, az követelt magának életet 1848. március 15-én. Kétszáz esztendő vihara kellett ahhoz, hogy a magyar nemzet a belső villongások fegyvereit közös cél érdekében egyesítse, s a felekezeti gyűlölködés nyavalyáiból kigyógyulva birkózzék elvesztett szabadságáért, letaposott nemzeti eszméiért. Az öntudatra ébredt Magyarország „húsvéti" reggele volt az a március. Az a dicső fénysugár, amely Nyugat látóhatáráról visszaverődve kanócként lángra lobbantotta a kedélyekben fölhalmozódott puskaport. A tavasz áldásos lelke volt ez, amely a társadalom virágfakasztó melegét hozta: a szabadságot.

Az a nap a *Nemzeti dal*, a 12 pont és a sajtószabadság emléknapja, Magyarország középkori és újkori világrendjének határköve, a nemzetnek egy testté olvadása, a megújhodás tavaszi misztériuma, a feltámadás napja, az életbe vetett hit örömünnepe. Az a nap a szabadságra és függetlenségre ébredt nép öntudatának jelképe. „Szabad hazát, szabad polgárokat!" – hangzott a szózat, és belerendültek kunyhók és paloták. A márciusi ifjak pesti „gyújtogatását" követte az egész nemzet ébredése: „Ész, erő, szent akarat" mind munkára kelt: a Bocskayak, Rákócziak lelke végigsuhogott az országon, s még a félénkeket is hőssé formálta át.

Csodálatos ifjú sereg ragadta magával a férfiakat, s e napon szabaddá lett a föld, a gondolat, a lelkiismeret, házának pedig ismét ura lett a magyar. A nemzet útra kelt az erős, egységes, nemzeti független állam ideálja felé. S bár a vörössapkás honvédek viharok zúgásánál és villámok fényénél megírták a világtörténelem nagy hőskölteményét, a nemzet még nem érte el „az ígéret földjét", bolyongása még egyre tart. Vándorútján ezer új veszedelemmel küzd. Ma is rossz idők járnak. Nemzeti erkölcsünk, hitünk, gondolkodásunk, céljaink, eszményeink – mintha „visszájára fordított 1848" volna. Százféleképpen széttagolva, önző osztály- és pártérdekek szolgálatában fuldokolva, felekezeti elfogultság bűnében vesztegelve mintha ezer év futott volna el felettünk 1848 óta. Hamis jelszavak bolondjai vagyunk. Az utcán jár a bűn, s a sarkokon ott kísért az erkölcstelenség. Az igazság holtteste felett még áldomást is iszunk!

Jöjj el, 1848 szent emléke, gyógyíts meg minket! Az ifjakat és véneket, a férfiakat és nőket egyaránt. Jöjj el 1848, és söpörj végig rajtunk, erdélyi magyarokon, teremts új szívet, új lelket: egyességre, békességre és igazságra törekedőt. Oltsd belénk a márciusi ifjak teremtő erejét, hogy felépüljön köztük a nemes erkölcsök, az önfeláldozó szülőföldszeretet, testvéri egyezség és béke országa!

Gálfalvi Gábor

Fel kellett emelniük...

folytatás az 5. oldalról

vélben értesített, hogy a sír a bözödi, ún. „úri temetőben" található. A korabeli szokások szerint, ha Mózes deák Bözödről jött, akkor Bözödi lett a neve, míg Árkoson szolgált, Árkosi. Vajon március 15-én lesz-e, aki egy szál virágot tegyen Árkosi rektor uram sírhalmára ott messze, a Kis-Küküllő mellékvölgyében? Mind a két falu hőse volt!

Kriza János munkatársa, Kiss Mihály, árkosi unitárius pap és sepsi-miklósvárszéki esperes volt a szabadságharc idején. 1841-től haláláig szolgálta az árkosi nemes eklézsiát. Feljegyezték, hogy buzdító prédikációkat tartott, és feleségével együtt (aki szintén árkosi asszony volt) rejtegette a menekült katonákat Kovács kapitány elől. A forradalom idején ő tartotta – Aranyosrákosi Székely Sándor püspökkel – a generális vizitációkat (amikor lehetett, a harcok tüzében), jegyzőkönyvezte a forradalom pusztításait. Sokszor veszélyeztette életét – jegyzi meg róla Nagy Sándor hídvégi református pap, az önvédelmi harc történetírója. Családja sepsikőröspataki eredetű. Munkatársa volt Kriza püspöknek. Halála után egy évvel „a" szignóval írás jelent meg róla *Kiss Mihály árkosi unitárius esperes politikai fogsága* címmel.

Az árkosi unitáriusok a forradalom idején azt mondogatták: „Nincs is, miért templomba mennünk, mert a papunk mind csak azt prédikálja: üssed, vágjad!" – áll a fent említett írásban. Az árkosi román kántor Kiss Mihályt tizenöt pontban vádolta be a háromszéki királyi biztosnál, báró Daniel Imrénél forradalmi beszédeiért, tetteiért. De mivel ők valamikori játszótársak voltak, Daniel a tizenöt pontból csak egyetlenegyet jelentett be a hírhedt Kovács kapitánynak, azt, hogy „az árkosi oláhokat halálos rettentésekkel kényszerítette volna unitáriusokká, s így magyarokká lenni. E vádat maguk az áttért oláhok tagadták meg a kikérdező Kovács kapitány előtt, aki a 3 hétig fogoly Kiss Mihályt szabadon bocsátván, az oláh kántort 30-ig csapatta a hamis vádért. Hát a többi 14 pont hová lett? Daniel Imrénél maradott örökre."

Az osztrákhű bérencben is volt emberség?

(Forrás: *Háromszék*)

Id. Báró József sírjánál

„Keressünk Téged Uram, mert tudjuk, csak akkor nem engeded kétségbe esnünk, ha újra, meg újra megkeresünk Téged.

„Mikor megnehezül lelkünkön a bánat, / Mikor benne kétség s keserűség támad, / Mikor vigasztalást nem találunk itt lenn, / Téged keresünk, mindenható Isten. / Téged keresünk, végső menedékünk, / Hitünk, erős várunk, mindenünk vagy nekünk, / Te adod az áldást, te adod a gyászt is, / Elvesszük, ha édes, elvesszük, ha fáj is."

És keressük a vigasztalást, a vigasztaló szót, az üzenetet, valami olyant, ami próféták, apostolok tanításaként az ő ajkán csendült és zengett mélyen, életet, életeket – az övét is – meghatározóan. „Törekedj az igazságra, a hitre, a szeretetre, a békességre azokkal együtt, akik tiszta szívből hívják segítségül az Urat". Milyen bölcs szívű, az emberi életnek milyen nagyszerű ismerője volt az apostol! Szebben, mélyértelműbben aligha lehetne megfogalmazni az élet igazi céljával kapcsolatos tanítást, gondolatokat. Így csak a nagy öregjeink tudnak beszélni, figyelmeztetni, akik megtapasztalták, mi az, ami jelennek és jövendőnek hordozója. Fényt számukra nem az eljövendő évek, a holnapok hoznak, fényt a múlt, a megélt évek fájdalmat, szenvedést vagy örömet, sikert sugárzó napjai jelentenek. Mint ahogy a kút csak felülről kap fényt – az öregség a múltból. Az öregek, mint azok a kisgyermekek, akiknek egyetlen képeskönyvük van, mindig ugyanazokat a lapokat forgatják.

De tapasztaltuk-e, hallottuk-e tőlük, mennyire gazdagok ez *egyetlen* könyvnek lapjai, melyek egy hosszú élet kincseit tartalmazzák.

Volt-e időnk sokszor hiábavalóságokkal elrepülő életünkben leülni melléjük, és meglátni, hogyan gyúlnak a múlt fényei szemükben, és hallani – mintegy sóhajtásként – elmúlt esztendők eseményeiről beszélni és tanítani őket? Ha igen, akkor tudjuk: minden szavuk lényegre törő, és úgy beszélnek, mint akik korán megtalálták a maguk ösvényét.

Drága Jóska bácsink is korán megtalálta, és egy hosszú, gazdag életen át senki és semmi el nem tántoríthatta róla. Mély hittel vallotta: „Uram Te tudod, mit akartál, / Miért adtad az életemet. / Homályba, titokba takartál / És semmire sincs felelet. / Az emberi ész igazán vak, / Csak sejteni tud valamit, / Hiába feszíti a zárat, / Nem nyitja egyéb, csak a hit. / Így lelkem akármi baj érte, / Nem gondolok én a miértre, / Csak mindig eléd borulok. / Uram, Te tudod."

Ez az Isten által adott élet a Homoród mentén, Városfalván kezdődött 1928. májusában, ahol költői lelkű lelkész édesapa és családját szolgáló édesanya vigyázta ő és testvérei életét.

Mi volt a meghatározó gyermekkorában és ifjúi életében, ami a szolgálat útján elindította? Az édesapa hűséges szolgálata, a szülőfalu és a nép szeretete, a székelykeresztúri Orbán Balázs Főgimnázium szellemisége, a tanítóképző, a kolozsvári teológia, ahol tanulmányaival mélyült el hite – s szorgalmával tudománya, hisz kántorképesítő vizsgát is tett. Majd az első állomáshelyek következtek: Kolozsvár, Homoródalmás, Recsenyéd, és boldogságának beteljesülése házasságkötésével, ami után immár ketten állhattak szolgálatba – s ebben ott is maradt mindig mellette, halk, odaadó, terheket készségesen hordozó szolgálattal felesége. Majd Homoródszentpál következett – közel két évtizeden át –, az édesapai örömmel gyer-

Életének 78., boldog házasságának 54. évében, türelemmel viselt szenvedés után február 3-án elhunyt id. Báró József nyugalmazott lelkész, tiszteletbeli esperes. 46 évi lelkészi szolgálatát Kolozsváron, Homoródalmáson, Recsenyéden, Homoródszentpálon és Székelykeresztúron végezte, hívei iránti magas fokú elkötelezettséggel, jósággal, szeretettel, Istenbe vetett hittel. Lelkészi munkája 27 évi esperesi szolgálatával teljesedett ki, melyben odaadó hűséggel, bölcsességgel és buzgósággal vezette egyházkörét, hirdetve az evangéliumot, és érvényesítve, élve a jézusi kettős parancsolatot.

Megemlékezésképpen részleteket közlünk ***id. Szombatfalvi József*** *székelykeresztúri lelkész-esperes február 6-i temetési beszédéből, mely a 2Tim 2,22 alapján hangzott el: „Törekedj az igazságra, a hitre, a szeretetre, a békességre azokkal együtt, akik tiszta szívből hívják segítségül az Urat".*

mekeiknek születése által, s az édesapa örök bánatával kisleányuk halála miatt.

Ismerte, és nem volt szokatlan a falusi életforma, volt ideje a gazdálkodásra, de emellett egyébre is – és számára ez volt a legfontosabb. Ismerte a székely gazda gondolkodásmódját, lelkiségét, életrevalóságát, s ezért tudta az evangélium igazságát életükhöz, szívükhöz közel vinni, s így sikerült feltámasztania újra meg újra – minden gáncsoskodás, vasárnapra és ünnepnapra való rászervezés ellenére – a templom, az egyház, az Isten dolgai iránti éhséget. Kitűnő érzéke volt a humor iránt, és ezt is a lelkészi szolgálatába tudta állítani.

Fáradhatatlan munkása volt a székelyudvarhelyi és székelykeresztúri körnek, majd '90 után – a régi egyházkörök visszaállításával – a székelykeresztúrinak.

Aztán következtek az elcsendesedés évei. Meg kellett vívnia a csendes visszavonulás harcát, és ebben is bölcs volt, ahogy azt az utat megkeseredés nélkül végigjárta.

Gyülekezeti szolgálata sok áldást hagyott az emberek életében. Amikor 1997-ben nyugdíjba ment, többet tudott foglalkozni háza-népével, rokonaival, barátaival. Láttuk, ahogy évről évre fogyott ereje, de jókedve, humora, hite és szeretete a régi maradt. Majd tanúi voltunk nyolc hétre menő szenvedésének, haldoklásának.

S ez alatt a nyolc hét alatt láttam és láthattuk, mennyire lényegtelenné vá-

lik minden, ami mulandó, ami földi, ami vita, ami meg-nem-értés, ami gyarlóság, és felerősödnek az örök emberi értékek – a hit s a szeretet.

„Törekedj az igazságra, a hitre, a szeretetre azokkal együtt, akik tiszta szívből hívják segítségül az Urat."

[...] Tudod-e, mi a csoda? – kérdezte. A csoda, hogy életben maradtam. Isten fogta a kezemet, hogy megmentsen, ő tudja, hogy miért. Ő indított el újra, ő késztetett, hogy rálépjek az útra, a szeretet útjára, elvégezni a feladatot, leélni az életet a szeretet nevében. A próbák és nehézségek idején tett éhessé Isten a szeretetre, ekkor ébredünk rá a titokra, hogy a szeretet, mint mag a fűben, bennünk alszik, de csak akkor ébred, csak akkor éltet, ha önzetlenül továbbadjuk. Hittel mondta el számtalanszor, hogy érezte és tudta azt az országot, ami évszázadok áldozatos munkájával épült, az '50-es, '60-as években sok minden nevében elpusztították, hirdetőit elzárták, de újjáteremteni az új körülmények, új lehetőségek, leszűkített korlátok között csak az önzetlen, mindenkire kiterjedő felebaráti szeretet nevében lehetett. Az Isten nevében lehetett, mert Isten a szeretet...

Ugye ti, akiket tanított, akiket szolgált Kolozsvártól Székelykeresztúrig, akiket megérintett szavával, ugye tudjátok, hogy ez az igazság – *ezért* nem ismert akadályt a szolgálatban éjjel és nappal, alkalmas és alkalmatlan időben?! Ugye tudod te, aki a szülőföldjén, Városfalván tanúja voltál gyermek- és ifjú-éveinek, ugye tudod, hogy ez az igazság?! Ezért tudott elindulni és visszatérni mindig, könnyes szemmel és nagy szeretettel. Ezért tudta elmondani: Városfalva nem származási helyünk, de szülőföldem, mert ott tanultam imádkozni, becsülni a szántó-vető székely embert, mert ott tanultam meg, hogy a harang szava parancs az imádkozásra – szolgálatra.

Ugye, tudod, te, aki munkatársa voltál, de akinek 27 éven át esperese volt, hogy ez az igazság?! Soha nem volt kiszabott napi program, bármikor jöhettél, bármikor kérdezhetted, bármikor megbánthattad – ő szolgált téged, népedet, népét, megbocsátó, önzetlen szeretettel.

Ugye tudod, Te, aki keresztény emberként de másképp gondolkozva és imádkozva, hogy ez az igazság. Mert téged is szeretett, megértő, elfogadó, lelkébe befogadó szeretettel.

Ugye tudod, Te, aki bekopogtál naponta és kezedet nyújtottad a mindennapiért, hogy ez az igazság – mert adott jó kedvvel, önzetlen szeretettel?! Igen, adni kell, adni, *mindent* odaadni: munkát, erőt, életet. Könnyet, mosolyt, simogatást. Jó szándékot, jó akaratot, szép szót, imádságot. Melegséget, élő hitet. Odaadni akárkinek – annak, akit szolgálsz, és annak, akivel összehoz a sors, az élet. Szeretetet adni, és érte semmit sem kívánni.

Ugye, ez az igazság?! Erről szól e koporsó, egy élet, az ő élete. Arról, hogy ha a valóságban így fogsz élni, *mindent* visszafogsz kapni, amikor halkul szavad, s mások mondják ki helyetted, amikor nem te, de mások állnak meg melletted, hogy megkérdezzenek, hogy vigasztaljanak, hogy együtt érezzenek, hogy megszorit-

sák gyöngülő kezed, és megsimogassák egyre hűvösödő homlokodat. S ekkor válik valósággá, amiért éltél, amiért szóltál, amiért imádkoztál, amiért szolgáltál – amiről álmodtál.

Ugye, ez az igazság?! Ő tudta, és te is tudd meg itt, koporsója mellett, hogy mi mindnyájan egyek vagyunk, mindnyájan testvérek vagyunk, és testvéreink a fák, fűvek a Homoród, Nyikó és Küküllő partján, és testvéreink a csillagok, amelyeknek jegyében születtünk. Mindannyian testvérek vagyunk, mert mindannyiunkat a szeretet teremtett.

Ugye, ez az igazság?! Aki a szeretetben él, annak többet soha semmitől nem kell félnie. Ő nem félt akkor sem, amikor sokakat elhurcoltak – Ő szolgált, akkor sem, amikor veréssel fenyegették, vagy meg is verték. Amikor kiszolgáltatott volt a gyűlöletnek, a meg nem értésnek – akkor is *ő* szolgált. Nem kellett töprengenie, jól szolgál-e – mert a szeretet cselekszik őbenne.

Ugye az az igazság, hogy az Isten megsegít?! Ahogy őt is gyermek- és ifjú-éveinek boldogságában, gyermeke koporsója melletti fájdalmában, a baleset halálközelségében megsegítette! Igen, megsegít és odahajol hozzád, akit szeretetéből teremtett. Odahajol az úton, az utak állomásain, odahajol a szenvedés idején is, de már hazaváró, visszaváró, örök életet, üdvösséget ígérő szeretetével.

Kérjük hát, hogy jöjjön ide hozzánk, hozzátok, akik a koporsó mellett álltok, és simogassa le a bánatot, fájdalmat, könnyet, nyissa ki szívünk ajtaját, mint Jóska bácsi, hogy építhessünk magunkból élő templomot, építhessük az ő országát, aminek az alapja, tartalma, koronája a szeretet. S ha sírunk, mert elvesztésére gondolunk, ha nevetünk, mert anekdotái jutnak eszünkbe, a te törvényedet szolgáljuk. Ugye tudjátok, hogy ez az igazság?!

Kiss Laci emlékére

Nem a színek kavarognak bennem, nem is érzések, sokkal inkább az életterek, helyszínek és megélések. Az érintettség jogán írok, annak jogán, amit a nehéz fakoporsó csendje préselt ki a lelkemből. Ott szólt egy kis falu egyszerűsége. Üzente, hogy szerettél Almásra jönni. Aztán nem sokkal később almásiakat is láttam a temetésen álldogálni. Összekulcsolt kézzel, fekete bőrkabátban – ahogy az almási fiatalemberek szoktak. A jobb lábat egy kicsit előre téve, a fejet enyhén meghajtva a föld felé, pontosan úgy álltak a dicsői temetőoldalban, mint az almásiban. Úgy álltak, mint amikor valaki egy nagyon nehéz, de szép régi darabot énekelget. Talán egy évben egyszer, mert nem igen van máskor alkalom rá. S a hangnak is „belé kell jönni".

Aztán tovább ott álltak az ötvenes évek, a kortársak szellemei, azok a szellemek, amelyek egy temetésnyi időre mintha elhagyták volna a test templomát, amelyben laknak, a beton síremlékekre körbeültek volna, nehéz valósággal, mint amikor egy idős, görbe hátú férj ül a szomszéd sír szélén, míg drága kicsi asszonyát engedik le a gödörbe. A sorstársak és kortársak élete is kettétört, nemcsak a tiéd, Laci. Nem voltak középszerű szüleink nekünk, amiért a század közepén születtek! Ők tényleg akarták, hogy mi többek legyünk. Talán azért, hogyha el is kellett hagyniuk a kicsi patakok medrét, a *töméseket*, a szarkafészkeket, a homokbányák üregeit, akkor lássák meg, hogy mi *a város gyermekei* leszünk. Tényleg hitték azt, hogy a „szépön" helyett most már szebb a „szép". S pénzt kaptak, minden hónap elején és végén, amivel szép ruhát vettek nekünk. S tényleg hitték az otthonmaradtak – ahogy péntek délutánonként mondták –, hogy „jőnek haza ezök", s a szívük is másként dobogott. Valahogy úgy, mint amikor a falusi ember vendéget vár. Városi vendéget. *Nadrágost*. Ők nem „tudták" a várost, a farmer helyett jó volt a „talmernadrág es" – s mégis valami gyermeki kíváncsisággal hallgatták „kétnyelvűségünket", s nézték a kulcsot a nyakunkban. Mert mi magunk zártuk az ajtót reggel, s délután, iskola után. S nekünk volt teniszlabdánk és „mecsbokszunk", amit csak azért vittünk „haza", hogy megmutassuk a kortársaknak. S jó volt várazni is az alszegiekkel s a felszegiekkel, s verekedni a kollektív törökbúzájában, s majd este tejes törökbúzát vinni haza, s bálaszalmát lopni. Tényleg, úgy néztek ránk a szüleink, hogy nem baj, ha egy kicsit a „jó levegőn vagyunk" hétvégén, úgyis eleget vagyunk a „blokkban", s majd megyünk „vissza", mert hétfőn kezdődik az élet. Igen, mert *jó az iskola*. Jobb, mint falun volt. Olyan, mint a „mű üdőnkbe, amikor olyan tanittók vótak, hogy azóta sincsenek olyanok a világon", mondták. Ez nem volt középszerűség, Laci. Ezek olyan szavak voltak, mintha a föld szavai lettek volna, amelyek új kalászokat teremnek. Olyan emberek szavai, akik másfajta embert hordtak ki méhükben, s majd megszületésünk után, a hátukon. Egy századot. Azt is mondhatjuk most már, hogy a szülők százada volt.

Kicsi faluból kicsi városokba vittek minket, téged is. Új szomszédok, lakótársak, munkatársak. Mennyit kellett tanulni nekik is, hiszen ezek mind új fogalmak voltak: „Közkőccség", „cukorbon", vajadag, sorban állás, „szekciófőnök", „delegátus", „impegát", káderes. Sokuknak még az „egyetöm" is nagyon messzinek tűnt. Elég volt a gyárudvar, a munka, a szalagmunka, a nyolc óra, hogy legyen „prémium", s mi tanulhassunk.

Papnak menni nekünk szinte dicsőség volt. Még *akkor* is. S milyen érdekes sors szakadt a nyakukba azoknak az ötvenes szülőknek – a forradalom –, mert egyszerre a némaságból zaj (és nemcsak zaj) lett. *Tisztelet*: a szó egyik napról a másikra visszakapta bársonyos színét, és már tisztelet volt kiejteni, hogy a „gyermök pap lesz, papnak tanól". Milyen érdekes! Mintha az idő, a rendszerek, a történelem megjutalmazta volna ezeket a szülőket! Szép volt papnak lenni. A legszebbek voltak a papok akkor, amikor te is hozzáfogtál szolgálni. Már nem voltak „semmi-emberek". S képzeld el, Laci, amikor ezek az édesanyák, akik láttak minket a szószéken imára kulcsolt kézzel, szép fehér ingben, hosszú, fekete palástban imádkozni, mit gondolhattak? Szerintem egy darabig nem imádkoztak, gyönyörködtek a „papban", s majd esetleg halkan azt sóhajtották, hogy „Istenem, mennyit szenvedtem én ezért, mennyit áldoztam", s akkor könny kacagott a szemükben, s mi arra gondoltunk, hogy milyen szépen prédikáltunk. Biztosan tetszett.

Ezek a szülők a „gyerekszobába" jöttek a templomba, és talán soha nem is vettek komolyan, mert ismertek. A gondolatainkat is. Az iskolák sem tudtak többet tanítani, mint amit „ők" már tudtak. De sokszor eljöttek a templomba, gyönyörködni. Gondold el, milyen nehéz volt egy időben tisztességes fekete „gúnyát szerelni". Pult alól. Szép fehér inget. Mondták is, biztosan neked is, hogy a „pap olyan kell legyen, mintha skatulyából húzták volna elő".

Egy álomszerű dolog volt az is, amikor családot alapítottunk. A „pap fiam megnősült". S amikor jöttek az „onokák". Hej, az már feloldott mindent, tényleg lehullt a rozsda az emlékekről, s már az sem számított, hogy bezárták a gyárat, ellopták az országot, mert itt bent megszépült az élet. Zölden ragyogott a szemközti oldal, ott az emlékek falujában, s a gyermekkor szétpattant buborékja darabokban visszaszállt, hogy darabjaiból az unokáknak várat építsenek a nagyszülők.

Ez fájt a dicsői templomban. S emellett a száraz teológiai hitvallás, hiten alapuló vigasztalás hol van? Hol van a hit? Itt hagytad, Laci. Itt maradt az a szépség, amit éppen neked és kortársaidnak, szüleidnek adatott megérni. Ez egy újfajta élethelyzet. Te ezt felmutattad. Ezt simogatta Matild is a koporsón. Hogy minden élét elsimítsa. Mindent, ami emberi. Mert nagyon szép volt. Olyan szép élet volt, mint amikor egy kicsi faluból indult, ötvenes szülő gyermeke szép fekete ruhában imádkozik egy fehér templomban, mint egy pap. Olyan voltál, mint egy pap. Isten veled!

Tódor Csaba

Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?!

Gyönyörű fehér virágot sodort le az ágról a március elején visszatérő fagyos szél. Egy fiatal élet tűnt el nyomtalanul, érthetetlenül, elfogadhatatlanul. Március 2-án gyászba borult Torda unitárius egyházközsége, a város magyarsága, és minden olyan szív, aki ismerte Kiss László unitárius lelkészt. A templom szűknek bizonyult a könnyező, gyászoló gyülekezet befogadására. A harmincötödik életévét még be nem töltött fiatalember pályáját a gyűlölködés törte meg, a zsigeri utálat, ami azért zúdult rá, mert ki mert állni a város magyarságának jussa, a tordai magyar iskola mellett.

Soha ennél szomorúbb ravatalt nem láttam. A sok bánattól súlyos szív, a nem létező szavakat kereső búcsúbeszédek közepette kérdések százai tolultak fel mindnyájunkban. Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?! – az árvák, az özvegyek, a gyermeküket temető szülők kérdése. És a megváltóké. Miért kell ekkora árat fizetnünk mindenért? Hány fiatal életnek kell még kialudnia ahhoz, hogy megkapjuk azt, ami nekünk jár? Hány idejekorán megözvegyült magyar fiatalasszony könnyei kell hogy még koporsót öntözzenek hiába? Hány szülőnek kell még eltemetnie gyermekét ahhoz, hogy a harcnak értelme, eredménye legyen? Miért kell Erdély földjén olykor legjobbjaink halálával megszolgálni a Templomot és az Iskolát? A kérdésekre nincs válasz, a bánatra-gyászra nincs vigasz. A vallásos embernek hite reményt ad, és lassan belenyugszik abba, hogy a mindenható Isten még nála is jobban szereti övéit. A koporsófedelet simogató fiatal özvegyek keze végül visszatalál gyermekeihez, akiket most már kétszeresen kell szeretnie.

Tiszteletes Kiss László ravatalához nagyon sokan eljöttek: ott voltak lelkésztársai, azok, akikkel nem is olyan rég együtt diákoskodott, az amerikai gyülekezet képviselői, a testvéregyházak papjai. Az elhangzott beszédekből lassan körvonalazódtak egy szolgálatnak és szeretetnek szentelt, rövidségében is ragyogó élet mérföldkövei. A lelkészi szolgálat rendkívül nehéz helyen kezdődött: a Zsil-völgyében, olyan településen, ahol sem templom, sem papilak nem volt. Ennek ellenére a fiatal lelkipásztor törhetetlenül szolgált, hirdette az Evangéliumot, gyülekezetté kovácsolta a híveket, vallásos lelket oltott a kocsmajáró fiatalokba. És aztán lett templom is, papilak is. Kiss Lászlót és feleségét, Matildot pedig szívébe zárta a közösség, nemcsak hívei, hanem a más vallásúak, sőt a románok is. Itt, Tordán, a többi magyar lelkésszel közös fronton küzdött – mindhalálig – a közösség jogaiért, érdekéért.

„Az igazság sokszor rejtve marad, de az igazságtalanság mindig kiderül" – mondja egyik nagy írónk. És eljön majd az idő, amikor a tordai magyar gyerekek anyanyelvükön, saját iskolájukban tanulhatnak. A gyűlölködőknek – hiszen nem tudják, mit tesznek – egyszer majd megbocsátunk. Akárcsak azoknak, akik magyar létükre, sőt magyar oktatókként a magyar iskolák ellen fordultak. Akik tegnap elmulasztottak mellüket verve a ravatalhoz járulni. A tordai gyülekezet megfogadta: az iskola ügyét nem hagyja annyiban, a harcot, amely Kiss László életét követelte, folytatni fogja. Nekünk pedig nem marad más hátra, mint hogy eldöntsük: beállunk-e, kötelességünkhöz híven, a küzdők sorába, vagy nézzük tovább távolról az immár életre-halálra folyó ütközetet? A válasz sürgős, mert ez még nem a kiengesztelődés, hanem a harc ideje. És a vigaszé, azoknak, akik mindenek dacára itt maradtak, elsiratni szeretteiket. Tiszteletes Kiss László földi porsátorát szülőfalujában, Dicsőszentmártonban helyezték örök nyugalomra március 3-án. Emléke legyen áldott, pihenjen meg a mindenható Isten örök, minden sebet begyógyító és minden könnyet letörlő szeretetében!

(Forrás: *Szabadság*)

Ercsey-Ravasz Ferenc

Vizitációra készülőben

Dr. Szabó Árpád püspök válaszol Jakabffy Tamás kérdéseire

Sokan vannak az unitáriusok között olyanok, akik nem emlékezhetnek arra, mi és milyen „intézmény" a püspöki vizitáció. Talán a rendszerváltás utáni időszakban egyáltalán nem is volt...

A legutóbbi vizitáció két részletben zajlott – több éven át – a nyolcvanas évek első felében, Kovács Lajos püspöksége idején, aki a kolozs-tordai egyházkör kivételével valamennyi egyházközséget meglátogatta.

Mi az oka annak, hogy azóta – tehát több mint húsz éve – nem került sor vizitációra?

Elsősorban az, hogy a rendszerváltástól 1996-ig lényegében három püspök cserélődött. 1994-ben meghalt Kovács Lajos, '96-ban Erdő János. Utána viszont, az azt követő tíz év alatt teljesen és rohamosan megváltozott az életünk. Ezzel párhuzamosan annyira kiszélesedett a püspöki tevékenység is, hogy bár többször is terveztem a püspöki vizitáció beindítását, éppen a rengeteg más irányú teendő miatt nem tudtam elkezdeni. Voltak olyan elképzelések, hogy először azokat az egyházközségeket látogatjuk meg, ahol kisebb-nagyobb nehézségek, mulasztások vannak, hogy segítsünk ezeknek az egyházközségeknek-lelkészeknek „rendbe jönni" – de valójában ez sem valósult meg. Annyira sűrű a programunk és az ülésrendünk, hogy most is gondot jelent a naptárban megfelelő időszakokat találnunk ennek az egyébként nagyon időigényes programnak a kivitelezésére.

Az tűnik természetesnek és logikusnak, hogy a vizitáció többnyire egy püspök mandátumának elején történik, hiszen a püspöknek szintén „érdeke", hogy minél átfogóbb képet alakítson ki a maga számára az egyházról. Miért van mégis, hogy a Püspök úr esetében ez egészen másként fest?

Az igaz, hogy a püspöknek mandátuma elején fontos tájékozódnia. Az én esetemben viszont az volt a helyzet, hogy úgy is, mint az Egyházi Képviselő Tanács tagja, teológiai tanár és rövid ideig főjegyző éléggé benne voltam az Egyház vérkeringésében, és nagyon jól ismertem mindazt, ami az Egyházban történt. Az egyházi központ képviselőjeként gyakran vettem részt a lelkészértekezleteken, 1993-ban magam kezdeményeztem a gondnok-presbiteri konferenciák beindítását, és azóta minden egyes évben részt is vettem ezeken. Másfelől pedig: az egyházközségek a megváltozott politikai körülmények között már szabadon szervezhették programjaikat, emlékünnepélyeiket, a falutalálkozókat. Magam is rendszeresen részt vettem ezeken az alkalmakon, ez pedig azt hozta magával, hogy jelenleg alig van – talán a két kezemen megszámolhatnám – olyan egyházközség, amelyet nem látogattam meg. Persze más dolog egy ünnepi alkalom, és más, amikor az ember megpróbál jobban beletekinteni az egyházközség életébe.

Ismerjük az életet és ismerjük változásait. Most mindenekelőtt az egyházközségek valláserkölcsi életének a helyzetét kell szemügyre vennünk – nem elsősorban az istentiszteleti életre gondolok, hanem a családlátogatásra, lelkigondozásra, a valláserkölcsi nevelés kérdéseire. Azt is ismerjük, hogy az egyes egyházközségekben hogyan működnek a nőszövetségek és az ifjúsági csoportok, hiszen az országos szövetségeken keresztül erre megfelelő rálátásunk van. Ugyanakkor az is lényeges, hogy pontos képünk legyen az egyházközségek gazdasági helyzetéről.

Az imént sorolt elemek közül mire kerül a főhangsúly? Hiszen úgy tűnik, az életünk gazdasági arculata sokak számára össze-

folytatás a 10. oldalon

Vizitációra készülőben

folytatás a 9. oldalról

hasonlíthatatlanul „aktuálisabb" kérdés, mint a valláserkölcsi oldal...

Ha már egyházként élünk és ekként gondolkodunk, akkor a hangsúly mindenképpen a valláserkölcsi életen van, és azon, hogy a lelkészek miképpen tesznek eleget a hivatásuknak.

Kik lesznek a Püspök úr segítőtársai a vizitáció során?

Mindenekelőtt a közigazgatási előadótanácsos. Szükség volna egy pénzügyi szakértőre, de ez épp „hiánycikk" nálunk. Feltétlenül kell találnunk erre egy szakavatott, elkötelezett embert. Fontos, hogy a pénzügyi szakértő segítségével személyesen is meggyőződjek az egyházközség gazdasági-anyagi helyzetéről. És persze nagyon szeretném, ha a főgondnok urak közül egyik vagy másik a vizitáció bizonyos szakaszaiban részt venne – amint az a múltban is szokás volt. Tudom, hogy mindkettő nagyon elfoglalt, de legalább „a lehetőségeikhez mérten"... És a vizitátor püspököt természetesen elkíséri a köri esperes.

Az Alaptörvény 208. paragrafusában azt olvashatjuk, hogy a püspök „időről időre" vizitációt végez. Nem merült-e még fel igény arra, hogy ezt az igen szabadon értelmezhető „időről időre" megfogalmazást szabályozottabb, objektív terminussal helyettesítsék?

Mindig abból kell kiindulnunk, hogyan alakul az Egyház belső élete. Az esperesi vizsgálószékek rendszeresek, amennyiben komolyan veszik a munkájukat, az általuk adott jelentésből évről évre lehetőségünk van megismerni az egyházközség életét és gondjait. A lelkészértekezlet vagy a gondnok-presbiteri konferencia egyféle „előszobája" a vizitációnak.

Ami az „időről időre" megfogalmazást illeti: nem feltétlenül nekünk fontos azt megállapítanunk, hogy hány évenként legyen vizitáció. Mivel megváltozott a püspöki tisztség időbelisége – hogy tudniillik hatéves, illetve legtöbb tizenkét éves időszakban gondolkodhatunk –, az látszik helyénvalónak, ha a püspök a gyülekezeteket mondjuk a tizenkét éve alatt egyszer végiglátogatja. Ne felejtsük el: egy év alatt semmiképpen sem lehet elvégezni a teljes vizitációt, de az a gyanúm, hogy még két év alatt sem!

A vizitációnak az a sajátossága, hogy a püspöknek módja van közvetlenül a hívek felé fordulni – ellentétben a lelkészértekezletek vagy a gondnok-presbiteri konferenciák alkalmaival. Lehet-e ezt mással „pótolni"?

Az, hogy a hívek közvetlenül megszólíthatók és megkérdezhetők, teljesen igaz. Csakhogy a lelkész az egyházközség vezetője. Az ő munkája számon kérhető, hiszen tisztviselő. A gondnokot viszont – aki tisztségviselő – leginkább csak biztatni lehet.

A vizitáció egyébként azért is egyre sürgetőbb, mert legfőbb ideje számba vennünk az egyházközségi levéltárak helyzetét. Nagy értékű hagyatékaink vannak, amelyeket nem kezelnek megfelelő módon, és bizony sok helyen fennáll annak a veszélye, hogy ezeket az állományokat súlyos károsodás éri vagy egyenesen megsemmisülnek, elkallódnak. Szeretnénk egyúttal a gyülekezetekkel is tudatosítani: az, hogy a képviselőtanácsi határozatnak megfelelően központilag összegyűjtjük az egyházközség és egyháztörténet szempontjából fontos anyagot, az nem azt jelenti, hogy el akarnók venni tőlük, hanem épp azt, hogy biztonságosan és szakszerűen meg akarjuk őrizni számukra, másfelől lehetővé akarjuk tenni a megismerésüket a tudományos kutatás számára is.

A vizitáció során végül fontos feladatunk lesz tüzetesen megvizsgálni az egyházi épületek helyzetét. Hiszen évente olyan óriási mennyiségű építési-javítási kérelem érkezik be az EKT-hoz, hogy azt – anyagi alapok hiányában – képtelenek vagyunk érdemben teljesíteni. Az egyházközségek jó része nem is nagyon akarja kimutatni, hogy ilyenféle esetekben a saját alapjaiból mit, mennyit óhajt felhasználni, egyszerűen csak kéri a támogatást – lehetőleg a teljes költségvetés mértékében. A vizitáció során szeretnénk megerősíteni a híveinkben azt, hogy az egyházközségek a hívekért vannak. Ők maguk az Egyház. Ha ők nem viszonyulnak úgy az Egyházhoz, ahogy az őseik tették, akkor a jövőnket illetően nagyon nehéz helyzet elé nézünk.

Olvasói levél

„Lapszél-jegyzetek" a 2006. évi unitárius falinaptárhoz

Azzal is kezdhetném, hogy lám megint elkésett. Nem ezzel kezdem, mert megszoktuk, hiszen majdnem minden esztendőben ezzel a helyzettel szembesülünk: amire megjelenik a mi falinaptárunk a többi felekezet már régen eladta kiadványuk nagy részét. Így a mi híveink, a vegyes családokban, nem veszik meg az unitárius falinaptárt, „mert már van egy falinaptár a családban".

A kérdésem csak az: Miért nem lehet ezt időben megjelentetni, pl. úgy, mint a 2005. évi falinaptárt 2004.-ben? Saját nyomdánk van. Megfelelő szakembereink vannak!? A szükséges anyag évente rendelkezésre áll. Mi hiányzik? Talán a szervezés? A kiadvány megfelelő komolysággal való kezelése? Nem tudom. Erre, meg sok hasonló kérdésre, szeretnénk választ kapni.

Azt sem hagyhatom szó nélkül, ami nemcsak az én személyes véleményem, mint az előbb elmondottak sem egészen: ki tervezte és hagyta jóvá ezt a falinaptárt? Azt megértjük, hogy keressük az újat, a formát, de ennyire elmenni egyfelé, erre senki sem számított. Mind a szín megválasztása, mint a grafikai kivitelezés hozzá nem értő grafikai szerkesztőre enged következtetni.

A tartalomról nem is beszélve! Itt is egyetértünk az újító szándékkal. De teljesen figyelmen kívül hagyni az eddigi több évtizedes, akár évszázados „hagyományt", egyszerűen felháborító! Hogy magyarázzam meg az én szeretett és tisztelt anyósomnak, hogy kimaradt a névnapja a naptárból. Talán azt mondom, hogy felejtse el, így jobb nekünk is! Ezt nem mondhatom, esetleg azt, hogy ne törődjön a falinaptárral, minket sem érdekel: Julianna napja február 16-án van, és kész! De hát a naptárban is eddig úgy volt – érvel kedvesen.

Igen, igaza van, de most más idők járnak – próbálom megnyugtatni. Ezt, persze tudom, nem veszi be. Marad számára a keserű szájíz, hogy ezután már névnapja sem lesz.

Summa summarum: az utóbbi évtizedek legfélresikerültebb falinaptárát vagyunk kénytelenek, jobb híján, bosszankodva „elszenvedni lakásunk falán!"

Arra kérem Istent, hogy a továbbiakban őrizzen meg hasonló kiadványoktól!

Máthé Sándor

Kórházlelkészi szolgálat

Hogy beteg hozzátartozóját idejében elérjük, kérjük tartózkodási helyét (nevét, a kórházat és a kórterem számát) a következő telefonszámokon bejelenteni:

Török Áron, Sepsiszentgyörgy, **0267-316201**,

Katona Dénes, Székelyudvarhely, **0266-213100**.

Ferenczi Enikő, Kolozsvár, **0740-063767**.

Új unitárius egyházközségi lap

Az *Unitárius Közlöny* munkaközössége és szerkesztőbizottsága nagy szeretettel köszönti az *Unitárius Harsonát*, a székelyudvarhely-belvárosi egyházközség negyedévi lapját. Az I. évfolyam 1. száma 2005 decemberében jelent meg és – értelemszerűen – leginkább a karácsonyi ünnepléshez kapcsolódó írások teszi ki a szám súlypontját. Nyilvánvalóan és illő módon Kedei Mózes esperes-lelkész karácsonyi gondolatai nyitják a lapszámot. Szabó Előd segédlelkész is kivette részét a munkából, ő három szöveg szerzőjeként is feltűnik. (Kár, hogy némelyik cikk szerzőjének neve titok marad előttünk; vagy a szerkesztők nem tartották fontosnak a forrás megjelölését – így az udvarhelyi egyházközség szervezéséről és a templomépítés történetéről szóló írás, az Unitárius Találkozó újraszervezését áttekintő összefoglaló vagy *A vén Simon* című, kiváló rövidtörténet esetében.) Az *Unitárius Közlöny* és a *Nők Világa* oldalairól régóta ismerős Blénessy Jolán és Csáki Júlia ugyancsak „megtették a magukét" az új lap indulása körül.

Az elismerés és a meleg jókívánságok mellett csak suttogva jegyezzük meg: a zöld nyomdafesték kissé megnehezíti a képek befogadását. Kétségkívül egyéni, különleges a zöld színű nyomás, de vajon nem vesztünk-e többet a vámon, mint amennyit a réven nyerünk?

Unitárius Közlöny

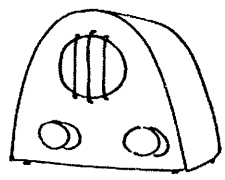

Unitárius rádióműsorok

Meditáció – az elmélkedés műsora
Kolozsvári Rádió, 909 m és 1593 m középhullámon, valamint a 95,6 MHz-es ultrarövid-hullámon, szerdai napokon, 9.30.
Szerkeszti: Kovács Mária.
április 5., május 10.

Rádió-istentisztelet
Kolozsvári Rádió, alkalomszerűen, vasárnapokon, 17.30-kor.
Szerkeszti: Kovács Mária.
március 19., április 23.

Tavaszi virágcsokor
unitárius gyermekműsor havonta kétszer. Szerkesztik: Kovács Mária, Rácz Norbert, Koncz László
Kolozsvári Rádió,
szombaton reggel 9.15–9.30 között
március 25., április 8., 22.

Unitárius félóra
a székelyudvarhelyi *Príma Rádió*ban, a 87,9 MHz-en, illetve interneten a *www.prima-radio.ro* címen.
Szerkesztik: Csáki Levente, Gál Zoltán és Szabó Előd.
minden vasárnap reggel 8.30-kor.

Tiszta forrás
unitárius ifjúsági műsor a sepsiszentgyörgyi *Sláger Rádió*ban (105,9 Mhz).
Kéthetente, vasárnap 13 órától.
Szerkeszti: Lakatos Sándor
március 19., április 2., 16.

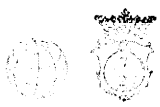

Az I. évnegyedi lelkészi értekezleteket március elején tartották: a kolozs-tordai egyházkörben 6-án Kolozsváron, a marosi egyházkörben 10-én Marosvásárhelyen, a küküllői egyházkörben 13-án Medgyesen, a székelykeresztúri egyházkörben 7-én Székelykeresztúron, a székelyudvarhelyi egyházkörben 9-én Székelyudvarhelyen és a háromszék-felsőfehéri egyházkörben 8-án Sepsiszentgyörgyön. Az értekezletek fő előadását Kovács István teológiai tanár tartotta gyakorlati teológiából, A prédikálást alakító másodlagos tényezők címmel. Egy másik megtárgyalt téma az eladott vagy bérbe adott földterületek után igényelhető életjáradék volt, dr. Szabó Árpád püspök és a kérdés szakembereinek vezetésével.

A Vallásszabadság Nemzetközi Társulata (IARF) március 26-a és 30-a között Taiwanban, egy buddhista kolostorban tartja háromévenként sorra kerülő nemzetközi kongresszusát *Méltóság a sokszínűségben* címmel. Az 1900-ban éppen egyházunk küldötte, dr. Boros György főjegyző javaslatára megalakított szervezet mára nagy anyagi nehézségekkel küzd. Ez volt a fő oka annak, hogy egyházunk a taiwani kongresszusra nem küldhet képviselőt, először az utóbbi fél évszázadban.

Egyházunk március 26-án a kolozsvári belvárosi unitárius templomban nagyszabású ünnepéllyel emlékezett meg Bartók Béla unitárius zeneszerző születésének 125. évfordulójáról.

Március 1-jétől az egyesült államokbeli Unitárius Univerzalista Egyház nemzetközi ügyeinek igazgatói állását új személy tölti be. Catherine Cordes, aki azt megelőzően a Testvéregyházközségi Tanács igazgatója volt, egyelőre félállásban lett a bostoni egyházi központi hivatal alkalmazottja. Munkaidejének másik részét továbbra is a testvéregyházközségi kapcsolatokat segítő szervezet, a PCC igazgatása tölti ki.

Kiss László tordai unitárius lelkész február 28-án, életének 35. évében tragikus hirtelenséggel elhunyt. 1971. augusztus 6-án született Dicsőszentmártonban, a Protestáns Teológiai Intézetben 1994-ben szerzett unitárius lelkészi oklevelet. Ugyanazon évben kinevezést nyert a lupény-vulkáni egyházközség lelkészének, ahol 2001-ig maradt tisztségben. Ott alapított családot is. Az 1998-99-es tanévet az Egyesült Államokban töltötte a Starr King Teológiai Intézet ösztöndíjasaként. A tordai unitárius egyházközség lelkésze választás útján lett 2001. augusztus 1-től.

Temetési szertartása 2006. március 2-án volt a tordai unitárius templomból. A gyászbeszédet Farkas Dénes, a Kolozs-Tordai Egyházkör esperese mondta, az Erdélyi Unitárius Egyház nevében dr. Szabó Árpád püspök búcsúzott tőle. Továbbá búcsúbeszédet mondott Pataki József felügyelő gondnok a tordai egyházközség részéről, Lawrence Coburn az egyesült államokbeli westoni testvéregyházközség részéről, Mezei Csaba lelkész az évfolyamtársak részéről, Koppándi Zoltán lelkész volt egyházközsége, a lupény-vulkáni egyházközség részéről, Kovács István lelkész az Unitárius Lelkészek Országos Szövetsége részéről, Nagy Albert esperes a tordai református egyházközség részéről, valamint György Ferenc plébános a tordai római katolikus egyházközség részéről. A Tordai Magyar Dalkör és a Szentmihályi Vegyes Dalkör egyesített kara két énekszámmal búcsúzott tőle. Örök nyugalomra 2006. március 3-án helyezték szülővárosában, Dicsőszentmártonban.

Nyolc óra kosaras bál

„És legyen az Úrnak, a mi Istenünknek jó kedve mirajtunk..." (Zsolt 90,17a)

E bibliai versrésszel indítottuk útnak kis értesítőnket, amelyben mindenkit szeretettel meghívtunk (egyházközségünk történetében immár második alkalommal) a február 4-ére szervezett farsangi kosaras bálba. A marosszentgyörgyi művelődési házban a hófehér terítős asztalok mellett piros és zöld színű székek várták a bálba érkezőket – s persze a szervezésben oroszlánrészt vállaló, pár éve konfirmált lányok, fiatal asszonyok. Hála Istennek és a lelkes szervezőknek, utólag még teríteni kellett, hiszen este 10 órakor már 74 jókedvű ember ropta a táncot, illetve falatozott a kosárban hozott „hazai" földi javakból. Örömünkre szolgált, hogy Marosvásárhelyről három lelkésztárs és két lelkészfeleség is eljött közénk. A gondosan válogatott és „variált" zenét – akárcsak tavaly – a nagyenyedi Lőrincz Csaba egyetemi hallgató szolgáltatta nyolc órán át. A belépődíjakat és a tombolajegyek ellenértékét templomunk tetőszerkezetének javítására kívánjuk fordítani.

Adja Isten, hogy 2007 februárjában még többen bálozhassunk. Addig is „legyen az Úrnak, a mi Istenünknek jó kedve mirajtunk..."

Pálffy Tamás Szabolcs

Mérleg és remény Magyarszováton

Közismert a magyarszováti unitáriusok buzgó templomlátogatása, de azt talán kevesebben tudják, hogy az egyetemes imahét vonatkozásában a magyarszováti magyarok kiváltságos helyzetben vannak. Február elején ugyanis két héten keresztül a református, majd az (Árpádkori alapú) unitárius templomban gyarapodhattak hitükben, gazdagodhattak lelkiekben. De az itt szolgáló lelkészek is abban a megtisztelő helyzetben voltak, hogy évről évre csaknem 300-an evangéliumra szomjúhozó lélekkel „válogatták" a remek prédikációkat, aminek elismeréseképpen a nőszövetségünk három évszázados mintájú Biblia-borítót adományozott. A kinti hideg dacára odabenn az új nagykályha otthonos-kellemes meleget biztosított, az istentisztelet ünnepi jellegét pedig fokozták a nőszövetség tagjai által mondott Gellérd Imre-versek és a legszebb egyházi énekeinkből készült válogatás.

Az új évi beszámoló közgyűlés is zsúfolásig megtelt templomban zajlott. Aluírott lelkész külön kitért arra, hogy tavaly a pénzbeli adomány mellett két teherautónyi gabonát is adományozhattunk az árvízsújtotta falvaknak, a legátusok fogadásán kívül sikerült templomi-párnákat és új, impozáns kályhát csináltatnunk a templomba, illetve elvégeznünk a belső meszelést is.

Isten iránt érzett különös hálával gondolunk vissza arra, hogy a reformátusokkal közösen sikerült a II. világháborúban meghalt, hős honvédeinkre emlékeztető méltó síremléket emelni, és maradandó élményt nyújtott mind a magyarszováti unitárius vállalkozó-találkozó, mind az 50, 25 vagy 20 éve konfirmáltak számára első ízben szervezett jubileumi ünnepség, meg persze az öregek vasárnapja is.

Leköszönő gondnokunknak tiszteletbeli gondnoki címet kérünk hálánk és tiszteletünk jeléül, s „ha az Úr akarja és élünk", reményünk szerint még a tavasz folyamán a templom zsindelyfedelének szigetelését és a rusztikus kántori lakás fedélzetének kicserélését is elvégezzük.

Az egyik szemünk nevet, de a másik... Lélekszámunk a 70-es évek adataihoz mérten 1/3-ára csökkent (503 lélek). Mégis töretlen hittel és Isten iránti hálaadással éljük ünnepeinket, hétköznapjainkat.

A családlátogatások során egy új fejleménnyel találkoztam, amelyet ajánlanék minden hívünk és lelkésztársaim figyelmébe. Ahogy Erdély-szerte híveink zöme idős, özvegy, ugyanúgy van Magyarszováton is (80 évesnél idősebb egyháztagunk 43 van!). Az idén a családlátogatásokkor özvegy, templomlátogatásra képtelen testvéreinknél rövid „házi istentiszteletet" tartottunk, esetenként 5-6 ének eléneklésével. Minek bizonygassam: mindannyiunk közös öröme mellett ez Isten dicséretét, dicsőségét is szolgálja! E házi istentiszteletek résztvevőinek szemében meg-megcsillanó könnyek a lélek mélyéről fakadó örömkönnyek voltak.

Balázs Tamás

nők világa

„Íródeákok" találkozója

Boldogan fogadtam a telefonértesítést az UNOSZ elnöknőjétől: Kolozsváron médiatanácskozást szerveznek február 9–11-ére. Igen, megígértem, eleget teszek a meghívásnak. Közben a 2005. esztendő „termésére", tollam „gyümölcsére" gondoltam. Mintha valami súgta volna: „meggyógyultál!", és boldogan indultam útnak, gondolván: „De nagy tisztesség, ami engem ért! / Lélek öröme jár át: / meg nem érdemelt szolgálatokért / adhatok, íme hálát."

A kissé fáradtságosnak érzett utazást egészen elfelejtettem, mihelyt a szálláshelyünkre érkezve – az Unitárius Kollégium bentlakásába – kézhez vettük a programot, a kedves sorokkal megírt képeslapot, egyszóval szeretet melege fogadott. Ez alkalommal heten vidékről és öten Kolozsvárról gyűltünk össze. Az első este jó volt az ismerkedésre, gondolataink kicserélésére, „program-emésztésre".

Reggel a sok finomság után a szellemi táplálék első magvait Jakabffy Tamás, az *Unitárius Közlöny* szerkesztője hintette el. Tapasztalatok feltárása, tanácsadás, természetesen elvárások sorozata következett. „Szerkesztőségünk továbbra is igényli és köszöni az UNOSZ jóvoltából működő Nők Világa rovat jelenlétét a lap hasábjain." Valóban jó hallani, hogy hírt adhatunk magunkról, nőszövetségi munkánkról, mind a *Közlöny*, mind a *Nők Világa* hasábjain. Igaz, a délelőtti társalgás után belém döbbent a kérdés: eleget tudsz-e tenni a követelményeknek?

Sok időm nem is volt töprengeni ezen, hisz Maksay Magdolna, a *Nők Világa* szerkesztője máris jött a tanácsokkal, biztató szavakkal. Szinte minden szavában az „írjatok!" hallatszott: halljanak minél többen az unitárius asszonyok munkájáról!

Amikor a szakemberek már úgy gondolták, „feltöltődtünk" tudománnyal, tesztet kellett kitöltenünk a magunk kommunikáló képességének felmérésére, a hatékony kommunikálás is-

mereteinek (ön)ellenőrzésére. Természetesen az UNOSZ gondoskodott egy kellemes estéről is. Így látókörünk szélesítésére, fejlesztésére – meg persze szórakoztatásunkra – is színházba vittek. Gyors ütemben kellett készülnünk az estéli programra, igaz, jelezték, nagyon modern rendezésű Caragiale-darabot nézünk meg *Az elveszett levél* című színművet.

Szombaton jutott idő mérlegelésre, munkánk felmérésére, s talán egy kis fogadalomtételre is: tovább írunk, dolgozunk, hisz ez a munka erőt, bátorságot ad életünk nehéz napjainak leküzdésében.

Adorjáni Gyöngyvér

Farsangi találkozó Dicsőszentmártonban

Február 5-én az unitárius szeretetotthonban a Dicsőszentmártoni Nőszövetség vendégül látta a Küküllődombói Nőszövetség képviselőit. 23 dombói nőtestvérünk tisztelt meg jelenlétével Péterfi Erika tiszteletes asszony vezetésével és Péterfi Sándor lelkész kíséretében.

Nagy Rozália esperesné asszony és Kiss Irén gondnokné virággal köszöntötték a vendég tiszteletes asszonyt, illetve a nőszövetség tagjait. A találkozót Nagy Endre esperes áhítata nyitotta meg, amely a találkozás, az együttlét örömét hangsúlyozta. Gagyi Mária dicsői tanárnő Kölcsey Ferencről tartott előadást, amelyet a helyi nőszövetség tagjai szavalatokkal illusztráltak. A vendégek, akiknek többsége a női dalárda tagja, kórusműveket adtak elő.

Farsangi időszak lévén vendégeink jelmezt öltöttek és tréfás mondókákkal szórakoztatták a jelenlevőket: volt hóember, úr és dáma, szerzetes, cigányné és koldus. Ezután felcsendült a dal, a két nőszövetség együtt énekelt Petőfi- és népdalokat.

Hagyományteremtésnek szántuk ezt a találkozót és hasonló összejöveteleket szándékozunk szervezni a kör többi nőszövetségeivel is. Ezek során alkalom nyílik a közvetlenebb ismerkedésre, tapasztalat- és ismeretcserére a magunk és egyházközségeink gyarapodására.

Küküllő-köri hírek

Február 25-én Szőkefalván a Küküllő-köri Nőszövetség megtartotta idei első választmányi gyűlését, huszonegy résztvevővel, akik a kör nyolc nőszövetségét képviselték.

Ez alkalommal Nagy Rozália esperesné asszony, helyi nőszövetségi elnök beszámolt az UNOSZ február 4-i választmányi gyűlésén elhangzottakról, és megbeszéltük, egyeztettük a Nők Világimanapja megszervezésével kapcsolatos kérdéseket. Az összejövetel legfontosabb napirendi pontja a köri találkozó megszervezése volt, amelyet az ádámosi nőszövetség fogad az idén. Az esemény időpontjaként április 22-t jelöltük meg, és a jelenlevők javaslatai alapján vázoltuk a lehetséges programot. Ezenkívül újra alkalom nyílt a tapasztalat- és ötletcserére, meghitt beszélgetésre.

A házigazdák szívélyessége és a gazdagon terített asztal tette összejövetelünket még kellemesebbé. *(Szabó Rozália)*

Az idők jelei

Évente március első péntekén a Női Világimanap munkálataiba bekapcsolódó keresztény nők világszerte összegyűlnek, és rögzített menetrend alapján egy, az évre kijelölt országban élő nőkért imádkoznak és pénzadományokat gyűjtenek.

Marosszentgyörgyön e célból immár negyedik alkalommal gyűltek egybe különböző keresztény felekezetekhez tartozó nők. Első két alkalommal a református, tavaly az unitárius, idén pedig a római katolikus templomban. Öt felekezet lányai-asszonyai Dél-Afrika nőiért imádkoztunk és adakoztunk „az idők jelei" jegyében. Az istentisztelet kötött szövegét két nyelven – magyarul és románul – lehetett követni. A Női Világimanapról jelen tudósítás szerzője nyújtott általános ismertetőt. Kilyén Emma tanárnő Dél-Afrika történelmi, gazdasági, kulturális és vallási helyzetét hozta közelképbe. Az istentiszteleti szolgálatot Baricz Lajos katolikus pap-költő végezte. A házigazda nők egy-egy cserepes virágot adtak át a felekezetüket képviselő nőknek templomuk díszítésére. Egymás kezét megfogva, egymásra nézve mondtuk: „A reménység jele vagy!"

E jelképes mozzanatot szeretetvendégség követte. Ha Isten is úgy akarja, jövőre Paraguay nőiért fogunk imádkozni és adakozni. A 2007-es Női Világimanap központi gondolata: „Isten sátora alatt egyesülve". *(Pálffy Anna-Mária)*

A „2%-os törvényről"

Tavalytól az 571/2003. számú törvény (Legea Codului Fiscal) lehetővé teszi, hogy minden állampolgár, aki jövedelme után személyi jövedelemadót köteles fizetni, rendelkezhet adója tavaly 1%-a, idén 2%-a felett, azt civil szervezetek támogatására irányíthatja. Tehát nem fizetünk semmivel sem több adót, hanem adónk egy részét – amely egyébként az államkasszába folyna be – az általunk megjelölt civil szervezet támogatására utalja át a pénzügyi hivatal.

Ilyen, törvényesen bejegyzett civil szervezet az Unitárius Nők Országos Szövetsége is, amelynek azonosító adatai a következők: Asociatia Femeilor Unitariene din România; sediu: 400105 Cluj-Napoca, b-dul 21 Decembrie nr.5; C.U.I. (cod fiscal): 9343746, Cod IBAN:
RO47 BTRL 0130 1205 9214 39XX.

Tavaly felhívtuk a figyelmet erre a lehetőségre sajtóban, gyűléseken, az Egyház honlapján, de sajnos kevesen értették meg, vagy vették a fáradságot kitölteni a jövedelem bevallásánál az erre vonatkozó részt. 2005 végén mégis 240 RON érkezett be a számlánkra Kolozsvárról és Székelyudvarhelyről. Köszönjük mindazoknak, akik érdemesnek tartották szervezetünket támogatni. Az összeg kevés, de nekünk ennyi is számít!

Reméljük, az idén többen fognak támogatni adójuk 2%-ával.

Mit kell tennünk ?

Az Országos Pénzügyi Ügynökség által kiadott közlemény szerint 2 eset áll fenn:

1. Akiknek a jövedelme csak fizetésből áll (a nyugdíjak nem számítanak ide), a fizetésük utáni adót a munkáltató (vállalat, intézmény stb) vonja le és fizeti be az államkasszába. A munkáltató köteles év végén kiállítani az alkalmazott adólapját (fisa fiscală) és azt február 28-ig leadni a pénzügyi hivatalnak. Aki rendelkezni akar az adója 2%-a felett valamely civil szervezet javára, annak kérnie kell a munkáltatójától egy másolatot az adólapról. Ahhoz mellékelni kell a 230. számú űrlapot. Ennek neve: kérés a személyi jövedelemadó 2%-ának rendeltetésére vonatkozóan. (Formular 230: Cerere privind destinatia sumei reprezentând până la 2% din impozitul anual). Ezt az űrlapot kell kitölteni a kiválasztott civil szervezet azonosító adataival. A két iratot: az adólap másolatát és a kérést kell beadni ez év május 15-ig személyesen vagy postán ajánlott levélben ahhoz a pénzügyi hivatalhoz, ahová az illető személy tartozik.

2. Akik nem fizetést kapnak, hanem más forrásokból valósítanak meg jövedelmet, kötelesek arról jövedelembevallást kitölteni, és ha szeretnék adójuk 2%-át valamely civil szervezet támogatására irányítani, a 200. számú űrlapot kell kitölteniük. (Declaratie specială privind veniturile realizate în anul 2005). Ennek III. fejezetébe kell beírni a kiválasztott civil szervezet azonosító adatait.

Ezt az egy kitöltött űrlapot kell beadni május 15-ig személyesen vagy ajánlott levélben ahhoz a pénzügyi hivatalhoz, ahova az illető tartozik.

Az űrlapok beszerezhetők a pénzügyi hivatalokban vagy az internetről (www.mfinante.ro, portal ANAF; Asistenta contribuabili; Formulare).

Kedves unitárius Asszonyok, kérünk, továbbítsátok családtagjaitoknak, munkahelyi kollegáitoknak, ismerőseiteknek felhívásunkat :

Támogassák minél többen az Unitárius Nők Országos Szövetsége jótékonysági munkáját!

Asztalos Klára

Versek, népdalok füzére a Cenk alatt

A Kárpátok karjai között, most épp puha hópelyhek alatt él egy nagyváros: Brassó. A város, mint mindenik más, *él*. A „különbség" az, hogy mi február utolsó hétvégéjén az ODFIE életét töltöttük ott fel újra énekkel, verssel, jókedvvel.

Pénteken érkeztünk. Vittük szavainkat, dallamainkat, munkakedvünket, önmagunkat. Megérkeztünk, hogy a IX. Versmondó és Népdaléneklő Versenynek szervezői, versenyzői, résztvevői, szemtanúi legyünk. Az Áprily Lajos Főgimnázium fogadott, ahol rövid időn belül már otthonosan mozogtunk. Irodalmi teaházzal nyitottunk. Otthonos, meleg, rongyszőnyeges hangulatban Szász Ferenc lelkésszel beszélgettünk szonettjeiről, s Demeter Sándor Lóránd vezetésével próbáltunk mi magunk is verset faragni. Rövid szünet után elkezdődtek a műhelymunkák. Négy teremben párhuzamosan folyt a tényked: tanácskérés és -adás, játék, ének, jókedv. Ez a két, lassan hagyományossá vált programrész volt a beavató, amely tudatosította minden résztvevőben, hogy megkezdődött a rendezvény, és újra együtt vagyunk.

A bentlakás ebédlőjében nem csupán kiadós vacsoránkat fogyasztottuk el, hanem dallamot is habzsoltunk. A sepsiszentgyörgyi *Ritmo del Flamenco* együttes spanyolos, pezsgő ritmusa feledtette velünk az utazás fáradalmait, és azt is, hogy néhányunknak másnap vetélkedni kellett. Az együttes tagjaival énekeltünk mi is. A kiadós lelki-testi táplálék után jóleső érzés volt ágyba bújni, s átadni magunkat az éjszaka „ringatásának".

Mindenki másként ébredt, hisz mindenkinek mást tartogatott a szombat. A reggeli áhítat s néhány egyszerű, de őszinte köszöntő szó után elkezdődött a vetélkedő. Egymás után peregtek a versek, a népdalok, s e két „műfaj" különös módon összecsengett. Mindenik elhangzott vers és népdal talán rég kimondásra váró szó, gondolat, érzés volt, ajándék a közönségnek és öröm a versenyzőnek – mindez természetesen a versenyzéssel járó izgalommal fűszerezve. Az érték és szépség e fonalát az ebéd, illetve a *Búzavirág* előadása színezte és egészítette ki.

Csak az estére tervezett eredményhirdetéskor tudatosult ismét bennünk, hogy ami ezen a napon történt, az tulajdonképpen vetélkedő is volt. No de a dobogósok újabb fellépései, a bíráló biztosok és a szervező csapat további dalai és versei hamar el is feledtették ezt. Öröm és ujjongás volt a másfél nap: barátságok szerzője, hagyományok őrzője, értékek teremtője, és megtartó erő még akkor is, ha másnap útjaink elágaztak.

A rendezvényt lezártuk, de élmények egész sorát vittük magunkkal haza. Hétköznapokból kiemelt szabadságunk tette széppé ezt a találkozást – az idei versmondó- és népdaléneklő versenyt.

A versmondó verseny első díját ketten vitték haza: *Ferencz Boglárka* Sepsiszentgyörgyről és *Tollas Adrienn* Marosvásárhelyről. A dobogó második lépcsőfokára *Kófity Annamária* (Vajdahunyad) lépett, a harmadik díjat pedig *Imets Levente* (Kolozsvár) kapta. A *Napsugár* gyermeklap különdíját *Almási Gyopár* (Fiatfalva), *Fodor Szilvia* (Homoródszentpál) és *Szabó Csengele* (Sepsiszentgyörgy) nyerték el. A „legtisztább versmondó" különdíjasa *Hegedűs Renáta* (Magyarzsákod) lett. A Brassó-Óváros Unitárius Egyházközsége különdíjjal jutalmazta *Fekete Ágnes-Heini* nagyajtai versmondót.

A népdaléneklő verseny első díját a marosvásárhelyi *Demeter Panna-Katalin* nyerte el, a második helyezés pedig a bölöni *Bíró Albert*et illette. A harmadik díjat *Kocsis Imola* (Sepsiszentgyörgy) vitte haza. Különdíjasok: „a legtűzrőlpattantabb énekes" címért *Jártó-Kocsis Emőke* (Sepsiszentgyörgy), „a legszebbben csengő hangért" *Miklós Melinda* (Vargyas) kapott jutalmat, „a legtermészetesebb énekes" díját *Brok Éva* (Székelyderzs), „a legígéretesebb hang" címét pedig *Fodor Szilvia* (Homoródszentpál) nyerte el. A brassói egyházközség különdíját *Dimény Hajnalka* (Vargyas) kapta.

Fülöp Júlia

Gazdag ifjúsági élet Sepsiszentgyörgyön

A sepsiszentgyörgyi Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet sokrétű tevékenysége igyekszik túlmutatni a népes csapat belső céljain. Háromszék környékén minden tőlünk telhető erővel bátorítani és segíteni kívánjuk a szomszédos egyleteket.

Három tevékenységünkről kívánunk a következőkben tájékoztatást nyújtani.

1. Régóta felmerült igényt igyekszünk kielégíteni azáltal, hogy az egyházkörünkben működő ifjúsági egyletek számára havi rendszerességgel megszervezünk egy néhány órás találkozót. Az egyletek közötti rendszeres kommunikáció révén az egyletvezetők egymást segíthetik tervekben, ötletekben. A találkozók szervezését Sándor Eszter és Máthé Kincső egyházköri képviselők végzik. Ezeken az alkalmakon az egyletek képviselői megosztják egymással siker-, és kudarcélményeiket, beszámolnak az egyleti tevékenységről, egyházköri rendezvényeket, körutakat terveznek. Az eddig négy alkalommal megszervezett találkozón több-kevesebb rendszerességgel részt vettek a baróti, bölöni, brassói, felsőrákosi, nagyajtai, vargyasi, ürmösi és természetesen a sepsiszentgyörgyi egyletek képviselői. Reméljük, hogy a sűrű találkozások, eszmecserék meghozzák gyümölcsüket, és a most még „egylettelenségben" levő egyházközségek erőt nyernek a megújuláshoz, és bekapcsolódnak ebbe az igen hasznos egyeztetési folyamatba.

2. A Kovászna Megyei Művelődési Központ a 2006-os évet az ifjúság évének nyilvánította, és ennek szellemében meghirdette a *Háromszék legfiatalosabb települése* című megyei vetélkedőt, amelynek célja a közművelődési élet és a következetes ifjúsági munka fellendítése a háromszéki településeken, valamint hagyományápolás és közösségfejlesztés. A vetélkedőre 2005. december 16-ig a megye hat kistelepülése és két városa nevezett be.

A vetélkedő főnyereménye egy közösségi iroda létrehozása: 2 számítógép programokkal, nyomtató, szkenner, telefonkészülék, világháló-bérlet, bútorzat, két mobiltelefon. Emellett a nyertes szervezet beléphet a *Félúton* interregionális hálózatba, amely Székelyföld, Közép-Dunántúl és Nyugat-Felvidék régiói között működik.

A január 1-jén elkezdődött, kilenc hónaposra szabott vetélkedőre a városi kategóriában Sepsiszentgyörgyről két csapat, a *Turulmadár* és *A Csapat*, valamint a kézdivásárhelyi *Next Egyesület* jelentkezett. Ifjúsági egyletünk *Turulmadár* név alatt az Erdélyi Magyar Ifjak sepsiszentgyörgyi csoportjával és a Bölöni Farkas Sándor nevét viselő unitárius cserkészcsoporttal lépett szövetségre, hogy benevezhessen a versenybe.

A következő kilenc hónapban a csapatok tevékenységének nyomon követése egy zsűri által elfogadott szabályzat és pontrendszer alapján történik. Mindennemű tevékenységünkről beszámolót és pontos dokumentációt kell készítenünk. A pontosság és az átláthatóság szép pontszámokat eredményezhet. Ma még csupán álom, hogy ősztől a *Turulmadár* szövetséget alkotó három ifjúsági csoport nyerhet egy ilyen infrastrukturális fejlesztési lehetőséget, de pontos és szorgos munkával egyre elérhetőbbé válik a megfoghatatlan „tünemény". A pillanatnyi helyzet reményt táplál. Amint átgondoltuk, hogy ez milyen lehetőségeket kínál a Kovászna megyében működő ifjúsági közösségeknek, rögvest munkához láttunk, s ha majd a kilátásba helyezett díjat kiérdemeljük, újabb kihívások elé állítjuk közösségünket.

3. A harmadikként vázolt ifjúsági megnyilvánulásunkkal a média világába hívogatjuk az olvasót. Ifjúsági egyletünk a Michael D. Burp által felkínált díjmentes lehetőséggel élve a http://sdfie.unitarius-halo.net tárhelyen Kolcza Mátyás egylettag vezetésével és komoly egyleti csapatmunkával alig pár hónap alatt elkészítette bemutatkozó honlapunkat.

Milyen hozadéka lehet egy olyan honlapnak, amely csupán egy ifjúsági kört mutat be? Nos, az általános bemutatkozáson túl igen nagy haszna lehet, mégpedig a tevékenységek újragondolása, címszerű megfogalmazása és rendszerezése. Honlapunk célja többek közt az is, hogy a bemutatott tevékenységekkel ösztönző példát állítsunk a más helységekben működő egyleteknek. Egyletünk címszerű naplója három évre visszamenőleg kulcsszavakban kínálja a jobbnál jobb, kipróbált ötletek sorát. Ha a honlap hasznosságáról még mindig nem győztük meg a kedves Olvasót, javasoljuk, hogy „kattanjon" az említett elérhetőségre, és úgy próbáljon meggyőződni.

Kisebb csoportunk, követve a kolozsvári és a székelyudvarhelyi példát, rádióműsorok szerkesztésével is foglalkozik. A négytagú szerkesztőség kéthetente egy-egy húszperces műsorral jelentkezik az Antal Árpád (unitárius felekezetű) parlamenti képviselő tulajdonában lévő kereskedelmi rádióadóban, a Sepsiszentgyörgyön igen népszerű Sláger Rádióban, a 105,9 MHz-es hullámhosszon. Ifjúsági műsorunk felekezetünk ifjúságának gondolkodásmódját és értékrendjét tolmácsolja városunk és a környékbeli hallgatók számára. Vasárnap 13 órakor közvetítjük műsorunkat, ami akár ideális időpontnak is nevezhető: az emberek már hazaértek a templomból (esetleg felkeltek!), ebédelni készülnek, és jó ebéd mellé szól a *Tiszta forrás* című unitárius ifjúsági rádióműsor.

A jó Isten adjon mindenkinek egészséget és jókedvet a mindennapi munka elvégzéséhez, egyházi közösségünk épülésére, az egy Isten dicsőségére!

Lakatos Sándor

Kedves Felfedezők, kedves Barátaink!

Szeretettel köszöntjük régi és újonnan bekapcsolódó játékosainkat. A kezdő játékosaink érdekében felfrissítjük „hármasszabályunkat":

1. A kezetekben levő *Unitárius Közlöny*ben találjátok meg a helyes választ a Forgószél kérdéseire. Levélben kell válaszolnotok a lennebb megadott címre, a kivágott és olvashatóan kitöltött szelvényen, illetve külön papírlapon a Tükör rovat feladatára – mindezt egyetlen borítékban postázva.

2. Ajándékpontot kap – az aktuális fordulóban elért pontszámának felét –, aki új versenytársat szervez be. Ne feledjétek: a frissen beszervezett játékosnak legalább három fordulóban játszania kell, és fel kell tüntetnie az őt játékba bevonó társának a nevét.

3. Aki a kérdésektől eltérő tárgyú, komolytalan válaszokat ad, automatikusan kiesik a játékból.

Igyekezzetek pontosan válaszolni a feladatokra a maximális pontszám elérése érdekében, hiszen várnak az ajándéktáborok és a különféle értékes ajándékok.

Ne feledjétek: ti is javasolhattok a Tükör részére kreativitást fejlesztő feladatot! A sikeresebbekből válogatunk, és feltüntetjük a feladatgazda nevét is.

Forgószél

1. 1. Mi a címe a székelyudvarhely-belvárosi unitárius egyházközség frissen megjelent negyedévi lapjának?

..... **5 pont**

2. Milyen név alatt indult a sepsiszentgyörgyi unitárius egyházközség ifjúsági csapata a 2006 januárjában meghirdetett „Háromszék legfiatalosabb települése" című versenyen?

..... **5 pont**

3. Hogy hívták azt a Háromszék vármegyei alkirálybírót, aki „búzában konkoly családja történetében"?

..... **5 pont**

Tükör

Légy riporter!

Ismertess riporterként egy megtörtént eseményt, amely az 1848-49-es magyar szabadságharc alkalmával játszódott le lakóhelyeden vagy a közelben.

A válaszok beküldési határideje: **2006. május 1.** • Küldeményeteket az alábbi címre várjuk: Fekete Levente, 527005 Aita Mare, Str. Főút 349. jud Covasna

Lapszámunk szerzői: **Adorjáni Gyöngyvér** ny. postatisztviselő, tiszteletes asszony (Ürmös), **Balázs Tamás** lelkész (Magyarszovát), **Demeter Erika** lelkész (Erdőszentgyörgy-Böződújfalu), **Ercsey-Ravasz Ferenc** újságíró (Kolozsvár), **Fülöp Júlia** teológus-hallgató (Kolozsvár), **Gálfalvi Gábor** nyugalmazott iskolaigazgató, tanító (Alsóboldogfalva), **Kisgyörgy Zoltán** újságíró, geológus (Sepsiszentgyörgy), **Lakatos Sándor** gyakorló segédlelkész (Sepsiszentgyörgy), **Máthé Sándor** lelkész (Brassó), **Novák Lajos** újságíró (forrás: erdely.ma), **Pálffy Anna-Mária** lelkész (Ikland-Nagyernye), **Pálffy Tamás Szabolcs** lelkész (Marosszentgyörgy), **Pitó Attila** lelkész (Tarcsafalva), **Szabó Rozália** vegyészmérnök (Dicsőszentmárton), **Id. Szombatfalvi József** lelkész-esperes (Székelykeresztúr), **Tódor Csaba** lelkész (Homoródszentpál)

William Saroyan gondolata

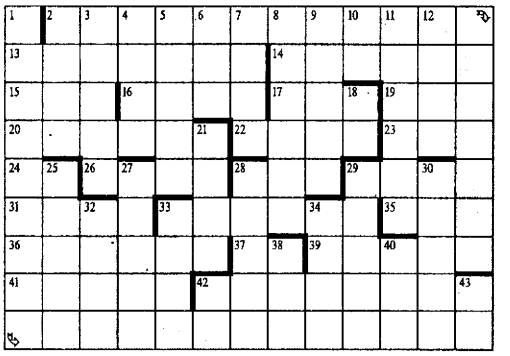

Vízszintes: 1. Ellenben. **2. A gondolat első része.** 13. Kérdésre helyes választ ad. 14. Mesterséges testrész. 15. ... mala, Knittel regénye. 16. Nem szoros. 17. Becézett Ilona. 19. A szavak zsolija. 20. Térképtár. 22. Alagcsövezés. 23. Juh hímje. 24. Megfelelő. 26. Híres tokaji borfajta. 28. Ragadozó madár. 29. Maga mögött hagy. 31. Vágó eszköz. 33. Női ruhákban régebb a verejtéket felszívó vászondarab. 35. Bukaresti jogi egyetem, röviden. 36. Szervezetben keletkező, bizonyos szerveket bevonó híg váladék. 37. Valamint. 39. Franciaországi kikötőváros. 41. Engedő. 42. Építészeti, stilizált levelekből, indákból álló díszítőelem.

Függőleges: **1. A gondolat befejező része.** 2. Előkelő. 3. Ritka női név. 4. Magyarországi folyó- és megyenév. 5. Itáliai. 6. Magas hőemelkedés. 7. Román „karós" vajda volt. 8. Román cigarettamárka volt. 9. Hús készülése a lerben. 10. Földet forgat. 11. Hatalmas kőtömb. 12. Pécsi női kosárlabdacsapat. 18. Izomkötő. 21. Madár „gyomra". 25. Ahhoz hasonló. 27. Csúsztató építmény hajók vízrebocsátásánál. 28. Cséplőterület. 29. Egyfajta gyümölcsös kert. 30. Egyhelyre. 32. Puha. 33. Keleti szentkép. 34. Katolikus papi rang. 38. Maró anyag. 40. Módosított zenei hang. 42. Amerícium vegyjele. 43. Kajak két széle!

Elment a busz

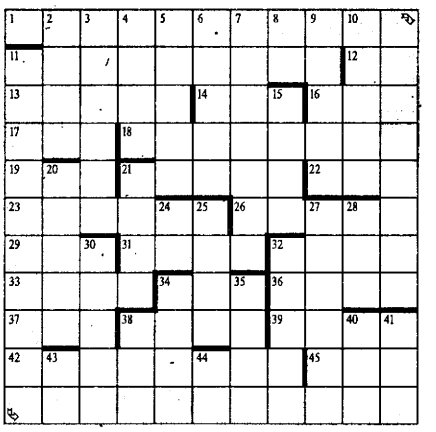

Egy férfi kétségbeesetten fut a domboldalon lefelé kanyargó úton haladó busz után. Egy ott kaszáló ember rákiált:

– Ne fusson utána uram, nemsokára jön egy másik busz!

– ...! – felel a busz után futó, és rohan tovább. *(A poén a rejtvényben.)*

Vízszintes: **1. A poén első része.** 11. Építészeti stílus. 12. Két római ötszázas. 13. Nem tilt meg. 14. Kocsma része. 16. Angol Józsi. 17. Az összeadás szava. 18. Mesebeli ravaszdi. 19. Mennyei. 21. Bolti alkalmazott. 22. Thaiföldi folyó (NAN). 23. Meleg évszaki szabadságát tölti. 26. Ritka férfinév. 29. Fekete István kisrókája. 31. Korai gyümölcs. 32. Kétéltű állat. 33. Tizenhárom vértanú városa. 34. Szakít. 36. Arab állam, fővárosa Bagdad. 37. Csomópont. 38. Monori ... , magyar színésznő. 39. Régi magyar férfinév. 42. Nemzeti park az Egyesült Államokban. 45. Romlott a tojás.

Függőleges: 2. Muzsika. 3. Lakóépület erkélyszerű, de a falból nem kiugró része. 4. Várát Dobó István védte. 5. Valakinek aláveti magát. 6. Erkölcstan. 7. Bilicsi ..., magyar komikus – énekes volt. 8. United Kingdom, röviden. 9. Régi közigazgatási egység, a tartománynál kisebb volt. 10. Humoros, rövid történet. **11. A poén befejező része.** 15. Hibáztat. 20. Masszőr. 21. Származik. 24. Associated Press, röviden. 25. Életet eltölt. 27. Fizetést adó. 28. Csernáton vára. 30. Házi szárnyas. 32. A Carmen című opera zeneszerzője. 34. Idő, angolul. 35. Süteményfajta. 38. Tolsztoj személyneve. 40. Vidék. 41. A máj váladéka. 43. Indok. 44. Zamat.

A rejtvényeket Forrai Tibor készítette

A rejtvény-megfejtések beküldési határideje: **2006. május 5-e.** Csak azok vehetnek részt a könyvnyeremény-sorsoláson, akik mindkét rejtvény helyes megfejtését eljuttatják szerkesztőségünkbe. A nyertes nevét májusi lapszámunkban közöljük.

Januári rejtvényeink megfejtése: *Gellérd Imre*: A Liberté rabja; Élni, istenien. *Két közmondás*: Rossz hír szárnyon jár; A lelkiismeret ezer tanú.

Könyvjutalmat nyert **Szabó Levente** magyarsárosi olvasónk. Gratulálunk!

Unitárius Közlöny

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőbizottság:
dr. Rezi Elek főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Gyerő Dávid
Kovács István Sándor
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina (Ifjúsági Oldal)

Szedés: **Rezi Éva**
Tördelés: **Ruzsa István**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári
Heltai Gáspár
Unitárius Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927
e-mail:
tamas.jakabffy@unitarius.com

A lapszám megjeleníthető
az Erdélyi Unitárius Egyház
központi honlapján:
www.unitarius.com

Lapterjesztés és adminisztráció:
Szabó Zoltán
A lapok kiszállításával
kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
minden hónap 5-e.

15 napnál régebbi eseményről szóló
olvasói tudósításokat
nem teszünk közzé.
Kéziratokat nem őrzünk meg,
és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket
kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézeteit.

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888–1948/1990. 16. (76.) évf.
4. szám. 2006 április
Ára: 1 lej, előfizetőknek: 0,70 lej

Húsvét: az örök élet reménye és valósága

Isten örök életet adott nekünk, és ez az élet az ő Fiában van (1Jn 5,11)

A húsvét a keresztény egyház legősibb ünnepe, de sohasem kapta meg azt a melegséget, családiasságot, amit a karácsony. Sőt van egy még feltűnőbb különbség közöttük. A karácsony ma már „általános emberi fogalom" lett. Olyanok is megülik a béke és szeretet ünnepét, akik egyébként messze állanak a keresztény gondolatvilágtól. A húsvét ellenben kimondottan keresztény ünnep maradt, s a kereszténységen kívül nem tudnak vele mit kezdeni. A karácsony misztériumot hordoz: Jézus születését, az emberré levést. De ennek a misztériumnak megvan az emberi kerete és hordozója: a gyermek, a család, a szeretet keresése, az élet bensősége.

Húsvétban szinte szédítenek a kozmikus és természetfeletti arányok: az élet, a halál, a bűn, a feltámadás, az örök élet. Mi, keresztények is úgy látjuk, hogy húsvét nagyon is a kereszt árnyékában maradt, illetve, hogy a keresztút vezet hozzá. Ha a központban a feltámadás gondolata áll is, meg kell birkóznunk a halál ridegségével és az élet miértjének kérdésével. Maga a feltámadás olyan fogalmat fedő szó, amelyre a természetes világban nem találunk példát, ami még inkább megnehezíti megértésünket. Amikor ezt a szót említjük, okvetlenül Isten közbelépésére kell hivatkozni.

Ha karácsonyból kihagyjuk Istent, még mindig megmarad a bájos emberi keret, és mint végső megalapozást emlegethetjük a humánumot, a mélységesen emberit, amelyet mindnyájunknak tisztelni és értékelni kell. A húsvétot nem lehet *csak* emberivé tenni. Történeti bizonyosság, hogy az élet végső értelmét csak a természetfeletti világban kaphatja meg. Ha húsvét nincs, akkor – még ha fennmaradt volna is Jézus tanításáról és tetteiről néhány feljegyzés – nem lett volna belőle vallás, emberi remény és élő egyház.

A húsvét nem „esztétikai" hangulatot ébreszt. Aki madonnaképet fest, annak nem kell feltétlenül hívőnek lennie. Az anya és gyermeke mindig kedves kép, és könnyen kiváltja a tetsző mosolyt. Aki a húsvétot akarja megjeleníteni, annak éreztetnie kell valamit az élet győzelméből, az isteni erőből, a szellemi értékekből és az örök élet békéjéből. A húsvétnak természetfölötti üzenete van: Isten elénk állt, tisztázta az élet célját és rendeltetését. Isten a názáreti Jézusban bemutatta az erények értékét, az örök igazságszolgáltatást, és főleg igazolta, hogy komolyan veszi az én–te kapcsolatot, amely az ember személyiségével és a végleges megoldást kereső természetével adva van.

Aki a húsvétot ünnepli, az nem függetlenítheti magát az erkölcsi rendtől. Tudja, hogy feladatai nem ráaggatott terhek, hanem küldetésének kifejezői, s azokról egyszer számot fog adni.

A húsvét titka mégis több, mint felhívás vagy „fenyegetés". Igazolja, hogy életünkben és halálunkban a szerető Isten kezében vagyunk. Nemcsak azt hirdeti, hogy van örök élet, hanem azt is, hogy ez az örök élet a mi hazatalálásunk. Ott azzá válunk, amivé magunkat tettük, és aminek elnyerését Istentől reméltük. A földi élet komolysága és öröme ebből adódik. A komolyságát azért emlegetjük, mert magatartásunktól, lelkiismeretességünktől függ a cél elérése vagy elvesztése. Örömét pedig azért, mert Isten, az Atya nemcsak bemutatta a teljesedés lehetőségét Jézusban, hanem őt magát tette meg ennek forrásává.

Ezzel a hittel és Isten ígéretének reménységével ünnepeljük ez évben is húsvétot. Áldjuk és magasztaljuk a szerető Atyát, aki nem hagy minket elveszni és megsemmisülni a nemlét világában, hanem magához emel az örök élet valóságába, az igazi lét teljességébe.

Ezekkel a gondolatokkal kívánok minden kedves Olvasónak áldott húsvétot, boldog ünnepet.

Dr. Szabó Árpád püspök

Húsvét után

Húsvétkor, a keresztény világ győzelmes ünnepén felemelő és magasztos érzés esztendőről esztendőre megtapasztalni az emberi hit diadalmas erejét.

Hitről, megújuló reménységről beszél számunkra a rügybontó, virágfakasztó tavaszi természet, amelybe belesimul húsvéti ünnepünk. Hitről beszélnek ünnepi istentiszteleteink és úrvacsoravételeink. Amikor templomaink piacán testvéri közösségben megállunk egymás mellett, és érezzük, hogy a jézusi örökség, a jézusi szeretet ma is élő és ható valóság bennünk és közöttünk.

Amióta az ember öntudatra ébredt a Földön, a hit megtartó erő volt számára minden korban és minden időben.

Húsvétnak és az azt követő időszaknak az evangéliumok leírása szerint egyaránt meghatározója volt a hit és a kétkedés, a remény és a csüggedés. Ezt látjuk, ezt olvassuk azokból a csodás eseményekből, amelyek Jézus tanítványainak életében következtek be a húsvét utáni időszakban. Ezek a történetek mind át és át vannak szőve csodás elemekkel.

Az unitárius ember kritikusan szemléli, olvassa a Jézus testi föltámadásával, tanítványai előtt való megjelenésével kapcsolatos eseményeket. Megtörtént, hiteles valóságnak nem tudjuk azokat elfogadni. Mégis – ezek a történetek, amelyek a tanítványok életében vagy éppen képzeletében lejátszódtak a húsvétot követően, szépen mutatják az emberi hit csodás, győzedelmes erejét, amely a legmélyebb gyászban, a legnagyobb fájdalomban is el tudja tölteni őket édes reménységgel.

Húsvétkor és az azt követő hetekben mindig ott zsonganak bennem Reményik Sándor *Csendes csodák* című költeményének sorai: „Ne várd, hogy a föld meghasadjon / És tűz nyelje el Sodomát. / A mindennap kicsiny csodái nagyobb és titkosabb csodák. // Tedd a kezedet a szívedre/ Hallgasd, figyeld, hogy mit dobog, / Ez a finom kis kalapálás / Nem a legcsodásabb dolog? // Nézz a sötétkék végtelenbe,/ Nézd a kis ezüstpontokat: / Nem csoda-e, hogy árva lelked / Feléjük szárnyat bontogat? // ... // Ne várj nagy dolgot életedbe, / Kis hópelyhek az örömök, / Szitáló, halk sziromcsodák. / Rajtuk át Isten szól: jövök."

A költő arra figyelmeztet bennünket, hogy nem szükséges józan értelemmel megfoghatatlan csodákba kapaszkodnunk. Nem szükséges elfogadnunk és hinnünk azt is, ami hihetetlen. De tudnunk, éreznünk és tapasztalnunk kell, hogy személyes életünk fölött is őrködik a gondviselő Isten szeretete.

Húsvétkor végignéztem ünnepet szentelő gyülekezetünkön, és megérintett az a hit, az a csodás erő, amely vallásos közösségeinkben munkál. Sokan voltunk együtt, akik fájó, mégis élő, drága emlékként hordozzuk magunkban elköltözött szeretteink arcát, alakját. Sokan voltunk együtt, akik húsvét ünnepén hitet tettünk a lélek, a szeretet halhatatlansága, örök élete mellett.

Szükségünk van erre a hitre, az Isten gondviselésébe vetett bizalomra, amely bennünk munkáló örök reményforrás, megtartó erő. Ahogyan Magyari Lajos írja: „Aki hinni tud mindig, mert hinni kell, / önként szólal az, és önként énekel, / annak legédesebb kenyere lesz a remény, / a remény jogán élek és szólok én. / Ki álmodni

folytatás a 4. oldalon

Kecskés Csaba

Gondviselő Istenünk!

A nagypéntekek keserűsége feketén kendőzi lelkünk egét, s a kínos kereszthalál, a megszégyenítő büntetés képei még elevenen élnek emlékezetünkben. Tehetetlenül függő emberi roncsként láttuk a Te legjobb gyermekedet, a názáreti Jézust, s a reményt nem ismerő kétségbeesés bitorolta gondolatainkat. Hiszen Jézus fényforrás volt sokak számára, s a tőled kapott világosságot bőkezűen mérte a sötétségben, rólad tanúskodva ezáltal. Hirdette és megélte a Te akaratodat, s gondviselő szeretetedben bízva mondta: „Atyám, a Te kezedbe teszem le az én lelkemet!" Az ő csodálatos személyisége, egyedülálló, példaadó élete nem engedi, hogy csüggedjünk, s hitünk szárnyszegetten porba hulljon. Hisszük, hogy az örök húsvét napfényében a földi titkok más megvilágításba kerülnek. Jézus tanításait ártatlan kisgyermekeknek látjuk, s kötelességszerűen érezzük, hogy ezeket nem rekeszthetjük ki felelőtlenül a külső sötétségre, hidegre. A kereszten felkiáltó Mester hangja a születés lélekharangjait kondítja meg bennünk. Tudatosul emberi életünk korlátoltsága, felismerjük, hogy az ember a testi halálra született, de ugyanakkor meg vagyunk győződve, hogy a testi halál nem pontot jelent földi életünk végén, hanem kettőspontot, ami után a Te akaratodból gyermekeid életének egy új fejezete következik, amelyet mi, esendő emberek örök életnek nevezünk. Hisszük, hogy az Utat, az Igazságot és az Életet, magát Jézust csak ideig-óráig lehet keresztre feszíteni, koporsóba tenni és sziklasírba zárni, mert isteni rended szerint a keresztfát kikezdi az idő vasfoga, a vasszegek szavatossági ideje lejár, s a nagypénteki kétségbeesés-reményvesztés után futótűzként terjed a jó hír: „Jézus él!" Hogy miként él, ennek módjáról teljes bizonyossággal nem szólhatunk, mert ennek a titoknak Te vagy az egyedüli ismerője, Istenünk! Lelkünk kiszikkadt talaja ennek ellenére szomjasan szívja magába ezt az örömhírt.

A gyászos nagypéntekről húsvét örömünnepére váltó időben közös fohászunkat küldjük feléd: „Uram, gyarló és kevés a mi értelmünk a Te örök és végtelen valóságod átlátására, igazságaid teljességének megismerésére. Engedd meg nekünk, hogy minél többet megláthassunk a Te valóságodból, minél mélyebben behatolhassunk a Te igazságaidba, őrizz meg minket attól, hogy ostobán és felfuvalkodottan azt higgyük: csakis az a Te valóságod, csakis azok a Te igazságaid, amit nekünk mindebből megsejtenünk engedtél. Kérünk, Atyánk, őrizz meg attól, hogy megvessük vagy gyűlöljük, üldözzük és kitagadjuk a Te népedből azokat a felebarátainkat, akiknek elméjébe igazságaidnak más morzsáit engedted hullni." (Veress Zoltán)

Áldd meg a mi húsvéti ünneplésünket, s a Te legjobb gyermeked életpéldáján keresztül taníts minket hinni, örvendezni, imádkozni és dolgozni! Ámen.

Pálffy Tamás Szabolcs

Merre tart az IARF?

Az IARF (International Association for Religious Freedom - Nemzetközi Vallásszabadság-Egyesület) szervezet léte szűkebb egyházi berkekben már régebbről ismert. A szervezetet 1900-ban alapították az Egyesült Államokban. Elsődleges célja a nevéből kiolvasható: a vallásszabadságért való munkálkodás. Megalakulása az amerikai (és erdélyi) unitáriusok kezdeményezése volt, a szervezet első megnevezése az *Unitáriusok és más szabadelvűen gondolkodók nemzetközi tanácsa* volt.

Az elmúlt több mint száz évben folyamatosan bővült a tagsága, mára 25 országban több mint 90 tagszervezete van a világ minden tájáról. Az erdélyi unitáriusok a szervezet megalakulása óta részt vettek az IARF munkálataiban. Jelenleg az IARF tagságának többségét elsősorban a távol-keleti vallások képviselői jelentik. Ilyenként jelen vannak a buddhista, sin-

Bill Sinkford, az UUA elnöke (USA) előadást tart a Világkongresszus plenáris ülésén

tóista, hindu vallások képviselői, illetve ezek mellett olyan mozgalmi jellegű szerveződések, mint a Rissho-Kosei-Kai nevű buddhista szervezet. Jelenleg ez utóbbi az IARF legnagyobb anyagi támogatója.

Március 26-a és 30-a között Tajvanban egy buddhista kolostor adott otthont az IARF 32. alkalommal összehívott világkongresszusának. Ezen az eseményen Rácz Norbert, az ODFIE alelnöke, valamint alulírott vettünk részt.

A Fo Guang Shan kolostorban tartott rendezvény idei témája a *Méltóság a változatosságban* címet viselte. Ehhez kapcsolódóan több plenáris előadásra és műhelymunkára került sor, amelyek rendre érintették a vallás, családi élet, civil közszereplés, valamint a világbékére való törekvés témakörét.

Az előadások mellett a résztvevőknek lehetőségük volt betekinteni a buddhista kolostor szerzeteseinek életébe, ugyanakkor a reggeli áhítatok alkalmával többféle vallásos szertartásnak is tanúi lehettünk. A délutáni választható tevékenységek palettáján a következők szerepeltek: tai chi (lassú mozdulatokkal végzett tornagyakorlat), meditáció, a kínai írásjelek gyakorlása, kolostor-gondozás és túra a kolostorban. Az ott megélt élményekre, tapasztalatokra egy későbbi írásban visszatérünk, most csupán az IARF helyzetének ismertetése a célom.

Amint a fentiekből is kitűnik, mára az IARF elveszítette kezdeti, hangsúlyosan unitárius jellegét. A kongresszus résztvevői között aránylag kevesen voltak jelen az észak-amerikai, illetve az európai régióból. Mindez természetesen a földrajzi távolsággal – és ehhez mérten a költséges utazással is – magyarázható, de nem fedi teljesen a valóságot. Az IARF tagszervezetei révén jelenleg is elég jól működő és hasznos programokat működtet – elsősorban a távol-keleti régióban. Mindez azonban nem feledteti, hogy a korábban említett két régióban valójában nem történik semmi. Az IARF vezetőtanácsának tagjai is hangot adtak annak, hogy a szervezet kritikus helyzetben van. A mélypont hátteréről és okairól csupán sejtéseink maradtak.

A kongresszus keretében sor került az IARF közgyűlésére is, amelyen – szavazati joggal – az Erdélyi Unitárius Egyház képviseletében vettünk részt. A közgyűlés elfogadta a korábbi időszakra vonatkozó beszámolókat, illetve a működési szabályzatban javasolt kisebb módosításokat. A korábbi elnök lemondása folytán új elnököt választottunk Abhi Janamanchi személyében, aki indiai származású, az Amerikai Egyesült Államokban szolgáló unitárius-univerzalista lelkész. A 15 tagú vezetőtanácsba három új tag került.

Az IARF jövője nemcsak a megújult vezetőtanács tagjaitól függ. A kongresszus keretében az európai régió ülésére is sor került, ahol egyértelműen a régió megerősítését szorgalmazták a résztvevők. Az új vállalások és szereposztás eredménye várhatóan a közeljövőben előrelépést hoz. A világosan megfogalmazott igény szerint ebben a közös munkában az erdélyi unitárius hozzájárulásra is számítanak.

Sándor Krisztina

Hiterősítő imahét Kökösben

Kis közösségünkben Isten segedelmével idén is megtarthattuk március 5-e és 12-e között a hiterősítő imahetet. Az előző évekhez hasonlóan unitárius, református és katolikus lelkészek segítették az esti istentiszteletek résztvevőit lelki egyensúlyuk megtartásában, megerősítésében a közös imádság által. A szeszélyes időjárás ellenére is estéről estére szép számban vettünk részt az istentiszteleteken.

Az idén is, akárcsak az elmúlt években, a vallásórákat szorgalmasan látogató gyerekek és ifjak a tiszteletes asszony irányításával – aki egyben énekvezér is – minden estére kis énekekkel és szavalatokkal készültek. Csillogott a szemük, mosolygott az arcuk. Jó volt őket így látni, és hinni benne, hogy egy-két évtized múlva a templom nem fog üresen, élettelenül állni, hanem ők fognak – a mostani gyerekek – a nyomunkban járni.

A nőegylet tagjai, a már megszokott lelkesedéssel, most is kézimunkákat készítettek, ezzel ajándékozták meg a szolgálatot teljesítő lelkészeket.

A jó pár éves gyakorlat szerint a vasárnapi, imahetet záró istentiszteleti szolgálatot a helybeli református lelkész végezte. Így a két gyülekezet (a református és az unitárius) az idén is együtt hallgathatta Isten igéjét.

Az imahét vasárnap este szeretetvendégséggel zárult. Gyerekeink ezt az alkalmat is izgalommal várták, nemcsak a tészta miatt – amiről a nőegylet tagjai gondoskodtak –, hanem az általuk készített gyöngyök, faldíszek, kézimunkák „kiállítása" miatt is. Mert ezek a tárgyak, ha a szerencse is úgy hozta, akár a családjuk tulajdonába is kerülhettek, hiszen a hagyományos tombola nyereménytárgyait lettek. Az ő műveik kiegészültek a nőegylet által készített kézimunkákkal is. A tombolából származó bevétel célirányos, ugyanis a nőegylet egy szép zászlót szeretne készíttetni. Már közel egy éve álmodjuk, tervezzük ezt a szimbólumot, lelkünkben érezzük selymességét, belső szemünkkel látjuk színeit. Isten segítségével a szükséges pénz összegyűlt, így talán az idén valóra válhat az álmunk.

Bokor Ágnes

Húsvét után

folytatás a 2. oldalról

tud, s anyjának nyelvén álmodik, / a készülő jövőt csak az álmodhatja itt, / annak lelkében égő tűz a bizalom."

Tápláljuk, ápoljuk szívünkben-lelkünkben ezt a hitet, ezt a tüzet, ezt a reménységet a húsvét múltával is, hogy ez a hit legyen számunkra – Tamási Áronnal szólva – „hit a harcban, remény a bajban". Hit mindennapos munkáink, harcaink sikerében, és remény a gyászban, fájdalomban, szenvedésben.

Legyen úgy erőforrás számunkra a hit, ahogyan Jézus beszélt arról egykor tanítványainak: „Bizony mondom néktek, ha van hitetek, és nem kételkedtek, nemcsak a fügefával tehetitek meg ezt, hanem ha ennek a hegynek azt mondjátok: »Emelkedj fel, és vesd magad a tengerbe«, az is meglesz. És mindazt, amit imádságban hittel kértek, megkapjátok." (Mt 21,21–22)

Nem engedni a negyvennyolcból

A márciusi ifjak múló idővel is dacoló örökösége jelen élethelyzetünkben arra kötelez, hogy ne engedjünk a negyvennyolcból. A magyar nemzetünk történelmét ismerők és értők számára nem szorul magyarázatra a fenti kijelentés üzenete. Szűkebb egyházi-nemzeti közösségünk esetében ez azt jelenti, hogy nagyváros melletti, több mint nyolcezer lakost, három nemzetiséget és tíz vallásfelekezetet számláló településünkön ma már minden, a magyar közösséget egybefogó egyházi-kulturális jellegű rendezvényen tevékenyen veszünk részt. Sikeres farsangi kosaras bálunk után kis kórusunk szorgosan készült a helyi gimnázium zenetantermében a közös március 15-i ünnepségre. A húsvét előtti 5. vasárnap délutánján léptünk színpadra tizenketten – mint az egykori tanítványok. Műsorunk gerincét Petőfi Sándor versei, Kossuth-nóták, valamint az ODFIE-*Daloskönyv*ből választott megzenésített versek képezték. Éneklésünket Tar Imre kántorunk vezette, Buzogány István marosvásárhelyi gyakorló segédlelkész pedig gitárkísérettel segítette. A próbák meghozták gyümölcsüket, és egy jól sikerült műsorral állíthattunk emléket az 1848. március 15-én indult magyar forradalom és szabadságharc egykori résztvevőinek. Hisszük, hogy a márciusi ifjak kiállása, áldozata nem volt hiábavaló, tennünk kell azért, hogy – mintegy jelképesen – haló poraikból is új magyar szabadság fakadhasson. E törekvésünk során, ha csüggednénk, hívjuk vissza magunk közé Petőfi Sándort, hogy Marosvásárhelyen írt versremekének soraival biztasson: „Meg kell, hogy érjem azt a szép napot, / Midőn áldásodat reánk adod, / S mi annyi átokteljes év után / Sirunk, mosolygunk, az öröm mián, / Midőn mit eltört lánczunk ád, a nesz / Egy szabad nemzet imádsága lesz! / Meg kell, hogy érjem azt a nagy napot, / A melyért lantom s kardom fáradott!" (*Bizony mondom, hogy győz most a magyar…*)

Addig is kérünk Marosszentgyörgyről a Gondviseléstől további erőt és töretlen unitárius keresztény örömöt.

Pálffy Tamás Szabolcs

Áradó játékkedv – és a nyertesek

Az *Unitárius Kalendárium 2006* rejtvénypályázata várakozáson felül megmozgatta az olvasóközönséget. 68 helyes megfejtés érkezett be. Forrai Tibor, régi kedves rejtvényszerkesztőnk kalendáriumunk számára tizenkét keresztrejtvényt készített, amelyeknek egy „végmegoldását" – egy tarcsafalvi helytörténész nevét – kellett beküldeni a Kalendárium szerkesztőihez. Ez a kutató *Pálffy Aladár* (sz. 1876) volt.

A helyes megfejtéseket tartalmazó borítékok halmából előbb egyet (fődíj), majd további hármat választottunk ki.

Rejtvénypályázatunk fődíját,
egy *Nokia 1600* típusú
mobiltelefont
Jócsák Ilona
sárközújlaki (Szatmár megye)
olvasónk nyerte el.
Könyvjutalmat nyert továbbá
Ádám Irén bözödi,
Gergely Ilona szatmárnémeti és
Jeremiás Katalin marosvásárhelyi
olvasónk.

Mindannyiuknak
szívből gratulálunk!
Nyereményüket postán küldjük.

Lelkészi szolidaritás

A február végén, Tordán történt tragikus lelkész-haláleset (Kiss László hirtelen elhunyta) után az Egyház belső közvéleményét – illetve a lelkészi kart – fokozottan kezdte foglalkoztatni a lelkész-özvegyekről és -árvákról, az „elárvult" lelkész-családokról való szolidáris gondoskodás intézményesítésének problémája. Az internetes levelezőlistákon valósággal áradtak a kérdések és javaslatok, részint a konkrét esetre – a Kiss László halála után előállt helyzetre – mutató, részint pedig az elvi jellegű felvetések.

Az egyházi vezetés sem maradt tétlen. Március 21-én kelt iratában az Egyház közigazgatási hivatala értesítette az unitárius lelkészeket és lelkész-jellegű egyházi alkalmazottakat, hogy az Egyházi Képviselő Tanács (EKT) elnöksége és az Unitárius Lelkészek Országos Szövetsége (ULOSZ) elnöksége képviselőinek közös találkozóján megállapodás született a lelkész-özvegyek és -árvák segélyezésének rendezésére. Erre a célra 2006. március 1-jétől létrehozták a *Lelkész-árvák és -özvegyek segélyalapját*, amelyet az egyházi közigazgatási hivatal elkülönítve és lekötve kezel egyéb pénzforgalmától. „Az alapot az unitárius lelkészek és lelkész-jellegű egyházi alkalmazottak önkéntes módon, rendszeresen, legalább havi 10 lej hozzájárulással növelik, amelyet az egyházköri, illetve egyházi központi pénztároson keresztül fizetnek be. Az alapból kizárólag a lelkészi árvák és özvegyek részesülhetnek. A részesülés mértékét és körülményeit az EKT és az ULOSZ mindenkori elnöksége állapítja meg, egyetértésben."

A két intézmény elnöksége megállapodott abban, hogy az újonnan létrehozott pénzalap biztosította segélyből már a néhai Kiss László családja is részesül. Az elnökségek elhatározták, hogy – tekintettel a szükséglet lelkészi vonatkozásaira – az egyházközségekben nem indítanak a hívekre kiterjedő egyházi gyűjtést.

A közleményben utalás olvasható arra nézve is, hogy az Egyesült Államokban, testvér-egyházközségi körökben kiterjedt gyűjtés folyik Kiss László családjának támogatására.

UK

Az egyházszolgálat – életfogytiglani hivatás

Kató Sámuellel, a sepsiszentgyörgyi egyházközség gondnokával Ferenczi Mária-Magdolna beszélget

Samu bácsi Árkoson, unitárius családban és tágabb unitárius közegben született. Az akkori lelkész, Darkó Béla tiszteletes úr keresztelte, konfirmálta meg. Kérem, beszéljen gyermek- és ifjúkoráról.

1938. május 18-án születtem Árkoson, négyen vagyunk testvérek. Az akkori évek nehézségei mellett is szép gyermekkorra emlékszem vissza. Édesapám orosz fogságból szabadult meg – nagy örömünkre. Az elemi iskola elvégzése után a sepsiszentgyörgyi Fogyasztási Szövetkezeti Iskolaközpontban tanultam. Katonaságig az árkosi Fogyasztási Szövetkezetben dolgoztam. Az otthonról kapott családi, szülői szeretet, a gyökerek, a másság elfogadása a mai napig életeszményem.

1970-ben költözött családjával Sepsiszentgyörgyre, két gyermek édesapja, négy unoka veszi körül. Vidám, boldog embernek ismerem, aki mindig ott van, ahol lennie kell. Hogyan alakult az életútja?

Igen, két leányunk született: Ágota és Júlia, négy unokám: Réka, Kati, Ágnes és Eszter. Hála Istennek jó családom van, amely nagyban hozzásegit mind a családi, mind a közösségi munkám elvégzésében, a helytállásban. Tehetségemhez mérten mint nyugdíjas a családi és egyházi tennivalókat teljes lélekkel és szívesen végeztem és végzem ma is.

A gondnok valamely intézmény gazdasági ügyeit intéző, épületére, helyiségeire felügyelő megbízott, az egyházi közösségen belül választott személy. Samu bácsit 1993 februárjában választottuk egyházközségünk gondnokának. Mit jelent Sepsiszentgyörgyön unitárius gondnoknak lenni?

Elsősorban megtiszteltetést jelent, és ugyanakkor a bizalom megnyilvánulását az Egyház vezetősége, a lelkészek és a világi hívek részéről egyaránt. Felelősségteljes tisztség. De mindig nagy szeretettel vettek és vesznek körül mind a világi egyháztagok, mind a volt és jelenlegi lelkészeink, Török Áron jelenlegi kórházlelkész és családja, Kovács István tiszteletes úr és családja, valamint a segédlelkészeink: korábban ifj. Gyerő Dávid, Pitó Attila, Demeter Sándor, Simó Rozália – és a jelenlegi segédlelkészünk, Lakatos Sándor. Mindig szem előtt tartom: őrködjem az irántam tanúsított bizalom felett, segítsem Egyházunk vezetőségét.

Nagy neveket sorolok, egyházunk lelkészeit: Pázsint Mihály (1892–1893, Kilyén), József Lajos (1894–1938, 1904-ben Szentgyörgyre költözik), Kovács Lajos (1938–1943), Ürmösi Gyula (1943–1972), Török Áron (1972–1998), Kovács István (1998–). Ezen időszakokban kik voltak a gondnokok, felügyelő gondnokok?

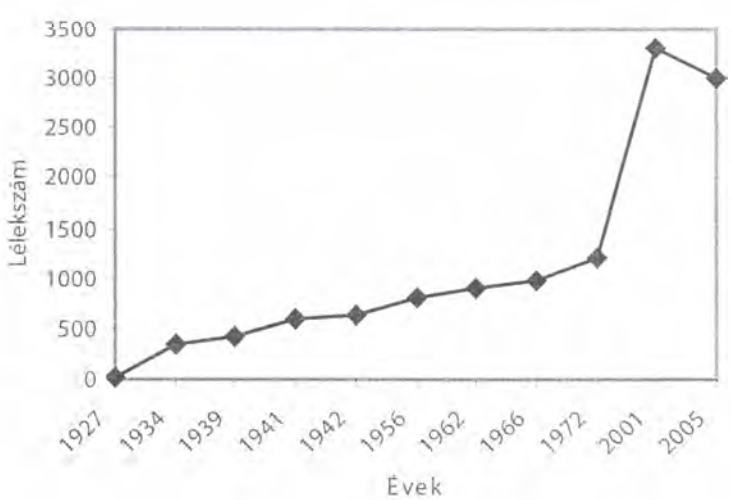

A valamikori anyaegyházközségből leányegyházközséggé átalakult Kilyénben Kiss András után a jelenlegi gondnoktársam, Füzi Imre. Sepsiszentgyörgyön: Ütő Áron, Ütő István és László József gondnokokra emlékszem, akik mindnyájan nemcsak egyházközségünknek, hanem egész városunknak is köztisztelettel körülvett polgárai voltak.

1991-ben volt az új templomunk alapkőletétele. Az építkezés sokáig elhúzódott, 2001-ben volt az ünnepélyes átadás. Teljesen befejeződött az építkezés, vagy még vannak tervek?

2001. november 18-án történt az ünnepélyes templomszentelő átadás dr. Szabó Árpád püspök által. Berámázva őrizzük a tanácsterem falán Orbán Viktor volt miniszterelnök köszöntő levelét, valamint Mádl Ferenc volt magyarországi elnök templomlátogatásakor írt levelét. Az építkezés azonban még tart, a hét helyiségből álló alagsor átalakításával. Isten segedelmével, reméljük, sikerül álmunk megvalósítása, a régi imaház ifjúsági központtá alakítása. Terveink között szerepel egy, a templomunkhoz méltó orgona megvásárlása is.

Milyen egyházi és más tevékenységek vannak, amiben része van Samu bácsinak? Mire kell leginkább odafigyelnie?

Két választási ciklusban tagja voltam a Főtanácsnak, önkéntesként bedolgozom a megyei Vöröskereszthez. Tagja vagyok a Kriza János Vegyes Dalárdának, a „Parnasszus" irodalmi körnek. Segítem, ahol tudom, a vallásoktatást, amelyet Pál Tünde tanárnő vezet. Lakatos Sándor segédlelkésszel együtt, a konfirmáló ifjak felkészülésében segítem Kovács István tiszteletes urat és Hurubás

folytatás a 6. oldalon

Az egyházszolgálat...

folytatás az 5. oldalról

János énekvezért. Figyelemmel kísérem Gödri Judit tanárnő lelkiismeretes munkáját, aki a Bölöni Farkas Sándor nevét viselő cserkészcsapatunkat vezeti. Ugyanekkora lelkesedéssel működik a Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet Lakatos Sándor szervező-koordináló tevékenységével, amely egyletet egykor Gyerő Dávid és Kovács István indított útnak. Lakatos Sándor segédlelkészünk minden második vasárnap délben ifjúsági rádióműsort szerkeszt az ifjakkal, vasárnap este ifjúsági istentiszteletet tart. Nőszövetségünk tagjai kéthetente találkoznak Váncsa Csilla elnöknő és dr. Albert Éva tiszteletbeli elnöknő vezetésével. Minden hónap végén szeretetvendégséget szerveznek, jelentős anyagi bevétellel, amit Egyházunk javára vagy karitatív tevékenyégre fordítanak.

Presbitériumunk 21 tagból áll, két nő és 19 férfi, egyházközségünk vezetősége az albizottságokkal együtt 64 tagú. Kiemelem az egyházkörzeti családlátogatásokat a vezetőségi tagok részéről. A lélekszám alakulásában egy könnyen értelmezhető grafikonra szeretnék hivatkozni. Lélekszámunk eszerint 2001-ig (de *csak* 2001-ig!) folyamatos növekedést mutat *(lásd a grafikont az előző oldalon).*

2005 tehát mérföldkő; a presbitérium felmérése alapján lélekszámunk ettől kezdve hiánnyal számoltatott. Mi az oka ennek a hiánynak?

A lélekszám-csökkenés fő tényezője a kitelepedés (6-7%), ugyanakkor sajnos az elhalálozások is gyakoribbak, mint a születések. Mégis, a sokrétű tevékenység, a vidám gyermekcsapatok hangja, az évi 30–40 közötti számú konfirmáló bizakodással tölt el, hogy a sepsiszentgyörgyi unitárius közösség életképes, hite nem fogyatkozik.

Berde József lelkes munkája által – aki az Unitárius Közlöny *és más kiadványok árusításával foglalkozik a templomozás előtt –, Samu bácsi is hónapról hónapra megveszi a* Közlönyt, *hazaviszi, és le nem teszi, amíg ki nem olvassa. Ennyire fontos a nyomtatott szó?*

Nagyon szeretem olvasni, mert ez a mi lapunk, rólunk ír. Lehetne növelni a terjedelmét, és úgy kellene megszervezni a terjesztését, hogy idejében megkapjuk. Talán a szórványok is jobban belekapcsolódhatnának egy-egy írás erejéig, hogy hallathassák szavukat. E lap hasábjai által is kívánok sikeres tevékenységet, örömet munkánkban!

Új kezdeményezés a helyi fejlesztés érdekében

Romániában a helyi fejlesztés átmeneti időszakban van, melyben kevésbé hatékony az előrelépés. A települések, főként a vidéki települések szükségletei a helyi fejlesztési folyamatok felgyorsulását igénylik. És a megoldás nemcsak a technikai fejlődést, a különböző módszerek és technikák elsajátítását követeli meg, hanem alapvetően a humán erőforrás fejlesztésének szükségességét is jelzi.

A Harvest Hope – Aratás Reménysége – 1998-tól kezdődően az unitárius falvak közösség- és gazdaságfejlesztését tűzte ki célul. Ennek köszönhetően szervezte meg az alapítvány az Unitárius Egyházzal és a Sapientia EMTE Gazdasági és Humán Tudományok Karával együtt 2005. május 9-e és 11-e között a *Fenntartható vidékfejlesztés és hagyományos gazdálkodás az EU-csatlakozás küszöbén* című konferenciát (lásd *Unitárius Közlöny* 2005/6. 6–7. oldal). A konferencia megerősített abban, hogy halaszthatatlanul lépnünk kell a vidéki települések, közösségek fejlesztése érdekében. Ezzel a céllal született meg a *Partnerségben az unitárius vidéki települések fejlődéséért* című projekt, amelynek kivitelezésében a Project Harvest Hope, az Aratás Reménysége Homoródért Alapítvány és a Civitas Alapítvány együtt tevékenykedik. Ez az együttműködés egy már létező és országos szinten alkalmazott helyi fejlesztési projekt – *Helyi Fejlesztési Ügynök/Local Development Agent* – alkalmazására épül, amelyet térségünkben a Civitas Alapítvány udvarhelyi irodája koordinál.

A *Helyi Fejlesztési Ügynök (HFÜ)* projekt (lásd. a www.lda.ro honlapot) kifejezetten vidéki települések fejlesztését célozza, és a helyi településsel kötött partnerségre alapoz. A projekt eddigi kivitelezésében a Civitas Alapítvány a helyi önkormányzatokkal működött együtt. Ez alkalommal a helyi partnerek

1. sz. JEGYZŐKÖNYV

az Egyházi Képviselő Tanács 2006. február 17-én tartott rendkívüli üléséről

Jelen vannak:
Hivatalból: dr. Szabó Árpád, dr. Máthé Dénes, Kolumbán Gábor, dr. Rezi Elek. Szabó László, Farkas Dénes, Nagy László, Nagy Endre, Szombatfalvi József id., Kedei Mózes, Pap Mária, Varró Margit, Szén Sándor, Asztalos Klára, Sándor Krisztina, Andrási Benedek, Osváth Ilona, Kun Csaba, Székely Botond.
Választott tagok: Bálint B. Ferenc, Bartha Alpár, Székely Kinga-Réka, Balázs Sándor, Andorkó Ferenc, Gazdag Géza, Erdő László, Orbán Pál, Czimbalmos Kozma Csaba.
Igazoltan hiányzik: Kovács Sándor, Popa Márta, Kovács István (S), Csete Árpád, Csáka József.
Igazolatlanul hiányzik: László János, Farkas Emőd.
Előadótanácsosok: Gyerő Dávid, Vörös Alpár.

1. A 211. sz. ének eléneklése és Pap Mária imája után Kolumbán Gábor főgondnok-elnök üdvözli a megjelenteket, megállapítja a gyűlés szabályszerű összehívását a 39/2006. sz. meghívóval, a határozatképességét, és megnyitja az ülést. Kéri a tárgysorozat elfogadását, az esetleges módosító javaslatokkal. Az elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Nagy László, Kedei Mózes és Orbán Pál tagokat.

Az Egyházi Képviselő Tanács [a továbbiakban EKT] a megnyitót tudomásul vette, a tárgysorozatot és a jegyzőkönyv hitelesítésére tett javaslatot elfogadta.

2. A 2006. évi ülésezési terv és eseménynaptár előterjesztése.

Az EKT, miután maga is kiegészítő javaslatokat tett a tartalmára nézve, jóváhagyólag tudomásul vette a kibővített elnökségi ülés által összeállított 2006. évi ülésezési tervet és eseménynaptárt.

3. A 2006. évi lelkészi értekezletek témái.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette a lelkészi értekezletek témáit, a kibővített elnökségi ülésen megfogalmazottak szerint:

Kovács István Sándor: *A prédikálást alakító másodlagos tényezők*

Czire Szabolcs: *A jézusi asztalközösség és az unitárius úrvacsorai gyakorlat*

Kovács Sándor: *Jókai Mór és Egy az Isten -genézis, fordítási kísérlet, utóélet*

Dr. Rezi Elek: *A hitvallások jelentősége, tekintettel inkluzív és exkluzív jellegükre*

4. A 2006. évi kiadói terv.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette a Kiadó- és Nyomdabizottság, valamint Médiabizottság által elkészített és a kibővített elnökségi ülésen véglegesített 2006. évi egyházi kiadói tervet.

5. Az egyházi javadalmazási rendszer elvi kérdései.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette a fizetési bizottság által előkészített és a kibővített elnökségi ülésen véglegesített elképzelést az egyházi fizetési rendszer további megújításáról.

Az EKT megbízta a fizetési bizottságot, hogy az áprilisi ülésre terjessze elő a javaslatokat határozatképes formában.

6. A 2%-os adólevonás ügye.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette a kibővített elnökségi ülésen megfogalmazott javaslatokat a 2%-os adólevonás egyházi felhasználására nézve.

Az EKT megbízta az elnökséget, hogy a kérdésben küldjön körlevelet az egyházközségeknek.

7. Az egyházi központi hivatal új főszámvevője.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette az elnökség intézkedését az egyházi központi hivatal új főszámvevőjének alkalmazását illetően.

Az EKT tudomásul vette, hogy az új főszámvevő Kerekes Annamária közgazdász, aki versenyvizsga útján nyerte el az állást, s akivel az elnökség három hónapos próbaidőre kötött szerződést.

8. A Fegyelmi Bíróság határozata Kádár Attila kadácsi lelkész ügyében.

Az EKT tudomásul vette Fegyelmi Bíróság határozatát a Kádár Attila kadácsi lelkész ellen elindított eljárásban.

9. Zoltán Elek baróti egyháztag kérése unokája megsegítésére, a Kedei Delinka Segélyalapból.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette a kibővített elnökségi ülésen megfogalmazott javaslatot, miszerint az Erdélyi Unitárius Egyház a Kedei Delinka Segélyalapból 10.000 lejes adományt tesz Bocz-Zoltán Imola betegségének meggyógyítására.

Az EKT ugyanakkor határozatba foglalta, hogy amennyiben az adomány nem kerül felhasználásra, úgy szálljon vissza a segélyalapba.

10. Előterjesztés a székelyudvarhelyi Orbán Balázs Általános Iskola unitárius I. osztály indítása a 2006-2007-es tanévtől tárgyában.

Az EKT köszönettel veszi az Orbán Balázs Általános Iskola kérését. Az EKT ezúton kijelenti, hogy az Egyháznak a meglevő két iskolájára kell összpontosítania, s a felekezeti oktatási törvény érvénybelépése után ezeket kell felfejlesztenie óvodától a középiskoláig. Ugyanakkor szükségesnek tartja az unitárius iskolai hálózat fejlesztési lehetőségeinek megfelelő előkészítését, tanulmányozását (diáklétszám, iskolaválasztási preferenciák, törvényes keret). Az oktatási stratégia elkészítésével megbízza az Oktatásügyi Bizottságot és Vörös Alpár oktatásügyi előadótanácsost 2006. júliusi határidővel.

A fentiek alapján, bár értékeli a kezdeményezést, és köszönetét fejezi ki Máthé András igazgató úrnak, az EKT nem járul hozzá a székelyudvarhelyi Orbán Balázs Iskola keretében unitárius osztály indításához a 2006–2007-es tanévtől.

11. A IV. osztályos unitárius vallástankönyv lektori véleményezése.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul veszi a IV. osztályos unitárius vallástankönyv lektori véleményezését, és hozzájárul a kézirat beadásához a Tanügyminisztérium tankönyv-pályázatára. Nyertes pályázat esetén az EKT

felkéri a szerzőt a lektorok véleményezésében megjelenő javaslatok beépítésére. Ezen feltétel teljesítése esetén az EKT hozzájárul a tankönyv kiadásához.

12. Középiskolai vallástankönyvek ügye.

Az EKT dr. Szabó Árpád javaslatára megbízza a VEN Bizottságot és az elnökséget, hogy írjon ki pályázatot középiskolai vallástankönyvek írására.

13. Az Unitárius Óvoda kérése két óvónői állás meghirdetésére a 2006–2007-es tanévtől kezdődően.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul veszi az Unitárius Óvoda kérését két óvónői állás meghirdetésére a 2006–2007-es tanévtől kezdődően.

14. Az építkezési-javítási segélyek elsőbbségi rendje 2006-ban. Előterjesztette dr. Szabó Árpád.

Az EKT az egyházközségeknek juttatott építési-javítási segélyekkel kapcsolatban 1 tartózkodás mellett az alábbi határozatokat hozta:

1. A 2006. esztendő segélyezésének elvi alapja az, hogy egyensúlyt teremtsen a nagy beruházások és az egyházközségek kisebb összegű szükségletei között.

2. Az egyházi központi hivatalba benyújtandó segélykéréseket kizárólag hivatali úton lehet felterjeszteni, esperesi és egyházköri véleményezéssel.

3. A pályázati kéréseknek az egyházi központi hivatalba való benyújtási határideje minden évben november 1-je. A késve érkezett pályázatok érvénytelennek minősülnek.

4. Az egyházi központi hivatal költségvetéséből kiutalt építési-javítási segélyekben való részesülés feljogosítja az EKT-t arra nézve, hogy szakemberei a segélyek felhasználását szakmai és pénzügyi szempontból ellenőrizzék.

5. A pályázati kéréseket kizárólag az EKT által kibocsátott űrlap mellékletében lehet benyújtani; az űrlap az Egyház honlapjáról tölthető le.

15. Az egyházi központ 2006. évi költségvetésének elvi kérdései. Előterjesztette dr. Szabó Árpád.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette az elnökség által előterjesztett elvi kérdéseket az egyházi központi hivatal 2006. évi költségvetéséről.

Ugyanakkor EKT felhatalmazta az elnökséget arra, hogy szükség esetén indítson jogi eljárást a kolozsvári önkormányzat és a Brassai Sámuel Líceum vezetősége ellen, a kollégiumi épület bérleti szerződésének megkötéséért.

16. Különfélék.

– Id. Szombatfalvi József kéri, hogy az EKT járuljon hozzá a beépített 9 hektáros terület helyett felajánlott legelőrész elfogadásához szántóterület értékben.

– Pap Mária kéri, hogy a központ az elszállásolást körültekintőbben intézze a jövőben, mert állandó szállásgondjai vannak.

– Nagy László javasolja, hogy a szabédi iskolának nevet kell adni, a falu szülöttjéről nevezzük el az iskolát, erről egy körlevélben kellene értesíteni az egyházközséget. Nehezményezi, hogy Maros megyében mind a 10 világi állás anyagi támogatását a reformátusok kapták.

– Kolumbán Gábor javasolja, hogy a közeljövőben az Egyház tegyen közzé egy nyilatkozatot a felekezetek közti békességes viszony tárgyában.

Az EKT a Különfélék napirendi pont alatt az alábbi határozatokat hozta:

1. Az EKT felhatalmazza a Székelykeresztúri Egyházkör esperesi hivatalát, hogy a beépített 9 hektáros terület helyett fogadja el a felajánlott legelőrészt kárpótlásként, szántó-egyenértékben.

2. Az EKT Pap Mária kérését tudomásul veszi, és megbízza az Egyházi Központ illetékes személyeit, hogy a gyűlések idején az elszállásolásokat zavartalanul oldja meg.

3. Az EKT Nagy László esperes kérésére szorgalmazza, hogy a szabédi iskola vegye fel Szabédi László költő nevét. Ugyanakkor az EKT felhívással fordul minden neves szülöttel rendelkező egyházközséghez, hogy azok is kezdeményezzék a helyi iskola elnevezését az illető személyiségről.

4. Kolumbán Gábor főgondnok javaslatára az EKT megbízta az elnökséget, hogy az EKT következő ülésére készítsen el egy nyilatkozat-tervezetet, amelyben az Egyház felhívja a más felekezeteket a türelmetlen magatartás és megnyilvánulások visszaszorítására. Az Egyházunk továbbra is a felekezeti együttműködés mellett kötelezi el magát, a türelem és a szeretet jegyében.

K.m.f.

Dr. Szabó Árpád	Kolumbán Gábor	Dr. Rezi Elek
püspök-elnök	*főgondnok-elnök*	*főjegyző*

Hitelesítők:

Nagy László	Kedei Mózes	Orbán Pál

maguk az egyházközségek. Ebben a formában ez a fejlesztési modell egy újabb alkalmazási módra tett szert, azt is mondhatjuk: úttörő projekt. A Project Harvest Hope felkérésére a folyamatban a következő hat unitárius egyházközség vesz részt: Énlaka, Homoródalmás, Homoródkarácsonyfalva, Homoródszentpéter, Kénos és Okland. A projektet 2005 decemberében kezdtük el.

Az alábbiakban részletesebben mutatjuk be a projektet. A HFÜ-modell keretében az adott közösségből kiválasztódik egy rátermett személy, aki képzési folyamatban vesz részt, amely felkészíti erre a munkakörre, ugyanakkor bekapcsolódik a már élő helyi fejlesztési hálózatba. Ezt követően helyi fejlesztőként tevékenykedik a települése és a közössége érdekében.

Az unitárius egyházközségek esetében a jelzett települések unitárius lelkészei választották ki azokat a rátermett személyeket, akikből majd HFÜ lesz. A kiválasztott személyek a Civitas Alapítvány által sikeresen alkalmazott modellnek megfelelő képzési programon vesznek részt. Ez a képzési program a következő témaköröket tartalmazza: csapatépítés (teambuilding), helyi közösségi menedzsment, konfliktusmenedzsment, tárgyalástechnika, közösség- és vidékfejlesztés, pályázatírás és projektmenedzsment.

A képzéseket követően a HFÜ-k a következő tevékenységi körben fognak dolgozni: serkentik a helyi közösség, az Egyház, az önkormányzat és a civil szervezetek együttműködését, beindítják a folyamatos társadalmi párbeszédet, támogatják a helyi közösség fejlesztési kezdeményezéseit, fejlesztési projekteket dolgoznak ki, és ezek támogatására pályázatokat írnak, a helyi közösség fejlesztési tervének a kidolgozásában vesznek részt, és ezek kivitelezésében vállalnak szerepet.

A képzéseket követően ezek a személyek nem maradnak magukra a felelősségteljes munkával. Amint fentebb említettük, a Civitas Alapítvány keretében már több éve működik ez a projekt, és az ezalatt kialakult HFÜ-hálózatnak ezek a személyek is tagjai lesznek. Ezáltal szakmai segítséget kapnak az alapítvány részéről, ugyanakkor folyamatosan információkhoz jutnak majd a fejlesztési és támogatási lehetőségekről.

A képzések március közepén zárulnak. Ezt követően a helyi fejlesztők elindítják közösségeikben a fejlesztési munkát. Tevékenységük első gyümölcsének bemutatására a 2006. május 30-a és június 1-je között rendezendő munkaértekezleten kerül sor. *Erre a munkaértekezletre szeretettel várjuk azoknak az egyházközségeknek a képviselőit is, akik érdeklődnek a projekt, a helyi fejlesztési munka iránt, és úgy gondolják, hogy közösségükből kikerül majd az a rátermett személy, aki majd HFÜ-ként tevékenykedik.* A hatékony munka érdekében korlátoznunk kell a jelentkezők számát. Ez alkalommal legtöbb 15 egyházközséget tudunk fogadni a munkaértekezletre. Arra kérjük az érdeklődőket, hogy a jelentkezési lap kitöltése mellett egy motivációs levél keretében fogalmazzák meg, miért gondolják, hogy értékes lenne a részvételük egy ilyen rendezvényen, egy ilyen fejlesztési munkában.

Jelentkezésüket (a motivációs levéllel együtt) *május 1-jéig* a következő elérhetőségekre küldhetik: *Aratás Reménysége Homoródért Alapítvány*, postacím: 537225 Ocland, str. Bisericii nr. 60, Jud. Harghita, tel/fax: 0266-224022, mobil: 0742-471992, e-mail: kelemens@zappmobile.ro.

A közelmúlt emlékei

Minden év kezdete új utak, történések reményét vetíti elénk. Minden tavasz lelkünk változásra váró, reménykedő-bizakodó óhajait teljesíti ki. Az alsófelsőszentmihályi egyházközségben ezzel a „hátha az idén minden jobban sikerül" hangulattal indultunk neki az évnek. Sok tartalmas eseményre került sor az elmúlt évben is, de „az ember mindig jobbat remél".

Csöndes perceimben eszembe ötlenek a közelmúlt élményei. Januári estén

gitárpengetést hallok, kellemesen meleg, családias hangulatban isszuk magunkba Márk Attila énekmondó bordalait, vallomásait. „Tájak jó szagával lett tele a lelkünk." Gyógyírként simogat a hangja vagy éppen vérpezsdítő ritmusban élénkít fel bennünket zenéje, amint elénk villant egy-egy szüreti jelenetet. Izgatottan szavalnak el pár verset a diákjaink, és ők is boldogan, buzgó tapssal jutalmazzák egymást és a gitárművészt. „Reggelig el tudnánk hallgatni" – jegyzik meg az idősebbek. Az sem bánt, hogy Gyéres helyett Kocsárdra kellett menni, hogy többen is lehettek volna; jó volt találkozni, beszélgetni, és érezni: a dal lelket-szellemet gyönyörködtet.

Téli mindennapjaink elfoglaltságából, farsangi alakoskodó fiatalok csoportja harsant bennünket nevetésre. Nyomukban varázslók, tündérek, törpék, bohócok színes kavalkádja sorjáz befelé. A rátóti csikótojáson is hiába üldögéltek Bíró uramék, nem kelt ki abból semmi! Majd cigánylányok tüzes tánca fokozza tetőfokig a hangulatot. Vidáman beszélgetve szürcsöltük az illatos teát, finom sütemények kel párosítva. Mindenki örült, gyerekeink a tombolának, vendégeink a főtt kukoricának, a szervezők pedig a jól sikerült szeretetvendégségnek.

A hiterősítő hét ez évi témája: „Ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük" (Mt

18,20). Istennek hála, kettő-háromnál jóval többen hallgathattuk estéről estére a vendéglelkészek prédikációit, tanításait. Miképpen bocsássunk meg egymásnak még hetvenszer hétszer is, s mai Péterekként hogyan gyakoroljunk alázatot, áldott szolgálatot. Ezt a szolgálatot mutatta be a Szentmihályi Vegyes Dalkör gyönyörű kánonok és vallásos énekek előadásával.

Március nyolcadika táján a férfiak is konyhatündérekké váltak: először is feltették a vizet forrni, majd különböző gyógyfüvekkel megszínesítették, cukorral, citrommal fűszerezték, végül óvatosan egyensúlyozva, szépen felszolgálták az ünnepelt hölgyek elébe, egy-egy szál virág és habos roló méltó kíséretében. S milyen vidáman figyelték ezt az akciót

folytatás a 8. oldalon

Dimény József

A közelmúlt...

folytatás a 7. oldalról

kedves nejeik! Csuda öröm volt rájuk nézni! Emlegették is az asszonyok sűrűn: „Ezt többször kellene gyakorolni!" Hát még a ráadás: az ügyességi verseny! Táncolni, narancsot egyensúlyozva a homlokok közepén, bekötött szemmel egymást jó fekete szilvaízzel beetetni, vagy tojásokkal erre-arra futva bójázni! Fergeteges jókedv kerekedett, nótázás is volt a végén.

De nemcsak vidám és felhőtlen emlékek vannak. Három héten belül kétszer énekeltük ugyanannál a családi háznál: „Tebenned bíztunk eleitől fogva...", lelkes tanítónőt és hűséges presbitert kísérve utolsó útjára. Fájó szívvel álltunk az autóbalesetet szenvedett huszonhét éves fiatalember betegágyánál, a családdal együtt imádkozva életéért, gyógyulásáért. Máig sem tudtam „feldolgozni" a mindig jókedvű, életet szerető lelkésztárs és barát váratlan távozását. Bánt, hogy nem hívtam a hiterősítő hétre, nem álltam meg többször beszélgetni vele. Ezt nem lehet az özvegyére és árváira való odafigyeléssel sem pótolni.

Csöndes perceimben eszembe ötlenek a közelmúlt élményei. Az örömök és bánatok hozzásegítenek megérteni az élet nagy dolgait. Jobbak, kedvesebbek kell hogy legyünk, egymásra jobban kell vigyáznunk. Hiszen ha segíteni-akarásunkkal jobbítani tudjuk egymás életét, ez megszűnik pusztán segítő szándéknak lenni, felelősséggé változik. Az egymás iránt érzett felelősség tettekre buzdító felszólítássá válik. Köszönettel tartozunk mindazoknak, akik így éreznek, feladatokat vállalnak, munkánkban segítenek, és mellettünk állnak.

Bartókot hallani

A nagyszentmiklósi születésű Bartók Béla unitárius volta vidékeinken közismert. Az Egyházba való betagolódásának döntése (és fiának unitáriussá-keresztelése) mögé azonban saját megnyilatkozásai révén alig lehet belátni. A 20. század zeneszerző-óriása nem tartott különösebben szoros kapcsolatot az Unitárius Egyházzal, de a vallási közösséghez-tartozását természetesen vállalta. Nagysága, életműve előtt ezért nem véletlenül hajtott fejet saját kezdeményezéséből az Egyház is, Bartók születésének 125. évfordulóján.

Március 26-án nagyívű megemlékezést tartottak – mintegy felsorakozva az országszerte rendezett Bartók-programokhoz – a kolozsvár-belvárosi templomban. Az ünnepi „lelki-szellemi alapozás", a zenetudományi értekezés, a Bartókot megidéző szépirodalom és természetesen a primer muzsika mintegy kétórányi programba szervesült ezen a vasárnap délelőttön. Érdekes – vitatható? – megoldásként e vasárnapon elmaradt a „szabályos" istentisztelet, hogy átadja helyét az áhítat keretébe illesztett emlékezésnek. Dr. Rezi Elek főjegyző ünnepi áhítata és dr. Szabó Árpád püspök megnyitó beszéde után Angi István egyetemi tanár idézte a hallgatóság elé a zene*tudomány*ban is otthonos Bartókot. Jeles szerzőnkről leginkább népzenegyűjtőként, az erdélyi, magyar, román, török, szerb stb. folklór-hagyomány univerzális zenei „ötvöseként", illetve a zene-világirodalom kozmopolita nagyságaként szoktak megemlékezni. Angi István ezúttal – különleges csemege gyanánt – néhány olyan hangillusztrációt hozott magával, amelyeken maga Bartók játssza zongoraműveit. Az illusztratív anyag egyúttal arra is szolgált, hogy a március 26-i programból teljesen hiányzó bartóki zongorairodalmat képviselje – mégpedig dokumentáris értékkel.

Angi István Bartók zenetudományi munkásságát méltatta

Béres Melinda és Márkos Albert Bartók hegedűkettősöket játszott
Jakabffy Tamás felvételei

Bartók Divertimentóját a Transilvania Filharmónia kamarazenekara adta elő
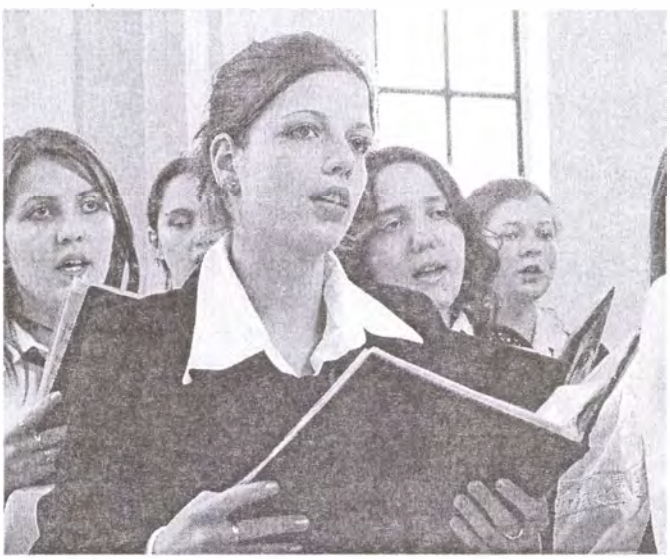
Magyar és szlovák népdalfeldolgozásokat énekelt a János Zsigmond Unitárius Kollégium Péterffy Gyula Kórusa. Interpretációjuk kidolgozott, érett volt

Újra élmény volt – és nem ért „felkészületlenül"! – a János Zsigmond Unitárius Kollégium Péterffy Gyula Kórusának produkciója (vezényelt Majó Julianna). A tudatos és szívós munka gyümölcsein ott fénylett a fiatalok kulturális hamvassága, az őszinte és *mindent-bele* érdeklődés, a népdalok és -feldolgozások értéktudata, becsülése. A zenei tömb további színfoltjai voltak Béres Melinda és Márkos Albert Bartók hegedűkettősei, illetve a híres-nevezetes *Divertimento* a kolozsvári Transilvania Filharmónia kamarazenekarának egységes, „testes", olykor virtuóz előadásában (Márkos Albert vezetésével).

Szilágyi Domokos versbe írt Bartók-emlékművét Csécs Márton teológiai hallgató mondta el, az amatőr – a szó értelme szerint tehát „szerető", kedvelő – összes erényével. Hangkezelését, dikcióját, tempóját, a szöveg tagolását, kontrasztjait jól alkalmazta a templomtér elektromos erősítésű akusztikai adottságaihoz. Ebben bizony gyakorlott színművészeknek is mintát adhat.

Az egyházi vezetőség végül meleg hangulatú állófogadással tisztelte meg vendégeit, a bartóki életmű és -példa iránt nyitott kolozsváriakat. E program jól egészítette ki az egy nappal korábbi, a Állami Magyar Opera pódiumára állított Bartók-emlékkoncertet, amelyen a Magyar képek, az I. rapszódia hegedűre és zenekarra, a Táncszvit és A kékszakállú herceg vára hangzott el (az opera zenekarát Selmeczi György vezényelte, hegedűszólót játszott Barabás Sándor, Kékszakállú: Szilágyi János, Judit: B. Konrád Erzsébet).

Majó Julianna karnagy joggal volt büszke kórusa teljesítményére

Jakabffy Tamás

A magány máglyáján

Isten társas lénynek teremtette az embert, így senkinek sem lehet célja, hogy „magányos cédrusként" nézzen szembe a villámokkal, tépesse lombját a viharokkal. De az sem lehet törekvése, hogy az égig nőjön. Hanem csak az, hogy a többi fák között szerényen meghúzódva közös erdőt alkosson, befogja lombsátrába az életet adó fényt, levezesse a hűsítő, tápláló esőt a szomjas gyökerekig, ágaival ölelkezhessen, odvaiba befogadja a madarak fészkét, és susogó imájával dicsérhesse az Istent.

Nem az a cél, hogy mihamarabb fejszések essenek neked idejekorán, csak mert önmagadban, magányosan te vagy a legvédtelenebb és legszembetűnőbb, s emléked csak addig éljen, amíg törzsedből keresztet vagy koporsót ácsolnak, ágaidból máglyalángot szítanak egy fagyos éjszakán, s ha kialszik a láng, ha kihűl a parázs és földi létedből mindössze egy maroknyi hamu marad meg, amit szétszór a szél, vagy betemet a feledés, akkor már annyi, mintha nem is léteztél volna.

Ha nem ez a cél – hisz jól tudod, annyit tanultál már – annyit növekedtél már szellemben és testben is, hogy megértsed: ezen a földön minden teérted van, és te is mindenekért élsz. Semmi sem lehet csupán *ön*magáért, *ön*célúan. Sem a születés, sem a halál. De főleg nem az élet, amelyet csupa nagybetűvel illene írnod. Mert az Élet maga a teremtés, a továbblépés, az átadás, a sarjadás, virágzás, gyümölcsérlelés, és – ha kell – az önfeláldozás, a halál vállalása, ha általa új élet, új fa, új erdő, új máglya hozható létre. Örök folytonosság...

Mi vajon az a cél?: hogy mindig egyenes gerinccel állj, szilárdan egy sziklatetőn, vagy az, hogy tanulj meg lehajolni is, ha valakit föl kell emelned, tanulj meg meggörbedni is, görnyedezni is másokért, alázatosan lenni egyenes gerincű, szerényen lesütni a szemed, de tiszta tekintettel nézni az Istenre, felebarátaidra, fa- és embertársaidra.

Az a cél, hogy szárnyakat adj a gondolatnak, teret, tettet, cselekedetet a hitnek, időt és végtelenséget a reménynek, szeretetet a szeretetnek, mert mindenekelőtt ez a legfontosabb. Mert szeretni is csak közösségben lehet. Az *ön*szeretet nem szeretet, hanem *ön*zés, *ön*imádat, amely végeredményben *ön*sajnálathoz vezet...

Ne gyújtsd meg soha magányod máglyáját, ne tápláld a magány tüzét, mert önmagadat emészti fel ez a láng csupán, és az sem biztos, hogy megtisztulsz általa, és úgy jutsz az Úr színe elé. Jobb, ha magányod bocsánatáért esedezel, és ágaiddal megöleled az erdőt, kebledre vonod az egész világot, hogy ne legyenek többé titkos, öncélú gondolataid, hogy ne légy többé legelőn „felejtett" vagy erdőtlen fa, „magányos cédrus", akit a vihar naponta zilálttá tépázhat, és a villám bármikor máglyává változtathat...

Simó Edmund

A régi és mégis új Passió

Nagy öröm tölti el a levéltárak, könyvtárak poros, időkoptatta iratai között búvárkodó kutatót, amikor olyasmit talál, amit már (vélhetőleg) elfeledtek. Elfelejtették, pedig értékes, szép. Elfelejtették, mert az ember mindig valami újat keres, mert az ember azt gondolja: ha nem „halad a korral", akkor műveletlennek, maradinak tartják. Pedig ami értékes, azt érdemes elolvasni, meghallgatni és megtanulni.

Az Erdélyi Unitárius Egyház levéltári iratai között húzódott meg évtizedekig az a kéziratos, teljes kottás passionálé, amelyet Kozma Mihály 1747-ben készített. A négy evangélium szövege alapján összeállított (ún. kompillált) passió, valamint Jeremiás próféta könyörgése és siralmai egy most megjelent CD-ROM segítségével ismertté válhat széles körben is a kolozsvári Schola Társaság és vezetője, Jakabffy Tamás jóvoltából (az új kiadvány kizárólag számítógéppel használható).

E passionálé keletkezését megelőző korban, a XVI. században a protestáns istentiszteleti zene a középkori énekkincsre támaszkodott. A reformáció követői anyanyelvre fordították a középkori énekanyagnak azokat a tételeit, amelyeknek szövege részint szentírási eredetű, részint az új hitvallási keretek közé illeszthető költői alkotás volt. Később a történelmi változások következtében a XVII. század végétől háttérbe szorult a protestáns egyházak gyakorlatában a magyar nyelvű gregorián zene, mert tudatosan kerülték mindazt, ami a középkori egyházra emlékeztetett. Ám az erdélyi unitárius egyházközségekben a passióéneklés hagyománya tovább élt, sőt egyes helyeken a mai napig fennmaradt, és buzgón gyakorolják. Ma, a megújulást kereső reformátorokhoz hasonlóan, egyesek az egyházi zene megújítására való törekvésükben az őskeresztény kor egyházzenei gyökeréig nyúlnak vissza.

A Kozma Mihály passionáléját bemutató CD-ROM betekintést nyújt az erdélyi unitárius kéziratos énekeskönyvek történetébe; megjelöli az eddig ismert források pontos lelőhelyét; részletes bemutatást nyújt a passióéneklés módjáról, adatokat közöl a passionálé koráról, terjedelméről, tartalmáról, a kötet címlapjáról, méretéről, állagáról és nem utolsósorban a címlap utáni és a zárólapokon található bejegyzésekről. Közli a passió szövegét és kottáját eredeti formájában, valamint mai átiratban. A két változat egymás mellett is

A gondnok-presbiteri értekezleteket március 19-e és 25-e között rendezték meg egyházköreinkben. A kolozs-tordai egyházkörben az értekezlet március 25-én volt Kolozsváron a belvárosi egyházközség szervezésében, a marosi egyházkörben március 24-én Székelykálon, a küküllői egyházkörben március 20-án Magyarsároson, a székelykeresztúri egyházkörben március 21-én Székelykeresztúron, a székelyudvarhelyi egyházkörben március 23-án Székelyudvarhelyen, a háromszék-felsőfehéri egyházkörben pedig március 19-én Kőhalomban. A konferenciákon Kolumbán Gábor főgondnok tartott előadást az egyházközségek önfenntartó felelősségéről, majd az egyházközségek gazdasági helyzetének vizsgálata következett, dr. Szabó Árpád püspök irányításával.

Egyházunk énekvezér-képesítő bizottsága március 27-én énekvezér-képesítő vizsgát tartott Kolozsváron. A vizsgán Jakab Borika újszékelyi és Józsa Emese kökösi tiszteletes asszony unitárius énekvezéri oklevelet szerzett.

Az Egyházi Képviselő Tanács április 7-én tartotta I. évnegyedi rendes ülését Kolozsváron. Napirenden többek közt az Egyházi Központi Hivatal 2006. évi költségvetésének elfogadása, az építési-javítási segélyek véglegesítése, és a lelkészi fizetés-kiegészítések megállapítása szerepelt.

Miklós István nyugalmazott unitárius lelkész életének 92. évében március 22-én Medgyesen elhunyt. 1914-ben született Küküllődombón, a kolozsvári Unitárius Főgimnáziumban érettségizett, majd az Unitárius Teológiai Akadémián szerzett lelkészi oklevelet. A brassói és fogarasi gyülekezetekben töltött segédlelkészi évek után a Fogaras-Nagyszebeni Egyházközség (1940-1948) és a Medgyesi Egyházközség (1948-1983) lelkészeként szolgálta egyházunkat. 1951-1958 között a Küküllői Egyházkör esperese volt, 1973-1983 között pedig a Főtanács és az Egyházi Képviselő Tanács tagja. 1983-ban vonult nyugdíjba, azóta Medgyesen élt.

Március 24-én búcsúztatták a medgyesi templomból, a szolgálatot Kiss Károly helyi lelkész végezte. Temetési szertartására szülőfalujában, a küküllődombói templomból került sor ugyanaznap a helyi temetőbe, a szertartást Péterfi Sándor lelkész végezte. Egyetemes Egyházunk nevében dr. Szabó Árpád püspök mondott búcsúbeszédet, Nagy Ferenc ny. lelkész, volt évfolyamtársa a lelkészi kar nevében búcsúzott tőle.

Nagy Ferencné sz. Báró Piroska tiszteletes asszony és énekvezér életének 89. évében 2006. április 7-én hosszas betegség után elhunyt. Énekvezérként egyházát hatvan éven keresztül szolgálta hűséggel az Irisz-telepi egyházközségben Kolozsváron, majd a recsenyédi, küküllősárdi és segesvári egyházközségben. Temetése április 9-én volt a segesvári unitárius templomból a helyi temetőbe. A szertartást Benedek Jakab segesvári lelkész végezte, az Unitárius Nők Országos Szövetsége és a helyi nőszövetség részéről Benedek Enikő tiszteletes asszony búcsúzott tőle, a sírnál Nagy Endre, a Küküllői Egyházkör esperese mondott búcsúbeszédet.

megjeleníthető és összehasonlítható; olvasható és tanulható. A kiadás az érdeklődők számára tartalmazza a passionálé nyomtatható változatát is.

Különleges értéke e kiadványnak az, hogy a passió *meghallgatható*. Ez pedig nagy segítséget jelenthet annak, aki tanítaná, és azoknak, akik nagypénteken el szeretnék énekelni. A passiót a kolozsvári Schola Gregoriana Monostorinensis tagjai szólaltatják meg. Az énekegyüttesnek nagy gyakorlata van a korabeli egyházi, liturgikus énekanyag szakszerű, magas művészi szintű bemutatásában.

Kétségtelen, hogy a hagyomány folytonosságának megszakadása miatt manapság sok protestáns fülének idegenül hat a gregorián zene. Még akkor is, ha anyanyelvünkön hangzik. Ám e zenében rejlő objektivitás, egyszerűség, tisztaság alkalmas eszközöket nyújt a Szentírás üzenetének átadására. A frissen megjelent CD-ROM olvasható anyaga szakszerű segítséget nyújt a régi értékek újra-felfedezéséhez, megértéséhez; a hangzó anyag pedig követendő példát állít a felfedezett régi értékek megőrzésére, továbbadására, a szép hagyomány folytatására.

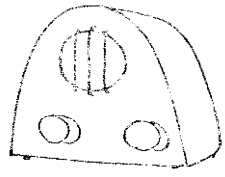

Unitárius rádióműsorok

Meditáció – az elmélkedés műsora
Kolozsvári Rádió, 909 m és 1593 m középhullámon, valamint a 95,6 MHz-es ultrarövid-hullámon, szerdai napokon, 9.30-kor.
Szerkeszti: Kovács Mária.
május 10., június 14.

Rádió-istentisztelet
Kolozsvári Rádió, alkalomszerűen, vasárnapokon, 17.30-kor.
Szerkeszti: Kovács Mária.
április 23., május 28.

Tavaszi virágcsokor
unitárius gyermekműsor havonta kétszer. Szerkesztik: Kovács Mária, Rácz Norbert, Koncz László
Kolozsvári Rádió,
szombaton reggel 9.15–9.30 között
április 22., május 6., 20.

Unitárius félóra
a székelyudvarhelyi *Príma Rádió*ban, a 87,9 MHz-en, illetve interneten a *www.prima-radio.ro* címen.
Szerkesztik: Csáki Levente, Gál Zoltán és Szabó Előd.
minden vasárnap reggel 8.30-kor.

Tiszta forrás
unitárius ifjúsági műsor a sepsiszentgyörgyi *Sláger Rádió*ban (105,9 Mhz).
Kéthetente, vasárnap 13 órától.
Szerkeszti: Lakatos Sándor
április 30., május 14.

Hallgassuk ezt a régi és mégis új passiót, bízva abban, hogy a többi, még könyvtárak, levéltárak mélyén rejtőző érték sem válik a feledés áldozatává. Jeremiás próféta szavait alkalmazva: az élő vizek forrását ne cseréljük fel repedezett kutakéra (Jer 2,13).

Dr. Péter Éva

Női teológusok Rómában

Arról, hogy milyen Európát képzelnek el

– ezt tűzte ki a CTI (Olasz Női Teológusok Kooperációja) március 30-a és április 1-je között megrendezett konferenciája témájául. Női teológusok Norvégiától Indonéziáig, napi nyolc előadás az olasz nyelvet követő pergő ritmusban angol fordítással, ötnapos elszállásolás egy apácazárdában a comboniánus missziós nővéreknél, félelmet nem ismerő száguldás a szűk utcákon, Róma gyönyörű látványosságai, felpördült élet az örök városban.

A reptéren nem találjuk a minket váró taxist, a telefonba szólaló nő csak olaszul beszél, a megadott címben csak az utcanév, s a középső nullás talál – ez volt az első találkozás Rómával. A taxisofőr alig beszél angolul, az árból nem sokat enged, ám annál nagyobb bevetéssel száguld a Via de Boccea felé. Amikor már megnyugodnánk, kiderül, hogy a cím nem jó, nyoma sincs zárdának, ez lakóház. Aztán egy „britis-angyal", aki olaszul is jól beszél, megtudja a zsaruktól, hogy ezen az utcán valóban van egy apácazárda, de nem a 207 alatt, hanem valahol a vége felé, az 506. számú épület. A buszra úgy ültetnek fel, hogy ilyenkor már úgy sem ellenőriznek, s amikor mindenki olaszul ugyanazt kiáltja nekünk a megálló felé hadonászva – leszállunk. Sötét van már, és a számot keresve nagy a döbbenet, mert előttünk a Rómát jelző tábla piros vonallal áthúzva. És mégsem esünk kétségbe, mert a szemközti benzinkutas azt mondja, ő szokott látni itt apácákat. Nem nagy szó ez itt, Rómában. Megtaláljuk a Román kívüli kaput, bekukkintunk: két romos épület... ez nem lehet. És még csengő sincs. De végre megvan: egy kedves olasz hang szól ki, utána nyílik a kapu. A sötét udvaron fogalmunk sincs, merre tovább. Kiderül, hogy felfelé még sok az épület, ami lentről egyáltalán nem látszik. Az egyikbe bekopogunk, de halvány gőzük sincs, hogy kik vagyunk. Azt mondják: fennebb. És már szalad is elénk egy nagyon kedves apáca, integetve.

Vacsora (10,30), a megszokott rend szerint ez itt 7 órakor történik, de még így is örülnek, hiszen kiderül, hogy már nagyon aggódtak miattunk... ismerkedés Mabellel, aki nincs beöltözve (ő velünk jön majd a konferenciára is), közben a minket fogadó nővér bocsánatot kérve elmegy, hogy tovább nézze a focimeccset. Itt amúgy 10 óra a lefekvési idő.

Mert reggel 6,30-kor mise. Hát erre mi nem fogunk felkelni.

Mindenki külön szobát kap. Másnap délelőtt van időnk szétnézni. Gyönyörű kert, szebbnél szebb növények, terméssel teli narancsfák. És nagy-nagy csend.

A konferencia helyszíne naponta változik, a leggyönyörűbb a szenátus épülete... olyan nagy bíbor székekkel, történelemtől hangos falakkal, a főhelyen Romulus és Remus, no meg a farkasanya. És minden ajtóban két őr.

A témák egymást követik, és figyelmet érdemelnek: Sokszínű Európa: spiritualitás, kultúra, egyházak; Európa: posztszekuláris vagy posztkeresztény?; A két nyugat; Nyugat mögött; Női teológusok: milyen eljövendő Európában?

Az előadók hosszú és változatos sorával ismerkedhettünk gyors egymásutánban. Figyelemre méltó volt a teljes jelenlét (különböző felekezetek teológusnői és persze apácái, mesteri vagy doktorandusi fokozatokban, és sok-sok dr., többnyire inkább katolikusok, hiszen ez mégis csak Róma). Jó volt látni az érdeklődést, követni az előadásokat, pedig az angol fordítást hihetetlenül megnehezítette az olasz nyelv pergő ritmusa, elannyira, hogy néha a szinkronfordítás is megszakadt.

Rendkívül érdekes és értékes volt különböző országok női teológusait hallgatni többnyire azonos témában. Legtöbbjük

folytatás a 12. oldalon

Ferenczi Enikő

Női teológusok...

folytatás a 11. oldalról

teológiai intézetekben tanító professzor, tiszteletreméltó publikációs listával mappájában. Mindenki hozza saját országa és egyeteme hangulatát. Érdekes volt felfedezni a sok közös vonást, vagy éppen „kihallani" a katolikus teológusnők várakozásait szakmájukban, a sajátos hittudományi kérdésekben vagy elismertségükben... És mennyire fontosak voltak az ebéd közben elhangzó beszélgetések, amit *working lunch* néven is illettek!

Intenzív, rendkívül tanulságos napok... Nemcsak az előadások, hanem az új ismerősök, a nagy közös beszélgetések, az apácákkal eltöltött idő – miközben őket megismerve a magunk hivatásában is erősödtünk –, az olasz mise, a mesélő épületek, a Szent Péter-bazilika hangulata, a Colosseum, a Pantheon, az Angyalvár, a romok... meg a pápa áldása.

Ez volt nekünk Róma 2006 tavaszán.

Asszonyi gondolatok húsvét körül

Húshagyókeddtől húsvétig a keresztény világ az ünnepre készül testileg, lelkileg, és – amennyiben a hétköznapok rohanása, stressze, szorítása engedi –gondolatvilágunkban is próbálunk ráhangolódni az ünnep jelentésére.

Húsvét a feltámadásnak, az élet diadalának, az örök életnek az ünnepe. Mennyi biztatás, reménykeltés, örömforrás van benne! A természet is, bár sokszor szeszélyesen, mégis diadalmasan megújul. Ilyenkor még jobban rácsodálkozunk, milyen titokzatos kincsünk maga az *élet*.

Az embereket mindig foglalkoztatta a lét kérdése, az élet és a halál, a halál utáni állapot. A filozófusok sokféle elméletet állítottak fel az élet titkának magyarázatára. A szigorú materialisták és evolucionisták kizárólag a fejlődéselmélettel próbáltak magyarázatot adni, a vallások Isten alkotó, teremtő munkáját hirdetik – többségükben ma már nem tagadva a fejlődéselmélet jogosultságát sem –, az orvostudomány az emberi testet akarja megismerni, annak betegségeit gyógyítani, a szellemtudomány szerint az emberi létet kozmikus erők, a világértelem összefüggései irányítják. A mai ember az információk rengetegében és a gyors hozzáférhetőség ellenére sokszor nem tudja, mit higgyen, és számára továbbra is csoda, titok marad az Élet, amelyet önmagában, társaiban, állatok, növények sokaságában megél.

Úgy érzem, nekünk, nőknek, asszonyoknak, lányoknak és anyáknak megadatott – ha nem is többet érteni, de – többet érezni, megtapasztalni az élet csodálatos voltáról. Hiszen mi észleljük először testünkben az ébredező életet, otthont adunk a megfogant, titokzatos Újnak, érezzük lüktetését, mozgását, testünkből való kitartó táplálkozását. Ma már az újszülöttet nem viszik el az anyától, a szülés után a testére helyezik, ott van a legjobb helyen. Az édesanya tejével táplálja, testével védi a csecsemőt. Az édesanya öle, melege, simogatása, hangja megnyugtatja, s ha kell, gyógyítja a kisgyermeket. Az újszülött világra segítése, a gyermeknevelés, a család számára az életet fenntartó táplálék elkészítése, az élet védelme, a betegek ápolása, az idősek gondozása hagyományosan női szerepek. Mind-mind olyan helyzetek – olykor embert próbáló feladatok –, ahol közelről érezzük az élet ritmusát, fejlődését vagy leépülését; de felelősségét, súlyát is.

Honnan kapunk mindehhez erőt, biztatást, megújulást? Húsvét üzenetéből, abból, hogy Jézus tanítását nem lehetett keresztre feszíteni, az ma is él a hitünkben, és számunkra, keresztény nők számára ma is „út, igazság és élet". Tőle tanulhatunk alázatot, áldozatkészséget, megbocsátást, erőt sorsunk elviseléséhez, embertársaink iránti szeretetet, hálát Isten iránt és feltétlen bizalmat az isteni gondviselésben.

Húsvét azt is üzeni számunkra, hogy az Élet igazi értékei nem enyésznek el. A szeretet, amelyet szüleinktől, nagyszüleinktől kaptunk és továbbadunk gyermekeinknek, unokáinknak, tovább él nemzedékről nemzedékre, és ez az örök élet.

Ez adjon nekünk erőt, biztatást és lelki töltekezést ebben az évben is húsvét ünnepén.

Asztalos Klára

FELHÍVÁS

Kérjük, adományozza személyi jövedelemadójának 2%-át az UNITÁRIUS NŐSZÖVETSÉG karitatív munkájára!

Szövetségünk adatai:
ASOCIAȚIA FEMEILOR UNITARIENE DIN ROMÂNIA
Sediu: 400105 Cluj-Napoca
B.dul 21 Decembrie nr. 5
C.U.I. (cod fiscal): 9343746
COD IBAN:
RO47 BTRL 0130 1205 9214 39XX

Gondoljunk időseinkre és rászorulóinkra !

Még nem késő! Ez év május 15-ig lehet leadni a pénzügyi hivatalokba támogatási igényünket valamely civil szervezet javára.

Részletek az *Unitárius Közlöny* márciusi számában a Nők Világa oldalon.

Mészkői nőnap

Idén is megünnepeltük március 8-át, a Nők Nemzetközi Világnapját. Bár az időjárás nem volt éppen tavaszinak mondható, sokan gyűltünk össze. A lelkészi család – nem nézve a sarat – mindenkit a papilak nappalijába hívott.

Ilyenkor a nőszövetség tagjai virággal szokták megajándékozni egymást. Az idén azonban másként alakultak a dolgok, a szokás megváltozott. Az új lelkész vezetésével a férfiak és a gyermekek ragadták magukhoz a kezdeményezést, és szereztek váratlan meglepetést az egybegyűlt lányoknak, asszonyoknak: minden jelenlevő nő egy-egy cserép virágot kapott, amit a fiúgyermekek adtak át nagy szeretettel. Ezt követte a kínálgatás a nők készítette szendvicsekből, süteményből – no meg a hosszan tartó jókedvű beszélgetés.

Nagyon szép estét töltöttünk együtt. Reméljük, Isten akaratából még sok ilyen szép alkalom adódik.

Halmágyi Piroska és Széll Éva

Keresztény Nők Világimanapja

Március 5-én kis létszámú, de lelkes csapat gyűlt össze a küküllődombói tanácsteremben a nőszövetség által szervezett világimanapi rendezvényen. Péterfi Sándor lelkész bibliamagyarázata után Péterfi Erika tiszteletes asszony elmondta, hogy idén a dél-afrikai nők állították össze az imanap programját, értük és velük együtt imádkozunk. Térképen betájoltuk Dél-Afrikát, majd a tiszteletes asszony rövid ismertető előadást tartott az ország éghajlatáról, felszínéről, természeti gazdaságáról, az ott élő asszonyok élet- és munkakörülményeiről. Ezután közös és egyéni imák, énekszámok következtek a nőszövetségi tagok részéről. Az asztalon déligyümölcsökkel megrakott tálak, házisütemények és tea várt a vendégekre. Az összejövetelről az imában és testvéri együttlétben megtisztult lélekkel távoztunk. (*Miklós Mária-Magdolna*)

Március 3-án Székelyudvarhelyen is megtartottuk a Keresztény Nők Világimanapját a Szent Miklós plébániatemplomban. A szervező Szent Anna Római Katolikus Nőszövetség idejekorán meghívóban értesítette az ökumené elkötelezettjeit a világimanapi összejövetelről és az azt követő agapéról az Iskola utcai Márton Áron Katolikus Ifjúsági Házban.

Örömmel vettünk részt ezen a közös egyházi rendezvényen. A több mint 200 résztvevő betöltötte a szép plébániatemplomot, és elmélyült áhítatban közös imával és énekkel gondoltunk a dél-afrikai keresztény nőkre. A katolikus, unitárius, református és baptista nők erős istenhittel imádkoztak, szívből énekelték *A keresztfához megyek* kezdetű éneket – mivel ez a hétvége a böjt kezdetét is jelentette. Kovács Sándor katolikus főesperes a közös összefogásra, a nők egyházban való jelenlétére és imádságos hitük erejére figyelmeztetett. Az imádságokba minden jelenlevő vallásfelekezet bekapcsolódott. Az elhangzott közös énekek – *Uram! Tehozzád száll imánk* –, valamint a katolikus ének – *A szeretet mindenkié* – szép befejezése volt az imanapnak.

A biztatás és áldás után mindenkit szeretettel megvendégeltek. A házigazdák szívélyessége alkalmat adott az ismerkedésre, a beszélgetésre a különböző felekezetű nőkkel – testvéreinkkel. A vallásos és világi énekek, imák, szépirodalmi alkotások színesebbé tették az együttlétet. A jelenlevők egyöntetűen elhatározták, hogy az elkezdett imaláncot folytatni kell, és közös programokat javasoltak a továbbiakra nézve. (*Blénessy Jolán*)

Segesváron a szász-evangélikus asszonyokon volt a sor az imanap szervezésében. Hat vallásfelekezet asszonyai szoktak részt venni ezen a napon. Így minden hatodik évben vagyunk „szolgálatosok" (1999-ben és 2005-ben voltunk vendéglátók az unitárius templomban). Előkészítő alkalmak február 2-án és 27-én voltak az evangélikus egyház tanácstermében. Az imanapot mindig március első péntekén, tehát meghirdetett napján tartjuk – így az idén is. Az imanap a szokásos háromnyelvű köszöntéssel vette kezdetét, majd következett a tájékoztatás Dél-Afrikáról, miközben a szervezők diákat vetítettek. Volt gyermekműsor is: hat iskolás kislány gitárkísérettel elénekelte az imanapi éneket. Az imádságra hívást is a házigazdák végezték. Mi unitáriusok (5 asszony) a hálaadó imádságot mondtuk. A bűnvallás és bocsánatért való könyörgés a római katolikus asszonyokat illette. Gyönyörűen énekeltek az ortodox asszonyok, és ők olvasták fel a dicséretet az imanapi füzetecskéből. Szentírási részlet hangzott el a Máté evangéliumából (26,6–13, három nyelven), amit szintén az asszonyok olvastak fel. Prédikáció, egyházi beszéd nem volt. A füzetecske VI. fejezetét a református asszonyok mondták el. A görög katolikus asszonyok részéről a VII. fejezet felolvasása betegség miatt elmaradt. Áldást mondott a szász-evangélikus lelkész, Hans Fröhlich Bruno. Az imanapi adományok összege 40 lej volt, amit a segesvári evangélikus öregotthon megsegítésére adnak át. A templomból kijövet Dél-Afrikából hozott teával kínáltak a szervezők. Egyéb hozzáfűznivalóként megemlíteném, hogy sajnos csupán mintegy ötvenen voltunk. Én titokban azzal vigasztalom magam, hogy mindez a kedvezőtlen, „egészségtelen" időjárásnak, a kettős frontbetörés hatásának tudható be. (*Benedek Enikő*)

Gyülekezetünk számára március immár 10 éve nem csupán a szabadságharc emlékünnepének a hava, hanem a Női Világimanapé is. Főképpen falunk nőtagjai vesznek részt az eseményen, amelyet mindig lelkesen várnak. Eljönnek a rossz idő ellenére is – mint ahogyan az idén is történt.

Az eseményt évről évre Andorkó Rozália unitárius tiszteletes asszony szokta megszervezni a különböző felekezetek vargyasi templomaiban.

Az utolsó imanapot 2006. március 6-án az új református templomban tartottuk meg, amely a Szent István-kori kis templom helyére épült. Ez a templom már az ötödik az ősi templomhelyen. Ilyen környezetben mutatta be a kilenc tagú ökumenikus csoport az imanapi szertartást. A csoportot Szőke Anna és Sütő Olga (katolikusok), Dimény Hajnalka, Mojsza Magda, Farkas Gabriella (reformátusok), Sóos Magda, Pál Gyöngyvér, Csorba Izabella és Andorkó Rozália (unitáriusok) alkották. Az alkalmi beszédet Székely Miklós református lelkipásztor tartotta a majdnem kilencvenet számláló ökumenikus gyülekezet előtt. Miután az ökumenikus csoport tolmácsolta a dél-afrikai nők imáját, a jelenlevők imádkoztak helyi vonatkozású dolgokért is.

Meghívásunkra a szomszédos Felsőrákosról 15-en érkeztek, hogy együtt imádkozzunk Dél-Afrikáért, hogy örvendjünk egymásnak mint jó szomszédok, hogy a

folytatás a 14. oldalon

Nőszövetségi munkaértekezlet Székelyudvarhelyen

Április 1-je, szombat. Mosolygó asszonyarcok köszöntenek rám a székelyudvarhelyi új templom imatermében, a helyi nőszövetségek képviselői. Harmincan vagyunk.

A tavaly tartott munkaértekezlet sikeresnek bizonyult, ez adta az ötletet, hogy az idén is találkozzunk. Célunk az volt, hogy átadjuk a Kolozsváron tartott médiatanácskozáson tanultakat, és előkészítsük a köri találkozót.

Asztalos Klára előadását a kommunikáció javításáról Blénessy Jolán ismertette. Péter Irma összefoglalta az *Unitárius Közlöny*, valamint a *Nők Világa* számára írt cikkek követelményeit.

A második napirendi pont: a köri találkozó előkészítése volt. Elfogadtuk, hogy az eddigi szokás ellenére a szervezést azzal segítjük, hogy a nőszövetségek képviselői fizetik az elfogyasztott ebédet. Ezt a határozatot a növekvő árak, illetve a résztvevők egyre gyarapodó száma indokolja. Tudatosítottuk, hogy a szervezés megkönnyítése végett a visszajelzések határidejét szigorúan be kell tarta(t)nunk.

Reméljük, hogy a munkaértekezleten „befektetett" munka sikeresebb köri találkozót eredményez, és sikerül hagyományt elindítani. (*Simó Melinda*)

Keresztény Nők...

folytatás a 13. oldalról

vargyasi és a rákosi nőegylet közti kapcsolatot erősítsük. Egy csokor szegfűvel és egy szép keresztszemes terítővel leptek meg minket, a vargyasi nőegyletet. Andorkó Ferenc unitárius lelkész is méltatta a Világimanapot, miután a házigazdák teával, finom süteményekkel kínáltak mindannyiunkat.

Távozáskor mindenki ajándékba kapott egy emlékfüzetecskét, amelyben Andorkó Ferencné csokorba szedett néhány gondolatot, amelyet az imanap és a közelgő nőnap ihletett.

A Keresztény Nők Vargyason is megünnepelt Világimanapja olyan felemelő esemény volt, olyan alkalom a résztvevőknek, amely arra késztet, hogy a jövőben is megszervezzük. (*Andorkó Rozália*)

Köri találkozó Mészkőn

Számomra idegen táj, ismeretlen emberek, mégis valami belső bizsergés, valami különös, de kellemes... Ilyen érzések kavarogtak bennem, amikor március 31-én elindultunk Mészkőre a kolozs-tordai egyházköri találkozóra.

Megérkezés, berendezkedés és várakozás – a kezdet jellemzői; a kétségek, hogy leszünk-e elegen? Vannak-e még fiatalok, akik számára fontos az ilyen jellegű találkozás? Kétségeinket eloszlatta az érkező nagy csapat, s a magukkal hozott jókedv, amely megtörte a falu csendjét. A szálak szövődni kezdtek... Kötetlen ismerkedés, néhány kedves bevezető szó nyitotta a rendezvényt, amelyet az imaheti istentisztelet folytatott. Az „alabástromfalu" világába történő beavató sem maradhatott ki. Kék szalag és egy gyertya fénye tudatta, hogy összetartozunk. S mert minden beavató bizonyságtevéssel is jár, vittünk magunkkal egy olyan játékot, amely igencsak nehéz próbatételnek bizonyult. A nagy kaland neve: Nap fia – Hold lánya. Az éjszaka csendjében a faluval ismerkedtek a csapatok, kerestek csigaházat, készítettek emlékkoszorút, kiderítették, melyik a legnagyobb házszám a faluban, seprűt, fésűt, fogast, tányért készítettek faágakból, sárból, kőből. Igazi túlélőknek bizonyultunk. Mindebben még a borongós, esős idő, a sár sem akadályozhatott meg!

Másnap a természet is nekünk kedvezett, hiszen kora reggel már hétágra sütött a nap. A reggelit és az áhítatot követően mélyebb betekintést nyertünk Balázs Ferenc életébe és munkásságába. Tudatosult bennünk, hogy hitünk csupán cselekedetekkel társulva értékes, s hogy álmainkhoz, terveinkhez foggal-körömmel ragaszkodnunk kell. Később kék kendőt batikoltunk, hogy összetartozásunknak kézzelfogható emléke is maradjon. Mindezek után a helyi egyletek működése került terítékre.

A kiadós ebédet követően sétára indultunk. Ezalatt nemcsak a tavaszi napban fürdőzhettünk, hanem jobban megismertük a tájat is, amelyről a délelőtt folyamán hallottunk: az egyedi templomot, a temetőt, Balázs Ferenc sirját, házikójának helyét, a sárga füves domboldalt, a maga nyugalmával, szépségével, a helyet, amely Aranyosszék templomtornyaira mutat, s mely szemtanúja múltnak és jelennek. Lélekben feltöltődve érkeztünk az imahét záró istentiszteletére.

Egy furcsa véletlen folytán egy más térségbe, a játékzónába kerültünk. Felszabadult a jókedv, megmozgattuk elgémberedett tagjainkat. A játékból természetesen nem maradhattak ki az április-elsejei tréfák sem. Rájöttünk: ilyenkor csak tréfa, hogy a boka eltörött, s ezt fejfájás-csillapítóval gyógyítani lehet, minthogy az is, hogy a kocsi csak úgy véletlenül árokba borul. Azzal a tudattal aludtunk el, hogy van még néhány ember, aki ugyanazt teszi és akarja, mint mi. Vannak, akik hiszik, hogy mindez jó!

A vasárnapi nehéz ébredést követően részt vettünk az istentiszteleten, ahol egy rövidke alkalmi műsorral megköszöntük az egyházközségnek, hogy befogadott bennünket. Az „alabástromfalu" barátságos helynek bizonyult, kedves, segítőkész emberekkel, türelmes, erőből és jókedvből ki nem fogyó *papnénivel* és *papbácsival*.

Eljöttünk, és magunkkal hoztunk néhány dalt, egy kedves emléket, és azt a jóleső tudatot, hogy nem vagyunk magunkban, és vannak emberek, akikhez bátran fordulhatunk. A találkozó végére rájöttem, hogy ez a kellemes, bizsergető érzés kellett ahhoz, hogy szebbek legyenek a hétköznapok, hogy jusson eszembe egy arc, ha valaki elkezd dúdolni egy ismerős dallamot. Fehérlófia, istenszülötte, az út előtted áll...

Vass Zsuzsánna

Tavaszra

A hideg ne ijesszen el! A szürke felhőtakaró ne bütykösödjön lelkedre, hiszen a tavasz ott lapul az egyre virgoncabb szempárokban, a szélben, a sarjadozó fűben. Meggémberedett tagjaidat jólesően ropogtasd meg! Csüggedő tekinteted emeld a magasba, és hagyd, hogy a szél játsszék kócos hajaddal! Mindennapos robotolásodban állj meg egy percre! Kopogó lépteidben halld meg a templomok csendjét! Takard be a régi gondok helyét! Örökös elégedetlenséged és panaszod már sértő! Keresd az önmagadhoz és Isten megismeréséhez vezető utat, s figyelj! Figyelj barátaidra, az öregek barázdált arcára, az egymásba kulcsolt kezekre, és vedd észre a bizonytalan lépteket! Tanuld a türelmet, és a bölcsek hallgatásával várd ki álmaid beteljesedését! Kirándulj, tanulj, gyermeteg örömmel élvezd a könnyed és tavaszi ruhákat! Nevess a Napba, és légy szerelmes az életbe!

Demény Enikő

Hírek a mészkői ifjúság házatájáról

Legutóbbi beszámolónk (UK, 2006 február) óta újabb tevékenységekkel bővült a mészkői Balázs Ferenc Ifjúsági Egylet élete. Február 19-én az istentisztelet után sikerült egy rövid beszélgetés kapcsán megismerkedni az országos egylet két tagjával, Rácz Norberttel és Kovács Máriával, akik ízelítőt adtak az ifjúsági élet tevékenységéből, a lehetséges programokról. Egyelőre a „hallgatóság" szerepét töltöttük be. Még nagyon az elején vagyunk az egyletes életnek, de reméljük, hogy a következő alkalommal már mi is be tudunk számolni a „gondjainkról", terveinkről, sőt eredményeinkről is.

S addig – nehogy elfelejtsük – kettőt ezennel el is mondunk: első rendezvényünk a Farsangzáró mulatság megszervezése volt. A nőszövetséggel szövetkeztünk erre az alkalomra. Mi előkészítettük a Balázs Ferenc szeretetotthont az eseményre, ők főzték a teát, hozták a süteményt. A délutánt a kisiskolások rövid farsangi színdarabja nyitotta meg – a jelenlevők nagy derültségére –, amit álarcbemutató követett. A hangulat csakhamar felmelegedett az ugyancsak meleg teához, a süteményhez és a tombolához (amelynek bevételén a nőszövetség nagylelkűen megosztozott velünk), no meg a tánchoz is, amit tízig abba sem hagytunk. Így volt, jó volt. Hátha még lesz.

Aztán jött a nőnap, s a legények a leányokat is megajándékozták virággal, nemcsak a nőket – így mi is örvendhettünk. De március ennél is nagyobb eseménye a magyar szabadságharc megünneplése volt, március 19-én a templomban.

Ez is közös munka volt: gyermekek, egyletes fiatalok, asszonyok vettek részt a próbákon. Így elég gyorsan állt össze a műsor, amelyben a felnőttekkel együtt 21-en vettünk részt. Már a szombati főpróba is majdnem megvolt, amikor vendégeink érkeztek: a Peregrinus együttes három tagja. Valahogy összehangoltuk a gitárt, a hegedűt és a furulyát a mi hangunkkal, s már csak vasárnapi előadásra vártunk. Hogy miként sikerült, azt ítéljék meg a jelenlevők. (Hála legyen Istennek, szép számban voltak jelen!). Az asszonyoknak – ezúttal is nagyok „kitettek magukért" – segítségükért hálásak vagyunk. Mint ahogy a Peregrinus együttesnek is, akik bejátszásaikkal emelték a műsor ritmusát, és rövid koncertjükkel az egész ünnepség fényét.

Most éppen a körí találkozóra készülünk. Majd erről is beszámolunk. Addig is, üdvözlettel

a mészkői ifjúság

Kedves Felfedezők, kedves Barátaink!

Szeretettel köszöntjük hűséges és most csatlakozó játékosainkat egyaránt. Kezdő játékosaink számára íme a régi „hármasszabály":

1. A kezetekben levő *Unitárius Közlöny*ben találjátok meg a helyes választ a Forgószél kérdéseire. Levélben kell válaszolnotok a lennebb megadott címre, a kivágott és olvashatóan kitöltött szelvényen, illetve külön papírlapon a Tükör-rovat feladatára – mindezt egyetlen borítékban postázva.

2. Ajándékpontot kap – az aktuális fordulóban elért pontszámának felét –, aki új versenytársat szervez be. Ne feledjétek: a frissen beszervezett játékosnak legalább három fordulóban játszania kell, és fel kell tüntetnie az őt játékba bevonó társának a nevét.

3. Aki a kérdésektől eltérő tárgyú, komolytalan válaszokat ad, automatikusan kiesik a játékból.

Igyekezzetek pontosan válaszolni a feladatokra a maximális pontszám elérése érdekében, hiszen várnak az ajándéktáborok és a különféle értékes ajándékok.

Ne feledjétek: ti is javasolhattok a Tükör részére kreativitást fejlesztő feladatot! A sikeresebbekből válogatunk, és feltüntetjük a feladatgazda nevét is.

Forgószél

1. Melyik újszövetségi könyvben található a következő jézusi mondás? „Ha ennek a hegynek azt mondjátok: »Emelkedj fel, és vesd magad a tengerbe«, az is meglesz."

..... **5 pont**

2. Melyik erdélyi települést nevezik „alabástromfalunak"?

..... **5 pont**

3. Hány éves a Nemzetközi Vallásszabadság-Egyesület?

..... **5 pont**

Tükör

Engedd szabadon a fantáziád! Írj egy-két oldalas elbeszélést, amely az emmauszi tanítványok történetét foglalja össze úgy, mintha te is ott lettél volna közöttük!

A válaszok beküldési határideje: **2006. június 1.** • Küldeményeteket az alábbi címre várjuk: Fekete Levente, 527005 Aita Mare, Str. Főút 349. jud Covasna

Lapszámunk szerzői: **Andorkó Rozália** francia- és románnanárnő, tiszteletes asszony (Vargyas), **Benedek Enikő** út- és hídépítő almérnök, tiszteletes asszony (Segesvár), **Blénessy Jolán** óvónő (Székelyudvarhely), **Bokor Ágnes** mérnök (Kökös), **Demény Enikő** diák (Kolozsvár), **Dimény József** lelkész (Alsófelsőszentmihály), **Ferenczi Enikő** teológiai oktató, PTI, kórházlelkész (Kolozsvár), **Ferenczi Mária-Magdolna** agrármérnök (Sepsiszentgyörgy), **Halmágyi Piroska** háziasszony (Mészkő), **Kecskés Csaba** lelkész (Marosvásárhely), **Miklós Mária-Magdolna** ny. magyartanárnő, (Küküllődombó), **Pálffy Tamás Szabolcs** lelkész (Marosszentgyörgy), **dr. Péter Éva** egyetemi oktató, BBTE (Kolozsvár), **Simó Edmund** (Sepsiszentgyörgy), **Simó Melinda** pszichológus, tiszteletes asszony (Homoródjánosfalva), **Széll Éva** háziasszony (Mészkő), **Vass Zsuzsánna** teológiai hallgató (Kolozsvár)

Goethe az építészetről

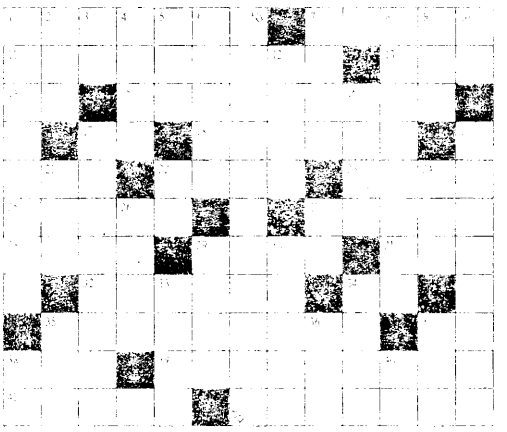

Vízszintes: **1. A nagy német költő gondolata.** 7. Kenyeret vágó. 11. Ajkat vörös színűre fest. 13. Kályha sütője. 14. Alumínium vegyjele. 15. Felületi sérülés a bőrön. 17. Igekötő. 18. Kerti növény. 20. Északi férfinév. 22. ... Kornél, Kosztolányi Dezső hőse. 23. Női név, decemberben elkészítik viselőjének a székét is. 25. Szilágy megye székhelye. 27. Kánikula. 28. Egyidős testvérpár. 29. ...dinka, halfajta. 31. Ily módon. 32. Egy évtizede. 34. A vendéglős lapja. 35. Lassan belemegy. 37. Szikladarab. 38. Széles csík. 39. Hízik. 41. Kisgyerek nyakába akasztott ruhadarab.

Függőleges: 1. Lassan halad előre. 2. Orosz teherautómárka. 3. Teljes. 4. Hópehely. 5. Tollforgató. 6. Lekaszált fű, gabona csonkja. 7. Orosz vadászgép volt. 8. Elad. 9. Vadász rejteke. 10. Silbak. 12. Süteményfajta. 16. Puskával megöl. 17. Közepébe rakó. 19. A kapitalisták összessége. 21. Lyuk, népiesen. 22. Bosszús szócska. 24. Vállalati forma. 26. Kémiai anyagcsoport. 27. Népiesen szólít. 29. Időben meg nem érkező. 30. Magzatot veszít. 33. Zsinóros férfikabát. 34. Fen. 35. Táncmulatság. 36. Kárt tesz. 37. Szenvedés. 38. Tagadószó. 40. Ellenben.

Fürdik a székely

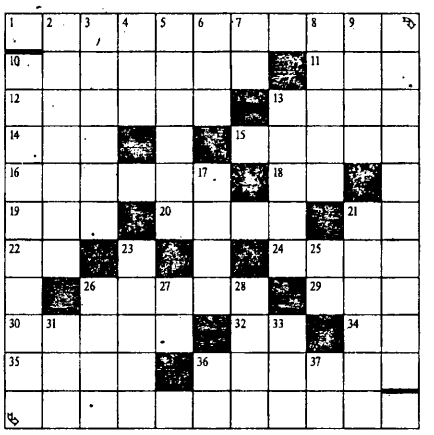

Kaszálni volt a székely a fiával, megizzadtak erősen, hát egyet fürödtek a patakban, felöltöztek és hazamentek. Az öreg egész évben kereste a lajbiját, meg volt győződve róla, hogy amíg fürödtek, valaki ellopta. Következő évben ismét ugyanabban a dűlőben vágták a füvet, munka után ismét elmentek fürödni. Elkezdenek vetkőzni, egyszercsak a fiú felkiált:

– ... ! *(a poén a rejtvényben)*

Vízszintes: **1. A poén első része.** 10. Ilyen testületnek is nevezik a bíróságot. 11. Hátulról támad. 12. Indián törzs. 13. Lant. 14. Szilaj. 15. Sophia ..., olasz filmcsillag. 16. Szalonna főzése. 18. Helyrag, a -re párja. 19. ... Angeles, amerikai nagyváros. 20. Másik indián törzs. 21. Rangjelző. 22. ... királya, Lalo opera. 24. Viccelődés. 26. Éghajlat. 29. Fejen nő. 30. Mályva-féle dísznövény. 32. A szív közepe! 34. Szeben megyei autójel. 35. Spanyol női név. 36. Pest megyei község lakója.

Függőleges: 2. Faragatlan. 3. Áruba bocsátás. 4. Széles csík. 5. Gabona betakarítása. 6. Hálószövő állat. 7. Földet forgat. 8. Mitológiai végzetistennő. 9. Ebbe az irányba. **10. A poén befejező része.** 13. Magyar kártyajáték. 17. Látószerv. 21. Felfüggeszt (tárgyat). 23. Wass Albert amerikai regényhősnője. 25. Költői indulatszó. 26. Svájci festő volt (Paul). 27. Lekvár. 28. A Kaspi-tenger melléktengere. 31. Férfifehérnemű. 33. Lám. 36. Női köszönés. 37. Keresztül.

A rejtvényeket Forrai Tibor készítette

A rejtvény-megfejtések beküldési határideje: **2006. június 5-e**. Csak azok vehetnek részt a könyvnyeremény-sorsoláson, akik mindkét rejtvény helyes megfejtését eljuttatják szerkesztőségünkbe. A nyertes nevét júniusi lapszámunkban közöljük.

Februári rejtvényeink megfejtése: *Nyelvi totó*: 1, X, 1, 1, 1, 2, 2, 2, X, 1, 2, 1, X, 2; *Ajándékvásárlás*: „Ami azt illeti, vehetnék melltartót és bugyit is."

Könyvjutalmat nyert **Sebestyén Gyula** székelykeresztúri olvasónk. Gratulálunk!

Unitárius Közlöny

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőbizottság:
dr. Rezi Elek főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Gyerő Dávid
Kovács István Sándor
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina (Ifjúsági Oldal)

Szedés: **Rezi Éva**
Tördelés: **Ruzsa István**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári
Heltai Gáspár
Unitárius Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927
e-mail:
tamas.jakabffy@unitarius.com

A lapszám megjeleníthető
az Erdélyi Unitárius Egyház
központi honlapján:
www.unitarius.com

Lapterjesztés és adminisztráció:
Szabó Zoltán
A lapok kiszállításával
kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
minden hónap 5-e.

15 napnál régebbi eseményről szóló
olvasói tudósításokat
nem teszünk közzé.
Kéziratokat nem őrzünk meg,
és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket
kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézeteit.

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888–1948/1990. 16. (76.) évf.
5. szám. 2006 május
Ára: 1 lej, előfizetőknek: 0,70 lej

A mindig ügyeletesek

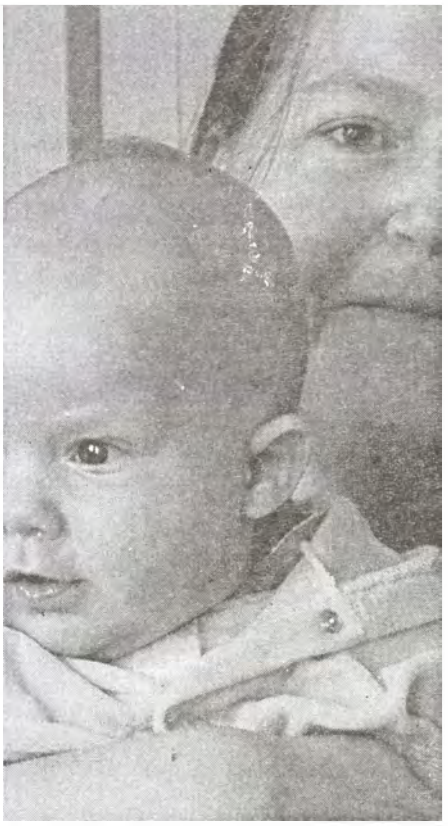

Anyák napja minden kétséget kizáróan az egyik legmagasztosabb ünnepünk. Megérdemelné, hogy pirosbetűs ünnepként jelenjék meg az unitárius falinaptáron is!

Anyák napja: a mindenkori édesanyák iránti tisztelet, szeretet, hála és megbecsülés ünnepélyes kifejezése. *Ünnepélyes főhajtás* azok előtt, akik féltő gonddal szívük alatt hordoztak, hosszú vajúdás, sok kín, vagy akár életük kockáztatása árán is világra hoztak bennünket, sok-sok áldozattal felneveltek és felkészítettek az életre. Úgy vigyáztak ránk, mint a szemük fényére.

Akik életünk 30. évén túljutottunk, úgy vagyunk, hogy már-már meghatottság nélkül ki sem tudjuk ejteni anyanyelvünknek e páratlan szép szavát. Ha róluk beszélünk, szinte mindig akaratlan könnyek szöknek szemünkbe, és őszinte gyermeki megindultság szorítja el torkunkat. Érthető, hiszen az anyatejjel szívtuk magunkba e szó bűvös varázsát, édes ízét.

Kimondjuk e szót: *édesanyám* – s a fogalom életre kel sok-sok emlék társaságában, és egy „egész világ" elevenedik meg képzeletünkben. Kimondjuk e szót, és egy jóságos, áldott arc elevenedik meg előttünk, szegődik mellénk örök útitársul. Kimondjuk e szót, és a gyermekkor elbűvölő, felejthetetlen, gondtalan, csodálatosan szép világa tárul elénk, s átforrósítja szívünket. Kimondjuk e szót, és egy meleg, biztonságos, minden bajtól, bánattól, rossztól megóvó családi otthon képe elevenedik meg előttünk, ahol Istennek egy csodálatos teremtménye – az édesanya: *a mindenes, az állandóan ügyeletes* – áll huszonnégyórás készenlétben értünk. Igen, mert való igaz, hogy az édesanya: *a család szíve*. Az ő szeretete, jósága soha el nem lankad.

Kimondjuk e szót, és féltő ragaszkodás, gyöngédség, önfeláldozó odaadás, önmagát nem kímélő áldozatvállalás társul mellé.

Isten mellett nekik köszönhetjük életünket. Ők minden bizonnyal, minden kétséget kizáróan Isten valódi munkatársai az élet fenntartásában és továbbadásában. Így vitathatatlanul igaz, hogy az életetadó és -őrző anya a halál ellenpólusa. Az anyaság fogalmához ezért kötődik már az ősi időkbe gyökerező mítoszokban is szépség és erő, szeretet és gyöngédség.

De ők tápláltak, gondoztak, gyöngéd szeretettel ringatták bölcsőnket, féltő ragaszkodásuk és szeretetük éltető védettséget, biztonságos oltalmat jelentett számunkra. Mostak, főztek, takarítottak, *három műszakban dolgoztak egyszerre*, ők: az édesanyák!

„Hallgass, fiam, apád intésére, és ne hagyd el anyád tanítását, mert ékes koszorú ez a fejeden és ékszer a nyakadon!"

(Péld 1,8–9)

Kimondjuk e szót, és hallani véljük hangjuk, szavaik, amint az első imádságra, az első versekre tanítanak, s érezzük kezüknek biztos mozdulatát, amellyel az első betűk megformálásában irányították kicsi kezünket. De halljuk okító, tanító, nevelő, jó irányba terelő, mindenkor javunkat kereső szavaikat, tanácsaikat is.

Kimondjuk e szót, és látni véljük őket, amint a napi gondok közt őrlődnek, fáradhatatlanul dolgoznak gyermekeik szebb jövendőjéért, s közben teljesen megfeledkeznek önmagukról. S ebben az állandó munkában szinte észre sem veszik az évek suhanását, tovatűnését, csak azt, hogy megöregedtek, testileg megtörtek, szépségük odalett, feláldoztatott az anyaság oltárán, de érzik, tudják, hogy gyermekeik szemében, szívében mindig ők maradnak a legcsodálatosabb lények a világon. Ők tehát a semmivel és senkivel nem pótolható teremtményei Istennek.

Ezért kell nekünk időnként megállnunk a nagy rohanásunkban, a napi „életcsatákban", küzdelmekben, és rájuk figyelnünk, fejet hajtanunk előttük. Csupán észrevenni, elismerni, és értéke szerint megbecsülni azt a tengernyi sok áldozatot, fáradságot, amit értünk hoztak, mert ismerjük be, hogy amivé lettünk,

folytatás a 4. oldalon

Józsa István Lajos

Pihenés, szabadság, feltöltődés, lelki béke

A nyár közeledtével egyre gyakrabban hallottam a nekem szegezett kérdést: „Hova mentek szabadságra?"

Először váratlanul ért a kérdés, mert nem volt rá válaszom, majd kezdtem elgondolkodni, és egyre többet elmélkedtem a szabadságon, a nyaraláson. Először úti célok kezdtek megfogalmazódni bennem, hova mennék szívesen, majd hogy miért mennék oda, mi van ott, amit itthon nem kapok meg.

De miért van szükségünk a pihenéshez „elmenésre"? Mit jelent a pihenés, a szabadság?

A szabadságot úgy is értelmezhetem, hogy *el*szabadulás, *kis*zabadulás valahonnan – valahová. Pihenésen is sok mindent lehet érteni, egy jó alvást, egy rég áhított film nyugodt megnézését a tévében, kertben-üldögélést egy üveg sör vagy egy pohár gyümölcslé mellett, olvasást – de ha mindez nem társul igazi feltöltődéssel, ha nincs valami szellemi többlet, amely a lelki egyensúly el- vagy visszanyeréséhez is vezet, akkor talán nem is igazi pihenés a „pihenés". A testet kétségkívül szoktuk pihentetni. De nemcsak a testnek van szüksége ellazulásra, hanem a léleknek is feltöltődésre. Furcsa: ahogy a testnek pihenésre van szüksége, hogy erőre kapjon, úgy a léleknek erőre, töltődésre, tevékenységre, kihívásra és békére. Viszont csak akkor tudok jól dolgozni, van erőm az előttem álló feladatokhoz, ha lelkemet karbantartom. Test és lélek egységét jól példázza az, hogy *előbb* van szükség a lélekerőre, és csak utána a testi erőre, ha valamit meg akarunk valósítani. Elszánás, összeszedettség, bátor kezdet nélkül az izomerő vagy a fizikai állóképesség mit sem ér.

De térjünk vissza a szabadsághoz! Az ember azért kívánkozik szabadságra menni, mert a pihenés és a feltöltődés, amire vágyik, valami *más*. Vannak talán az olvasók között, akik e mondat olvastán arra gondolnak: nekik nem kell szabadság, *igazából* még soha nem voltak szabadságon, vagy nincs idejük és lehetőségük, hogy elmenjenek, megtalálják a mindennapi élethelyzetekben a pihenés és újratöltődés lehetőségeit. A szabadságolás tán csak valami úri hóbort. (Nekem – ha szabad ezt megjegyeznem – két lehetőségem is van, ha így érvelnek: vagy őszintén csodálom, vagy egyszerűen nem hiszem el.)

A szabadságolás feltételezi, hogy az ember (családjával együtt) elutazik valahová. Ennek érdekében jóelőre gyűjteni kezd, sok esetben az év tizenegy hónapjában valósággal kuporgat, hogy tíz napig távol legyen megszokott környezetétől, világot lásson vagy akár csak letelepedjék egy eldugott patak partján a sátrával vagy egy csendes, barátoktól kölcsönzött nyaralóban, és csakis valami *más*t csináljon, mint a mindennapokban. Erre viszonylag keveseknek van módjuk. Egy másik lehetőség az, amikor barátok vagy rokonok hívják meg pihenni vagy „világot látni", viszont ennek is megterhelő lehet az „anyagi vonzata". Ez talán mégis a jobbik eset, amikor a családnak megvan a lehetősége a szabadsághoz és pihenéshez, feltöltődéshez. De vajon tényleg pihenés- és feltöltődés-e az eredménye ezeknek a sokszor nehéz áldozatok árán megszervezett utaknak? Ha igen, akkor megérte, mert a szívben örömmel, mosolygósan, testi és lelki erővel, szép emlékekkel térnek vissza a hétköznapokba. Ám ha még kifacsartabban, esetleg felborzolt idegekkel térnek vissza a hőn áhított nyaralásból, a helyzet csak még rosszabb lesz.

Pihenés, szabadság, lelki béke – írtam a címben, ez mind *más*, mint hétköznapi létezésünk.

Van, amikor nehezen tudom megfogalmazni, mi az a *más*; csak ha megtapasztalom, akkor érzem: igen, ez az, amire szükségem van. Ilyen lehet a barátokkal való együttlét, egy napsütéses délután, amikor világot megváltó tervekről beszélgetünk, közös sütés-főzés (nemcsak nőknek és nőkkel), egy jó beszélgetés a barátokkal, régi emlékek felidézése, a ritkán látott kedvesekkel való együttlét, egy kirándulás a közeli domboldalra vagy mezőre, séta és elmélkedés egyedül vagy a szerelmeddel, együtt-éneklés, együtt-tervezés és -megvalósítás – és még hosszasan folytathatnám.

És – imádság egy hűs templomban, amikor néhány perc erejéig megérzed a szenttel való kapcsolatot, azt, hogy lelki erőd, lelki békességed Istentől származik.

Ezek után az ember lelke újra lebeg, boldog, békés, mindent a legjobb színben lát, új tervek, célok születnek, amelyekért érdemes dolgozni.

Jézus is szükségét érezte a feltöltődésnek, az imádságnak. Ilyenkor magányba vonult, és csendben imádkozott, amíg újra megtalálta a lelki egyensúlyt és a belső békét.

Béke, békesség: ez az egyik leggyakrabban használt fogalom a Bibliában. Nem véletlenül. Hiszen a boldogság, a reménység, a biztonság mellett leginkább erre vágyunk. Arra az állapotra, amelyben „elintézettnek" érezhetjük a lelki problémákat, „helyükre kerülteknek" tudjuk a dolgokat életünkben, megújult erővel folytathatjuk tennivalóinkat. A béke többet adhat, mint mindennapi életünk előre látható tervezését. Egy ismerősöm mondta: neki az a feltöltődés, amikor segíteni tud egy rászorulón, és látja, hogy örömet és könnyebbséget okozott cselekedetével.

„...A Lélek törekvése pedig élet és békesség" – mondja Pál apostol (Róm 8,6b), törekvés arra, hogy az ember valóban tudatosan, békességgel élje le életidejét.

De nagyon sokszor nincs időnk pihenni, felüdülni, nincs időnk örvendeni az életnek, mert igazából nincs meg bennünk a kellő akarat, határozottság és lélek, hogy önmagunk legbelső szükségeire is figyeljünk – a lelkünkre. Vagy mégis megvolna?

Kenéz Ferenc verssorai jutottak eszembe: „»Ha nem jön közbe semmi, / vasárnap megyünk / kirándulni!« – közölte / apa lelkendezve. // Aztán megérkezett / Lujzika néni Décséről. // »Ha nem jön közbe semmi, vasárnap kimegyünk / a halastóhoz!« – közölte apa lelkendezve. // Aztán szombat este / anya és apa összeveszték. / Hogy mi nem járunk soha, / sehova. // Így van ez. // S én úgy látom: / ha nem jön közbe semmi, / itthon fogunk ülni, / ezután is, / minden vasárnap."

És Önök?

Moldován Szeredai Noémi

Anyáknapi gondolatok

A naptár lapjai tavaszt jeleznek – újjászületőben van a természet. Ez az évszak gondolatébresztő az emberekben is. A téli bezártság, a komor hangulat a bizakodással, új tervek megálmodásával cserélődik fel. Mosolyt, derűt csalnak az arcokra az év első virágai is. A kertekben, az utcai standokon tekintetünket magukhoz vonzzák színpompájukkal a jácintok, nárciszok és tulipánok. A tavasz igazi kiteljesedésének hónapja ez, a május.

Hatvanéves anyaként 91 éves Édesanyámra gondolok, gyermeki szeretettel őt köszöntöm ma. Szülőfalumban, Szentábrahámon él nagyszülei házában. Őrzi a családi tűzhelyet, ahol otthont teremtett gyermekei számára is. Szüleit és testvéreit a történelem a határon túlra sodorta – másfél évesen itt maradt a nagyszülők szárnya alatt. Ők nevelték fel. Férjhezmenetele után sem hagyta el a szülői házat, nagyszülei oltalmazójaként innen írta leveleit Mohácson élő szüleinek és testvéreinek.

Nehéz évek jöttek számára. Özvegyen maradt, negyvenhat évesen. Az ő vállára nehezedtek a gondok: gyermekei taníttatása, a család fenntartása. Féltő anyai szeretettel követte három fia és két lánya életének alakulását. Fáradságot nem ismerve végezte a ház körüli teendőit, a kapun belül élte napjait – nem volt ideje szomszédolni. A kapuján betérőket mindig szeretettel fogadta. Szerény anyagi körülmények között is jól éreztük magunkat, nem irigyeltük mások jólétét.

„A mi házunk a mi várunk" volt, ahol az udvaron boldog gyermekzsivaj uralkodott. A játszótársak szívesen látott vendégek voltak nálunk – így jól érezték magukat.

A nap meghitt hangulatot árasztó eseménye volt a családi asztal mellé leülni a kevésből is elévarázsolt jóízű ételhez, mert „Frissen sült kenyér jó szaga, / Tányér és kanál zenéje... / A megterített asztalon / Ez is, ez is a béke." (Zelk Zoltán)

A falusi életrend kívánalma volt szeretni a munkát, tisztelni a pihenést, becsülni az ételt. A hétvégi súrolt padlók és a kemencényi kenyerek illata, a tisztára sepert udvarok hangulata, a szombat-esti harangszó és a vasárnapi istentiszteleten részt vevő rokonok, barátok, falustársak egy családdá kovácsoltak minket.

...És a tűzhelyek őrzői az otthonban az Édesanyák voltak mindig.

Gondolatban otthon vagyok én is.

„A régi ház körül öregszik minden" – így szól az ének, bennem meg a hatvanas évek egyik *Nők Lapjá*ból olvasott sorok villannak fel: „Hiába szülsz gyermeket, s legyen bár ősz a hajad, gyermek vagy te addig, amíg édesanyád él. Kínban, jajban, tüzes fájdalomban hozott a világra – és nem vár köszönetet érte – a maga örömére szült meg."

Édesanyaként – asszonytársaim gondolatával is azonosulva – egy anya önvallomását idézem: „Ha nem volnának gyermekeim, több pénzem volna, jelentősebb anyagi javaim. Valószínűleg több helyre eljutottam volna. Többet aludnék, jobban adnék magamra. Az életem sokkal unalmasabb és kiszámíthatóbb lenne. De mint szülő, többet nevettem, gyakrabban sírtam. Többet aggódtam, többször rohantam, kevesebbet aludtam, mégis vidámabb az életem. Többet tanultam, érettebb lettem. A szívem jobban fájt, s jobban tudtam szeretni, mint valaha is hittem. Többet adtam magamból, de cserébe értelmet nyert az életem".

E nap fontosságát, méltóságát átérezve mit is mondhatnék szebbet, jobbat, mint azt, hogy Teremtő Istenünk, köszönöm, köszönöm az Édesanyámat!

Péterné Fekete Irma

Április Lajos

Aranykapu

Én is játsztam, énekeltem ezelőtt sok évvel,
sok kis rézcsengettyű-hangú falu-gyermekével.
Kerti gyepen, temetőben, láncba-fogva játsztam,
– temetővel szemben laktunk, faluvégi házban –
csilingelt a temetőkert, csilingelt a kertünk,
dolgos anyám csak hallgatta, ahogy énekeltünk,
ahogy a sok rézcsengettyű dalosan szavalta:
Nyitva van az – aranykapu – menjetek be – rajta.

Aranykaput dolgos anyám gyermekül se látott,
mindig sűrű fellegen át látta a világot.
Csak a sors villáma lobbant hangos csattanással,
csak a gond kapui nyíltak vascsikordulással.
Néha mégis szelídebb fény villant meg az álmán,
hitte, hogy a ködökön túl aranykapu vár rám,
s gond-kapuit meseszóval, dalokkal takarta:
Nyitva van az – aranykapu – menjetek be – rajta.

Most a dombon, Rózsadombon, aranykapu nyílik,
aranykapu ragyogása ellátszik a sírig.
Szól a dal is, fénytelen és különös e dallam,
egyetlenegy hang dalolja, mégis ide hallom.
Föld alól szól – aki mondja, elszáradt az ajka:
Nyitva van az – aranykapu – menjetek be – rajta.

A győzelem napja után

A győzelem napját május 8-án ünnepli Európa. 61 évvel ezelőtt győzték le a fasizmust a szövetséges hatalmak.

Mi akkor 5–6 évesek voltunk. És akkor lettünk hadiárvák. Szülőfalumban 31 fiatalember lett a győzelem áldozata. Nagyapáink korában, az első világháborúban nem kevesebben estek el, vesztek oda.

Tudok arról, hogy a két világháború között egyházunkban is hősök ünnepét tartottak az elesett katonák emlékére. A második világháború után hallgatnunk kellett veszteségeinkről. Csak titokban rögzítettük a templomok falára az emléktáblákat.

Több mint másfél évtizedes demokráciánkban most azon is el lehet gondolkodni – most már elsősorban katonai vagy politikai szempontból ítélve –, kik is voltak nagyapáink és apáink? A győzelem napja előtt és után, látom, hogy a többi nemzetek fiai emléknapok, ünnepek sorát tartják új és régi emléktáblák előtt, többnyire új és kevesebb régi szobrok alatt. Tisztelegnek hőseik emléke előtt.

Nekünk most is hallgatni kell?

Hősök voltak-e vagy megtiport, családi kötelékeikből kitépett szerencsétlen áldozatok, akiket ágyuk elé tuszkoltak, kiszolgáltatott hadifoglyokként halálra éheztettek? Illik-e hozzájuk a hősi név? Megilleti-e őket is az általános ünnepélyes megemlékezés?

folytatás a 6. oldalon

Jakab Dénes

A mindig ügyeletesek

folytatás az 1. oldalról

nem csupán a magunk érdeme, hanem bizonnyal az övék is! Nem azért, mintha nekik különösebben szükségük lenne a mi elismerő szavainkra, hiszen ők „pénz és taps nélkül", panasz és zokszó nélkül teszik a maguk dolgát, hiszen anyai ösztönük, szeretetük ezt diktálja, *ám mégis jólesik a köszönő szó, a gyermeki hála.* Ez nem kíván különösebb áldozatot, erőfeszítést részünkről, csupán ennyit: *Köszönöm, édesanyám, amit értem tettél!* Mi ez az ő hatalmas áldozatuk mellett! S olyan fájdalmas, olyan bántó, hogy még ma is olyan sokan hiányoznak – főleg férfiak – a templomból, s jelentéktelen ügyeket fontosabbnak tartanak az anyaköszöntő, szívet-lelket megindító ünnepnél. Olyan fájó, olyan szomorú, s megeshet, hogy jóvátehetetlen lesz egyszer ez a mulasztás. A költő ezt írja erről: „Eltávoznak az anyák rendre mind, / eltávoznak tőlünk halkan, / lábujjhegyen, / ... idő-lépcsőn járók apró lépteivel / Nyúlnánk utánuk, ha felrezzenünk, / de két kezünk csupán a levegőbe kap – / ... Elkéstünk, el. / A szörnyű óra int. / Szemünkből könnyek fakadnak titokban, / s nézzük: csendes és szigorú sorokban / hogy távoznak az anyák rendre mind." (Áprily Lajos: *Eltávoznak az anyák*).

Kétségbevonhatatlanul igaz, hogy minden korban tisztelet és megbecsülés övezte az édesanyát. Szenvedése, fájdalma együttérzést és megrendülést váltott ki az emberekben. Gondoljunk csak a háborúkból gyermekeiket hasztalanul hazaváró, a fekete ruhát magukról soha le nem vető, örökre sajgó lelkű, vérző szívű édesanyákra. Vagy gondoljunk egy-egy édesanya fájdalmára, bánatára gyermekének meggondolatlansággal, könnyelműséggel elrontott, sikertelen élete miatt. Nem hiába figyelmeztet a Példabeszédek könyvének írója: „Hallgass, fiam, apád intésére, és ne hagyd el anyád tanítását, mert ékes koszorú az a fejeden és ékszer a nyakadon" (1,8–9). Bizony, igaz az a felismerés, hogy „a kicsi gyermek anyja lábára lépik, a nagy gyermek a szívére". A jó anya mindig figyelmezteti gyermekét, ha kell, megrója, megfeddi, hibáit tudatosítja, számon kéri mulasztásait, de mindig megértő, a bajban segítő, megbocsátó és hazaváró. Az édesanyai szív s a szülői ház ajtaja mindig nyitva áll a gyermek előtt.

Mítoszok, mondák, legendák és balladák vallanak a gyermekük javát, boldogulását, érvényesülését kereső, elősegítő anyai leleményességről, furfangról, találékonyságról. Ezek az anyák a lehetetlent is megkísérlik, hogy lebeszéljék gyermekeiket a veszélyes kalandokról, az életüket fenyegető, pusztítást, halált és mérhetetlen szenvedést okozó háborúkról.

Ám nagyon sok szomorú népballada szól a kegyetlen anyákról is. Hadd idézzünk csupán egyet, ezt sem az ünneprontás szándékával, sokkal inkább azért, hogy örök figyelmeztetésképpen álljon a jövendőbeli anyák előtt. Hogy tudatosítsák: semmi nem lehet fontosabb, értékesebb az anyaságnál és a világra hozott gyermeknél. Hadd álljon előttünk örökre elrettentő példaként a kegyetlen anya: Budai Ilona.

Miről is szól Budai Ilona története? A legszentebb emberi kapcsolatot, a mély gyökerű anya–gyermek kötődést is szétziláló hamis értéktudatról. A pénzt, a vagyont, a kényelmet, a gondtalan életet mindenek elé helyező, hamis értékrendszerről és értékválasztásról.

A fosztogató ellenség elől menekülő Budai Ilona a vadonban előbb kislányát hagyja el, majd fiacskáját teszi le, hogy kincses ládájával tovább menekülhessen. Hadd, idézzek a népballadából: „Menyen, menyen, menyen sűrű fenyves erdőn, / Egy fölhagyott úton, sötét rengetegön, / Hát mintha hallaná lovak dobogását, / S csakhamar leteszi hajadon küs lányát. // Hajadon küslánya ilyenképpen síra / – Anyám, édesanyám, ne hagyj el az útba, / Essék meg a szűved, ne hagyj itt engemet! / – Bizony itt hagylak én, leányom tégedet, / Mert leány helyibe, leányt ad az Isten, / De pénzem helyibe, ingyen nem ad Isten!" Szívét nem indítja meg gyermekének kétségbeesett könyörgése. Lelketlen, kegyetlen válasza a vagyonát féltő, azt minden emberi érték fölé helyező, pénzsóvár anyáé, aki csak a tisztásra érve jajdul fel, amikor a borjait cipelő bivalytehén látványa kijózanítólag hat rá. „Az oktalan állat nem hagyja el bornyát! / Istenem, Istenem, én édes Istenem, / Hát én, lelkes lévén, hogy hagyám gyermekem?"

Sebtében visszafordul, hogy jóvátegye bűnét, de kisfia épp úgy megtagadja, mint leánya. Az útmenti fa magányára és kiszolgáltatottságára kárhoztatott Budai Ilona a kegyetlen anya szimbólumává lett.

„Örökérvényű emberi érzelem az anyai szeretet. Ha részünk van benne, a legnagyobb áldás, ha nem adatott meg, a lehető legnagyobb veszteség, ami embert érhet." (Erich Fromm).

Ahogyan kezdetben az anyai szervezet a táplálékot tejjé alakítja át, úgy később az édesanya *a lelki, érzelmi táplálék forrásává* kell hogy váljék. Ezért hároméves korig a gyermek számára mindennél fontosabb *a testi, lelki, érzelmi együttlét az édesanyával.*

Az anyaságnak felbecsülhetetlen értéke van. S olyan szomorú, hogy nagyon sok édesanya egy-egy tudományos fokozatért vagy egy jól jövedelmező állásért oly könnyen adja fel a legmagasabbrendű hivatást: az anyaságot! Hála Istennek, egyre többen kezdik felismerni, hogy bizakodó, kiegyensúlyozott, egészséges lelkű és életszemléletű felnőttek csak egészséges lelkű gyermekekből lesznek. Ehhez pedig elengedhetetlenül hozzátartozik az anyai hivatás igazi megélése.

Madách *Az ember tragédiájá*ban így fogalmaz: „Oh, gyermekem! hisz én tápláltalak / Szívem vérével. – Hol van az erő, / Mely e szent kapcsot elszakítani bírja?"

Örök értékű és örök érvényű emberi érzelem az anyai szeretet, ez azonban nem adatik meg „ingyen, kegyelemből". Ehhez szükség van egy olyan édesanyára, aki megéli és továbbadja ezt a csodálatos érzést. Anyák napja erre figyelmeztet. Minden anyák napján e felbecsülhetetlen emberi érték előtt kívánunk fejethajtani és értéke szerint megbecsülni. Őszintén, hálás gyermeki szívvel megvalljuk, hogy az édesanyáknak *örökre adósaik vagyunk.*

Istenünk, arra kérünk, adj nekünk alkalmakat és lehetőségeket, hogy törleszteni tudjunk nagy adósságunkból. Őket pedig áldd meg hosszú élettel, örömmel és boldogsággal, áldd meg szerető szívű, hálás, jó gyermekekkel! Ámen.

Kórházlelkészi szolgálat

működik Székelyudvarhelyen, Sepsiszentgyörgyön és Kolozsvár 15 kórházában.

Hogy beteg hozzátartozóját idejében elérjük, kérjük tartózkodási helyét (nevét, a kórházat és a kórterem számát) a következő telefonszámokon bejelenteni:

Török Áron, Sepsiszentgyörgy, **0267-316201**,
Katona Dénes, Székelyudvarhely, **0266-213100**.
Ferenczi Enikő, Kolozsvár, **0740-063767**.

Mindenkire vigyázni akarunk.

2. sz. JEGYZŐKÖNYV

az Egyházi Képviselő Tanács 2006. április 7-én tartott I. évnegyedi üléséről

Jelen vannak:
Hivatalból: dr. Szabó Árpád, Kolumbán Gábor, dr. Rezi Elek. Szabó László, Farkas Dénes, Nagy Endre, Szombatfalvi József id., Kedei Mózes, Pap Mária, Varró Margit, Szén Sándor, Asztalos Klára, Sándor Krisztina, Osváth Ilona, Kun Csaba, Székely Botond.
Választott tagok: Bálint B. Ferenc, Bartha Alpár, Székely Kinga-Réka, Balázs Sándor, Kovács István, Csáka József, Gazdag Géza, Erdő László, Orbán Pál, Péterffy Miklós, Czimbalmos Kozma Csaba, László János, Farkas Emőd.
Igazoltan hiányzik: dr. Máthé Dénes, Nagy László, Kovács Sándor, Popa Márta, Szén Sándor, Andrási Benedek, Csete Árpád.
Igazolatlanul hiányzik: Andorkó Ferenc
Előadótanácsosok: Gyerő Dávid, Vörös Alpár.
Főszámvevő: Kerekes Annamária

17. A 86. sz. ének első versszakának eléneklése és Nagy Endre imája után Kolumbán Gábor főgondnok-elnök üdvözli a megjelenteket, megállapítja a gyűlés szabályszerű összehívását a 265/2006. sz. meghívóval, a határozatképességét, és megnyitja az ülést. Kéri a tárgysorozat elfogadását, az esetleges módosító javaslatokkal.
Az elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Balázs Sándor, Péterffy Miklós és Czimbalmos Kozma Csaba tagokat.

Az Egyházi Képviselő Tanács [a továbbiakban EKT] a megnyitót tudomásul vette, a tárgysorozatot és a jegyzőkönyv hitelesítésére tett javaslatot elfogadja.

18. Jelentés az Egyházi Főhatóság általános munkájáról: az elintézett ügyekről, az egyházi közigazgatásról és egyházképviseletről.

Az EKT egy tartózkodás mellett jóváhagyólag tudomásul vette az Egyházi Főhatóság általános munkájáról, az elintézett ügyekről és az egyházképviseletről előterjesztett jelentést.

19. A Misszió Bizottság április 6-i ülésének jegyzőkönyve.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette a Misszió Bizottság f. év április 6-i ülésén felvett jegyzőkönyvet.

20. Kimutatás az el nem intézett EKT határozatokról.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette az el nem intézett EKT-határozatokról szóló kimutatást.

21. A lelkészképzéssel kapcsolatos ügyek.

Az EKT a lelkészképzéssel kapcsolatos előterjesztés kapcsán a Misszió Bizottság javaslatára az alábbi határozatot hozta:

Az EKT a leckekönyvet nem zárt teológiai hallgatók vizsgaeredményeit elfogadhatatlannak minősíti, és nehezményezi a hallgatók hozzáállását első számú kötelességükhöz: a tanuláshoz, a számukra biztosított megfelelő körülmények ellenére. A Tanács felszólítja az érintett hallgatókat a tanuláshoz való lelkiismeretesebb és céltudatosabb hozzáállásra.

22. Az énekvezér-képzéssel kapcsolatos ügyek.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette a 2006. március 27-i énekvezér-képesítő vizsgáról szóló előterjesztést, amelyen Jakab Borika újszékelyi és Józsa Emese kökösi jelölt unitárius énekvezéri oklevelet szerzett.

23. Jelentés az amerikai Starr King ösztöndíjra meghirdetett versenyvizsgáról.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette a Starr King Teológiai Intézet ösztöndíjára meghirdetett versenyvizsgán felvett jegyzőkönyvet.

A versenyvizsga eredményeként az ösztöndíjat Orbán Erika lelkész-vallástanár nyerte el, őt a Tanács megbízza az ösztöndíj felhasználásával, a szabályzatban rögzített megállapodás aláírása után.

24. Jelentés a VEN terén elnökileg elintézett fontosabb tevékenységekről.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul veszi a VEN terén elnökileg elintézett fontosabb tevékenységekről szóló jelentést.

25. Jegyzőkönyv a VEN-Bizottság 2006. február 16-án tartott rendkívüli üléséről.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul veszi a VEN-Bizottság 2006. február 16-án tartott rendkívüli üléséről készült jegyzőkönyvet.

26. Jegyzőkönyv az Oktatási Bizottság 2006. február 9-én tartott üléséről.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul veszi az Oktatási Bizottság 2006. február 9-én tartott üléséről készült jegyzőkönyvet.

27. Jegyzőkönyv az Unitárius Óvodában meghirdetett óvónői állásokra meghirdetett versenyvizsgáról.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul veszi az Unitárius Óvodában meghirdetett óvónői állásokra meghirdetett versenyvizsga jegyzőkönyvét, és ez alapján Kászoni Erzsébet Zsófiát és Mátyás Noémit alkalmazza a meghirdetett óvónői állásokra 2006. szeptember 1-i hatállyal.

28. A székelykeresztúri Unitárius Teológiai Líceum kérése a Báró Orbán Balázs Unitárius Teológiai Líceum név felvételére.

Az EKT két tartózkodással, jóváhagyólag tudomásul veszi a székelykeresztúri Unitárius Teológiai Líceum kérését az intézmény névváltoztatását illetően, azzal a módosítással, hogy míg románul az iskola hivatalos neve Liceul Teologic Unitarian Báró Orbán Balázs, a magyar névváltozat Báró Orbán Balázs Unitárius Gimnázium legyen.

29. A székelykeresztúri Unitárius Gimnázium kérése a gimnáziumi bentlakás és konviktus működtetésére.

Az EKT támogatja a székelykeresztúri Unitárius Gimnázium kérését a gimnáziumi bentlakás és konviktus működtetésére vonatkozóan.

30. A Nyugdíjintézet vezető tanácsának 2006. április 7-én tartott ülésén felvett jegyzőkönyv.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette a Nyugdíjintézet vezető tanácsának április 7-i ülésén felvett jegyzőkönyvet.

31. Jelentés a lókodi Kiss Rozália Ökumenikus Öregotthon 2005. évi tevékenységéről.

Az EKT a Lókodi Ökumenikus Öregotthon 2005. évi jelentésével kapcsolatban az alábbi határozatokat hozta:

A Misszió Bizottság javaslatára az EKT felkéri a fizetési bizottságot, hogy Csáki Levente lókodi beszolgáló lelkész javadalmazásának megállapításánál vegye figyelembe az öregotthonban végzett többletmunkát.

Kolumbán Gábor főgondnok javaslatára az EKT határozatot hozott egy találkozó megszervezéséről 2006. május folyamán, amelynek tétje egy eszmei és teológiai töltetű beszélgetés az unitárius egyház szociális felelősségéről, s annak gyakorlatba ültetéséről.

32. A lelkész-árvák és özvegyek segélyezése.

Az EKT a lelkész-árvák és özvegyek segélyezésével kapcsolatban az alábbi határozatokat hozta:

A lelkész-árvák és özvegyek segélyezésének kivitelezője az egyház Nyugdíjintézete, amely befogadja az e célra érkező adományokat és gondoskodik azok rendeltetésszerű felhasználásáról, az EKT által megállapított módon.

A segélyezési folyamat részletkérdéseit az EKT, az ULOSZ és a NYSP elnöksége együttes ülésen beszéli meg 2006. május folyamán.

Az EKT az egyházi központi költségvetésből egyszeri, 1000 lej összegű adománnyal segíti Kiss László néhai lelkész családját.

33. A 2006. év I. évnegyedi lelkészi értekezletei.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette az I. évnegyedi lelkészi értekezleteken felvett jegyzőkönyveket.

34. A 2006. évi gondnok-presbiteri értekezletek.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette a gondnok-presbiteri értekezleteken felvett jegyzőkönyveket, illetve dr. Szabó Árpád püspök és Kolumbán Gábor főgondnok beszámolóját.

Az EKT tudomásul vette azt is, hogy a gondnok-presbiteri értekezletekre a következő egyházközségek nem küldtek képviselőt: Felsőrákos, Sepsiszentkirály, Bözödkőrispatak, Tordátfalva, Homoródszentpéter, Lókod, Okland, Szentháromság-Kisadorján, Nagyvárad, Szind, Csegez, Verespatak.

35. ICUU konferencia szervezése Kolozsváron, 2006. júliusában.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette az ICUU-konferenciával kapcsolatos előterjesztést.

Az EKT megbízta az elnökséget, hogy a konferenciával kapcsolatos tudnivalókat körlevélben hozza az egyházközségek tudomására.

36. Beszámoló az IARF taiwani kongresszusáról.

Az Egyházi Képviselő Tanács jóváhagyólag tudomásul vette az IARF taiwani kongresszusáról előterjesztett jelentést.

37. A Magyarországi Unitárius Egyházzal való együttműködés kérdései.

Az Egyházi Képviselő Tanács a Magyarországi Unitárius Egyházzal való együttműködés tematikában egy ellenszavazattal és hat tartózkodással az alábbi határozatot hozta:

Az EKT az elnökség útján levélben válaszol az Erdélyi Szórványegyházközség kezdeményezőinek, amelyben kifejezi az EKT nagyra-értékelését a szórványban élő hívek érdekében kifejtett munkáért, és az EKT reményét is arra nézve, hogy a mozgalom növekedése által megtalálja szerepét és helyét a Magyarországi Unitárius Egyház keretében.

38. Czire Szabolcs beadványa a teológiai felvételi vizsga nemi egyenjogúsítása tárgyában.

Az EKT a teológiai felvételi vizsga nemi egyenjogúsítása tárgyában hét tartózkodás mellett úgy határozott, hogy az I. évfolyamra kiírt helyek 50-50%-os arányban oszlanak meg a nemek között.

Ugyanakkor az EKT határozatba foglalta, hogy a 2006–2007-es tanév I. évfolyamára összesen 5 hely elfoglalását írja ki a következő összetételben: 2 hely a fiúknak, 2 hely a lányoknak, 1 másodegyetemes hely (tekintet nélkül a betöltő nemére).

39. Mikó Lőrinc beadványa egyházi betegnyugdíjazási bizottság létrehozásáról.

Az EKT egy tartózkodással kimondta egy szakbizottság létrehozását az egyházi alkalmazottak betegnyugdíjaztatási kérésének megvizsgálására, az állami rendelkezésekben előírt kritériumok szerint.

Az EKT ugyanakkor Mikó Lőrinc előadótanácsos betegnyugdíjaztatási kérését tudomásul vette 2006. április 1-jétől kezdődően.

40. Az Egyházi Központi Hivatal 2006. évi költségvetése.

Az EKT egyhangúlag elfogadta az egyházi központi hivatal 2006. évi költségvetését, az elnökség által előterjesztett formában, a következő módosítással:

A Székelykeresztúri Unitárius Gimnázium általános támogatására szánt tétel összege 50 000 lej.

41. A lelkészeknek juttatott fizetés-kiegészítési támogatások.

Az EKT elfogadta a lelkészeknek folyósítandó fizetés-kiegészítési támogatások összegét, a kibővített elnökségi ülés által előterjesztett formában.

42. Építési-javítási segélyek a 2006. évre.

Az EKT elfogadta az egyházközségeknek folyósítandó építési-javítási támogatások összegét, a kibővített elnökségi ülés által előterjesztett formában.

43. Erdő-gazdálkodási kérdések. Előterjesztette Kolumbán Gábor.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette Kolumbán Gábor főgondnok előterjesztését az egyházi központi tulajdonban lévő erdőkkel való gazdálkodás fejleményeiről.

Az EKT ugyanakkor határozatban kimondta, hogy az eddigiekben az egyházi központ neve alatt szerződött és őrzött, de az Aranyos-menti egyházközségek által élvezett erdőterületek kerüljenek át az illető egyházközségek nevére.

44. A PTI 2006. évi költségvetése.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette a PTI 2006. évi költségvetését.

45. Jelentés garancia vállalásáról a Seso Kft. Banki hiteléhez.

Az EKT két ellenszavazattal tudomásul vette az elnökség előterjesztését arról az intézkedésről, amelyben az EKT 2005. novemberi döntése nyomán az egyház a Sora üzletház régi csarnokának I. emeletével garanciát vállalt a Seso Kft. banki hiteléhez.

46. A Sora üzletház bővítésének kérdései.

Az EKT a Seso Kft-nek a Sora üzletház bővítésére vonatkozó kérését az egyházi gazdálkodás véleményezésére létrejött szakbizottságnak utalta véleményezésre.

47. A Számvevőség jelentése.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette az Osváth Ilona pénzügyi bizottsági elnök által előterjesztett jelentést a Számvevőség állapotáról, valamint a 2005. évi zárszámadás alakulásáról.

Az EKT ugyanakkor határozatba foglalta, hogy az óvodai és bentlakási díjak késése miatt ezentúl minden díjat a következő hónap 10-éig kötelezően be kell fizetni a Számvevőségnek.

48. A pénzügyi ellenőr jelentése.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette a pénzügyi ellenőr jelentését.

49. Különfélék.

Az EKT a Különfélék tárgysorozati pont alatt az alábbi határozatokat hozta:

A Küküllői Egyházkör kérésére az EKT a Kedei Delinka Segélyalapból Kovács Sándor szőkefalvi lelkész műtét-költségeihez 1500 lejes segéllyel járul hozzá.

Az EKT elhatározza az Erdő János emlékkonferencia megszervezését és Emlékkönyv kiadását.

K. m. f.

Dr. Szabó Árpád	Kolumbán Gábor	Dr. Rezi Elek
püspök	*főgondnok*	*főjegyző*

Hitelesítők:

Balázs Sándor	Péterffy Miklós	Czimbalmos Kozma Csaba

Enika Anderson-Young Balázs Ferenc (1901–1937) egykori mészkői unitárius lelkész, ifjúsági vezető és szövetkezet-alapító lánya. Édesapja halála előtt elkerült Amerikába, és csak a 80-as években volt alkalma visszatérni az édesanyjával. Azóta többször is jártak Mészkőn. Legutóbb idén áprilisban járt itt lányával és egyik unokájával. Az alábbi interjú Kolozsváron készült, április 13-án.

Balázs Ferenc lánya Mészkőn

Enika Anderson-Younggal Sándor Krisztina beszélget

S. K.: Gyermekkorából milyen élményei vannak a szüleiről, a mészkői évekről?

E. A.-Y.: Tulajdonképpen nincsenek tudatos emlékeim abból a kezdeti, drámai időszakból. Azt hiszem, sok ilyen emléket magam fojtottam el, mert általában a 4–5 éves korra azért mégis csak emlékeznek az emberek. Talán tudatosan iktattam ki őket, mert igen nehéz és szomorú időszak volt az. Édesanyámnak nagyon nehéz döntés volt kiküldenie engem Amerikába, csak azért, hogy ő visszamehessen segíteni már haldokló édesapámnak. Aggódott, hogy talán vissza sem térhet Erdélybe, mert nagyon nehéz volt a szükséges iratokat beszerezni. Elvitt engem Dániába, onnan pedig követtem egy számomra kedves idegent, aki átvitt Amerikába. Odakint édesanyám unokatestvére várt, náluk laktam egy évig, míg édesanyám itthon volt. Elképzelhető, milyen nehéz ez egy kislánynak. Néhány nyelvet már ismertem, de egyiket sem annyira alaposan, hogy boldoguljak vele. Miután édesanyám kijött, Floridába költöztünk, ahol ő egy lányiskola igazgatója lett. Továbbra is segítette a rászorulókat, ez egyik legjellemzőbb tevékenysége volt. Ebben az időszakban nagyon sok időt töltött azzal, hogy őket segítette – ahelyett, hogy a „gazdag iskolában" a nevelési teendőkkel foglalkozott volna. Aztán később megismerkedett egy kedves, nyugdíjas emberrel, Louie Wise-zal, akivel összeházasodott, engem pedig úgymond' örökbe fogadtak. Ötödik osztályos lehettem, olyan 11 éves, amikor Wisconsinba költöztünk, s utána egy normálisnak nevezhető gyermekkort éltem.

S. K.: Hogyan emlékszik az édesapjára, Balázs Ferencre?

E. A.-Y.: Teljesen tudatos és világos emlékeim nincsenek apámról. Amit viszont nagyon érdekesnek találok, az az, hogy amikor legelőször elmentünk Mészkőre, s valahányszor visszajárunk, mindahányszor meghallok egy-egy szamárbőgést, nagyon otthonosnak és kedvesnek tűnik. Van benne valami, ami egyre melegebb hangulatú emlékeket idéz a faluról. Egy kicsit olyan *déjà vu* érzést kelt – és ez különlegesen jó.

Szoktam mondani az ott élő embereknek, hogy önök itt sokkal többet tudnak az édesapám munkájáról, mint jómagam, viszont én az érzelmi, személyes emlékeket hordozom magamban. Van néhány fényképem a családunkról, időnként megnézem őket, és elmosolyodom. Arra gondolok: a tudatalatti emlékeim csakis jók lehetnek apámról, másképpen nem éreznék olyan jóleső melegséget.

S. K.: Említette, hogy valahányszor Mészkőre megy, különleges érzést kelt Önben a hely. Mit jelenthet ez?

E. A.-Y.: Azt hiszem, van benne valami igazán különleges. Talán épp az alabástrom, hiszen anyám könyvének a címébe is ezt választotta, én pedig alabástrom-vázák közt nőttem fel. Anyám magával hozott egy alabástromból készült lámpát, és amikor azt meggyújtom, nagyon lágy, meleg és szép fény árad belőle. Van valami abban a faluban, ami olyan érzést közvetít, amit sehol máshol nem érzek a világon. Vajon azért van-e ez, mert azt mondták, ott kezdtem az életem? Vagy mert valamiért valóban különleges hely? – Nem tudom... Szeretném azt hinni, hogy tényleg egy sajátos helye a világnak Mészkő, és van ott valami, amit máshol nem találni. Legutóbbi ottjártunkkor egy idős bácsi jött oda hozzám, és azt mondta, valamikor gyermekkorunkban együtt játszottunk. Persze nem emlékeztem rá, lehet, hogy ő sem, de korban „megfeleltünk" ahhoz, hogy valóban játszhattunk volna egymással.

S. K.: Mikor és milyen körülmények közt járt Erdélyben?

E. A.-Y.: Először 1983-ban jöttünk vissza. Ez volt az egyetlen alkalom, hogy édesanyám is eljöhetett. Abban az időben az amerikai kormánynak dolgoztam Németországban. Édesanyám átutazott hozzám, elmentünk Budapestre, onnan pedig Ferencz Józseffel, az akkori magyarországi unitárius püspökkel utaztunk tovább. A határátlépésnél találkoztunk Kovács Lajossal, az itteni püspökkel. Együtt mentünk egészen Mészkőig. Ez még a kommunista diktatúra éveiben volt, és édesanyámnak nagyon fájt, hogy nem engedték szabadon járni-kelni. Szeretett volna elmenni a Tordai-hasadékhoz, meglátogatni a falubelieket, de nem engedték. Közvetlenül csak a lelkészi lakásra és a templomba mehettünk. A templomot éppen javították, be volt zárva, így csak a lelkészi lakást láthattuk. Ez nagyon elszomorította édesanyámat. Ugyanakkor azonban örvendett, mert találkozhatott Juli nénivel, aki busszal érkezett valahonnan, hogy találkozhassanak. Juli néni volt az az asszony, aki édesapámat ápolta, és mindenféle helyzetben a segítségünkre volt az utolsó időszakban.

Budapesten megkérdezte a püspök édesanyámat, mennyire beszél még magyarul, mire ő azt mondta, hogy valószínűleg már nagyon keveset, hiszen évek óta nem használta a magyar nyelvet. Ahogy azonban közeledtünk Mészkőhöz, emlékei egyre-másra felelevenedtek benne, s mire a faluba értünk, már különösebb nehézség nélkül tudott beszélgetni a régi ismerősök-

folytatás a 6. oldalon

Balázs Ferenc lánya...

folytatás az 5. oldalról

kel. Emlékszem, én szándékosan háttérbe vonultam, hiszen ez édesanyám „nagy napja" volt. Amit viszont ott tapasztaltam, nagy hatással volt rám. Tudom, a kommunizmusban nagyon nehéz volt az itt élő embereknek. Emlékszem, hogy megálltunk Kolozsváron, és valaki elvitt, hogy nézzük meg az üzleteket. Előtte figyelmeztetett: egy szót se ejtsek ki angolul, mert őt ezért megbüntethetik. Megnéztük az üres polcokat. Vendéglátónk mesélte, menynyire örvendenek, amikor sorokat látnak, mert az azt jelenti: ott valamit árulnak. Azóta, azt hiszem, még háromszor jártam Erdélyben. Budapestre többször is visszajártam a '80-as évek végén, a '90-esek elején. Mészkőre viszont kb. 4–5 éve jöttem vissza, a lányommal és két unokámmal. Akkor Bartha Zsuzsa volt a lelkész, ott laktunk náluk. Aztán két éve újból itt voltam egy csoporttal. Még jónéhányszor szeretnék visszajönni, amíg élek.

S. K.: Balázs Ferenc lányaként milyen örökségre büszke?

É. A.-Y.: Sosem gondolkoztam ezen. Azt hiszem, nagyon büszke vagyok arra, ahogyan ő az isteni idealizmust összhangba hozta a valós élet szükségleteivel. Keményen dolgozott, hogy megismerje a nagyvilágot, hogy minél többet tudjon a szövetkezetekről. Bárhol járt is, mindenhol tanult valamit, és ezeket a sokféle ismereteket nagyszerűen össze tudta hangolni úgy, ahogyan az előtte értelmet nyert. Nagyszerű tehetség kell ahhoz, hogy az elnyert tudást és tapasztalatot megfelelően hasznosítsd a mindennapokban és az évek múlásával. Szóval, erre nagyon büszke vagyok.

Az emberek azt mondják, nekem is olyan mélyről sugárzó tekintetem van, mint neki volt – és persze, erre is nagyon büszke vagyok, mert ezt egyértelműen tőle örököltem. Az állam is hasonlít az övére. Ezek azok a fizikai adottságok, amelyeket tőle kaptam.

S. K.: Erdélyben jártakor megfigyelhette az itteni életvitelt, szokásokat. Melyek azok a nagy különbségek, melyek Erdély és Amerika viszonyát jellemzik?

E. A.-Y.: Tulajdonképpen itt és Amerikában egyaránt az a meghatározó, hogy

Balázs Ferenc egykori mészkői lelkész

tudd: pontosan hol élsz. Vannak gazdag és szegény emberek mindenhol. Amerikában is élnek szegények, bár általában elmondható, hogy nagyobb a jólét. Azon a környéken, ahol én élek, ott nincs szegénység, és szerencsésnek mondhatom magam, hogy olyan munkahelyem volt, amelynek révén nem voltak anyagi gondjaim. Ez nagy különbség! Ugyanakkor ez a fajta mindennapos küzdelem viszont olyan értékeket hoz felszínre, amelyekre érdemes figyelni. Így az emberek jobban megbecsülik, amit elérnek, illetve megtanulják értékelni azt, amijük van.

S. K.: Mivel foglalkozott az eddigiekben?

E. A.-Y.: Nyugdíjas vagyok, négy gyerekem van. Kezdetben háziasszonyként neveltem őket, majd otthoni munkát vállaltam – gépeltem egy ügyvédnek –, amit szerencsésen egyeztetni tudtam gyereknevelléssel. Életem egy későbbi szakaszában felvételiztem az egyetemre, ahol regionális tervezést tanultam. Amikor befejeztem a tanulmányaimat, nem voltak munkahelyek, így az állami szférában helyezkedtem el, a honvédelem területén. Ez egyáltalán nem tetszett édesanyámnak, de akkoriban egyedül neveltem a gyermekeket, és kénytelen voltam elvállalni. Egyezséget kötöttem úgymond' az ördöggel: azt mondtam, nem fogok támogatni semmilyen külföldi katonai beavatkozást, és nem dolgozom a vegyi, nukleáris fegyverek területén, csakis a logisztikai részlegen. Úgy is volt, és tulajdonképpen a terepen levő egységeket láttam el felszerelésekkel. Érdekes foglalkozás volt, tele kihívásokkal. Úgy éreztem, hogy valóban az államnak dolgozom, de ugyanakkor magamnak is – adófizetőként. Tulajdonképpen ezzel a munkakörrel lehetővé vált az, hogy Németországban dolgozzak, s hogy onnan visszajöhessek ide, Erdélybe. Másképp nem biztos, hogy lett volna lehetőségem.

S. K.: Milyen tanácsokat adna az itt élő embereknek?

E. A.-Y.: Azt hiszem, egy dolgot megtanultam: nem adok tanácsokat senkinek.

A győzelem napja után

folytatás a 3. oldalról

A győzelem napja sokunknak a veszteség napja volt: akkor veszítettük el 60 évvel ezelőtt édesapánkat. Szabad-e ezt elmondani bátran, nyíltan és ünnepélyesen?

Unitárius falvainkban, de másutt is Erdélyben a közterekén oszlopok állnak „Pro patria" felirattal, hosszú névsorokkal. Unitárius templomainkban, de másutt is a falvakon emléktáblák sorakoznak bizonytalan címekkel és sok-sok névvel. Kik voltak ők? Lehet-e hősök napját tartani nekünk is érettük? Egyházi énekeskönyvünkben – még az 1951-es kiadásban – a 44. számot viselő ének fölé ezt nyomtatták: „Hősök emlékünnepélyére". Ez a felirat a legújabb kiadásban már „lekopott" a 44. énekről. Annyira megijedtünk? Annyira elbizonytalankodtunk?

Biztató, hogy hallottuk: az elmúlt években Marosvásárhelyen a Don-kanyarban elesett katonáknak emlékoszlopot állítottak. Világháborús hősökről emlékeztek Tordán, Torockószentgyörgyön. Magyarországon június 4-én „nemzeti emlékezés napját" tartanak.

Vajon nem lehetne-e Erdélyben is, esetleg az unitárius egyházban legalább jelét adni a közelmúlt veszteségeinek, emberáldozatainak? Nem kellene a fiatalabbakat ösztönözni a nemzet „kis" hallottairól való megemlékezésre?

Az emlékoszlopok, emléktáblák előtt beszélhetnénk világraszóló fájdalmainkról. Beszélhetnénk az akkor 30–35 éves özvegyekről, akik a fekete fejkendőt attól a naptól kezdve 70–80 éves korukig hordták. Akik síró könnyek között, ki tudja hányszor panaszolták el: bárcsak tudnám, hol a sírja, bárcsak tudnék elmenni oda, legalább egy szál virágot tehetnék a hantjára.

Szeretném tudni, van-e valaki, aki velem egyformán érez és gondolkodik? Kérem, feleljenek kérdéseimre.

Jó lenne, ha nekünk is kiforrott közösségi véleményünk lenne erről a szívbemarkoló valóságról. S még ha véleményünket valósággá tehetnők! Nem bántva senkit, emeljük fel fejünket, valljunk önbecsülésünkről, elődeinktől kapott örökségünk megbecsüléséről.

Egyszer azt mondta valaki: a szíved mélyén úgyis mindig tudod a megfelelő választ. Itt az emberek kellőképpen büszkék, tudják, mit akarnak. Néha ki kell állni, és azt mondani bizonyos dolgokra, hogy igenis, ezt mi így akarjuk! Na de tanácsokat mégsem osztogathatok, hisz nem ugyanabban a hajóban evezünk. Van egy régi indiai szólás: nem beszélhetsz soha senki nevében, amíg egy mérföldet nem teszel meg az ő cipőjében.

Amikor Kiss Laci haláláról értesültem, nem tudtam visszatartani a könnyeimet. Rájöttem, milyen jellegű emlékeket idéz fel bennem ez a történet. Nagyon nehéz abba a kisebbségi helyzetbe beleképzelni magam, amelyben ti most éltek. A küzdelem folyamatos, közben pedig meg kell tartani a belső egyensúlyt, hogy ne ess depresszióba, ne láss kilátástalanságot magad körül. Minderre nyilván összehasonlíthatatlanul könnyebb tanácsokat adni, mint a valós helyzetet megélni.

S. K.: Unitáriusnak vallja magát? S ha igen, mit jelent ez Önnek?

E. A.-Y.: Mint a legtöbb gyermek, 5-6. osztályos koromban kezdtem én is érdeklődni a vallásos kérdések iránt. Persze édesanyám a saját nézőpontjából mesélt. Miután Wisconsinba költöztünk, kezdtem templomba járni a szomszédainkkal. Édesanyám ennek nagyon örvendett, mert az egyik szomszédunk a kongregacionalista egyház egyik gyülekezetébe járt, mely az egyik legliberálisabb felekezet volt, és így a leginkább közel állt az unitáriushoz. Ahol most élek (Davenport, Iowa állam), ott egy nagyon erős unitárius gyülekezet van. Appletonban, ahol felnőttem, szintén volt egy unitárius gyülekezet, amelynek létrehozásában édesanyámnak kulcsszerepe volt. Volt egy nő, aki Budapestről került oda, ketten alapították a gyülekezetet, amely aztán egyre nőtt. Ma már egy nagyon aktív gyülekezet, itteni testvér-egyházközsége Déva. Az én gyülekezetem pedig Homoródjánosfalva testvérgyülekezete. Az unitárius jelenlét fontos számomra. Az amerikai unitárius egyház sokban különbözik az erdélyitől. Az itteni egyház sokkal inkább biblikus egyház, ahol a hangsúly inkább Jézuson van, s ez világosan megkülönbözteti a jelenlegi amerikai unitárius egyháztól. Megmondom őszintén, hozzám sokkal közelebb áll a bibliai alapú erdélyi unitarizmus, s azt hiszem, ez édesapámtól ered.

S. K.: Milyen a magyar származásához való viszonyulása?

E. A.-Y.: A magyar származás tudata egyértelműen bennem van. Három alkalommal éltem Németországban. Először Stuttgart mellett kb. 3 évet, utána egy másik környezetben, a harmadik ciklus pedig 1993–1996 között volt, amikor Ulmburgban laktam, közel a cseh határhoz. Így elsőként a németet tanultam meg, majd a franciát, a hollandot is megismertem, de amikor Budapestre érkeztem, teljesen új élmény volt a magyar nyelvvel találkozni. Valami olyant éreztem, amit *megérteni* nem tudtam, csak *éreztem*, hogy ez az! Egyik nyelvet sem éreztem olyan ismerősnek, mint a magyart, és biztos, hogy ez az érzelmi alapokhoz vezet vissza. Érzem magamban a határozott kötődést a magyar nyelvhez.

Rájöttem közben még egy különleges dologra. Úgy nőttem fel, hogy nem voltam elfogult senkivel szemben, és abban a tudatban, hogy mindenkit a cselekedetei alapján kell megítélni. Mindezt egészen a '90-es évek elejéig így éreztem. Aztán volt a davenporti gyülekezetben egy lelkész, aki nagyon aktív volt a testvérgyülekezeti mozgalomban, és folyamatosan a romániai gyökereinkről beszélt. Én pedig megalázottnak éreztem magam, s nem bírtam hallgatni: az én gyökereim Erdélyben vannak, nem Romániában, *erdélyi* vagyok és nem romániai! Akkor jöttem rá, hogy igenis hordozom magamban ezeket az érzelmi alapú előítéleteket, bár neveltetésem során értelmi szempontból megsza-

folytatás a 8. oldalon

Életének 89., házasságának 66. évében, április 7-én türelemmel viselt, hosszas szenvedés után elhunyt Nagy Ferencné Báró Piroska. Énekvezérként hűséggel szolgálta egyházát hatvan éven keresztül Kolozsváron az írisz-telepi, a recsenyédi, a küküllősárdi és a segesvári gyülekezetekben. Egész életét családjának és egyházának szentelte. 2006. április 9-én helyezték örök nyugalomra a segesvári unitárius templomból a római katolikus temetőbe.

Egy tanúságtevő élet tükre

Nagy Ferencné Báró Piroska 1917. június 14-én Petrillán született lelkészi családban, Báró József unitárius lelkész és Tamás Piroska első gyermekeként.

Gyermekkora Muzsnához, majd Városfalvához kötötte. Tanulóéveiből az elemit Városfalván, a további osztályokat a székelyudvarhelyi református tanítóképzőben végezte, ahonnan hajlama és tehetsége szerint a kolozsvári magyar zenekonzervatóriumba került. Itt zongora szakon két akadémiai évet végzett, hegedű szakon pedig a négy évi fokozatot érte el.

A kincses városban az unitárius leányotthonban lakott. A szomszédos teológiai akadémia II. éves hallgatójával, Nagy Ferenccel a zene iránti közös érdeklődés hozta össze. 1940-ben kötöttek házasságot. Lelkész-férje oldalán hét, anyagiakban megpróbáló, de szervezésben jelentős évet áldozott az írisz-telepi misszionak Kolozsváron. A második világháború kegyetlensége, amelyet menekülésükkor Budapesten tapasztalt meg, mély nyomot hagyott családját féltő lelkében. Hazatérve a már háromgyermekes lelkészcsaládot a jobb megélhetést biztosító Recsenyédre hívták meg. Itt a rendszerváltozás miatti új egyházi – főleg nevelési – kérdések megoldásán munkálkodtak, fellendítve a recsenyédi művelődési életet. Itt született meg negyedik gyermekük is.

Apósának, Nagy Béla unitárius lelkésznek nyugdíjba vonulása után, 1953-ban a segesvári gyülekezet meghívására végleges helyére és szolgálatára került a család. Ettől fogva a lelkészi család lelkesen felvállalta a segesvári és a küküllősárdi gyülekezetek lelki gondozását. Az énekvezérség mellett Piroska néni mindenütt ott volt zenei készségével, ahol egyházi rendezvényeken kívül az iskola és társadalom igénnyelte odaadó munkáját. Így például a hajdani Petőfi iskola kis zenekara, a városi kultúrotthon „félszimfonikus" zenekara, de a magánórai zongoratanítások nyomán is sokan élvezhették ihletett munkáját. A szociális helyzet javítása érdekében öt évi konfekció-gyári munkát vállalt. Szépérzéke és kitartó munkájának emlékét őrzik kézimunkái, így a templom szószékterítője, az énekeskönyvek borítói.

Humora, kiegyensúlyozottsága, igazságérzete, derűs természete, türelme, magával ragadó zeneisége, egyháza iránti odaadó szeretete és mindenek iránt meleg rokonszenvet érző lelkülete kisugárzott környezetére. Életelvét, amelyre gyermekeit, unokáit tanította, Vörösmarty szavai testesíti meg: „Ki szívben jó, ki lélekben nemes volt, / Ki életszomját el nem égeti, / Kit gőg, mohóvágy, s fény el nem varázsolt, / Földön honát csak olyan lelheté."

84 éves korában (2001 áldozócsütörtökén) agyvérzés érte, amiből nehezen épült fel, majd ágynak esett, és egyévi nehéz helyzetéből csak a halál végleges álma válthatta meg.

Jakabházi Vera

Balázs Ferenc lánya...

folytatás a 7. oldalról

badultam tőlük. *Erdély* volt a megfelelő szó nekem, nem Románia. Amikor pedig Bartha Zsuzsával Kolozsváron jártunk, és láttuk azt a sok román nemzeti színt mindenhol – a padokon, az oszlopokon –, nem éreztem jól magam. Ilyenképpen magamban hordom a magyarságtudatot, valahol mélyen mindenképp ott van.

Van egyetlen magyar ének, melynek néhány sorát tudom [alig érthető kiejtéssel dúdolja – *S. K.*]. Bár tudom, a kiejtésem nem jó, érzem a mélységét ennek a dallamnak. Az este hallgattam az unitárius kollégium kórusát, akik apám kedvenc énekét is énekelték. Nagyon megható volt, könnyeztem. Eszembe jutott, hogy valahányszor Amerikában hallgattam a karácsonyi énekeket, mindig jobban tetszettek az alacsonyabb hangzású énekek, hiszen itt Erdélyben inkább ez a jellemző.

S. K.: Enikőnek keresztelték itthon, azóta többször is változott a neve.

E. A.-Y.: A születési bizonyítványomban Enikő Solvegs Balázs a nevem. Amerikában senki sem tudta kiejteni se a családnevem, se a keresztnevem. Akkor átváltoztattuk Enikára, s utána le is rövidítettük, mert hát senki sem hallott az Enika névről se, és mindig rosszul írták le mindenhol. Így aztán Niki lett a nevem. Miután édesanyám újból férjhez ment Niki Wise lett a nevem, ezzel a névvel fejeztem be a középiskolát. Ezt addig viseltem, amíg az állami hivatalban kezdtem dolgozni, s aztán visszatértem az Enikára. Senki sem tudta leírni pontosan, nem értették, miféle név ez. Persze miután kétszer férjhez mentem, a családnevem is többször változott. Jelenleg Enika Anderson-Young a nevem.

S. K.: Balázs Ferenc meséi ma is megragadják a fiatal olvasókat. Ismeri őket? Mi a véleményük róla?

E. A.-Y.: Sajnos nem ismerem őket. Remélem, hogy ez lesz az, amit még életemben elérhetek: hogy elolvassam azokat a meséket angol nyelven. Eddig még semmit sem kaptam kézhez abból, amit apám írt, sem a *Mesék*et, sem *A rög alatt*-ot nem fordították le, csupán hallottam róluk. Szeretném elolvasni ezeket, de így sajnos nem tudok válaszolni a kérdésre. Ami angol nyelven megvan, az néhány általa írt vers, illetve egy ének, amelynek szövegét anyám írta, apám pedig megzenésítette. Ennek nagyon erős lelkülete van, arról szól, hogy mindig reménykedj, soha ne csüggedj, mert amíg a kismadarak repülnek, mi folytatni fogjuk. Azt hiszem, ez egy unitárius himnusz-féle nekem. Fontos, hogyha egy-egy pillanatban elcsügged is az ember, a remény a távlatokban mégis mindig előtte legyen.

S. K.: Balázs Ferenc munkássága jelentős értékkel bír, ám élete folyamatos küzdelem volt azokért az egyszerű emberekért, akik Mészkőn éltek. Mi a véleménye erről az élethivatásról, amelyet Balázs Ferenc példaként állított elénk?

E. A.-Y.: Abból indulok ki, amit anyámtól tudok, aki mindvégig támogatta őt munkájában. Még akkor is mellette volt, amikor kiderült, hogy már nem fog meggyógyulni. Apám olyan ember volt, aki nem tudta a dolgokat fél kézzel, részleges hozzáállással véghezvinni. Ő beleélte és teljesen átadta magát annak a munkának, amelyet végzett. Így egy idő után teljesen felemésztette az energiáit. Anyám nagyon szomorú volt, hisz abban reménykedett mindvégig, hogy annyira felépül, hogy elhagyhatják a falut, s elmehetnek Amerikába, vagy valahová, ahol ő is otthonosabban érezheti magát, Balázs Ferenc pedig szanatóriumba mehetne, ahol az idejét az írásnak szentelhetné, emberekkel találkozhat, gondolatokat cserélhet stb. Ám mindennek másképp kellett történnie. Ez végtelen szomorúsággal töltötte el anyámat, én pedig természetesen ezt a szomorúságot vettem át tőle – amelylyel közös életük rövidségét siratta.

S. K.: Ebben a rövidre szabott életében Balázs Ferenc hőssé vált az utókor szemében. Mit gondol erről?

E. A.-Y.: Nem tudtam, hogy itt Erdélyben ilyen mély ez a tisztelet mindaddig, amíg először nem jöttem el ide. Amikor Zsuzsa bemutatott a mészkői embereknek, azok megöleltek, és szemük ragyogott. Gyakorlatilag méltatlanul fürödtem ezeknek az embereknek a szeretetében, hiszen ők voltaképpen apámat tisztelték. Természetesen nagyon megragadott mindez, együtt azzal a felismeréssel, hogy igenis hordozok valamit magamban apámból. Nagyon megtisztelőnek érzem, hogy ilyen családi háttérrel rendelkezem. Másfelől pedig elég nehéz elismert, avagy sikeres szülők gyermekének lenni, mert hozzájuk mérnek. Beismerem, volt olyan időszak, amikor tudatosan nem akartam hasonlítani rájuk. Ma már bánom, hogy szándékosan nem foglalkoztam ezzel a háttérrel, mert talán vannak olyan dolgok, amiket már meg kellett volna tennem.

Akkor jöttem rá igazán, mit jelent itthon, Erdélyben apám, amikor anyám megírta az *Alabástromfalu* című könyvét. Az apámmal való levelezésük Amerikába került, oda küldte el egy ismerősének, aki először a '30-as évek végén biztatta anyámat a könyv megírására. Ő akkor azt válaszolta, nem tudja megírni, mert politikai szempontból ártana vele. Aztán a levelek elkallódtak, s amikor az az illető személy meghalt, újból előkerültek. Édesanyám órákat töltött el azzal, hogy lemásolta őket, mert nehezen olvashatóak voltak, és nagyon kis betűkkel íródtak. Akkor kezdett el gondolkozni azon, hogy tényleg megírja a könyvet. Ez a '80-as évek vége felé volt. Ekkor jöttem rá, mit jelentett itthon apám, és milyen tisztelet övezi őt a halála után. Tulajdonképpen ez tovább erősödött bennem, amikor egy alkalommal megnéztem az ifjúsági irodát, és azokat a kis kártyanaptárakat, melyeket 2001-ben adott ki az ifjúsági egylet.

S. K.: Eddigi látogatásai alkalmával mindig hazahozott valamit, ami Balázs Ferenc életéhez tartozott. Nem nehéz ezektől a személyes tárgyaktól megválni?

E. A.-Y.: Egyszer mesélt Zsuzsa arról, hogy szeretnének egy múzeumot létrehozni, ahová a fennmaradt tárgyakat elhelyezhetnék, a könyveivel együtt. Anyám sokat mesélt azokról az enciklopédiákról, melyekre az utolsó dollárjaikat költötték. Ezeket első utamkor visszahoztam, most ott vannak Mészkőn. Aztán később visszahoztam egy vékony esőkabátot, amit kislány koromban hordtam, és néhány magyaros ruhát, melyeket anyám különleges alkalmakkor viselt. Most egy pár gyertyatartót hoztam vissza, amelyek egykor a lelkészi lakásban voltak. Egyik eltörött, megragasztottuk. Úgy gondolom, ezek idetartoznak, ezekhez az emberekhez, mert ha itt különleges értékük van, akkor itt a helyük. Lassan visszahozok szinte mindent. Van egy kis könyve apámnak, melyet 1936-ban adtak ki, tehát feltehetőleg az első kiadásból való, ezt is visszahoztam, és holnap odaadom Robinak [Bálint Róbert, jelenlegi mészkői lelkész – *S. K.*]. Azért megtartottam még néhány dolgot. Van egy rend azokból az erdélyi magyar műszaki tervezésről szóló enciklopédiákból, amelyek alapján apám megtervezte a templom kazettás mennyezetét. Ha valaki egyszer áttanulmányozza ezeket, minden bizonnyal megtalálja a terv egyes részleteit. Ezeket a közeljövőben szintén vissza szeretném hozni.

S. K.: Mit hordoz a mában Balázs Ferenc lányának az apja szellemisége?

E. A.-Y.: A lényeg az, hogy az ő szellemisége legyen mindannyiunk vezére. Nagy szükség van arra, amit ő megpróbált megvalósítani. Ha sikerülne beépíteni mai életünkbe az általa elképzelteket, és úgy továbbmenni, az lenne a jó. Nagyon büszke vagyok apámra. Anyám rendkívül fájlalta, hogy életében csak egyszer térhetett ide vissza. Azt is tudom, hogy anyám életében az együtt töltött évek a legboldogabbak, a legtermékenyebbek voltak, ugyanakkor viszont a legszomorúbbak, a legfrusztrálóbbak és magányosak is. Mindkét szélsőséget megélte Balázs Ferenccel. Mégis, azt hiszem, sok mindenben egymás lelki társai és támogatói voltak. Az én gyökereim pedig mindenképp ott vannak Mészkőn.

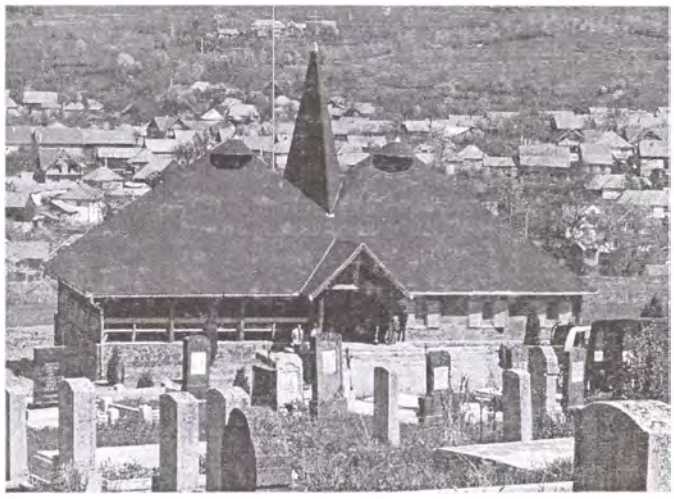

Ravatalozó-avatás Korondon

Példamutató felekezetközi együttműködés gyümölcse az az impozáns ravatalozó(kápolna), amelyet a korondi unitárius egyházközség és a római katolikus plébánia közösen építtetett.

A ravatalozót április 29-én avatta, illetve szentelte fel a két egyház elöljárója, dr. Szabó Árpád püspök és dr. Jakubinyi György érsek. A két gyülekezet tagjai megható magától-értetődéssel alkottak teremtő egységet nem csupán az építkezés során, de az avatóünnepség rendjén is. A két egyházközség világi vezető testületének rangidőse – Domokos Mátyás megyebíró és Bíró Lajos gondnok – az avatóünnepség „hivatalosabb" részét követően készségesen tájékoztatott az új épület történetéről és az egyházközségek kapcsolatának korántsem mindig harmonikus alakulásáról.

A 264 négyzetméter alapterületű ravatalozó két nagyobb teret foglal magában, az egyik maga a ravatalozó(kápolna), ahol mind az unitárius, mind a katolikus istentiszteleti követelményeknek megfelelő berendezést elhelyeztek (e tekintetben meghatóan szép egy helybeli fafaragó két faltáblája, a bal oldalin a keresztre feszített Jézus látható – a román kor ábrázolási módját idéző naiv-merev testtartással –, a jobb oldalin pedig az erdélyi unitarizmus kígyó-galamb szimbóluma „Egy az Isten" feliratal). A ravatalozó szimmetrikus másik terének nincsenek oldalfalai, tehát amolyan nyitott, ám fedett átrium, ahol a népesebb gyászoló közösség is helyet talál, nyáridőben nyilván sokkal szívesebben, mint a téli zimankó idején.

Farkas László unitárius lelkész és Daniel Ernő plébános a kápolnaszentelő szentmise és az avató-istentisztelet végeztével emléklapokat adott át azoknak, akik az építésben vagy az anyagi előkészítésben élen jártak. Meglepően számos oklevelet nyújtottak át, ami szintén azt bizonyítja, hogy a településközösség összetartó ereje és áldozatvállalása pótolhatatlan tényező, amikor a köz érdekében nagyot, maradandót kell tenni.

Jakubinyi érsek egyebek mellett arról szólt, hogy a temető régiesebb neve, a *cinterem*, ez a latin közvetítéssel (*coemeterium*, román *cimitir*) hozzánk jutott görög szó voltaképpen hálótermet, alvószobát jelent, így a halált a vallásos ember nem lezárásnak, nem a „mindennek-vége" legfőbb motívumának kell hogy tekintse, hanem olyan állapotba való átmenetnek, amely egy majdani Nagy Ébredés feltétele és ígérete. Szabó Árpád püspök pedig – mintegy a mindenkori temetések alapvető figyelmeztetésére mutatva – arra emlékeztetett, hogy nem az élet van a halálért, hanem fordítva: a halál az életért, amely itt természetesen az örök életet kell értenünk.

A Farkas Margit énekvezér irányította unitárius női dalárda és a katolikus vegyeskar lelkesen, felkészülten szolgálta a kápolnaavató (-szentelő) szertartást, amely után az egyházi tisztségviselőket rövid időre Daniel Ernő plébános látta vendékül a katolikus plébániaházban, majd nagyszabású közebéd következett egy helybeli étteremben.

A ravatalozót Páll László tervezte és a varsági Kafor Kft. építette András Albert vezetésével.

Jakabffy Tamás

Hírek Marosszentgyörgyről

Március 17-én a Soli Deo Gloria ökumenikus vegyeskar tagjaiként az erdőszentgyörgyi unitárius templomban is énekelhettünk. *19-én*, a vasárnapi istentisztelet keretében, Nagy Hunor Szilárd nevű kisgyermeket kereszteltük meg. *24-én* a Székelykálban tartott gondnok-kebli-tanácsosi értekezleten György László, Dobos Sándor és Kovács Réka képviselték közösségünket. *Április 3-9. között* a hiterősítő imahéten fiatal gyakorló segédlelkészek szolgálatainak és közvetlen „bemutatkozó" beszédeknek köszönhetően gazdagodott lelkiekben templomi gyülekezetünk. *Húsvét nagyhetén* a templomtakarításra is gondot fordítottunk. Húsvét szombatján élelmiszercsomagokat sikerült eljuttani, elsősorban idős, egyedül élő, betegséggel küszködő testvéreinkhez. *Húsvét vasárnapján* az úrvacsora-osztás után Jánosi Szabolcs nevű kisgyermeket kereszteltük meg. *Április 20-án* a Marosszentgyörgyi Tavasz rendezvénysorozat keretében kis kórusunk a Művelődési Házban énekelt népes közönség előtt, természetesen az alkalomhoz illő versek megszólaltatása sem maradt el. Örömünkre szolgált, hogy a helyi Tanács Kiss Erzsébet nyugalmazott tanítónőt, egyházközségünk tagját – előzetes kérésünknek megfelelően – sokoldalú közösségszervező (néptánc- és színdarab-tanítás, kórusmozgalom) tevékenysége elismeréseként érdemoklevéllel tüntette ki. Hétvégén a marosvásárhelyi Kultúrpalotában jubileumi kórushangversenyen vettünk részt, ez alkalommal történt meg 2005 tavaszán megalakult kórusunk bemutatása nagyközönség előtt. (*Pálffy Tamás Szabolcs*)

„Adj, Uram, ma új szívet"

Kriza János-emlékünnepély színhelye volt a sepsiszentgyörgyi unitárius templom. Fellépett a kiskunhalasi (Magyarország) Városi Vegyeskar, a nagyajtai unitárius dalárda és a sepsiszentgyörgyi Kriza János unitárius vegyes dalárda.

Hitünket, önismeretünket, önbecsülésünket erősítette meg április 22-én a nagyszabású Kriza János-emlékünnepség. Kovács István helybéli lelkész imája, a közös égre-nézés a határon túliakkal és inneniekkel megerősített, hogy él a magyar nemzet és élni fog gyermekeink, unokáink által.

Sepsiszentgyörgy testvérvárosa Kiskunhalas. Városi Vegyeskarával bensőséges, baráti kapcsolatunk van (tavaly együtt énekeltük náluk a Szent István dicséretét és a Rabszolgák kórusát). Régi barátként üdvözöltük egymást, most pedig a három dalárda együtt zengte – a kiskunhalasiaktól kapott kottából – az *Adj, Uram, ma új szívet* szólamait.

A nagyajtai Gazdag Miklós Polgári Daloskör összeállítása áradó lelkességről, munkáról, bizakodásról szólt. Kriza János életét és munkásságát Fekete Levente nagyajtai lelkész szabadon, jól dokumentáltan méltatta, hozzásegítve bennünket, hogy felismerjük és jobban értékelni tudjuk Kriza egyedülálló nagyságát. A krizai örökség megidézése mellett méltatta Gál Jenő esperes munkásságát is.

Kriza János 1811. június 28-án született Nagyajtán, a torockói születésű, csonkakarú nagyajtai pap első fiaként. Kilenc évesen a torockói híres Particula unitárius iskolába került. A *Vadrózsák*ban olyan népi dalokat is közölt, amelyeket fiatal korában írt össze – Sebes Pál buzdítására – *Szívet gyönyörködtető világi énekek* címmel.

1825-ben tanulmányait a székelykeresztúri unitárius kollégiumban folytatta. Epigrammákat írt, olvasókört szervezett. Kolozsváron teológiát és jogot tanult, majd tanító lett az algimnáziumban és segédkönyvtáros a főgimnáziumban. Berlini tanulmányi évek következtek, kapcsolatba kerül a német mitológia, a népköltészeti hagyomány gyűjtőivel, a Grimm testvérekkel. 1837-ben – miközben egészségi problémái voltak – rendezte verseit, műfordításokat végzett. 1838 őszétől foglalta el a kolozsvári papi állást. 1842-ben lett a Kisfaludy Társaság levelező tagja, ez évben vette feleségül Füzi Borbálát. 1842-ben intézett előfizetési felhívást *Vadrózsa* című „Népköltési Gyűjteményre." A Krizáé volt az első rendszeresztett kötettel zárult gyűjtőmunka.

1863. január 14-én jelent meg a *Vadrózsák. Székely Népköltési Gyűjtemény* első kötete gróf Mikó Imre anyagi hozzájárulásával és Gyulai Pál közbenjárásával. Krizát az Akadémia rendes tagjává választották. Ő alapította és szerkesztette az első, napjainkig is megjelenő unitárius tudományos folyóiratot, a *Keresztény Magvetőt*. Először álltotta össze a Tájszótárt, amellyel utat nyitott a dialektológia előtt. 1875 húsvétján halt meg. Kéziratait özvegye Arany Jánoshoz juttatta el.

Fotó: Gazdag Géza

Az április 22-i ünnepség fényét emelték a Fekete Ágnes (Fekete Levente lánya) csengő hangján és a Kónya Ütő Bence (Kónya Ádám unokája) ígéretes tehetségével előadott balladák.

Ferenczi Mária-Magdolna

Örömteli „fekete vasárnap" a lókodi öregotthonban

Április elseje: itt is, ott is hallani, hogy másnap, vasárnap vendégeink lesznek. Vannak, akik nem veszik komolyan. Hisz április elsején minden lehetséges.

Április másodika. Az ebéd után várjuk Csáki Levente lelkészt, hogy istentiszteletet tartson nálunk. Megérkezik, s közli, hogy valóban vendégek érkeznek, Korondról. Nem tudja ugyan megvárni őket, mert kötelességei máshova szólítják, de mi csak készüljünk.

Lakótársainkkal az ebédlő udvarra néző ablakaiba özönlünk. Fél háromkor gépkocsik sora érkezik, egyik a másik után, elárasztják az udvart, még az utcán is marad belőlük.

A korondi egyházközség nőszövetségi csoportja érkezik Farkas László lelkész és hitvese vezetésével, számos kísérővel. A kölcsönös üdvözlés után a tiszteletes úrtól megtudom, hogy az ajándékokon kívül „műsort" is hoztak magukkal. Gyorsan, gyakorlatiasan megbeszéljük, hogy a találkozás emlékezetesebbé tételéért mindössze négy főből álló „öregotthoni" csoportunk is viszonozza kedvességüket.

A nőszövetség énekkara – a tiszteletes asszony vezetésével – szívet-fület gyönyörködtető kórusművekkel, szavalatokkal űzte el a hétköznapiságot, élénk színbe öltöztetve a „fekete vasárnapot". Ezt követően lakótársaink közül Kiss Rebeka (Kecset), Vass Katalin (Homoródszentpál), Székely István (Kolozsvár) és alulírott (Székelyudvarhely) énekekkel és szavalatokkal tettük színesebbé a találkozást.

A személyenkénti ajándékcsomagokat (déligyümölcs, édesség, korondi kerámiába helyezett húsvéti pirostojások) nagy meglepetésünkre az unokák osztották szét. Felemelő és megható volt. Sokunk ráncos, öreg arcán legördültek az emlékek örömkönnyei. Vendégeink az ajándékcsomagokon kívül gazdag termény- és pénzajándékkal járultak hozzá az otthon gondjainak enyhítéséhez. A köszöntő és köszönő szavak, a szívből mondott, énekelt műsor igazi egységbe kovácsolt minket. A tiszteletes úr zárómondatai után mintegy búcsúzásképpen az énekkar nemzeti Himnuszunkat énekelte.

Felemelő, maradandó, emlékezetes látogatás részesei voltunk. Isten tartsa meg mindazokat, akiknek jósága meleget és fényt hozott nekünk. A lókodi öregotthon lakóközössége nevében

Kovács Sándor

Aranylakodalom Kolozsvár-Írisztelepen

Ritka alkalomnak lehettünk boldog részesei április 2-án. Emelkedett hangulatú istentisztelet keretében ünnepelhettük meg Rostás Árpád és neje, Rostás Árpádné született Iszlai Erzsébet házasságának ötvenedik évfordulóját. Nemcsak a család nagy ünnepe volt, hanem az egyházközségünké is. Egyházközségünk tekintélyes része, nemcsak megjelent e fontos eseményen, hanem meglepetésekkel is kedveskedett a jubiláló párnak. Az istentisztelet előtt vőfélyes és koszorúslányos menet kíséretében híveink egy része megjelent a Rostás házaspár lakásán, és onnan valóságos esküvői menetet alkotva jöttek a templomba, ahol a gyülekezet nagyja várta az ünnepelteket. Az istentisztelet alatt a jubiláló házaspár és a népviseletbe öltözött koszorúsfiúk és -lányok a templom piacán elhelyezett székeken ültek. Gyülekezetünk ezzel kívánta jelezni nagyrabecsülését a Rostás család iránt mindazért, amit a gyülekezetért tettek, és amit számunkra ma is jelentenek. Az istentisztelet keretében sorra került jubileumi szertartás az élet szépségéről tett élő tanúbizonyság volt. Isten iránti hála és szeretet érzése kerített hatalmába valamennyiünket. A szertartás után az egyházközség részéről a gondnok atyánkfia átadta a jubiláló házaspárnak az ajándékot. Az ünneplő család gyermekei asztalközösséghez hívták a templomi gyülekezetet. Jó volt együtt lenni, az életért és a családi élet áldásaiért Istennek hálát adni, majd ezt követően önfeledt énekléssel „egyszrűen" együtt lenni és mulatni. Az irisz-telepi unitárius egyházközség valódi nagy családként élte meg az aranylakodalmat. Hála és köszönet a mindenható Istennek!

Mezei Csaba

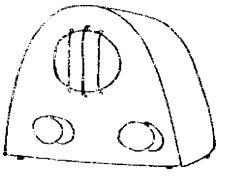

Unitárius rádióműsorok

Meditáció – az elmélkedés műsora
Kolozsvári Rádió, 909 m és 1593 m középhullámon, valamint a 95,6 MHz-es ultrarövid-hullámon, szerdai napokon, 9.30-kor.
Szerkeszti: Kovács Mária.
június 14., július 19.

Rádió-istentisztelet
Kolozsvári Rádió, alkalomszerűen, vasárnapokon, 17.30-kor.
Szerkeszti: Kovács Mária.
május 28., július 2.

Tavaszi virágcsokor
unitárius gyermekműsor havonta kétszer. Szerkesztik: Kovács Mária, Rácz Norbert, Koncz László
Kolozsvári Rádió,
szombaton reggel 9.15–9.30 között
május 20., június 3., 17., július 1.

Unitárius félóra
a székelyudvarhelyi *Príma Rádió*ban, a 87,9 MHz-en, illetve interneten a *www.prima-radio.ro* címen.
Szerkesztik: Csáki Levente, Gál Zoltán és Szabó Előd.
minden vasárnap reggel 8.30-kor.

Tiszta forrás
unitárius ifjúsági műsor a sepsiszentgyörgyi *Sláger Rádió*ban (105,9 Mhz).
Kéthetente, vasárnap 13 órától.
Szerkeszti: Lakatos Sándor
május 28., június 11., 25.

Május elején a hollandiai Remonstráns Egyház tizenegy lelkésze látogatta meg egyházunkat, viszonozván a tavalyi, egyházunk küldöttsége által Hollandiában tett utat. Az alkalom főként a már elkezdett teológiai párbeszéd sorozatát folytatta: két napon át Kolozsváron ismerkedtünk meg egymás lelkiségével és hitelveivel. Ezen általánosabb jellegű bevezető eszmecserék után jövőre szakosodott kapcsolattartással, tematikus találkozások útján folytatjuk az együttműködést. Az erdélyi látogatás második részében a vendégek körúton ismerték meg egyházközségeink, híveink és lelkészeink egy részét, a Torda–Mészkő–Marosvásárhely–Nyárádszereda–Székelyudvarhely–Székelykeresztúr–Segesvár–Dicsőszentmárton útvonalon.

Május első napjaiban egyházunk központi hivatalát az Amerikai Nyugdíjas Lelkészi Segélyszervezet pénztárosa, John Newhall és felesége látogatta meg, hogy személyes kapcsolatot teremtsen egyházunk és nyugdíjintézetünk vezetőivel. Az egyesült államokbeli segélyszervezet hat éve rendszeresen évente kiosztott segélyt folyósít erdélyi unitárius nyugdíjas lelkészeink, illetve elhunyt lelkészeink özvegyei számára.

Május elején került sor egyházköreinkben a II. évnegyedi lelkészi értekezletre, amelyeket ezúttal két-két egyházkörönként egybevonva szerveztek meg. A kolozs-tordai és a küküllői egyházkör lelkészeinek május 8-án Tordán, a székelykeresztúri és marosi egyházkör lelkészeinek 9-én Székelykeresztúron, míg a székelyudvarhelyi és háromszék-felsőfehéri egyházkör lelkészeinek 11-én Homoródszentmártonban volt az értekezlet. A fő előadást Czire Szabolcs teológiai tanár tartotta A jézusi asztalközösség és az unitárius úrvacsorai gyakorlat címmel.

A pipe-szászndadasi egyházközség május 20-án szervezte meg ifjú lelkésze, Jenei László Csaba beiktatását. Jenei László Csaba 2000-ben fejezte be teológiai tanulmányait a Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karán, és gyakorló segédlelkészi szolgálatát is a pipei és szászndadasi egyházközségben végezte. Unitárius lelkészi oklevelét a 2002-ben sikeresen letett lelkészképesítő vizsgán szerezte meg. A beiktatást Nagy Endre, a Küküllői Egyházkör esperese végezte el.

A brassói unitárius egyházközségek – óvárosi és újvárosi – május 20-án tartották a közös templomuk építésének 70. évfordulója alkalmából szervezett ünnepélyt. A hálaadó istentiszteleten dr. Szabó Árpád püspök végezte a szószéki szolgálatot.

A Teleki László Alapítvány május 25–27-én Budapesten, valamint a felvidéki Borsiban szervezte meg a határon túli magyar épített örökség kutatásának és megóvásának szentelt szakmai konferencia idei kiírását. A rendezvényen unitárius egyházunkat Paskucz Viola, az egyházi központi hivatal műszaki előadója, valamint Ferenczi Zoltán Sámuel építészmérnök képviselte.

Tiszta lelkiség – tiszta táj – tiszta Székelyföld

E gondolat jegyében szerveztük Székely Kinga-Réka homoródszentpéteri lelkésznő kezdeményezésére április 22-én, a Föld napján, azt a közmunkát, amelynek célja a Homoróddaróc és a Kénosi-tető közé eső útszakasz szeméttől való megtisztítása volt. A megszólítottak elsősorban ifjak voltak, de szeretettel vártunk mindenkit, aki környezete szebbé, tisztábbá tétele érdekében hajlandó tenni is, nem pusztán várni, hogy valaki más cselekedjék.

Jó volt tapasztalni, hogy a hívó szó nem maradt pusztába kiáltott szó. Lelkes ifjak sorakoztak fel az út két oldalán, hogy a meggondolatlan, felelőtlen embertársak által eldobált szemetet összegyűjthessük. Volt, akit emlékeztetni sem kellett a szószékről való hirdetés után, jött és érdeklődött, hogy mi lesz a menetrend, mert ő szeretne részt venni a munkában; és volt olyan, aki lekésve a „csatlakozást" kerékpárral jött a csapat után, csak hogy közénk állhasson. A Nagyhomoródmente hét gyülekezetéből – Kénosból, Homoródszentmártonból, Szentpálról, Szentpéterről, Városfalváról, Homoródjánosfalváról és Homoródaróról – negyvenheten sürgölődtünk, szép eredménnyel.

Reméljük, hogy kezdeményezésünknek lesz folytatása, és a *Tiszta lelkiség – tiszta táj – tiszta Székelyföld* nem marad meg „puszta gondolatnak", hanem sokak munkájának eredményeként valósággá válik.

Ahhoz, hogy e szemétgyűjtést sikeresen elvégezhessük, lelkes emberek siettek támogatásunkra, hogy előteremthessük a szükséges eszközöket; és a Polgármesteri Hivatal is jelentős segítséget nyújtott a szállítóeszközök tekintetében. Az önzetlen segítséget ezúton is köszönjük. Látva munkánk eredményét bízunk abban, hogy kezdeményezésünkkel sikerül a mindennapok gondjába oly nagyon belefeledkezők figyelmét ráirányítani a lelkiség, a táj és a Székelyföld tisztaságának megőrzésére, hogy *lelkes* életet élhessünk, jól érezzük magunkat e táj részeként, és tisztaságáért is büszkék lehessünk Székelyföldünkre.

Kívánjuk, hogy e gondolat jegyében kezdeményezésünkhöz hasonlóan sok vállalkozó szellemű ifjú és meglett-korú egyaránt vállalja e nehéz, de igen nemes munkát. Hisszük, hogy bár egyenként is sokat tehetünk, összefogva akár csodákra is képesek vagyunk.

ifj. Szombatfalvi József

nők világa

Küküllő-köri nőszövetségi közgyűlés Ádámoson

Április 22-én Ádámoson ötödik közgyűlésünket tartottuk. A gyűlést Nagy Rozália esperesné, elnök szervezte meg és vezette.

Az UNOSZ részéről jelen volt Szabó Magdolna főtisztelendő asszony és Asztalos Klára elnök, valamint Ferenczi Enikő titkár, a küküllői egyházkör részéről Nagy Endre esperes, a helyi egyházközség részéről pedig Fülöp Alpár lelkész.

A kör nőszövetségei a következőképpen képviseltették magukat: Ádámos – 15, Bethlenszentmiklós – 3, Dicsőszentmárton – 9, Fehéregyháza – 2, Küküllődombó – 5, Magyarsáros – 8, Medgyes – 5, Segesvár – 14, Szőkefalva – 4 résztvevővel.

A közgyűlést Fülöp Alpár áhítata nyitotta meg, majd bemutatta az ádámosi műemléktemplomot is. Üdvözlő beszédek hangzottak el, ezután az egyes nőszövetségek beszámoltak az elmúlt évi tevékenységükről. Kitartó munkáról hallottunk minden felszólalótól. Vannak kimagasló eredményeket mutató nőszövetségek, mint például a segesvári, és vannak egészen „fiatal" helyi nőszövetségek is, mint a sárdi vagy a fehéregyházi, ahol a létszám még kicsi, a lelkesedés azonban annál nagyobb. Ez utóbbi szándékozik a jövő évi közgyűlést megrendezni, a tervezett téma pedig a hagyományőrzés lenne.

Munkánkat elismerő szavakkal illették az UNOSZ-elnökök és a köri esperes, ugyanakkor fokozottabb szerepvállalásra ösztönöztek az egyházközségek életében, főleg a gyermekek vallás-erkölcsi nevelésében.

Az ünnepi istentiszteletet Tóth Zsuzsanna harmadéves teológushallgató tartotta. Az ádámosi nőszövetség verses-dalos műsort mutatott be a vegyes dalárda részvételével. Befejezésül két előadás hangzott el a testi-lelki egészség témaköréből: dr. Puskás Judit háziorvos a testi egészségről, az életmód megváltoztatásának szükségességéről beszélt, Csiki Katalin pszichológus pedig a lelki egészségről, a magunkkal és környezetünkkel való harmónia fontosságáról. Sem a közgyűlés időpontjának, sem témájának megjelölésekor nem gondoltunk rá, hogy április 22-e éppen a Föld napja, amikor világszerte a bolygónk létét veszélyeztető folyamatokat elemzik, és vészharangokat kongatnak meg az ember és környezete közti harmónia helyreállításáért. Úgy mondhatnánk: találkozónk is bekapcsolódott az előadások témája által az életet szolgáló eseményláncba. A témára érdemes volna más alkalommal is visszatérni.

A találkozó kosaras közebéddel ért véget. Hálával tartozunk az ádámosi egyházközségnek és nőszövetségnek a közgyűlés előkészítésével járó erőfeszítésért és a szívélyes vendégfogadásért.

Szabó Rozália

Anyák köszöntése

A munka és a munkások ünnepének közelségében, május 6-án udvarhely-köri „munkagyűlésre" jöttünk össze Gyepesben, nők és édesanyák, hogy a második otthon, templomaink körüli és nőszövetségi dolgainkról beszéljünk.

Tudom, otthon sok a gond és munka, különösképpen egy munkás hét után, amikor a nő, a soha nem lankadó anya a hivatali vagy gyári szolgálat végeztével a gyermeknek, férjnek, idős szülőknek kell hogy süssön-főzzön, mosson, varrjon vagy takarítson... És hol van még a tavasz sok-sok „hátralékos" kerti munkája?! A mindennapi kenyér biztosítása érdekében a legtöbb édesanyának még ezt is vállalnia kell.

Legyen fiatal vagy öreg, barna vagy fehér hajú, vidám, fáradt, szomorú, szelíd vagy szigorú, anyánk mindannyiunk számára az *életet* jelenti, és a jóságot, szépséget, áldozatot... Ezért tartom fontosnak a munkálkodó, nagy áldozatot vállaló mindenkori édesanyákra gondolni május első vasárnapján.

Mondják: „az anya halála az ember első nagy bánata, amelyet édesanyja nélkül sirat meg." Talán ez a gondolat vezérelte 1907-ben az amerikai Anna Jervist, hogy anyja emlékére templomi ünnepélyt szervezzen „minden anyák emlékére". Ötlete először Philadelphia (a szeretet) városában honosodott meg. Az anyák napjának megünneplése különösen 1914-től vált

népszerűvé, amikor az akkori amerikai elnök, Woodrow Wilson elrendelte, hogy május második vasárnapja legyen az amerikai népnek az anyák iránti szeretet és tisztelet kifejezésére szentelt napja. Később tájainkon május első vasárnapjára időzítve honosodott meg az ünnep.

Megszívlelendőnek tartom a Példabeszédek könyve írójának üzenetét: „ne hagyd el anyád tanítását! Kösd mindenkor a szívedre, hordozd a nyakadra fűzve! Jártodban őrizzen, és ha felébredsz, irányítsa gondolataidat!" (Péld 6,20–22). E bibliai üzenethez szorosan kapcsolódik Pósa Lajos verse is: „El ne add az ősi házat, / El ne add az ősi telket, / Hol a csűrön késő őszig / Gólyamadár kelepelget. // Rád nevet, mint hajdanában, / A cseresznye, mint piros alma, / Gyermek leszel újra, fiam, / S belefogsz egy régi dalba. // Ha elfáradsz a világban: / Gyere haza megpihenni, / Az öreg fák árnyékában / Szép időkre emlékezni. // El ne add az ősi házat, / El ne add az ősi telket, / Hol a csűrön késő őszig / Gólyamadár kelepelget."

Rüsz Éva

Köri közgyűlés Alsófelsőszentmihályon

Bár tavasszal mindenki nagyon elfoglalt, az alsófelsőszentmihályi nőszövetségen kívül mégis további tiz szövetség küldöttei vettek részt az április 29-i köri találkozón és közgyűlésen: Rákos, Kolozs, Kolozsvár, Komjátszeg, Magyarszovát, Sinfalva, Torda, Tordatúr, Torockó, Torockószentgyörgy képviselői. A templomban Dimény Csilla helyi elnök köszöntése után Pálfi Ildikó köri elnök nyitotta meg a közgyűlést, majd Szabó Magdolna főtisztelendő asszony, az UNOSZ elnöke köszöntötte a jelenlevőket. Elmondta: minden találkozás erőforrás, amikor megoszthatjuk gondjainkat, bajainkat, és felmérhetjük, mit tettünk jól és mit nem. Az élet értelme a közösségért tenni, és a feladatokat vállalni.

A következőkben a nőszövetségek beszámolói hangzottak el az elmúlt évi tevékenységről. Az istentiszteleten a szószéki szolgálatot Bodor Rozália Piroska tordatúri lelkésznő végezte. Az istentisztelet keretén belül rövid műsorral szerepelt a Szentmihályi Vegyes Dalkör, majd Dimény József lelkész és Pálfi Árpád gondnok köszöntötték az egybegyűlteket.

Aranyosrákoson hetente találkoznak a nők, változatos témákban hallgatnak előadást, és beszélgetnek. Énekeket tanulnak, meglátogatták a lókodi öregotthont, megtartották a világimanapot, 90 személyes étkészletet vásároltak, közmunkáztak a kántori ház javításakor, és segíteni fognak a papilak renoválásakor is.

Kolozson decemberben alakult meg a nőszövetség. Azóta két gyászlobogót varrtak, írásos terítőt ajándékoztak az imahéten szolgáló lelkészeknek. Tojást gyűjtenek eladásra, kivarrták a vándorabroszhoz a háromszöget.

Kolozsváron a megalakulás óta három csoportban dolgoznak. A segélyező csoport foglalkozik a beteglátogatással, a rászorulók megsegítésével, a kézimunkacsoport pedig szőnyegeket sző, varrottasokat, terítőket készít, babákat öltöztet népviseletbe. A havi találkozókra előadásokat, vetélkedőket szerveznek. A Nyikómenti falvakba pénzadományt, edényeket, asztali- és ágyneműt küldtek. Munkájukba bevonták az elemi osztályos gyerekeket, akik játékokat, iskolai felszerelést gyűjtöttek. Aktívan részt vettek az imahéten is.

Komjátszegen a nők segítettek a templomjavításkor: főztek a munkásoknak, karácsonyi csomagokat készítettek gyerekeknek és a szegényebb családoknak.

Magyarszováton októbertől márciusig találkoznak. Bibliamagyarázatot tartanak, megünnepelték az öregek vasárnapját, szeretetvendégséget tartottak, templomi székpárnákat készítettek, az imahéten Biblia-borítót ajándékoztak. Megtartották a nőnapot és március 15-ét. Nagypénteken elénekelték a Passiót, az árvízkárosultaknak gabonát gyűjtöttek.

Sinfalván 2005 májusától 2006 áprilisáig találkoztak. Idén február-márciusban farsangi összejövetelt tartottak, és megünnepelték március 15-ét. A vendégház szépítésére varrottast, abroszt, ágyneműt, ágyterítőt adományoztak.

Tordán télen hetente, később havonta találkoznak. Egyházi éneket tanulnak, előadást hallgattak József Attiláról, színházba mentek, ételrecepteket gyűjtöttek, kokárdát készítettek, közös kirándulást szerveztek, teadélutánokat tartottak. Ápolják ökumenikus kapcsolataikat, betegeket látogatnak, élelmiszercsomagokat készítenek a rászorulóknak. Segítettek az amerikai vendégek fogadásában, most a lelkészi értekezletre és a köri közgyűlésre készülnek.

Tordatúron novembertől áprilisig találkoznak. Verseket, történeteket mondanak, kézimunkáznak. Hagyományteremtő szándékkal a hálaadás napján közösen kürtőskalácsot sütöttek. Megünnepelték az öregek vasárnapját, a Mikulás-napot, farsangi szeretetvendégséget rendeztek.

Torockón új elnöknő-választás történt. Minden kedden összejönnek. Kézimunkatanfolyam volt, Magyarországról is jöttek tanárok, akik mintát gyűjtöttek, csipkeverést tanítottak. Megünnepelték a női

folytatás a 14. oldalon

Dimény Csilla

Köri közgyűlés...

folytatás a 13. oldalról

világimanapot, s a gyerekek bevonásával a Nőnapot. Tervük a fiatalok mozgósítása.

Torockószentgyörgyön 15–20 aktív taggal télen hetente, nyáron kéthetente gyűlnek össze. Megünneplik egymás születés- és névnapját. Az imaheten teadélutánt szerveztek, varrottasokat, festett tárgyakat készítenek. Felvállalták az elesett honvédok sírjainak gondozását.

Alsófelsőszentmihályon ősztől tavaszig találkoznak. Tavaly az asszonyok segítettek az orgonaszentelési ünnepség alkalmával, vendégül látták a meghívottakat. Januárban meghívták Márk Attila énekmondót Sepsiszentgyörgyről. Februárban a gyerekek jelmezbálját szeretetvendégséggel kötötték össze, márciusban pedig a férfiak voltak a fő szervezők; még ügyességi verseny is volt. Áprilisban a köri találkozóra készültek.

Várfalváról – bár nem voltak jelen – a jelentést elküldték: alkalomszerűen találkoznak, március 15-én a Duna tévé stábját látták vendégül. Gyűjtést szerveztek a lókodi otthon részére, bővítették az edénykészletet, kancsókat, levesestálakat, merítőkanalakat vásároltak.

A beszámolók után Asztalos Klára UNOSZ-elnök tájékoztatta az egybegyűlteket a 2%-os törvényről. Kérte, hogy az érvényes munkaszerződéssel rendelkezők adójuknak e részét az UNOSZ-nak ajánlják fel. Szintén nála igényelhetők az öregotthon látogatásához szükséges űrlapok.

Ferenczi Enikő önismeretről tartott előadása valóban felszabadította a hangulatot. Még talán órákig el tudtak volna beszélgetni a csoportok a különböző életszakaszokról: a kisgyermek- és serdülőkorról, a fiatal házasokról, arról az életszakaszról, amikor a gyermekek már elkerültek otthonról – vagy az öregkorról.

Jövőre Rákoson találkozunk a köri közgyűlésre.

ifjúsági oldal

Atlantisz ismét megkongatta harangjait

Április 21-e és 23-a között a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégiumban ismét sor került az *Atlantisz harangoz* néven ismertté vált, középiskolásoknak szervezett országos szavalóversenyre. A helybeli Phoenix könyvesbolt társszervezésében immár hatodik alkalommal kongtak a harangok a verskedvelők számára. Az 1956-os magyar forradalomra és szabadságharcra emlékezvén az idei verseny meghirdetett témája így szólt: *magyar szabadságvágy a 20. században.* Kötelező versként Illyés Gyula *Egy mondat a zsarnokságról* című versének 6–8 szabadon választott szakaszát kellett elmondaniuk a versenyzőknek.

Péntek délután érkezett az izgatott versenyzők többsége Erdély különböző tájairól (Nagybányáról, Gyergyóalfaluból, Nyárádszeredából, Székelykeresztúrról, Gyimesfelsőlokról, Kézdivásárhelyről, Csíkszeredából, Székelyudvarhelyről, Nagyenyedről). Az ünnepélyes megnyitó áhítattal kezdődött, majd dr. Szabó Árpád püspök mondott köszöntő beszédet. Orbán Erika, a kollégium vallástanárnője a verseny egyik főszervezőjeként üdvözölte a megjelenteket. Ezután a Péterffy Gyula Kórus lépett fel. Vitéz Mágyari Eszter, a Phoenix könyvesbolt társtulajdonosa jóvoltából vendégeinket gazdag svédasztalos állófogadásra hívtuk. Az estet a marosvásárhelyi *Kővirág* együttes koncertje zárta, amelynek tagjai megzenésített verseket adtak elő.

A versenyzők szombaton két versenyszakaszban adták elő a kötelező és a szabadon választott verseket. A lazító városnézés után a kollégium Felvinczi György Dísztermében került sor a kiértékelésre és eredményhirdetésre. Miután Ludányi Horváth Attila magyar konzul köszöntötte a rendezvényt, és a magyar nyelv megőrzésének fölöttébb szükséges voltáról beszélt, a zsűrié lett a szó. A bírálóbizottság részletekbe menően értékelte az elhangzott szavalatokat, mind formai, mind tartalmi szempontból. Nagyra értékelte a versenyzők igyekvését, fáradozását, ugyanakkor hibáikat sem mulasztotta el felsorolni, mint amelyekből tanulni lehet és kell. Ezek után a legizgalmasabb és leginkább várt pillanat következett: az eredményhirdetés. Eszti néninek köszönhetően nemcsak a díjazottak, hanem minden versenyző értékes könyvjutalomban részesült. Az idei *Atlantisz* versenynapját a kollégium Peregrinus Együttesének koncertje zárta.

Vasárnap a versenyzők és a szervezők – szomorú szívvel bár, de a viszontlátás reményében – elköszöntek egymástól. Jó volt együtt lenni! Jó volt hallgatni Titeket, versenyzők, és rohangálni értetek! Jó volt tanulni tőletek, és átélni e szép élményeket! Talán ezért volt olyan nehéz a mindennapokhoz való visszatérés. Reméljük, az idén nem utoljára szóltak Atlantisz harangjai!

Végül szeretnénk megköszönni a Phoenix könyvesbolt nélkülözhetetlen támogatását Eszti néninek, aki szívvel-lélekkel mellettünk állt. Emellett az Unitárius Püspökség, a Pro János Zsigmond Szövetség, a Communitas Alapítvány, a Sora Üzletház, a Magnolia Virágüzlet segítségéért is hálával tartozunk. Reméljük: jövőre ugyanitt!

Jobágy Júlia

A *IX–X.* osztályosok kategóriájában I. díjat nyert **Orosz Klára** a János Zsigmond Kollégiumból, II. díjat kapott **Füleki Emőke** a Báthory István Elméleti Líceumból, III. díjazott lett **Koncsag Katalin** Gyergyóalfaluból. Különdíjban részesült **Cserei Irma Hajnal, Gauer Zsuzsánna** és **Demény Zita Ágnes**. A *XI–XII.* osztályosok kategóriájában első helyezett lett **Ravasz Tekla** Nagybányáról, II. díjat kapott **Kófity Annamária** Dévaról, III. díjat pedig **Petrás Enikő** Csíkszeredából. Különdíjat kapott **Mátyás Mónika** és **Gál Zsófia**.

Él már az élmény

Köszöntöm önöket! – kiáltással bújt elő a székelyderzsi művelődési otthon színpadának függönye mögül egy piros kötényes boltos, és így folytatta: *Ezennel megnyitom a Varázsboltot! Mint hallják, ez egy különleges bolt, ahol olyan belső tulajdonságokat lehet vásárolni, amelyekből túl kevés adatott. Az árak a legkedvezményesebbek: mindössze egy olyan belső tulajdonsággal kell fizetni a megvásároltat, amelyből a kedves vendégeknek túl sok van.* Továbbá kijelentette, hogy a boltban a *Ritka Híres Tárgyak* (műanyag telefon, kommunista zászló, szenes vasaló, félkerekű roller, serpenyő, műanyag kerti törpe stb.) kiállítását is meg lehet tekinteni. A kiállított értékes tárgyak védelme miatt „a boltban egyszerre csak három személy tartózkodhat, mert ha netalántán egy negyedik is átlép a küszöbön, akkor rögtön bekapcsol egy vészjelző (a boltos nyakában csüngő síp), és hivatásszerűen jelzi a törvény áthágását." Azt sem mellékes tudni, hogy a boltosnak volt egy macskája is (aki az improvizáció során lett függönyhúzóból háziállat).

A vásárlók többek közt türelmet, bölcsességet, szépséget vásároltak (valaki a macskát szerette volna hazavinni), helyébe pedig vidámság, két kiló hülyeség, ártatlanság került a boltos kasszájába. Egyik visszajáró vendég még a fölösleges kilóit is rátukmálta a zsugori boltosra, aki ez utóbbit nem tartotta belső tulajdonságnak.

A történet a bolt bezárásával nem ért véget, ugyanis egy zajos, vészjelzős, csörömpöléses éjszaka után megjelent a kétségbeesett boltos bejelentvén, hogy kirabolták. A színpadon valóban nagy felfordulás volt, és a boltos gyanúba fogta az összes vásárlót, aki megfordult tegnap a boltban, és akit a titkos kamera megfigyelt. Az eltűnt értékes kiállított tárgyak mennyiségét nem lehetett tudni, ezért a vásárlók felkérettek, hogy helyezzék a tárgyakat a tegnapi helyükre. A vásárlók tökéletesen eleget tettek a követelménynek, és mivel minden ritka híres tárgy megkerült, a vásárlók megszabadultak a büntetéstől, a boltosnak pedig beigazolódott az a gyanúja, hogy a macska volt a rendbontó. A történet tehát a macska boltból való repülésével végződött.

Hogy micsoda ez az egész? Ez egy másfél órája az április 21–23. között Székelyderzsben tartott egyletes rendezők első találkozójának.

A színjátszás a közösségteremtésnek és a lelki-szellemi gazdagodásnak egyik alappillére. Célunk tehát e találkozóval az volt, hogy játszva tanuljunk, elmélyülve az amatőr rendezés és színjátszás nyújtotta lehetőségekben, ahhoz, hogy biztosabb tudással, bátrabban és lelkesebben készüljünk a X. ODFIE Színjátszó Találkozóra (s nemcsak). Ezt a szakmai előadásokon kívül gyakorlati játékos műhelymunkák, egyéni feladatok segítették, s végül két és fél – három óra alatt elkészült produkciókkal leptük meg egymást. Az éjszakai templomlátogatás, nappal a bástyákban való bujkálás, az eső elől való szaladás, a finom ételek – és még sorolhatnám – nagyszerűen fűszerezték az együttlétet.

Egyszer megkérdeztem Köllő Gábor szászfenesi plébánost, hogy véleménye szerint milyen színházrendező lennék? Kérdésemre kérdéssel válaszolt: *tudsz-e rendet teremteni?* Talán erről szólt ez a találkozó. Talán erről szól az egylet, talán erről szól az Egyházunk: megpróbálunk rendet teremteni egy termelődő káoszban, hogy az eleje és vége mellett tartalma, értelme és lényege legyen jelenlétünknek. Mindezekhez Isten áldását kérem (és mellette szeretettel tevékenykedem)!

Kocsis Tünde (Pancs)

Kedves Felfedezők, kedves Barátaink!

Szeretettel köszöntjük hűséges és most csatlakozó játékosainkat egyaránt. Kezdő játékosaink számára íme a régi „hármasszabály":

1. A kezetekben levő *Unitárius Közlöny*ben találjátok meg a helyes választ a Forgószél kérdéseire. Levélben kell válaszolnotok a lennebb megadott címre, a kivágott és olvashatóan kitöltött szelvényen, illetve külön papírlapon a Tükör-rovat feladatára – mindezt egyetlen borítékban postázva.

2. Ajándékpontot kap – az aktuális fordulóban elért pontszámának felét –, aki új versenytársat szervez be. Ne feledjétek: a frissen beszervezett játékosnak legalább három fordulóban játszania kell, és fel kell tüntetnie az őt játékba bevonó társának a nevét.

3. Aki a kérdésektől eltérő tárgyú, komolytalan válaszokat ad, automatikusan kiesik a játékból.

Igyekezzetek pontosan válaszolni a feladatokra a maximális pontszám elérése érdekében, hiszen várnak az ajándéktáborok és a különféle értékes ajándékok.

Ne feledjétek: ti is javasolhattok a Tükör részére kreativitást fejlesztő feladatot! A sikeresebbekből válogatunk, és feltüntetjük a feladatgazda nevét is.

Forgószél

1. Ki a kegyetlen anya szimbóluma?

..... **5 pont**

2. Egészítsd ki: „Nem beszélhetsz soha senki nevében, míg .

..... nem teszel meg ..... **5 pont**

3. Mi „harangozott" a Kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégiumban immár 6. alkalommal?

..... **5 pont**

Tükör

Szabad választás alapján

1. Írj le egy képzeletbeli találkozást a kegyetlen anyával. Hogyan próbáltad volna meggyőzni őt, hogy ne hagyja el gyermekeit?

vagy:

2. Írd le, hogy ha dúsgazdag ember lennél és hatalmas pénzadományt juttatnál egy árvaháznak, milyen célból tennéd?

A válaszok beküldési határideje: **2006. június 1.** • Küldeményeteket az alábbi címre várjuk: Fekete Levente, 527005 Aita Mare, Str. Főút 349. jud Covasna

Lapszámunk szerzői: **Dimény Csilla** képzőművész, tiszteletes asszony (Alsófelsőszentmihály), **Ferenczi Mária-Magdolna** agrármérnök (Sepsiszentgyörgy), **Jakab Dénes** lelkész (Szentábrahám), **Jakabházi Vera** némettanár (Segesvár), **Jobágy Júlia** diák (Kolozsvár), **Józsa István Lajos** lelkész (Kökös), **Kocsis Tünde** egyetemi hallgató (Kolozsvár), **Kovács Sándor** nyugdíjas (Lókod), **Mezei Csaba** lelkész (Kolozsvár), **Moldován Szeredai Noémi** lelkész (Csekefalva), **Pálffy Tamás Szabolcs** lelkész (Marosszentgyörgy), **Péterné Fekete Irma** tanárnő (Szentegyháza), **Rüsz Éva** közjegyző, tiszteletes aszszony (Székelyudvarhely), **Szabó Rozália** vegyészmérnök (Dicsőszentmárton), **ifj. Szombatfalvi József** lelkész (Homoródszentmárton)

Kazinczy mondta

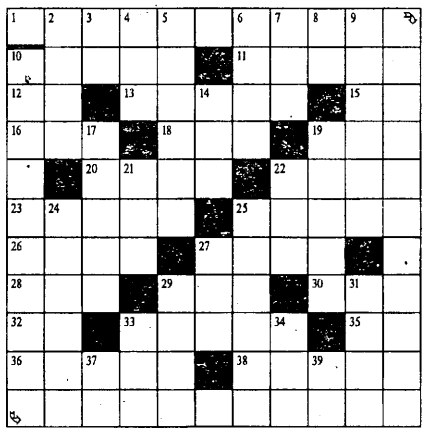

Vízszintes: **1. A mondás első része.** 10. Sárgarépa. 11. Edward ..., amerikai drámaíró. 12. Jegyzetel. 13. Hazai magyar humorista volt, jelenleg Magyarországon él (Zoltán). 15. Ajtó közepe! 16. Sürgetés. 18. Becézett Mária. 19. Orosz motorkerékpár márka volt. 20. Romlott a zsír. 22. Hollandiai népcsoport. 23. Magán. 25. Sierra ..., mexikói hegység. 26. Lop. 27. Magyar válogatott labdarúgó (Zoltán). 28. Vuk apja volt Fekete István regényében. 29. Török méltóság volt. 30. Farmer márka. 32. Az ABBA egyik fele! 33. Boralj. 35. A múlt idő jele. 36. Lecsökken a hőmérséklete. 28. ... Ernő, pártos elkötelezettségű faluábrázoló magyar író volt.

Függőleges: 2. Az EU pénze. 3. Angol úr, röviden. 4. Vátesz. 5. Akta. 6. Honvéd. 7. Electric Light Orchestra. 8. Kutya. 9. Feltörő hőforrás. **10. A mondás befejező része.** 14. Nagy Konstantin szülőhelye. 17. Fáj. 19. Hosszúkás bevágásokkal lát el. 21. Tartószerkezet. 22. Hátsórész. 24. Kristályos vegyi anyag. 25. Lábbal illet. 27. Motor. 29. A közepébe. 31. Szénhidrogén-féleség. 33. Készül a kemencében a kenyér. 34. Svéd aprópénz. 37. Energia forma. 39. Bolgár cigaretta márka.

Már a gyerek is

Papa, miért a mamát vetted el feleségül? – érdeklődik Pistike egy nagy családi veszekedés után.

– ...! – jegyzi meg az apja. *(A poén a rejtvényben.)*

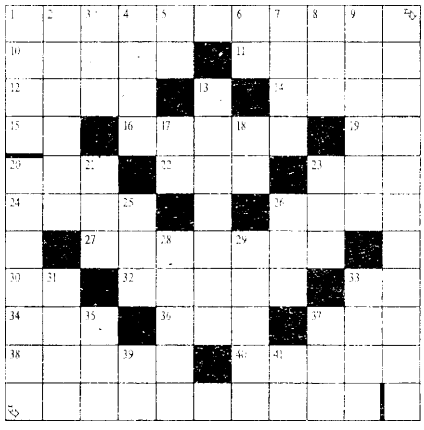

Vízszintes: **1. A poén első része.** 10. Attila változata. 11. Női fűző. 12. Sajgó. 14. Ókori római viselet volt. 15. Rőtvad. 16. Operáció. 19. Határrag. 20. Borítékra írjuk. 22. A hazai pénznem. 23. Foghús. 24. Fukar nép. 26. Napszak. 27. Nagy, idomtalan nőszemély. 30. Skálahang. 32. Rómeó szerelme. 33. A szobába. 34. A fej része. 36. Földdarab. 37. Lyuk a jégen. 38. Epikus. 40. Arab állam lakója.

Függőleges: 1. Forró vízben csontról lejön a hús. 2. Megnedvesedik. 3. Csecsemőital. 4. Nehéz fém. 5. Ellenben. 6. Lám. 7. Szegecs. 8. Illeték. 9. Ismét. 13. Kerítésen átvevő. 17. Széken helyet foglal. 18. Napszak. **20. A poén befejező része.** 21. Alkalom. 23. Bizony, rég. 25. Tehén adja. 26. Spanyol, luxemburgi és ausztriai autójel. 28. Külső héj. 29. Nőalak a Quo vadis című regényben. 31. Idegen szavakban jelentése: olajjal kapcsolatos. 33. Mesékben, ha megcsókolják, királyfivá változik. 35. ... Taylor, filmcsillag. 37. Régi súlymérték. 39. Sír. 41. Páratlan rajt!

A rejtvényeket Forrai Tibor készítette

A rejtvény-megfejtések beküldési határideje: **2006. július 5-e**. Csak azok vehetnek részt a könyvnyeremény-sorsoláson, akik mindkét rejtvény helyes megfejtését eljuttatják szerkesztőségünkbe. A nyertes nevét júliusi lapszámunkban közöljük.

Márciusi rejtvényeink megfejtése: *William Saroyan gondolata*: Az olvasás művészet. De vajon hányan művészek?; *Elment a busz*: „Az lehet, uram, de annak nem én vagyok a vezetője!"

Könyvjutalmat nyert **Izsák László** erdőszentgyörgyi olvasónk. Gratulálunk!

Unitárius Közlöny

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőbizottság:
dr. Rezi Elek főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Gyerő Dávid
Kovács István Sándor
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina (Ifjúsági Oldal)

Szedés: **Rezi Éva**
Tördelés: **Ruzsa István**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári
Heltai Gáspár
Unitárius Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927
e-mail:
tamas.jakabffy@unitarius.com

A lapszám megjeleníthető
az Erdélyi Unitárius Egyház
központi honlapján:
www.unitarius.com

Lapterjesztés és adminisztráció:
Szabó Zoltán
A lapok kiszállításával
kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
minden hónap 5-e.

15 napnál régebbi eseményről szóló
olvasói tudósításokat
nem teszünk közzé.
Kéziratokat nem őrzünk meg,
és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket
kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézeteit.

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888–1948/1990. 16. (76.) évf.
6. szám. 2006 június
Ára: 1 lej, előfizetőknek: 0,70 lej

Útravaló ballagóknak

Köszöntelek titeket, „láznak ifjú serege", ezen a szép napon, amikor titeket ünnepel és köszönt mindenki. Mert a hálaadás és öröm ünnepe a tiétek, értetek van, nektek szól. Titeket ölel át a Család és Iskola, s értetek ad hálát a Gondviselésnek. Ezért, a zsoltárossal együtt hirdetjük: „Ez a nap az, amelyet az Úr rendelt. Örvendjünk és vigadjunk ezen! Oh Uram! Segíts most, és adj jó előmenetelt!"

Ilyenkor, tavasszal minden megszépül: a gondolatok kivirágoznak, az érzések áttüzesednek, s az akarat „világbíró" tettekre kész. Igen, mert a próféta szavaival: ifjaink „látomásokat látnak". És ez így van rendjén, mivel az ifjúság a jövő városnyosa, azt szeretné megragadni, s a maga számára biztosítani és átformálni.

Most azonban valami lezárul, amitől búcsúzni kell: a tovatűnő gyermek- és diákévek, a színes ábrándok, a gyermek- és ifjúkori barátságok és szerelmek, a hólabdás téli udvar, a sportversenyek izomfeszítő tempója és izgalma, az osztálytermek zsongása és sokszori dermedt csendje. Mert íme, „ballag már a véndiák".

Hová és merre? Az érlelődő és bontakozó élet továbbot intő útjaira. Új célok, új vágyak, új tervek ébredeznek tavaszi frissességgel, s áradnak szét testben és lélekben új életerőként, és sodornak mindig előre, meghódítani a világot. De ne feledjétek, itt kaptátok azt a tudást, amely az életben az egyetlen igazi hatalom, s azt a hitet, hogy Erdélyben élet van és élet lesz, mert ha kevés is a kenyér, ami az asztalra kerül, áldott föld termette azt, az egyetlen szülőföld.

Ezért vigyétek magatokkal és őrizzétek, mint szemetek fényét, mint életetek értelmét, mindenekelőtt őszinte és nyiltszívű önmagatokat és egymást. A közösségnek azt a lelkületét, amely az együtt töltött évek alatt kialakította bennetek, és barátsággá mélyítette az összetartozás tudatát. Ápoljátok és erősítsétek, s ha kifogyóban lenne, ha meggyengülne, jöjjetek vissza, s boldog találkozók egymásban újra megtalált örömében töltekezzetek mint napfénnyel a tavaszi természet.

Őrizzétek és adjátok tovább az iskola nemes hagyományokban gyökerező lelkiségét. Ez a lelkiség egy életre minősít, szilárd erkölcsi tartást ad, s büszkeséggel tölt el, hogy ennek az iskolának voltatok diákjai, hálás szívű hűséges gyermekei az Alma Maternek, a tápláló édesanyának.

szív az érzések, gondolatok és a tetté vált indulatok középpontja. Az élet forrása. Könnyen be lehet mocskolni, meg lehet fertőzni, el lehet veszíteni. Őrizzétek meg szíveteket, legyen mindig tiszta, hogy mindig tiszta kezeket tudjatok felemelni, bármikor és bárhol halljátok a csengőt, az iskola élő lelkiismeretének hangját.

És őrizzétek meg a hitet. A legdrágább kincs, amely erőforrásként táplál, de amely nélkül a lélek erői meggyengülnek, amikor a mindennapok kihívásaival szembesültök. Legyen hitetek Istenben, aki nemcsak életet adott, de ajándékozott tehetséget is hozzá, hogy értékteremtő emberekként élhessétek meg, és járjátok végig az életutat.

Szeressétek úgy az iskolát, hogy, ha kell, áldozatot is tudjatok hozni érte, s ha majd családot alapítottok, merjétek vállalni a gyermekáldást. A harmadik évezred küszöbén ne kelljen bezárni iskolákat azért, mert nincs ki, és nincs kinek tanítani. Vigyázzatok, hogy ne némuljanak el az iskolák csengői, és templomaink harangjai.

Ahhoz azonban, hogy iskolát szerető és iskolát fenntartó dolgos, becsületes és hasznos emberek legyetek, figyeljetek az ősi intésre, amely évezredek távolából zeng most felétek: „Minden féltett kincsnél jobban őrizzétek meg szíveteket." A

Nemsokára indultok, de még mielőtt felcsendülne ajkatokon a búcsúdal, engedjétek meg, hogy a batyutokba tegyem a véka tudomány és a köböl erkölcs mellé, és a szívetekre helyezzem, hogy a sikeres élet titka, hogy mindenkinek tartoznia kell valahová. Ez pedig a múló időben azt jelenti, hogy a múlthoz és a jövendőhöz is. Az igazi emberi közösség az, amely tud múltbeli értékeket megtartani, őrizni, és sejt valamit a holnapról. Igazi értelmiségi az,

folytatás a 4. oldalon

dr. Szabó Árpád

A rád bízott drága kincset őrizd meg!

Egyházi beszédeinkben gyakran használjuk Pál apostol Timóteushoz írt II. leveléből felolvasott alapgondolatunkat. Főként keresztelési szertartások alkalmával, amikor azt kívánjuk hangsúlyozni, hogy a gyermek Istentől kapott, ránk bízott legnagyobb kincs, legdrágább ajándék, akit ápolni, vigyázni, szeretetben és hitben felnevelni legszentebb szülői, nagyszülői, emberi kötelességünk.

Mindemellett azonban, amennyiben hűek kívánunk maradni a bibliai szöveghez, amikor a „rád bízott", ránk (!) bízott „drága kincsről" beszélünk, akkor elsősorban a hitre kell gondolnunk, amely Pál apostol teológiájában központi helyet foglal el. Gondolnunk kell a kereszténységre, Jézus tanításainak követésére és megőrzésére. De gondolhatunk mindarra, ami számunkra szép, kedves, drága és szent, mindazokra az emberi, szellemi-lelki értékekre, amelyeket, mint ránk bízott kincseket őrizni, vigyázni, amelyekre gondot viselni mindannyiunk kötelessége.

Én mindezekből csupán egyről szólok alább: *az édes anyanyelvről.*

Két nagyszerű esemény indított e választásra: az egyik az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet által immár hagyományosan megszervezett Versmondó és Népdaléneklő Verseny, amelyre az idén abban a gyönyörű erdélyi városban került sor, amelyet Áprily Lajos egykor így énekelt meg versében: „Forma van a versem egyszerű sorában, ötvös volt az ősöm Brassó városában." Az évek óta meghirdetett Versmondó és Népdaléneklő Versenyeknek az elsődleges célja a szép magyar beszédnek, versnek, a népi éneklésnek mint ránk bízott drága kincsnek a népszerűsítése unitárius és erdélyi magyar fiataljaink körében.

A másik kedves esemény, amelyre nemrég előkészítő csoportos fiunkat kísértük el, egy mesemondóverseny volt, amelyre a Marosvásárhely mellett fekvő Székelykakasdon került sor. Nagy örömmel és élvezettel hallgattam a sok kedves mesét, és azt a szépszavú magyar beszédet óvódásaink szájából, amely óvónők, tanítók és szülők anyanyelvünk megőrzéséért folytatott munkáját dicséri. Ezen a mesemondó versenyen olvastam egy kedves mondatot, amelyet a székelykakasdi kultúrotthon színpadán különböző színű betűkből raktak ki a szervezők: „A mese szeretetlánc, amely egybefonja gyermekek és felnőttek szívét."

Ehhez a gyönyörű mondathoz hozzátenném azt is, hogy nemcsak a mese, hanem amiből a mese összeáll – a nyelv, az édes anyanyelv – is olyan szeretetlánc, amely egybefűzi, összekapcsolja az egy nemzethez tartozó gyermekek és felnőttek szívét.

Mindannyian egyetértünk abban, hogy anyanyelvünk olyan Istentől kapott drága kincs, elődöktől, édesanyák által ránk hagyományozott élő érték, amelyre féltőn kell vigyáznunk. De hogy mi is tulajdonképpen az anyanyelv, azt Nemeskürty István így fogalmazza meg *Mi magyarok* című történelmi írásának bevezető soraiban: „Amikor a nyájas olvasó felüti ezt a könyvet és olvasásába fog: magyar nyelvű szöveget lát. Érti a szöveget, ismeri a nyelvet, a szavakat, melyek betűk halmazából és segítségével gondolatokká állnak össze. Ez a puszta tény, a szövegnek az olvasó által és az író által ismert nyelve, ez a közös nyelv, ez az agy tekervényeibe küldött közös kód, üzenet egy sajátos összetartozás érzését, tudatát ébreszti benne. A sajátos összetartozás érzését csak fokozza, hogy ezt a nyelvet kevesen értik a világon, többnyire csak azok, akik anyanyelvükként sajátították el, tehát ösztönösen, még nem tudatosan tanulva.

Egy (például) német vagy angol nyelvű szöveget sokkal többen értenek, olvasnak, élveznek, mint ahányan azt anyanyelvként megismerték. Ennek folytán magyar nyelvünk puszta használata olyan, viszonylag csekély számú, zárt gondolati közösség tagjává avatja e nyelv értőjét vagy az e nyelven megszólalót, hogy ennek tudata – netán pusztán ösztönös alkalmazása – az átlagosnál szorosabb összetartozási érzést kelt a nyelv használójában. Társadalmi, rangbeli, „osztályhelyzetbeli", vallásfelekezetbeli, politikai nézetbeli különbségtől függetlenül az első, minden mást elnyomó alapfelismerés: a nyelvközösség tudata..."

Életünk mellett a legnagyobb ajándék, amelyet a gondviselő Istentől és édesanyánktól kaptunk: édes anyanyelvünk, amellyel kifejezhetjük örömeinket és szenvedéseinket, boldogságunkat és fájdalmainkat, magát az életet.

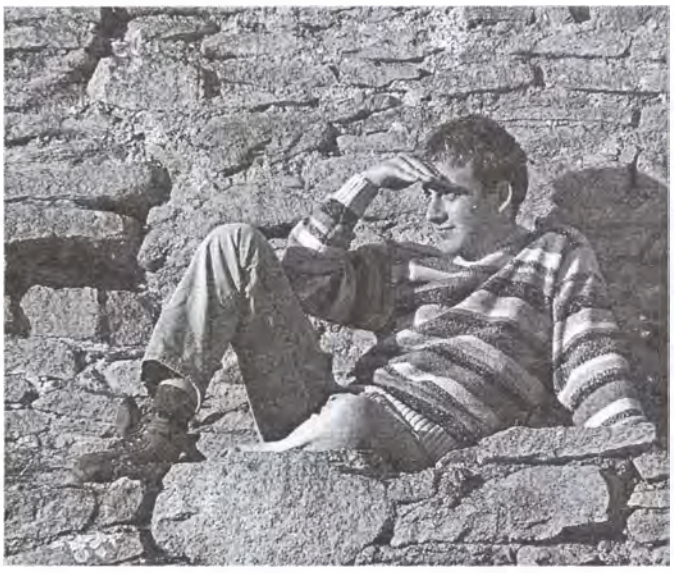

Márai Sándor 1976-ban írt *Naplójában* így ad hálát anyanyelvéért: „Hálás vagyok a sorsnak, hogy anyanyelvem a gyönyörű magyar. Az egyetlen nyelv, amelyen mindent el tudok mondani, ami érthető és érthetetlen az életben. És hallgatni is csak magyarul tudok arról, ami számomra becses."

A másik nagy „bujdosó", az anyanyelv és az erdélyi havasok szerelmese, Wass Albert pedig így biztat bennünket: „S utolsó jussomat, a szót, / Ezt a szent tépett lobogót, / Kitűzöm fenn az ormokon, / S a csillagoknak meglobogtatom."

Mindannyiunk, minden magyar ember kötelessége, éljen bárhol is ezen a földgolyón – többségben vagy nyelvszigetben –, hogy anyanyelvünket mint ránk bízott drága kincset, örök értéket mindhalálig megőrizze, és utódjainak továbbadja. Hogy édes anyanyelvünk, amelyen Dávid Ferenc egyházalapító első püspökünk dévai börtöncellájában egy Istenéhez fohászkodott, ne kopjon, hanem fényesen és fennen ragyoghasson minden időben.

Kecskés Csaba

Uniókközelben?

A felekezeti oktatás és teológiai képzés panorámája Romániában

A Művelődésügyi és Kultuszminisztérium május 18-án Bukarestben rendezett konferenciát *A vallásos és teológiai oktatás helye és szerepe Romániában* címmel. Az eszmecsere fő szervezője Adrian Lemeni államtitkár volt, résztvevői pedig mintegy tíz romániai vallásfelekezet képviselői, főiskolai és szemináriumi tanárok, intézményvezetők, tanácsosok az ortodox, a református, a római katolikus és az unitárius egyháztól, illetve az újprotestáns (adventista, baptista, pünkösdi) egyházak részéről.

Három témakör szerint tagolódott a konferencia: az elsőben a vallásoktatásról, a másodikban a teológiai oktatásról, a harmadikban pedig a felekezeti oktatásról volt szó. Örömünkre szolgálhatott, hogy e harmadik részben protestáns és újprotestáns felekezetek képviselőit kérték fel előadásra; az utána következő vita moderátorának engem kértek fel.

A *vallásoktatás* témakörén belül felmerült, hogy sokan úgy vélik: az Unióhoz való csatlakozás mentén az iskolai vallásoktatás fokozatosan meg kell hogy szűnjék. Érdekes volt Irina Horgának, a bukaresti Pedagógiai Intézet szakreferensének előadása, aki bemutatta az európai vallásoktatás helyzetét 35 ország – EU-tagállamok és csatlakozni óhajtó államok – tükrében. Míg a szekularizáltságáról híres Franciaországban egyáltalán nincs vallásoktatás, Európában vannak olyan országok is, amelyekben akár heti két órában is tanulják a vallást, jelenjék ez meg „hittan", „vallástan", „erkölcsi nevelés" vagy más néven. Horga szerint a vallásoktatásnak három formája különböztethető meg: vannak országok, ahol a hitélmény megélését próbálják hangsúlyozni, máshol a vallás*ról* tanulnak – vagyis jószerével vallástörténeti oktatás zajlik. Ismét más országokban pedig a vallásos *tapasztalatból* való tanulásra fektetik a hangsúlyt, akár etikai perspektívával, akár a keresztény magatartásformák elsajátításának ösztönzésével, akár a társadalomba való harmonikus beilleszkedést választva iránypontként. Az előadó szerint a romániai vallásoktatás rendszerében is meg kell fogalmazni egy átfogó célt, rögzíteni kellene, milyen értékelési módozatokat alkalmaz, legyen a vallásoktatási rendszernek sajátos arcéle, olyan, amely az EU-hoz való csatlakozás pillanatától hosszú távon is megmaradjon. (E felvetéshez kapcsolt vissza Adrian Lemeni a szimpózium zárásakor: az aktuális témában szervezett EU-s konferenciákon kiderült, hogy az Uniónak nincsenek megkötései a vallási élet megszervezésével kapcsolatban, de még csak ajánlásai sincsenek arra nézve, hogy az egyes tagországok miként szervezzék meg vallásoktatási rendszerüket. Bármilyen is az, azt az EU tiszteletben tartja.)

Vasile Timiş, a kolozsvári BBTE Ortodox Teológiai Fakultásának dékánja elmondta, hogy a vallásoktatás egyértelmű nyereségként könyvelhető el a romániai társadalomban és az egyes egyházak számára egyaránt. Ő is európai összehasonlításokat idézett: Ausztria, Belgium, Görögország van az első helyen a vallásoktatás óraszáma tekintetében (átlag 2 óra hetente). Görögországban igen gyakoriak az iskolák egyházközségekkel közös rendezvényei, ilyenkor az iskola, a család és az egyházközségek szoros együttműködésének kiváló gyümölcsei teremnek, mindamellett, hogy a görög állam az egyháznak nem enged semmilyen beleszólást a teológiai oktatásba: a teológiai tanárok képzése és kinevezése egyaránt az állam hatáskörébe tartozik.

A *teológiai oktatás*sal kapcsolatban csak ortodox előadókat hallhattunk (a tervezett katolikus előadó nem ért el a konferenciára). Az ortodoxok nemcsak a felsőoktatást értik teológiai oktatáson, hanem a teológiai líceumok tevékenységét is annak keretében értelmezik. A iaşi-i szeminárium igazgatója, Dragoş Ciprian Bahrin bemutatta az ortodox szemináriumok történetét. Semmi kétség, az ő oktatástörténeti hagyományuk jóval csekélyebb, mint a magyar egyházaké (az első iaşi-i ortodox szemináriumot például csak 1803-ban alapították). Mindezek ellenére ezek az iskolák nemcsak teológusokat neveltek az idők során – mondta Bahrin –, hanem nagyon sok jeles világi személyiség is kikerült padjaikból, sőt a két világháború között, úgy tűnik, egy kicsit az ortodox egyház is nyitott a felekezeti oktatás felé. Sajnos nem fogant meg hagyományként, és nem alakult ki elfogadott formája. Ezekben a teológiai iskolákban is természetes, hogy kivált a vidékről jövő diákságot célozzák meg, számukra akarnak jó körülményeket nyújtani bentlakással. A jövőre vonatkozóan – emelte ki Bahrin – nagyon fontos volna az ortodox szemináriumok nyitása az EU-projektek felé. Nyugati testvérintézményeket kellene keresni, közös projekteket kidolgozni, megismertetni külföldön is az ortodox szemináriumokat és a felekezeti iskolákat.

A következő előadó Nicolae Necula volt, a bukaresti Ortodox Teológiai Fakultás dékánja, aki egyben az Országos Akkreditációs Bizottság vezetője is, ekként nagyon jó rálátása van a teológiai fakultásokra országos szinten, alaposan elemezte is. Az új akkreditációs szabályok, amelyeket a „bolognai folyamattal" az Unió ráerőltet Romániára is, azt eredményezhetik, hogy több teológiai fakultás megszűnhet. Olyan kritériumokat állít az uniós rendszer, amelyeket nem lehet „szemhunyással" kiiktatni. Csak a nagy létszámmal és kiválóan képzett oktatói gárdával működő fakultások maradhatnak meg. (Ez pedig nagyon megfontolandó a kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet szempontjából is – teszem hozzá.) Beszámolt továbbá a „tutor-rendszerről" – amely szintén a bolognai egyezménnyel erősödik meg a gyakorlatban –; ennek keretében a hallgatók személyes, személyesebb problémáinak megbeszélésére is nyílik alkalom, ezáltal egy közvetlen kapcsolat alakul ki diák és tanár között.

Ionel Ungureanu, a craiovai Ortodox Teológiai Fakultás dékánja nagyon éles bírálattal illette az ortodox teológiai oktatás mai rendszerét. Fiatal teológiai tanár, látszik, hogy az egyházban az ellenzéket képviseli: félreérthetetlenül rámutatott a korrupció területeire – elsősorban a „megvásárolt vizsgákra" –, kimondta, hogy a teológiai szemináriumok túlzottan is a teológiai szakoktatásra fektetik a hangsúlyt, az általános műveltségi oktatás így jószerével háttérbe szorul, a diákok el vannak rekesztve a más területen való érvényesülés elől, miközben csak igen kis hányaduk kerül be a teológiai felsőoktatás rendszerébe. Egy későbbi hozzászólásában pedig Ungureanu azt is kimondta, hogy az ortodox teológiai fakultásokig eljutók közül épp a teológiai líceumok végzettjei (mintegy 20%) a leggyengébbek! – Ezeket a lesújtó tényeket egyetlen más városból jött ortodox dékán sem cáfolta meg.

A harmadik rész a *felekezeti oktatás*ról szólt, ennek két vetülete merült fel: elsőként a református egyház részéről Kató Levente (Kolozsvár) és Tolnay István (Nagyvárad) a felekezeti oktatás hagyományairól és távlatairól beszélt. Problémaként merült fel az oktatási törvény és annak alkalmazása – itt persze legégetőbb kérdéseinkre sajnos nem kaphattunk választ. Másodikként, az adventista egyház részéről Valeriu Petrescu a magánoktatást mutatta be; talán nem voltak a legvalósabbak az adatai, mert az ő bemutatásából az derült ki, hogy az egyházak által fenntartott magánoktatási intézmények az országos szinten működő magánintézmények-

folytatás a 4. oldalon

Vörös Alpár

Útravaló...

folytatás az 1. oldalról

aki tud ma a nagyvilágra figyelni, s ugyanakkor otthon lenni annak egy kicsinyke talpalatnyi földjén. Igazi derűs ég afölé az ember fölé borul még itt is, aki tenni, cselekedni, munkálni kész a jövőért.

Ebben segít, erre ihlet az az életprogram, amelyet Szent-Györgyi Albert fogalmazott meg számunkra, és most számotokra: „Uram! Azzal dicsérlek, hogy szebbé teszem a Teremtés rám eső zugát, / Hogy fénnyel, meleggel, jóakarattal és örömmel töltöm meg világomat. / Uram! Tisztítsd meg szívemet, emeld magadhoz szellememet, / Hogy tesvéreimnek testvére lehessek. / Uram! Ne hagyd, hogy leromboljam az élet templomát. / Engedd, hogy hasznomra váljék a tudás, hogy hasznossá lehessek általa. / Adj méltóságot napjaimnak. / Uram! Legyünk társak az alkotásban, dolgozzunk tovább műved nyomán, / Hogy bolygónk a bőség, a boldogság és az összhang erős otthona legyen!" (*Psalmus Humanus* – részletek)

Az Élet Ura, a Szeretet Istene áldjon, óvjon és segítsen utatokon!

Unióközelben?

folytatás a 3. oldalról

nek mintegy felét adják, ami felsőoktatást és középoktatást figyelembe véve nem lehet reális. Mindenesetre tény, hogy az újprotestáns egyházaknak nagyon sok elemi iskolájuk van, és ők – magán-pénzalapokból, nyilván jelentős külföldi támogatással – gyakorlatilag megvalósították a felekezeti magánoktatást minden szinten. De természetesen ők is szeretnék, ha állami támogatással működtethető felekezeti iskoláik lennének.

Az előadások utáni vita során Vasile Timiş szólalt fel, részletes elemzéssel és azzal a javaslattal előállva – ezt egyébként mások is támogatták –, hogy az ortodox szemináriumok ügyét át kellene gondolni: egy részüket megtartani a vokacionális hálózatban, amely rész kimondottan teológiai képzést nyújtana, más részüket viszont átalakítani felekezeti iskolákká. Ami minket illet, az ortodox partnerek szemszögéből a probléma így vetődik fel: hogyan oldjuk meg a prozelitizmus kérdését iskoláinkban. Amennyiben egyházaink erre megfelelő választ adnak, úgy mások is könnyebben el fogják fogadni felekezeti iskoláinkat.

A Tanügyminisztérium részéről Nicolae Iordăchescu tanfelügyelő volt jelen a konferencián. Reflektálva az elhangzott előadásokra elmondta, hogy az állam nézőpontjából a felekezeti oktatás feltétlenül üdvözlendő és kívánatos. Személyes véleménye szerint az állam nem akadályozhat meg másokat a felekezeti oktatás megvalósításában, amíg egyházainknak erre hagyományaink alapján jól átgondolt stratégiájuk van.

Zárszavában Adrian Lemeni kifejtette: az Unióban nagy hangsúlyt fektetnek a vallási/felekezeti másság elfogadására és megértésére – az oktatás síkján is. A teológiai szemináriumok rendszere, úgy, ahogy azt ma az ortodox interpretáció felmutatja, szerinte nem tartható fenn hosszú távon, egyre fontosabbnak érzi viszont a felekezeti oktatás megerősítésének ügyét. Nem kívánatos az, hogy egy ország, egy társadalom egyetlen felekezetet részesítsen túlnyomó előnyben, inkább az együttélés étosza a követendő, s ez is a felekezeti oktatás sokszínűsítése mellett szóló érv.

szóra bírtuk

Egyenes pályán jártam minden körülmények közt

Beszélgetés Kolcsár Sándor nyugalmazott unitárius lelkésszel, tiszteletbeli esperessel 80. születésnapján

Pálffy Tamás Szabolcs: Isten éltesse még sokáig, kedves Sanyi bácsi! Tisztelettel kérem fel erre a visszatekintő beszélgetésre. Először szülőhelyéről, gyermek- és fiatalkoráról, pályaválasztásáról kérdezem.

Kolcsár Sándor: Köszönöm a jókívánságot, a megkeresést, és köszönöm neked, Tamás, e születésnapi beszélgetés gondolatát és megvalósítását is.

Olthévizen születtem; még gyermek voltam, amikor édesapám meghalt, édesanyám magára maradt, én pedig Brassóba kerültem, itt jártam iskolába az elemitől a főgimnáziumig. Brassó volt nekem az a hely, amely impulzust adott az unitárius lelkészi pálya választásában. Életemnek Brassóban töltött ideje nagymértékben a helyi unitárius egyházközséghez kötődött, emlékszem néhai Kovács Lajos esperes-lelkész felkérésére: prédikáljak az unitárius templomban – életemben első alkalommal! 1945-ben kerültem Kolozsvárra és iratkoztam be az Unitárius Teológiai Akadémiára. Egyenes pályán jártam minden körülmények között, 48 éven át.

P.T.SZ.: A Teológiai Akadémia elvégzése után hol kezdte szolgálatát, hol alapított családot?

K.S.: A szabédi egyházközségbe nyertem kinevezést, amely akkor a marosi egyházkör legnagyobb lélekszámú gyülekezete volt, több mint 800 lélekkel. Szabédi lelkészi munkám mellett még 42 településen végeztem szórvány-szolgálatot. E 42 településen kb. 230 lélek vallotta magát unitáriusnak. Távolság szempontjából Kissármás volt a legmesszebb, lélekszám tekintetében Örményes volt a legnépesebb szórványközösség. Örményesen ugyanis a reformátusok belső gyülekezeti bajok miatt is nagy számban vettek részt istentiszteleteinken. Családot Szabédon alapítottam, feleségem Káli Nagy Magda, akinek édesapja Káli Nagy József kántortanító volt, édesanyja pedig Rédiger Géza egykori szabédi lelkész unokája volt. Feleségem tanítóképzőt végzett, édesapja mellett volt tanító, majd házassága miatt [minthogy paphoz ment férjhez – *P.T.SZ.*] jogtalanul kitették a tanügyből, nyolc évre eltiltották a tanítástól, az állammal szemben megnyert per következtében politikai üldözöttként tartják számon. Három gyermekkel áldott meg Isten, gyermekeink: Magda, ifj. Sándor és Csilla. Csaknem 50 éve vagyunk házasok.

Fiatal lelkészként választottak meg egyházköri VEN-előadónak, szabédi lelkészként választottak meg esperesnek Marosvásárhelyen.

P.T.SZ.: Húsz év szabédi szolgálat után Marosvásárhely következett...

K.S.: 1969 szeptemberétől lettem a marosvásárhelyi egyházközség lelkésze, szolgálatom kezdetén bejártam a várost felkeresve a nyilvántartásba vett híveket. 1972-ben létesült a segédlelkészi állás, amely kezdetben egyéves szolgálatot jelentett, később két évet. Tizenöt segédlelkészem volt, sajnos közülük az első kettő elhunyt. A segédlelkészek a Bolyai utcai segédlelkészi lakásban laktak, a lelkészi lakás a Rigó utcában volt.

P.T.SZ.: Tudomásom szerint egyházközségi vonalon igen jelentős kezdeményezések és eredmények fémjelzik Sanyi bácsi és Magdi néni munkáját. Mit emelne ki közülük?

K.S.: Nem szabad elfelejteni, milyen politikai-társadalmi körülmények között dolgoztunk. Kemény időkben sikerült eredményeket elérni. Először is a gyülekezet lélekszáma fokozatosan növekedni kezdett, a köri lelkészek bejelentései alapján kerestük meg a falvakról Marosvásárhelyre beköltözött híveket. Az istentiszteletek látogatottságáról elmondhatom, hogy a résztvevőknek talán egyharmada más felekezetű volt. Keményen tápláltam az erdélyi magyar nemzettudatot, más felekezetűek is azt kapták istentiszteleteinken, amit kerestek. A nőszövetség megalakításához feleségem jelentősen járult hozzá, a tanácsteremben gyülekeztek a nők. Később a nőszövetséggel sok-sok kirándulást szerveztünk, amelyeken nem csak marosvásárhelyi, de vidéki gyülekezeti tagok is részt vettek. Bejártuk Erdélyt, meglátogattuk az unitárius egyházközségeket Udvarhelyszéktől Háromszékig. A Partiumban nem jártunk, ugyanis nem volt lehetőség szálláshoz jutni.

A kórházi beteglátogatás terén volt olyan év, amikor 500–600 beteglátogatást jegyeztem. Hetente kedden, csütörtökön és vasárnap a városi kórházakban végeztem a betegek látogatását, nagyon sokszor feleségemmel együtt. A marosvásárhelyi orvosokkal kialakult jó kapcsolataimat annak szolgálatába állítottam, hogy a kórházi kezelésre, műtétre szorult nem-marosvásárhelyi hívek is orvosi kezelésben részesülhessenek városunkban. Emlékszem, felsőrákosi, magyarszováti unitáriusok köszönték meg – kirándulások alkalmával is –, hogy „beprotezsáltam" őket kórházi kezelésre azokban a nehéz időkben. A feleségemnek azt mondta egyszer az egyik asszisztensnő, hogy ő Marosvásárhelyen két rendszeres beteglátogató papot ismert, a „biciklist", Léstyán Ferenc római katolikus plebánost és a „gyalogost", Kolcsár Sándor unitárius esperes-lelkészt.

De szorgalmaztam az egyházi kóruséneklés előmozdítását is. Megtanultuk az unitárius passiót, és évente nagypénteken el is énekeltük templomunkban. Magam is szólót énekeltem. A próbákat Horváth Katalin kántor, majd Kovács András tanár vezetésével tartottuk. A marosvásárhelyi Nagy István Ifjúsági Kórus hosszú ideig tanácstermünkben és templomunkban tarthatta próbáit. A tanácsterem új funkciót is kapott: festészeti-képzőművészeti kiállítások, tárlatok, kulturális rendezvények helyszínévé vált. A konfirmáló fiatalok részére évente unitárius káté-ismereti versenyt szerveztünk. Kezdeményeztük és bevezettük a székelyruhában történő konfirmálást. A gyülekezet növekedését jól mutatja, hogy volt olyan év, amikor a konfirmálók száma meghaladta a százat. Amint már említettem, istentiszteleteinkre más felekezetűek is szép számban jöttek – de sok tanár, orvos, képzőművész, színész is eljárt templomunkba azokban a nehéz időkben.

A Kolcsár-házaspár. Fotó: Pálffy Tamás Szabolcs

P.T.SZ.: Sanyi bácsit még szabédi lelkészként esperesnek választotta meg a köri közgyűlés, és marosvásárhelyi lelkészként is esperes volt. Mit jelentett e több mint negyedszázados munka?

K.S.: Ajajaj, volt tennivaló bőven, évente kb. negyvenöt látogatást végeztünk, nemcsak az anyaegyházközségekbe, de a leányegyházközségekbe is kiszállt az esperesi vizsgálószék, lehetőség szerint a szórványokba is. Aki erről többet szeretne megtudni, az nézze meg a jegyzőkönyveket, mert mindez már egyháztörténelem. Bekerültem az egyetemes Egyház vérkeringésébe, lévén hogy közügyigazgatónak választottak meg, gyakran üléseztünk Kolozsváron, nem is tudnám megmondani, hány alkalommal jártam meg a Marosvásárhely–Kolozsvár–Vásárhely útszakaszt. Öt püspököt értem meg diákkoromtól nyugdíjazásomig. Marosvásárhelyi lelkészként egyben esperes is voltam, és az egyházközségek anyagi helyzetét ismerve bevezettem azt, hogy a nagy lélekszámú marosvásárhelyi egyházközség felvállalta a kis lélekszámú, anyagilag erőtlen egyházközségek segélyezését azáltal, hogy gyülekezetünk átvállalta az egyházköri díjak fizetését – ha jól emlékszem, összesen huszonkilenc egyházközség helyett.

P.T.SZ.: Mikor tetszett nyugdíjba menni?

K.S.: 1997 júniusában lettem nyugdíjas, lassacskán kilenc éve. A lelkészi lakásból való kiköltözésünk során három egyházközségnek adományoztunk könyveket saját könyvtárunkból: a marosvásárhelyi, a marosszentgyörgyi és a ravai egyházközség részére.

P.T.SZ.: Sanyi bácsi közel fél évszázados szolgálata alatt magasfokú hivatástudattal, szakmai felkészültséggel végezte egyházközségi, egyházköri és egyetemes egyházi teendőit, egész háza népével együtt szolgált, rengeteg emberi életet ismert meg..., hogyan tekint vissza szolgálatára?

K.S.: Köszönöm Istennek, hogy szolgálhattam Őt és a rám bízott embertársaimat. Köszönöm feleségemnek, hogy lelkészfeleségként, esperesné asszonyként sok-sok egyházépítő szolgálatot végzett mellettem – például temetések alkalmával kántorizált, velem együtt jött a kórházakba betegeket látogatni. Köszönöm három gyermekemet és unokámat. Köszönöm mindazokat az embereket – egyháziakat és világiakat egyaránt –, akikkel és akiket szolgálhattam, akikkel együtt dolgozhattam. Köszönöm, hogy ti, fiatal lelkészek számon tartjátok születésnapunkat, és nem feledkeztek meg rólunk, akik azokban a nehéz időkben egyenes pályán jártunk és szolgáltuk Istent és embertársainkat minden körülmények között.

New York, Washington, Houston

Krizbai Béla New Yorkban, a U.U. Congregation at Shelter Rock templomában prédikál

Washingtonban Tom Lantossal

Houstoni kopjafa-avatás

Március 1-je és április 12-e között több amerikai szervezet és egyházközség meghívására látogatást tettünk az Egyesült Államokban. A látogatás szorosan összefüggött a bukaresti munkámmal, a Kulturális és Egyházügyi Minisztérium Kisebbségi Ügyosztályával, amelynek igazgatója vagyok. A Romániában élő tizenkilenc kisebbség idevonatkozó gondja-baja az én gondom is egyben.

Az első állomáshelyünk New York volt, ahol a csíkszeredai egyházközség „testvére", a U. U. Congregation at Shelter Rock fogadott (találkozásaim voltak az egyházközség fontosabb bizottságaival, előadásokat tartottam az erdélyi egyház helyzetéről, szószéki szolgálatot végeztem *Transylvania: My Home, My Church, My Freedom* címmel).

Találkoztam Fikret Yürterrel, az amerikai tatár kisebbség elnökével és Alexander Ibrammal, a Krím-félszigetről Kanadába vándorolt tatárok szervezetének elnökével, de kapcsolatba léptem a Hungarian Human Rights Foundation (Magyar Emberjogi Alapítvány) elöljáróival is. New York-ban tett látogatásom során köszönthettem Zed és George Kesnert, akiknek áldozatos és kitartó munkája tette lehetővé, hogy Csíkszeredában templom épül. Köszönettel tartozom Paul Johnson és Barry Andrews lelkészeknek, hogy fogadtak, és szálláslehetőséget biztosítottak számomra.

Következő állomásunk Washington volt, ahol március 23-án fogadott Tom Lantos kongresszusi tag. Bocskor Katalin ügyvédnő gondosan szervezte meg washingtoni programunkat, „kézben tartva" mind politikai mind unitárius egyházi érdekű találkozásaink lebonyolítását. Tom Lantossal közel egy órás beszélgetésünk volt. Átadtam neki az erdélyi egyházfők hozzá intézett, az egyházaink állapotáról beszámoló leveleit, támogatását kértem a bukaresti unitárius egyházközség ügyében. Megígérte, hogy a maga és további két, igen befolyásos kongresszusi tag aláírásával ellátott levelet fog küldeni Băsescu elnöknek és Popescu-Tăriceanu miniszterelnöknek, amelyben vallásszabadsági és emberjogi indokokra hivatkozva sürgetik a román kormány pozitív hozzáállását a bukaresti unitáriusok ügyének felkarolásában. De számos más kisebbségi kérdés is terítékre került, elsősorban a kisebbségi, a tanügyi és a kultusztörvény ügye.

A 2 Capital Bizottság meghívására Barbara Beach lakásában terített asztal mellett a bukaresti unitáriusok jövőjéről, az újraindítandó egyházi életről, lehetőségekről és kihívásokról beszélgettünk. Köszönet a PCC elnökének, Barbara Beachnek és kedves férjének, illetve a sokunk által jól ismert Cathy Cordesnek, amiért biztatóan és nagy segítőkészséggel viszonyult hozzánk és a bukaresti unitáriusok gondjaihoz!

A Houstonban (Texas állam) működő Emerson Unitarian *Church a gyergyószentmiklósi leányegyházközség testvére.* Utunk e harmadik csomópontján előadást tartottam az erdélyi egyház helyzetéről, szószéki szolgálatot is végeztem. De nem mentünk üres kézzel: kopjafákat állítottunk és avattunk, a gyergyói testvér-egyházközség ajándékát.

Találkoztam a messze földön elismert Rice University Boniuk Center for the Study and Advancement of Religious Tolerance igazgatójával és a nagy hírű St. Thomas University elnökével, dr. Robert R. Ivany nyugalmazott tábornokkal. Nagy érdeklődéssel kísérték politikai és kisebbségi kérdéseket érintő beszámolómat, s a jövőben gyümölcsöztethető együttműködési lehetőségekről is beszéltünk. (A St. Thomas University katolikus egyetemnek szoros kapcsolata van a Szentszékkel is.) E helyen említem Ralph deForest houstoni barátunk nevét, akinek nagy hálával tartozunk, hogy lehetővé tette látogatásunkat. És hálásak vagyunk a Groppe házaspárnak, Eleonora Montgomerynek, valamint Arved és Ruth Telekinek, hogy idejüket ránk áldozták!

Krizbai Béla

A tanítvány megszólal

Emlékezés Szabó Dezső unitárius lelkészre halálának 10. évfordulóján

1996. június 7-én hunyt el Szabó Dezső unitárius lelkész, aki sikerekben és sikertelenségekben, megpróbáltatásokban és tudósi próbálkozásokban „vergődő" életpályát zárt le.

Tanítványa voltam (a sok közül) mint gyakorló segédlelkész 1978. október 1-jétől 1980. február 1-jéig, és jellemének sokszínűségét tapasztalhattam meg e rövid idő alatt. Vallom: ahhoz, hogy megismerj egy embert, ahhoz nem kellenek évtizedek. Egy rövid, együttmunkálkodó időszak is elégséges.

Lelkiismereti kötelesség számomra, hogy szakmai gyakorlatiasságát látva, és abból tanulva hálásan emlékezzem volt „principálisomra".

Szabó Dezső a derűnek és az igényes számonkérésnek a megtestesítője volt, de „az édes fiam" (nemcsak reám vonatkozott) közismert kifejezésével minden harmóniába simult.

Ő vezetett be az egyházi pénzügyvitel – akkor még egyszerű – világába Ajtay János bácsi szigorával, de ő kérte számon a hetenkénti családlátogatásaim számát is.

A kinevezésem utáni első két hónapban mindig előre be kellett mutatnom a következő vasárnapra írt beszédemet, amelyről elmondta véleményét, és irgalmatlanul gyomlálta belőle a társadalmi, politikai utalásokat. Ez kezdetben nagyon zavart, de később megértettem, hogy az ő alaptalan meghurcoltatása miatt átélt kellemetlenségeitől akart óvni, nehogy valami olyan legyen a beszédemben, ami az esetleg „túlbuzgóan figyelő idegen atyánkfia" érdeklődését annyira felkelti, hogy azt az „illetékes helyen" is elmondja.

Dinamikus, erős jellemű ember volt, aki az általa vélt igazság mellett, ha kellett, hangos szóval is kardoskodott feletteseivel szemben mind a lelkészi értekezleteken, mind az Egyházi Képviselő Tanács vagy a Főtanács ülésein, de megértő és csendes, odafigyelő volt hívei iránt.

A vallásórákon az élménykeltést látta a legcélravezetőbb módszernek, hogy a gyermekek önkéntes szeretetből látogassák a vallásórákat. Ez abban az időben nagyon hatásos módszernek bizonyult, és szerintem az ma is – legyen bár kötelező a vallásoktatás.

A lelkészi értekezleteken mindig csodáltuk, amikor a „közérdekű előadásokhoz" (államilag kötelezett előadás) mindig elsőnek szólt hozzá (másokat biztatni kellett), és olyan hozzászólást „vágott ki", hogy az értekezleten jelen levő vallásügyi inspektor mélységesen meg volt elégedve, mi azonban, a fiatalabbak, jót nevettünk magunkban, mert éreztük hozzászólásából a gúnyt, a megvetést, a lenézést az akkori hatalom iránt. Tudott bánni a szavakkal, és be tudta mérni a lelkiség mélységeit.

A Protestáns Teológiai Intézet doktorandusa volt, szakterülete az unitárius egyháztörténelem. Néhány vizsgáját le is tette, a megjelent tanulmányok bizonyítják szakmai tudását, de elfoglaltságára, s lappangó betegségére való tekintettel a doktori dolgozatát nem készíthette el.

Egy nagypénteken, az istentisztelet előtt rosszul lett, és a pusztító kór megkezdte végzetes munkáját. Hiába védekezett és védték családtagjai is először Kolozsváron, majd Budapesten... a vég bekövetkezett.

Szabó Dezső unitárius lelkész nemcsak úgy áll előttem, mint hitéért, igazságáért jogtalanul börtönbüntetést szenvedett lelkész, hanem úgy is, mint aki nem roppant össze a terhek súlya alatt, hanem minden erejével az egyháza megmentésén, fejlesztésén dolgozott a nacionálkommunista idők nehéz szorításában is.

Hálát adok Istennek, hogy tanítványa lehettem! Emléke legyen áldott!

Rezi Elek

Szász Ferenc

Szabó Dezső

árva gyermekem édes fiaim
dobjatok rám göröngyöt
hófehéret egyetlen gyöngyöt
kő vagy nem kő ez vágyaim.

a félrefestett trikolórok
hazátlan és házaló lelke
már azt sem tudom hogy is hívják
sötétkamrámat kibérelte

szám szélén mosoly csöpp szivar
hervad megalvad már a vér
megvagytok még és én se él

sóvidék fia végre felnőtt
kijátssza alsóra a felsőt
avar magyar már nem zavar

Kórházlelkészi szolgálat

működik Székelyudvarhelyen,
Sepsiszentgyörgyön
és Kolozsvár 15 kórházában.

Hogy beteg hozzátartozóját
idejében elérjük,
kérjük tartózkodási helyét
(nevét, a kórházat
és a kórterem számát)
a következő telefonszámokon
bejelenteni:

Török Áron, Sepsiszentgyörgy,
0267-316201,
Katona Dénes, Székelyudvarhely,
0266-213100.
Ferenczi Enikő, Kolozsvár,
0740-063767.

Mindenkire vigyázni akarunk.

Példákból tanulni

A leleszi premontrei apátsági templom restaurált freskói

Az Erdélyi Unitárius Egyház képviseletében május 25-e és 27-e között Ferenczi Sámuel, a kolozsvári Műszaki Egyetem végzős hallgatója és jómagam – műszaki előadóként – részt vettünk a Kárpát-medence magyar műemlékvédői számára meghirdetett, *Megújuló örökség – a határon túli magyar épített örökség kutatása és megóvása* című konferencián, amelyre a Teleki László Alapítvány szervezésében került sor. Az évente meghirdetett konferencia idei előadásait az első napon Budapesten tartották, majd felvidéki színhelyeken voltak a gyakorlati bemutatók és megbeszélések.

A konferenciát Szabó Vilmos államtitkár nyitotta meg. Bár bevezető szavaiban a kormány támogatásáról biztosította a Magyarország határain kívüli területek

A nagytoronyi helyreállított református templom

műemlékvédelmét, azt nem ígérte, hogy a támogatások mértéke a jövőben növekedni fog.

A szervezők ez alkalommal igyekeztek a műemlékek „tulajdonosait": az egyházak képviselőit, lelkészeket, plébánosokat megszólítani, és az előadók valóban *más* megközelítéssel, de értékes munkáról tettek bizonyságot a műemlékvédelem terén. Különösen azok a támogatási források kiemelkedő fontosságúak az utóbbi években, amelyek civil kezdeményezésből jöttek létre.

Diószegi László és Szöllősi András bemutatta a www.patrihun.hu honlapot, amely a határon túli műemlékek teljes dokumentálását tűzte ki célul, így nagy segítségére lehet elsősorban a műemlékek tulajdonosainak. A már elkészült oldalak reprezentatív képanyagot, történeti és művészettörténeti leírást tartalmaznak, de a későbbi célok között szerepel az építészeti dokumentációval való kiegészítés is. Javasoltuk, hogy a honlapon minden műemléképület esetében jelöljék meg a származási országban érvényes hivatalos műemlékes kódot és az épületnek a műemlékjegyzékben szereplő rövid hivatalos meghatározását. Felajánlottuk az unitárius műemlékekre vonatkozó saját adatbázisunkat a honlap kiegészítésére.

A konferencia keretében *Veszélyeztetett templomaink* címmel pusztuló, talán már megmenthetetlen műemlékek szomorú képét láthattuk – a résztvevőket kicsit meglepte, hogy közöttük nem szerepeltek unitárius műemlékek, és örömmel hoztam tudomásukra, hogy igazán leomlott, elhagyott, gazdátlan unitárius műemlék szerencsére nincs Erdélyben. Templomaink mind élő közösségek tulajdonában vannak.

Sebestyén József *Megújuló örökség* című fényképkiállításának anyagában szerepelt a kilyéni unitárius műemléktemplom is, valamint a Házsongárdi temetőben felújított Bölöni Farkas Sándor-síremlék is. Ennél több unitárius vonatkozás a konferencián nem merült fel. A részvevők közül többen is „kevesellték" az unitárius jelenlétet.

A felvidéki színhelyek közül elsőként a borsi Rákóczy-kastély felújításának eddigi eredményeit tekintettük meg. Figyelemreméltó a helyi önkormányzat – személyesen a magyar polgármester – és a helyi civil szervezet, a Borsi Rákóczy Társaság eredményes munkája: a felújítás folyamán kulturális és gazdasági szerepet is szánnak az ingatlannak, amely az egész közösséget érinti; hosszú távon fellendítheti az idegenforgalmat, gazdasági alapokat teremt, munkahelyeket biztosít.

A továbbiakban tájékoztattak minket a leleszi (Bodrogköz) premontrei apátság faliképeinek a restaurálásáról, a bodrogszentesi református templom felújításáról, illetve a nagytoronyi református templom kutatásáról és restaurálásáról. Majd Abaúj vidéke következett: az abaújszinai és csécsi református, illetve a himi római katolikus templom felújítása. Majd gömöri példák: Berzéte református temploma és Torna római katolikus templomának freskói.

Voltaképpen gazdaságilag elmaradott részei ezek a jelenlegi Szlovákiának, nagy a munkanélküliség, és még olyan falvakban sincs magyar iskola, ahol a lakosság 50%-a magyar, a gyerekek az I. elemi osztálytól kezdve csak szlovákul tanulhatnak. Ezért van nagy jelentősége az egyházak munkájának a közösségépítésben, amibe beletartozik a műemléktemplomok javítása, restaurálása is. A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma a Teleki László Alapítvánnyal együtt figyelemmel kíséri a munkálatokat, megpróbálják megteremteni a pénzalapokat a javításokra, amelyekből a szlovákiai szakemberek és helyi közösségek is kiveszik a részüket.

Láttunk szembetűnő hibákat is a kivitelezések folytán, olyanokat, amelyekkel olykor itthon is szembesülünk. Nehéz megértetni az emberekkel, hogy a cement ellensége a korabeli kő- és téglafalaknak, hogy a padló szellőzése érdekében eltávolított cementpadlót nem betonba ágyazott téglautánzattal kell helyettesíteni. Több helyen észrevettük, hogy a példásan felújított tető és homlokzat, a külső

és belső javítások elvégzése után az ereszcsatorna levezetése, árkolása még mindig nincs megoldva, és az épület alapjához beszivárgó víz miatt – minden valószínűség szerint – a falak ismét fel fognak nedvesedni.

Megjegyeztünk viszont jó megoldásokat is: pl. a levezető árkok vályú alakú, előregyártott betonelemekből való készítését. Az ilyen „kanális" valószínűleg többe kerül, mint az egyszerű árok kiásása, de hosszú időre megoldja az esővíz lefolyását, és nem szorul karbantartásra.

Amikor a résztvevők és szervezők észrevételezték az erdélyi unitáriusok alulreprezentáltságát, felmerült a gondolat, hogy – ha sikerül további támogatást szerezni a konferencia megrendezésére – jó lenne, ha 2007-ben, az Erdélyben esedékes szakmai kirándulás egy részénél az Unitárius Egyház vállalná a szervező/házigazda szerepet. Ezáltal az anyaországi támogatók, de a többi erdélyi és határon túli szakmabeliek is jobban megismerhetnék az Unitárius Egyházat, műemlékeit és műemlékvédő tevékenységét.

Paskucz Viola

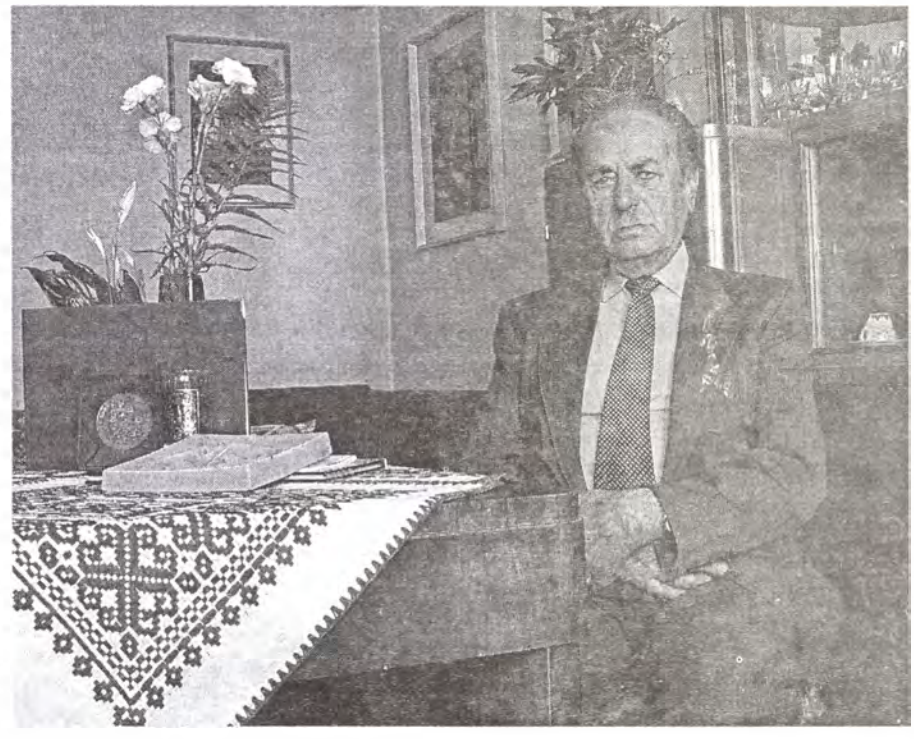

Török Áron nyugalmazott unitárius lelkész és kórházlelkész a Szent György-napok alkalmával felemelő ünnepség közepette vehette át Sepsiszentgyörgy megyei jogú város önkormányzati testületének 1997-ben alapított Pro Urbe-díját.

Ebben az elismerésben olyan személyek részesülnek, akik tudásukat, tehetségüket önzetlenül a közösség szolgálatában állították. 1991-ben dr. Albert Éva tiszteletbeli nőszövetségi elnökünk részesült e „pénz és taps nélküli" kitüntetésben. Az idén Sylveszter Lajos, a *Háromszék* című napilap egyik legolvasottabb szerzője és szerkesztője, az *Úz-völgyi hegyomlás* című film alkotója, a népköltészet-gyűjtő Albert Ernő és Sorin Rafiroiu volt textilgyári közgazdász vehette át a Pro Urbe emlékplakettet.

A díjak ünnepélyes átadására a Szent György-napok zárónapján, április 30-án került sor a megyei könyvtár Gábor Áron termében, ünneplő vendégek – köztük Török Áron családjának apraja-nagyja – körében. (*Ferenczi Mária-Magdolna*)

Rendkívüli vizsgálószék Nagymedesérén

Amikor a nagymedeséri lelkész, Bálint Imre a vizsgálószék beleegyezését kérte, hogy az előre kitűzött május 11-i időpontot május 20-ra, éppen egy szombati napra cserélhesse, nem gondoltuk, milyen kellemes meglepetésben lesz részünk.

A javasolt időpont-cserét elfogadva az esperesi vizsgálószék tagjai teljes létszámban, Nagymedesér sáros utcáin nehezen haladva, de megérkeztünk a lelkészi lakásra.

Nem a vizsgálószéki munkálatainkról akarok beszámolni, sem az ehhez fűződő megállapításokról, csak azokról a kiemelkedő és ritkaságszámba menő eseményekről, amelyekben részünk volt a „kiszállás" alkalmával. A lelkészi házaspár ugyanis megszervezte a 70–72 évesek találkozóját, azok köszöntését és megünneplését ötletesen összehangolva a vizsgálószéki eseménnyel.

Rendkívüli látvány volt, ahogy a zsúfolásig telt templomban egy 103-as lélekszámú faluban 108 gyülekezeti tag vesz részt a vizsgálószéki istentiszteleten és közgyűlésen.

A szószéki szolgálatot Szombatfalvi József esperes végezte, aki – a gyülekezet nagy megelégedésére – alkalomhoz illő beszédet mondott a Példabeszédek 16,31 alapján: „Ékes korona az ősz haj, az igazság útjában találtatik."

Számomra feledhetetlen élményt nyújtott ez az ünnepi istentisztelet, időben visszamentem ötven évet, és eszembe jutott az ott eltöltött gyermekkorom. Felemelő érzés volt látni, hogy a templomban jelenlévő, óvodáskorú gyerektől a botra támaszkodó idősekig mindenki milyen lelki megelégedéssel figyeli a szószéki beszédet.

Záróbeszédemben – az emlék-idézéstől magam is meghatódottan – úgy éreztem, a nagymedesériek ez alkalommal megtaláltak egy pár sárba hullott gyöngyszemet azokból, amelyeket a legendás firtosi tündérek hullattak el.

Az istentisztelet után a falu kultúrotthonába kaptunk meghívást, ahol ugyancsak képzeletünket és elvárásainkat felülmúló kellemes meglepetésben volt részünk: Bálint Mária tiszteletes-asszony irányításával először gyerekekből álló csoport énekelt és szavalt, majd a felnőttek vegyeskórusa énekelt, végül a fiatalok adtak elő szórakoztató jeleneteket a kultúrház színpadán. Befejezésként a lelkész név szerint köszöntötte az ünnepelt 70–72 éveseket, és emléklapokat nyújtott át nekik.

Mi is köszöntjük őket. Isten áldása legyen életükön, és adjon Isten nekik egészséget, további kitartást és teherbírást a falusi élet nehéz próbatételéhez!

A szórakoztató műsor után a tiszteletes közebédre szólított minden jelenlevőt. A zeneszó mellett igazi ünnepi hangulat kerekedett az idegenből érkezett rokonok, ismerősök és a falu otthon maradt lakói között. Isten áldása legyen A Bálint lelkészi házaspár életén, egyházi munkáján, és találjon követőkre is; így talán életre kelnek az aggodalommal emlegetett, kihalófélben levő, kis létszámú, kiöregedett falvak.

Csézár Lajos

Trianon tovább fáj

A hetvenéves pestszentlőrinci unitárius templom köszöntése

86 évvel ezelőtt, 1920. június 4-én Versailles-ban, a Kis-Trianon-palotában írták alá azt a békediktátumot, amely a magyarságot kényszerpályára állította, és amelyről lényegében a mai napig sem sikerült letérnie.

A békediktátum családomra végzetes csapásokat mért. Ezért nem tudok erről úgy írni, hogy ne a felmenőim és a magam sorsával összefüggő felütéssel kezdjem.

Olyan országban születtem és nőttem fel, ahol a történelem tanítását a magát államalkotó nemzetként defineáló többségnek a Burebistától Ceauşescuig terjedő folyamatossága (vagy ahogy ezt akkor belénk sulykolták: *kontinuitása*) vélt vagy valós krónikájának az osztályharc torzító szemüvegén keresztül láttatott, a történelmi materializmus csomagolópapírjában tálalt áltudomány jelentette. Nem meglepő, hogy e megközelítésbe nem fért bele az Erdélyben élő magyarok – vagy úgy általában, a Kárpát-medencében ezer éve őshonos magyar szellem – története.

1980-ban úgy érettségiztem, majd 1985-ben úgy szereztem meg az egyetemi oklevelet, hogy az iskola padjaiban őseim múltjáról csupán azt tudhattam meg, hogy Hunyadi János és Mátyás király román volt, Mihály vajdát, a későközépkor legnagyobb román fejedelmét magyar nemesek gyilkolták meg, hogy az erdélyi 1848-as román szabadságharc bukása szintén a magyarok bűne stb. Képzelhetik, hogy – és most maradjunk csak az újkor és a jelenkor történelménél – a magyarok 1848-49-es forradalmáról és szabadságharcáról, a kiegyezésről, a trianoni békediktátumról, a bécsi döntésekről és az 1956-os forradalom és szabadságharc eseményeiről mélységes-mélyen hallgattak, illetve válogatott eszközökkel elhallgattatták azokat, akik erről beszélni mertek.

Be kell vallanom: mindazt, amit nemzetünk múltjáról tudok, azt az Édesapám útmutatásai szerint áttanulmányozott, a magyarság múltját ismertető szakkönyvekből és irodalomból merítettem.

Bizonyos értelemben szerencsésnek is mondhatom magam, ugyanis a múltunk iránti kíváncsiságom ébredésével nagyjából egyidőben jelentek meg Magyarországon – akkori szóhasználatomban a „Szentföldön" – azok a hiánypótló munkák, amelyek viharos történelmünk győzelmeit és kudarcait többé-kevésbé a maguk valóságában ábrázolták. Azelőtt hosszú évtizedeken keresztül a „legvidámabb barakkban", a gulyáskommunizmus étlapján a „nemzettudat" menüpontnál a proletár (majd később szocialista) internacionalizmus hazug és álságos vattacukrát kínálták az érdeklődőknek. Akkoriban a pannon „barakkban" sem volt ildomos Trianonról beszélni, nehogy a fájdalom, a kesergés, a sok „miért", a már-már elfelejtett traumák saját és főleg szomszédaink jókedvét megzavarják. Ha mégis előtték a témát, egy kis károlyimihályozásnál, valamivel több kunbélázásnál és a rettenetes fehér terrornál és Horthy ugyancsak fehér lovánál tovább nem jutottak.

Igen, szerencsésnek mondhatom magam, mert csak huszonkét éves voltam, amikor szegedi barátaim és az isteni Gondviselés jóvoltából (mert sikerült Erdélybe csempészni a könyvet) hozzájutottam Ormos Mária *Padovától Trianonig 1918–1920* című, 1984-ben megjelent monumentális írásához. Ceruzával a kézben néhány hét alatt alaposan végigolvastam a professzor nagyszerű monográfiáját.

Mire a könyv végére értem, kedélybetegség uralt el. Úgy éreztem magam, mintha mindkét kezemet és lábamat levágták volna, állandó légszomjam volt, elvesztettem önbecsülésemet, az agyam azt diktálta, hogy fölösleges élnem! Semmivel nem tudtam megmagyarázni a nemzetünket ért tragédia okait, a „békecsinálók" indítékait, eluralkodott rajtam a magány kilátástalansága. Valahogy így érezhette magát a trianoni békediktátumot követően az a Kárpát-medencében élő 15 millió magyar, amikor azzal szembesültek, hogy a „béke" bajnokai, a népek önrendelkezésének igaz harcosai Magyarország területének több mint kétharmadát és a magyar anyanyelvű lakosság egyharmadát a bosszúra szomjazó szomszéd államok martalékául hajították. Elvették mindenünket, leszerelték és elvitték gyárainkat, a határokat úgy húzták meg, hogy az általunk épített vasúti vonalak a határ másik oldalára kerüljenek (ahol mégsem, ott még a síneket is felszedték).

Elvették tőlünk a történelmi Magyarország legpolgáribb vidéki magyar városait: Pozsonyt, Kassát, Ungvárt, Nagyváradot, Kolozsvárt, Szatmárnémetit, Marosvásárhelyt, Temesvárt, Szabadkát, Újvidéket, Eszéket, Varasdot.

Próbálják meg elképzelni, mit érezhettek dédapáink, nagyapáink, akik saját akaratukból a szülőföldjükön maradtak, és egyik napról a másikra – kényszerűségből – egy másik ország másodrendű

Június az egyházköri közgyűlések hónapja Egyházunkban. Az egyházkörök a 2005. évi tevékenységről számot adó közgyűléseket a következők szerint szervezték meg: június 10-én a marosi egyházkör Nyárádszentmártonban, 17-én a székelykeresztúri egyházkör Székelykeresztúron, 23-án a küküllői egyházkör Küküllődombón, 24-én pedig a székelyudvarhelyi egyházkör Homoródszentpéteren. A két utolsó közgyűlés időpontja átcsúszik július hónapra: 1-jén a háromszék-felsőfehéri egyházkör Alsórákoson, 8-án pedig a kolozstordai egyházkör Kolozson ülésezik.

Június másik nagy egyházi és iskolai eseménye a ballagás. A kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégiumban június 3-án, a székelykeresztúri Orbán Balázs Unitárius Gimnáziumban pedig június 15-én szervezték meg az eseményt.

A Kénosi Unitárius Egyházközség június 11-én tartotta lelkésze, Csáki Levente beiktatóját. Az istentiszteleten dr. Szabó Árpád püspök mondta a beiktató beszédet, a beiktatást Kedei Mózes, a Székelyudvarhelyi Egyházkör esperese végezte el.

A Lelkészképesítő Bizottság június 19–20-án vette be a lelkészképesítő vizsgát a 2004-ben végzett gyakorló segédlelkészektől: Hegedűs Tivadar magyarzsákodi és Lakatos Sándor sepsiszentgyörgyi segédlelkésztől.

A Protestáns Teológiai Intézetben az V. évet végzett hallgatók szakvizsgája június 19–23-a között volt. Ez alkalommal Csoma Csilla, Kiss János Csaba, Rácz Norbert és Székely Mónika búcsúzott el a teológiai intézettől, és lépett a gyakorló segédlelkészek útjára.

Az Amerikai Egyesült Államok Unitárius Univerzalista Egyháza június 21–25-e között a Missouri állambeli St. Louisban szervezte meg évi küldöttgyűlését. Ez évben az összejövetel témája: „Helyes kapcsolatok felé."

állampolgáraivá váltak! Próbálják meg elképzelni annak a több százezer embernek az érzéseit és gondolatait, a fájdalmát és keservét, akik kénytelen-kelletlen a megcsonkított Magyarországra menekültek! Bele tudunk-e érezni, el tudjuk-e ma képzelni, mit jelenthetett számukra a házat, a szülőföldet, az élőket és halottakat, a megszokott utcasarki illatot, a folyópartot, a szerelmet, mindent, ami azzá tette őket, akik voltak, otthagyni?

Az isteni Gondviselésnek hála, lassan kigyógyultam depresszióból, mint ahogy a békediktátum miatt Magyarországra menekültek többségének is sikerült gyökeret eresztenie az új hazában. Szép lassan a Pestszentlőrincen letelepedett székelyek is magukhoz tértek, az állam nagyvonalúságának köszönhetően lakáshoz és munkához jutottak.

Miután az új hazában valamelyest mederbe került sorsuk folyása, mindannyian tudták, hogy életük új próbatételhez, a személyes áldozathozatal újabb stációjához érkezett. Közös akarattal fogtak bele Isten hajlékának felépítésébe.

A Pestszentlőrinci Unitárius Leányegyházközség a pestszentlőrinci állami lakótelepen 1936. június 7-én szentelte fel a Székely Hősök emlékére épített templomát. Az 1920. június 4-én Versailles-ban, a Kis-Trianon-palotában aláírt gyalázatot követő 16 év elteltével.

A ma 70 éves pestszentlőrinci unitárius templom Trianon leghitelesebb mementója.

Aki ide betér, annak e templomról a nemzetünk ellen elkövetett csonkoláson túl mindig eszébe kell hogy jusson az az összefogás és törődés, amelynek gyümölcse a menekültek százezreinek kilátástalan életét tette elviselhetőbbé! Eszébe kell hogy jussón az áldozathozatal, amelynek árán ez az emlékmű, ez a templom felépülhetett!

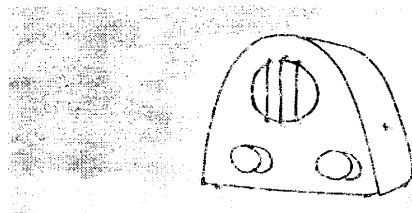

Unitárius rádióműsorok

Meditáció – az elmélkedés műsora
Kolozsvári Rádió, 909 m és 1593 m középhullámon, valamint a 95,6 MHz-es ultrarövid-hullámon, szerdai napokon, 9.30-kor.
Szerkeszti: Kovács Mária.
július 19., augusztus 23.

Rádió-istentisztelet
Kolozsvári Rádió, alkalomszerűen, vasárnapokon, 17.30-kor.
Szerkeszti: Kovács Mária.
július 2., augusztus 6.

Tavaszi virágcsokor
unitárius gyermekműsor havonta kétszer. Szerkesztik: Kovács Mária, Rácz Norbert, Koncz László
Kolozsvári Rádió,
szombaton reggel 9.15–9.30 között
június 17., július 1., 15., 29.

Unitárius félóra
a székelyudvarhelyi *Príma Rádió*ban, a 87,9 MHz-en, illetve interneten a *www.prima-radio.ro* címen.
Szerkesztik: Csáki Levente, Gál Zoltán és Szabó Előd.
minden vasárnap reggel 8.30-kor.

Tiszta forrás
unitárius ifjúsági műsor a sepsiszentgyörgyi *Sláger Rádió*ban (105,9 Mhz).
Kéthetente, vasárnap 13 órától.
Szerkeszti: Lakatos Sándor
június 25., július 9., 23.

És tudnia kell, hogy mindannyian, akik magyarnak valljuk magunkat, összetartozunk. Istenen és magunkon kívül rajtunk senki más nem segít!

Szükség van erre a bölcsességre, mert lám, hová jutottunk: 2004. december 5-én második trianonját szenvedte el nemzetünk. Az agymosók, a lassú vírus, a globalizált tudatgyárak több évtizedes kitartó munkája eredményes volt. Az elmúlt esztendők látnivalóitól a Conducător a röhögéstől fetreng a sírjában!

Vajon a 70 évvel ezelőtt felépült templom megálmodóinak és felépítőinek, annak a Pestszentlőrincen letelepedett hatezer székelynek, az akkori unitárius gyülekezetbe járó százhetven erdélyi embernek hány olyan unokája és dédunokája él ma Magyarországon, aki – Sebeők János szavaival élve – virtuális holokausztban vett részt: nemmel szavazott távoli rokonai magyar állampolgárságára?

Úgy gondolom, a jövőben ez a hajlék nemcsak Trianon monumentális mementója, hanem a magyar nemzet egységének a jelképe is kell hogy legyen!

Az itt látható kiállítás ennek a hőskornak a relikviáit mutatja be az érdeklődök számára. A tárgyak, mint csepp a tenger ízét, úgy hordozzák felmenőink örömét és tragédiáját. Emberi sorsokat, amelyekből erőt tudunk meríteni.

Elekes Botond

nők világa

Rajtunk múlik

Az UNOSZ immár harmadik alkalommal tartotta kétnapos kihelyezett választmányi gyűlését Kiskapuson, az idén május 25-e és 27-e között. „Megfogyva bár", de a hasznos együttlét reményével érkeztünk meg Kiskapusra – miután Kolozsváron meghallgattuk Sigmond Júlia és Sigmond Rita *Az anyukáknak és az apukáknak* szóló megható versösszeállítását –, Szabó Magdolna, Asztalos Klára, Zsakó Erzsébet, Ferenczi Enikő, Opris Emese, Kádár Ildikó Kolozsvárról, Balázs Katalin Magyarszovátról, Pálfi Ildikó Sinfalváról és Orbán Erika az ODFIE képviseletében. Örömünkre másnap reggel Nagy Gizella csatlakozott a csoporthoz Marosvásárhelyről, Fekete Judit Nagyajtáról és Nagy Rozália Dicsőszentmártonból – és lélekben azok is, akik nagyon szerettek volna velünk lenni. Asztalos Klára elnöki beszámolójában az elmúlt időszak eseményeit ismertette, a pályázatok eredményét, a pénzügyi helyzetet. Az eddig megtartott köri nőszövetségi közgyűlések kapcsán elmondta azok helyes megszervezésének feltételeit, és hangsúlyozta fontosságát. Ennek érdekében hasznos gyakorlati útmutatót készített a köri nőszövetségi közgyűlések előkészítésére és levezetésére. Érdemben tárgyaltunk a szeptemberi nyárádszentmártoni konferencia előkészítéséről, a *Nők Világa* terjesztéséről és terjedelmének növeléséről. Végül határozatokat hoztunk a megtárgyalt témakörökben.

Hasznos és kellemes volt így együtt lenni, még a mostoha időjárás sem csüggesztett el. Az együttlétet még tartalmasabbá tette a *Tanuljunk, fejlődjünk* címszó alatt Asztalos Klára előadása a viselkedési formákról – és az azt követő hozzászólások.

Reméljük, jövőre is találkozhatunk ugyanitt, még többen, hogy közös dolgainkat megvitassuk. De ez leginkább tőlünk, választmányi tagoktól, lelkességünktől, hozzáállásunktól függ.

Pálfi Ildikó

Születésnapi köszöntő

Kedves meghívásnak tettünk eleget május 29-én mi, a Székelyudvarhely-belvárosi unitárius nőszövetség tagjai. Serfőző Mariska nénit köszöntöttük születésnapján a családi házában. A rendezett kert, virágos udvar, kellemes otthon boldog családi életről árulkodik. Életútja igazi történelem. 60 éve, hogy a Megálló utcai házukban lakik. 1938-ben keltek egybe férjével, első fia a bécsi döntés napján született. A változó államrendszer minden időszakáról vannak emlékei. Kereskedő férje mellett háziasszonyként teljesítette kötelességét, megtanulta a kéziperzsa-szövés minden fortélyát, naponta 2000 csomót bogozott, ezzel járult hozzá a család ellátásához. Az elhangzott köszöntő szavak, közös énekek és versek után a vendégfogadás kellemes hangulatát éltük meg. A sütemények, kávé és bor mellett Mariska néni a régi időkre emlékezett.

Kitartó hűséggel és erős istenhittel minden vasárnap megjelent az istentiszteleteken, akkor is, amikor a kommunista időszakban tiltották ezeket az alkalmakat. Mivel nem volt állami alkalmazott, ezért neki „nem parancsolhattak", és járhatott templomba szíve szerint. Örömmel gondol vissza azokra az időkre, amikor még a városi unitárius templom előtt nagy virágoskert pompázott. A rendszeres nőszövetségi tevékenységekbe aktívan bekapcsolódott és boldogan idézte fel a farsangi bálok akkori hangulatát. Az egykori nőszövetség hagyományőrző és kulturális tevékenységeit szívesen emlegeti, szeretettel gondol kukoricafőzésekre és a közösen szervezett előadásokra, abban az időszakban, amikor a tévé és egyéb szórakozás ritkaságszámba fordult elő. Elmondása szerint a szeretetotthon építésére és annak berendezésére is közös adakozásból került sor, a bútorok, függönyök és egyéb szükséges felszereléseket is közadakozásból gyűjtötték össze. Hűséges tagja volt a városi Székely Dalegyletnek is, és nagyon sokat szerepeltek más városokban is, fesztiválokon vettek részt és még a Magyar Parlamentbe is meghívást kaptak és ott is énekeltek. Kitartással és hűséggel szolgálja ma is Egyházát, tapasztalatait és tudását szívesen megosztja a fiatalabb nőtársakkal. Tanulhatunk tőle szép éneket, példás életet, kitartó rendszeres templomba járást, erős istenhitet és becsületet. Felolvasott kedvenc imájában hálás szívvel köszöni az egy igaz Isten gondoskodó szeretetét és megtartó erejét.

Mi is sok szeretettel köszöntjük és további erőt, egészséget és békés, nyugodt éveket kívánunk mindannyian Mariska néninek.

B. J.

Kökösi nők zászlaja

A kökösi nőszövetség egy régi álma vált valóra: elkészült a nőszövetségi hímzett zászló, amelynek felavatására pünkösd napján került sor. „E zászló mindenekelőtt egy közösség jelképe. Jelképezi az egyházközség nőtagjainak élni akarását, tenni akarását, merész álmait és szolgáló szeretetét." – mondta avató beszédében Józsa Emese, majd ismertette az új zászló szimbolikáját is: „A fehér szín a tisztaságot jelképezi, a gyarlóságok, gyengeségek kiiktatását életünkből. A kehely a szolgáló szeretetet szimbolizálja, a jézusi tanítványságot, a lelki értékek utáni szomjat, a Jézussal és a szenvedő emberrel való együttérzést, sorsközösséget. »Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok, és meg vagytok terhelve, és én megnyugvást adok nektek« – a jézusi mondás örök figyelmeztetés a mi számunkra. [...]

A zászlónkon egy bibliai idézet is található: »Mert jó az Úr, örökké tart szeretete és hűsége nemzedékről nemzedékre.« Ez a bibliai vers örök biztatás számunkra ebben a mai rideg, öncélú világban. Tudatosítja bennünk, hogy Isten akkor is jó, amikor felebarátaink megfeledkeztek rólunk. »Az ő szeretete örökké tart!« Így nekünk, embereknek, az ő gyermekeikként kell szeretnünk egymást, mert csak így valósulhat meg Isten országa közöttünk. [...]

Zászlónk a ráhímzett kökény-ágakkal helyi sajátosságot is szimbolizál. Jelképezi, hogy része vagyunk egy településnek, egy nagyobb közösségnek. Az aranyszínű hímzés lelki gazdagságot, alkotó, termékeny életet sugall." (*J. I. L.*)

Csúcsformában

Május 6-án megrendeztük a fiatfalvi és a segesvári „nőszövetségesek találkozóját". Fiatfalváról tizenegy, Segesvárról tizennégy asszony jött el. A közel háromórás együttlét áhítattal kezdődött, majd az *Édesanyám, anyám, anyácskám, anyukám, jó mamám* című anyák napi megemlékezésre került sor, végül kísérleti ételbemutató következett.

Az áhítatot a meghívott vendéglelkész, Bartha Alpár végezte Mt 12, 46–50 és Mk 12, 29–31 alapján. Tekintettel arra, hogy ez volt az első „hivatalos" ülésünk Nagy Ferencné, Piroska néni halála óta, megemlékeztünk a néhai tiszteletes asszonyról, tiszteletbeli nőszövetségi tagunkról, és percnyi csenddel adóztunk emlékének.

Az anyák napi műsor sajátságos, meghitt hangú emlékezés volt. Asszonyaink kölcsönösen bemutatkoztak, dióhéjban elmesélték életútjukat. A segesvári asszonyok közül voltak, akik verssel, egy pár személyes gondolattal, énekkel, rövid írással emlékeztünk az édesanyákról. A vázába begyűlt sok-sok virág az anyák iránt érzett szeretetünk, hálánk, tiszteletünk kifejezője volt.

A „Kajabörze" igazi meglepetés volt mindnyájunk számára. A felhívás a vendéglátók irányában valahogy így hangzott:

„Mindenki, aki erre a találkozóra eljön, hozzon egy tálka ételt az édesanyjától eltanult recept alapján!" A vendégeknek pedig némi aprópénzt kellett magukkal hozniuk. Gyűltek, gyűltek a tálacskák, hogy már alig győztem megírni a cédulákat a „szerzők és műveik" nevével. Felvonult itt tojásos hústekercs savanyú krumplisalátával (Polder Ilona), „csodabogarak" (Matka Márta), békácskák (Polder Ilona), majonézes padlizsán (Koncz Margit), töltött tojás pikáns szósszal (Simó Irén), derelye „Sánta módra" (Simó Irma), szilvásgombóc (Benedek Enikő), fokhagymás babsólet (Ferenc Irén), muzsnai lakodalmas torta (Simó Ica), püspökkenyér (Koncz Margit), babsaláta csigalaskával (Kerestély Magdus), ízes palacsinta (Gedő Irén), dióslaska (Vass Ilona), tejfölös tonhalsaláta sajttal (Jakabházi Béla), gombás sonkakrém (Gulácsi Emma), húsgombóckák zöldsalátával (Pálhegyi Ilona), majonézes krumplimártás (Gedő Irén). De gyűlt az aprópénz is a perselybe, hogy nem győztük számolni, ugyanis egy kóstolás felért 10 banival. Az összegyűlt pénzösszeggel a bejárati ajtónk elkészíttetését támogatták a kóstolgatók. A vendégek persze megnézték templomunkat is. Jelképes ajándékok cseréltek gazdát, majd vendégeink elrobogtak a „székellyel".

A segesvári asszonyok – magam is így érzem – annyira feltöltődtek a sok testilelki táplálékkal, hogy másnap dupla adag kürtőskalácsot sütöttünk, és a gyermekeknek nápolyi szeleteket osztogattunk.

B. E.

Köri közgyűlés Gyepesen

Az udvarhelyi unitárius nőszövetség köri közgyűlést tartott Gyepesen. Az országos nőszövetség küldöttei és tizenöt egyházközség lelkes képviselői vettek részt ezen a rendezvényen. A szép, napsugaras reggelen lelki táplálék után áhítozva indultunk útnak a Homoród-mentére. A kellemes út és a szép tavaszi napsütés jó hangulatra derített. A gyepesi parókiára megérkezve a helyi tiszteletes, Gál Zoltán üdvözölt nagy szívélyességgel és a vendégnek kijáró tisztelettel. A zöld udvaron terített asztal és mindenféle frissítő ételital várt. A gyülekezés ideje alatt szeretettel üdvözöltük a „régi" arcokat, és ismerkedtünk az újonnan érkezett unitárius asszonytársainkkal is. Jó volt felfedezni és megélni közös gondjainkat, megbeszélni adódó problémáinkat, és további ötletet meríteni az elkövetkező időkre.

A reggeli áhítatot és imát a helyi tiszteletes tartotta, aki köszöntő beszédében üdvözölte az országos vezetőséget és a többi megjelentet, és eredményes munkát kívánt az egybegyűlteknek. Méltatta a helyi nőszövetség lelkes munkáját, akik bebizonyították, hogy kis közösségekben is eredményes közösségi tevékenységet lehet folytatni.

Ezután a köri beszámolók következtek, amelyeket figyelmesen hallgattunk. Nagyon szép és sokszínű tevékenység bontakozott ki a beszámolók mentén. Megtudtuk, hogy az unitárius asszonyok a valláserkölcsi, szociális, hagyományőrző és kulturális munkában egyaránt jelen vannak minden egyházközségben, és helyi gondjaik, bajaik megoldásában nagy segítséget kapnak a helyi unitárius egyházközségektől és az unitárius hívektől.

A közös istentisztelet alkalmával a szentpéteri lelkésznő, Székely Kinga-Réka egyházi beszédében az anyák napjára eső alkalmat használta ki. A választott bibliai gondolat, a közös ének és ima, a szép versek felemelő pillanatokat jelentettek mindannyiunknak.

A továbbiakban egy „örök téma" megbeszélésére került sor: a „holtig való tanulás." Vitaindítónak és gondolatébresztőnek Jakabházi Vera segesvári tanárnő előadásában a tanulás fontosságát és „örökérvényű" jellegét hangsúlyozta. Felhívta a figyelmet arra, milyen fontos a mai megváltozott társadalmunkban minden korosztály számára a tanulás, legyen szó ifjúról vagy középkorúról, sőt az idősekről is. Jó tanácsai és ötletei mindenki számára megfontolandóak voltak, legyen szó vidéki közösségekről vagy városlakókról. A hozzászólások alkalmával kiderült, hogy változtak a társadalmi elvárások, az új technika már mindenki számára elérhető, a nyelvtanulás, a számítógépismeret a kis egyházközségekben is szerepet kapott, de továbbra is fontos a népi hagyományok továbbadása, a kézműves tevékenységek gyakorlása, a népi kultúra éltetése, hiszen ezek teszik ki helyi közösségeink féltve őrzött kincseit.

A továbbiakban a főtisztelendő asszony és Asztalos Klára elnök mindannyiunkat további munkára buzdított és megerősített hitünkben. A közös ebéd elfogyasztása után lelkileg feltöltődve, gazdagodva tértünk haza. Jó volt együtt lenni, unitárius hitünket együtt megélni, erősíteni, gazdagítani. Isten áldását és gondoskodó jóságát kérjük, hogy jövőre is részt vehessünk a köri találkozón.

Blénessy Jolán

Találkoztunk Ürmösön

2006. május 13. „A szeretet soha el nem fogy" – ennek a bibliai gondolatnak soraival indultunk a köri nőszövetségi közgyűlésre, vendégfogadásra. Nőtestvéreink érkezése olyan volt, mint egy-egy gyöngyszem felfűzése, ebből lett a szeretet gyöngysora. Igen, ezt a szeretet-láncot a húsz egyházközség asszonyai szépítik, csillogtatják munkájukkal. A mai nap: „Hadd nézzek Istenem / minden új napomra, / mintha első lenne és utolsó volna!" A húsz egyházközségből tizenöt küldött 4–5 „gyöngyszemet", hogy egymást megismerjük és tanuljunk valami újat. Asszony-vendégeink igazán fontosnak tartották a pontosságot, így gyűlésünket, munkánkat idejében megkezdhettük az áhítattal, amelyet Vida Rozália sepsiszentkirályi lelkésznő tartott. „Isten szeretete olyan, mint a napfény, mindig és mindenütt ott van" – szólt az ige. Öröm volt látni az asszonyokkal tele termet, öröm volt hallani a beszámolókat is. Asszonyokra mindenütt szükség van és lesz – ezt a fontosságot pedig leginkább cselekedeteik bizonyítják. „Úgy ragyogjon a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák jó cselekedeiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat." (Mt 5,16)

Hálás vagyok az ÚNOSZ vezetőségének: Szabó Magdolna és Asztalos Klára elnököknek és Zsakó Erzsébet alelnöknek, akik eleget tettek meghívásunknak. Ezen a napon egy pillanatra önvizsgálatot végeztünk, vajon tettünk-e eleget a közösségért? Az önvizsgálat legegyszerűbb módja pedig az imádság. Valóban, másnap a köszöntő szavak és a beszámolók után a harangszóra templomba mentünk imádkozni. Ez alkalommal az ünnepi istentiszteletet Pap Mária esperes-asszony végezte.

Szorgos asszonyainknak köszönhetően a szünetben sem maradt el a „kínálmáció", a vendégszeretet bizonyítéka. Mivel még hátra volt néhány beszámoló, az istentisztelet után folytattuk a gyűlést. Arra gondoltunk, asszonyainkat ismeretterjesztő előadás is érdekelhetné, ezért meghívtuk Házy Bakó Esztert, aki előadást tartott *Brassó közművelődési helyzete egy évszázadon át* címmel. A gazdag szellemi táplálék ezt a májusi napot még szebbé tette, de természetesen nem maradt el a testi táplálék sem. Gyűlésünket közebéddel zártuk. 2007-ben Olthévizen találkozunk. Vendégeinknek hálás vagyok, hogy megértették e nap fontosságát, asszonyainknak meghatódva csak annyit üzenek: köszönöm ezt a szép napot!

Adorjáni Gyöngyvér

Megoldás-e az eutanázia?

Május 19-e és 21-e között zajlott a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium szervezésében a *II. unitárius vallásolimpia* országos szakasza. A rendezvényen 66 diák vett részt Erdély hat városának (Dicsőszentmárton, Marosvásárhely, Sepsiszentgyörgy, Székelykeresztúr, Székelyudvarhely és Kolozsvár) középiskoláiból. Mivel a diákok javarészt a környező falvakból kerültek be a városok neves középiskoláiba, egy alaposabb elemzés szerint elmondható, hogy vetélkedő fiataljaink 28 különböző egyházközséget képviseltek. A szervező vallástanárok számára már a bejelentkezett diákok névsorát végignézve öröm volt tapasztalni, hogy a tavalyi vetélkedő részvevőinek mintegy fele az idén is vállalta a megmérettetést, érdekesnek és tartalmasnak találva az előző évi programot. A rendezvény ünnepélyes megnyitóján dr. Szabó Árpád püspök és Vörös Alpár VEN- és oktatásügyi előadótanácsos köszöntötte a versenyzőket. Az estet a kolozsvári Állami Magyar Színház társulatának előadása zárta (Marie Jones kortárs ír szerző *Kövekkel a zsebében* című darabja).

Az írásbeli vetélkedő keretében a kilencedikesek bibliaismeretből, a tizedikesek egyháztörténelemből, míg a tizenegyedikesek etikából kaptak tételeket. A tételsorokat ezúttal is Csáki Levente kénosi lelkész, Udvarhely-köri VEN-előadó állította össze. Mivel a diákoknak az idén több idejük volt a felkészülésre, és a tematika is tágabb volt, a tételek nehézségi foka nőtt. A javítás ideje alatt Rácz Norbert teológus és Szabó Előd segédlelkész Kolozsvár unitárius vonatkozású történelmi emlékeit mutatta be a diákoknak. A délutáni csapatvetélkedő során Rácz Norbert és Szabó Előd vezetésével hat, egyenként tizenegy tagú csapat tette próbára kreativitását, és igyekezett meggyőzni a hattagú zsűrit arról, hogy érdemes élni, az eutanázia nem jelenthet megoldást legnagyobb szenvedésünkben sem. A csapatvetélkedő nem a díjazásról szólt, hanem az egyéni útkeresést próbálta elősegíteni, abban a világban, ahol az alkoholizmus, a családon belüli erőszak, a korai terhesség és a kábítószerezés gyakori probléma. A csapatvetélkedő azt is megmutatta, hogy megfelelőhangulatmegteremtésévelmindössze két nap alatt is családias hangulat teremthető egy olyan közösségben, ahol az egymásra-figyelés a legfontosabb célja együttlétünknek. A hangulat megteremtésében oroszlánrészt vállaltak a János Zsigmond Unitárius Kollégium diákjai, vallástanáruk vezetésével.

A javító lelkészek és teológiai hallgatók bibliaismeret témakörben több kiemelkedő dolgozatot is olvashattak (hat 9-es fölötti osztályzat volt), egyháztörténelemből csak egy kiváló eredmény született. Etikából emelkedett leginkább a színvonal az előző évhez viszonyítva. Említésre méltó, hogy – a tavalyi tapasztalattal megegyezően – a világi iskolák diákjai, akik csak heti egy órában tanulják a vallást, igencsak felvették a versenyt a felekezeti iskolák diákjaival, akik 2–3 órában tanulják ugyanazt a tananyagot. Az eredmények: *IX. osztályban* I. díj: Dimény Hajnalka, a sepsiszentgyörgyi Mikes Kelemen Elméleti Líceumból; II. díj: Varga Lilla, a sepsiszentgyörgyi Református Kollégiumból; III. díj: Bálint Enikő; dicséretet érdemelt Moczás Zsuzsánna, mindketten a székelykeresztúri Unitárius Gimnáziumból. *X. osztályban* I. díj: Bartha Alpár (Székelykeresztúr, Unitárius Gimnázium); II. díj: Gergely Noémi; III. díj: Bencze Zsuzsanna (mindketten Székelyudvarhely, Tamási Áron Elméleti Líceum); dicséretet érdemelt Sólyom Melinda (Marosvásárhely, Bolyai Elméleti Líceum) és Péterfi Dénes (Kolozsvár, János Zsigmond Unitárius Kollégium). *XI. osztályban* I. díj: Molnár Imola; II. díj: Mátéfi Tímea (mindketten Székelykeresztúr, Unitárius Gimnázium); III. díj: Deák Enikő (Székelyudvarhely, Palló Imre Művészeti Szakközépiskola); dicséretben részesült Timár Zsolt (Székelykeresztúr, Unitárius Gimnázium), Merzt Edina (Marosvásárhely, Bolyai Elméleti Líceum) és László Tímea (Székelyudvarhely, Tamási Áron Elméleti Líceum).

A rendezvény zárásaként ifjúsági istentisztelet keretében Andrási Benedek lelkész-vallástanár vezetett rá arra, hogy a tanulás és a fejlődés szempontjából a játéknak, a játékosságnak nagy szerepe van; a diákok útravalót kaptak hitük továbbgondolásához. A rendezvény fő támogatója az Erdélyi Unitárius Egyház és a magyar Oktatási Minisztérium Márton Áron Szakkollégiuma volt.

Vörös Alpár

Testvérosztályok Kolozsváron és Székelykeresztúron

Erdélynek két unitárius gimnáziuma van: Kolozsváron a János Zsigmond Kollégium és a székelykeresztúri gimnázium. Bár ugyanaz a jelleg, ugyanaz a cél is, nyilván a kettőnek más a hangulata, mások a hangjai, ízei. Talán emiatt vált hagyományossá a testvérosztály-kapcsolatok kialakítása: hogy a kollégisták/gimnazisták megismerjék egymást, tanuljanak egymástól, s ily módon legyőzzék a száznyolcvankét kilométeres távolságot.

Ismerkedés, jó hangulat, kellemes környezet: ez a néhány szó a legmegfelelőbb a Székelykeresztúron eltöltött hétvége jellemzésére. Az immár hagyományossá vált kirándulásra a X. osztállyal május 26-a és 28-a között került sor. Péntek reggelre általában már kimerültnek érezzük magunkat. Aznap azonban újult erő és kíváncsiság töltött el. Útközben Erdély több nevezetes pontján is megálltunk, köztük Segesváron is. Nemsokára megérkeztünk a keresztúri kollégium bentlakásába, ahol a testvérosztály szendviccsel és teával fogadott. Ezt követően néhányan filmet néztünk, néhányan pedig a városban sétáltunk. Másnap a helybeliekkel együtt Korondra és Farkaslakára látogattunk. Délután sor került a János Zsigmond Unitárius Kollégium X. osztályainak fellépésére. Két színdarabot mutattunk be: *A gömb titka*, illetve a *Szent Péter esernyője* című színműveket, amelyeket a keresztúri közönség kíváncsian és lelkesen fogadott. Vasárnap a sóskúti sétát követően már csak a kevésbé várt hazaindulás maradt hátra.

Visszagondolva a Székelykeresztúron együtt töltött kellemes napokra érzem: jó volt, sok új barátság kötődött, s felejthetetlen emlékek filmje pörög le előttünk. Terveink szerint nyáron a három osztály újra találkozik a színjátszó találkozón, az ifjúsági konferencián, a táborokban.

Balázs Imola

Teológus-hallgatók különleges napjai

Visszapörgetném az időt, megállítanám – legalább egy ideig – a május 19-e és 21-e közötti hétvégére. Nézegetem a képeket, s elcsodálkozom: mennyire megváltoztak néhány napra az arcok! Kisimultak, mosolygósak; a mozdulatok is könnyedebbek. Igen, néhány napra megszűnt a vizsgák, órák miatti aggodalom. Egy hétvégére igazi önmagunk voltunk.

Idén már a *IV. Teológus-napok*ra került sor, amelyet hagyományosan ünnepi áhítattal nyitottunk. Az imaterem padjaiban nemcsak teológusok, hanem más egyetemi hallgatók is helyet foglaltak. Milyen jóleső érzés volt látni ezt! Áhítat után a nagy megmérettetésre került sor: a tanár–diák focimérkőzésre. Az udvar megtelt zajjal, élettel: a labda után rohanó, derék férfiúkkal és a pálya szélén csörgő, doboló, szurkoló nagy csapattal. Talán egy csoda folytán úgy alakult a helyzet, hogy a végeredmény 10 : 10 lett. A mi fiúink, mintha mi sem történt volna, rövid szünet után fel is álltak a második mérkőzésre, amit ezúttal a református teológusok válogatott csapatával játszottak. Úgy tűnt, erőt adó volt az előző mérkőzés, ugyanis ezt megnyerték. Szép volt, fiúk! Este közös filmnézésre került sor. Az *Ice age 2, avagy mit meg nem tesz a mókus egy makkért* című filmet néztük meg. Vidám hangulatban zártuk az estét.

Másnap asztalitenisz-vetélkedőre került sor. Ránk fért a mozgás, egy kis versengés. Ahogy távolodtunk a reggeltől, úgy nőtt a jókedv is. Délután az 1956-os eseményekről hallgattunk előadást. Előbb Ilkei Ildikó vallástanár tartott egy rövid felvezetőt, majd Péter Miklós teológiai tanár, nyugalmazott református lelkész mesélt a fogságban eltöltött éveiről, felolvasva nekünk ott írt verseit, közelebb hozva azt a fájdalmat, keserűséget, amit mi csak sejteni tudunk...

Ám ezt a hangulatot hamarosan újra felváltotta a jókedv, amely Kallós Zoltán születésnapján fogadott. Újra életerővel töltöttek el a gyermekek és fiatalok táncai, dalai. Kallós Zoltán 80. évét töltötte, de példája bizonyítja, hogy nem az a csoda, mennyit élünk, hanem az: hogyan. Kifogyhatatlan ereje, állandó tenni- és segíteni-akarása sokunk számára áldásos példa lehetne.

Szombat este természetesen a bentlakásban táncmulatságra is sor került. A vasárnapot egy igencsak jelentős eseménnyel nyitottuk: Tordára utaztunk, és beálltunk a magyar iskoláért tüntetők sorába. Éreztük, ott van a helyünk magyarokként és olyan volt-diákokként, akiknek megadatott – vagy sem –, hogy anyanyelvükön tanuljunk.

Délután a hétvége fénypontja következett: a titkon, éjszakákba nyúló jókedvvel előkészített színdarab bemutatója. A darabot Fekete Levente nagyajtai tiszteletes írta, mi pedig a magunk képére formáltuk sajátos mozgással, akcentussal, koreográfiával. Örömmel osztottuk meg, és a nézők szeretettel fogadták. A hétvégét a Kovács Sándor teológiai tanár által tartott istentisztelet zárta. Szavaiban magunkra ismerhettünk, jó vagy kevésbé jó önmagunkra. Valójában a záróakkordot a közösen elfogyasztott vacsora jelentette, ami, reméljük, korántsem volt utolsó vacsora.

Hiszem, hogy megtartó erő ez a közösség. Hiszem, hogy szükségünk van az ilyen alkalmakra, s hiszem, hogy nem vagyok az egyedüli, aki ezt így érzi.

Fülöp Júlia

Az **Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet** (ODFIE) központi rendezvényei 2006 nyarán

1. Magyar unitárius gyermek- és ifjúsági szórványtábor (XIII. kiírás); **Unitárius ifjúsági táborok** (VII. kiírás) – összesen 6 tábor, július 10–16., illetve 24–30. között.

A szórványtábor és a gyermektáborok célja a számbelileg kettős (nemzeti és felekezeti) kisebbségben élő magyar unitárius gyermekek és ifjak nemzeti és felekezeti azonosságtudatának ápolása.

2. X. ODFIE Színjátszó találkozó, augusztus 4–7., Vargyas

A színjátszó találkozó a fiókegyleteink keretében működő színjátszó csoportok verseny jellegű seregszemléje. Kiváló tehetségkutató és közösségépítő fórum. ***Bejelentkezési határidő: július 17.***

3. XXX. Erdélyi Unitárius Ifjúsági Konferencia, augusztus 17–20., Torockó

Az ifjúsági konferencia az ODFIE 1928 óta megszervezett legfontosabb évenkénti rendezvénye: az erdélyi unitárius ifjúság seregszemléje, egy központi téma köré csoportosuló előadásokkal, istentiszteletekkel, vetélkedőkkel, táncházzal, művelődési és szórakoztató műsorokkal. ***Bejelentkezési határidő: augusztus 7.***

4. IX. ODFIE Vezetőképző és az **ODFIE 2006. évi küldöttgyűlése**, augusztus 28–31., később meghatározandó helyszínen

A vezetőképző célja a fiókegyletek vezetőinek alapfokú képzése: egyleti jellegű alapismeretek, vezetési stílusok és technikák, csoportfoglalkozási alapelvek, előadói fogások, menedzselési, programszervezési és pénzügyviteli ismeretek átadása.

5. Fiatal művészek találkozója, szeptember 1–3., később meghatározandó helyszínen

Tehetségkutató és -ápoló rendezvény, kb. 40 résztvevővel.

Lapszámunk szerzői: **Adorjáni Gyöngyvér** ny. postatisztviselő, tiszteletes asszony (Ürmös), **Balázs Imola** diák (Kolozsvár), **Benedek Enikő** út- és hídépítő almérnök, tiszteletes asszony (Segesvár), **Blénessy Jolán** óvónő (Székelyudvarhely), **Csézár Lajos** tanár, köri felügyelő gondnok (Székelykeresztúr), **Elekes Botond**, főgondnok, MUE (Budapest), **Ferenczi Mária-Magdolna** agrármérnök (Sepsiszentgyörgy), **Fülöp Júlia** teológus-hallgató (Kolozsvár), **Kecskés Csaba** lelkész (Marosvásárhely), **Krizbai Béla** lelkész, a Kulturális és Egyházügyi Minisztérium Kisebbségi Ügyosztályának igazgatója (Bukarest), **Paskucz Viola** építőmérnök, EUE műszaki előadó (Kolozsvár), **Pálffy Tamás Szabolcs** lelkész (Marosszentgyörgy), **Pálfi Ildikó** énekvezér, tiszteletes asszony (Sinfalva), **Szász Ferenc** lekész, költő (Brassó), **Vörös Alpár** fizikatanár, VEN-előadótanácsos (Kolozsvár)

Richard Wagner aforizmája

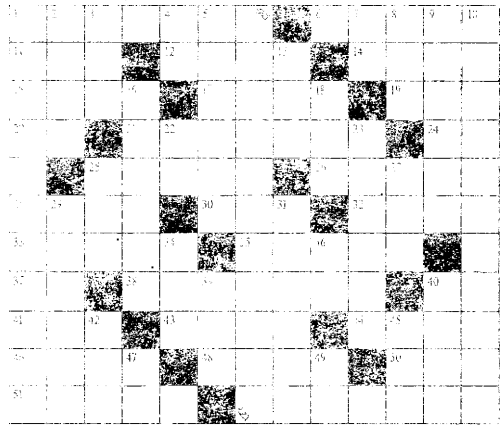

Vízszintes: **1. Richard Wagner gondolata.** 6. Az Olt testvére. 11. Vuk első zsákmánya volt. 12. Történelmi „köznév". 14. Skót hangszer. 15. Hatalmában tart. 17. Forma. 19. Harap. 20. Kínai hosszmérték. 21. Valami melletti továbbmenés. 24. Világkupa, röviden. 25. Téli sporteszköz. 26. Disznó kicsinye. 28. Letaglóz. 30. A madarak királya. 32. Franciaországi város. 33. Vendéglői újság. 35. Effektus. 37. Szintén ne. 38. Sepreget. 40. Bajnokok Ligája, röviden. 41. Magyarországi falu. 43. ... Floyd, híres rockcsapat, nagylemezük *A fal*. 44. Ájul. 46. Attila hún király felesége volt. 48. ... - ..., moszatféle. 50. A Volga mellékfolyója. 51. Legendás indiai király volt.

Függőleges: 1. Erdős Pál filmje. 2. Becézett Sára. 3. Gábor ...-..., amerikai magyar filmsztár. 4. Hélium vegyjele. 5. Az egyik pincér. 7. Juttat. 8. Tengerészital. 9. Nagyon beteg. 10. Éjjel, ha nincsenek felhők, az északi irányt mutató égitest. 13. Újság. 16. Megrészegít. 18. Spion. 22. Luxemburgi és belga autójel. 23. Kerti zöldség. 25. Készül a tészta a lerben. 27. Szabálytalan helyzet a labdarúgásban. 29. Táplálás. 31. Békés megyei település. 34. Lelkész. 36. Magatok. 39. Koreai autómárka. 40. Háború ellentéte. 42. Hordómérték. 45. Régiség, ócskaság. 47. Makk közepe! 49. Az orja lényege!

Szükségtelen

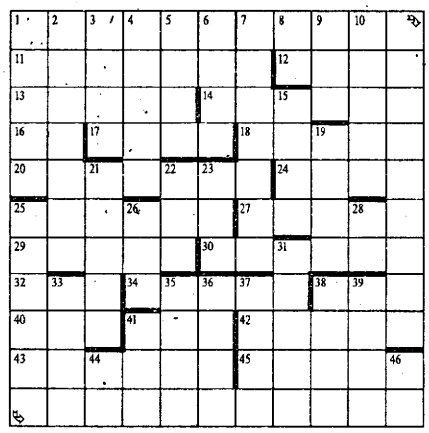

Beteg a székely. A fia hazajön városról, és felajánlja az öregnek:

– Apám, hozzak orvost a városból?

– Ne fiam! – tiltakozik az öreg, majd így folytatja: -Nálunk falun ....! (*A poén befejezését lásd a rejtvényben.*)

Vízszintes: **1. A vicc poénjának első része.** 11. Szabály. 12. Az AEÁ elnöke. 13. Egyik személy sem. 14. Pénztárca, régiesen. 16. Magatok. 17. Délamerikai cserje, leveleiből kábítószer készül. 18. Bízik valamiben. 20. Finnországi állóvíz. 24. Később. 25. Fárasztó munka. 27. Muzsikál. 29. Női név. 30. Drágának tart. 32. Északi férfinév. 34. Útnak ered. 38. Régi magyar férfinév. 40. Apró. 41. Kapni akar. 42. Raktároz. 43. Olaszországi város, itt játszik a Juventus. 45. Nemesfém.

Függőleges: 1. Van ilyen fogyatékosság is, szerelem is. 2. Valami kezdetekor, régebb. 3. Kivágott fa törzse. 4. Mely időben? 5. Pirosodik az alma. 6. ... királynője, Goldmark Károly operája. 7. Délutáni bulin mulató. 8. Kutya. 9. Rajztinta. 10. Horvátországi város magyar neve. 15. Lószín. 19. ... Lisa, Leonardo da Vinci híres képe. 21. Franciaországi város. 22. Após. 23. Magyar vezér volt. **25. A poén második része.** 26. Amely tárgy. 28. Kés része. 31. Női név. 33. Feuchtwanger személyneve. 35. Idősebb nő a mesékben. 36. Kábítószer. 37. Az AEÁ tagállama. 38. Nagy kazah tó. 39. Németországi nagyváros. 41. Nelli ..., szovjet-orosz tornászbajnoknő volt. 44. A park egyik fele! 46. Középen nyit!

A rejtvényeket Forrai Tibor készítette

A rejtvény-megfejtések beküldési határideje: **2006. augusztus 5-e**. Csak azok vehetnek részt a könyvnyeremény-sorsoláson, akik mindkét rejtvény helyes megfejtését eljuttatják szerkesztőségünkbe. A nyertes nevét augusztusi lapszámunkban közöljük.

Áprilisi rejtvényeink megfejtése: *Goethe az építészetről*: Az építészet: kővé vált zene; *Fürdik a székely*: „Édesapám, megvan a lájbi! Tavaly az inge alá vette."

Könyvjutalmat nyert **Pálffy János** gyergyószentmiklósi olvasónk. Gratulálunk!

Unitárius Közlöny

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőbizottság:
dr. Rezi Elek főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Gyerő Dávid
Kovács István Sándor
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina (Ifjúsági Oldal)

Szedés: **Rezi Éva**
Tördelés: **Ruzsa István**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári
Heltai Gáspár
Unitárius Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927
e-mail:
tamas.jakabffy@unitarius.com

A lapszám megjeleníthető
az Erdélyi Unitárius Egyház
központi honlapján:
www.unitarius.com

Lapterjesztés és adminisztráció:
Szabó Zoltán
A lapok kiszállításával
kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
minden hónap 5-e.

15 napnál régebbi eseményről szóló
olvasói tudósításokat
nem teszünk közzé.
Kéziratokat nem őrzünk meg,
és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket
kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézeteit.

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888–1948/1990. 16. (76.) évf.
7. szám. 2006 július
Ára: 1 lej, előfizetőknek: 0,70 lej

Nyár, betű

Merre mentek nyáron? – ennél aligha van jellemzőbb szünidei kérdés. Aki csak megengedheti magának a „klasszikus" szabadságolást, és pár hétre környezetet cserél, talán már kora tavasszal válaszolni tudott volna rá. Persze olyanok is vannak, akik a „hirtelen felindulásból elkövetett" nyári utazásokra voksolnak, olyanok, akiknek mintegy varázsütésre lett elegük a mindennapi munka ugyanolyanságából.

Előkerülnek az utazótáskák, megint egyszerre több irányba kell figyelni: semmi se maradjon ki. Ki fogja öntözni a növényeket, ki eteti meg a macskát, ki van-e fizetve a számla, van-e zöldkártya?

Vajon a becsomagolandók hierarchiájában akad-e figyelem a szellem táplálásáról való gondoskodásra? A trikók és egyéb fontosak mellett maradt-e hely, mondjuk, egy könyvnek? Sokszor úgy érzem, ez az utolsó vagy utolsó utáni kérdés a készülődés szertartásában. Lesz-e kevéske szívkarbantartás, elmefényesítés, lélekcsiszolás? A gyerekek számára vélhetőleg amúgy is „muszáj" valamit olvasni, mert a kötelező házi olvasmányok, mióta a világ, a nyár vakítóan kék egén a bárányfelhők, amelyekből augusztus-szeptember fordulóján már egyre sötétedő viharfelhők kerekedhetnek. De mi, felnőttek, olvasunk-e nyáron?

Jó okunk van azt gondolni: míg a gyermekek figyelmét valamelyest rá lehet(ne) irányítani a tápláló könyvre, addig a nemolvasó felnőttek e tekintetben reménytelen anyag. Igen, félő, hogy ha valaki a gyermek- és kamaszkor során nem szerzi meg vagy elveszti az olvashatnékját, azt felnőttkorban igen kis valószínűséggel nyeri el (vagy vissza). Mert hát bőven van mire hivatkozni: a munka sokaságára és az idő kevésségére, az egzisztenciális szorongatottságra, amely mellett az olvasás egyenesen könnyelmű henyeség. Aki olvas, az olyan, mint az a bizonyos tücsök, aki mind csak hegedált, ahelyett, hogy felhalmozta volna magának a betevőt. Ezek szerint La Fontaine is hiába élt; még egy fölösleges tanmese!

Az ezredforduló küszöbén végzett erdélyi olvasásszociológiai vizsgálódás során Gereben Ferenc megállapította, hogy Erdélyben – viszonyítva a magyarországi helyzethez – még mindig többet olvasnak. Azt is megállapította, hogy a felnőtt lakosság olvasói ízlésében egyfelől a kisebbségi identitás által ihletett hagyománytisztelet, másfelől a kommercialitásoknak tett engedmények világa ütközik össze. Számszerűségekkel igazolta, hogy az olvasáskultúra és a magyarságtudat színvonala egymást erősíti, illetve együtt gyengül meg.

De hasonló kapcsolat áll fenn a vallásosság és az olvasáskultúra között is. A többet olvasók kategóriájában a vallásosak, illetve a vallásosságtól tudatosan elzárkózók erősen képviselt „csoport". Ugyanakkor akik vallásukat csak esetenként vagy ímmel-ámmal gyakorolják, azok általában nem, vagy igen keveset olvasnak. Másképp, egyszerűbben szólva: a világnézetileg elkötelezett ember „jobb" olvasó, következésképpen kidolgozottabb szellemű, nagyobb műveltségű. Ami megint csak oda vezet, hogy az életet cselekvésként felfogóknak, a kezdeményezőknek, az alakítóknak előnyük van a passzívakkal, a „megszokottakkal" szemben. Másfelől: akik a vallásosságukban egy vagy több vallásélményt tudnak kamatoztatni, azok is jobban kötődnek a könyvhöz. Akiknek az életében akadt olyan vallási fordulópont, amelynek következtében „új és személyes kapcsolatba kerültek a vallással", egyértelműen többen és többet olvasnak azoknál, akiknek nem volt ilyen élményük.

Az olvasásszociológus következtetései nyilván ma is helytállóak, bár kétségkívül ki vannak téve a múló idő koptatásának is. Az integráció, a kulturális feltételek sebes változásai, az alternatív informálódási/művelődési lehetőségek gyarapodása és a fokozódó létbizonytalanság vélhetőleg átszínezi mindazt, amit az olvasásról, az erdélyi olvasáskultúráról eddig gondoltunk. 1997-ben Erdélyben a magyar lakosság körében 16% olvasott rendszeresen (évente legalább 12 könyvet), 31% pedig egyáltalán nem. Gyanítható, hogy mára – vagyis közel tíz év múltán – a rendszeres olvasók aránya valamelyest

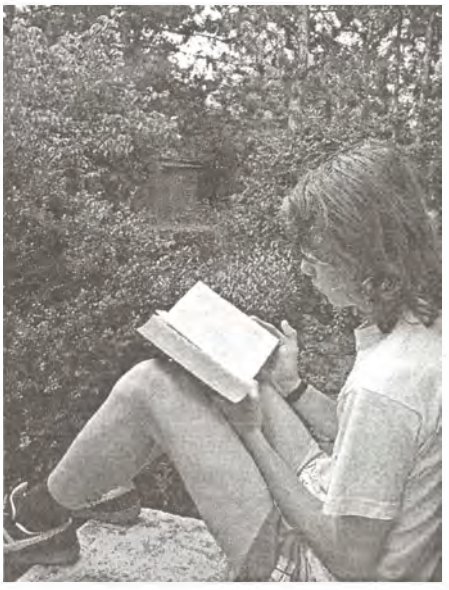

csökkent, a nem-olvasóké növekedett, de kismértékben növekedett a nagyon ritkán (évente 1–3 kötet) vagy időnként (évente 4–11 kötet) olvasók aránya is.

Megadja-e (ismét) a kegyelemdöfést az ízlelgethető mondatoknak, összefüggő tartalmaknak a mozgóképek pergése, a világháló kritikátlan és olykor botrányosan igénytelen szálainak, lapjainak zuhataga – vagy akár csak a közöny? Reméljük, nem. Szellemünket, ezt a mindentől megkülönböztető adományt a bölcs és szép beszéd, a nemesen kimunkált szöveg, mások Istentől kapott tehetségének fénye leginkább és legegyszerűbben könyvek révén világíthatja be.

Jakabffy Tamás

Fohász – mindennapi lelkünkért

Lélek és kenyér.

Mennyi minden kapcsolódik e két valósághoz, fogalomhoz! – Hol vannak, hogyan jelentkeznek életünkben, jut-e mindenkinek belőle? Mert nem nagyon mutatkozik, süt át, világít, melegít a lélek mindennapi tevékenységünkben, és nem jut mindenki asztalára a mindennapi kenyérből sem. Pedig sokan éheznek ebben a világban – lélekre és kenyérre egyaránt –, de általában csak a kenyéréhségre szokás felfigyelni. Ne válasszuk el egymástól e két fogalmat, valóságot! Hiszen most a lélek kenyeréről van szó. Arról a táplálékról, amely a lelket táplálja, erősíti, de ugyanúgy van szüksége rá a testnek is, mint a léleknek. A spártaiak jelmondatát – „Ép testben ép lélek" – kissé módosítva úgy is elmondhatjuk: az ép lélekben erőssé, egésszé, *egészségessé* válik a test is.

Korunkban jogos is a jelmondat átértelmezése, a tagok sorrendi megfordítása, értékrendi revíziója. Hiszen ma elsősorban a testkultúrára tevődik a hangsúly. Az „izompacsirtaság" kialakításával sokan úgy vélik, megoldották, megvalósították az emberi lét legfontosabb feladatát.

Az ókori görög életszemléletben megvolt az az összhang, egyensúly, amely az emberi lét testiségén túl a lelki valóságra, annak elhanyagolhatatlan fontosságára mutatott. Ki is emelte ennek jelentőségét, s a kettősség egymástól való függőségét, elválaszthatatlan voltát.

Amikor korunk emberi életének gyengeségeit, visszásságait, útvesztéseit vizsgáljuk, nem elégséges megállapítani, hogy az úgynevezett fogyasztói társadalom egyre terjedő, eluralkodó életszemlélete az oka ennek az elerőtlenedésnek, lélek- és önvesztésnek, hanem kiutat, megoldást is fel kell mutatni ahhoz, hogy igaz önmagunkra találhassunk.

Kinek is lenne a feladata ennek az útnak a kijelölése, ha nem az egyháznak, az evangélium szolgálatát vállaló egyházunknak, aki/amely elkötelezte magát arra, hogy Jézus élete és tanítása alapján, az ő szellemében szolgálja Istent és az embert, szolgálja népét?! Mint ahogy Jézus mondta: „nem azért jöttem és vagyok, hogy nékem szolgáljanak, hanem hogy én szolgáljak sokaknak." Arra a Jézusra nézünk most, aki azt vallotta magáról, hogy „én vagyok az út, az igazság és az élet" – ezen az úton járjatok, kövessetek, higgyetek, bízzatok bennem... De ez nem elég! Járjatok az én utamon! Mert ennek az útnak lényege: közelíteni, közel lenni Istenhez. És nemcsak néhanapján, ünnepi alkalomkor, veszély, bánat, sorscsapás idején, de éjjel és nappal, örömben és bánatban egyaránt, elszakíthatatlanul.

Jézus teljes valóságában odahajolt Istenhez, mindannyiunk Atyjához. Kereste, kutatta akaratát, hallgatta és megfogadta tanácsait és úgy járta élete útját. Istenben élt, mint magzat az édesanyja méhében, s nem szakadt el tőle, nem vágta el a köldökzsinórt, amely összekötötte vele.

A ma embere számára az egyik legfontosabb, leglényegesebb felismerés az kell hogy legyen, hogy „Istenben élünk, mozgunk és vagyunk". Ha ezt nem akarjuk tudomásul venni, ha „félretesszük", minden emberi képességünk, tudásunk mellett is sötétben botorkálunk, zsákutcába jutunk.

Ha Istent csak jóságos meglepetésekben mutatkozó, segítő nagybácsiként rángatjuk elő, életünk házát homokra építjük. S ezt a házat, bár a laza fundamentum megcsúszása után újra és újra megpróbáljuk javítgatni, tatarozni, igazán biztonságossá, erőssé nem tehetjük.

Egyházunk évente általában négy alkalommal az úrvacsorát, a lélek kenyerét és borát szolgáltatja ki híveinknek, Jézusra emlékeztetve, figyelmeztetve – Istenhez és szétszóródott híveinket egymáshoz közelítve. Sokan úgy értelmezik ezeket az ünnepi alkalmakat, hogy ez elégséges lelkük erősítésére, táplálására, de még többen vannak, akik még ezt a lehetőséget sem veszik igénybe. A lélek tápláléka nemcsak az úrvacsorai jegyekben áll. A lélek is elsoványodik, elsorvad, ha *mindennap* nem táplálják. De nemcsak táplálni kell, hanem élni is vele. A kéz, a láb is megmerevedik, képtelenné válik munkára, járásra, ha nem használják. Az agy is beszűkül, ha nem foglalkoztatjuk. S a lélek is megfakul, elveszti világosságát, életet erősítő, megtartó hatalmát, az életnek színt és ízt adó voltát, ha nincs jelen mindennapi életünkben.

Mutasd meg a te lelkedet cselekedeteidben! Vigyázd, óvjad, erősítsd, tápláld, vértezd fel lelkedet, hogy a külső, romboló hatások erőt ne vegyenek rajta! Az örök forrás, a soha ki nem apadó kút maga Isten!

A szántó-vető ember valamikor kora hajnalban kiment a mezőre, s munkája kezdetekor levette kalapját, föltekintett az égre, és fohászt rebegett. S már feljött a vacsoracsillag, amikor aznapi munkáját befejezve újra Istenhez fordult, megköszönve mellette-állását, hálát mondva érte, munkájára áldást kérve. Imával kezdte s imával fejezte be napját. Minden áldott nap! Erős volt a lelke, mert Istentől kapta nemcsak a mindennapi kenyerét, de lelkének kenyerét is. Mert kérte, és nem feledkezett el róla. S ha volt jégverés, szárazság, akkor is tudott reményleni, bízni, kitartani. Nem omlott össze. Olyan volt a kapcsolata Istennel, mint a földdel, amelyen megvetette a lábát, a földdel, amely megtermette családjának a mindennapi betevőt. Nem tudott és nem is akart elszakadni egyiktől sem, mert tudta, hogy csak így teljes az élete.

Sokat változott a világ. Az ember mindennapi kenyerét már az üzletben vásárolja. S ez sem az a tartós, tápláló kenyér, ami egykor volt, csak áru, hasznot hozó „cikk", amely pár nap alatt megpenészedik, mert *adalékok* halmaza. Jézus imája azonban ma is változatlan, amit el-elmondunk. S imáink közben ott lapul mögöttes gondolatunk, hogy adja meg Isten a *pénzt* számunkra, hogy legyen kenyérre s mindenre, amire vágyunk. Pedig talán így kellene imádkoznunk: „Add meg, Urunk, a mi mindennapi lelkünket!

Kiss Károly

Köszönet

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik osztoztak bánatunkban és fájdalmunkban, amely minket ért Kiss László lelkész, drága férj és édesapa, pótolhatatlan gyermek halálával. Köszönjük az amerikai testvérgyülekezeteknek a tetemes segítséget, az Erdélyi Unitárius Egyháznak, az erdélyi és a határon túli unitárius lelkészeknek, az egyházi akalmazottaknak, a tordai és Torda-környéki magyarságnak – felekezetre való tekintet nélkül – a lelki és anyagi támogatást. Kérjük a jó Istent, ő jutalmazza áldozatukat és együttérzésüket, őrizze meg Mindannyiukat és Családjukat a hasonló veszteségtől.

a bánatos özvegy, Matild és a gyerekek: Anna és Lacika, valamint az örökre szomorú szívű szülők: Kiss Sándor és Irén

Ötszázötven éve kondulnak meg minden délben a harangok

Ki ne tudná, hogy a déli harangszó Hunyadi János törökök fölött aratott nándorfehérvári győzelmének emlékére szól nap mint nap. A nagy államférfi 1407–1409 körül született, s fényes legendák szövődtek ifjúsága köré. Születése azonban a hanyatlás, a magyar államhatalom süllyedésének szomorú korszakára esik.

Nagy Lajos a maga rendjén megteremtette a hatalmas magyar birodalmat, amelynek határait három tenger mosta.

Hunyadi János egyetlen közel egykorú – nem hiteles – képi ábrázolása a Thuróczy krónika brünni kiadásából (1488). Ismeretlen német mester fametszete.

Zsigmond és Albert királyok alatt innen is, onnan is elragadtak belőle. A királyi hatalom abszolút tekintélye elenyészett. A kapzsi és hatalmaskodó magyar főurak megtagadták a törvénytiszteletet, öntörvényű anarchiájukkal aláaknázták az ország harci erejét. E sötét, viszontagságos időkben adta az Isten a nemzetnek Hunyadi Jánost. Nélküle elveszett volna az ország. Kelet felől ugyanis hamarosan közeledett a vészterhes felleg, amely Mohácsnál valóságos „orkánban" mutatta meg erejét. II. Murad szultán Magyarországot végleg meg akarta törni, adófizető török tartománnyá akarta tenni. Az ország és a nemzet elkerülhetetlenül áldozatul esett volna a hódításnak, ha nem lép fel Hunyadi János, aki világhírét egyértelműen a törökökön aratott győzelmével alapozta meg. Ősi magyar nemesi családból származott, ifjúkorát Zsigmond király szolgálatában töltötte. Hű szolgálataiért a király szép birtokkal és hivatalokkal látta el. Kimagasló egyénisége, vitézsége és lángesze révén annyira kimagaslott kortársai közül, hogy Szilágyi Mihály macsói bán örömmel adta hozzá feleségül húgát, Erzsébetet. E házasság két nagy lelket forrasztott össze, akiknek szerelméből újabb két fényes szikra pattant ki: Hunyadi László és Hunyadi Mátyás.

Ulászló király a törökök és a csehek fölött aratott fényes győzelmeikért Hunyadi Jánost és Újlaki Miklóst erdélyi vajdákká nevezte ki. Hunyadi ekkor már temesi gróf, szörényi bán és erdélyi vajda volt. Nem sokkal ezután a király az Alföld kapitányának is kinevezte, és Nándorfehérvár oltalmát is rábízta. A törökök gyakran átkeltek a Dunán és a Száván, de Hunyadi mindig visszaverte őket. A rendek 1446-ban Rákoson országgyűlést tartottak, s ott Hunyadit egyhangúlag kormányzóvá választották.

Egész politikája a török hatalom megtörése körül forgott. 1448. október 17-én szembeszállt Murad szultánnak a Rigómezőn, de háromnapi küzdelem után seregei vereséget szenvedtek. Az új pápa, Callixtus azt a fő célt tűzte ki maga elé, hogy az oszmánokat nagy keresztény összefogás árán szorítsák ki Európából. Kapisztrán János szerzetes ennek elősegítésére Magyarországra ment, hogy buzdító szavaival a nemesség és a jobbágyság ezreit állítsa csatasorba a kereszt védelmében. A szultán azonban megelőzte őket, és 1456. július elsején százötvenezer emberrel vette ostrom alá Nándorfehérvárt, amelynek kapitányai Szilágyi Mihály, Ország Mihály és Hunyadi László (Hunyadi János elsőszülött fia) voltak. Hiába ostromolták a várat, a törökök nem bírták bevenni. Szilágyi értesítette Hunyadi Jánost, hogy amennyiben nem küld segélycsapatokat, néhány napnál tovább nem tarthatják magukat. Hunyadi erre összegyűjtött kétszáz naszádot, megrakta fegyveresekkel, ezzel akarta leszoritani a vár alól a török hajóhadakat. A törökök háta mögé kerültek, s így tervük sikerült, az oszmánok négy, gazdagon felszerelt hajója is a magyarok kezére került. A várat ekkor Hunyadi élelemmel és elegendő lőszerrel látta el. 1456. július 21-én a szultán általános rohamot rendelt el. Utcáról utcára folyt a véres harc. Hunyadi Szilágyival, Kanizsai Lászlóval meg Rozgonyival hatalmas erővel az ellenségre csapott. Szablyáiktól halomra hulltak a megrémült törökök, s meg sem kísérelték az ellenállást, futott, ki merre látott. Nándorfehérvár július 22-én déli tizenkét órakor örömmámorban úszott. Ennek emlékére kondulnak meg – a pápa utasítására – minden délben a harangok.

A győzelem szörnyű lidércnyomástól szabadította meg a nemzetet, a fenyegető félhold hosszú időre elhomályosult Nándorfehérvárnál. Hunyadi Jánosnak azonban ez volt a „hattyúdala". A táborban elkapta a pestist, és nem sokkal a győzelem után, 1456. augusztus 11-én Zimolyban meghalt. 550 évvel ezelőtt „kialudt a világ fénye".

A nagy győzelem (1456. július 3-22.) színtere. Nándorfehérvár. 16. századi metszet

Nekünk, keresztény utódoknak kötelességünk halálának évfordulóján kegyelettel felidézni hőstetteit.

Gálfalvi Gábor

Egység (?) a különbözőség mögött

Július 3–8. között Kolozsváron tartotta évi szimpóziumát az Unitáriusok és Univerzalisták Nemzetközi Tanácsa (ICUU).

Ízelítő a témákból, programokból:

Dr. Szabó Árpád püspök (EUE) – teológiai alapozás: az unitárius vallás kelet- és közép-európai hagyományai; *John Buehrens* (USA) – teológiai alapozás: Az „új kor" vallási és teológiai paradigmái; hogyan teologizáljunk; a szervezetek és mozgalmak teológiai támogatottságáról; *Paul Rasor* (USA) – Globalizáció és szabadelvű hittudomány: teológiánk jegyei és kihívásai. Modern és posztmodern a hittudományban; *Dennis McCarty* (USA)

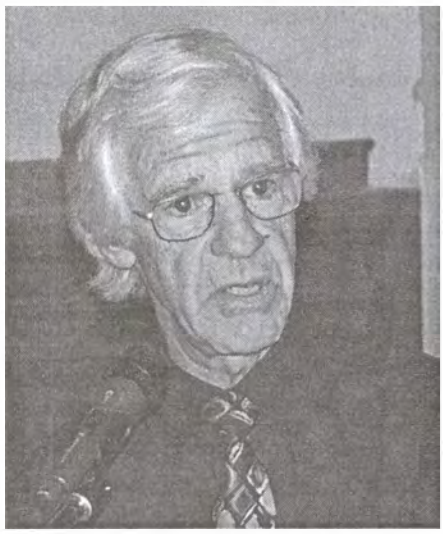

– Teológia a változó korban. A globalizáció és a terrorizmus mint a hittudomány modern kontextusa; *Jaume DeMarcos* (Spanyolország) – A szabadelvű vallásosság hárompillérű szintézise: a személyközpontúság, a spirituális pluralizmus, új hangsúlyok: felszabadítás és megváltás; *Derek McCullough* (Új-Zéland) – A déli félteke távlatai: liberális vallási hagyományok Ausztráliában és Új-Zélandon; *Olga Flores* (Bolívia) – Latin-amerikai perspektívák; *Koppándi Botond* (Torockószentgyörgy) – Hogyan képeződik le az unitarizmus és univerzalizmus a liturgiában? Milyen teologikumot közvetít a liturgia?; *Jaroslava Dittrichová* (Csehország) – A vallás mint a transzcendencia és metafizika felé fordulás. Transzcendens gyökereink és forrásaink a racionalizmus és individualizmus tükrében. A modernizmusok és a 20. századi totalitarizmusok; *kerekasztal-beszélgetések*: egyház és állam viszonya (témavezető: *Alan Ruston*, Anglia), totalitarizmusok (témavezető: *Pap Mária*, Szentiványlaborfalva); *Richard Boeke* (Anglia) – A szabadelvű vallásosság társadalmi és etikai dimenziója. A hit és a bizalom mint liberális vallási értékek. Diverzitás és egység a hitben?; *vita*: gyakorlati etika (*Fulgence Ndajigimana*, Burundi; *Gordon Oliver*, Dél-Afrika; *Cliff Reed*, Anglia; *Székely Kinga Réka*, Homoródszentpéter); *kerekasztal-beszélgetés és összegzés*: Merre tovább? (*Paul Rasor, Jill McAllister*, USA)

A konferencia harmadik napjának egyik kávészünetében néhány résztvevőtől benyomásaikat, véleményüket tudakoltuk, arra kérdeztünk rá, milyen irányban kutakodik és merre visz tovább az idei ICUU-szimpozium.

Kovács István (Sepsiszentgyörgy): A konferencia arra a kérdésre próbálja keresni a választ, hogyan tudunk alkalmazkodni a posztmodern világban a gyors változásokhoz vallási téren. Miközben Erdélybe mélyednek az unitarizmus gyökerei, idemutatnak legsajátosabb hagyományai, felmerül a kérdés, hogyan tudunk a változó világ kihívásaihoz alkalmazkodni. Bár a különböző tagországokban a korjelenségek hasonlóak, a különbségekből mégis mindannyian tanulhatunk. Úgy érzem, az ICUU-nak ez a konferenciája egyféle mérföldkő, hiszen stratégiákat próbál keresni arra, hogy a 21. században hogyan lesz tovább: az unitarizmus vagy marad a kisebbségi „elit klub" státusában, vagy megpróbál kilépni, és az értékrendjét megkísérli felelősen megosztani a világgal, hogy ne csak önösen éljük meg a jézusi eszményeket. Az elitizmus persze éppen Erdélyre igen kevéssé jellemző, hiszen a mi unitarizmusunknak határozottan népegyház jellege van. Számunkra éppenséggel ez az izgalmas, hogyan tudja inspirálni mondjuk az amerikai „elitista" univerzalizmus által megtestesített, hangsúlyosan intellektuális vallásosságot egy olyan vallásosság, mint a miénk, amelynek nem a ráció, az intellektualitás a legfontosabb jellemzője, hanem a hitelesen megélt szellemiség, lelkiség. Ilyen értelemben úgy érzem, hogy – bár sohasem lehetünk megelégedve önmagunkkal – mi sokat tudunk adni a világnak. De ugyanígy érezhetnek az indiai vagy indonéziai unitáriusok, akik egészen más lelkiséggel járulnak hozzá az ICUU színskálájához.

Czire Szabolcs (Kolozsvár): Az előadások mindegyike a nagy paradigmaváltások, a posztmodernizmus, a világ alakulásfolyamata témáját bontogatta, és az unitarizmus – illetve általában a szabadelvű vallások – e korkérdésekre adható válaszai között próbált (volna) eligazodni. Persze az előadók alapvetően csak a kérdések megfogalmazásáig jutottak el. Volt, aki missziológiai, szotériológiai vagy akár krisztológiai problémákat feszegetett a posztmodern valóság kapcsán. Úgy látszik, az unitáriusoknak lassan külön diszciplínát kellene alapítaniuk, valamiféle „kérdésológiai tanszéket", amellyel segítenének felmutatni a legjelentősebb, legérdekesebb problémákat.

Számomra az utóbbi nap igazán érdekes előadása a barcelonai Jaume DeMarcosé volt. Ő abból indult ki: mennyire tekinthető modernkori „terméknek" az unitárius és univerzalista vallás, mennyit szívott magába a modernből. A modern kor végén, a 20. századig az volt a közvélekedés, hogy az UU arról beszél, amiről

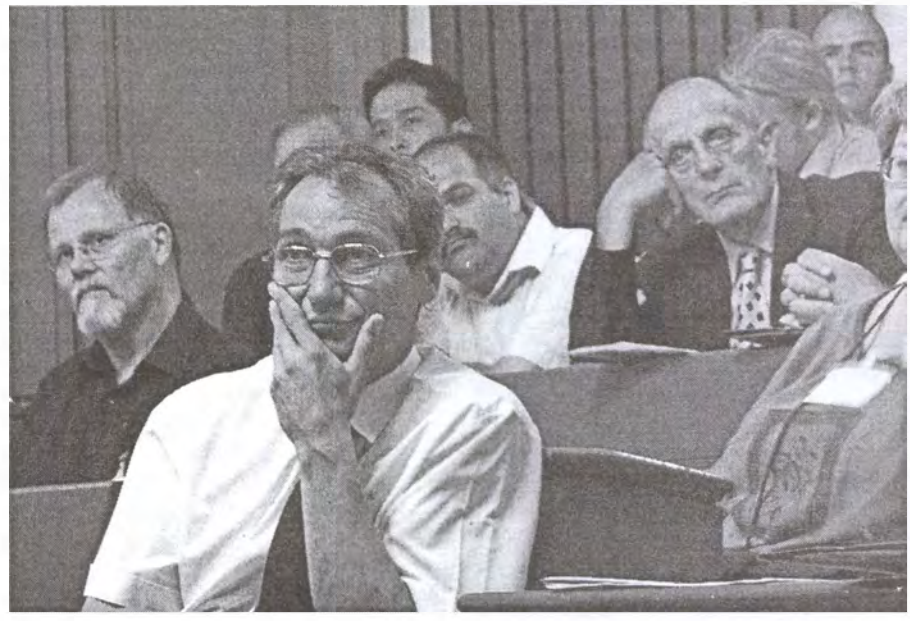

a posztmodern beszél. Ennek ellenére, amikor a posztmodern a 70-es évek táján elkezdett dülöngélni, akkor az UU egyházak észrevették, hogy talán mégis ők vesztettek a legtöbb tagot. Kiderült, hogy az UU egyáltalán nem a „posztmodernnek megfelelő" életérzést fejez ki. Ebből a kérdésből elindulva DeMarcos három pillért próbált azonosítani, amelyeken az univerzalizmus egyfelől mostanáig is állt, de amelyeket – másfelől – újabb értelmezéssel, korhoz-igazítással kellene megszilárdítani.

Az egyik „pillér" a személy központi elve. Minden vallásnak fel kell mutatnia valamilyen nagyobb értéket, amely közös alapként jelenik meg, s amely kijelöli az emberek számára, hogy minden sokféleség mellett is mi az, amit „imádunk", miért gyűlünk össze. Miután DeMarcos végigpörgette az univerzalizmus alapelveit, a 70-es években meghatározott princípiumokat, hivatkozva azokra a teológiai vizsgálódásokra, amelyeket e tárgyban végeztek, egyetlen olyan végső értéket tudott megnevezni, amely az imádat tárgya lehet, ez pedig maga a személy. Első megközelítésben ez persze azt sugallja, mintha kisistenekként magukat imádnák az emberek. Valójában azonban pontosan a fordítottja igaz: azzal, hogy a szabadelvű vallásosság a személyt hozta be mint legfőbb értéket, ugyanakkor ennek a tökéletlenségét és határérzetét is megérzékítette, aminek kapcsán eleve a közösség fontossága értékelődik fel. A közösség az egyetlen olyan közeg, amelyen keresztül a személy értéke értelmezhető. A személynek tehát mint *társadalmilag* megkonstruált lénynek van mit mondania a világ számára – csak persze az önimádat köréből kell kilépnie valamilyen módon.

A második alapgondolat az volna, hogy rá kell mutatni a vallási pluralizmus túlértékelésének csapdájára is. Gondolatébresztőnek találtam a kérdésfelvetést, hogy amennyiben a pluralizmust olyannyira túlértékeljük, amennyire szokás, vajon marad-e reális lehetőség közös alapot keresni. Ha váltig a sokféleségre hivatkozunk, ezzel hovatovább a sajátosságokat tüntetjük el, s előbb-utóbb senki nem ismer rá a magáéra. Az az „örökkévaló", egyetemes filozófia, amely feltételezi, hogy minden vallás mögött ugyanolyan közös spirituális alap húzódik: a hagyomány, ez a filozófia áll-e közelebb az UU-hoz, ez az egyetemes, vallások mögötti tartalom mint pluralista alap, vagy egy teljesen radikális, interface-jellegű pluralizmus jelenik meg fő értékként. A mai közember összemossa e kettőt. Amikor elkezdik feszegetni azt, hogy a pluralizmus mögött álló hagyományból jövő emberek teológiája hogy is illeszkedik össze, akkor a beszélgetés általában valamiféle félelem megfogalmazásába torkollik, hogy valószínűleg egyáltalán nem is férnek össze ezek a teológiák. Ebből pedig egyféle negatív alapállás következik: ne legyen hitvallás, semmit ne fogalmazzunk meg közösen, csak legyünk együtt, ünnepeljünk együtt, hiszen a teológiánkban úgy sincs sok közös.

A harmadik „pillér" volt a legproblematikusabb, és a reakciók is itt voltak a legkritikusabbak: a felszabadítás szoteriológiája. Több alkalommal is felmerült az univerzalisták társadalmi érzékenységének kérdése. Akkor van csak létjogosultsága ennek a vallási közösségnek, ha a marginalitásban, a társadalmi igazságtalanságokban megpróbál katalizátorként – kicsinységéből adódóan *csak* katalizátorként – működni. Az előadó eszkatológiáról beszélt mint olyan hiánycikkről,

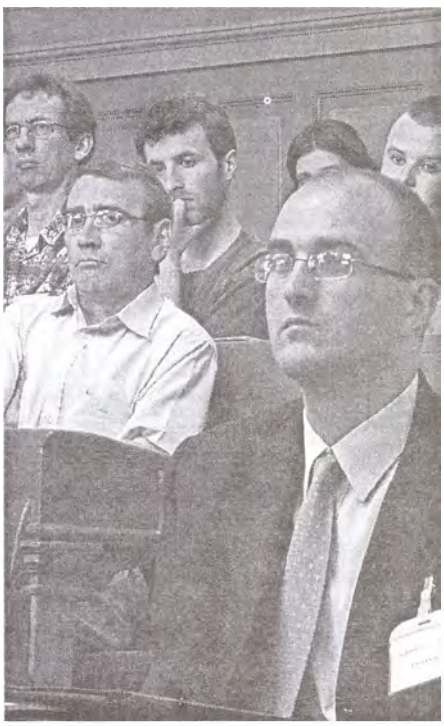

amiben az unitáriusok nem túl erősek, az univerzalisták viszont mindig erősek voltak. Az univerzalistáknál mindig megjelent egy olyanfajta eszkatologikus vízió, amely szerint a végidőben minden helyreáll, teljessé lesz. A radikális univerzalista álláspont minden ember egyetemes üdvözülését feltételezi. Felveti ez azt a problémát, hogy akkor hát mi a „különbség" ezen a földön az emberek között, azok között, akik jót vagy gonoszat tesznek. A radikális univerzalista eszkatologikus elképzelés szerint Isten szeretete annyira nagy és teljes, hogy szinte mindegy, mit csinál a kisember, hiszen teljes lesz a végső helyreállítás, az isteni szeretet egyetemesen és üdvösségszerűen árad ki. Ha mi, unitáriusok a korunkhoz szóló eszkatológiai víziót keresünk, akkor valószínűleg ez az univerzalista hagyományból jövő az, amely a mai embernek posztmodern kontextusban mondani tud valamit.

Rezi Elek (Kolozsvár): A konferencián megpróbáljuk azonosságtudatunkat egymás fényében meghatározni; mindegyik csoport megkísérli teológiai arcát, álláspontját minél érthetőbben felmutatni. A konferencia másik célja pedig, hogy liturgiai kérdéseket vizsgáljunk meg, az istentiszteletek, szertartások mai állapotát, kifejező értékét. A liturgia terén még nagyobbak a különbségek, mint a teológiában, holott az eltérések ott is szembetűnőek. Van egy unitáriusok számára kedves szólásmondás: „unity in diversity" – tehát egység a különbözőségben. Ennek a konferenciának is elsősorban az a célja, hogy megnézzük: a különbözőségek ellenére melyek azok a szálak, amelyek összekötnek. Teológiai szempontból e különbségeket leginkább a kultúrkör, a környezet határozza meg. A liturgiai hagyomány és szokásrend máshol sokkal szabadabb, mint nálunk, nincs annyi kötött forma, mint a mi erdélyi liturgiánkban. Nálunk általában a lelkész és az énekvezér az a két személy, aki az istentiszteletet vagy szertartást vezeti. Máshol a világi hívek bekapcsolódása teljesen aktív, a gyülekezet tagjai valósággal beleépülnek a liturgiába.

Az ICUU nemzetközi szervezet létrejöttének folyamatában a legjelentősebb tényező a Vallásszabadság Nemzetközi Társulata (IARF, korábban Unitárius és Szabadelvű Keresztény Egyházak Világszervezete) 1900-ban történt megalapítása volt, amely a 20. század végére felekezetközi alakulattá formálódott, legfőbb céljaként tartva szem előtt a vallási türelem megszilárdítását határokon, földrészeken át. 1995-ben a Massachussets állambeli Essexben az unitárius és univerzalista egyházak megalakították az ICUU-t. A tagegyházak száma ma megközelíti a 30-at, a Tanácsba tömörülő egyházak, szervezetek híveinek taglétszáma pedig mintegy 500 000.

Az Erdélyi Unitárius Egyház az ICUU fennállása óta eltelt tizenegy évben mindvégig tagja volt a Tanácsnak, amelynek héttagú Végrehajtó Bizottságában is képviselteti magát (jelenleg Kovács István sepsiszentgyörgyi lelkész).

Az ICUU-tagegyházak szervezeti megerősítésében, az új egyházi szervezetek felkarolása terén a Tanács rendkívüli munkát végez. Támogatásával megerősödtek a szabadelvűség terén gyakorlatilag hagyománytalan országok (például Argentína, az egykori afrikai francia gyarmatok) unitárius vagy kisebbrészt univerzalista közösségei, illetve India és a Fülöp-szigetek egyházai.

Jakabffy Tamás

A nagyváradi Festum Varadinum ünnepségsorozat keretében május 18-án családias, mégis különlegesen felemelő alkalomnak lehettünk részesei. A bő hétig tartó kulturális eseménysorozat keretében eddig is a csütörtök délután volt az Unitárius Egyháznak fenntartott időpont. Az idénre már annyira megsűrűsödtek a rendezvények, hogy sajnos nem egyszer fedték egymást, mégis zsúfolásig megtelt az unitárius imaház, többen nemhogy ülő-, de állóhelyet sem kaptak. Ennek oka nemcsak az unitáriusok hagyományos vendégszeretete, de a szervezők igényessége, kitartó szorgalma is. Szokásos módon az egyházközség ebben az esztendőben is első helyet biztosított a vallásos rendezvénynek. Papp Gy. László unitárius lelkész szószéki szolgálatát követően a testvérfelekezetek képviselőinek ünnepi köszöntésére került sor. Tőkés László református püspök, Mátyás Attila evangélikus lekész és Kiss Albert katolikus provikárius szavai után a nagyváradi unitárius egyházközség egykori jegyzőjének, néhai Kerekes Árpádnak az életét elevenítették fel. Az elhangzott megemlékezés első része az Akik előttünk jártak című sorozatnak, amelyben a nagyváradi unitárius egyházközség „nagy öregjeinek", egykorvolt gyülekezetépítő személyiségeinek akarunk méltó emléket állítani. Az alábbiakban e megemlékezés szövegét közöljük.

Kerekes Árpád tisztessége

századik születésnapján és halálának huszonötödik évfordulóján

Lehet-e a honvágyat örökölni? Lehet-e a tisztességet? Lehet-e a kemény és mégis mélységesen meleg lelkületet, a szigorúsággal egybekötött túláradó szeretetet, a vibrálóan színes és mégis lehető legegyszerűbb életet, a derűs mosollyal keveredő könyörtelen erkölcsi tartást? A szorgalmat és a türelmet? Az igény és igénytelenség között válogatni tudás művészetét? Igazságérzetét, becsületességét és bátor kiállását a mindennapokban és különleges helyzetekben? Ingó és ingatlan töredékeit rendkívüli személyiségének?

A lehető legboldogabb gyermekkort igyekezett Édesanyánkkal együtt számunkra biztosítani. Választott hazájába, Nagyváradra hozott minket és vállalta az ingázás nehézségeit, hogy megfelelő tanulási körülményeket biztosítson számunkra. Amikor este fáradtan, de boldogan megérkezett, számot kellett adnunk arról, hogy szót fogadtunk-e Édesanyánknak. Csak azután örülhettünk ölelésének.

Egész életében honvággyal vonzódott szülőfalujához, Torockóhoz, ahova szabadsága idején, évente ellátogatott. 1906. május 15-én itt látta meg a napvilágot, Kerekes István gazdálkodó és kereskedő és Páll Judit háztartásbeli unitárius szülők négy gyermeke közül másodikként. Elemi és általános iskolai tanulmányait Torockón, gimnáziumi osztályait a napjainkban a torockószentgyörgyi hírneves polihisztorról, Brassai Sámuelről elnevezett kolozsvári unitárius főgimnáziumban végezte. 1924-ben a soproni Bánya- és Erdőmérnöki Főiskola Bányamérnöki Karára iratkozott, ahol 1929-ben fejezte be tanulmányait. A színesfémbányászat szakon szerzett ismereteit egyelőre nem tudta gyümölcsöztetni, mert a Magyarországon kiállított bányamérnöki oklevél honosításához román nyelvvizsgát kellett tegyen. Mitévő legyen? Meg kell tanulni az állam nyelvét. Jó nyelvérzéke lévén a sportszerető fiatalember, aki egyetemista korában vasárnaponként Bécsben, futballmeccsekre átjárva, a német nyelvben is jártasságot nyert, gondolt egyet, és 1930-ban Moreni-ben vállal munkát a Societatea Romano Americana de Petrol kutatómérnökeként. 1932-ben már visszatér Erdélybe és a kristyori (Criştior) bányavállalat topográfusa lesz. Egy év múlva a brádi színesfémbánya üzemvezetője. Ebben az időben házasodik meg, 1937 februárjában. 1940-ben családjával Nagybányára költözik, ahol a kereszthegyi üzem főmérnöke lesz. 1944-ben a közeli Erzsébetbányára helyezik, ahol már a család negyedik gyermeke is megszületik, így hát a rokonsághoz való közelítés érdekében újra Erdély déli részébe húzódik. 1947 és 1950 között a vajdahunyadi Vasgyárhoz tartozó Gyaláron, 1950-től Alsóteleken főmérnök.

1952-ben saját kérésére a Nagyváradi Bányatröszthöz tartozó Sonkolyosra helyezik át főmérnöknek. Akkoriban még itt szekérrel hordták le a kitermelt nyersanyagot a bányarészlegekből. Ő építtette ki az akkor európai színvonalúnak számító csillerendszert. Szakértelme és kitartó fáradozása jutalmául munkaérdemrenddel tüntették ki, örömünnep volt ez a családban is, mert ő maga örömmel dolgozott. A mai főnökök el sem tudják képzelni, hogy járta a mindenki által tisztelt és szeretett „domnu inginer" lóháton a „szektorokat"! Ingázni pedig ott volt a vonat – nem volt szolgálati kocsija.

1962. május elsején történt nyugdíjazása után sem maradt hűtlen szakmájához. Két évig a Bányatröszt nagyváradi irodájában dolgozott, de túl kényelmesnek vélte beosztását, és a dobreşti-i bauxitbánya műszaki részlegén vállalt állást. 1968-tól, amikor véglegesen nyugdíjba vonult, továbbra is a család segítségére tevékenykedett, lelkes Apóként.

1980. szeptember 6-án nagy öröm érte: szakmai érdemei elismeréseként és annak emlékére, hogy Sopronban 1930-ban vette át oklevelét, az időközben Miskolcra költözött Nehézipari és Műszaki Egyetemen aranydiplomát nyújtottak át neki. Az ünnepélyes megemlékezésre már meggyengült egészségi állapotban utazhatott el. A következő év nyarán, 1981. július 31-én visszaadta lelkét Teremtőjének.

A szerető szülőre és nagyszülőre mindig lehetett számítani. Nem zúgolódott, ha kenyérért is sorba kellett állni, sőt tartotta a lelket másokban is. „Dacă-i musai, bucuros!" – mondta a sorban gyúródó román ismerőseinek. Ez volt időskori filozófiája. Fiatalabb korában is a segítőkészség, a csendes szorgalom, a békesség és a becsületesség híve volt. Ha ezt egy olyan emberről mondhatjuk, aki majd-

Kórházlelkészi szolgálat

működik Székelyudvarhelyen, Sepsiszentgyörgyön és Kolozsvár 15 kórházában.

Hogy beteg hozzátartozóját idejében elérjük, kérjük tartózkodási helyét (nevét, a kórházat és a kórterem számát) a következő telefonszámokon bejelenteni:

Török Áron, Sepsiszentgyörgy, **0267-316201**,
Katona Dénes, Székelyudvarhely, **0266-213100**.
Ferenczi Enikő, Kolozsvár, **0740-063767**.

Mindenkire vigyázni akarunk.

nem egész életében „főnök" volt, ez nem mindennapi dolog. Persze a szigorú igényességgel társítva. Édesanyánk mesélte, hogy egyszer egy hálás beosztottja tyúkot küldött neki haza, Édesanya persze nagyon örvendett neki. Este hazajött Édesapa, s felháborodva tiltakozott. A vége az lett, hogy Édesanyánk személyesen kellett hogy visszavigye a tyúkot. Mindkét felet „megleckéztette".

Néhány évvel ezelőtt kirándultunk Brádra. Kíváncsiságból körülnéztünk a Ruda nevű faluban, ahol Édesapánk kezdő mérnökként dolgozott. Egy öreg bányásztól megkérdeztük, emlékszik-e egy Kerekes nevű mérnökre. Hogyne emlékezett volna?! „Ő volt az egyedüli, aki nem engedte, hogy lopjuk az aranyat!" – mondta. Mégis szerették.

Egy másik, szintén anyagi természetű dolog, ami becsületességét és hivatali ügyekben való feddhetetlenségét igazolja: mind a négy gyermekét saját pénzén taníttatta, ő segített az egyetemi államvizsga letételéig.

Fizetése ugyanis 20 (!) lejjel meghaladta a küszöbösszeget, amely alatt jó tanulmányi eredmények mellett ösztöndíjat kaphattunk. Édesanyánk csak otthon dolgozott. Volt olyan év, hogy egyszerre hárman is tanultunk Marosvásárhelyen, Kolozsváron, Temesváron, de csak ún. tanulmányi ösztöndíjat kaptunk, 50 lejt, ami épp csak a diákotthonra volt elég. A menzajegyet is meg kellett vásárolnunk. Talán lehetett volna rá lehetőség, hogy egy igazolásra kevesebb összeget írjanak, vagy ki tudja, talán egy időre a fizetési besorolást is meg lehetett volna változtatni, megérte volna. Sok ilyesmit hallottunk kollegáinktól, hogy hát micsoda ostobaság ilyenkor a bürokratikus pontosság. Nekünk eszünkbe se jutott volna. Nem ezt kaptuk otthonról.

És mit kapott *ő* otthonról, Torockóról? Az igazságérzeten, emberségen és tisztességen kívül még egy adag bátorságot is, hogy megvédje azt, amit jónak lát, hogy tiltakozzon, ha van rá lehetősége. Egy olyan esetről kell itt írnunk, amelyről hallgatni kellett, nagyon sokáig. Az erzsébetbányai évek elején nehéz idők voltak, háború vége, a vesztesek üldözése. Kollektív bűnösök ide-odahajszolása. Odaköltözésünk után néhány hónappal, 1945 tavaszán kezdték elhurcolni a németeket. Erzsébetbányán (Strâmbu-Baiut) sok német élt még akkoriban. Kiszállt a katonai vezetőség, hogy vigyék el őket, ki tudja, hova, talán Szibériába. Édesapánknak mint üzemvezetőnek szava és tekintélye volt a faluban. Segítségét kérték, ő pedig megpróbálta a lehetetlent – és sikerült. Húsz német családot mentett meg a deportálástól. Hogy tette? Nemcsak a szíve volt a helyén, az eszét sem veszítette el. Kért egy tolmácsot, elment az orosz komisszárhoz, és képes volt meggyőzni őt, hogy ezek az emberek nem is németek, nem tudnak már egy szót sem németül, csak a nevük német. Az egész beszélgetésnek nyomatékot adott azzal, hogy kijelentette: ezek a legjobb bányászai, nélkülük nem is igen tudja teljesíteni a tervet. Határozott fellépése és jól választott érvei meghozták a sikert, ám ezzel a tettével Édesapánk ellenségeket is szerzett magának – sajnos a helybeli szaktársak körében. Nem sokra rá megjelent a Securitate s őt magát akarták elhurcolni a Duna-deltába, velünk együtt. Ennek elterjedt a híre, és ekkor minket mentettek meg a helybeli lakosok. Élőláncot képeztek a ház köré, ahol laktunk, széttárták a karjukat, és testükkel védték megmentőjüket.

Nálunk a családban jó hangulat volt, béke és kedvesség. Édesanyánk se tűrte a háborgást és fölösleges vitákat. A múltról pedig nem beszéltek. Egy pohár jó bor mellett – amit évekig még Édesapánk készített nyugdíjas korában – szívesen énekelt, Édesanyánkkal együtt. Rendkívül muzikálisak voltak mindketten, zongorát vettek, s játszottak is rajta.

Mi megpróbáljuk menteni nyiltszívű, derűs lelkük örökségét. Igyekszünk ellátogatni Torockóra is, hiszen a honvágy is örökölhető.

A nagyváradi unitárius templom szószékének hímzett terítője Édesapánk ajándéka, még élő húgának, Tóbiás Juditnak gyönyörű kézimunkája.

Összeállította **ifj. Kerekes Árpád**
és három testvére, **Éva, Anna** *és* **Ágnes**

Ki a köznek él, annak élni érdemes

Rangos unitárius vonatkozású eseménynek adott otthont a marosvásárhelyi Bod Péter Diakóniai és Tanulmányi Központ június 23-án: a nemrég 80. születésnapját ünneplő Kolcsár Sándor nyugalmazott lelkész, tiszteletbeli esperes kulturális tevékenységét méltatta az EMKE Maros megyei szervezete.

Előljáróban a szabédi egyházközség kórusa énekelt, amelynek legfiatalabb tagjai Szabédi László-verseket szólaltattak meg.

Dr. Ábrám Zoltán, az EMKE Maros megyei elnöke és a Bod Péter Diakóniai és Tanulmányi Központ igazgatója régi adósság törlesztéseként értékelte, hogy a marosvásárhelyi unitárius egyházközség széles nyilvánosság előtt köszönheti meg egykori lelkészének, hogy évtizedeken át buzgón támogatta az erdélyi magyar kultúrát és kezdeményezésére a Bolyai utcai egyházi tanácsterem igazi kulturális fellegvárrá nőtte ki magát, ahol rendszeresen került sor közművelődési, közösségépítő eseményekre. Ráadásul székhely hiányában tizenkét éven át a Bolyai utcai 13 szám alatt működött az EMKE Maros megyei szervezete, itt tartottak fogadóórákat és megbeszéléseket – ugyancsak Kolcsár Sándornak, „a közművelődés mecénásának" köszönhetően.

Méltatása végén Ábrám emléklapot adományozott Kolcsár Sándornak és a marosvásárhelyi unitárius egyházközségnek a magyar kultúra ápolásáért kifejtett áldozatos tevékenységéért, kiemelve az EMKE évszázados jelmondatát: „Ki a köznek él, annak élni érdemes."

Nagy László lelkész-esperes bensőséges hangvételű méltatását követően – aki az ünnepeltben egykori „principálisát" is köszönthette – Török István lelkész Kolcsár Sándor szülőfaluja, Olthévíz jelképes ajándéka gyanánt az olthévízi unitárius templomot ábrázoló grafikát ajándékozott az ünnepeltnek. Ábrám Noémi, a Maros megyei EMKE titkára nyitotta meg az unitárius vallású, Kolcsár Sándor lelkészsége idején konfirmált Novák József címerkiállítását, amelyet kimondottan az ünnepelt tiszteletére hoztak létre, s amelynek gerincét a történelmi magyar egyházak, Erdély, Marosszék, Maros-Torda vármegye címerpajzsai alkották. A kiállítást az eseményen részt vevő tíz unitárius lelkész és hitvestársaik is megtekinthették. Állófogadással és kötetlen beszélgetéssel zárult a Kolcsár Sándor közművelődési tevékenységét méltató, életpályáját ismertető rendezvény.

Pálffy Tamás Szabolcs

Szélzúgásban

Nyilván sokan vannak, akiknek egy tárgy változást hozott az életében. Vajon véletlenül?!... Ezen sokat gondolkoztam.

Történt ugyanis, hogy a tavaly ilyentájban egy szélcsengőt vásároltam. „Csak úgy", mert megtetszett, mert szépnek találtam, mert úgy éreztem, hozzám kívánkozik... Természetes színű kerámiatest, tíz apró napocska csilingel, mosolyog minden fuvallatra. Ha túl erős a szél vagy netalán vihar van, az is megtörténik, hogy a napocskák összegabalyodnak, a fejük tetejére állnak. Türelemmel, apró ügyességgel ki kell gabalyítani őket. Olyankor, míg az egyes napocskák a függetlenségüket várják ujjaim között, megsajnálom őket: „Elég minden napnak a maga baja."

Elgondolkozom. Hányszor van ez így a mi napocskáinkkal is. Annyi mindent el- és felvállalunk, hogy teljesen „összegabalyodnak" napjaink, és körülöttünk minden a feje tetejére áll. Akkor pediglen jön Isten, aki türelemmel, apró ügyességgel mindent kiigazít, mindent helyre tesz.

„Ezt érzem most, hogy arccal heverek
A fűben, s figyelek a szélzúgásra."

(Reményik Sándor: Fák alatt szélzúgásban)

Aztán meg ott a szélcsengő hangja. Egy évet gyötrődtem rajta: honnan olyan ismerős? Miért szeretem ennyire? Miért várom annyira, hogy megszólaljon?

Aztán rájöttem. Történt ugyanis, hogy az idén ismét vásároltam egy szélcsengőt. A gyermekünk 20. születésnapja volt. Öt apró fehér rudacska. Kínai vagy japán írásjelekkel? – sajnos nemigen tudom megkülönböztetni. De *van, aki tudja*, miért épp ilyent vásároltam! Biztos nem eredeti holmi, nyilván olcsó hamisítvány, tele yin meg yang szimbólumokkal. Elővettem hát Szimonidesz Lajosnak *A világ vallásai* című könyvét. Abban olvastam többek között a következőket: „A yang szimbóluma egy hosszú egyenes vonal, a yiné két rövidebb vonal. E két szimbólumnak két vagy három sorban való variációi különböző dolgokat, erőket, esetleg isteneket jelentenek. A tao ezekben a vonalváltozatokban jut kifejezésre, csak magyarázni kell tudni a vonalak jelentését." Mivel én nem tudom magyarázni – és nem is szeretném – a vonalak jelentését, csak fülelek.

A felfüggesztés után már alig vártam egy valamire való fuvallatot. Nem sokáig váratott magára. Másnap erős szél kezdett fújni. A szélcsengő megszólalt. Hamisítvány ide, hamisítvány oda, a hangja gyönyörű.

És fülelve, hallgatva a hangot, egyszerre minden eszembe jutott... A gyermekkor, a „veresbelű" körtefa, a ringló, a vackor, a barackfa és az édesapám szélcsengői. Fél- vagy egyliteres, alj nélküli üvegek, a belsejükbe vasmütyürkére kötött, kilógó tollszárakkal. Eredeti rendeltetésük a madár-riogatás volt. Közönséges madárijesztők voltak tehát.

Ülök a szélcsengők közelében, és minden eszembe jut. A „veresbelű" körte íze, ami annyira utánozhatatlan, és azóta sem kóstoltam hozzá hasonlót. Eszembe jut a földre potyogott soksok vackor, amit minden nap kötelezően fel kellett szedni. S hogy mennyire szúrtak a „málnafák" szőrös ágai, azt még most is érzem. Különben fürdésről szó sem lehetett, hiába vártak barátnőim, a „frajlák", ahogyan édesapám nevezte őket. És estefelé a „kantáros" fazékban szét-hordtuk a vackort a rokonoknak, szomszédoknak, barátoknak. Aztán cserében ők is hoztak valami finomságot nekünk: „csengettyűs" vagy „fojtós" körtét, vajas almát, nagyszemű egrest, folyton termő epret vagy csemegekukoricát. Akkor mindenki tudta, hogy kinek milyen fája, gyümölcse vagy egyéb ritkaságszámba menő terménye van.

De mára nemcsak a szokások, hanem a fák is kivénültek, gyümölcsük egyre kevesebb – vagy egyáltalán nincs is. S az újraültetett fákból már mindenkinek ugyanolyan van. „Egyenfák" mind egy szálig.

Egész biztos, hogy vannak rajtam kívül mások is, akiknek valamilyen tárgy gyönyörű emlékeket idéz vagy változást hoz az életében. Ezért nem lehetetlen, hogy holnap megveszem azt a bambuszból készült másik szélcsengőt is. Készül a szimfónia.

Benedek Enikő

Rugonfalvi ökuménia

„Lehetséges lenne-e, hogy az unitáriusok együtt konfirmáljanak református osztálytársaikkal?" – tette fel a kérdést egy rugonfalvi konfirmándus édesapja 2003 telén.

Csekefalváról beszolgáló lelkészként több szempontból is váratlanul ért e szokatlan kérdés. Gondolkodási időt kértem tehát. A szokatlan kérdésfelvetés mellett még két alternatíva volt: a rugonfalvi református templomban tartani a szertartást vagy a csekefalvi konfirmándusokkal együtt – minthogy Rugonfalva leányegyházközségnek nincs saját istentiszteleti helye. Beszéltem a helyi rugonfalvi református lelkésszel, Farkas Ferenccel, aki teljesen nyitott volt az ötlet irányában. Megbeszéltük a részleteket: párhuzamosan végezzük a szertartást, ő az egyházi beszédet mondja, az imákat, a kikérdezést, a fogadalomtételt, az egyháztaggá fogadást egymás után végezzük, az úrvacsorai beszédet és a végső áldást én mondom. Ezután megkerestem Szombatfalvi József esperest, akinek elmondtam a javaslatot és a megbeszélés eredményét, megkérdeztem: megtarthatjuk-e közös szertartásban a konfirmálást. Ő – ismerve a rugonfalvi viszonyokat, hiszen néhány éven keresztül beszolgáló lelkész volt – igent mondott az első hallásra talán szokatlan kérésre.

Szokatlan volt, mert tudtom szerint közös konfirmációi szertartásra eddig még nem került sor a két felekezet között, s azért is, mert az unitáriusok 1998 februárjától használhatják csak a református templomot istentiszteleti helyként.

A rugonfalvi unitárius gyülekezet megalakulása óta a kedei egyházközség szórványa, majd leányegyházközsége volt; miután pedig a Kedéknek nem volt önálló lelkészük, a székelykeresztúri egyházközség leányegyházközsége lett, majd 1998 szeptemberétől Csekefalváé. A rugonfalvi unitárius gyülekezetet elsősorban a Kiskedéből és Nagykedéből, illetve más, környező falvakból beköltözött unitáriusok alkotják. Rugonfalván „jövevényeknek" számítottak, és ez volt a fő oka annak, hogy a református presbitérium évtizede-

ken keresztül nem egyezett bele, hogy az unitáriusok is használhassák a templomot. A kérés még az 1950-es években vetődött fel, akkor határozottan elutasították. Az unitáriusok családi háznál tartották az istentiszteleteket, a gondnok vagy egy presbiter lakásán. Ahogy teltek az évtizedek, az unitárius jövevények rendszeresen bebizonyították, hogy méltó, építő tagjai a rugonfalvi településközösségnek, összetartozásban, segítségben, közmunkában, köztehervíselésben egyaránt. A rugonfalvi református lelkész többször is elmondta: Isten áldásának tarthatjuk a közösség életén, hogy 1998 februárjától igazi ökuménia tudott megvalósulni Rugonfalva életében. Akkor egy Mátyás királyra emlékező istentisztelet keretében – amelyen az akkori beszolgáló lelkész, Szombatfalvi József esperes végezte a szószéki szolgálatot – amolyan szellemi kézfogás történt a két felekezet között, s attól kezdve az unitáriusok használhatják a gyönyörű freskóval díszített, középkori műemléktemplomot és a tanácstermet is. Ez alkalommal az unitárius gyülekezet egy perzsaszőnyeget adományozott a templom javára, amelyet Márton Dezső gondnok adott át. A templom piacán azóta is két perzsaszőnyeg van, egy „református" és egy „unitárius" – ezek révén is hangsúlyosabb lett a befogadás mozzanata.

A 2003-ban, majd 2005-ben közösen tartott konfirmációi szertartás nagyon sikeres volt – ha lehet egyáltalán így minősíteni egy egyházi rendezvényt. Nagyon pozitív visszhangja van azóta is a közösségen belül.

De azóta még egy további fejleménnyel bővült a „rugonfalvi ökuménia": a tavaly óta megrendezett májusi falunapok keretében a vasárnapi ökumenikus istentiszteleten beszolgáló lelkészként másodszor is magam végezhettem a fő szolgálatot, sőt mindkét esetben a székelykeresztúri katolikus segédlelkész is jelen volt egy rövid szolgálatra.

Meggyőződésem, hogy a rugonfalvi unitárius közösség végigjárta és -járja a valódi felekezetközi egyetértés olykor rögös, máskor kényelmesebb útját, a mindennapokban bizonyítva a faluközösséghez való ragaszkodását és unitárius identitásának szilárdságát, a felekezetéhez való ragaszkodást is. Minden tiszteletem rugonfalvi híveim iránt! Nagyrabecsülésre érdemes, ahogy megélik egyházukhoz és nagyobb közösségükhöz való ragaszkodásukat, és bizonyítják, hogy közösségük értékes és dolgos tagjai gondnokukkal, Márton Dezsővel az élen, aki úgy vigyázza unitárius közösségét, mint „Atya az övéit".

A rugonfalvi ökuménia nem a külvilágnak szóló évi egyszeri találkozás, hanem a mindennapokban megélt kölcsönös tisztelet és jó barátság a református és unitárius lelkészek, gondnokok, presbiterek és *barátok* között.

Moldován Szeredai Noémi

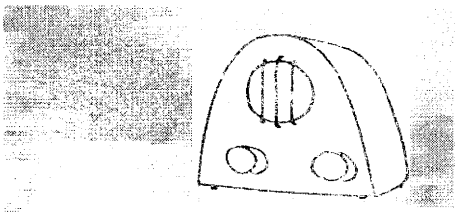

Unitárius rádióműsorok

Meditáció – az elmélkedés műsora
Kolozsvári Rádió, 909 m és 1593 m középhullámon, valamint a 95,6 MHz-es ultrarövid-hullámon, szerdai napokon, 9.30-kor.
Szerkeszti: Kovács Mária.
augusztus 23.

Rádió-istentisztelet
Kolozsvári Rádió, alkalomszerűen, vasárnapokon, 17.30-kor.
Szerkeszti: Kovács Mária.
augusztus 6., szeptember 10.

Tavaszi virágcsokor
unitárius gyermekműsor havonta kétszer. Szerkesztik: Kovács Mária, Rácz Norbert, Koncz László .
Kolozsvári Rádió,
szombaton reggel 9.15–9.30 között
július 29., augusztus 12.

Unitárius félóra
a székelyudvarhelyi *Príma Rádió*ban, a 87,9 MHz-en, illetve interneten a *www.prima-radio.ro* címen.
Szerkesztik: Csáki Levente, Gál Zoltán és Szabó Előd.
minden vasárnap reggel 8.30-kor.

Tiszta forrás
unitárius ifjúsági műsor a sepsiszentgyörgyi *Sláger Rádió*ban (105,9 Mhz).
Kéthetente, vasárnap 13 órától.
Szerkeszti: Lakatos Sándor
július 23., augusztus 6., 20.

A Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karán június 25-én tartották az évzáró ünnepélyt. A kolozsvári belvárosi unitárius templomban tartott istentiszteleten Czire Szabolcs teológiai tanár végezte a szószéki szolgálatot, a hallgatókat a nyár idejére dr. Rezi Elek dékán búcsúztatta el az intézettől; ugyanő ismertette a tanév során elért tanulmányi és közösség-építő eredményeket is. Az évzáró keretében megtörtént a négy végzős hallgató átadása és egyházi szolgálatra való átvétele is. Csoma Csilla, Kiss János, Rácz Norbert és Székely Mónika gyakorló segédlelkészi kinevezését a Püspöki Hivatal szeptember 1-jétől eszközli.

Az Egyházi Képviselő Tanács június végén megbízást adott az unitárius teológiai hallgatóknak a nyári gyakorlat elvégzésére. 2006 nyarán 14 egyházközség: Torda, Kolozs, Várfalva, Torockó, Nyárádszentmárton-Jobbágyfalva (együtt), Csokfalva-Szováta, Tarcsafalva, Homoródalmás, Homoródszentpéter, Székelyderzs, Okland, Recsenyéd, Szentiványlaborfalva, valamint az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet részesül a nyári gyakorlat szolgálataiból.

Az Énekvezér-képesítő Bizottság június 29-én vizsgaülést tartott Kolozsváron, amelyen egy, a marosvásárhelyi Református Kántor-tanítóképző Intézetben frissen kántortanítói oklevelet szerzett unitárius hallgató énekvezéri képesítést nyert: Varga Tímea Vargyasról.

Az Unitáriusok és Univerzalisták Nemzetközi Tanácsa kolozsvári teológiai konferenciájának egyik előadója John Buehrens, az észak-amerikai Unitárius Univerzalista Egyesület előző elnöke (püspöke) volt. A jelenleg a Massachussetts állambeli Needhami Unitárius Egyházközség lelkészeként dolgozó Buehrens erdélyi látogatásán két alkalommal is szószéki szolgálatot végzett, július 2-án Torockószentgyörgyön és 9-én Kolozsváron.

Egyházunk legfőbb végrehajtó testülete, az Egyházi Képviselő Tanács július 14-én tartotta II. évnegyedi rendes ülését Kolozsváron. A megelőző napon az állandó bizottságok közül a Püspöki Szék, valamint a Misszió Bizottság ülésezett, és véleményezte a Tanács által kiadott ügyeket.

Köri nőszövetségi találkozó Jobbágyfalván

Június 10-én tartotta nőszövetségi találkozóját a Marosi Egyházkör. A helybéliek fogadták az UNOSZ elnökségét és a kör nőszövetségeinek két-két képviselőjét. A húsz egyházközségből tizenhárom képviseltette magát. A szervezés közös volt a nyárádszeredai valamint a marosvásárhelyi nőszövetségek tagjaival, a házigazda szerepét a jobbágyfalvi asszonyok vállalták.

A találkozó templomi áhítattal kezdődött, a vendégeken kívül számos helybéli érdeklődő is részt vett. Az áhítatot a főtisztelendő asszony ünnepélyes megnyitóbeszéde követte, aminek tartalma és üzenete visszhangra talált e rendkívüli alkalomra egybegyűlt asszonyi szívekben. Az ezt követő rövid ünnepi műsorban a helybeli unitárius gyerekek és nők dalköre szerepelt.

A templomot elhagyva köri gyűléssel folytatódott a találkozó, amelyet Asztalos Klára elnökasszony nyitott meg és vezetett le. Az elnöknő üdvözlő szavai után beszámolók következtek az egyházközségek nőszövetségi életéről. A két éve szünetelő találkozó sokak számára meglepetéseket rejtegetett. Jó volt látni olyan arcokat, amelyekkel két-három éve nem találkoztunk, és jó volt látni, mennyi pozitív változásban volt részük azóta is, amit megosztottak mindannyiunkkal. A régebbi nőszövetségek következetes tevékenységei mellett hallhattunk arról is, hogy a tagság újakkal bővült, például Marosvásárhelyen és Nyárádszentmártonban. Voltak képviselők olyan egyházközségekből, ahol eddig nem működött nőszövetség, de érdeklődés tapasztalható, például Rava és Székelykál esetében. Szó esett azokról a nőszövetségekről is, amelyek sokáig működtek ugyan, de sajnos jelenleg szünetel a tevékenységük, remélhetőleg nem tartósan. Beszámolók mindenhonnan gazdagon érkeztek, kiemelném ezek közül a Szabédi Unitárius Nőszövetséget, ahol kitartó foglalkozás zajlik, sokszor kötetlenségében is jól szervezetten. A tevékenységek kora délután kezdődnek és késő estig tartanak, ezekbe bárki – életkora és érdeklődési köre szerint – bekapcsolódhat. Nagy szerepe van itt a lelkészi család közösség-ápoló hozzáállásának is. A tiszteletesasszony elmondta, hogy tágabb közösségekben is jelen lévén a nőszövetség „családnak" nevezi magát. Örvendetes és biztató volt e beszámoló meghallgatása, amely mentes volt mindenfajta mesterkéltségtől.

Az elnöknő tájékoztatott az UNOSZ szerepéről az egyetemes egyházban és a széles társadalomban elfoglalt helyéről. Nagyobb odafigyelésre hívott fel, arra a törvény adta lehetőségre, hogy személyi jövedelemadónk 2%-át az UNOSZ támogatására ajánljuk fel. A gyűlés választással folytatódott, aminek sikeres eredményeként új elnököt, alelnököt és pénztárost választottak a résztvevők a ciklus hátralevő idejére. A gyűlést ebédszünet követte, az ebédet a parókia „kis tanácstermében" nagy szeretettel tálalták fel a vendéglátók A szervezésben részt vevők szívesen vállalták ezt az áldozatot, lemondva ezzel részvételüket a nyárádszeredai 50 éves iskolaévfordulón.

A délutáni program Hegedűs Orsolya pszichológus képmeditációjával folytatódott, Isten léte és az ember és Isten kapcsolata tárgyában.

Betartva a tervezett időkeretet, a találkozót befejeztük. A távozók azzal az üzenettel hagyták el Jobbágyfalvát, hogy a következő találkozóig meritettek egymás tapasztalataiból és gazdag lelki élményeiből.

Sándor Éva

Isten országának vendégei voltunk

Előrebocsátom, a fenti kijelentés szó szerint értendő. Tudomásom szerint Isten országa ott van, ahol az emberek között szeretet honol, ahol egymásra figyelnek, és önzetlenül, minden haszon keresése nélkül hajlandók egymáson segíteni.

Amiről itt szó lesz, az teljesen magánkezdeményezés, hét éve folyamatosan működő „projekt". Az unitárius nőszövetséghez „csupán" annyi köze van, hogy megálmodója és megvalósítója, Sigmond Júlia, a kolozsvári unitárius nőszövetség sokak által ismert és tisztelt lelkes tagja, és a „projekt" kedvezményezettjei a kolozsvári unitárius nőszövetség kézimunkakörében tevékenykedő többnyire idős asszonyok, akik hetente 2-3-szor bejárnak a műhelybe, rongyot vágnak, varrnak, előkészítik az anyagot a két szövőszéken dolgozóknak.

A gondolat onnan jött – meséli Júlia a „projekt" működésének 7. évi jubileumára rendezett díszebéden, amelynek meghívottja voltam –, hogy annak idején az egyik idős néni egy nagy karalábéval a kezében állított be a műhelybe, és boldogan mondta, hogy ebből főz magának levest egy hétre. Ekkor fordult meg Júlia fejében, mi az, amivel segíteni lehetne az egyedül élő idős nőknek: időnként elvinni

őket megebédeltetni. Az ötletet tettek követték. Júlia a tőle megszokott közvetlenséggel és szelíd rámenősséggel megszólította külföldi és belföldi ismerőseit (és nem kevesen vannak!), rokonait, elszármazottakat, hogy adakoznának-e erre a nemes célra. És a kitartó munkának köszönhetően a támogatók száma egyre növekedett, és az összeg hízásnak indult a bankban. Júlia pontos nyilvántartást vezetett az adományokról, és tájékoztatta az adakozókat az eseményekről. Volt olyan időszak, amikor csak a bankba letett összeg kamatából is fedezni tudta 8-10 személy havonta egyszeri ebédeltetését a Polgármesteri Hivatal étkezdéjében.

Június 9-én, miután egy jólelkű szponzor nagyobb összeget adományozott, Júlia díszebédet rendezett az Agapé vendéglő egyik nagyon elegáns termében, a Mátyás király szalonban. Erre a jubileumi ebédre az idős asszonyokon kívül meghívta a kolozsvári nőszövetség több aktív tagját is. 14-en ültünk együtt a gazdagon megterített ünnepi asztalnál, kellemes környezetben, halk zeneszó, udvarias felszolgálás, finom ebéd mellett, mintha nem is a való életben lettünk volna. Pedig éppen akkor és ott tapasztalhattuk meg igazán Isten országának jelenvalóságát, hiszen az ő vendégei voltunk. Megéreztük: a szeretet nagy dolgokra képes.

Köszönjük, Júlia, amit másokért teszel. Isten adjon Neked egészséget, erőt és jókedvet, hogy tudj mások számára örömet szerezni a benned lakozó szeretet erejével.

Asztalos Klára

„Honnan ismersz engem?...”

Mivel az idén a Segesváron hagyományosnak számító nőszövetségi elsőszombat épp pünkösd előnapjára esett, a második szombaton, azaz június 10-én tartottuk az évadzáró ülésünket.

Ez alkalommal a téma: „Ismerjük egymást?” címmel egyféle vizsga volt. Két részből tevődött össze: a vizsgázók egy írásbeli és egy szóbeli feladatot kaptak. Egy papírlapra (aláírás nélkül) le kellett írnunk azokat a belső tulajdonságainkat, amelyeket a nőszövetségi üléseinkre „behozunk” magunkkal. Aztán beletettük egy üvegvázába, jól összekavartuk és laponként felolvastuk. Szinte egyszerre kiáltottunk fel örömmel, hangosan: „Ez Ilonka... ez Emma néni... hisz ez Sárika... Magyariné... Ferenc Irénke... Marika... ez Gedő Irénke... csakis Simó Irén néni lehet... a papné...” és annyira boldogok voltunk, mint amennyire boldog lehet az ember egy ilyen jól sikerült „írásbeli” után. Megállapítottuk, hogy jól ismerjük egymást, hisz mindannyian tudjuk, ki az érzékeny, ki a hallgatag, a mindenben tevékeny, a jó szervező, ki a rámenős, a barátságos, a zenét, táncot, társaságot kedvelő, a karitatív, a pontos, a nyugodt, a házias, a hangoskodó, a lobbanékony, az örökösen aggódó, a mindig kételkedő.

A vizsga szóbeli része abból állt, hogy egy-egy asszonytársunk elmondta a véleményét egy másik asszonytársáról, kiemelve az erősebb és gyengébb „bordáit”. És történt mindez őszintén, harag nélkül, vidáman, derűsen, jól megérdemelt fagylalttal a kezünkben. A vizsga egyetlen „fagypontja” csak az volt, hogy rettenetesen sajnáltuk azokat, akik valamilyen oknál fogva nem jelentkeztek.

Benedek Enikő

Mészkői látogatás

Május 22-én, Balázs Ferenc unitárius lelkész halálának 69-ik évfordulója alkalmából a Tordai Unitárius Nőszövetség 10 tagú csoportja Mészkőre látogatott.

A helybeli lelkész valamint a nőszövetség néhány tagja meleg szeretettel fogadta vendégeit. A rövid eszmecsere és kínálgatás keretén belül a két nőszövetség a jövőbeli együttműködésről beszélt, amit egy varrottasajándékkal kezdeményezett a Tordai Nőszövetség.

Együtt meglátogattuk a templomot, az egykori lelkészi lakás helyét, majd megkoszorúztuk a néhai lelkész sírját. Itt a helybeli lelkész több idézetet is felolvasott a jelenlevőknek : „Itt maradok, most már itt maradok. / Tovább csak akkor állok, ha kikeltem, kivirágoztam.”

Nagyon kellemes délutánt töltöttünk együtt, és a mielőbbi viszontlátás reményében búcsúztak el a két nőszövetség tagjai.

Kiss Matild

ifjúsági oldal

Vakációs bibliai napok Iklandon

Régóta dédelgetett tervet sikerült kivitelezni a címben jelölt kis faluban, ahol június 19-e és 25-e között első ízben került sor a lelkészi lakásban, annak udvarán és a templomban a nyári vakációs bibliai napokra.

Pálffy Anna-Mária lelkésznő már húsvétkor jelezte a vallásórás gyermekek szüleinek, nagyszüleinek, hogy játékos tanulásban és hasznos szórakozásban eltöltendő bibliai napok szervezését fontolgatja gyermekek számára.

folytatás a 12. oldalon

Pálffy Tamás Szabolcs

Vakációs bibliai napok Iklandon

folytatás a 11. oldalról

Mindez a marosvásárhelyi felkészítőn való részvétellel indult; a hollandiai KOEN Alapítványnak köszönhetően sikerült beszerezni a vezetők kézikönyvét, a tanuláshoz és kézimunkához szükséges anyagokat.

Az idei téma Jézus vonzáskörére vonatkoztatva: *Szupermágnes! Az igazi vonzerő.* A papilak ajtajára ragasztott posztert első nap 14 kíváncsi gyermek nézegette. A napi menetrend a következőkből állt: délelőtti találkozás, jelenléti (halas) kártya kitöltése és feltűzése, ének, köszöntés, rövid ima, bibliai történet elmondása a csoportvezető-lelkész részéről és annak kézimunkával egybekötött feldolgozása, közös játék a papilak udvarán, „szertartásos" kézmosás, a szendvicsek és a tea elkészítése és elfogyasztása, a kézimunkák összegyűjtése, az aznapi tanulságok összegzése, aranymondás, ima, takarítás és hazamenetel.

A következő újszövetségi bibliai történeteket dolgoztuk fel a táborozás során: a csodálatos halfogás és Péter elhívása (Lk 5,1–11), a kapernaumi százados története (Mt 8,5–13), Jézus megáldja a gyermekeket (Mk 10,13–16), a gutaütött (Mk 2,1–12), egy bűnös nő megkeni Jézus lábát (Lk 7, 36–50). Végül a vasárnapi istentisztelet keretében Bartimeus történetét (Lk 18,35–43) színes kis képeskönyv felhasználásával sikerült élményszerűvé tenni.

Öröm volt látni és megtapasztalni Jézus tanításának vonzerejét, hiszen napról napra nőtt a résztvevők létszáma, végül 20 gyermek, 2 ifjú és 4 felnőtt járkált a „szupermágneses mezőn".

Hat alkalommal szendviccsel, teával, csokoládéval, cukorkával és süteménnyel megrakott asztal terült a gyermekeknek, akik végül (vasárnap) maguk számoltak be a templomban mindarról, amit a hét folyamán tanultak. A szólásban jeleskedők a templom piacán köszönték meg a Pálffy lelkész-házaspárnak, a segítséget nyújtó iklandi felnőtteknek a bibliai napokat, a finom falatok előteremtését és a hasznos ajándékokat.

A gyermekek örömét, lelki gazdagodását tapasztalva újabb terv született: Isten és még több felnőtt segítségével 2007-ben is szeretnénk megszervezni Iklandon a gyermek bibliai napokat.

A cserkészmozgalmat Robert Stephenson Smyth Baden-Powell („Bi Pi") indította el Angliában 1907-ben, azóta világmozgalommá nőtte ki magát. Romániában 1990-ben sikerült bejegyezni a Romániai Magyar Cserkészszövetséget, amelyben közel 3000 fiatal munkálkodik, s amely jogi keretet biztosít a csapatok működésének.

Szentgyörgyi cserkészek

Gödri Judit válaszol
Ferenczi Mária Magdolna kérdéseire

F. M. M.: Két, ma már huszonéves fiamnak még nem lehetett része tizenévesen unitárius cserkész-tevékenységekben, igaz, később ezt pótolta az Ifjúsági Egylet. Gondolom, általános az öröm afölött, hogy Sepsiszentgyörgyön gyermekeink részt vehetnek ilyen hasznos, nemes értékrendet felmutató ifjúsági mozgalomban. Matematika szakos tanárnőként ma a Bölöni Farkas Sándor cserkészcsapat vezetője vagy – mikor kezdeményezted, hogy a mi egyházunknak is legyen cserkészcsapata?

G. J.: 2000 nyarán segítettem egy cserkésztábor megszervezésében, és megtetszett a cserkészet értékrendje, a táborozó gyerekek vidámsága, ügyessége. Akkor kezdeményeztem, hogy a mi egy-

házunknál is legyen egy cserkészcsapat. Kovács István lelkészünk támogatta az ötletet, így már 2000 őszén toborzásba kezdtünk. A csapatunk első fogadalomtétele 2002-ben volt, ekkor vettük fel a Bölöni Farkas Sándor nevet. A csapat létszáma tavalyig 30 körül mozgott, de most közel 50 tagot számlálunk. Öt csapattábor van mögöttünk, ezeket Ikavárnál, az Almási-barlangnál és Málnásfürdőn tartottuk meg.

F. M. M.: Milyen a cserkészcsapatotok „kínálata", és hogyan zajlanak programjaitok?

G. J.: A foglalkozások szerves része a péntekdélutáni örsi vagy csapattalálkozó. Itt cserkésztudnivalókkal ismerkednek a tagok, barátságok kötődnek, persze nem hiányzik az ima, a játék, az éneklés, a vidámság sem. Az idéntől nagy előrelépésként könyvelhetjük el, hogy kilenc cserkészünk részt vesz örsvezetőképzésen, így környebben és ügyesebben zajlanak a foglalkozások. A cserkészélethez szervesen hozzátartoznak a kirándulások. Nagyon jól sikerültek a Csukás-hegységbe és a Nagykőre szervezett túráink, amelyeket Pál Tünde hitoktatónkkal együtt terveztünk meg cserkészeknek és vasárnapi-iskolásoknak egyaránt. Voltak más közös programjaink is, a vasárnapi iskolásokkal együtt vettünk részt a tanévzáró istentiszteleten és az azt követő kézműves délutánon.

Az ifjúsági egyletesekkel együtt szerveztük az idén az adventi koszorúk készítését, velük együtt vettünk részt ifjúsági istentiszteleteken is.

F. M. M.: Szerveztetek nagyobb programokat is?

G. J.: Igen. Ilyen volt a csillagászati találkozó, a hobbi-kiállítás, előadást hallgattunk magyar honfoglalás témában, tanultunk néptáncot, népdalokat, szerveztünk tojásírást, tanultunk tavaszi népszokásokat, betlehemest is. A körzeti farsangon néhány csapattagunk a háromszéki „kecskés jelenetet" adta elő.

Bekapcsolódtunk erdély szintű cserkész-programokba is. Így csapatunk néhány tagja három alkalommal vett rész Szamosújváron az országos rovásírás-versenyen, ahonnan hárman hoztak díjat. Egy cserkészünk vehetett részt tavaly a Budapesten szervezett Kárpát-medencei rovásírás-versenyen, ahol II. díjat szerzett.

Tavaly voltunk először a Dalos Pacsirta vetélkedőn Szamosújváron, itt szereztünk egy I. díjat.

F. M. M.: Milyen kapcsolatokat ápoltok a többi erdélyi, illetve magyarországi cserkészcsapatokkal?

G. J.: Nagy élmény volt tavaly a Rege Jubileumtábor, amelyet Gelencén szerveztek meg, és ahol 400 magyar cserkész vett részt, köztük voltak felvidékiek, vajdaságiak és magyarországiak is. Itt csapatunkból heten szervezőkként vettünk részt, a kézműves foglalkozásoknál segítettünk. Az idén részt vállaltunk a városi gyermeknap, az ifjúsági napok és a váradi napok megszervezésében is, ahol kézművesedtünk, számháborút és métát tanítottunk. Munkánkat, segítségünket tehát igénylik, ami azt jelenti, hogy kapcsolataink elmélyülnek, szorosabbá fonódnak.

F. M. M.: Úgy tudom, „lapotok" is van, a *Polaris*. Kik szerkesztik?

G. J.: Igen, van egy kis csapatújságunk. A *Polaris*nak az a célja, hogy cserkésztudnivalókat adjon közre, egyúttal a kikapcsolódást is szolgálja és biztosítson lehetőséget arra, hogy a csapattagok is aktív írói és szerkesztő munkát vállaljanak.

F. M. M.: Csapatod néhány tagja részt vehetett a betlehemi láng „leosztásában". Van-e, volt-e részetek hasonló kiemelkedő tevékenységekben?

G. J.: Csapatunk négy tagja vett részt Bécsben a betlehemi láng szétosztásában, haton voltak tavaly Ipolynyéken (a Felvidéken) táborozni, szép számban vettek részt a Budapesten szervezett 11/11, illetve a Szigetszentmiklóson tartott SZER nevű cserkésztalálkozókon.

F. M. M.: Jó együtt látni péntek délután a fiatalokat a templom udvarán, melegséggel tölt el, amint erdélyi magyar fiatalok ismerkednek egymással, találkoznak és örülnek egymásnak egy-egy nagyobb rendezvényen. Mit tartasz a csapat összetartó erejének?

G. J.: Ami minket egybeköt, az elsősorban a szeretet és a hit. A barátság jó közösséggé tudta kovácsolni a csapatot még akkor is, ha a legkisebb csapattagunk hat, a legnagyobb tizennyolc éves. És nem utolsósorban az egyházközség támogatása, figyelme, mellettünk-állása jelent összetartó erőt.

Lord Baden-Powell of Gilwell

1857-ben született Londonban. Hároméves korában – hat testvéréhez hasonlóan – árván maradt. Már gyemekkorában feltűnt életrevalósága, küzdeni tudása és természetszeretete. Társai különösen szerették vidámságáért, mulattató ötleteiért; gyakran zenével vagy tréfás rajzaival szórakoztatott.

Fiatalon katona-pályára lépett. Hosszú éveket töltött az angol gyarmati hadseregben, először Indiában, később Dél-Afrikában. A bennszülöttekkel való érintkezésben egész rendkívüli módon kifejlesztette megfigyelő készségét. Azt is megtanulta, hogyan lehet úrrá a nehézségeken, magárahagyatottan és a legprimitívebb körülmények között is.

Gazdagon kamatoztathatta tapasztalatait 1899-ben, a dél-afrikai háborúban, amikor felettesei Mafeking védelmével bízták meg. Az ostrom napjaiban megtapasztalta, mennyire megállják helyüket fiatal fiúk, ha felelősséget ruháznak rájuk. A háború után egy másik kellemes meglepetés várta hazájában: egy katonai kézikönyve roppant sikert aratott az ifjúság körében izgató témája: a felderítés révén.

Ekkor jutott arra a gondolatra, hogy külön könyvet írjon az ifjúságnak. Könyvének eszméit gyakorlatban is ki akarta próbálni. Ezért 1907 nyarán a La Manche-csatorna egyik kis szigetén, a Brownsea-n 20 fiúval megszervezte az első cserkésztábort. Az első tabort teljes siker koronázta. Könyve, a *Scouting for Boys* 1908-ban jelent meg, s ezzel a cserkészet elindult világhódító útjára.

Bi-Pi hamarosan felismerte életének új hivatását. Felmentését kérte a hadseregtől, hogy egészen a cserkészetnek szentelhesse életét. Önfeláldozó munkáját bőségesen jutalmazta a cserkészfiúk világszerte megnyilatkozó ragaszkodása és szeretete. A cserkész-eszme terjesztése céljából szinte az egész világot beutazta, fáradhatatlanul tárgyalt, levelezett. Személye volt a cserkészet nevezetes világtalálkozóinak középpontja.

Magyarországon az első cserkészcsapat 1912-ben indult.

1920 óta ötévente világjamboree-t (*jamboree*: cserkész-nagytábor) szerveznek, az első Londonban volt, ahol 5000 cserkész vett részt. A jamboree-k színhelye minden alkalommal változik. Magyarországon 1933-ban volt jamboree, ekkor 54 nemzet 30 ezer fiatalja gyűlt össze.

A legközelebbi jamboree színhelye a Brownsea szigete lesz 2007-ben, mivel 100 éve tartotta ugyanott Bi-Pi az első cserkésztáborát. Erre a világtalálkozóra Erdélyből is fognak menni fiatalok.

Unitárius ifjak Ürmösön

Ürmösön június 30 – július 2. között második alkalommal került megrendezésre a köri találkozó. Hét egyházközség fiataljai (Brassó, Bölön, Datk, Felsőrákos, Olthévíz, Sepsiszentgyörgy, Vargyas), összesen 58 személy vett részt a közös hétvégén.

Kezdetnek idézném a végkövetkeztetést: *jobb volt, mint a tavaly*, pedig az is jól sikerült. Mivel általában nem ismertük egymást – több fiatal és új egyletes volt jelen –, hasznosak voltak az ismerkedési játékok, és mivel közülünk kevesen jártak még Ürmösön, a falubemutató sem volt fölösleges. A hétvége jól indult.

Pénteken a vacsora utáni táncház viszont rávitt jó néhány résztvevőt, hogy máshol töltse az időt. Kissé nehéz elfogadni, hogy manapság milyen kicsi a száma azoknak, akik valamilyen székely táncot el tudnak járni, vagy legalább akarat van bennük megpróbálni és megtanulni azt... Szerencsére a néptánc kudarca nem váltotta ki a másnapi programok kudarcát is.

Az álomszuszékokat, akik már az első reggeliről lekéstek, hideg vízzel várták a szervezők, de aztán megkegyelmeztek. A nap tele volt vetélkedőkkel: a művelődési otthonból a falu minden zugába eljutottak a versenyzők. A lányok ügyetlen teremfocija mellett a dugókat is összeszedtük – s nemcsak a kocsmából és üzletekből. Az irodalmi teaházban Tamási Áronról beszéltünk, születésének 40. évfordulója alkalmával – tea nélkül ugyan, de annál többet.

A vasárnapi istentiszteletre sokan kialvatlan szemekkel és kissé nyúzott arccal érkeztek: akik reggelig buliztak, nem sokat aludtak. Ettől függetlenül a templom mellett elénekelt ifjúsági induló viszonylag hangos és erőteljes volt. Az ebéd és kiértékelő után könnyű szívvel váltunk el egymástól, habár szívesen töltöttünk volna még pár napot, ám: egy hónap múlva, a színjátszón találkozunk.

Dimény Hajnalka

A legfontosabb nyári ODFIE-rendezvények:

X. Színjátszó Találkozó,
augusztus 4–7., Vargyas

XXX. Erdélyi Unitárius Ifjúsági Konferencia,
augusztus 17–20., Torockó

IX. Vezetőképző és az ODFIE 2006. évi küldöttgyűlése,
augusztus 28–31.

Fiatal művészek találkozója, szeptember 1–3.

Nyári útravaló a napolaj és a szalmakalap mellé

Hirtelen színesebb és könnyedebb lett minden: kékebb lett az ég, illatos a levegő, kedvesen csalogató a Nap, tagadhatatlanul nyár volt. Ilyenkor mindig olyan különösen bizsergető érzés vett rajta erőt, újra szabadnak és erősnek érezte magát. Olyan volt, mintha várna valakit, valamit. Olyan fura izgalom, ami mindig ezzel az évszakkal jár, a nyárral. Nyár, ez a szó az évek során megtelt egy különleges tartalommal, magába szívta kirándulások vidámságát, vonatállomások zaját, szerelmek emlékét, látott sátrakat, színpadot, templomot, érezte hátizsákok súlyát, és rengeteg embert, akiket barátoknak szokott nevezni. Sokukról kiderült, hogy valóban azok, a nagy távolság vagy a hosszú hallgatások ellenére is. És a nagy tömegben látta önmagát, valódi önmagát. Abban a pillanatban vett rajta erőt az a szédítően kellemes érzés, hogy milyen gazdag, hogy mennyi mindent mondhat sajátjának!

Akkor értette meg igazán, hogy ő minden helyen és helységen túl otthon van. Otthon van abban a társaságban, amiben pillanatokkal ezelőtt látta magát, abban a körben, amit úgy szoktak nevezni, hogy egylet. Boldog a gyerekek között, hisz ilyenkor visszajönnek önfeledt boldogságának ízei. Otthon érzi magát a színjátszók színpadán, konferenciák templomának hűvösében, tábortüzek melengető közelségében, hisz mindenhova valódi önmagát vihette.

Annak ellenére, hogy minden otthonosnak tűnt, ugyanakkor ismeretlen is volt. Vajon mit hoz ez a nyár? Miben lesz más? Tudta, hogy mindenhol ünnepi hangulat vár rá, hisz a 10. Színjátszó Találkozó és a 30. Ifjúsági konferencia várja. De úgy érezte, hogy ennek a nyárnak más oka is van a másságra. Hisz tavalyhoz képest ő is változott. Megfogadta, hogy az idén figyelmesebb lesz, hogy nemcsak előre, hanem befele is néz, hogy időt ad magának csodálkozni azokon a dolgokon, amik mellett eddig csak elszaladt. Szeretett volna egy kissé türelmesebb lenni, és megértőbb, hisz általában lobbanékony volt, sokszor gyerekes és kicsinyes. Levett a könyvespolcról néhány könyvet, s megfogadta, hogy olvasni is fog majd. Így, tervezgetés közben elmosolyodott: olyan felnőttesnek tűnt mindez... Eldöntötte, hogy valahol legbelül egy kicsikét gyerek marad. Az a gyerek, aki kerek szemekkel csodálkozik rá a világra, aki a legcsekélyebb kedvességnek is örvendeni tud, aki tud igazán boldog lenni, aki őszinte, és aki nem ítél el senkit.

Sarkon fordult, leemelte hátizsákját, és elkezdett csomagolni. Ő most hazamegy egy kicsikét... *Te indulsz-e? Mégy-e vele, velünk? S ha igen, hogyan? Mi indulunk...*

Fülöp Júlia

Teológiai ballagás

Június 25-e az unitárius naptár szerint csak egy nyári vasárnap. Mégis van, akiknek életre szóló emlék marad ez a nap. A Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karának végzős diákjai ezen a napon ünnepélyesen „elballagtak". Mindannyiunk ünnepe volt. Együtt ünnepeltük azt, ami a teológiai évek lezárását jelentette számukra. Ünnepeltük *őket*. Már jóval a ballagás kezdete előtt ott mutatkoztak a nagytanuló előtt, valamilyen különös csillogással szemükben és ritkán látott mosollyal az arcukon. Talán ők sem tudták, mosolyogni vagy sírni szeretnének inkább. Viccelődve mondtuk, hogy ők már csak pár óráig teológiai hallgatók.

A bevonulás megszokott rendjét félretéve most ők, a végzős diákok jöttek be elsőkként, ők ültek az első padsorba. Szülők, rokonok, barátok, kedves ismerősök tekintete kísérte őket, míg ezek találkozásában vissza-visszamosolyoghattak rájuk.

Az istentisztelet során Tóth Zsuzsánna harmadéves teológiai hallgató mondott imát, és Czire Szabolcs teológiai tanár szólt a jelenlevőkhöz – különösen a végzős diákokhoz. Ezt követően dr. Rezi Elek dékán olvasta fel utoljára az ötödik évfolyam névsorát, és röviden jellemezte a diákokat, valamint az öt év alatt kifejtett munkájukat. Dr. Szabó Árpád püspök ünnepi beszédet tartott, útra indítva azokat, akik a templomból kilépve immár az Egyház szolgálatában álló (segéd)lelkészek lettek.

A teológiai hallgatók ünnepi műsorral lepték meg a „nagyokat", a búcsúbeszédet

Szabó Adél negyedéves teológiai hallgató mondta. És nekik szólt a gitárhang mellett felcsendülő kedves, mosolygós, emlékektől remegő hangok harmóniája: „Én nem születtem varázslónak, csodát tenni nem tudok...", „Csak ahhoz kell most erő, hogy jókedvünk legyen... hisz összetartozunk." Az 1–4. évfolyam ajándékkal lepte meg a végzősöket, fejükre rákerült a tógakalap, és kezükben virággal indulhattak az új úton, amely kacskaringósan, ismeretlen kanyarokkal áll előttük.

A végzős diákok részéről Rácz Norbert mondott búcsúbeszédet, felidézve az évek alatt összefonódott emlékek szálait. Személyes megvilágításban beszélt az évfolyamról, s arról a közösségről, amelynek ők már elbúcsúzó tagjai. Mosoly és könnycsepp mellett peregtek az elmúlt időszak pillanatai, az emlékek, amelyek 5 év alatt összekötöttek. Az együtt töltött pillanatok itt maradnak velünk, és tudjuk, hogy ott lesznek „veletek" is, bárhova is vezet a jövőben az út.

A templomból kijövet „ők" már új szerepet öltöttek, és lelkészekként álltak a templom kapujában, kezet fogni a kivonulókkal. Ugyancsak őket érte a gratulációk, jókívánságok, virágcsokrok, ölelések özöne. A bentlakás nagytanulója már megterítve várta az ünnepelni vágyó közösséget. Az ifjú lelkészek mosolya és öröme színezte a hangulatot. A gyakran villanó fényképezőgépek feladata maradt megörökíteni a pillanatot. Ám ami igazán fontos, az mélyen, legbelül marad meg mindnyájunkban.

Kinyílt egy újabb kapu, melyen túl *ti* már más „színészekként" játsztok tovább... De tudjátok, hogy nálunk az ajtó sohasem zárul be, és van egy közösség, amelyhez tartoztok, és amely tárt karokkal visszavár... Isten veletek!

Bodor Emese

Kedves Felfedezők, kedves Ifjú Barátaink!

Elérkezett a „lángsugarú nyár", befejeződött a tanév. Feladatlapos vetélkedőnknek is a végére értünk, s mint ilyenkor szokás, összegezünk és értékelünk. Gondolom, izgalmas volt várni, mikor kézbesítik az *Unitárius Közlöny* új számát, hogy kutakodni lehessen a cikkek között, barangolni nevekre, eseményekre és évszámokra figyelve, mint útjelző bójákra, hogy megtaláljátok a helyes válaszokat – mindannyiunk örömére. Talán nem is gondoltatok arra, hogy közös játékunk által rendszeres olvasókként a nagyvilág országhatárokon is átívelő, többmilliós újságolvasó társadalmának váltatok megtisztelt tagjaivá. Higgyétek el, nagy dolog! De gondoljatok arra is, hogy széles e világon milliók dolgoznak újsággal. A *Közlöny* hasábjain keresztül válaszaitokban, a Tükörben közzétett, illetve javasolt ötleteitekben – sajnálatunkra nem állt módunkban mindeniket közölni – az újságírás izgalmaiba is belekóstolhattatok. Mivel *Közlöny*ünket a világhálón is olvashatják Amerikától Ausztráliáig, találkozhatnak nevetekkel, javaslataitokkal, és tudomást szerezhetnek rólatok. Gondolom, öröm volt a helyes válaszok megtalálása is, ami nem egy esetben közösségi, jól összehangolt és komoly munkát igényelt. Általa talán barátságok mélyültek el, esetleg új barátokra is akadtatok. (Voltak kibékülések is?) Izgalmas dolog lenne erről a *Közlöny*ben olvasni. Egyben közelebb kerülhettetek irányítótokhoz is, segítő lelkészeitekhez, vallástanáraitokhoz. A rendszeres munka által azonban önmagatokat is jobban megismerhettétek. Mennyiben vagytok kitartóak, következetesek. Mert ez sem kis dolog. Talán olyan is van közöttetek, aki külön vezette a kérdéseket és a helyes válaszokat.

Kedves ifjú Barátaink! Kedves Felfedezők! Öröm tudni, hogy a tavalyi játékosaink számához képest az idén kétszer annyian vettetek részt a vetélkedőn. Mindannyian dicséretet érdemeltek irányítóitokkal együtt, de amint minden versenynek van tétje, itt is éppen a versenyszerűség kedvéért szükséges „osztályozni" a kitartást, a pontosságot, a következetességet a beérkezett, rendszeres és helyes válaszok után kapott pontszámok által. Miként a múlt évben is történt, minden olyan versenyző nyári jutalomtáborban részesült, aki minimum 70 pontot gyűjtött össze. Nevüket pontszámaikkal együtt alább olvashatjátok. 45 pontig könyvjutalomban részesülnek. A többi kedves versenyzőnek a nevét is közöljük. Kívánok az *Unitárius Közlöny* szerkesztőségének nevében is Mindannyiótoknak, Irányítóitoknak és kedves Szüleiteknek, Nagyszüleiteknek örömteli, Istentől megáldott, kellemes vakációt. Jó találkozást a *Közlöny* hasábjain! Isten áldjon!

Jutalomtáborban részesülnek:

Fodor Szilvia, Városfalva,
irányító: Forrai Tibor magyar szakos tanár (130)

Forró Timea, Kézdivásárhely,
irányító: Forrai Tibor (115)

Görgyillyés Izolda, Kökös,
irányító: Józsa Lajos lelkész (115)

Kósa Kázmér, Kökös,
irányító: Bokor Ágnes mérnök-grafológus, édesanya (100)

Gáll Levente, Székelyudvarhely,
irányító: Bencze Ilona vallástanár (90)

Minimum 45 pontot értek el:

Szentpáli Enikő (Csehétfalva), Józan Júlia (Tordatúr) (70)

Bakó Hunor, Csongvai Szilárd, Dudás Norbert, Ferencz Zita, Simon Attila (Marosvásárhely), Bancsi Rigó Zsuzsanna, Szász Réka (Homoródszentmárton), Márton Angella, Szász Tikosi Zoltán, Tófalvi Barna (Székelyudvarhely) (45)

Játszottak még: Beke Katalin, Bényi Balázs,Csibi Ákos Etele, Csiki Ervin, Gergely Beáta ,Gartner Szilárd, Keresztes Krisztina, Kibédi Levente , Márton Melinda ,Miklós Abigél, Pap József, Serbán Márta, Stroja Emese, Székely Zsolt, Vaczkán Timea Henrietta

A vetélkedő irányítói: **Bencze Ilona** vallástanár és **Szabó Előd** segédlelkész, vallástanár, Székelyudvarhely, **Nagy Adél** vallástanár, Marosvásárhely, **Péterfi Sándor** lelkész, Küküllődombó, **Szombatfalvi József** lelkész, Homoródszentmárton, Lőrinczi Lajos lelkész, Csehétfalva, Bodor Rozália Piroska, lelkész, Tordatúr.

Fekete Levente

Lapszámunk szerzői: **Benedek Enikő** út- és hídépítő almérnök, tiszteletes asszony (Segesvár), **Bodor Emese** teológiai hallgató (Kolozsvár), **Dimény Hajnalka** diák, Vargyas, **Fekete Levente** lelkész (Nagyajta), **Ferenczi Mária-Magdolna** agrármérnök (Sepsiszentgyörgy), **Fülöp Júlia** teológus-hallgató (Kolozsvár), **Gálfalvi Gábor** nyugalmazott iskolaigazgató, tanító (Alsóboldogfalva), **ifj. Kerekes Árpád** egyházközségi gondnok (Nagyvárad), **Kiss Károly** lelkész (Medgyes), **Kiss Matild** (Torda), **Moldován-Szeredai Noémi** lelkész (Csekefalva), **Pálffy Tamás Szabolcs** lelkész (Marosszentgyörgy), **Sándor Éva** tanárnő, tiszteletes asszony (Jobbágyfalva)

Nosztalgia

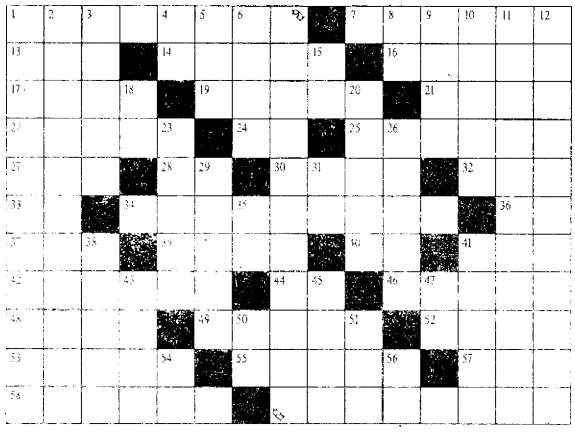

Józsi bácsi megette a kutyáját, a csontokat összeszedte egy pléhtányérba, és így szólt csendesen:
– ....! *(A poén a rejtvényben.)*

Vízszintes: **1. A vicc poénja.** 7. Indián törzs. 13. „Nagy a feje, búsuljon ...". 14. Megváltoztat. 16. Valódi. 17. A kiemelt részeket szokták ilyen betűkkel írni. 19. Az utcára hajít. 21. Juhok szálláshelye. 22. Szultáni rendelet. 24. Skálahang. 25. Kis darabokra vágó. 27. A buddhizmus ága. 28. Éneklő szócska. 30. Esős évszakra jellemző. 32. Oroz. 33. Véd. 34. Kibányászó. 36. Lantán vegyjele. 37. Tagadószó. 37. Autó a kisgyerekek nyelvén. 40. Olló közepe! 41. Albán pénzegység. 42. Csónakkal keresztül megy. 44. Amerikai cigaretta márka. 46. Már eleve, latinul. 48. Régi labdajáték. 49. Ennyit tart a munkahét (két szó). 52. Fakad. 53. Korallzátony. 55. Padlásra járunk fel rajta. 57. Elemér, becézve. 58. Magasító.

Függőleges: 1. O'Neill drámája. 2. Valamit előre megjósoló. 3. József Attila testvérének neve. 4. Szibériai folyam. 5. Ollós állat. 6. Kenőanyag. 8. Sír. 9. Duplán: moszatféle. 10. Dolgozik a kőműves. 11. Ady Endre verse. 12. Titokban eltávozik. 15. Állóvíz. 18. Részben átdob! 20. Svájci város, harangjairól Aragon írt könyvet. 23. Kávémárka. 26. Szemhéjon növő szőr. 29. Keresztül kergető. 31. Szatmár megyei autójel. 35. Ürmanó. 38. Megvéd. 41. Sophia ..., filmcsillag. 43. Személyével. 45. A sakkparti vége. 47. Igekötő. 50. Üres tál! 51. Latin elöljáró. 54. Kétell! 56. Latin kettőshangzó.

Radnóti Miklós a könyvről

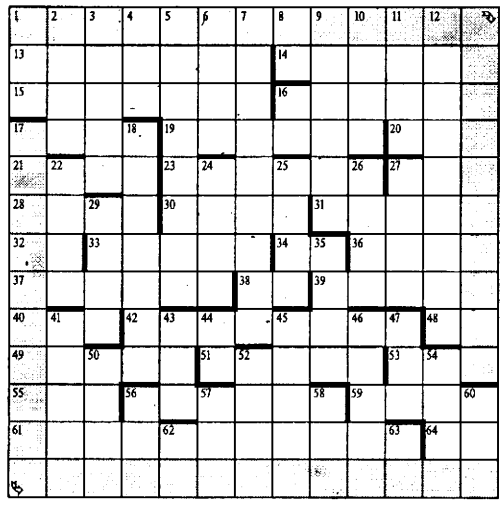

Vízszintes: **1. A gondolat első része.** 13. Beethoven műve. 14. Erős, kitartó. 15. Férfinév. 16. Sirám, zokszó. 17. Tíz a köbön. 19. Amely ideje. 20. Hajófar. 21. Román női becenév. 23. Heverés. 27. Oxigén és lantán vegyjele. 28. Belgiumi folyó. 30. Drágakő-féle. 31. Házat mocsári növénnyel fed be. 32. Kerget. 33. Kitekint. 34. Régi római pénz volt. 36. Vízi úszó jelzőeszköz. 37. Aki a bűntényt elkövette. 38. Korjelző rövidítés. 39. Cserje-féleség. 40. Lao ce kínai filozófus tana. 42. Örülten mindenkire lövöldöző személy. 48. Ásványi fűszer. 49. Svájci város. 51. Zenedráma. 53. Tesz. 55. Kerti házikó. 56. ... Radulovics, szerb származású magyar válogatott kézilabdázó. 59. Zola műve. 61. Fizikai fogalom, olyan állapotváltozás, amely során nem történik hőcsere. 64. Átló közepe!

Függőleges: 1. Pulóvert készít. 2. Strázsál. 3. Magasít. 4. ... Sumac, perui énekesnő. 5. Elektrotechnikai márka. 6. Hollandiai sajtváros. 7. Gyűrű alakú nagyobb tárggyal játszik. 8. Kötőszó. 9. Textilanyag-féleség. 10. ... Turner, a rocknagymama. 11. Ünnepélyesen átad. 12. Magyar író, szerkesztő, költő volt, gyerekverseket írt, gyerek lapot szerkesztett. 16. Nagy lombard folyam. **17. A gondolat befejező része.** 18. Ritkaság. 22. Kuruc vezér volt (Tamás). 24. Maróan gúnyos. 25. Román vajda neve volt. 26. ... királynője, Goldmark-opera címe. 27. Régies hangulatú. 29. Idegen szavakban jelentése: külső. 35. Döf. 41. Maros parti városunk lakója. 43. Kommunista kínai vezető volt. 44. Null-null. 45. Vegyi anyagcsoport. 46. Elsajátítja a leckét. 47. Időmérő eszköz. 50. Tanít. 52. Ló körme. 54. Hannibal ... portas, latin szállóige, Hannibál a kapuk előtt. 56. Nehézség, gond. 57. Tibeti szarvasmarha. 58. Északi férfinév. 60. Női hangnem. 62. Falusi bácsi. 63. Saját kezűleg, röviden.

A rejtvényeket Forrai Tibor készítette

A rejtvény-megfejtések beküldési határideje: **2006. szeptember 5-e**. Csak azok vehetnek részt a könyvnyeremény-sorsoláson, akik mindkét rejtvény helyes megfejtését eljuttatják szerkesztőségünkbe. A nyertes nevét szeptemberi lapszámunkban közöljük.

Májusi rejtvényeink megfejtése: *Kazinczy mondta*: „Nem jobb-e egyet szeretni, mint sokakat ölelgetni?"; *Már a gyerek is*: „Látod, Lina, már a gyerek is csodálkozik rajta!"

Könyvjutalmat nyert **Tordai Vilma** bözödi olvasónk. Gratulálunk!

Unitárius Közlöny

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőbizottság:
dr. Rezi Elek főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Gyerő Dávid
Kovács István Sándor
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina (Ifjúsági Oldal)

Szedés: **Rezi Éva**
Tördelés: **Ruzsa István**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári
Heltai Gáspár
Unitárius Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927
e-mail:
tamas.jakabffy@unitarius.com

A lapszám megjeleníthető
az Erdélyi Unitárius Egyház
központi honlapján:
www.unitarius.com

Lapterjesztés és adminisztráció:
Szabó Zoltán
A lapok kiszállításával
kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
minden hónap 5-e.

15 napnál régebbi eseményről szóló
olvasói tudósításokat
nem teszünk közzé.
Kéziratokat nem őrzünk meg,
és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket
kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézeteit.

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888–1948/1990. 16. (76.) évf.
8. szám. 2006 augusztus
Ára: 1 lej, előfizetőknek: 0,70 lej

Tisztesség adassék az igaznak!

Dr. Szabó Árpád püspök beszéde a 2006. évi Szejkefürdői Unitárius Találkozón

Nemrégiben elhatároztuk, hogy a szejkefürdői találkozónkon évről évre megemlékezünk valakiről unitárius nagyjaink közül, hogy értéket teremtő életük, alkotásaik lelkesítsenek, és erőforrás legyen a mai nemzedéknek egy jobb és teljesebb élet megélésére. A múlt évben Orbán Balázsra emlékeztünk, akinek a földjén – de sokkal inkább szellemi öröksége talaján – minden évben összegyűlünk. A mostani esztendőt a magyar művelődés, de az egyetemes zenekultúra is Bartók Béla-emlékévként ünnepli. Ebben természetesen az Unitárius Egyház is méltó módon részt vesz, mert a 20. század egyik legnagyobb zeneszerzője a mi unitárius vallásunkat választotta saját hiteként, s gyermekeit is ebben a lelkiségben kívánta felnevelni. Kolozsváron éppen születésnapján, ünnepi istentisztelet és program keretében adóztunk emlékének. Ugyancsak ez az év az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc 50. évfordulója. Októberben Kolozsvárt és Nagyajtán fogunk emlékezni, és a mi unitárius mártírjaink előtt önálló kötettel fogjuk leróni kegyeletünket és elismerésünket.

Ezért most más valakiről szeretnék megemlékezni: az idén van 435. évfordulója János Zsigmond fejedelem halálának. Róla kell megemlékeznünk, nemcsak az unitáriusok kegyeletével, hanem a pártatlan történetírás tárgyilagosságával. Mert János Zsigmond nagyon divatba jött az utóbbi másfél évtizedben, különösen úgy pünkösd táján, minden évben. Úgy beszélnek róla,

> *„Úgy ajánljuk magunkat mindenben, mint Isten szolgái: mint ismeretlenek és jól ismertek, mint halálra váltak, és íme, élők, mint megfenyítettek és meg nem öltek, mint szomorkodók, de mindig örvendezők, mint szegények, de sokakat gazdagítók, mint akiknek nincsen semmijük, és akiké mégis minden." (2Kor 6, 4. 9–10)*

mint az erőszakos hittérítés megtestesítőjéről, a kereszténység nagy ellenségéről. De vajon mindig így vélekedtek az országot alapító fejedelemről?

Borsos Sebestyén, a 16. századi krónikás így emlékezik János Zsigmondra: „Ez istenfélő és tökéletes, igaz keresztény fejedelem volt, kinél drágalátosabb királya nem volt a keresztényeknek, ki az Isten igéjének ilyen tudakozója lett volna. Ez a tanítóknak nemhogy rontója lett volna, de inkább nagy oltalmára volt."

Fotók: Mezei Elemér

Az ezt követő századok történet- és emlékírói nem tudták megbocsátani János Zsigmondnak, hogy unitáriussá lett, s ez rányomta bélyegét életműve és személye értékelésére. De azt az alkotmányos rendet, amelyet ő alapozott meg, nevezetesen a vallás- és lelkiismereti szabadság törvényét és a négy bevett vallás rendszerét, mindenik utóda tiszteletben tartotta, mert ez biztosította Erdély belső békéjét és jólétét. A 18. század azonban olyan változásokat hozott, amelyek a függetlenségét vesztett Erdély politikai és vallási életét a Habsburg birodalmi érdekek érvényesülésének rendelték alá. Az egyenlő jogokon alapuló bevett vallások rendszerét felváltotta egy kedvezményezett, kiváltságjogokat élvező egyház egyeduralma, amelyet legjobban az ellenreformáció térhódítása igazolt, erőszakos templomfoglalások kíséretében. A felvilágosodás hatására végül is a század végére megszületett II. József Türelmi rendelete, amely bizonyos tekintetben helyreállította a vallások egyenlőségének rendszerét, s megkezdődhetett a protestáns egyházak, köztük az unitárius egyház külső megerősödése. Ebben az időszakban született, terjedt el – különböző intenzitással, hol elhalványulva, hol erőteljesebb felhangokkal – az a mítosz, amelyik János Zsigmondot

folytatás a 4. oldalon

Kerti szemlélődés

Nyár derekán, tikkasztó forróságban délutánonként kertem gyümölcsfáinak hűs árnyékába húzódóm, s onnan szemlélem a világot. Egyik kezemben a napi sajtó, másikban ízes őszibarack, mellettem nagy pohár hideg víz. Nem találom különösnek ezt a helyzetet, szinte magától értetődő, hogy így kell lennie. Aztán fellapozom az újságot, s pillanatok alatt átértékelődik minden. Miközben térségünkben holnapra kánikulai forróságot jósolnak, s azt, hogy várva várt eső elmarad, arról is olvasok, hogy a világ másik részében több mint félezer ember életét követelte a legutóbbi szökőár, s több mint 50 ezer embert tett földönfutóvá. Akaratlanul is felmerül bennem a kérdés: vajon vészjósló határhoz közeledünk, mi lesz ennek a vége?

Egy ideje különösen sokat olvashatunk, hallhatunk ökológiai kérdésekről, arról, hogy ki mit gondol a környezeti bajok okáról és megoldási lehetőségeiről. Szakemberek nyilatkoznak, felvilágosítanak, figyelmeztetnek. Ha jobban belegondolunk, ezek a kérdések nem esnek messze mindennapjainktól. Mert globális, az egész világot, az emberiséget és egyre gyorsuló ütemben elvérző földünket érintő problémákról van ugyan szó, de hamar rádöbbenhetünk, hogy mindehhez személyes közünk van – elég, ha csak a közel egy évvel ezelőtti Nyikó-menti árvíz pusztítására gondolunk.

Ami a mi hétköznapjainkban talán csak apró pazarlás, figyelmetlenség, gondatlanság, a természeti környezet „jelentéktelen" mértékű kizsigerelése, az mások, talán még meg nem született nemzedékek életében egyre nehezebb körülményeket, pusztító világot jelent. Egyre több jel mutat arra, hogy a világméretű problémák megoldása vagy legalább enyhítése egyéni életünk, személyes világnézetünk szintjén kezdődhet el. E személyes világnézetnek pedig magában kell hordoznia közösségünk hitét, a teremtett világról alkotott felfogását, s a világért való felelősség vállalását. De mi is ez a felfogás?

A Biblia tanításai közt négy jelentős ökológiai vonatkozású alapelvet találunk: a föld megtartásának elvét, a gyümölcsöztetés elvét, a beteljesítés és a korlátok elvét, valamint a szombat elvét.

A föld megtartásának elve arra vonatkozik, hogy amint a Teremtő megtart és megőriz minket, nekünk is ugyanúgy meg kell őriznünk a teremtett világot. A Biblia első könyvében azt olvassuk, Isten elvárja Ádámtól és leszármazottaitól, hogy szolgálják és megőrizzék a kertet. A megőrzés szó alapjául a héber *shamar* szolgál, ami azt jelenti: szeretni, gondozni, fenntartani és megőrizni. Ezt a szót használja az áron áldás is: „Áldjon meg téged az Úr, és őrizzen meg téged." (4Móz 6,24). Amikor tehát Isten áldását kérjük, hogy őrizzen meg minket, ezzel nem pusztán azt kérjük, hogy egyfajta megóvott, inaktív, érdektelen állapotban tartson meg, hanem azt, hogy teljes életerőnkben, teljes energiánkkal és szépségünkben őrizzen meg. Az a fajta megőrzés, amelyet az áron áldás elmondásakor várunk olyan, amely életünket színező és beteljesítő valamennyi kapcsolatunkat táplálja – a családdal, a házastárssal, a gyermekekkel, a táplálékot adó földdel, a levegővel, a vízzel és a Teremtővel. S ugyanígy a Kert – a teremtett világ – megőrzésével, gondozásával. Amikor megőrizzük a teremtett világot, gondoskodunk arról, hogy a ránk bízott teremtmények megfelelő kapcsolataikkal együtt mind fennmaradjanak. Mert az áron áldás által kért gazdag és teljes megőrzést a Teremtő valamennyi teremtményének és az egész teremtett világnak meg kell kapnia.

A termékenység elve azt jelenti: élvezői lehetünk a teremtett világ gyümölcseinek, de nem tehetjük tönkre annak termékenységét. A világ a Teremtő gyümölcsöző munkáját tükrözi, amelyben megadta a földnek és az életnek mindazt, amire szüksége van. Ahogyan a 104. zsoltár írója fogalmaz: „A forrásokat a völgybe ereszted, hogy folyjanak a hegyek közt. Belőlük iszik a mező minden vadja,

folytatás a 6. oldalon

Lakatos Csilla

Aratási gondolatok

Naptári bejegyzések szerint július és augusztus az aratás hónapjai. Törvényszerűen ekkor lesz a tejviasz-érésből kenyeret, eledelt adó gabona, reménységet tápláló megvalósulás a holnapokra. Egyfajta imádkozás, amikor földszagú kézzel morzsolgatjuk a meghalni és feltámadni kész kalászba rejtett, önmagát mutogató magokat, s közben hisszük: tavaszi fáradságunkat kárpótolta az aratással járó sikerélmény, hiszen a Jézus által megígért termés örökösei vagyunk. Igen, ha ünnepként tiszteljük, az aratást nevezhetnők a reménység ünnepének is, hiszen a Miatyánkban a kenyérre vonatkozó kérés ilyenkor ölt bizonyságot, ilyenkor látjuk és tapasztaljuk, hogy „mindennapivá" válik az élet továbbviteléhez szükséges táplálék. És reménységet tápláló munkálkodás ez, hiszen amikor a gazda szomorú szemmel nézi a korai fagytól vagy jégtől megdézsmált termését, lélek szerint már az új termésért imádkozik, ami még nincs, nem jött el, de jönnie kell, s ezért a hitért hálával gondol a minden aratások Urára. Hiszem, hogy ott kinn, a mezőn a legegyszerűbben és legtisztábban szól a fohász: Istenem, segíts! Uram, légy velem, adj szerencsét állataimhoz, őrizz meg kártól, veszedelemtől, segíts, hogy csűrt építhessek és betakaríthassak. Segíts, hogy a mennyországba jussak.

A határainkon végigszáguldó csapások – mint amilyeneknek tavaly is tanúi voltunk –, azok sem tudták ezt a hitet és imádkozási formát megingatni. Láthattuk a kérdőjeleket a homlokokon, de nem igazán a titkolt könnycseppeket az arcokon. Vajon miért is nem látszottak? Talán azért nem, mert az arcokon levő gondbarázdák a következő évek terméseiért itták be őket. Ezeken a napokon tanultuk meg ismét, már szinte végérvényesen, mit jelent Isten kezében lenni, és milyen jó tudni azt, hogy a legjobb helyen ott vagyunk. Aratás van, és míg az ég és föld el nem múlik, mindig is lesz aratás, hiszen ez isteni ígéret. Szóljon hát a zsoltár az aratások köz- és vasárnapjain! „Tebenned bíztunk eleitől fogva." Imádságunk pedig legyen rövid, de lélekből fakadó: Uram, add, hogy minden embernek legyen kenyere, amit megtörjön, itala, amit megigyék, és barátja, akivel találkozhasson. Így segítsen minket az aratás Istene! Ámen.

Székely Miklós

Szejkefürdő, 2006

A vallásszabadság kihirdetésének 438. évfordulóján hagyományos módon indult a VIII. Egyetemes Unitárius Találkozó Szejkefürdőn: a homoródalmási fúvószenekar, a palástos lelkészi kar, a díszlovasok felvonulása és a zászlóátadás után Kedei Mózes Székelyudvarhely-egyházköri esperes a szervezők nevében köszöntötte az egybegyűlt unitáriusokat.

Miért jöttünk ma ide? – tette fel a (félig szónoki) kérdést Lőrinczi Lajos csehétfalvi lelkész, és egyházi beszédébe belefoglalta a maga válaszát is: mert számunkra,

unitáriusok számára szent ez a hely, mert jó érezni az unitárius közösséget, mert jó keresni és megtalálni azt, ami minket, unitáriusokat összeköt. És nem utolsósorban: mert hív Orbán Balázs szelleme.

Beszédében Lőrinczi hangsúlyozta, hogy olykor vannak miértek, amelyekre nem adhatók egyértelmű válaszok. Ezzel – egyebek között – utalt a tavalyi Nyikó menti árvízre. Mint mondta, egyedi tapasztalat volt számára megélni azt a cselekedetbe öntött szeretetet, amellyel az unitárius összefogás a bajba jutottakon próbált segíteni. Ez a helyzet, a tavalyi Nyikómenti is példa arra, hogy a legreménytelenebb pillanatokban is lehet – és kell! – jövőt építeni.

Dr. Szabó Árpád püspök unitárius nagyjaink közül ez évben János Zsigmond fejedelemre emlékezett. János Zsigmond a templomok mellé a maga adományaiból iskolákat építtetett. Uralkodása idején magyarul folyt az országgyűlés, és megalapozta Erdélyben a nyilvános véleményszabadságot, megelőzve ezzel kora Európáját. A püspök rámutatott arra is, mennyire hamis János Zsigmondról, e rátermett uralkodóról manapság terjesztett „Csíksomlyó-mítosz". Hiszen ma az él a köztudatban, hogy a csíksomlyói búcsút annak emlékére szervezik, hogy a székely „Szentföldön" sikerült megállítani János Zsigmond csapatait – és ezzel az erőszakos unitárius expanziót. Nincs olyan szavahihető dokumentum, amely ezt a tényt igazolhatná – mondta Szabó Árpád. Sőt a fejedelem végrendeletében kifejezetten is szerepel, hogy soha keresztények ellen fegyvert nem fogott.

Ma a párbeszédre van szükség az egyházak között és nem azoknak a jegyeknek, sajátosságoknak a hangsúlyozására, amelyek elválasztanak vagy akár sértők is lehetnek a „másik fél" számára – hangsúlyozta a püspök.

Ezután Rázmány Csaba, a Magyarországi Unitárius Egyház püspöke köszöntötte az ünneplőket. Személyes tapasztalatait osztotta meg a súlyos betegségből gyógyuló ember őszinteségével. Szerinte az ember élete attól függ, milyen hittel próbálja azt megélni. De ahol mélyül a hit, ott erősödik a közösség, az egyház is.

David Keyes amerikai lelkész Kiss Lászlóra, a tragikus körülmények közt elhunyt tordai lelkészre emlékezett. Keyes számára Kiss László a legmagasabb szintű partnerség megtestesítője volt. Az északamerikai unitárusok hisznek mindabban, amiért Kiss Laci is harcolt: az anyanyelven való tanulás jogában, a gyerekeinknek biztosítandó szebb és jobb jövőben, az alapvető emberi jogokban.

Ezután ünnepélyes pillanat következett: öt címeres zászló átadása a helyi közösségek képviselőinek.

Sorbán Enikő homoródalmási kántornő népdallal kezdte az ünnepi műsort. Vörösmarty Mihály és József Attila költeményeit Csécs Márton teológiai hallgató és a sepsiszentgyörgyi Ferencz Boglárka mondta el. Népdalokat énekelt még Aszalós Ilona és Gagyi Attila. A műsor fénypontja a szentgericei Tiboldi tánccsoport fellépése volt. Klarinéthangon szólalt meg a Spirit of Life és a Székely Himnusz Abby Kahn előadásában. Végül Nagy Ferenc nyugalmazott lelkész szavalata következett.

Az ünnepi találkozót ez alkalommal is Orbán Balázs sírjának megkoszorúzása zárta.

Simó Melinda

A szeretet, a baráti kézfogás jegyében jövök már a nyolcadik alkalommal. Az igazi összetartás jele az, hogy mi, akik hatvan éve érettségiztünk a székelykeresztúri Báró Orbán Balázs Unitárius Főgimnáziumban, itt vagyunk, találkozunk évről évre. Évfolyamtársam volt a sepsiszentgyörgyi ny. unitárius lelkész és kórházlelkész, Török Áron is. Örömet jelent, hogy a jelen levő lelkészek nagy részét személyesen is ismerem. Osztálytársakkal, barátokkal találkozni... csodálatos élmény. Míg készülök ezekre a találkozókra, sóvárgás önt el... Várom ezt a napot, hogy együtt örvendezhessünk egymásnak. Erőt ad itt-létünk arra, hogy tovább élhessünk, és még sokszor jöhessünk el.

Jakab Emil ny. jegyző, Székelyudvarhely

Családi ünnepet jelent itt lenni Szejkefürdőn. Nagy örömmel jövünk a találkozóra, hitünk és vallásunk kinyilvánításának jeleként, együtt más felekezetű társainkkal. Régi ismerősként üdvözöljük egymást, elbeszélgetünk a mindennapi gondokról, örömökről. Szeretnénk, ha jövőre még többen lehetnénk itt, s jobb szervezés mellett.

Váncsa Csilla vállalkozó, Sepsikőröspatak

Az, hogy itt vagyunk, lelki megnyugvást, összetartozást fejez ki. Büszkén vállaljuk unitáriusságunkat – kifejezésre juttatva e találkozó által is. Felemelő, hiterősítő minden szó, ami itt elhangzik a szónokok szájából. Hosszasan várt alkalom minden unitárius világtalálkozó: eljönni ide, szeretettel megölelni egymást, egy nagy család részeként jelen lenni, hálát adni Istennek, hogy vagyunk, összetartozunk...

Hetven évesen boldog napokat kívánok mindannyiunknak, idősebbeknek, fiatalabbaknak egyaránt, és kérem a jó Istent, hogy jövőre is találkozhassunk egészségben azokkal is, akik most nem lehettek itt.

Pillinger Lenke ny. könyvelő, Sepsiszentgyörgy

Tisztesség adassék...

folytatás az 1. oldalról

erőszakos, az akkor még létre sem jött (!) unitárius egyház és vallás hittérítőjeként, 1567. pünkösd szombatján, a kereszténység ellen hadsereggel támadó uralkodónak állítja be. Ez a világraszóló győzelem hozta létre aztán a csíksomlyói búcsút, mert a mítosz szerint a hitükért hősiesen küzdőket s az értük imádkozókat maga Szűz Mária segítette. Ebben a szép és lelkesítő történetben csak az a különös, hogy az azt elbeszélő későbbi szerzők egy olyan műre hivatkoznak, amelynek egy katolikus főúr a szerzője, de amelyet soha senki se látott, és azóta sem sikerült megtalálni. Az erdélyi és magyar történetírás az 1780-as évek előtti időben egyáltalán nem tud semmit erről a történetről.

Ez a megszentelt hely és találkozó nem alkalmas arra, hogy részletekbe bocsátkozzunk, ezért most csak egy fontos dolgot szeretnék megemlíteni. János Zsigmond súlyos betegségében, 1567 kora nyarán elkészítette végrendeletét. Július 23-ra Fehérvárra összehívta az országgyűlést, ahol királyi előterjesztésében előadta, hogy betegeskedése az ország sorsáról véggondoskodásra inti. Felszólította rendeket, hogy kerüljék a meghasonlást, szakadást, amely romlásukat vonná maga után.

A végrendelet bevezetőjében hangsúlyozza, hogy „az ő országa a keresztény közösség része, és hogy soha keresztények ellen fegyvert nem fogott, csak kényszerűségből és a szükségtől hajtva védte magát és országát. Minden erejével arra törekedett, hogy előmozdítsa a kereszténység ügyét."

Úgy hiszem, mindenki előtt világos, aki halló füllel és értő szívvel figyelt, hogy a súlyosan beteg és végrendeletét író fiatal uralkodót abban az időben nem a csíki katolikusok megtérítése foglalkoztatta, így nem is vezethetett hadat ellenük. Egyébként végrendelete változatlan maradt, és 1671-ben bekövetkezett halála után az országgyűlésben utóda, a katolikus Báthori István is hitelesítette azt.

Orbán Balázs *A Székelyföld leírása* című munkájában már a 19. század végén megpróbált igazságot szolgáltatni, amikor ezeket írta: „János Zsigmond irányában igazságtalan a történelem, [...] pedig ő oly magas piedesztálján áll a történelemnek, hogy onnan őt semmiféle kenetteljes gyűlölködéssel lerántani nem lehet, mert ő kétségtelenül egyike volt nemcsak Erdély legkiválóbb fejedelmeinek, hanem egyéni tulajdonai s ritka műveltsége által korának uralkodói közül egy fejjel magaslik ki. [...] János Zsigmond mint hadvezér, mint államférfi, mint a nemzeti erő és műveltség fejlesztője, mint az alkotmányos szabadság alapvetője és biztosítója egyaránt nagy volt, s kegyeletes emléket kell hogy keltsen minden igaz magyar szívében, mert e drága adományokat ő nagy erőfeszítéssel és bámulatosan kitartó következetességgel vívta ki, s biztosítá a jövőt. Pedig uralmának korszaka igen nehéz és válságos volt, az egész ország a politikai és vallási átalakulások lázában szenvedett. Hogy a szenvedélyek vulkánja ki nem tört, hogy ez országrész a politikai és vallási háborúk iszonyait kikerülte, hogy itt Szent Bertalan-éjek, szicíliai vecsernyék, eperjesi vérpadok helyett e forrongásból a teljes vallásszabadság mennyei pálmája hajtott ki: azt egyenesen a János Zsigmond nagy uralkodói tulajdonainak írhatjuk javára. Ő a tudománynak, a magyar műveltségnek nemcsak kiváló támogatója, de kultiválója is volt. Ő maga is részt vett az e korban dívott tudományos és hitvitákban, a magyar nyelvet a politikai

> *„Mert nem a félelemnek lelkét adta nekünk az Isten, hanem az erő, a szeretet és a józanság lelkét." (Tim 1,7)*

és vallási élet minden terén ápolta, az országgyűlések magyarul tanácskoztak, magyar törvényeket alkottak. A templomok mellett mindenütt az ő kegyadományaiból táplált iskolák keletkeztek, a teljes sajtószabadságot legelőbb ő honosítá meg nemcsak Erdélyben, hanem Európa minden más országát megelőzte ebben is úgy, mint a vallásszabadság törvénybe iktatásában."

Az elmondottak célja nem az volt, hogy János Zsigmondnak elégtételt szolgáltassunk. Mindezt megtette ő maga, amikor megmentette és századokra életképessé tette a magyar nemzeti királyság eszméjét, s a világon elsőként biztosította a vallás- és lelkiismereti szabadságot, s ezzel önmagát és Erdélyt világtörténelmi jelentőségre emelte.

Ezzel szemben viszont arra szeretnénk felhívni elsősorban a hazai, de a Kárpát-medencei történelmi testvéregyházak figyelmét, hogy amikor a magunk szent dolgait erősíteni vagy elmélyíteni akarjuk, ne úgy tegyük, hogy ezáltal mások történelmi örökségének és hitének értékét lekicsinyítjük, vagy éppen a köztudat előtt kárhoztatjuk. Ez azért is fontos, mert a csíksomlyói búcsú 1989 előtt a magyar nemzeti összetartozás legnagyobb alkalmává nőtte ki magát, amelyen a mi unitárius híveink is rendszeresen részt vettek, hiszen ők is a magyar nemzethez tartozóknak tudták magukat – és joggal. Akkor senki sem emlegette János Zsigmondot, most pedig, amikor nem a kommunista törvények szigora az uralkodó, hanem a demokrácia szabadsága érvényesül, el lehet mindazt felejteni, s olyan eredetmítoszt harsogni világgá minden évben az elektronikus és írott média asszisztenciájával, amely bántja egy törvényesen elismert, ugyanazon jogokkal bíró egyház hitét és önérzetét.

Ha csak a törvény felől közelítenénk a kérdéshez, talán azt is mondhatnánk, hogy mind az alkotmány, mind az általunk együtt kidolgozott kultusz-törvény tiltja a másik egyház hitének, és gyakorlatának a bármiféle megrágalmazását. De úgy hiszem, végre meg kellene értenünk, hogy nem a hitviták korát éljük, amikor egymásnak feszültek nemcsak a vélemények, de az indulatok is. Ma, a 21. század elején a párbeszédre van szükség, amikor a másság megértésén és elfogadásán keresztül azt keressük, ami összeköt, amit közös értékként mindannyian magunkénak vallunk. Fel kell ismernünk, hogy a szabadság a felelősen megélt szeretet drága lehetősége, mert erre hívott el minket Jézus, amikor a tanítványság ismertetőjegyét így határozta meg: „Új parancsolatot adok nektek, hogy szeressétek egymást: ahogyan én szerettelek titeket, ti is úgy szeressétek egymást! Arról fogja megtudni mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szeretitek egymást." (Jn 13,35)

Előrehozott Függetlenségi Nap a baróti unitárius egyházközségben

A baróti unitárius egyházközségnek több mint tizenkét éve tartó testvérgyülekezeti kapcsolata van az amerikai New Jersey állambeli summiti unitárius gyülekezettel. Rendszeres a kapcsolat a két gyülekezet között, nemcsak lelkészi szinten, hanem az egyháztagok között is, hiszen többen látogatták meg már kölcsönösen egymás gyülekezeteit, de annál is többen levelezgetnek a két közösség tagjai közül. Annak ellenére, hogy a summiti közösségnek a tucatnyi esztendő alatt már a negyedik lelkésze van – közülük három is „megjárták magukat" Baróton –, a rendszeres kapcsolatot az is tükrözi, hogy mégsem szakadt meg az állandó erkölcsi és anyagi támogatás, amelyben az óceánon túli gyülekezet részesíti a baróti testvérgyülekezetet.

Az amerikai unitárius testvéreink jelentős összegekkel támogatták az 1995-ben felavatott templomunk építését, az 1997-ben felszentelt harang elkészíttetését, többször besegítettek a lelkészi lakás renoválásába, ösztöndíjakat folyósítottak baróti egyetemistáknak, munkanélküliek és nincstelenek megsegítésére áldoztak, és – többek között – még az istentiszteletek után sorra kerülő kávéórák költségeit is rendszeresen magukra vállalják. Ezúton is köszönjük önzetlen és nagylelkű támogatásaikat.

Június 29-e és július 2-a között az említett summiti gyülekezetből egy kilenctagú küldöttség tisztelte meg látogatásával egyházunkat. A kis csapatot Jean Crichton, a testvéregyházi bizottság elnöke vezette, aki férjével immár másodszor lehetett körünkben. A baróti családoknál elszállásolt amerikai vendégek ittlétük alatt meglátogatták a vargyasi és a felsőrákosi unitárius, a baróti katolikus, illetve az – akkor még szentelés előtt álló – új református templomot, valamint a művelődési házat. Erdővidéki körútjuk során megcsodálták a híres vargyasi fafaragók munkáit is.

Július 1-én a vendégek és vendégfogadók egésznapos egyházközségi programon vettek részt, személyes baráti kapcsolatokat alakítva ki az egyházközség presbitériumának tagjaival, híveivel és a népes gyermeksereggel. Kicsinyeink hangos zsivajjal töltötték meg a templom körüli kertet, ahol jóval több, mint száz résztvevő jelenlétében közösen ünnepelhettük meg az Egyesült Államok „előrehozott" nemzeti ünnepét, a Függetlenség Napját. A kerti ünnepség hangulatát az Erdővidék Néptáncegyüttes színvonalas előadása fokozta, míg az esemény fénypontját annak a 8 kg súlyú, amerikai zászlót megjelenítő tortának a felszolgálása jelentette, amellyel a baróti unitáriusok lepték meg amerikai testvéreiket, akik (a jelenlevő unitárius és más vallású baróti polgárok társaságában) dúsan megrakott asztalok „nyelvén" is megérthették az erdélyi vendégszeretetet.

Tiszteletükre vasárnap kétnyelvű ünnepi istentiszteletre is sor került, amelyen Bálint Róbert, a Kolozs megyei Mészkő lelkésze végezte a szolgálatot. Ezt követően ismét vidám hangulatú kerti fogadásra került sor.

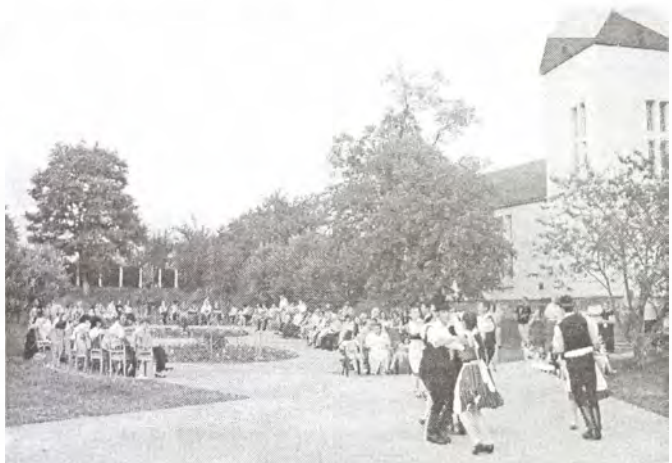

A négy nap nagy élmény volt mind a testvérgyülekezet tagjai, mind a baróti unitáriusok számára. Reményeink és a jelek szerint a testvérkapcsolat a jövőben még elevenebbé válik. Az amerikai gyülekezet meghívására egy hónap múlva Kiss Aranka tiszteletes asszony fogja a summiti egyházközséget meglátogatni.

Beszámolóm végén azt is meg kell említenem, hogy augusztus 4-e és 6-a között újabb, kilenctagú amerikai küldöttség látogatott hozzánk a pittsburghi unitárius közösség képviseletében, ők a baróti anyaegyházközséghez tartozó köpeci leányegyházközség tagjainak voltak a vendégei.

Demeter Zoltán

Néptánc-tábor Aranyosszéken

Július 9-e és 16-a között néptánc-táborozás zajlott Várfalván. A negyedik alkalommal megrendezett eseményen kétszázan vettek részt, Erdélyből, Magyarországról, Belgiumból és az Amerikai Egyesült Államokból. A táborban bárki részt vehetett, korhatár nélkül.

A tábor egyik kezdeményezője az Aranyosszék Alapítvány ügyvezető elnöke, Kolozsi Ernő. A tábor évenkénti lebonyolításában az említett Alapítvány mellett részt vesz a helyi önkormányzat, a helyi unitárius egyházközség, illetve az ifjúsági egylet is.

Kolozsi Ernő szerint az indítás ötletét az adta, hogy megtaláltak egy régi videofelvételt, mely az aranyosszéki táncrendet rögzítette, hanganyag nélkül. Fel akarták eleveníteni a helyi hagyományokat, és később megszerezték a zenéjét is. Elmondása szerint a tábor mára Várfalva legnépszerűbb és kiemelkedő eseményévé vált. A helybeliek is fontosnak tartják, és példás hozzáállásukat bizonyítja, hogy évente szálláshelyet ajánlanak fel, és terményekkel segítik a néptánc-tábor sikeres megszervezését. A tábor visszatérő szakmai irányítója Könczey Csongor, az állandó meghívottak közé tartoznak Suba László fazekasmester Tordáról, a Pásztor házaspár és Albert Szilárd Kolozsvárról (Zurboló néptánc-együttes), illetve a helybeli zenekar. Visszajáró vendégek Várfalva testvértelepüléseinek néptánc-csoportjai.

Idén a táborban két táncrendet tanultak: az aranyosrákosit és a gerendkeresztúrit. A néptánc-oktatás mellett népdal-tanulás és kézműves foglalkozások színesítették a programot, különös tekintettel a fazekasságra. Ez utóbbinak az a magyarázata, hogy Várfalván az 1950-es évekig valóban foglalkoztak e mesterséggel, s a tábor szervezőinek szándéka e hagyomány feleleventése.

Az elmúlt négy évben egyre növekvő sikert könyvelhettek el a szervezők. A néptánc-táborra a szakma is felfigyelt. A szervezők immár természetszerűen folytatják az elkezdett munkát e téren. A várfalvi néptánc-táborra érdemes odafigyelni, hiszen a környék egyetlen ilyen jellegű rendezvénye.

Sándor Krisztina

Kerti szemlélődés

folytatás a 2. oldalról

s oltják szomjukat a vadszamarak. Fölöttük tanyáznak az égi madarak, és az ágak közül hallatják hangjukat. Hajlékaidból megöntözöd a hegyeket, és műveid gyümölcséből táplálod a földet." A 23. zsoltár írója azt énekli meg, amint a Teremtő az emberre is gondot visel: „Füves legelőkön terelget, csendes vizekhez vezet engem. Lelkemet felüdíti..." A Teremtő gyümölcsöző munkájához hasonlóan a miénk által is gyümölcsöt kell hoznia a teremtett világnak. Ahogy Isten gondoskodik a teremtményekről, úgy Isten képmásaként az embereknek is gondoskodniuk kell a világról, a teremtményekről. És ahogy Nóé nem takarékoskodott az idővel, a költségekkel, amikor a teremtményeket a kipusztulás fenyegette, nekünk sem szabad ezt tennünk. Az „özönvizek" – Nóé idejében a vízözön, a mi időnkben az emberek özöne – ellepik a földet, elsodorják a teremtményeket, s ezzel korlátozzák az ő lehetőségeiket arra, hogy megtartsák Isten parancsát: „Szaporodjatok és sokasodjatok!" Így, miközben nekünk, embereknek megadatott, hogy élvezzük a teremtett világot és részesedjünk gyümölcseiben, nem szabad tönkretennünk azt a termékenységet, amelytől a teremtett világ teljessége függ. Ez azt is jelenti, hogy az ember nem élhet a többi teremtmény kárára. Meg kell hallanunk Ezékiel próféta mély értelmű intését: „Nem elég nektek, hogy a legjobb legelőn legeltek? Miért tapossátok össze lábatokkal a többi legelőt? Tiszta vizet isztok. Miért zavarjátok föl lábatokkal, amit ott hagytok?" (34,18)

A beteljesedés és a korlátok elve szerint be kell teljesítenünk a teremtést, de csak saját korlátain belül. A gyümölcsöző és bőségben töltött élet a Biblia szerint nem mérhető pusztán számokkal. A gyarapodási lehetőségek valóra váltása nem egyenlő a bőségben töltött élettel. Mert ha minden élőlény elérhetné szaporodási potenciálja maximumát, az élet ellehetetlenülne a földön. Ezt a Szentírás is felismeri a termékenységről szóló részekben: „Töltsétek be a földet, az eget és a tenger vizeit!" A betöltés itt kétségkívül gazdag, bőséges, virágzó teljességet jelöl, amely a teremtett világot olyan termékenynek látja, hogy az a szó szoros értelmében rajzik az energetikus teremtményektől, köztük az emberektől. E termékenység azonban határok és korlátok közé szorított. A szó, amely a betöltést jelöli ezen a helyen, azt jelenti: „teletölteni" vagy „beteljesíteni". Mindkettő egyfajta végpontot, kapacitást, beteljesedést jelent. Ezért ez az áldás nem korlátlan: ehelyett e szó úgy láttatja az élőlényeket, hogy azok Isten teremtett világra vonatkozó törvényének határain, a fizikai és biológiai határokon belül virágzanak.

Végül *a szombat elve* azt mondja, gondoskodnunk kell a teremtett világ „szombati" nyugalmáról. Az Ószövetség előírja, hogy hét napból egyet meg kell őrizni, mint az emberek és állatok pihenésének napját. Ugyanez a földre is igaz. „Ha rendeleteim szerint jártok, parancsaimat megtartjátok és megteszitek: megadom nektek az esőket a maguk idejében, megtermi a föld a maga termését, és megtelnek a fák gyümölccsel." – szól az Úr ígérete. Jézus az Újszövetségben pedig egyértelműen azt tanítja, hogy a szombat van a földért, s nem fordítva. A szombatévet tehát azért kell megtartani, hogy megóvjuk a földet szüntelen kihasználástól – a pihenés és újrafeltöltődés ideje ez. De ez a „szombat" nem pusztán törvényszerű követelmény, sokkal inkább nevezhető mély értelmű elvnek. És ezért természetesen nem is korlátozódik a mezőgazdaságra, hanem az egész teremtett világra vonatkozik.

A puszta törvényen túl azonban a szombat-törvények megfogalmaznak egy elvet: az időszakonkénti pihenést, amelyet a jó vezetők adnak a rájuk bízottaknak (önmagukat is beleértve), hogy megújulhassanak, helyreálljanak és kiteljesítsék önmagukat. Amikor azon kapjuk magunkat, hogy érveket gyűjtünk a szombati nyugalom megszegésére, s az emberek, a föld, az élőlények pihenése ellenében, az idő és tér kihasználásának olyan útjait keressük, amelyek hamarosan bennünket és más élőlényeket a kemény és félelmetes végső határok felé lódítanak, az ökológiai összeomlás, az éhínség és a kihalás irányába.

A Szentírás szerint tehát a kérdés nem az, hogy a végső határnál vagyunk-e, hanem hogy be tudjuk-e tartani, s valóban betartjuk-e az isteni törvényeket? Képesek vagyunk-e úgy élni, hogy közben ne csökkentsük Isten termékeny áldását? Tiszteletben tudjuk-e tartani a teremtett világot, annak rendszerébe illeszkedőnek tartjuk-e magunkat?

Amikor kertem fáinak hűvös árnyékában békésen hátradőlök székemben, s most újból szemügyre veszem a világot, hirtelen zamatosabbnak érzem az amúgy megszokott barackot, s finomabbnak, hűsebbnek az imént természetesnek tűnő hideg vizet. Ebben a pillanatban nemcsak birtokosa, de felelőse is vagyok e kertnek, mely akár a Paradicsom is lehetne.

Az elfelejtett tündérvilág ébresztése

Firtosi Kaláka 2006

„A Firtos-hegy kebelében ma is tündérek élnek. Aranyoszlopos palotában laknak, s csak éjjel, szép holdvilágban jönnek ki a föld felszínére."

Aki csak olvassa vagy hallja a legendát, annak szíve már e kezdőszavakra is megnyílik a szépre, a jóra, s észrevétlenül máris újra gyermekké lesz, belép egy másik világba. Mert az ember egyik legszebb tulajdonsága, hogy mindig olyan szférába kívánkozik, ahol igazán jól érezheti magát, ahol az evilágitól eltérő, magasabbrendű törvények uralkodnak. Ennek kapcsán elég, ha csak a vallások világából oly ismeretes „Isten országára", a mennyországra vagy a gyermeki lelkek szülőhazájára, Meseországra gondolunk. Mindannyiunknak szüksége van egy ilyen utazásra, ahol a mondák, legendák világában felüdül, új erőre kap megfáradt lelkünk. Elég a sok lehetetlen tépelődésből, a korlátozott lehetőségekből! Olyan helyre, alkalomra vágyunk, ahol nem a pénz, hanem a lélek ad a képzeletnek szárnyakat.

Így léptünk ki mi is Deák Jenő barátommal a valóságos világból a lehetőségek birodalmába, amikor 2005. késő őszén megosztottuk egymással gondolatainkat. Ismerve e vidék, e falvak örömeit, kiváltságait, amelyekben nap mint nap része lehet az itthon lakónak – de közben nem feledve azokat a szerény lehetőségeket sem, amelyek sokszor szabnak határt egy elképzelésnek, vagy éppen gyökerében megfojtják az álmokat – vágyakat, terveket, elképzeléseket cseréltünk.

Jenő a régi kilátó újraépítéséről álmodott, amely talán az egyetlen élményt nyújtó hagyatéka volt az elmúlt rendszernek. Az 1066 m magasba nyúló Firtos-tető, úgy látszik, hadgyakorlati szempontból sem lehetett jelentéktelen, mert az egykor katonákkal építtetett, fenyőfából ácsolt kilátóról tiszta időben hatvannál is több település volt látható! Az ottfelejtett építmény hosszú évtizedeken keresztül nyújtott életre szóló élményt a bátrabbaknak. Volt köztük vakmerő gyermek, akiről otthon nem is sejtették, hol jár, de felmászott rá az a Firtoson pityókaföldjét gondozó földműves is, aki a gyönyörű táj iránt érzett szerelmében kereste néhány perces déli pihenőjét.

Én pedig színes falutáblákról álmodtam. Olyanokról, amelyek megszólalnak a népi motívumok, faragott díszek és a színek nyelvén, és méltóképpen őrzik Firtosváralja nevét. Elbeszélik a szülőházát már régen eladó gyermeknek, hogy itt egyszer olyan édesanyák éltek, akiknek gyermekük volt a szívük helyett, az édesapák pedig nem pénzből, hanem kalákában építették az életet. És hogy itt minden helynek, lankának-dűlőnek neve van, amelyet szájról szájra örököltek a korábbi nemzedékek. Falutáblák, felkiáltó jelek arról, hogy „a nagyvilágon e kívül nincsen számodra hely". Itt élned s halnod kell(ett volna).

Amint megszólalt bennünk a gyermek, úgy érzem, megteltünk minden olyan erővel, megkaptunk minden olyan hatalmat, amellyel tornyot lehet építeni, falut, tájat lehet szépíteni. Minden, ami ezután történt, önmagától működött, mert mind-

végig munkálkodott egy belső erő, amely életben tartotta elképzelésünket. Felvettük a kapcsolatot a magyarországi Ars Topia Alapítvánnyal, amely – mint megtudtuk – olyan tájépítészeket foglalkoztat, akik már hat székelyföldi kalákát szerveztek az évek során. Ötleteinket, kezdeményezésünket örömmel fogadták, és biztosítottak támogatásukról.

Időközben ráéreztünk arra is, hogy a sorsközösségünkből fakadóan nemcsak Firtosváraljának, de Énlakának és Székelypálfavának is szüksége volna egy ilyen lelki felüdülésre, szemléletváltásra.

A tél folyamán négy munkaértekezletet tartottunk a falvak képviselőivel és magyarországi tájépítészekkel, míg végül az új ötletek, javaslatok, észrevételek mentén kialakult egy összefüggő kép. Kiderült, hogy a régi kilátó helyére most nem tudunk újat építeni, de lennebb épülhet egy filagóriás kilátó, és hogy lenn, a falvakban nemcsak falunévtáblákra lenne szükség. Körvonalazódott bennünk, hogy minden falut lássunk „el kell látni" utcanevekkel, amelyek a szájhagyományban elevenen élnek, vagy az idők során éppenséggel feledésbe merültek; templomaink előtt állnia kell egy-egy olyan tájékoztatónak, amely röviden vázolná e szent helyek történetét; minden faluközpontban történeti táblát kellene állítanunk, amely a falu történetét hivatott elbeszélni; e települések nevét őrző táblákat a falu ékévé kelle tenni; a három falunak jó volna egy olyan kilátót építenie a Szelesdombra, amely, ha nem is firtosi magaslatról, mégis élményt nyújt minden nemzedéknek.

Munkánknak jelmondatot választottunk, és felírtuk homlokunkra: „Ébresszük együtt a firtosi tündérvilágot." Ennek szellemében dolgoztunk mindvégig.

Fontosnak tartom megjegyezni, hogy mindhárom faluban akadtak olyan barátok, társak, akik kezdettől fogva hűséges elkötelezettjei voltak az ügynek, és minden munkában becsületesen részt vállaltak. Csak így sikerülhetett összegyűjteni azt a szükséges anyagi hátteret, amely mindvégig biztonságot jelentett nekünk. Felkerestük a közbirtokosságokat, az önkormányzatokat, a faluból elszármazott vállalkozókat és mindazokat a jóindulatú, tehetős embereket, akikről hittük, hogy támogatni fognak.

Június 23-án megérkezett az első csapat, és két-három nap múlva már több mint harminc vendégünk volt a Felvidékről, Németországból és Magyarországról, akiket e három falu magába fogadott.

Mindennapjainkat a tervek, rajzok alapján elvégzett munka töltötte ki. Egy időben négy munkaponton fúrtak, faragtak, festettek, csiszoltak. A helyieknek és főként Kolumbán Gábor főgondnoknak köszönhetően a szükséges nyersanyag mindig időben érkezett, így hát alig maradt valami, amit ne sikerült volna elkészíteni. Esténként a megfáradt és kiéhezett kalákásokat a közös vacsora, a megterített asztal hívta egybe. Ezt követően rövid előadások hangzottak el a táj és helyi kultúra összefüggéseiről, majd a napi élmények mentén éjjeli sötétségbe merülő beszélgetések kezdődtek. Az esték varázslatai közül kiemelem a „székely tüzijátékot", amelynek égbe pattanó szikráinál ismertük meg egymást, Józsi bácsi hegedűjátékát, amikor dalolni kezdett a lelkünk, és fújtuk a népdalt, csárdást és nótát, aztán Szávai tanító bácsi, Drexler Dóra szívhez szóló előadását s Dancs Lajos tiszteletes úr bográcsosát, amelynek nyomán az éhséget kitúrta bennünk a jóllakottság öröme.

A tíz nap gyorsan elszállt, s mint mindig, ahogy lenni szokott, még az utolsó percekben is kalapács csattogott. Július 2-án, vasárnap a gyülekezetek átvették, amit alkottunk. Késő délután a megépült kilátónál avatóünnepséget tartottunk, ahol a három falu népe lelkészeivel együtt mondott hálát a gondviselő Istennek, hogy megvalósult az álmunk. Időközben már a kecskeolló paprikás is készen illatozott, s – a főszakács becsületére legyen szólva – mindenki jóllakott, még az üst alja is kopogott.

Így ért véget a firtosi kaláka július első vasárnapján, Sarlós Boldogasszony napján, és mi is boldogok voltunk, hogy a Firtos lova hátáról ránk mosolygott a Gondviselés.

Solymosi Alpár

Újabb aranylakodalom a kolozsvár-írisztelepi unitárius egyházközségben

Az idén már másodszor lehettünk boldog részvevői aranylakodalomnak egyházközségünkben. Június 25-én emelkedett hangulatú istentisztelet keretében ünnepelhettük Szederjesi József és neje, született Bartha Ida házasságának ötvenedik évfordulóját. Akárcsak a két hónappal ezelőtti jubileumon, nemcsak a család ünnepelt, hanem a bővebb család, egyházközségünk is.

Az istentisztelet alatt a jubiláló házaspár a templom piacán külön székeken kapott helyet. Gyülekezetünk ezzel kívánta jelezni nagyrabecsülését a Szederjesi család iránt mindazért, amit a gyülekezetért tett, és amit számunkra jelentenek. Az istentisztelet keretében sorra kerülő jubileumi szertartás az élet szépségéről tett élő tanúbizonyság volt. Az Isten iránti hála és szeretet érzése kerített hatalmába valamennyiünket. A szertartás után az egyházközség részéről a gondnok atyánkfia verssel köszöntötte a jubiláló házaspárt, és átadta az egyházközség ajándékát. Az ünneplő család tagjai asztalközösséghez hívták a templomi gyülekezetet. Jó volt együtt lenni, az életért és a családi élet áldásaiért Istennek hálát adni, majd ezt követően önfeledt énekléssel egyszerűen együtt lenni és mulatni. Isten adjon a Szederjesi házaspárnak további boldogságot és hosszú életet!

Mezei Csaba

325 éves a homoródújfalvi unitárius egyházközség

A homoródújfalvi unitárius egyházközség önálló története 1681. január 14-én kezdődik, addig az oklándi egyházközséghez tartozott, annak filiájaként. Mivel a faluközösség egyöntetűen unitárius, arra következtethetünk, hogy a lakosság az unitárius vallásra a reformáció korában tért át – akárcsak a szomszédos Okland.

Az elszakadáskor felvett jegyzőkönyv ezeket írja: „Anno 1681 dik 14 Januarii Tempore Visitacionis Tiszteletes Kövendi Mihály úr Udvarhely Széki Unitárius atyafiak Seniora a Tiszteletes Assesor Atyafiakkal jelen lévén H-Újfaluba a Bíró János házából, a teljes falu és az altere parte mindegyik jelen lévén. Proponálá Ts. Esperest úr őkegyelme, hogy a becsületes Újfalvi atyafiak már régtől fogva a bajoskodását az oklándi és újfalvi atyafiaknak mivel azt kivánta Újfalu, hogy őnéki adassék szabadság az oklándiról való elszakadásra Tiszt. Espereś őkegyelme Kövendi Mihály úr kivánságukat proponálva mint az Szt. Konzistorium mint pedig végezetre a Szt. Zsinat előtt meggyűzettetvén tisztelendő Püspök úr N. Solymosi Kontz Boldizsár úr a sokszori búsitástól mint a Szt. Zsinattal együtt [...olvashatatlan] A kandicianist az elszakadást meg engedvén a Tiszteletes Esperes úr őkegyelme az assesor atyafiakkal mire vezette az Újfalvi atyafiakat rendre feljegyeztettvén következnek."

Ezek után következik a pap fizetésének felsorolása a megállapodások szerint. Mai szóval úgy mondanánk: ez Homoródújfalu unitárius egyházközségének „születési bizonyítványa", amelyet ezelőtt 325 évvel állítottak ki.

A neves évforduló tiszteletére az egyházközség falutalálkozót rendezett, hazahívva idegenbe szakadt fiait. Ez már a negyedik falutalálkozó az egyházközség életében. Az első 1993-ban volt, amelynek varázsát épp az „első alkalom" adta. A másodikra 1996-ban, a honfoglalás 1100. évfordulója alkalmával került sor, míg a harmadikat a jelenlegi templom építésének 200. évfordulójának tiszteletére rendeztük.

2006. július 15–16-án tehát a falu újra összehívta szülötteit ünnepelni. Ez alkalommal idelátogattak a kaliforniai testvéregyházközség, Berkeley templomi kórusának tagjai is.

Az ünnepi istentisztelet július 15-én, szombaton de. 11 órától kezdődött. A szószéki szolgálatot magam végeztem, az úrvacsorai beszédet Benedek Mihály homoródkarácsonyfalvi (homoródújfalvi születésű) lelkész mondta. Az énekvezéri munkát Máté Ilonka homoródszentpéteri és Benedek Enikő segesvári énekvezér (mindketten homoródújfalvi születésűek) végezte. Úrvacsoraosztás után Anne Greenwood testvéregyházközségi kapcsolattartó adta át a berkeley-i (Egyesült Államok) unitárius-univerzalista egyházközség üdvözletét, majd Christopher Craethnenn vallásoktató lelkész szólt a testvérgyülekezet nevében az újfalviakhoz. A záróének előtt Bryen Baker kórusvezető vezényletével a testvérgyülekezet 14 fős kórusa énekelt.

A templom előtt a homoródújfalvi gyermekek tartottak előadást a szülőföld szeretetéről. A vers- és énekösszeállítást Gódra Klára nyugalmazott magyar szakos tanárnő tanította be.

Üdvözölte az ünnep alkalmával az egybegyűlteket a Homoródújfaluhoz tartozó Székelyzsombor leányegyházközségének testvérgyülekezete, Redwood City lelkésznője, Julia Older is.

Az istentisztelet után az ünneplők a szeretetotthonban berendezett népművészeti kiállítást, majd a kultúrotthonban kiállított festményeket tekintették meg. A rendezvények után közebéddel vártak a kultúrotthonban az ez idő alatt is szorgosan munkálkodó asszonyok. Este a falutalálkozói bál hangulatkeltő bevezetőjeként a berkeley-i kórus ejtett ámulatba – erre a helyi Nefelejcs Együttes válaszolt székely tánccal.

A vasárnapi szabadtéri mulatság során – bár a kedvezőtlen idő miatt a falu belterületén kellett megtartanunk, visszafogott körülmények közt – a sátorponyva alatt elfogytak a flekkenek és apróhúsok, s a jó hangulat sem dermedt meg a hidegben.

Az amerikai vendégek július 19-én búcsúztak a falutól, feltarisznyálva gazdag élményekkel, amit az azelőtti este a lelkészi lakás udvarán hangulatos tábortűz mellett egymással megosztottunk. A homoródújfalvi egyházközség pedig Istenben bízva, 325 éves „régiséggel" néz a következő, a 326. év teendői felé.

Ilkei Árpád

Tele volt a templom, tele a karzat, tele volt a szívünk-lelkünk. Eljöttek az amerikai testvérek is, és eljöttek Székelyzsombor leányegyházközség képviselői és az amerikai testvéreik is. Ott voltak az idősek és fiatalok egyaránt. Ott volt mindenki, aki csak tehette. A helybéli lelkész prédikál, annak rendje és módja szerint. Történelmi ismertető, adatok, tények... Minden kimondott szava igaz és szép. Egy mondatára nagyon figyelmes leszek. Valahogy így hangzik: ez a falu nem adott nagy embereket, államférfiakat, minisztereket... Tiszta igaz. De ez a kicsi falu – egyházi berkekben is közismert – hét papot adott az utolsó hetven esztendőben (ifj. Végh Mihály, Péter József, Benedek Sándor, Benedek Jakab, Benedek Mihály, Kelemen Levente és Józsa István Lajos). És még sok tanult, diplomás embert adott... de most nem ez a lényeges. Újfalufalu összetartó, hitüket szerető, hozzá ragaszkodó, gerinces, őszinte, becsületes és hűséges embereket adott. Itt nincsenek egymásra irigykedő, haragtartó, önző, törtető emberek. Legalábbis az én szememben nincsenek.

A mozgó úrvacsora-vételkor látom meg igazán: nagyon sokan hazajöttek a más helységekbe „férjhez mentek" közül is. Késztetést érzek azonnal bemenni a papilakra és megnézni a keresztelési anyakönyvben: hány újfalusi születésű leánygyermek volt az utóbbi ötven évben megkeresztelve, és azok közül hányan tértek át házasságuk révén más vallásfelekezetre? Az eredmény – ahogyan rég sejtettem – felemelő, gyönyörködtető. A 75 megkeresztelt újfalusi születésű leány közül csupán két lány tért át a katolikus vallásra.

Benedek Enikő

Áldott nagyszülők

„A legfőbb művészet, tudod, mi? / Derűs szívvel megöregedni! / Tenni vágynál, s tétlen maradni, / igazad van, mégis hallgatni. // Soha nem lenni reményvesztett. / Csendben hordozni a keresztet / [...] / Teljesen ezt a művészetet / megtanulni nehezen lehet. / Ára öregen is sok küzdelem, / hogy a szívünk csendes legyen, / és készek legyünk beismerni: / önmagamban nem vagyok semmi!" – írja Túrmezei Erzsébet.

Az élet haladtát, az idő múltát és benne a nemzedékek váltakozását szinte észre sem vesszük a nagy „rohamban", amitől aztán idős korban már csak *csodákban* veszünk tudomást. Például az unokákat! A csoda nem is egyéb, mint érkezésük, totyogó ügyetlenségük és márismeglett-emberré-válásuk. De jó is, hogy hamar felcseperednek. Hiszen mi is lenne a nagymamákkal unokák nélkül?! Kikre pazarolnák a még bennük levő, évek óta gyülemlő gyöngédséget, szeretetet? Olykor több türelemmel tudnak foglalkozni az unokákkal, mint annak idején a maguk gyermekeivel.

Néha talán „amúgy igazán" pótolni akarják azt is, amit saját gyermekeikkel szemben elmulasztottak. Sok esetben épp az unokákban folytatódik életük, bennük kelnek életre egyes „családi tulajdonságok". És amikor együtt ülnek az unokákkal a képes Biblia mellé? – az unokák kérdései régen szunnyadó érdeklődést is fölszíthatnak bennük, érdemesnek tartják újból belemélyedni. Persze ezek a kapcsolatok sem mindig felhőtlenek. Előállhatnak az unokák „igényes", korszerű kívánsággal, hiszen sok tekintetben jobban értenek a gyorsuló idő, a technika dolgaihoz, mint nagytata. S ekkor már a nagyszülőkön a sor: képesek-e lemondani képzelt csalatkozhatatlanságukról, arról, hogy mindent jobban tudnak; elfogadják-e, hogy az unokák immár mindenkinél okosabbnak tartják magukat? Semmi baj! Elvégre az idős embernek nem kell már bizonyítani. Három éve, medeséri ittlétünk alatt sok tiszteletet és szeretetet kaptunk tőlük, a nagymamáktól, nagyapáktól; és úgy érezzük, megérdemlik, hogy ünnepet szervezzünk számukra. Hiszen ötven éven át áldoztak nemcsak a családjuknak, hanem az egyháznak is. Az ünnep-szervezésben, a gondoskodásban kiváló társunk volt és marad Szombatfalvi József esperes. A szíveket megérintő szavait, jóindulatát sokan valódi áldásként élik meg. De épp ilyen hálásak vagyunk fiataljainknak, ifj. Bálint Imrének, ifj. Ambrus Katalinnak, Solymosi Tündének és ifj. Major Lászlónak, akik (Csekefalváról kerékpározva is) szombatonként két hónapon át tanulták, gyakorolták a nagyszülő-köszöntő ünneplés színi jelenetét.

Nincsenek kincseink, amit a hívek „lába elé szórnatnánk". De lelkünk őszinte érzéseivel, hálájával, imánkkal szeretnénk szolgálni.

Bálint Mária

Unitárius rádióműsorok

Meditáció – az elmélkedés műsora
Kolozsvári Rádió, 909 m és 1593 m középhullámon, valamint a 95,6 MHz-es ultrarövid-hullámon, szerdai napokon, 9.30-kor.
Szerkeszti: Kovács Mária.
szeptember 27.

Rádió-istentisztelet
Kolozsvári Rádió, alkalomszerűen, vasárnapokon, 17.30-kor.
Szerkeszti: Kovács Mária.
szeptember 10., október 15.

Tavaszi virágcsokor
unitárius gyermekműsor havonta kétszer. Szerkesztik: Kovács Mária, Rácz Norbert, Koncz László
Kolozsvári Rádió,
szombaton reggel 9.15–9.30 között
szeptember 2., 16., 30.

Unitárius félóra
a székelyudvarhelyi *Prima Rádióban*, a 87,9 MHz-en, illetve interneten a *www.prima-radio.ro* címen.
Szerkesztik: Csáki Levente, Gál Zoltán és Szabó Előd.
minden vasárnap reggel 8.30-kor.

Gondnokélet Magyarszováton

1934-ben születtem Magyarszováton, népes családban. Hatan voltunk testvérek, négy fiú, két lány. Az iskolát Magyarszováton végeztem, 5 osztályt az unitárius felekezeti iskolában. 14 éves voltam, amikor édesanyám meghalt, attól kezdve édesapánk és nagymama vigyázott ránk. 1950-ben konfirmáltam, azután elhagytam a „gyermekhez illő" dolgokat, komolyabban kellett venni az életet. Húszéves koromban besoroztak katonának. Mielőtt berukkoltam volna, házasságot kötöttem Domokos Eszterrel, aki szintén Magyarszováton született, 1932-ben. A katonaság után hazakerültem, neki kellett fognom – mint a fecskéknek – hajlékot építeni, kinn a tanyán. Isten megáldott két fiúgyermekkel, Jánossal és Jóskával, sőt már egy unokám is van. Gazdálkodásból éltünk, élünk mind a mai napig.

1972-ben beválasztottak a keblitanácsba. Nagy öröm volt számomra, minden ünnep alkalmával fel tudtam keresni azokat, akikkel együtt növekedtem és akikkel egykor játszottunk.

Ahogyan Jézus mutatta meg az élő víz forrását a szamariai asszonynak, úgy hozták hozzánk is az „üdítő forrásvizet" a lelkészeink, énekvezéreink is a zsoltárokon, prédikációkon, buzdításokon keresztül, vasárnapról vasárnapra.

1987-ben, abban a nehéz időben tehát, amikor a lelkészeinket még igencsak szorongatták, a keblitanácsban új kurátort kellett választani. Azt mondottam akkor a tiszteletes úrnak, hogy húzzunk sorsot, ahogyan egykor a tanítványok választottak újabb tizenkettediket Júdás helyére. Úgy is lett. A „sors" pedig engem szemelt ki. Miután a fogadalmat letettem, az esperes úr hozzám intézett szavai szinte belém vésték: „Vigyázzon, *gond*nok úr, a tisztség szép, de *gond*okkal is jár."

folytatás a 10. oldalon

Kiss János

Gondnokélet...

folytatás a 9. oldalról

Való igaz. Már 87-ben köri közgyűlésre készültünk, annak előkészítése is komoly feladatnak bizonyult. 88-ban meg püspöki vizitáció volt nálunk. Majd később, már a 90-es években, szerre jöttek Amerikából, Németországból, Magyarországból, a hazai gyülekezetekből. Alig telt el négy esztendő, a tiszteletes úr kórházba került. Mi fölkerestük a betegágyánál, mert hozzánk tartozott, mi meg őhozzá. 1992. szeptember 4-én temettük.

Emlékezetes volt az a karácsony este, amikor feszülten vártuk, hogy jöjjön valaki ehhez a gyülekezethez is. Sokáig úgy látszott, nem jött senki. Karácsony első napja reggelén Farkas Dénes akkori főszámvevő (ma esperes) tartotta az istentiszteletet, és osztotta ki az úrvacsorát. Az új évben jött Benedek Ágoston, a következő évben pedig kinevezték Balázs Tamást magyarszováti lelkésznek.

Földterületeinket és az erdőt visszakaptuk, javítunk, gondozunk, törekedünk arra, hogy megőrizzük, amit apáink ránk bíztak. Most, húszévi fáradozás után eljött a búcsúzás napja is a gondnoki szolgálattól. Istennek legyen hála érte.

Szeretet-híd

Fényes napra virradtunk július 7-én, amikor újra fogadhattuk az Egyesült Államokbeli Westportból hozzánk látogató testvérgyülekezetünk hét tagját. Kedves vendégeinket gyülekezetünk családjainál szállásoltuk el. A találkozó fénypontját a július 9-i istentisztelet jelentette. Bíró Mihály helyi lelkész prédikációjában összefoglalta és magyarázta, hogy Jézus arra kéri mindenkori tanítványait, hogy az emberek előtt a szeretet legyen az ismertetőjegyük. Ha figyelemmel vizsgáljuk a körülöttünk levő teremtett világot, mindennek van valamilyen sajátos, leginkább rá jellemző ismertetőjegye. Így az embernek is kell hogy legyen valamilyen összetéveszthetetlen lelki-erkölcsi „pecsétje". Sajnos sokakat a gazdagság, a szépség, az értelem, a szellemi képesség, a testi erő alapján „ismerünk meg". Ezek azonban az idő teltével mind elenyésznek. Jézus ezért tanítványai számára ismertetőjegyként a szeretetet ajánlotta, mert látta és átérezte, hogy minden „gyermek" szeretetre vágyik. Amikor azt kérdezték tőle, melyik a legfontosabb törvény, ő a szeretet kettős parancsát jelölte meg – Isten és az embertársak iránt. „Nincs ezeknél nagyobb parancsolat." Pál pedig hozzáteszi: „A szeretet mindent elfedez, mindent hiszen, mindent remél, mindent eltűr. A szeretet soha el nem fogy."

Ez az alkalom remek bizonyítéka lett annak, hogy a westporti testvérgyülekezet nem puszta szóval szereti az alsóboldogfalvi közösséget, hanem tiszta szívből, cselekedettel. Ez a találkozás ünnepet sugárzott, hiszen a megosztott öröm: kettős öröm. A szeretetteljes testvéri találkozás új megerősítése volt annak a lelki hídnak, amely a westporti és alsóboldogfalvi gyülekezetet összekapcsolja. Amerikai vendégeink között Linda Hudson angolul köszöntötte a jelenlevőket, szavait Lőrinczi Ágnes és Bán Endre tolmácsolta. Miután Hudson bemutatta a „küldöttség" tagjait, a vendégek Bartók-éneket adtak elő magyarul, majd több más éneket, immár anyanyelvükön. Bejelentették, hogy továbbra is támogatják anyagilag az unitárius tanulókat, ez alkalommal pedig a gondnoknak is átadtak egy összeget, ezzel is segítséget nyújtva a központi fűtés bevezetéséhez az unitárius papi lakba. De emellett ruhaneművel is megajándékozták a gyülekezet tagjait.

Mivel mostani látogatásuk célja a családi kapcsolatok erősítését is szolgálta, az itt töltött hét nap alatt a faluba élő minden egyes unitárius családot felkerestek, és lefényképeztek, amiből majd albumot szerkesztenek, hogy a westporti gyülekezet minden tagja közelebb kerülhessen az alsóboldogfalviakhoz.

A vendégfogadók közös kirándulást is szerveztek, felkeresték a dévai várat, az „unitárius Golgotát", illetőleg a vajdahunyadi várat, ahol ismertették Hunyadi 550 évvel ezelőtti dicsőséges győzelmét a törökök felett.

Amerikai vendégeinknek nagy segítségükre voltak a fiatal „tolmácsok": Bíró Mihály, Krammer Ágnes, Krammer Lídia és Bíró József.

Gálfalvi Gábor

Aki a betegségben is istenfélő maradt

Átyim Sándor
néhai iklandi gondnok emlékére

Isten titkai közé tartozik, miért engedi szenvedni a Benne bízó, feddhetetlen életet élő, sokak által szeretett és becsült gyermekeit. E kérdést nem tudjuk pusztán emberi értelemmel megválaszolni, hittel kell hogy megközelítsük – és Istenben lelki békességre találunk. Amikor megkérdeztem néhai testvérünket, hogyan tudja elviselni azt, hogy se éjjele, se nappala a testet sanyargató fájdalmaktól, az ő válasza egybecsengett a bibliai Jóbéval: „Ha a jót elfogadtuk Istentől, a rosszat is el kell fogadnunk."

Néhai Átyim Sándor nehéz betegségében is istenfélő maradt. Július 9-én Isten magához szólította. Hat éven át kis egyházközségünk gondnokaként odaadással tevékenykedett, testileg betegen is szervezte 2005-ben az árvízkárosultak javára történő pénzbeni gyűjtést, irányította és személyes példájával átlelkesítette a közmunkát.

A hitvestársi hűség, a testvéri, apai, nagyapai szeretet jegyében élt boldog családi életet.

Július 11-én kísértük utolsó földi útjára és kegyelettel adtuk meg a végtisztességet. Pihenése legyen csendes, emlékét szeretetben megőrizzük.

Pálffy Anna-Mária

Nőszövetségi találkozó Székelykeresztúron

„Márta, Márta sok mindenért aggódsz és nyugtalankodsz, pedig kevésre van szükség, valójában csak egyre. Mária a jó részt választotta, amelyet nem vehetnek el tőle." (Lk 10,41–42)

Lukács evangéliuma jól ismert szavaival köszöntöttem nőtársaimat Székelykeresztúron, a július 7-i köri nőszövetségi közgyűlésünk alkalmából, amelyen a tizenkét egyházközségből érkezett képviselők mellett részt vett Szabó Magdolna főtisztelendő asszony és Asztalos Klára UNOSZ-elnök. Nyitóáhítatunk alapgondolataként azért választottam a fentebb idézett verseket, mert jól kifejezi női szerepköreinket, amelyekért mindenkor hálát kell adnunk Istennek. Azért is, hogy – mint Márta – konyhák gőzös világában teremthetjük meg a holnapok betevőjét, amikor a testért aggódunk, és sokszor arra gondolunk, hogy idegenbe szakadt gyermekünknek van-e meleg étele. De ugyanakkor hálát kell adnunk Istennek az olyan alkalmakért, mint e találkozás, amikor leülhetünk a Mester lábaihoz, és lelkiekben táplálkozhatunk azokra az időkre, mikor nekünk kell biztató, világító lámpásként megállnunk szeretteink mellett.

Unitárius hitelveink szerint Jézus valóságos ember volt. Míg más keresztény felekezetek szerint Jézus gyógyításaival csodát tett, mi azt valljuk, hogy gyógyító tettei nem mondanak ellent a természet törvényeinek, tehát a gyógyítások ténylegesen, fizikailag valós módon megtörténhettek. A legtöbb esetben funkcionális természetű betegségek lehettek, amelyet személyiségének különleges erejével valóban meggyógyíthatott a Mester. A nőszövetségi közgyűlés előtt a résztvevőknek a betegségek típusairól beszéltem, és a módokról, ahogyan Jézus gyógyításai végbemehettek – feltételezéseink szerint. Az előadást követően széleskörű beszélgetés bontakozott ki. Megosztottuk véleményünket, tapasztalatainkat a gyógynövényekről, hatékonyságukról, arról, hogy mikor kell gyűjteni, és hogyan kell használni azokat. Sokan személyes élményeiket mesélték el azzal kapcsolatosan, hogy találkoztak olyan emberekkel, akik gyógyító erővel rendelkeztek, vagy jól gazdálkodtak a rendelkezésükre álló energiával. Mindezekből az egyik résztvevő azt a következtetést vonta le, hogy Jézus ember voltát megerősíti, hogy voltak és lesznek hozzá hasonló, különleges gyógyító erővel rendelkező emberek.

A helyi nőszövetségek munkájának ismertetése mentén „induló" tapasztalataimat – minthogy alig egy éve vagyok lelkész – nagyon sok ötlettel tudtam kiegészíteni, hiszen nagyon sokrétű tevékenységek folynak a nőegyletek keretében. Csak néhányat említek: színjátszás, előadások, kirándulások, műsorok, bálok szervezése és nem utolsósorban segítség a különböző szeretetvendégségek megszervezésében.

Szabó Magdolna és Asztalos Klára értékelte a nőszövetségek tevékenységét. Általánosságban azt mondhatom, hogy meg voltak elégedve a tevékenységekkel. Emellett azonban Asztalos Klára felhívta figyelmünket néhány hiányosságra is, amelyeket a köri nőszövetség működésével kapcsolatosan tapasztalt. Először is sokkal jobb kell hogy legyen a kapcsolat az országos egyettel – ami azt jelenti, hogy a továbbiakban az UNOSZ-rendezvényeken, gyűléseken rendszeresen részt kell vennünk, és minél több alkalommal kell jelentkeznünk nőszövetségi kiadványunkban – és e lap hasábjain is.

UNOSZ

Reméljük, hogy a jövőben hiányosságainkat pótolva elmondhatjuk, hogy helyi és köri szinten is nagyon jól végezzük munkánkat. Én hiszem, hogy ez a találkozó már előrelépést jelent. És hiszem, hogy Máriákként megpihenve a Mester lábainál az „egy fontos dolgot" szívünkbe zárva térünk haza gyülekezeteinkbe, ahol a szívünk, lelkünk, életünk virágba borulásával szolgálhatjuk Istent, embertársainkat, szeretteinket.

Makkai-Ilkei Ildikó

Egri csillagok a Hargitán

Életre szóló élményben volt része a székelyudvarhely-belvárosi unitárius nőszövetség tagjainak július 29-én.

A hagyományos évi kirándulásunkat tervezgettük éppen, amikor arról értesültünk, hogy kirándulásunk napján nagyszabású zenés játék bemutatójára kerül sor a csíksomlyói kegyhelyen. Ettől kezdve úgy terveztük, hogy ezt a programot nem hagyjuk ki, inkább a kirándulásunk menetét igazítjuk hozzá.

Többszöri egyeztetés után és alapos szervezéssel indultunk el Hargita-fürdőre. A szép nyári nap, a friss levegő, a tiszta forrásvíz nagyon jó hangulatra derített mindenkit. Mivel idősek is voltak közöttünk, akik számára a gyaloglás nehezebb volt, messzire nem mehettünk, így ismerkedtünk a fürdőhelységgel, megtapasztaltuk a kénes gázfürdő hatását, felköszöntöttük Péter Erzsébetet születésnapja alkalmából, aki ez alkalommal vendégül látott a nyaralójukban. A helyi településsel is megismerkedtünk, megcsodáltuk a Csipike borvízforrást, gyógynövényeket gyűjtöttünk saját használatra. Sok ismerőssel találkoztunk, akik éppen a helyi mofettát keresték fel, és gyógyulni kívántak, ezirányú tapasztalataikat nagyon szívesen megosztották velünk.

Délutánra érve továbbindultunk Csíksomlyó felé. A szép kegytemplomban megpihentünk, és imádságos lélekkel, mély áhítattal kértük a jó Isten áldását további utunkra. Testben és lélekben megpihenve indultunk neki a gyalogútnak, ahová már érkeztek a távolabbról jövő érdeklődők is. Az előadás kezdetére óriási tömeg gyűlt össze.

A csillagos ég alatt felszerelt színpad, a nagyszerű világítás és a kitűnő hangszerelés olyan élményt biztosított, amit elfeledni nem lehet. Mindenki teljesen beleélte magát a János Zsigmond fejedelem korában lejátszódó eseményekbe, amikor az egri várat védő lelkes és hűséges katonák is az egy Isten segítségét kérik elszánt és kitartó harcukhoz. Késő éjszaka lett, mire hazaérkeztünk, de az átélt élmények elfeledtették a fáradtságot, és hálás szívvel köszöntük meg a szervezők munkáját. Kis közösségünk pedig összetartozásban megerősödve, élményekben gazdagodva tért haza.

Blénessy Jolán

Szeretetszolgálatunk

Nőszövetségeink elsődleges feladatuknak tekintik az emberre való odafigyelést a szeretet jegyében, a rászorultak, az idősek segítését – az asszonyok közösségének összetartásával, az idősek, betegek meglátogatásával, ajándékcsomagok készítésével, az idősek vasárnapjának megtartásával.

A segítőkészség, a szolidaritás érzése azonban túllép a saját közösségek határain. A legnagyobb szabású példa erre 2005 augusztusában, szeptemberében adódott, amikor közeli és távoli nőszövetségek gyűjtést szerveztek, és háztartási felszerelésekkel, ruhaneművel, ágyneművel megrakott szállítmányokkal siettek a Nyikómenti árvízkárosultak megsegítésére.

De nőszövetségeink a lókodi Kiss Rozália Ökumenikus Öregotthon lakóinak ellátásához is évek óta rendszeres, jelentős anyagi segítséget nyújtanak. Az évi konferenciánkon összeállított program szerint minden hónapban legalább egy nőszövetség meglátogatja az otthont.

A látogatást szervezőmunka előzi meg, amelynek során a falusi egyházközségekben terményeket gyűjtenek, a városi nőszövetségek támogatókat keresnek, hogy adományokat gyűjtsenek, szállító járművet szerezzenek. A gépkocsik raktere ilyenkor megtelik élelmiszercsomagokkal: zsákokban vetemény, tartós élelmiszerek, konzervek, zsír, szalonna, befőttek, gyümölcs, tojás, sütemények. Minden küldöttség visz személyre szoló kis édességcsomagot az időseknek. A látogatás megható esemény a vendégek és a ház lakói számára egyaránt. Jut idő beszélgetésre, műsorok kölcsönös bemutatására, közös éneklésre, imára.

Az élmények, benyomások meghatóak, sokszor elgondolkoztatóak az idősek sorsáról. Íme néhány őszinte benyomás:

„Az idősek megfelelő körülmények között élnek. Sajnáljuk azokat, akiknek népes családjuk mellett öregotthonban kell tölteniük öreg napjaikat". „A lókodi öregotthon lakói nagyon örvendtek a csomagoknak és a műsornak. Elégedettek a renddel, a tisztasággal és a sok szeretettel és gondoskodással, amit kapnak." „Régi ismerősökként tértünk vissza most már nyolcadszor Lókodra, és az otthon lakói is így fogadtak minket. A találkozás közvetlen és meleg volt. Mindannyian meghatódtunk, köszöntöttük egymást verssel, énekkel. Nehéz volt az elválás." „Láthatólag jól bánnak az öregekkel. Ahhoz képest, hogy öregotthonban vannak és nem a maguk családjának körében, elég vidámak." „Kovács Sanyi bácsi verssel kedveskedett. Az élményeket nehéz szavakban kifejezni. Isten segítse erőben és türelemben továbbra is a gondozók életét." „A dalárdánk énekszámokat adott elő az otthon lakóinak. Meglepetésünkre ők is szavalatokat és verseket, énekeket adtak elő. Hangulatos két órát töltöttünk el együtt. Kellemes, tiszta a környezetük. Örvendtünk, hogy együtt lehettünk és szerény adományunkkal segíthettünk nekik." „Az öregek nagyon jó ellátásban részesülnek mind anyagi, mind egészségügyi téren, csak a családi szeretet hiányzik. Ezek a látogatások nagyon fontosak számukra, hiszen a hétköznapokat ünneppé varázsoljuk." „Ez volt első alkalommal tett látogatásunk. Egy mondatban csak annyit írhatok: nagyon sajnáljuk, hogy eddig nem zárkózhattunk fel a látogatók sorába. Új, megható, leírhatatlan érzéssel gondolunk vissza június 24-re."

Ez év elejétől a következő helyi nőszövetségek látogattak el adományaikkal Lókodba: Szentábrahám, Homoródszentpéter, Vargyas, Kénos, Korond, Medgyes, Homoródszentpál, Sepsiszentgyörgy, Felsőrákos, Kolozsvár.

Asztalos Klára

Augusztusi emlékképek

Augusztus hava nekünk, unitáriusoknak mindenekelőtt a szejkei találkozót jelenti. Zarándokút ez évről évre sokunk számára, akik a lelki társainkkal való találkozás mellett tiszteletünket tesszük Orbán Balázs síremlékénél. A nagy utazó, útleíró, alapítványtevő élete azt példázza, hogy utazni, világot látni – éppúgy, mint olvasni, művelődni, de akár pusztán élni is – csak úgy érdemes, ha nemcsak önmagunkért, de másokért is tesszük, ha nemcsak mi leszünk igazabbak, jobbak általa, de a kis közösséget is gyarapítjuk, amelybe tartozunk és vele a hazát, amelyik nem a legszebb, nem a legcsodálatosabb, de az egyetlen, a pótolhatatlan, a miénk, s amelybe megérkezni az utazás legnagyobb öröme. Örökségként hagyta ránk fő művét, *A Székelyföld leírását*, amelyet napjainkban is kézikönyvként használhatunk. Méltó helye ez az egyetemes találkozóinknak, mert itt az unitárius Orbán Balázsra is emlékezünk. Barátok, ismerősök egy-egy földrajzi nevet, tájegységet hoznak magukkal. Ilyenkor képzeletem szárnyakra kap, és otthonaikba szeretném követni mindannyiukat, hogy lássak, halljak, élményekben gazdagodjak.

2005 augusztusában néhány napra Debrecenbe és Miskolcra utaztam baráti és rokoni látogatásra. Debrecenben a Déri Múzeumból kilépve nyári felhőszakadásban, alföldi viharban találtuk magunkat. Az eső elől egy antikváriumban kerestünk menedéket. És a könyvek világában az erdélyi Bikafalvát emlegettük... Ki gondolta volna, hogy az emlékidéző társalgás hátterében golgotai megpróbáltatások órái zúdultak erre a Nagy-Küküllő menti falura. Ezt én is csak az esti órákban tudtam meg, amikor Miskolcon ért utól a férjem telefonhívása, és aggódó hangon közölte, hogy árvíz van Székelyudvarhely vidékén. Aggasztó a helyzet – így jöttek a tudósítások a tévében, újságokban –, a Nyikó csodálatos völgye siralomvölggyé változott – olvasom az elkeserítő sorokat. Farkaslaka is az árvíz sújtotta települések közé tartozik. Nehéz helyzetbe kerültek Tamási Áron székelyei, akik „hőségben, zivatarban, jó és rossz időben örökké kezükben tartják a munkát, és félelmetes hittel termésre kényszerítik a sovány földet".

Igyekeztem haza. Az autobusz ablakából kihalt vidéknek tűnt az árvíz sújtotta völgy – Szejkefürdő –, ahol az augusztusi istentisztelet mindig az életben maradás fő lehetőségeire mutat rá és megtartó erőnkre, a hitre. Visszakapja-e régi arcát a Szejke? Reméljük, igen.

Szemlér Ferenc verssoraival fogad Székelyudvarhely: „Az átlátszatlan víz alatt / titkok ág-boga nőtt, / beleakadt a gondolat / s fenékre vonta az időt."

Szülőfalum, Szentábrahám felé tartva végigautóztam a Nyikó mentén, és visszafelé a Nagy-Küküllő völgyén. Könnyekre fakasztó volt, amit ott láttam. Éreztem, mennyire kell ide az együttérzés, a fizikai és az anyagi segítség. A próbatételek napjai következtek, mert „az Isten meglátogatott minket" – mondogatták sokan, sok helyen. És kellett a bölcsesség a kis és nagy túlélésekhez, hogy az ember ne elkeseredve, hanem önbizalmában megerősödve és reménykedve vághasson bele a következő túlélésbe. Kellett a képesség, hogy az élet kellemetlen, bosszantó jelenségeit humorral teli filozófiával szemléljék. Kellett a sok áldozatos és fáradságos munkálkodás. Munkába öltöztek és csákányt, lapátot fogtak a lelkészek, de maga a püspök is az esperes mellett, imára hívott a harangszó, balzsamként hatott a prédikáció, a remény pedig el nem hagy, mert nagy bajomban mindig csak azt mondtam: „Isten kezében vagyunk, / és ott vagyunk a legjobb helyen." (Bartalis János)

Péter Irma

ifjúsági oldal

A nagy kérdés

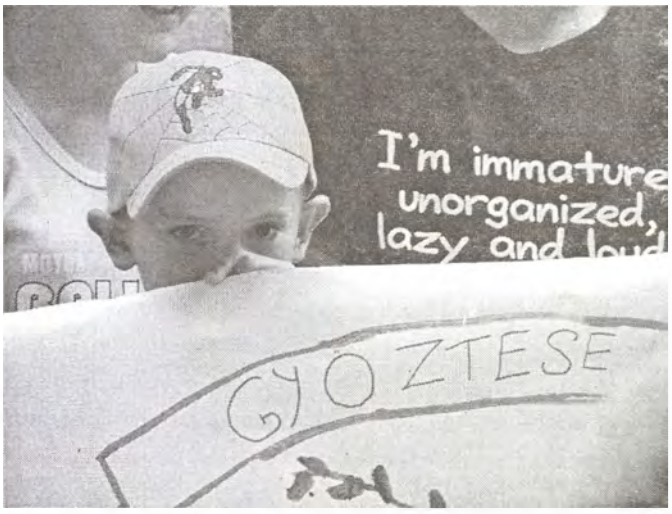

Az emberiség története összefonódik Isten keresésének és dicsőítésének történetével. És ha jobban odafigyelünk, személyes életünk fordulópontjain mi magunk is előbb-utóbb eljutunk az istenkeresés olykor kusza és látszólag sehova sem vezető ösvényeire. De hogy miért választottuk az idei unitárius ifjúsági és gyermektáboraink témájául éppen a legnagyobb kérdést, azt talán egyikünk sem tudná igazán megmondani. Biztosan nem azért, mert a témát könnyen „kidolgozhatónak" vagy az előző évek témáihoz hasonlóan gyakorlatiasnak találtuk volna. Sokkal inkább azért, mert ez volt az, amit *mindenek előtt* fontosnak, vallásunk és életünk alapjának tartunk.

Táborainkban tehát egy-egy héten át, együtt kerestük Istent. Persze jól megtervezett útvonalon haladtunk. Kerestük Istent a Bibliában, a teremtett világban (külön kitérve a környezetvédelem fontosságára), közösségeinkben (nagy hangsúlyt fektetve az erkölcsre) és végül az egyénben, azaz önmagunkban. Az elméleti megalapozást igyekeztünk minden nap hozzá illő gyakorlati tevékenységekkel kiegészíteni: Édenkertet készítettünk só-lisztgyurmából, kirándultunk és szemetet gyűjtöttünk, bizalom- és önbizalom-játékokat játszottunk. Amellett, hogy a táborozók egy hét alatt igazi, összetartó csapattá alakulhattak, kaptak néhány percnyi csendes egyedüllétet is a helyi templomban vagy egy másik, sajátosan erre a célra kialakított helyiségben.

Nehéz erről a néhány hétről elfogulatlanul beszélni. Azt hiszem, idén ismét csoda történt. Néhány lelkes fiatal feláldozta – amúgy is zsúfolt – vakációja egy vagy két hetét, hogy örömöt szerezzen és gazdagítsa azok életét, akik idén (is) az unitárius gyermektábor mellett döntöttek. Két hét alatt, öt különböző helyszínen összesen hat gyermektábor zajlott, körülbelül 240 résztvevővel, 35 táborvezetővel, több tonna élelem és ivóvíz elfogyasztásával. Természetesen nem mulaszthatunk el mindezért köszönetet mondani a minket befogadó közösségeknek: Homoródalmásnak, Székelyderzsnek és Torockónak, ahol egy-egy gyermektábor illetve Várfalvának, ahol a szórványtábor és Lókodnak, ahol az angol nyevű tábor és egy gyermektábor zajlott. És köszönet illeti támogatóinkat: az Erdélyi Unitárius Egyházat, a Mobilitást, az Oktatási Minisztériumot, az Illyés Közalapítványt és az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egyletet.

Isten áldása kísérje munkánkat, hogy a befektetett idő és energia ne bizonyuljon fölöslegesnek, s az elvetett magok bőséges termést hozhassanak. Tudjuk, hogy egy heti táborozás önmagában nem elegendő ahhoz, hogy az emberből öntudatos unitárius váljék, de hisszük, hogy a gyülekezeti munkával kiegészülve az élmény maradandó lesz.

Kovács Mária

A lókodi tábor élményei

Amikor megérkeztünk Lókodba, még senkit sem ismertem, de később sok barátot szereztem. Beszélgetéssel és ismerkedő játékokkal kezdtük, majd bemutatták a szobákat. Az első tábori reggelen a Pál Kata Péterre ébredtünk, majd tornáztunk – ezt azután minden nap megtettük, csak vasárnap nem. Megnéztük az unitárius templomot is. Minden nap sokat játszottunk. Ki kellett találnunk egy reklámot, én ezt találtam ki: „A lókodi lókrém ápolja a bőrt és a szőrt, és ki is növeszti a lovakat a bőrből. Szép lószőrös lesz a bőr. Fogyasszák egészséggel!" Utolsó nap buliztunk. Nagyon tetszett a táborozás, kellemes volt az utazás is. Szeretnék jövő évben is eljutni a lókodi táborba – ha Isten is úgy akarja. Köszönöm mindazoknak, akik gondoskodtak rólunk, és a táborvezetőknek. (*Nagy Barna Balázs*)

Egész héten jól éreztük magunkat. Sokat szórakoztunk együtt. És persze a vetélkedők is nagyon jók voltak. Csapatokba gyűlve versenyeztünk egymással.

Mikor viszont eljött a tábor utolsó előtti napja, egy darabig mindenki szomorú volt, hogy itt kell hagyjuk ezt a csodálatos baráti közösséget. De megvigasztalódtunk azzal a tudattal, hogy jövőre újra láthatjuk egymást. Felújítjuk ismét azt a baráti kört, amelyet a szívünk mélyén megtartunk mindörökre. (*Kedei Ágota*)

Mit hoztunk, mit vittünk?

Unitárius ifjúsági és gyermektábor, Torockó, 2006. július 10–16.

Hétfő. Körülbelül 11-kor érkeztem ide az első kocsival. Utána sorra-lassan mindenki megérkezett úgy délután hatig. Kényelmesen elhelyezkednünk, ki-ki a maga helyén. Miután első gyülekezőre kiáltottak, bementünk az iskolába, hogy „ismerkedős játékok" révén barátkozzunk kissé egymással. Megtudtuk hát, ki honnan érkezett, hogy hívják – meg hasonló, rendkívül fontos dolgokat. Később egy olyan játékra került sor, ami arról szólt, hogy valamilyen tárgyban, dologban meg kellett találni Istent. Kerestük nagy elszántan. Aztán vetélkedő következett, lett hat csapat, egyenként hat taggal és egy csapatvezetővel. Hogy kik nyertek, most nem fontos.

Ma sok régi ismerőssel, baráttal találkoztam. Az alvás nagyon rosszul kezdődött, de aztán elcsitultunk, ha már annyira muszáj volt.

Kedd. Mindenki úgy kelt fel, mint egy atombomba. (?) A reggeli tornával nagyon maceráltak minket, ráadásul a Csorgóban meg kell mossuk az arcunkat. Ma a Bibliát tanulmányoztuk, és meg is beszéltük. Persze nem az egészet. Délután megérkeztek a gitárosok. Nagyon örültünk nekik. Minden vetélkedő csapatnak címert kellett választani, illetve csatakiáltást meg himnuszt komponálni. Ez nagyjából zökkenőmentesen ment, de nagy zajjal járt. Az esténk gitárhanggal fejeződött be.

Szerda. Ma a reggeli után áhítat volt. Utána újból összegyűltünk, de most már útra készen. Elindultunk a Székelykő meghódítására. Az út nagyon fárasztó volt arrafelé, ott 2–3 órát üldögéltünk, aztán indulás haza. Sok baleset történt a haza vezető úton, főleg bokaficamodás.

Otthon a rövid öngyógyítások után újrakezdtük a vetélkedőt. Fárasztó volt a nap. Majd beleszakadtunk az alvásba.

Csütörtök. Nagyon fáradtan is keltünk. A torna és az áhítat után kis, illetve nagy csoportokra osztottuk fel egymást, és a közösségről beszélgettünk.

Később egy rossz hírt kaptunk: a gitárosok haza akarnak menni. Nagyon elkeseredtünk, de a gond megoldódott. Míg előkerült egy kocsi, amivel a gitárosok elmehettek (volna), elénekeltünk egy dalt nekik. Nem akartak maradni, de egy pár elérzékenyült lány láttára meggondolták magukat. Délután újból érdekes vetélkedők zajlottak. Szomorú és boldog nap volt, csak a legnagyobb baj, hogy lassan közeledik a táborozás vége.

Péntek. Reggel áhítat után ki-ki önmagáról kellett hogy beszéljen. De persze azt is megtudtuk, hogy mások mit gondolnak rólunk.

A nap sok énekléssel és vetélkedőkkel folyt le, amiben a táborvezetők is részt vettek. Este tábortüzet gyújtottunk. A tábortűz a legszebb dolog minden táborban.

Szombat. Már a nap felkeltével megkezdtük a búcsúzkodást és a sírás-rívást. El kellett válnunk a gitárosoktól. Áhítat után összefoglaltuk mindazt, amit az egész hét alatt tanultunk. Délután az utolsó vetélkedőket játszottuk, amik sokkal nehezebbek voltak, mint az előző napokon. Később a Bogáncs táncosait néztük meg. Este sorra mindenkit becsukott szemmel a templomba vezettek. Ott mindenki elmondta azt, hogy mit hozott, és mit visz magával. Utána a búcsúzkodás következett, ami nagyon siradalmas volt. De a sirás után következett a szórakozás is. A nagy buli után mindenki fáradtan feküdt le.

Amikor idejöttem, magammal hoztam a barátságom, hogy mindenkinek odaadjam, meg a szeretetemet is, amit mindenkivel megoszthatok. Ez a táborozás annyira szép volt, hogy azt hiszem, soha nem szabadul ki a szívemből.

Pap Emőke

Színjátszás és vallásosság

X. ODFIE Színjátszó Találkozó – Vargyas, 2006. augusztus 4–7.

„Boldog születésnapot, kívánjuk, hogy legyen még sok ilyen szép napod..." – énekelte mintegy 450 torok a vargyasi művelődési otthonban, de ezúttal nem egyetlen személynek, hanem egy egész rendezvénynek, mégpedig a színjátszó találkozónak. Mert bizony az idei ilyen jellegű rendezvényünk már nem amolyan gyermekcipőben lépegető kis „mitugrász", hanem tíz éves régiséggel rendelkező, hagyományossá vált, s biztos alapokon álló találkozó.

Tíz év – még kimondani is sok, pedig így van. S ez az alkalom arra ösztönöz, hogy egy kicsit tekintsünk vissza arra a munkára, mely ilyen hosszú idővel ezelőtt indult el, hadd lássuk, fejlődtünk-e valamit az elmúlt időben.

Tíz évvel ezelőtt ez a rendezvény azért született, hogy az egyletező fiataloknak legyen még egy lehetőségük a találkozásra, illetve, hogy érezzék a közösség formáló erejét a játék révén is. A próbák, majd a

tényleges fellépés izgalma olyan erő, mely minden csapatot megerősít. Most, tíz év után, talán be lehet vallani, hogy maga a verseny csupán ürügy. A végső cél az együttlét, a nem szavakkal, hanem egész életmóddal kifejezett vallásosság, a csapatszellem erősítése. S talán írhatja a kedves olvasó a nagy öröm számlájára azt a most már egyre kevesebb az olyan unitárius fiatal, aki ne hallott volna rólunk. A számbeli nagyság persze nem jelent elkötelezettséget is. Kijelentésemet azzal a már nem annyira születésnaphoz illő ténnyel támasztom alá, hogy e tengernyi ember közül csupán kilenc csapat érkezett színdarabbal rendezvényünkre. Ez a szomorú

A színjátszó találkozó második napján Sepsiszentgyörgy, Szentábrahám, Kobátfalva, Alsófelsőszentmihály, Bölön, Fiatfalva, Torockó, Felsőrákos, illetve Várfalva és Sinfalva egyesített csapata állt versenybe. Különböző darabok, különböző felfogással és természetesen különböző tehetséggel játszott előadások, de a közönség nem mutatkozott válogatósnak, legalább bátorításként mindenkinek kijárt a vastaps.

Vasárnapra versenyelőadás már nem maradt, de a gálaműsoron fellépett az ODFIE választmányából és az Unitárius Teológiai Kar hallgatóiból verbuválódott csapat, amely a Fekete Levente nagyajtai lelkész által írt darabot vitte színre. Az eredményhirdetést nagy izgalom előzte meg; a hattagú zsűri döntése nem okozott igazán meglepetést: a sepsiszentgyörgyi ODFIE-színjátszók Csehov-feldolgozását találták a legjobb előadásnak, őket Várfalva–Sinfalva egyesített csapata és Torockó követte, ám valamilyen fantáziadús különdíj nélkül egyetlen csapat sem távozott. Legjobb férfi díjat nem osztottak, ám a nők között Szakács Brenda Leila (Torockó), Fülöp Júlia (Alsófelsőszentmihály) és Kolozsi Orsolya (Várfalva–Sinfalva) teljesítményét is jutalmazták.

(H. L.)

szerénytelenséget, amikor kimondom, ezt a célt el is értük. Bizonyítja ezt maga az idei rendezvény, illetve az a ténylegesen *más világ*, amely évről évre életre kel, valahányszor felgördül vagy szétnyílik a függöny egy-egy művelődési otthon színpadán. A tíz év alatt megváltoztak a résztvevők és a szervezők, hiszen gondoljunk csak arra, hogy az akkori 17 évesek mára bizony már jól benne lépkednek a „fiatal felnőtteknek" nevezett kategóriában, s némileg változott a program is, de egy dolog megmaradt ugyanolyannak, s ez nem más, mint az a ki nem mondható érzés, amikor a sok munka és készülődés után készen áll a csapat, a produkció, s kezdődhet az előadás. Ez, kérem, az élet egyik nagy pillanata: súlya van, s meghatározza az embert.

De ebben a fokozott örömállapotban még tovább megyek: a színjátszó találkozó magának az ODFIE-nek a tükörképe. Aki tisztán szeretné látni az ifjúsági egyletet, elég, ha beletekint ebbe a rendezvénybe, s máris elég hű képet alkothat magának róla. A következőkben nézzük meg ezt a képet, s közben egy kicsit értékeljük is az idei színjátszó találkozót!

Először is jelenleg az ifjúsági egylet nagyobb, mint valaha volt. Bizonyítja ezt a több mint 450 résztvevő is. Erdélyben tény elgondolkoztathat afölött, vajon mennyire élik meg öntudatosan a fiatalok az „egyletes" voltukat – vagy mennyire csak várják *valakiktől*, hogy szórakoztassák őket. A „műélvezők" és „szereplők" közti számbeli aránytalanság igen sajátos képet fest, ami arra ösztönöz, hogy ezúttal is felkérjek minden egyletező csapatot, hogy jövőre készüljön fel színdarabbal, s úgy jöjjön e csúcsrendezvényre, mert csak így érezhetik meg e nagyon sajátos „színfolt" varázsát.

Másfelől az ODFIE nagyon fiatal. Résztvevőink nagyrésze frissen konfirmált vagy alig néhány éve egyletező ifjúból áll. Ez igen örvendetes, s reményt nyújtó tény – hátha a következő nemzedék még sikeresebb lesz az örökös gondok megoldásában!

Végül pedig álljon itt egy, a szakmai jellegű kérdéseket érintő gondolat is. Remélem, senkinek sem okozok meglepetést azzal, hogy kimondom: a fellépő csapatok színvonala között igen nagy különbségeket tapasztalhattunk. Voltak már-már a profi színházak szintjén játszók, de voltak újoncok is. A nagy különbség ellenére viszont fennállt egy közös vonás, amely háttérbe szorított mindenféle szakmaiságot, s ez az a lelkesedés, amely a fellépőkből sugárzott. Az őszinteség, ahogy színdarabjuk érdekében készek egész éjjel fennmaradni és próbálni, nehogy valami ne sikerüljön a nagy napon, már-már lenyűgöző. Ezt a hatalmas munkát a fiatalok nem azért fektetik be, hogy kupát vigyenek haza – hiszen az másodlagos, amolyan „bónusz", a lényeg a játék nyújtotta örömön van, amit semmilyen korondi váza nem tud pótolni.

Összegezve a fentieket: idén, Vargyason, augusztus 4–7. között újra álmodhatott az odasereglett ifjúság egy kicsit őszintébb világot, ahol az álarcok révén tisztulhatunk meg álarcainktól, és ahol minden szebb, mint máshol.

Az ODFIE keretében kialakult egy szervező mag – nagyjából az, amely minden esemény mögött ott áll munkájával, áldozatosságával –, egy kb. 10–15 fős csapat, amelynek tagjai már jóelőre és kialakult gyakorlat szerint „állítják be" a találkozókat: Sándor Krisztina, Szabó László, Bíró Attila, Rácz Norbert, Székely Mónika, Andorkó Attila, Kosztándi Antal, Kovács Mária – a teljesség kívánalmától itt eltekintve. És a zsűriben is vannak „alap-ODFIE-sek", akiknek a meglátásai szakmai szempontból hasznosnak bizonyulnak (Jakab Vilma, Kocsis Tünde). Korábban a szervezők jeles színészeket, érdemes művészeket is meghívtak a zsűribe, a tapasztalat azonban azt mutatta: nem biztos, hogy a „nagy nevek" azzal a szemmel nézik a produkciókat, mint az egyletközeli emberek vannak. Magyarán: akik ismerik az egyes csapatok hátterét, környezetét, *valóságát*, ők éppen azokra a finomságokra tudnak odafigyelni, amik ezeket a csapatokat előre tudják lendíteni. Az idei zsűritagok a következők voltak: Jakab Vilma (Vargyas-Kolozsvár), Simon Tünde (Csíkszereda), Hoffmann Edit (Barót), Kocsis Tünde (Marosvásárhely/Kolozsvár), Tóth Rebeka (Vargyas) és Trinfuj Mihály (Vargyas/Veszprém).

Mára, a lecsengő nyár napjaira ez az „álom" már csak emlék. De éljen bennünk a tudat, hogy jövőre valahol újra lesz színjátszó találkozó, s a játék kezdődhet elölről. Isten segítsen ebben minket!

Rácz Norbert

Lapszámunk szerzői: **Bálint Mária** énekvezér (Medesér), **Benedek Enikő** út- és hídépítő almérnök, tiszteletes asszony (Segesvár), **Blénessy Jolán** óvónő (Székelyudvarhely), **Demeter Zoltán** (Barót), **Gálfalvi Gábor** nyugalmazott iskolaigazgató, tanító (Alsóboldogfalva), **Ilkei Árpád** lelkész (Homoródújfalu), **Kiss János** földműves, ny. gondnok (Magyarszovát), **Kovács Mária** teológus-hallgató (Kolozsvár), **Lakatos Csilla** lelkész (Miskolc), **Makkai-Ilkei Ildikó** gy. segédlelkész (Székelykeresztúr), **Mezei Csaba** lelkész (Kolozsvár), **Pap Emőke** általános iskolás diák, **Pálffy Anna-Mária** lelkész (Ikland-Nagyernye), **Péter Irma** ny. tanárnő (Szentegyháza), **Rácz Norbert** vallástanár, lelki nevelő (Kolozsvár), **Simó Melinda** pszichológus, tiszteletes asszony (Homoródjánosfalva), **Solymosi Alpár** lelkész (Firtosváralja), **Székely Miklós** lelkész (Kövend)

Heinrich Mann gondolata

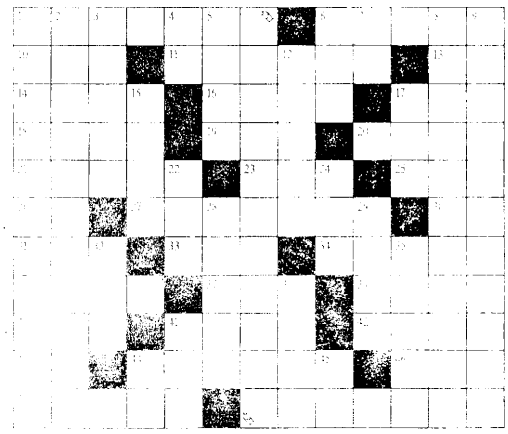

Vízszintes: **1. A német író gondolata.** 6. Állati ..., Robert Merle regénye. 10. Lelkész. 11. Nagyon jó. 13. Mutató szó. 14. Ilyen írás az óir rovásírás. 16. Családnév. 17. Törvényszéki ügy. 18. Nagyobb fadoboz. 19. Ital, argóban. 20. Később. 21. Cinező. 23. ... Kok, holland úszóbajnoknő. 25. Ébred. 26. Keleti táblajáték. 27. Arra a helyre visz. 30. Kegy eleje és vége! 31. Fekete István fecskéje. 33. Állami illeték. 34. Siet. 36. Gomba szára. 37. Tüzet szüntet. 39. Hát persze! 40. Pusztít. 41. Szicíliai tűzhányó. 42. Telefontárs. 43. Szikladarab. 44. Nem adja fel a tiltakozást. 46. Művészi alkotás, meztelen test ábrázolása. 47. Jordánia fővárosa.

Függőleges: 1. Bizonyos hit védelmezésének tana. 2. Reményik Sándor verse. 3. Csökkenő szintű. 4. Személyes névmás. 5. Szobai csecse-becse. 6. Van ilyen szó is, szoba is. 7. Igavonó állat. 8. Salamon királynak tulajdonított versciklus. 9. Royalista. 12. Ódanyújtó. 15. Szado-..., kínzó-önkínzó. 17. Ízeltlábú állat. 22. Arra a helyre. 24. Angyalrang. 28. Matematikában: a meglévő, létező adatok jelzője. 29. Becézett Dénes. 32. Kézzel jelez. 35. Függőzár. 38. Kézben fog. 41. Egy, németül. 44. Macskafarok! 45. Magad.

Kit keressünk?

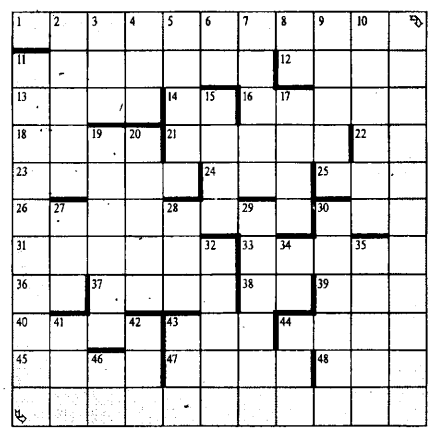

Bemegy egy atyafi a rendőrségre:

– Őrmester úr, a sokadalomban eltűnt az asszony, meg kellene keresni.

– Hát aztán, milyenek voltak az ismérvei? – kérdi a rendőr, az öreg nem érti.

– Hát az mit jelent?

– Az azt, hogy hogy nézett ki. Az enyém például aranyhajú, kemény mellű, vékonylábú, karcsú derekú, gyöngyfogú fiatal nő! – adja meg a magyarázatot a zsaru.

– Á! – érti meg az öreg. – Az enyém csepűhajú, lófogú, kövér, vastag ikszlábú, lógó mellű vénasszony. Tudja mit, őrmester úr? ...!

(A poén folytatása a rejtvényben.)

Vízszintes: **1. A poén első része.** 11. Balzsamozó. 12. Ütővel játszott labdajáték. 13. Női név. 14. Nedv. 16. Kerti gyümölcs. 18. Lusta. 21. Valamit megelőzően. 22. Tova. 23. Okos. 24. Csapadék. 25. Atomtömegegység, röviden. 26. Kenyeret darabol. 30. Vitéz. 31. Az Illés együttes slágere volt. 33. Rizsbor. 36. Éter. 37. Táplál. 38. Előd. 39. Költői napszak. 40. Svejk tábori lelkésze. 43. Maró anyag. 44. Napszak. 45. Füzet, régiesen. 47. Hibásan jegyzetel. 48. Atmoszféra, röviden.

Függőleges: 2. Franciaországi város. 3. Kocsonyás anyag. 4. ... Sumac, a perui csalogány. 5. Régen ez volt a legjobb osztályzat. 6. ... Bencze, Nyírő József regénye. 7. Háromszéki falu, itt esett el Gábor Áron. 8. Ezüst vegyjele. 9. Híres filmbeli görög. 10. Vivátozó. **11. A poén befejezése.** 15. Lét. 17. Tenger szárazföldbe benyúló része. 19. Imád. 20. Töménnyé tesz. 27. Biztonsági szerkezet. 28. Szántóeszköz. 29. A csatornából folyik csapadék esetén. 30. Hirtelen erős hangon megszólal. 32. Ritka női név. 34. Kettős mássalhangzó. 35. ... vág, elfelez. 41. Angyal rang. 42. Lócsemege. 43. Sérülés. 44. Mértékegysége a newton. 46. Kipling óriáskígyója.

A rejtvényeket Forrai Tibor készítette

A rejtvény-megfejtések beküldési határideje: **2006. október 5-e**. Csak azok vehetnek részt a könyvnyeremény-sorsoláson, akik mindkét rejtvény helyes megfejtését eljuttatják szerkesztőségünkbe. A nyertes nevét októberi lapszámunkban közöljük.

Júniusi rejtvényeink megfejtése: *Richard Wagner aforizmája*: „A szó hitelét a hang adja meg." *Szükségtelen*: „...természetes halállal szoktunk meghalni."

Könyvjutalmat nyert **Kadácsi Veronika** kőhalmi olvasónk. Gratulálunk!

Unitárius Közlöny

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőbizottság:
dr. Rezi Elek főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Gyerő Dávid
Kovács István Sándor
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina (Ifjúsági Oldal)

Szedés: **Rezi Éva**
Tördelés: **Ruzsa István**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári
Heltai Gáspár
Unitárius Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927
e-mail:
tamas.jakabffy@unitarius.com

A lapszám megjeleníthető
az Erdélyi Unitárius Egyház
központi honlapján:
www.unitarius.com

Lapterjesztés és adminisztráció:
Szabó Zoltán
A lapok kiszállításával
kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
minden hónap 5-e.

15 napnál régebbi eseményről szóló
olvasói tudósításokat
nem teszünk közzé.
Kéziratokat nem őrzünk meg,
és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket
kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézeteit.

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888–1948/1990. 16. (76.) évf.
9. szám. 2006 szeptember
Ára: 1 lej, előfizetőknek: 0,70 lej

Tudás és helykeresés

Se szeri, se száma azoknak a tulajdonságoknak, amelyeket – olykor igen találó módon – az ember megkülönböztető jegyeként mutattak föl, mindahányszor a többi emberszabású emlősök közül való kiemelkedését akarták meghatározni. Eszerint az embert az egyedüli lénynek mondják, aki gondolkodásra képes (ez talán a legvitatottabb „különbség"), de csak az ember képes, úgymond, érzelmeit megosztani másokkal is, csak az ember képes a gyászra és az elhalt szeretteiről való gondoskodásra, az ember az, akinek múlttudata és jövőképzete van, az ember a kizárólagos tervező teremtmény, az ember az egyedüli letéteményese az erkölcsképzésnek és a kultúrateremtésnek, csak az ember tud belegondolni a fizikai valóságot meghaladó természetfölöttiségbe stb.

Hadd legyen ürügy a piruló fákkal, a szürettel vagy pityókaszedéssel köszöntő október arra, hogy azon is elgondolkozzunk: mennyire megkülönböztető jegye az embernek a tanulásra való tudatos törekvés. Gyerekeink, fiataljaink már túlvannak a szeptember-közepi iskolai viszontlátás első harsány napjain, a pótvizsgázók is rég fellélegeztek vagy beletörődtek a sorsba. De hát nem csak ez, nem csak ilyen a tanulás „képe".

Nagyot változott, sőt most is változik a tanulásra serkentő motiváció. Hiszen a hetvenes-nyolcvanas években minálunk „az életre való felkészülésben" jóval kevésbé játszottak szerepet a tetemes jövedelem-különbségek, mint manapság. Aki teheti, emlékezzék csak vissza, mennyivel kevésbé volt jellemző a szakmák, foglalkozások közötti bérezés olyannyira nagy eltérése, mint a harmadik évezred elején! A kizárólagos piacgazdaság hurrájával kísért „fagyasztói" társadalomban az önálló felnőtt-életre készülő fiatalok sokkal nagyobb arányban sandítanak a hasznosságra, mintsem az őszinte szellemi-érzelmi hajlamokra a pályaválasztásban. A vastagabb boríték kilátása – illetőleg a busásabb pénzfejésé a bankautomaták előtt – lényegesen többet jelent ma, mint ezelőtt akár csak tíz évvel is. Sőt, merészeljük megfogalmazni, az ifjak között talán soha nem látott számban jelentek meg a *parvenük*, akik valamely hivatás hangjának követése vagy az életpálya hiteles megcélzása helyett máris jövedelmet „választanak". Persze vannak szépségflastromok erre is. Mi sem egyszerűbb, mint előkapni az *önmegvalósítás*, a *céltudatosság*, a *sikerorientáltság*, az *ambíció* öntapadós címkéjét, és befödni vele az olykor (ön)ámító döntéseket. Csoda-e vajon, hogy ilyen körülmények között sokkal áhítottabb „földi jó" a szakmai tudásnál a diploma?! Ha jól értesz valamihez, de önképző módon sajátítottad el (vagyis nincs okleveled róla), jószerével semmit se érsz! Annál könnyebben boldogul viszont, aki önéletrajzához pöcsétes papirosokat mellékel, miközben esetleg kínkeservesen és szitkozódva araszolt át nemrég a minősítésekhez szükséges vizsgákon.

Igaz, ne feledjük, a nyolcvanas években is megvolt egy hasonló hullám: a műszaki diplomásoké. Akkor – jól emlékszem rá – az elhelyezkedés „politikai", nem pedig gazdasági kérdésként merült fel. A diplomásokat általában *kihelyezték*, a kényszer-munkahely pedig jóval nagyobb eséllyel lehetett kedvező (illetve ilyen-olyan úton elcserélhető!), ha nem orvos, tanár, színész, biológus stb., hanem mérnök volt az érintett friss-diplomás. Így persze akkor is megvolt az ideologikus kényszer a

pályaválasztásban – és a tanulásban is. A matek- és fizikatanárok eluralták a „prérit". És az élelmesebbje alkalmasint jól meg is szedte magát.

De hát a tanulás több ennél! A tanulást mint önértéket elvileg nem fertőzi meg a kényszeres pályaválasztás, hiszen a tanulás a *tudásért* van. A tudás pedig – minden egyéb híresztelés dacára – továbbra is hatalom. Persze nem *gazdasági*. Hanem erkölcsi. És itt bízvást félretehetjük a célracionális gondolko-

folytatás a 4. oldalon

Jakabffy Tamás

Akarsz-e meggyógyulni?

Egyszer három székely kaszált az erdőszélen. Húzták, fentek, tovább húzták. A kaszák suhogása, a vidám beszélgetés és nevetés felverte az erdő csendjét, és kicsalta vackából az erdei manót. Egy fa ágáról szemlélte a rendek alakulását, s irtón megtetszett neki a három székely. Eléjük huppant hát, és így rikkantott: „Adjon Isten, ami nincs!" „Néked is, manókirály!" felelték azok. „Elhatároztam, hogy teljesítem egy-egy kívánságotokat, ki vele, mit szeretnétek?" „Én hat ökröt" – így az egyik. „Én egy szép házat" – így a másik. „Én pedig azt, hogy egészségem holtig megmaradjon" – így a harmadik. Mert ha egészséges és erős leszek, akkor lesz ökröm és házam, de ha beteg leszek, akkor sem ökör, sem ház nem ér semmit!"

Gondolom, mindannyian egyetértünk a mesebeli bölcs székellyel, s mi is úgy gondoljuk, hogy az egészség Istennek legnagyobb ajándéka az ember számára.

Így gondolta a János-evangélium 5. részéből ismerős jeruzsálemi zsidó is, aki kitartóan, 38 esztendőn keresztül újra meg újra eljárt a Juh-kapu melletti gyógyfürdőhöz, az „öt oszlopcsarnokos" Betheszdához, hogy elsőként lépve annak vizébe, meggyógyuljon. Micsoda kitartás, mekkora türelem, mekkora hit és akarat jellemzi ezt az embert! Újra és újra megpróbálja, bár tudja, milyen kicsi az esélye annak, hogy a sok beteg közül éppen ő, a béna jusson először a forráshoz. Mégis próbálkozik, mert számára ez az egyetlen remény az életre. „Betegek, vakok, sánták, sorvadásosak tömege feküdt ezekben [a medencékben], és várta a víz megmozdulását. Mert az Úr angyala időnként leszállt a medencére, és felkavarta a vizet: aki elsőnek lépett bele a víz felkavarása után, egészséges lett, bármilyen betegségben szenvedett is."

Hite szerint a betegséget Isten rótta rá büntetésül bűnei miatt. Ha úgy látja jónak, ha eleget vezekelt, akkor Isten megbocsát, és meggyógyítja majd.

Lehet, hogy sok orvos próbálkozott vele – sikertelenül. Az biztos, hogy lemondott már minden emberi segítségről. Mert nemcsak, hogy nincs orvos, aki meggyógyítsa, de még olyan sincs az egymással nem törődő emberek között, aki őt beemelje a vízbe. Így emberünk egyedül Istennek a gyógyító erejű vízben megmutatkozó hatalmában bízik.

S ekkor megjelenik Jézus, és azt kérdezi: „Akarsz-e meggyógyulni?" A csalódások, a szenvedések és elhagyattatás keserű tapasztalatai után Jézussal maga előtt újra felcsillan a remény. Segítségkérően panaszolja el, hogy nincs, aki rajta segítsen. S a segítség onnan jön, ahonnan nem várta – egy embertől: Jézustól. „Kelj fel és járj" – mondja ő, s emberünk máris meggyógyult. Megértette, hogy Isten gyógyító ereje számtalan formában jöhet el, akkor, amikor ő jónak látja.

Hányan és hányan vannak közöttünk, akik már évek óta eljárnak életük Betheszda-tavához!? Akik orvostól orvoshoz járnak anélkül, hogy egyetlen lépést tennének a gyógyulás felé? Hányan vagyunk, akik naponta megtapasztaljuk a nemtörődömséget, az egymásra-tekintettel-nem-levést? Hányszor érezzük meg mi is, hogy egyedül vagyunk a bajunkkal, s rajtunk már senki nem segíthet – s ha megtehetné, sem teszi meg?! Senki nem segíthet, tán még az Isten sem, talán... talán csak a halál... És valóban sokan is választják a „megváltó" halált, mintsem a további szenvedést.

Sokszor megbetegszünk. A természet törvénye, hogy semmi sem állandó; ami csak a földön létezik, az mind romlandó, mulandó – így elromolhat, megbetegedhet. De vélhetőleg tévedünk akkor, amikor a betegséget Istenre „fogjuk", s büntetéseként könyveljük el. Jézus tanítása szerint Isten jó, szereti gyermekét, az embert. S vajon melyik jó szülő az, aki – ha gyermeke kenyeret kér tőle – ő követ ad? Melyik kertész az, aki csemetéje betegségét kívánja? Nem, Isten nem akar nekünk rosszat, inkább betegségeinket az emberi felelőtlenség, a helytelen életmód, a nem egészséges élethelyzet, környezet magyarázza.

Mert sokszor erőnk felett vállaljuk a munkát, mérték felett használjuk a dohányt, az alkoholt, az idegnyugtatókat, szennyezzük a környezetet, amely „visszaadja" nekünk ivóvizünkben, az esőben, körforgásban a mérget. Hogy ne is beszéljek olyan dolgokról, mint szülői gondatlanság, az anyaméhben elszenvedett ártalmak, az összeférhetetlenségből adódó betegségek. Ha megbetegszünk, a legkönnyebb Istent hibáztatni.

Aztán elindulunk. Kilincstől kilincsig. És minden rendelő ajtaján ez áll: Akarsz-e meggyógyulni? De ez sokszor csak reklám, s ha bemégy, sok helyen csak nyitott zsebet, de csukott szívet találsz. Ha nincs pénzed, mehetsz, van következő elég! S egyedül maradva ilyenkor érzed meg, hogy nincs embered. Nincs, aki beemeljen a gyógyító vízbe. S boldog vagy, ha találsz egy lelkiismeretes orvost, aki Isten erejét hozzád vezetve meggyógyít.

Ám, ha elmúlt a testi baj, lehet, hogy még mindig nem vagy egészséges. Mert az *egész*-ségben a lélek is benne van. Ha a lélek beteg, beteg lesz a test is, az egész ember is.

Igazából ilyenkor kell magad mellett megérezned Jézust mint biztos, lelkiismeretes orvost. Ilyenkor van szükségünk arra, hogy megértsük, nem vagyunk egyedül. Ha elhagytak mindenek, ha az emberek nem is törődnek velünk, nem értenek meg, akkor is mellettünk van a legnagyobb gyógyító: Isten, s földre küldött lelki orvosa: Jézus. Bízzál benne, bennük, s megérzed a gyógyulásodhoz feléd áramló erőt!

Csak erre a kérdésre kell válaszolnod: akarsz-e meggyógyulni?! Mert ez a legfontosabb, hogy így dönts: akarok, s hogy tényleg akarj. Hogy higgy, bízzál, akarj! És e három: hit, bizalom, akarat megtisztítja a gyógyítás csatornáját Isten és közötted, megteremti a meggyógyulás útját. Főleg akkor, ha őszinte Istenszeretetből és élettiszteletből fakad. Soha nem mondhatunk le magunkról, hanem bíznunk kell a gyógyulásban!

Hiszen számítnak ránk szeretteink.

Isten gyermekei vagyunk, s Istentől kapott életünknek jól meghatározott célja, értelme van, ami valamikor megmutatkozik.

Önmegvalósításunk természetes születéstől természetes halálig tart.

S még valami. Figyeljünk oda egymásra. Mindnyájan Isten orvosai vagyunk, s az élet egy nagy Betheszda-tó, amelynek partján emberek várják, hogy beemeljük az éltető vízbe. Vegyük észre egymást, segítsünk, és soha ne kérkedjünk utána vele! Ahogy Jézus sem tette. Csak elvegyült a tömegben.

Így legyünk egymásnak és magunknak is orvosai!

Lőrinczi Lajos

Rekviem egy „maroknyi székelyért...”

Augusztus 23-a volt, este fél nyolc. A harangok gyászosan felsírtak. A falukép az ismert, megszokott. A csendes, néptelen utcák monotóniáját időnként autó- és traktorzúgás szakította meg. A papilak és templom közti távon két emberrel találkoztam.

A tavalyi áradat pusztító erejével szemben hősiesen helytálló református templomajtóban, a szüntelen harangzúgás közepette álltunk, három „istenszolga”. S miközben a harangok torka ránk hullatta az emlékezés szomorúságát, arról beszélgettünk, hogy a pár perccel azelőtti „esőizelítő”, majd utána a szivárvány bizony a hit nyelvén jól érthető Isten-beszéd volt: jövök, veletek, köztetek, mellettetek vagyok!

A harangcsend beálltakor bent éppen annyian voltak, mint mi kint. A karzaton, az idő ládájának mélyéről előkerült és megtisztított 200 éves „köntös” és a frissen meszelt falak fehér ruhája, rajta a tragédia mementójának foltjával, felkínálta az emlékezés és a jó Atyával való találkozás áldott lehetőségét. Csakhogy nagyon keveseknek – olvastuk ki egymás szomorú tekintetéből.

S mint akik tudják-érzik, hogy „apáink hűlő, drága arcán járunk”, „csak lábujjhegyen, halkan” (Farkas Árpád) – elfoglaltuk helyünket. Imola lelkésznő bekapcsolta a CD-lejátszót. A templomi ürességet betöltötte a bölcső és koporsó közé szorított emberi élet hiteles keresztmetszeteként is hallgatható remekmű, Smetana szimfonikus költeménye, *A folyó* (a *Moldva*). Perceken keresztül ömlött belénk az áhítatos, emlékeztető zene. S miközben az akkordok hol zuhanórepülésben szálltak alá lelkünkkel a pótolhatatlan veszteségek mélyébe, hol a Gondviselés megízlelésének magasába röpítettek, lassan-lassan benépesedett a templom. Ünnepi vagy gyászruhát öltött asszonyok és férfiak, komor és átszellemült arcok ültek szemközt. Merev tekintetek szegeződtek a padlóra és a mennyezetre, sós cseppek koppantak a padokon, könnypatakokat ittak fel zsebkendők.

Aztán egy tekintetbeszéd – a zene lehalkult. Az unitárius lelkész imígyen formálta mondatokká a felgyülemlett emlékezést:

Egy esztendővel ezelőtt, „amikor völgyünkre tört az áradat” (Áprily Lajos), pontosan ebben az órában volt legmagasabb a vízszint. Ahol most a vízállás legfennebb félméteres, ott akkor hirtelen 5 méteresnél is magasabbra ugrott a mérce. Egy esztendővel ezelőtt szelíd kis folyócskánk, a Fehér-Nyikó barátságos arca hirtelen horrorfilmet felülmúló, apokaliptikus szörnyeteggé torzult. Szagos és sötétbarna, halált hozó hullámaival, egy felbőszült fenevad dübörgő vágtájával, idomtalanul megnövekedett testének rémisztő loholásával támadt rá vidékünkre, falunkra, egy „maroknyi székelyre”.

Szép, meghitt családi hajlékokat, igényesen felépített és karbantartott gazdasági épületeket, sarló alá érett gabonatáblákat és sok-sok jószágot pusztított el, vagy sodort menthetetlenül magával az ár.

Egy évvel ezelőtt ijedten hallgattuk a házak és istállók ereszkéinek recsegését, megroppanását. Ez idő tájt élettelen emberi testeket is vitt már víz, és volt úgy, hogy a most közöttünk levő férj és édesapa a széteső ház gerendájába kapaszkodott bele – amely így életmentő lett. Most egy éve egy másik édesapát lánya szeme láttára hirtelen – mint könnyű tollat – felkapott s máris menthetetlenül elnyelt a szörnyű tölcsér, hogy – mint aki megjárta a pusztulás poklainak mélységeit – aztán mégis felbukjon az árból, s a Gondviselés rendelte fűzfába kapaszkodva „életet nyerjen”.

Egy évvel ezelőtt itt, a templom előtti téren már a visszhangja is elnémult egy négy és fél éves kislány segélysikolyának a halálfélelemben. Ezek a percek azok, amikor az áradat kellős közepén az élniakarás konoksága, a hit ereje, a vészből való menekülésnek és mások menekítésének felelősségteljes parancsa, a kockázatok elszánt és bátor vállalása, az áldozathozatal csodákat művelt. Pontosan egy éve annak, hogy abban az örökkévalósággá tágult félórában, a Nyikó folyaménál is szélesebbre kitolódott partján rohanva, görcsbe rándult szívű édesanyákként és édesapákként kerestük eltűntnek hitt gyermekeinket, szeret-

temket. Emlékezzetek vissza azokra az érzésekre, amelyeket átéltetek, távol az otthontól, idegen földön: mi van most otthon, mi lesz drága gyermekeinkkel, jó szüleinkkel, egy élet szorgalmának szerzeményével? – ugye ott, akkor csak ez volt a szívben, a tudat legmélyén is?

Aztán valahogy mégis este lett, koromsötét éjszaka következett. Sűrűn, apró ólomgolyócskák súlyával esett az eső, s a víz apadni kezdett, de még sokáig zajosan „énekelt”, mindegyre elnyomva a segélykiáltók mind elhalóbb hangját. Mi a veszélytelen zónában egymás kezét fogva hazamentünk, hazajöttünk. Itthon összebújtunk. Álom nehezedett az édesapa, a kislány és az előkerült fiú szemére is. De éjjeli két órakor kopogtatás hallatszott. Édesapa ajtót nyitott, vele szemben egy másik édesapa kutató tekintettel, lihegve kérdezte: „Nincs itt Izabell?” A válasz rövid és reményveszejtő volt: nincs. A kérdező sarkon fordult, és mindkét apa számára egyértelművé álltak össze az összekuszálódott gondolatok.

A háztetők és istállók padlásán rekedtek számba vették egymást, némelyeknek talán még álom is jött szemére. És eljött a reggel is, a legszörnyűbb nap, a soha nem látott pusztulás letaglózó látványa. Mint egy kiszenvedett szörny élettelen teste, olyan volt a Nyikó völgye. Gyermeküket kétségbeesett reménytelenséggel kereső szülők és nagyszülők rohangáltak; házuk és gazdasági épületeik romjain – vagy azok helyén – réveteg tekintettel semmibe néző férfiakat és asszonyokat láthattak, akik az együttérzés és a lelki talpraállás segélynyújtásának szándékával érkeztek Siménfalvára. És emlékezzünk itt és most arra is, hogy a tétlen és tétova semmibenézés mégsem tartott tovább egy temetésnyi időnél. Lassan beindult a konok élniakarás gépezete, könnyes szemekkel bár, de feszült izmokkal, imádságos szívvel,

folytatás a 4. oldalon

Szén Sándor

Rekviem...

folytatás a 3. oldalról

egyre több marokban szorult a lapátnyél. Emlékezzünk arról is – mert így van rendjén –, hogy itt napokon át folyt az iszaptalanítás, a romok eltakarítása, az el nem sodort és még hasznavehető javak tisztítása, javítása. A falu érintetlenül maradt részén lakó legtöbb család rokoni vagy baráti kötődések mentén nyújtott egyszerre lelki támaszt és fizikai segítséget a bajban levőknek. Jöttek püspökök – amolyan „lelki erőgépekként" (Szabó László) –, erősíteni lankadt kezeket, roggyant térdeket, segíteni összerakni az összetört hit szilánkjait, lelkészek lapáttal kezükben, ajkukon a biztatás igéivel. Határokon belül és kívül, a tengeren túl soha nem tapasztalt méreteket öltött a szolidaritás. Egy esztendő múltával tehát nemcsak szomorú szívvel, de hálás szívvel is kell emlékeznünk. Mert a jó Istenen kívül nekik is, az együttérzőknek és együttcselekvőknek is köszönhető, hogy ma itt vagyunk, templomba jöhetünk és egymás iránt felelősséget érző, egymáshoz tartozó felebarátokként élhetjük le hátralevő életünket.

Így volt – így írta meg a közel negyven évvel ezelőtt a szomszéd faluban született és Siménfalván is gyermekeskedő költő, talán nem is mint látott-megtapasztalt élményt öntve rímbe, hanem mintegy előrevetítendő egy apokaliptikus jóslatot. Hallgassuk hát a tavaly ilyenkor oly drámaian időszerűvé lett versét: „Ropog a kert, a bokrokat / forgatja már a sárga lé, / mohón a hídlásba harap, / zúdul a csűrkapun elé. / Fölkapja Illés szekerét / sarjústól; s fölpuffadt lovak, / döglött malacok ázalék- / naszádja nő az ár alatt. / Főzőtök-bálnák, paprikák / törik a házat, rengetik, / lemarják jobbágykék falát, / a pince torkig megtelik! / Nézi a székely, könny csurog / bajszára, reszket, úgy kacag: / »Vigyed, uram, a házat is, / vigyed, ami még itt maradt! / Vigyed az asszonyt, kölyköket, /a böjtöket, az éjszakát, / vigyed a gólyafészkeket, / lássunk világot legalább!« / Dühöng az ár, s az ég alól / rongy falvak úsznak mennybe fel. / A bárka késik valahol, / a víz, a víz csak énekel". (Farkas Árpád: *Özönvíz*)

Időközben Smetana Moldvája az egyre csendesebb akkordok révén beletorkollott Mozart *Requiem*ének dallamfolyamába. Úgy a felénél, Bibliával a kezében Katinka tiszteletes asszony az úrasztalához ment. A zene ismét elhalkult, hogy ezúttal bibliai szövegek tegyék az emlékezőkkel ugyanazt, mint kevéssel korábban a smetanai remekmű. Azt a mérhetetlenül *nagy szenvedést, amit a halálközelség rémülete, a családtagok* hollétének rejtélye, az ott és akkor uralkodó, apokaliptikus állapot a lelkekből kiváltott, semmi nem tudta volna drámaiabban érzékeltetni, mint Márk evangéliumának 15,33–34 versei: „Mikor pedig hat óra lőn, sötétség támada az egész földön, kilenc óráig. És kilenc órakor fennszóval kiálta Jézus, mondván: Elói, Elói! Lamma Sabaktani?!, ami megmagyarázva annyi, mint: Én Istenem, én Istenem! Miért hagyál el engemet?!"

S a pótolható, de legfőképpen a pótolhatatlan veszteségeire emlékező ember, aki „mint Jónás a Halban / leszállt a kínoknak eleven / süket és forró sötétjébe" (Babits Mihály: *Jónás imája*), a hit Jákób-létráján lassan elindult a megnyugvás felszíne felé, egy másik, jó érzékkel kiválasztott bibliai szöveg „grádicsain", versről versre lépegetve, az 1Móz 9,9-től el egészen a 17. versig. Isten jelenlétének lélek általi megtapasztalását igazolta a teljes csend s a felszáradó könnyek mögül megcsillanó, kisimult emberi arcok fénye, ami az ApCsel 2,1–2 felolvasásakor világlott fel.

S miközben a bibliai szövegek gondolatsorai tökéletesen illeszkedtek egymásba, a templomajtóban egy asszony ölében szipogva feltűnt a két és fél éves Anna, merthogy otthon „anyaszomja" támadt. Majd az ismeretlen karok közül átszállt a számára ismerős Gruer Irénke néni ölébe, aki – hogy a templomi emlékező áhítat ne törjön meg – elhagyta vele Isten házát. S hogy a kinti sötétben kicsi Anna teljes biztonságban lehessen, Imola tiszteletes asszony utánuk sietett. Az úrasztala mellett a bibliás szöveg véget ért, Anya becsukta és letette a Szentírást. Ki sem lépett még a templomból, s karjait már gyermeke irányába nyújtva valósággal repült felé. A templompadokban mindenki felállt. Halk, csendes egymásutánban hagyták el a lélek otthonát. Utolsóként magam is kiléptem. A kegyelettel emlékezők hazafelé vették útjukat.

Az ajtóban hárman ismét magunkra maradtunk. Szemünk rászegeződött Márta asszonyra, aki ölében a most már nyugodt Annával csendesen lépdelt hazafelé. Egyikünk sem mondott semmit, de mindhárman tudtuk: ezekben a percekben a Gondviselés különös ajándékkal jutalmazta meg mély gyászát, sokszori sírását. Mert ölében a kislánnyal e rövid távon és idő alatt realitásként élhette meg sokszori vágyálmát: történetesen azt, ahogyan a hullámsírból kiemeli, s keblére szorítva menti a drága életet, az Izabellét. A székelykapu becsukódott mögöttük. Katinka hazalépett gyertyákért, de vissza már nem jött. Imola és én még pár szót váltottunk, de „virrasztani" más senki sem

Tudás és helykeresés

folytatás az 1. oldalról

dást, annak minden görcsével együtt. A tudásnak mint olyannak ugyanis nincs „célja". A tudás hovatovább olyan kiváltság, amelynek megszerzése *csupán* őszinte vágyon, tudatosságon és sok munkán múlik.

Az a tudás, amely igazán hatalom, kívülről bevitt információkból *odabent* csírázik, mert az érdeklődés, a szellemi fogékonyság, az olthatatlan kíváncsiság fermentumai segítik a bontakozáshoz. A Tudás a dolgok helyének megtalálásához vezet el, vagyis a világkép formálódásának talaja. Ez esetben viszont a tanuláson nem pusztán egy szak vagy szakma egyre bővülő ismereteinek betakarítását kell értenünk, hanem a világra való megnyílást, személyes és személyközi terek belakását is, el*sajátí*tást, sajáttá-tevést, szellemi lehetőségeink birtokbavételét.

És ha e ponton az következik, hogy az igazi tanulás a fizikai világon túlnyúló folyamat *is*, akkor rögtön a metafizikára, a természetfölöttiségre, végső soron Istenre utalhatunk. Az a tudás, amelyet ez a személyes Isten kínál – bár nem jár oklevéllel –, más *elhelyezkedést* tesz lehetővé számunkra. Erről szólnak a vallások, ezt (is) keresi az ember, mióta világ a világ.

Az embernek így az egyik megkülönböztető jegye az is, hogy Istene van.

tartott a templom felé. Aztán egy fehér autó állt meg, Simó tanárnő szállt ki belőle, aki Udvarhelyről jövet betért, hogy honorálja barátnője meghívását. Visszaléptünk a templomba, a tanárnő ujjai alatt „dörgő fenséggel búgott [...] a kálvinista templom orgonája." (Áprily Lajos: *Tavasz a Házsongárdi temetőben*). A rövid orgonajáték után hazafelé indultunk.

Otthon a megszokott estéli „filmkockák". S miként oly sokszor, most is jó volt átélni: „Együtt lenni. / Családban lenni a legjobb / A legeslegjobb a világon! (Kányádi Sándor) Dióhéjban elmondtam, ami a templomban történt. Aztán a gyermekek aludni tértek. Kettesben feleségemmel, mi is „átlapoztuk" a tavalyi szörnyűség jeleneteit. Most is elsírattuk Izabellt, aki a borzalom előtt két nappal a papkertben még Zsófival és Sándorral játszott. És felidéztük azt a 8–10 napot, amikor a lelkészi lakás és udvar a segélyszállítmányok fogadásának és szétosztásának központjává lett, amikor késő éjszakákba torkolló napokon át ismerősek és ismeretlenek, hazaiak és külföldiek, magyarok és nem-magyarok egymásnak adták a kilincset. És elmondtunk egy „hála Istennek"-et, hogy annyi nyugtalanság és állandósuló stressz ellenére – az Ő jóvoltából – épen-egészségesen, pontosan két hónap után, október 23-án megszülethetett András fiunk. Így ért véget a szomorú, de a lelkiismeretet mégis megnyugtató emlékezés napja.

Hogy is zárulhatna méltóbban ez a gondolatsor, mint a hála és köszönet hangján! Szálljon hát mindannyiunk szívéből buzgó hálaérzés a jó Istenhez, minden tőle kapott segedelemért, atyai oltalomért. Illesse köszönet, hála és tisztelet mindazokat, akik jó lelkiismerettel siettek a szükségben levők megsegítésére. Magánszemélyek és intézmények, egyházközségek és alapítványok, egyesületek és civil szervezetek, itthoniak és anyaországbeliek, európaiak és tengerentúliak e szent cél érdekében időt és erőt, betevő falatot és pénzt, téglát és ruhát, gabonát és bátorítást hoztak vagy küldtek. Köszönet azoknak, akik a veszélytelen zónában ugyan „megúszták szárazon", de nyakig mentek iszapba, s napokon keresztül a segélynyújtás munkájában szívósan „állták a sarat". Gyakorlatilag beköltöztek a papilakra. Igen, öntudatos székely unitárius mivoltukat ekként igazolta akkor Demeter Ödön gondnok, Bálint Sanyi, Sipos Laci, Laczó papnövendék fiával együtt. Hálásan gondolok azokra, akikkel a szenvedők érdekében harmonikusan együtt tudtunk működni, akikkel a gondolkodás és a cselekvés „egy húron pendült." A helyzet sokszor alakult úgy, hogy a Kobátfalván székelő Segélyező Bizottság vezetőivel, Szombatfalvi József esperessel és Szabó László egyházi közügyigazgatóval, Péter Zoltán polgármesterrel, Pál Ferenc iskolaigazgatóval le kellett ülni és megbeszélni a következő napok stratégiáját. És illesse elismerés, tisztelet és hála a „gátakon" küzdőket, akiket telibe talált az ár, akik a saját és szomszédjuk életének és javainak mentéséért harcba szálltak a megvadult vizekkel.

Akkor így volt! És imádkozzunk Istenhez, hogy soha többé ne legyen így.

Nyikómenti munkatáborok 2006 nyarán

Az idén júliusban a Nyikómenti újjáépítési munkálatokban önkéntesen részt vett két Egyesült Államok-beli csoport és egy magyarországi cserkészcsapat néhány tagja, de más önkéntesek is bekapcsolódtak. A tengerentúli csoportok egyes erdélyi unitárius egyházközségek testvérgyülekezeteiből jöttek segíteni, a Testvér-egyházközségi Kapcsolatok Tanácsának (Unitarian Universalist Partner Church Council) szervezésében. A tavalyi árvízkárok enyhítése céljából egyesült államokbeli hittestvéreink fejedelmi mértékű adományokat gyűjtöttek össze, az idén pedig tizenöten azt vállalták, hogy saját költségükön eljönnek kétkezi munkával is segíteni a bajba jutottakon, illetve az újjáépítési tervek megvalósításában. Így érkezett meg az első csoport július 9-én Sóskútra (itt voltak elszállásolva). Innen mentek minden reggel Kobátfalvára, ahol az egyik fontos terv a Bodolló

patakra tervezett gát megépítése volt. Ez a gát a falutól mintegy 2 km-re épül, hogy a Bodolló patak vízgyűjtő területén felfogja a vizet. A másik központi „munkaterület" a falu központjában levő óvoda és művelődési otthon júliusra tervezett korszerűsítési, illetve felújítási munkálatainak elvégzése volt.

Az első csoport (júl. 9–15. között volt itt) főleg a művelődési otthonnál tevékenykedett, míg a második csoport (júl. 16–23. között) a gát építésén munkálkodott többet. A kobátfalvi központú Árvízi Segélyező Bizottság felkérésére Pitó Attila és jómagam voltunk, akik tolmácskodtunk és próbáltuk megszervezni az önkéntesek munkáját. Az első csoporthoz csatlakozott két magyarországi önkéntes: Markella Krisztián és Abonyi György. Ők tavaly ősszel is segítettek Kobátfalván az újjáépítésben. A második csoporthoz egy négy főből álló siklósi cserkészcsapat is csatlakozott – Tóth János vezetésével.

Úgy érzem, hogy nemcsak tavaly, az árvíz után, hanem az idén is segítséget tudtunk nyújtani. Igaz, idén inkább a közösségért, a térség fejlesztéséért dolgoz(t)unk. Tengerentúli és magyarországi önkéntes barátainknak ezúton is köszönetünket nyilvánítjuk.

Andorkó Attila

Fábián Kornélia: Tenger minden

Döbbenet és elismerés – ez a két érzés kerítheti leginkább hatalmába Fábián Kornélia (interjú)könyvének olvasóját. Egy évvel a Nyikó, a Szejke, a Bosnyák és a Sükő áradása után egyfelől az emlékezés tisztulása, a tényszerű értékelés és a számvetés, másfelől azonban a még mindig eleven sebek, a múlni nem akaró hiányérzések nyomják rá bélyegüket e kötet elbeszélőinek gondolataira. Bár az udvarhelyszéki tragédia óta eltelt év szükséges és elégséges idő volt arra, hogy a „történet" (az áradás, a mentés, a károk felmérése, a segélyezés és újjáépítés) legfontosabb vonásait objektíven is értékelni tudjuk, e kötet mégis 2005. augusztus 23-ára összpontosít. Ezzel pedig jóformán szóba se kerül, hogy a *Tenger minden* a székelyföldi és nemzetközi szolidaritás „sikertörténetének" propagandaanyaga legyen. Szó esik persze az összefogásról is. A számszerűségek és a szinte bravúros szervezés tanúságtételei minden kétséget kizáróan meggyőznek, hogy az együttérzésről és együttcselekvésről szóló hírek nem túloztak.

Mégis: e könyvben a tragédia dominál. Kadicsfalvi, udvarhelyi, székelyszentléleki, farkaslaki, malomfalvi, kobátfalvi, siménfalvi, bikafalvi, hodgyai, székelydobói közemberek, földmívelők és gazdálkodók beszélnek elsodort családtagokról, őrületig fokozódó kétségbeesésről, éveket öregítő bizonytalanságról, akkor-még-meg-nem-értett búcsúmozdulatokról. A víz harsogása és a megvadult harangszó mintha még most is meg-megkísértené ezeknek az embereknek az álmát. És a rengeteg veszteségben mennyi megtérés! „Nehezen fogadtam el, hogy amim volt, az tönkrement, de ma már annak örvendek, hogy megvan a családom, megvan a szeretet köztünk, s ez a legfontosabb. Ma már azzal is szóba tudok állni, akiről tudom, hogy haragszik rám. Próbáljuk az életet folytatni, bízunk abban, hogy Isten megsegít. [...] A szeretet a legfontosabb" – mondja egy székelydobói asszony.

A „közemberek" sorába szerényen beékelve természetesen szóhoz jutottak a lelkészek is: öt unitárius lelkész, három református lelkipásztor és négy település katolikus plébánosa értékeli-értelmezi azokat a napokat. Az ő „tanúvallomásaikban" persze több a *folyamatra* mutató, a továbblépés adminisztratív nézeteit is felvillantó mondat. A lelkészek között szólal meg a székelykeresztúri unitárius esperes, Szombatfalvi József és az OD-FIE-elnök Szabó László is, akikről tudnivaló, hogy azokban a hetekben „eposzi" teljességben élték a segítségnyújtást. A fizikai helyreállítás mellett azonban a tragédia lelki feldolgoztatása volt a másik lényeges tennivaló. Mint Szász János, a Gyulafehérvár-főegyházmegyei Caritas igazgatója mondja: „Elindult a lelki iszaptalanítás-program, amelyben pszichológusok segítettek az embereknek abban, hogy feldolgozzák az árvíz borzalmait. Én nagyon fontosnak tartom, hogy pszichológusok, szociális munkások járták a falvakat, szóba álltak az emberekkel, és megpróbálták oldani a traumákat, ha nem is tudták teljesen meggyógyítani őket."

Szinte „hiábavaló" volna persze az új könyv, ha úgy szólna a múltról, hogy nem vezetne jövőbe indázó felismerésekre. Manapság teljes az egyetértés abban, hogy az éghajlati változások folytán a továbbiakban hasonló katasztrófa-helyzetek bármikor előfordulhatnak. A *Tenger minden* ekként a halló fülűek számára szinte sugalmazás: készen kell állni. A szerkesztő függelékként közli a Gyulafehérvár-főegyházmegyei Caritas „újjáépítési intézkedéscsomagját az udvarhelyi övezetben" 2005 októbere és 2006 szeptembere között. És ugyanilyen tanulságos az Árvízi Segélyező Bizottság munkaterve 2006-ra, amely egyszerre lehet esetleírása, de akár „algoritmusa" is egy kisrégióról való törődésnek a vészhelyzetben. Az, hogy a Caritasnak katasztrófavédelmi csoportja és biztosa van, arról beszél, hogy a 21. század elején az egyházaknak is állandó készültségben kell lenniük. Az unitáriusokról néha azt mondják: „rendezvényegyház". A 2005. évi udvarhelyszéki történet viszont arról tanúskodik, hogy az Unitárius Egyház – külön e célra létrehozott intézmény nélkül is – azonnal és helyesen reagál, amikor a szorongatottak az életükért vagy egzisztenciájukért küszködnek szélsőséges körülmények között. Másfelől arra is érdemes odafigyelni, miként ötvözi akcióközösségbe a vészhelyzet az egyházakat, a (részben egyházi) segélyszervezeteket és a civil szervezeteket.

Az árvíz életeket rabolt el és életeket formált át, értékrendek alakultak át néhány nap alatt. Jóság és sunyi „élelmesség" egyaránt feltört a mélyből. „A leglátványosabb változás azoknál következett be – írja Szabó László –, akik korábban sem túlzott istenfélelmet, sem segítőkészséget nem éreztek. Több ilyen személy lelkében az árvíz után került felszínre az isteni, és ettől kezdve már nemcsak a saját gondjuk érdekli őket, de bajba jutott embertársaikkal is együtt tudnak érezni, és a közösségi érdekek iránt is fogékonnyá váltak." S mintha csak ehhez tenné hozzá Bányász József, a Caritas katasztrófavédelmi biztosa: „Mert a jónak a természete az, hogy kiárad."

(*A Gyulafehérvár-főegyházmegyei Caritas és a kobátfalvi központú Árvízi Segélyező Bizottság közös kiadványa, Székelyudvarhely, 2006*)

Jakabffy Tamás

Kórházlelkészi szolgálat

működik Székelyudvarhelyen, Sepsiszentgyörgyön és Kolozsvár 15 kórházában.

Hogy beteg hozzátartozóját idejében elérjük, kérjük tartózkodási helyét (nevét, a kórházat és a kórterem számát) a következő telefonszámokon bejelenteni:

Török Áron, Sepsiszentgyörgy, **0267-316201**,
Katona Dénes, Székelyudvarhely, **0266-213100**.
Ferenczi Enikő, Kolozsvár, **0740-063767**.

Egy megújult kincs

Különlegesen szép unitárius vonatkozású iparművészeti és helytörténeti érték újult meg nemrégiben Budapesten. A két évvel ezelőtti szejkefürdői világtalálkozón említette dr. Szabó Árpád püspök Sepsi-Kovács Évának, az időközben megszűnt Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma szakmai főtanácsadójának, hogy Székelykeresztúron van egy figyelemre méltó, gondos kivitelezésű zászló, amely sürgős restaurálásra szorulna. Sepsi-Kovács Éva e beszélgetés nyomán vállalta, hogy hivatalában megpróbálja megszervezni a helyreállítási munkát. Sikerült is Koncz Erika közgyűjteményi helyettes államtitkárral megbeszélnie, milyen lehetőséget biztosíthatnak a zászló restaurálására.

Az egyeztetések eredményre vezettek: a budapesti Iparművészeti Múzeum vezetősége megbízást kapott arra, hogy a kulturális örökségnek ezt az értékes tárgyi tételét szakszerűen helyreállítsa, és a további romlástól megóvja. Így sikerült eljutni a múzeumi szakértőkhöz, E. Nagy Katalin és Pataki Anikó textilrestaurátorokhoz, akik 2005-ben elvégezték a helyreállítást. A paszománymunka Tóth János szakmai tudását és hozzáértését dicséri.

A 195 cm magas, 120 cm széles zászló felirata: „A székelykeresztúri unitárius nők ajándéka" – „Ép testben ép lélek" – „1914 NL" – „Hit a tett forrása". A zászló erősen sérült állapotban került a restauráló műhelybe. Az alapszövet sok helyen teljesen szétbomlott, a ripszselyem elvékonyodott. A zászlót lapjaira kellett bontani, a szöveteket megtisztították, varrókonzerválást végeztek, három teljesen új bojtot készítettek – az eredeti technikának megfelelően.

Az elvégzett munka összértéke meghaladja a 3 millió forintot. Sepsi-Kovács Éva persze nem pusztán a szervezésben, hanem az anyagi források megszerzésében is oroszlánrészt vállalt, de épp úgy hála illeti Koncz Erika egykori helyettes államtitkárt is.

UK

Mennyit tudnak a magyarok '56-ról?

Keveset tudnak a magyarok 1956-ról. Egyes felmérések szerint a magyar diákok kétharmada egyáltalán nem tanul a forradalomról, de a meglévő ismeretek többsége is sokszor hiányos vagy téves.

A Lauer Learning oktatási cég és a Szocio-Gráf Közvéleménykutató Intézet 2006 közepén publikált felmérése szerint a magyarországi diákok mindössze 20 százaléka nyilatkozott úgy, hogy tanult az '56-os forradalomról. (A kutatás során hétszáz, 14 és 20 év közötti fiatalt kérdeztek meg az ország több nagyvárosában.) A tanulmányt készítő oktatási cég alapítója, Andrea Lauer Rice elmondta, hogy az ismeretekkel rendelkező kisebbség nagy részének is sokszor helytelenek az információi; például voltak olyanok, akik Kossuth Lajost és Petőfi Sándort is az '56-osok közé sorolták.

Tallai Gábor, a Terror Háza Múzeum programigazgatója szerint annak ellenére, hogy ma már bőséges a szakirodalom a témában, sok tanár még mindig nem tudja pontosan, hogyan közelítsen a forradalomhoz. Tallai azt mondta: nagy probléma, hogy az '56-os eseményeknek napjainkban sincs egységes megítélésük: vannak, akik polgári forradalomként tartják számon, mások egy „szocialista harmadik út"-modell megteremtési kísérleteként tekintenek rá, de még a 21. században is van olyan magyarországi gimnázium, ahol a tanár ellenforradalomként tanítja az ötven évvel ezelőtt történteket.

Persze nem csak a fiatalok tájékozatlanok a forradalommal kapcsolatban. Általában a társadalom nagy része keveset tud az '56-os eseményekről. Tallai megítélése szerint a magyarok ismerete azért csekély, mert a rendszerváltásig nem lehetett az akkor történtekről beszélni, 1989 után pedig nem volt olyan kezdeményezés, amely vállalta volna, hogy az '56-os eseményeket egy közös társadalmi emlékezetbe ágyazza, így az emberek nem is foglalkoztak ezzel a kérdéssel.

A szakértők egyetértenek abban, hogy elsődlegesen az oktatást kellene átalakítani ahhoz, hogy a magyarok többet tudjanak saját történelmük fordulópontjairól, ugyanakkor alternatív megoldásokra is szükség van. Olyan projekteket kellene például indítani, amelyek során a közösség „emlékezetét" gyűjtik össze. Nagyon fontosnak tartják azt is, hogy az 1956-os szellemiség ne váljon az aktuálpolitikai csatározások eszközeivé.

Egyetértés mutatkozik a témával foglalkozók között abban is, hogy az emlékév kiváló alkalmat kínálhat(ott) arra, hogy a társadalom nagy többsége többet megtudjon történelmének ezen részéről. A szakértők ugyanakkor hangsúlyozzák, hogy emlékművek avatása, koszorúzások és nemzetközi delegációk látogatása önmagában még kevés ahhoz, hogy megváltozzon a magyar társadalom gondolkodásmódja, egységes kezdeményezésekre lenne szükség.

Forrás: *MTI*

Firtosmartonos ünnepe

Firtosmartonos a Gagy vize mentén, Székelykeresztúrtól 18 km-re fekszik. Megközelíthető még a Szováta–Székelyudvarhely útvonalon, Farkaslaka előtt letérve Pálfalva–Firosváralja–Énlaka felől; a Nyikó mentéről Malomfalva–Kobátfalva–Tordátfalva felől; valamint Marosvásárhely–Erdőszentgyörgy–Kőrispatak–Etéd irányából.

Ez a Gagy völgyébe szorult kis falucska hármas ünnepre készülődött augusztus 19-én: Szász Cserey Katalin lelkésznő beiktatására, a 20. század templomépítészetének új stílusában épült temploma fennállásának 100. évfordulójára és falutalálkozóra.

Lázas munka előzte meg az ünnepet: felújították a templomot, az iskolát, a kultúrotthont, s a munkálatokból a falu apraja-nagyja derekasan kivette részét.

A nagy napon zsúfolásig megtelt gyönyörű templomunk. Visszatértek mindazok, akik szeretettel, tisztelettel gondolnak vissza szülőfalujukra, s megpihenni, új erőt akartak gyűjteni e rohanó élet további küzdelmeinek megvívásához. Rangos vendégek tiszteltek meg jelenlétükkel: dr. Szabó Árpád püspök, Szombatfalvi József esperes, a faluban előzőleg szolgáló lelkészek, valamint a környező falvak lelkészei és családtagjaik.

A lelkészbeiktató istentisztelet felemelő pillanatait ünnepi műsor, úrvacsoraosztás követte, majd sor került a százéves templom tiszteletére emelt kopjafa avatására. Az ünnepség során elhangzott szolgálati beszédek, imák, énekek, az igaz önmagunkra-találás lehetőségét nyújtották mindenkinek.

Lélekszámban fogyó kis faluban imádkoztunk a jó Istenhez, hogy tartsa meg az összefogást, amely a falu fenntartó ereje, tartsa meg lelkésznőnket, akinek tudására, segítőkészségére bárki, bármikor számíthat. Legyen továbbra is a

Az Abásfalvi Unitárius Egyházközség augusztus 5-én falutalálkozóra hívta haza az onnan elszármazottakat. A falutalálkozó keretében tartandó istentiszteleten dr. Szabó Árpád püspök prédikált, az úrvacsorai beszédet John Gibbons, az egyesült államokbeli bedfordi testvéregyházközség lelkésze mondta. Az istentisztelet után a falu közterén felavatták a világháborús hősök emlékére emelt emlékművet, egy turulmadár bronzszobrot.

A Firtosmartonosi Unitárius Egyházközség augusztus 19-én szervezte meg ifjú lelkésze, Szász-Cserey Katalin beiktatását. Szász-Cserey Katalin 2002-ben fejezte be teológiai tanulmányait a Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karán, és gyakorló segédlelkészi szolgálatát is a firtosmartonosi egyházközségben végezte. Unitárius lelkészi oklevelét a 2005-ben sikeresen letett lelkészképesítő vizsgán szerezte meg. Az ünnepi istentiszteleten a beiktató beszédet dr. Szabó Árpád püspök mondta, a beiktatást Szombatfalvi József, a Székelykeresztúri Egyházkör esperese végezte el.

Szeptember 1-jétől a négy frissen végzett gyakorló segédlelkész elfoglalta első szolgálati helyét az Egyházban, a Püspöki Hivataltól érkezett kirendelés értelmében. Csoma Csilla Mónika vallástanárként Marosvásárhelyen, Kiss János Csaba Aranyosrákoson, Rácz Norbert Zsolt Kolozsváron, Székely Mónika Rebeka pedig Sepsiszentgyörgyön kezdte meg gyakorló segédlelkészi szolgálatát.

Szeptember 1-jétől a Székelykeresztúri Unitárius Gimnázium új vallástanárral gazdagodott Lakatos Sándor unitárius lelkész személyében, aki az oktatói katedrára a sepsiszentgyörgyi egyházközség két éven át betöltött gyakorló segédlelkészi állását cserélte fel.

Makkai-Ilkei Ildikó gyakorló segédlelkész, a székelykeresztúri Unitárius Gimnázium korábbi vallástanára szeptember 1-jétől kinevezést nyert az újonnan megalakult Bencédi Unitárius Egyházközség lelkészi állásába.

Az Unitárius Lelkészek Országos Szövetsége szeptember 8–9-én Székelykeresztúron az egyházközség és az Unitárius Gimnázium közreműködésével szervezte meg az unitárius lelkészi családok IV. találkozóját.

A Tordatúri Unitárius Egyházközség szeptember 16-án szervezte meg ifjú lelkésze, Bodor Piroska beiktatását; ugyanakkor ünnepelték meg a tordatúri templom építésének 175., valamint a torony építésének 100. évfordulóját is. Bodor Piroska 2003-ban fejezte be teológiai tanulmányait a Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karán, és gyakorló segédlelkészi szolgálatát is a tordatúri egyházközségben végezte. Unitárius lelkészi oklevelét a 2005-ben sikeresen letett lelkészképesítő vizsgán szerezte meg. Az ünnepi istentiszteleten a beiktató beszédet dr. Szabó Árpád püspök mondta, a beiktatást Farkas Dénes, a Kolozs-Tordai Egyházkör esperese végezte el.

Unitárius rádióműsorok

Meditáció – az elmélkedés műsora
Kolozsvári Rádió
szerdai napokon, 9.30-kor.
Szerkeszti: Solymosi Zsolt.
szeptember 27., november 1.

Rádió-istentisztelet
Kolozsvári Rádió, alkalomszerűen,
vasárnapokon, 17.30-kor.
Szerkeszti: Solymosi Zsolt.
október 15.

Tavaszi virágcsokor
unitárius gyermekműsor havonta kétszer. Szerkesztik: Kovács Mária, Rácz Norbert.
Kolozsvári Rádió,
szombaton reggel 9.15–9.30 között
szeptember 30., október 14., 28.

Unitárius félóra
a székelyudvarhelyi *Príma Rádió*ban,
Szerkesztik: Csáki Levente,
Gál Zoltán és Szabó Előd.
minden vasárnap reggel 8.30-kor.

lelkek ápolója, megnyugtató szavaival, az evangélium szolgálatát vállalva öntsön reményt a csüggedőkbe, nyújtson enyhülést a szenvedőknek, és személyes példamutató életével erősítse az ifjúság Istenben, egy szebb jövőben való hitét.

E nemes hivatásnak a folytatásához kívánunk neki erőt, egészséget, hitben erős, templomba járó híveket, és Isten áldását minden munkájára!

A firtosmartonosi egyházközség hívei

nők világa

Tízéves az UNOSZ vándorabrosza

Tíz évvel ezelőtt az UNOSZ felhívást intézett az akkor működő nőszövetségekhez: készítsenek háromszög alakú kis terítőket, amelyek alkotó elemei lesznek egy „vándorabrosznak". A Székelykeresztúron megrendezett UNOSZ-konferencián izgalommal vártuk, hogy fog kinézni a tervezett abrosz. Milyen lesz a színhatás, mekkora felület áll össze a beérkezett háromszögekből. Akkor épp betakarta az úrasztalát.

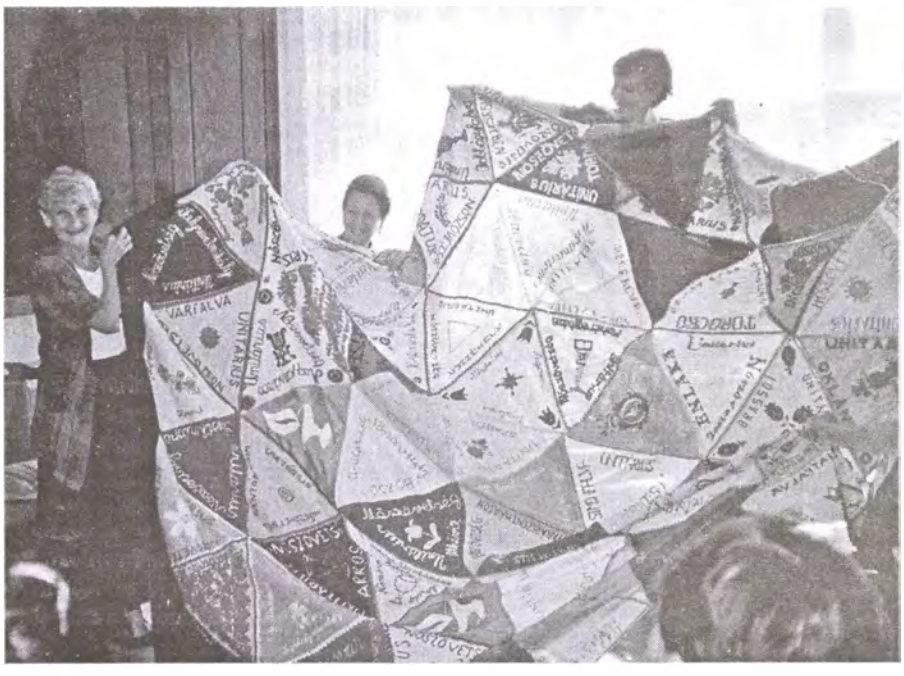

Az évek folyamán, ahogy asszonytársaink bekapcsolódtak az egyleti tevékenységbe, mind több háromszöget varrtunk hozzá, és amikor 2005-ben Küküllődombóra érkezett az abrosz, már egy egész falat befedett, mint egy nagy, színes térkép, rajta az unitárius egyházközségek neve.

Minden vasárnap, amikor beléptem a templomba, a szemem végigfutott rajta, és együtt éreztem magam azokkal az asszonytársaimmal, akik Erdély-szerte fehér templomokban velem imádkoznak, és zsoltárokat énekelnek.

Elmúlt egy év, és az abrosz folytatja vándorútját. Fájó szívvel hoztuk ki a templomból, hozzánk nőtt, szép része volt templomunknak.

2006. szeptember 2-án szeretettel adtuk át a nyárádszentmártoni nőtestvéreinknek. Helyezzék el méltó helyre az évszázados templomukba, őrizzék hiven, hogy majd év múltával az abrosz vándorlásának újabb állomására érkezzék, sugározva, hogy az erdélyi unitárius asszonyok egy akaraton vannak, szeretetükkel, ragaszkodásukkal Isten országa építésén munkálkodnak itt a földön.

Péterfi Erika

UNOSZ-konferencia Nyárádszentmártonban

Péntek délután érkezünk Nyárádszentmártonba. Ahogy Varga Sándor helybeli lelkész kalauzolásával végigsétálunk a lelkészlak udvarán a kacagva munkájukat végző asszonyok felé, egyre határozottabb a belső hang: „jó helyre kerültünk." Rendre látogatjuk a műemléktemplomot, az Unitárius Házat, és van idő megfigyelni mindenütt az előkészületek gondosságát. A belső hang pedig mondja: „jó itt lenni."

Hamarosan megérkezik az UNOSZ választmánya, és folytatódik a munka.

Szombat reggel újabb öröm: rengeteg ismerős, és vannak érdekes új arcok is. A szervezést dicséri, hogy minden gördülékenyen halad, és elkezdődik a konferencia: bevonulnak a népviseletbe öltözött, büszke zászlóanyák, zászlóikat magasba emelve, élükön az erre az alkalomra elkészült új UNOSZ-zászlóval, amelyen a szervezet jelvénye látható.

Asztalos Klára rövid imával, majd köszöntővel indítja a konferenciát.

A küküllődombói asszonyok átadják a házigazdáknak az UNOSZ vándorabroszát, amelyet úgy jellemeznek, mint egy nagy térképet, amelyen szinte minden működő nőszövetség megtalálható, és amelyet a szeretet szőtt egybe.

Demián Ibolya helyi nőszövetségi elnök köszöntő beszédében joggal büszkélkedik azzal, hogy a nyárádszentmártoni nőegylet az idén 80 éves. Majd dr. Szabó Árpád püspök és Kecskés Csaba, a marosi egyházkör esperes-helyettese köszöntik az asszonyokat, köszönik a helybélieknek, hogy otthont adtak ennek a rendezvénynek. Varga Sándor helyi lelkész a templom életének sajátos „munkamegosztására" emlékeztet: az ács és a kőműves megépítik a templomot, mi pedig arra vagyunk, hogy lélekkel töltsük meg.

Balogh István polgármester és Damó Éva, a csíkfalvi református nőegylet elnöke szintén köszöntik a konferencia résztvevőit. Utóbbi egy, a református asszonyok által készített zászlót ad át az UNOSZ vezetőségének, „Tégy Uram minket áldássá" fohász kíséretében. Örömünkre szolgál, hogy a szervezők odafigyeltek más egyházak és a helyi önkormányzat képviselőinek meghívására is.

Az UNOSZ-jelentések következnek: elnöki, titkári és pénzügyi beszámolók. Ezek az UNOSZ-konferencia füzetében is olvashatók.

A szünet után istentisztelet következik, amelyen Demeter Erikát, Erdőszentgyörgy és Bözödújfalu lelkészét hallgathatjuk.

Ezt a Váradi Imre és Zolnai Ildikó által szervezett műsor követi, amelyben maguk is szerepelnek. Ennek a színvonala is azt sugallja: sok munka áll a konferencia megszervezése mögött.

Újabb szünet után Sándor Éva előadása következik: Isten országa tibennetek van. Kosztolányi *Szeptemberi áhítat* című versén elmerengve láthatjuk a költővel az élet felemelő perceit a mennyországnak. Köszönjük az előadónak, hogy tekintetünket megerősítette.

A résztvevők elfogadják a konferencia határozatát, és a lókodi öregotthon meglátogatásának terve is megszületik. Öröm, hogy április, május, augusztus és decem-

ber hónapokra két-két nőszövetség is jelezte látogatási szándékát.

Dr. Szabó Árpád püspök megosztja velünk gondolatait, amelyeket akár ötletekként is magunkkal vihetünk.

Már-már közhelynek számít, de (még mindig) nem hangsúlyozható eléggé: a nőknek nagyon fontos szerepe és felelőssége van az egyházi életben. Vannak olyan feladatok, amelyek akár nőszövetségi kezdeményezésként is fontosabb szerepet kaphatnak az Egyházban – így a diakónia, az istentiszteletek előkészítése, az énektanulás, -tanítás.

Záróbeszédében Szabó Magdolna elnök asszony gondolatébresztő kérdései hangzanak el: Mi az, amit vártunk?, Mi az, amit kaptunk? – És a felelet: újabb erőt és ösztönzést.

Találkozásunk közös ebéddel zárult. A belső hang „súgására" immár hangosan mondhatom: „jó volt nálatok lenni, nyárádszentmártoniak és csíkfalviak". Viszontlátásra 2007 szeptemberében Torockószentgyörgyön!

Simó Melinda

Felhívás

Egyházunk alapítója és mártírpüspöke emlékére Déván unitárius imaház és központ kialakítása van folyamatban. A tervező műépítész elképzelése szerint az imaterem hátsó falát az erdélyi unitárius vidékek jellegzetes varrottasai-szőttesei fogják díszíteni, ehhez kb. 16–17 négyzetméter kézimunkára volna szükség. E nemes cél érdekében felkérjük nőinket, hogy adományaikkal járuljanak hozzá e szép terv megvalósításához.

Az adományozók lehetnek magánszemélyek vagy közösségek (például nőszövetségi tagozatok, egyházközségek keblitanácsai); az adományokról elismervényt kapnak, és azokat a létesítmény aranykönyvébe fogják bejegyezni.

Az adományok lehetnek varrottasok vagy szőttesek, régi darabok vagy kifejezetten e célra készítettek. Elsősorban a piros különböző árnyalatait várjuk. A kézimunkák lehetnek terítők, párnák, futók, falvédők, rúdravalók, ezek szélessége lehetőleg legyen 45–50 cm között.

Az akció több fázisban fog lezajlani:

1. **A felajánlások megtétele 2007. január 15-ig.**

   A felajánlásokat a köri vezetőségek által kijelölt személyeknek kell bejelenteni. Új darabok készítésének vállalásakor kérjük megadni, hogy milyen technikával akarnak dolgozni, és mekkora darabot vállalnak.

2. **A felajánlott darabok megtekintése, kiválogatása a szakbizottság által, március 1-jéig.**

3. **Az új darabok készítésére vonatkozó felajánlások konkretizálása, munkába adása.**

   Ezt csak a felajánlott régi darabok ismeretében lehet megtervezni.

A felajánlott és kiválogatott darabok az adományozóknál maradnak mindaddig, amíg az előkészítő munkálatok befejeződnek.

Az új darabok készítését a szervezőbizottság irányítása alatt lehet megkezdeni.

Az UNOSZ elnöksége

A 2006. szeptember 2-i nyárádszentmártoni UNOSZ-Közgyűlés határozatai

1. A kommunikáció javítása az UNOSZ és a köri nőszövetségek között, illetve a helyi nőszövetségeké egymás között.
2. A köri nőszövetségek minden év április-májusában tartsák meg a köri nőszövetségi találkozókat, és hívják meg az UNOSZ választmányának képviselőit is.
3. A helyi nőszövetségek készítsék el évi beszámolóikat, és adják le írásban a köri találkozókon.
4. Az UNOSZ választmánya látogassa meg azokat a nőszövetségeket, ahol a tevékenység lankad, vagy ahol erre igény van.
5. A *Nők Világa* jobb terjesztése érdekében az előfizetéses rendszer beindítása a 2007. évtől.
6. A dévai imaház díszítéséhez az unitárius nőszövetségek kézimunka-adományaikkal járuljanak hozzá.
7. A nőszövetségek tagjai fejtsenek ki meggyőző munkát a személyi jövedelemadó 2%-ára vonatkozó, törvény adta lehetőség kihasználására az UNOSZ javára.

Határokon át, kirándulás Magyarországra

Az ízeivel, illataival kidajkáló szülőföld búcsúzott tőlünk 2006. július 21-én az esti órákban. A székelykeresztúri unitárius nőszövetség évente, immár hagyományosan, kirándulást szervez Magyarországra. Tavaly Ópusztaszerre, idén Budapest, Visegrád, Esztergom volt a cél. Népes csoport gyűlt össze, majdnem telt „ház" volt, hisz 43-an utaztunk.

Magyar földről egy határ elválasztotta magyar földre, mert akit a székelyföldi dombok nevelnek, azok számára nem lehet idegen a határon túli föld, és a rajta elő emberek.

Elindultunk, és ha valaki belenéz a táskáinkba, nyomban kitalálta volna, hogy kik utaznak: hisz volt ott tiszta szilvapálinka, szalonna, túró, méz s egy-egy elrejtett faragott „dolog". Kinek amilye volt, és milyen boldogok voltunk, hogy mindenkinek volt valamilye.

Ilyen „fegyverekkel" léptük át a határt, s a táskába zártuk a szülőföldi illatokat. Nyírő József hőséhez hasonlóan, akinek felesége a katonaládába bepakolt mindenfélét, ami szegényes házuktól kikerült: túrót, maga köpülte vajat, a gyorsan levágott tyúkot, hogy, amikor férje a II. világháborúban valahol, felnyitja a láda födelét, a hazai levegő csapja meg belőle, és legalább múló pillanatra otthon érezze magát, reájuk gondoljon, és a lelke megenyhüljön.

Így mentünk mi is alföldi rónákon át a főváros felé. Reggelre ott voltunk. Első megállónk Buda vára volt, a Halászbástyáról messzire néztünk, s a Mátyás-templomban önmagunkba néztünk. Ezután az Országházba látogattunk, ahol a sok látnivaló között a koronázási jelvényeket is megcsodálhattuk. A Szent István Bazilikában országépítő királyunk ezeréves jobbját láthattuk, mely a hajdani hatalomról akart üzenni nekünk...

Lassan beesteledett és elérkezett a szálláskeresés órája. Tudtuk, hogy általában azt mondják a székelyekről, hogy jó vendégfogadók, de a magyarországi vendéglátóink még a székelyeken is ezerszer túlteljesítettek. Bocskai Istvánnak, Erdély és Magyarország fejedelmének, 1606-ból származó intelmével szeretnénk megköszönni Szabados Ákos Pesterzsébet polgármesterének, Pátkai Györgyi asszonynak és Pintér Gyula vállalkozónak a segítségét: „Meghagyom szeretettel intvén mind az erdélyieket és magyarországi híveinket az egymás közt való szép egyességre, atyafiúi szeretetre. Az erdélyieket, hogy Magyarországtól, ha más fejedelemség alatt lesznek is, el ne szakadjanak. A magyarországiakat, hogy az erdélyieket el ne taszítsák, tartsák őket atyafiaiknak, vérüknek."

Szabados Ákos polgármester úr közbenjárásával Pátkai Györgyi vezetett el Pintér Gyula vállalkozó csodálatos étermébe, majd vacsora után szálláshelyünkre. Pintér Gyulának külön köszönet a csodálatos vendéglátásért, amelyet teljesen ingyenesen élveztünk. Ám mi sem akartunk nagyon alul maradni, hisz a táskában és szívünkben hoztunk valamit. Énekelni kezdtünk, s aztán előkerült a sok itthoni finomság. Jól esett, hogy kaptunk, de az is, hogy adhattunk.

Reggeli után továbbindultunk Visegrád, majd Esztergom városába. Visegrádon Gróf Péter régész mutatta meg a város nevezetességeit, majd az Esztergomi Bazilika árnyékából átnéztünk egy újabb határon, és ott ugyancsak magyar földet láttunk. Aztán hazaindultunk, egy kicsit kívánkoztunk is, mert, bár gyönyörű az anyaország, és igen kedvesek az ott élők, de minket már vártak itthon.

Nem mulaszthatom el, hogy ne mondjak köszönetet Rázmány Csaba, a Magyarországi Unitárius Egyház püspökének, aki a befogadólevél elküldését vállalta fel, és Csáka József Székelykeresztúr alpolgármesterének, aki Pesterzsébet polgármesterével felvette a kapcsolatot.

Jó volt együtt, köszönöm a jó hangulatot, és remélem, jövőben is együtt kirándulhatunk.

Makkai-Ilkei Ildikó

Köszönet

„Szeresd felebarátodat, mint önmagadat, és szeresd nemzetedet önmagadnál jobban."

„Adjon az Úristen erőt, egészséget minden derék magyarnak s a magyar szívekbe egymás iránt való hűséges szeretetet."

„Erőt csupán egymásból meríthetünk."

Ezekkel a gondolatokkal szeretnék köszönetet mondani a torockói és a várfalvi unitárius szórványtábor rendezőinek és vezetőinek, hogy gyermekeinket kedvesen fogadták. Köszönjük a lelki és testi táplálékot. Egy kis lángot kaptak, amelynek fénye és melege mellett ráéreztek arra, hogy szeretetet adni és kapni a legcsodálatosabb a világon.

Hálát adok a jó Istennek, hogy meglátogathattam a gyönyörű vidéket, és láthattam a szép csűrt és a kultúrházat. A Pataki András nevét viselő kultúrház jelent valamit a magyarsárosiaknak is, hisz a néhai lelkész itt született.

Köszönjük a várfalvi és torockói asszonyoknak, amit másokért tesznek, és adjon a jó Isten nekik erőt, egészséget, hogy még sok éven át sok gyereknek szolgálják fel a finom ebédet.

Lukácsi Tóth Ildikó

A Nők Világa terjesztésének jobb és könnyebb megszervezése céljából 2007-től beindítjuk az *előfizetéses rendszert* egyéni és csoportos formában.

Az évi három szám előfizetési díja 5 RON (50 000 régi lej) postaköltséggel együtt. Minden előfizetőnek címre küldjük el a lapot. Csoportos előfizetés esetén a pénzt összegyűjtő és elküldő „sajtófelelős" címére küldjük a lapot, aki vállalja a *Nők Világa* számainak a kézbesítését is.

Előfizetéseket elfogadunk 2006. december 31-ig a következő címen: Sigmond Júlia, 400750 Cluj-Napoca O. P. 1, C. P. 200.

Hírmorzsa

Az UNOSZ 15. évi közgyűlésén Nyárádszentmártonban 61 előfizetés gyűlt össze a *Nők Világa* 2007-ben megjelenő 3 számára, köztük két előfizetés a lókodi ökumenikus öregotthon lakói számára. György Izabella és Lőrincz Piroska adománya legyen követendő példa! Sok kisnyugdíjas nőtestvérünk szívesen olvasná a lapot, de nem tud előfizetni!

Szép karácsonyi ajándék lehetne egy-egy előfizetés.

ifjúsági oldal

Torockón volt a harmincadik

Hajnalodik. A konferenciázók serege ilyenkor már alszik. Még az a néhány szervező is nyugovóra tért, akik az éjszakai rendfenntartás miatt maradtak ébren. Felkel a nap, mégpedig kétszer, ahogyan azt Torockón évszázadokon át megszokták az itt élők.

Mióta itt vagyunk – a XXX. Erdélyi Unitárius Ifjúsági Konferencián –, nekünk is kétszer kelt fel a nap: először egyenként, majd a közös reggelizés alatt mindenkinek. Egyedül ébredtünk, de a napot közösségben folytattuk.

Lassan mindenki az eltávozáson gondolkodik. Magunk mögött hagyunk egy hosszú hétvégét. A csütörtöki érkezés az újabb élmények hatására már a távoli múltba veszett. A találkozás, a régi és új barátok köszöntése talán mégis nyomot hagyott bennünk.

Péntek délelőtt előadások hangzottak el az unitárius szellemiségről, Székely Kinga-Réka és Andrási Benedek unitárius lelkészek előadásában. Ha olyan „laza" a mi vallásunk, mégis miért nehéz meghatározni szellemiségét? Talán mert több múlik az egyén szabad akaratán és hitén? Mert nincsenek tényszerű szabályok, és tapogatózni kell? Mert mi magunk alakítjuk ki azzal a közösséggel, amelyben élünk? A kérdésekre a kiscsoportban lelhettünk válaszokat. Vannak viszont olyan kérdések, amelyekre nem most, hanem majd csak idővel kapunk feleletet. És ez talán így van jól. A választható tevékenységek délutánján ki-ki kedvére készíthetett somodi kalácsot, foglalkozhatott kézművességgel, lelkigyakorlatozhatott, vagy éppen kipróbálhatta a métát, azaz a székely „baseballt". Az esti áhítat csendes megállója után zajos vacsora következett, majd a *Trafik TBC* (Marosvásárhely) és a *Fűszál* együttes koncertje zárta a napot.

A szombat délelőtt 1956 örökségének jegyében telt el, egy olyan személyiség közreműködésével, aki központi szerepet vállalt az ötven évvel ezelőtt kirobbant forradalomban és a szabadságharc utáni hetekben is. Rácz Sándor, az egykori Nagybudapesti Központi Munkástanács elnökének meggyőző erejű előadása után nehéznek bizonyult témát váltani.

Az egyletes öntudatról szóló előadások főként rólunk és nekünk szóltak. Bartha Alpár fiatfalvi lelkész, az ODFIE korábbi elnöke, valamint Sándor Krisztina, az ODFIE főtitkárának előadása után hozzászólások következtek: a nap igazi gyöngyszemei. Az idő elhúzódott, így a kiscsoportos beszélgetést kiiktattuk a programból. Ebéd után a templom hűvösében az elmúlt évek konferenciáira emlékeztünk egykori és közelmúltbeli szervezőkkel, résztvevőkkel. Felkért hozzászólója volt e témakörnek Nagy Ferenc nyugdíjas lelkész, aki az 1920-as, '30-as évek-

ben kezdődött ifjúsági konferenciák hangulatáról, a szerveződő ifjúsági mozgalomról beszélt. Kovács Sándor teológiai tanár az ODFIE egykori főtitkáraként a '90-es évek elején újraindult ifjúsági konferenciák jellemzőit ismertette.

Az iskola udvarán zajló délutáni vidám vetélkedő hangulatára többen is felfigyeltek az átutazó turisták közül. Az esti áhítatot nemzeti ünnepünk jegyében tartottuk. Szombat estére, éjszakára ismét két együttes biztosított jó szórakozást, az *Inter Oves* és a *Role* (mindkettő Csíkszeredából). Későn tértünk nyugovóra, s az ébredés vasárnap reggel sem volt könnyű.

A fentiekben csupán felvillantottuk a konferenciás napok eseményeit. Ezek mindannyiunk lelkében, emlékeiben másmás egyéni árnyalattal raktározódnak el. Viszlát jövőre egy másik településen, hasonló egyletes hangulattal, szellemiséggel – és még jobb öntudattal!

Sándor Krisztina

ODFIE: vezetőképző és küldöttgyűlés

Idén kilencedik alkalommal került sor az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet országos vezetőképzőjére. A szovátai Outward Bound Központ adott otthont a rendezvénynek, amelyen közel nyolcvanan vettek részt – felülmúlva az eddigi vezetőképzők létszámát.

Az augusztus 28-a és 31-e között szervezett vezetőképzőn részt vett Richard Ford amerikai egyesült államokbeli szakember, aki Erdélyben már több közösségépítéssel kapcsolatos képzést vezetett. A fordító munkatársakkal közösen tartott programok során az ODFIE szervezeti kereteit elemezték, illetve más közösségfejlesztő technikákat sajátítottak el.

Hétfő délután ismerkedési játékokkal kezdődött a rendezvényre való ráhangolódás. Vacsora után tábortűz mellett gitároztak a fiatalok. Másnap reggeli áhítattal indult a nap, utána pedig a délelőttöt a közösségépítési képzés töltötte ki, Richard Ford vezetésével. Ebédszünet után két csoportban az ODFIE szerkezetéről, céljáról, tevékenységeiről zajlott a beszélgetés. Csáki Rozália, a Civitas Alapítvány programkoordinátora délutáni előadásában a civil szervezetek működésének néhány területéről osztotta meg ismereteit. Így szóba került a konfliktuskezelés, rendezvényszervezés és probléma-megoldás témaköre, valamint arról is beszélgettek, hogy milyen sajátos tulajdonságokkal kell rendelkezzen a jó vezető. Az előadáson érintett témákat kiscsoportos megbeszélésen ültették át az egyleti helyzetre a résztvevők. Az esti rövid lelkigyakorlat után csendes beszélgetésekkel tért nyugovóra a csapat. A szerda délelőtt a korábbi nap programja szerint alakult, majd délután megkezdődött az ODFIE küldöttgyűlése. Ennek keretében értékelték az elmúlt egyleti év tevékenységét. Az ODFIE tisztségviselői írásos jelentésben számoltak be egyéves munkájukról, amelyeket – azok megtárgyalása után – rendre elfogadott a küldöttgyűlés. Tisztújításra is sor került, ennek során új egyházköri képviselőket és elnököt választottak a küldöttek. A választások nyomán egyházköri képviselők lettek az elkövetkező egy évre a következő személyek:

Kolozs-tordai egyházkör: Jobágy Emőke (Kövend), Szakács Brenda Leila (Torockó), *marosi egyházkör*: Tollas Vanda (Marosvásárhely), Adorjáni Csilla (Nyárádszentmárton); *küküllői egyházkör*: Brázdilik Orsolya (Dicsőszentmárton), Matka Imre (Segesvár); *székelykeresztúri egyházkör*: Gagyi Réka (Székelykeresztúr), Mátéfi Tímea (Szentábrahám); *székelyudvarhelyi egyházkör*: Márton Angéla (Székelyudvarhely), Gergely Noémi (Székelyudvarhely); *háromszék-felsőfehéri egyházkör*: Pájer György (Vargyas), Ferencz Ildikó (Bölön).

Az ODFIE küldöttgyűlése Szabó László régi-új elnököt megerősítette tisztségében, újabb 2 évre.

A küldöttgyűlés fáradalmait késő estére az „ODFIE-show" hangulata oldotta fel, amelynek keretében az újonnan megválasztott képviselők, illetve az ODFIE más vezetői és munkatársai különböző próbákat kellett hogy kiálljanak. A jó hangulat további, hajnalig tartó bulizásra serkentette a vezetőképző társaságát.

Csütörtökön egyházkörönként csoportba ültek a fiatalok, és megbeszélték sajátos gondjaikat. Ebéd közben megosztott záró gondolatokkal és a közeljövő terveivel távoztak a résztvevők.

S. K.

Az alkotás hétvégéje Várfalván

Szeptember 1-e és 3-a között tartottuk első alkalommal a fiatal művészek találkozóját, amelynek helyszínéül az Aranyosmenti Várfalvát választottuk. A találkozó témája a teremtés, az alkotás volt. Örömmel tapasztaltuk, hogy a rendezvényre igazi, jól összeforrt egyleti csoportok jelentkeztek.

Péntek délután egy kis ízelítőt kaptunk a Lammel Annamária és Nagy Ilona-féle *Parasztbibliá*ból, amely a nép ajkán keletkezett színes, humoros, esetenként pajzán bibliai történeteket tartalmaz, mindig figyelembe véve az adott társadalmi hátteret. A péntek estét egy kis sajátos hangolással és derékig érő tábortűzzel zártuk.

A téma teljes kidolgozására csupán a szombati nap állt rendelkezésünkre, így már reggel nyolc órakor elkezdődött öt művészeti ágban az alkotási folyamat. A teremtéstörténetek csupán kapaszkodót nyújtottak a 36 fiatalnak, az igazi alkotást mindenki a maga műhelyében egyénileg dolgozta ki. Az egyes tevékenységeken 5–6 fiatal vett részt, hogy a kiscsoportokban mindenki tudjon a másikra is figyelni. A képzőművészeti műhelyt Ravai Nagy Aranka irányította, ahol főleg káoszt teremtettek, és különböző technikákkal vásznakat festettek.

Mire képes hat egészséges unitárius fiatalember, két basszusgitár, két akusztikus gitár, egy dobfelszerelés és egy jó minőségű hangosító? KÁOSZRA. Az ő feladatuk ugyanis az volt, hogy az egységes témára zenét szerezzenek, a zenéhez pedig

szöveget. Lehetőségünk volt arra, hogy mindenki kedve-kénye szerint dobolhasson, gitározhasson, alkothasson (utólag is elnézést kérünk a várfalviaktól).

Fotósaink a természetben keresték a teremtett világ szépségeit Hátszegi Csaba segítségével. A színházzal foglalkozó műhely – a *Parasztbibliára* alapozva – soksok próbával szombat estére egy rövid jelenetet mutatott be Kocsis Tünde, Tollas Vanda és Csoltkó Kinga vezetésével. Akinek még így sem sikerült az egyéniségének megfelelő tevékenységet kiválasztania, azoknak Végh Éva és Czirják Szilárd bábkészítést, bábozást, fonást, bogozást, népi hangszerek készítését tanították. A szombati ebéd után Csergő Melinda néprajzos szakember előadását hallgattuk, amelyben összehasonlítottuk a Biblia teremtéstörténetét a *Parasztbiblia* történeteivel. Az est folyamán a különböző művészeti ágakból összeállítottunk egy kiselőadást – magunkról magunknak. Teremtettünk hangot, képet, szöveget, történeteket, mozgást, bábszínházat, káoszt, semmit és mindent, barátságot, kapcsolatokat.

Egy csíkszeredai egyletes vallomását idézem a találkozóról: „Ez a rendezvény lassan kezd véget érni, de én úgy tekintem, hogy nekem onnan kezdődik, amikor kilépünk Csíkszeredából, és a helyről, ahonnan indulunk, és addig tart, amíg visszaérkezünk, az úttal együtt. Az utazás is beletartozik, mert nem egyedül kell utazni, vagy valaki idegennel, hanem az egyletesekkel utazom, vagy ismerősökkel az egész országból, és amíg velük vagyok, addig az nem elutazás, hanem programrész. Ez a rendezvény egy valós szükségletet pótol, mert alkalom adódik, hogy valamit alkossunk, kipróbáljunk dolgokat, és tetszett is mindenkinek. Jöttek, hogy ez nagyon jó, kérdezték, hogyan keverem ki a színeket, mert tetszett nekik. Mondtam, hogy ez az első festményem, de ha kell, akkor nekik adom. Ez a hétvége azért is jól telt, mert én nem járok művészeti iskolába, és itt ki tudtam élni a festészeti hajlamaimat. Jól esett."

Köszönjük a várfalviak türelmét és mindennemű segítségét. Szolgáljon meglepetésként, hogy az egyik egyletes csapat titokban már gondolkodik a jövő évi találkozó megszervezésén. Jó volt, hogy ott lehettünk, alkothattunk. Találkozunk jövőre más helyen, más témával, újabb művészekkel!

Kádár Kincső

Kedves Felfedezők, kedves Barátaink!

„Őszbe csavarodott a természet feje" – jut eszünkbe Arany János verssora ilyenkor szeptemberben. Hűvösebben a nappalok, de egyben lázas készülődéssel tele, hiszen mire kézhez kapjátok e lapszámot, a vakáció már végképp emlékké szépült. Mint a vándormadár, újból elröppent a nyár.

Biztosan sok kellemes élményben volt részetek a vakáció folyamán, de lesz továbbra is, ha velünk tartotok az *Unitárius Közlöny* lapjain, hogy ismét együtt gondolkozzunk, keresgéljünk játszva, egy tanulságos verseny szellemében, hogyha majd lepereg a tanév, újból vidám és életreszóló jutalomtáborokat és szép ajándékokat nyerjetek.

Kedves Barátaink! Bizonyára emlékeztek még a játékszabályokra. Ne feledjétek: aki társakat szervez be, abban a fordulóban megduplázódik a pontszáma.

Hogy játékunk ne váljék unalmassá – hiszen tudjátok: ami megszokott, nem annyira érdekes –, e fordulónál a Forgószél kérdéseire a feleleteket újabb, egyszerűbb, talán izgalmasabb formában kell megadnotok. Csak annyit kell tennetek, hogy miután megtaláltátok a helyes választ, karikázzátok be annak betűjét. Így egyszerűbb a válaszadás és kevesebb a hibalehetőség. A Tükör szépirodalmi vetélkedőjét pedig nagyon figyelmetekbe ajánlom. (Meglepetés!!!)

Beküldési határidő: **2006. november 1-je.**

Sok sikert!
Izgalommal várjuk leveleiteket az alábbi címre:

Fekete Levente
527005 Aita Mare,
Str. Főút 349. jud. Covasna

Forgószél

1. Hol volt a fiatal művészek első találkozója?
   A. Torockó
   B. Várfalva
   C. Nagybánya

2. Mikor volt a Nyikó-menti áradás?
   A. 2004. július 10.
   B. 2005. augusztus 23.
   C. 2003.szeptember 11.

3/a. Milyen unitárius egyházi kincs újult meg Budapesten 2005-ben, amelyen az 1914-es évszám olvasható?
   A. kehely
   B. úrvacsorai tányér
   C. zászló

3/b. Melyik egyházközség tulajdonában van?
   A. Kolozsvár
   B. Székelykeresztúr
   C. Torda

Tükör

Játsszunk szépirodalmat! Talán még író lesz belőled.
Írd le elbeszélés formájában legemlékezetesebb nyári élményedet!

Lapszámunk szerzői: **Andorkó Attila** teológiai hallgató (Kolozsvár), **Kádár Kincső** egyetemi hallgató (Csíkszereda–Homoródalmás), **Lőrinczi Lajos** lelkész (Csehétfalva), **Lukácsi Tóth Ildikó** laboráns (Magyarsáros), **Makkai-Ilkei Ildikó** gy. segédlelkész (Bencéd), **Péterfi Erika** tiszteletes asszony (Küküllődombó), **Simó Melinda** pszichológus, tiszteletes asszony (Homorodjánosfalva), **Szén Sándor** lelkész (Siménfalva)

Faludi Ferenc tanácsa

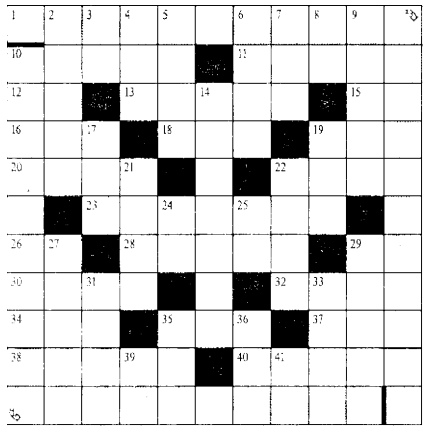

Vízszintes: **1. A tanács első része.** 10. ... milliomos, többszörösen milliomos. 11. Gabonacsonk. 12. Igeképző. 13. Szörényi Levente zenekara volt. 15. Hazafele! 16. Ada ..., holland úszónő. 18. Tudományos tétel. 19. Öreg a karalábé. 20. Régiség. 22. Építőanyag. 23. Téli ruhadarab. 26. Asztácium vegyjele. 28. Arra a helyre jegyzetel. 29. Evangélikus, röviden. 30. Halogén elem. 32. Személyétől. 34. Tészta sül benne. 35. Caragiale úrfija. 37. Jelkulcs. 38. Francia férfinév. 40. Franciaországi város.

Függőleges: 2. Gépkocsitulajdonos. 3. Naplórész! 4. Van ilyen társ is, könyv is. 5. Nem engedélyez. 6. Szénhidrogén féleség. 7. Sürgető szócska. 8. Nyár páros betűi. 9. Láng nélküli égés. 10. **A tanács befejező része.** 14. Fáradó. 17. Tatár uralkodói cím volt. 19. Reszket ijedtében. 21. Gaz. 22. Vízbe érint. 24. Juttat. 25. Téli sport. 27. A két ..., Jókai mű. 29. Bogot kilazít. 31. Tejtermék. 33. Halfajta. 35. Másik halfajta. 36. Az orrához. 39. Tarlórész! 41. Szigetlakó nép.

Mérges a székely

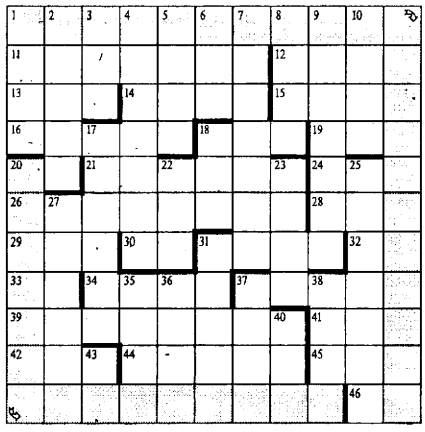

Kaszál a székely a fiával. A gyermek egy vigyázatlan mozdulattal bokából levágja az öreg lábát. Az mérgesen rászól:

– ...! (A poén a rejtvényben.)

Vízszintes: **1. A poén első része.** 11. Járványos betegség. 12. Fagylaltot eszik. 13. Sepsiszentgyörgy folyója. 14. Hacsaturján személyneve. 15. A Föld testekre gyakorolt vonzóereje. 16. ... Tamás, magyar rockzenész. 18. Ide cipel. 19. Farmermárka. 20. Magam. 21. Idegen férfinév. 24. Rostnövény. 26. Pest megyei település. 28. Alfréd, becézve. 29. Török sapka. 30. Ciceró pénze volt. 31. Vívófegyver. 32. Személyes névmás. 33. Spanyol és. norvég autójel. 34. Alkonyati. 37. Düh. 39. Barack féleség. 41. Könnyűfém, röviden. 42. Médi és Hédi társa a Három a kislány című operettben. 44. Szalonnát főző. 45. Megy. 46. Skálahang.

Függőleges: 1. Török eredetű magyar férfinév. 2. Műszálféleség. 3. Áraszt. 4. Édesség. 5. Savas hatású. 6. Korszak. 7. Feltekert fonal. 8. Egyesült Nemzetek Szervezete, röviden. 9. Lángra kap. 10. Amerikai egyetem. 17. A Tangó szerzője (Slawomir). 18. Vízi állat. **20. A poén befejező része.** 22. Sürgetés. 23. Gríz. 25. Tesztkérdésre jó feleletet ad. 27. Régi iskolatípus. 31. Fogaival valamire lyukat csinál. 35. Angol csillag (STAR). 36. Amiről nem szabad beszélni. 37. Damon ..., Forma 1-es autós világbajnok volt. 38. ... László, udvarhelyi származású magyar kommunista, politikai elítélt volt, kivégezték. 40. Direkt termő szőlő. 43. Izomrögzítő.

A rejtvényeket Forrai Tibor készítette

A rejtvény-megfejtések beküldési határideje: **2006. november 5-e.** Csak azok vehetnek részt a könyvnyeremény-sorsoláson, akik mindkét rejtvény helyes megfejtését eljuttatják szerkesztőségünkbe. A nyertes nevét novemberi lapszámunkban közöljük.

Júliusi rejtvényeink megfejtése: *Nosztalgia*: „Hej, Morzsi, de örülnél te ennek!" *Radnóti Miklós a könyvről*: „Könyvek és tapasztalatok együtt alakítják a lelket."

Könyvjutalmat nyert **Bartha Sándor** dicsőszentmártoni olvasónk. Gratulálunk!

Unitárius Közlöny

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőbizottság:
dr. Rezi Elek főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Gyerő Dávid
Kovács István Sándor
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina (Ifjúsági Oldal)

Szedés: **Rezi Éva**
Tördelés: **Ruzsa István**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári
Heltai Gáspár
Unitárius Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927
e-mail:
tamas.jakabffy@unitarius.com

A lapszám megjelenithető
az Erdélyi Unitárius Egyház
központi honlapján:
www.unitarius.com

Lapterjesztés és adminisztráció:
Szabó Zoltán
A lapok kiszállításával
kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
minden hónap 5-e.
15 napnál régebbi eseményről szóló
olvasói tudósításokat
nem teszünk közzé.
Kéziratokat nem őrzünk meg,
és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket
kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézeteit.

A lapszám megjelenését
a Communitas Alapítvány
támogatta.

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888–1948/1990. 16. (76.) évf.
10. szám. 2006 október
Ára: 1 lej, előfizetőknek: 0,70 lej

Mindennapi színtereink

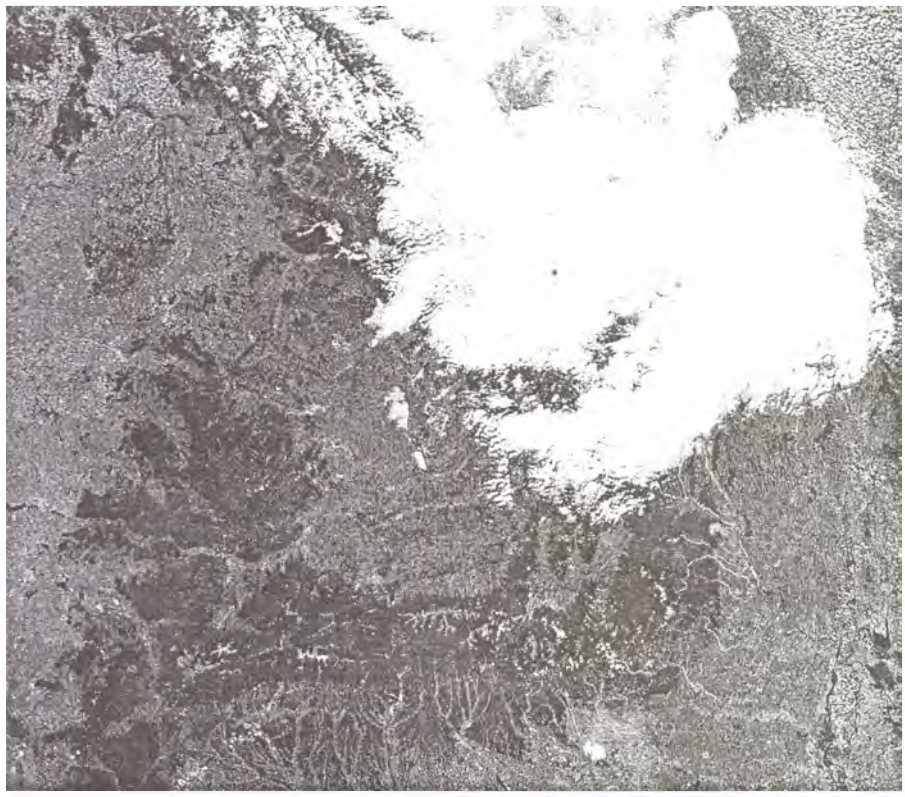

Az Erdélyi-medence az űrből. Forrás: Google Earth

Társadalmi életünk szűkebb és tágabb színterein az elmúlt hetekben számottevő változások következtek be. A mindennapi teendők megszokott ritmusa mellett az elmúlt időszakban talán gyakrabban érdeklődtünk és válogattunk a különböző hírműsorok között.

Európai színtéren a legutóbbi országjelentés óta biztosra vehető, hogy országunk 2007. január 1-jétől az Unió tagállama lesz. A csatlakozást követően várhatók ugyan kedvező változások, legalább annyira hangsúlyos lehet viszont a csalódottság is – merthogy nem javul meg semmi egyik napról a másikra. Ami pedig a kisebb-nagyobb közösségek mentalitását jellemzi, azt nem lehet középtávon semmiféle törvényi szabályozással megváltoztatni. A legutóbbi országjelentés a nemzeti kisebbségek jogainak terén csupán továbblépést szorgalmaz. Ez „enyhe kifejezésnek" számít az EU szóhasználatában. Az erdélyi magyar közösség saját cselekvési erejére van bízva.

Az elmúlt hónapban Magyarországot is megrázták a belpolitikai események. Ezen a színtéren akkora erkölcsi válság alakult ki, amelynek sokak számára egyértelmű következménye lehetett volna: a jelenlegi kormány azonnal lemond. Hogy a dolgok mégis másként alakultak, azon csak morfondírozni lehet. A 21. századeleji Magyarország kormánya nem ismer társadalmi és erkölcsi felelősséget. A technikai fejlődés és az életszínvonal gazdasági mutatói ellenére az élet átlagminősége nem változott. Erkölcsi törvényeink már az íratlan kategóriából is törölve lettek. E sorok írásakor még mindig tart a belpolitikai válság, előreláthatatlan változásokkal.

Szűkebb erdélyi életünkben a megszokott mederben zajlik a közösségi élet. Bár az autonómia iránti igényt lassan minden politikai szereplő hangoztatja, sajnos, a régi barikádok egyelőre nem átléphetők. A téma változatlanul tartja magát a széleskörű közbeszédben, anélkül azonban, hogy érdemi előrelépések történtek volna. Sok a lemaradás az autonómia-ügy területén. Bár a munka elkezdődött, még sok lehet hátra a közös fellépéshez s a cél eléréséhez.

Az említett színtereket tovább szűkítve az Erdélyi Unitárius Egyházra térek át. Mondhatni, itt is a megszokott ritmusban történnek az események. Az egyházközségek élik a maguk hol színes, hol éppen gondterhelt hétköznapjait. A nyári szabadság után visszarendeződnek a gyülekezet sorai is. A reformáció ünnepe és halottak napja közeleg.

És innen már egy lépés az egyéni, a családi közeg említése. Ez az a színtér, amelyben legszemélyesebb életünket töltjük, amelyből erőt merítünk, ahol megpihenünk, és ahol felruháznak bennünket az alapvető erkölcsi szabályokkal. Ebben a közegben talán az iskolakezdés izgalmai – várakozások, örömök vagy kezdeti csalódások – jellemezték sok család és egyén életét. Gyermekek, unokák, dédunokák, rokonok, barátok, ismerősök indultak el idén ősszel is az óvodába, iskolába, egyetemre. Van, aki először, van, aki már nem otthon, s van, aki az utolsó évre készül. Ezzel együtt a hétköznapok rendje szigorúbb beosztással zajlik mindenhol.

Egyéni életünkbe kisebb-nagyobb mértékben a fent vázolt színterek hangulatának, indulatainak mindegyike beszivárog. Természetes módon érdekel, hogy mi történik körülöttünk, merre alakul a mi világunk – és a gyermekeinké. Az Európai Unió nem hoz megváltást, erre fel kell készülni. Magyarországon remélhetőleg visszaáll a rend. Az erdélyi autonómia-

folytatás a 4. oldalon

Sándor Krisztina

Töredelem

(A karmesternek: Dávid zsoltára, abból az időből, amikor nála járt Nátán próféta, mert bement Dávid Betsabéhoz)

Könyörülj rajtam kegyelmeddel, Istenem, töröld el hűtlenségemet nagy irgalmaddal!

Teljesen mosd le rólam bűnömet, és vétkemtől tisztíts meg engem!

Mert tudom, hogy hűtlen voltam, és vétkem mindig előttem van.

Egyedül ellened vétkeztem, azt tettem, amit rossznak látsz.

Ezért igazad van, ha szólsz, és jogos az ítéleted.

Lásd, én bűnben születtem, anyám vétekben fogant engem.

Te pedig a szívben levő igazságot kedveled, és a bölcsesség titkaira tanítasz engem.

Tisztíts meg izsóppal, és tiszta leszek, moss meg engem, és fehérebb leszek, mint a hó.

Engedd, hogy vidámságot és örömöt halljak, és megújuljanak tagjaim, amelyeket összetörtél.

Rejtsd el orcád vétkeim elől, töröld el minden bűnömet!

Tiszta szívet teremts bennem, Istenem, és az erős lelket újítsd meg bennem!

Ne vess el orcád elől, szent lelkedet ne vedd el tőlem!

Vidámíts meg újra szabadításoddal, támogass, hogy lelkem készséges legyen, hogy taníthassam utaidra a hűtleneket, és a vétkesek megtérjenek hozzád.

Ments meg, mert vért ontottam, ó Isten, szabadító Istenem! És igazságodat ujjongva hirdeti nyelvem.

Nyisd meg ajkamat, Uram, és dicséretedet hirdeti szám.

Hiszen a véreságozatot nem kedveled, és ha égőáldozatot adnék is, nem vennéd szívesen.

Isten előtt a töredelmes lélek a kedves áldozat. A töredelmes és megtört szívet nem veted meg, Istenem!

Tégy jót a Sionnal kegyelmesen, építsd fel Jeruzsálem kőfalait!

Akkor majd kedveled a helyesen bemutatott áldozatokat, az égőáldozatot és a teljes áldozatot. Akkor majd áldozhatnak oltárodon bikákat.

(51. zsoltár)

Van-e szükségünk bűnbánatra? Kell-e önvizsgálat, belátás, töredelem, bocsánatkérés, *megtérés*?

Légy te magad! Sikerre születtél! A legfőbb kihívás az önmegvalósítás. Személyiséged a legfontosabb érték! Yes! Vásárolj, mert *te* leszel annyival több!

Hát hol élünk?

Vannak, akik teljes vakságban masíroznak az előbbi felkiáltójelek nyomvonalán, és vannak, akik egész életművet tudnak összehordani az álságos gazdaságisten országlása fölötti méltatlankodásból. Szó ami szó, mindahányszor a világ elistentelenedése miatt kesergünk, végső soron azt „ítéljük meg", ami felé akarva-akaratlan magunk is haladunk. Úgy sodor magával az önistenítő felületesség, hogy ahhoz képest a tavaly-augusztusi Nyikó is csak szelíd csermely.

No és a tolerancia! Annak palástjával is mennyi minden beborítható! A megbízhatatlanság, az önzés, a dölyf, a hatalmaskodás is.

Vagy pedig – a fennen hangoztatott Biblia-tisztelet mellett is – elzárkózunk előle, hogy éppen *azt* értsük, amit az Írás mond: Istenünk előtt az ősi áldozat, a kézrátétel és vérrel való meghintés után elégetett állat (a *holocaustum*) közel sem olyan kedves, mint a töredelmes lélek. Végső soron sokkal könnyebb azt hinnünk, hogy a kultusz a legfontosabb, mintsem komolyan vennünk, hogy mindig van miért szégyenkeznünk. Avagy dobhatnók-e *mi* elsőként a követ a bűnbánó (!) parázna asszonyra?!

A töredelem a szív megtérését, a belső bűnbánattartást jelenti. Ha hálával és ragaszkodással szeretjük Istenünket, nem zárhatjuk ki magunkból a „rosszaságaink" fölötti belátást, bánatot, engesztelést sem. Ha a *jóság*nak értelme van, ami miatt örvendezhetünk, akkor a *rossz*aság is meg kell hogy mozdítson – különösen a magunké. Hiszen újból és újból „megfoltosodik" a szívünk, s egy idő után vágyjuk a teremtés vadonat tisztaságát.

„Tiszta szívet teremts bennem, Istenem, és az erős lelket újítsd meg bennem!"

Amennyiben ismerjük sebezhetőségünket és a rosszra való képességünket is, úgy az önvizsgálat nem meddő önmarcangolás, nem komplexáltság, és különösen nem az emberi méltóság feladása. Sokkal inkább biztonsági szelep az önhittség, a megátalkodott gőg ellen.

Az izsópot a középkorban az állhatatosság, a hűség jelképeként tartották számon. Általános fertőtlenítő, emésztéskönnyítő, köhögéscsillapító hatása miatt azonban a megtisztítás növénye is – az ókortól fogva. „Tisztíts meg izsóppal, és tiszta leszek." – Természetesen nem az izsóp, ez a kissé kámforos, fűszeres illatú, enyhén kesernyés ízű fűszernövény itt a főszereplő, hanem az, akihez a zsoltáros bízó lélekkel folyamodik. Ha az izsóp hófehérre mossa a testet, Isten könyörülete és szeretete átlátszóvá tisztítja a lelket. A megtisztulásnak pedig két emberi feltétele van: egyfelől a gyarlóság be- és elismerése, másfelől a megtisztulás őszinte vágya. Rendezni végre „közös dolgainkat"...

J. T.

Halottak napjára készülve

Most halottainkat keressük: temetőkben, régi vagy friss sírhantok mellett. Kitaposott utak. Élők által kitaposott, holtak nyughelyéhez elvezető utak. Virágok és gyertyalángok, amelyek a személyes örökéletbe vetett hitünk gyönyörűségét emelik ki és világítják meg: azt, hogy a Teremtő és Gondviselő Istenben mindörökké élni fogunk, mert a testi halál, a testi elmúlás nem pontot jelent, hanem kettőspontot: azután következik az újszövetségi, evangéliumi ígéret beteljesülése: „Én élek, és ti is élni fogtok." „Akár élünk, akár halunk, az Övéi vagyunk."

Most bennünk, élőkben élnek tovább azok, akik elmentek. Mindazok, akik úgy mentek el, hogy ugyanakkor velünk maradtak, és akik úgy maradtak és maradnak velünk, hogy belőlünk, élőkből magukkal vittek egy emberemlékezetnyi részt az Örökkévalóság hazájába.

Most kérünk és adatik, keresünk és találunk, zörgetünk és megnyittatik nekünk.

Gyújtsunk gyertyát, hogy égjen, a lángja a szívünkig érjen.

Pálffy Tamás-Szabolcs és **Pálffy Anna-Mária**

Emlékezzünk...

a magyar forradalom erdélyi unitárius áldozataira, letartoztatásuk körülményeire

A „bresciai hiéna" az 1848–49-es magyar szabadságharc leverése után augusztus 18-án levelet intézett Joseph Radetzky tábornagynak, amelyben egyebek mellett a következő sorokat írta: „...egész Európának példát fogok mutatni, hogyan kell bánni a lázadókkal, és hogyan kell a rendet, nyugalmat és békességet egy évszázadra biztosítani. A magyarok háromszáz év óta mindig lázadók, csaknem valamennyi Habsburg király idején törtek ki forradalmak. Én vagyok az az ember, aki rendet fog teremteni. Nyugodt lelkiismerettel lövetek agyon százakat is, mert szilárd meggyőződésem, hogy ez az egyetlen mód intő példát szolgáltatni minden jövendő forradalomnak."

Julius Haynau megértette, hogy a magyar nép nem tűri szó nélkül az idegen igát. A 19. században a „kétfejű sas" ellen harcolt a magyarság, a 20. század derekán a vörös csillagra került a sor. Hiába végeztetett ki százakat a hírhedt hadvezér – a forradalmi „lángot" nem tudta kitörölni a magyar nép tudatából.

Az 1917-es év fordulópontot jelentett az öreg kontinens életében. Az Orosz Birodalomban erőszakos hatalomátvételre került sor, amikor a bolsevikok Lenin irányításával félreállították az Ideiglenes Kormány képviselőit. A világ akkor még nem

A forradalom mellé állt honvédek Kossuth-címeres páncélosón.
Forrás: Állambiztonsági Történeti Levéltár, Budapest, ÁBTL 4.3. GG 19.

sejtette, hogy az új ideológiát képviselő hatalom milyen hatással lesz a 20. század történetére.

A szovjet hadsereg világháborús sikerei és a győztes nagyhatalmak tartózkodó politikája kiszolgáltatott helyzetbe hozta Közép- és Kelet-Európa államait a „felszabadító" had előtt. Az orosz katonaság árnyékában következett be a kommunista hatalomátvétel a fent nevezett térségben, amelyet a szovjet ideológiának gyakorlatba ültetése követett. A szabadságot korlátozó intézkedések számos országban ellenállást váltottak ki. Magyarország sem volt kivétel, a magyar nép pedig 1956-ban ismét a forradalmat választotta. Az október-végi, november-eleji események óriási nemzetközi visszhangot vertek. Erdélyben a kisebbségben élő magyarság nagy érdeklődéssel, aggodalommal, de reménykedve követte figyelemmel a magyarországi eseményeket.

De kiket és milyen ürüggyel tartóztattak le Erdélyben '56 kapcsán?

A magyarországi forradalom napjaiban Romániában a kollektivizálás még nem fejeződött be, ugyanakkor a hatalom folytatta küzdelmét a partizánmozgalmakkal, azokkal, akik a hegyekben próbáltak ellenállni a kommunista rendszernek. A román hatalom képviselői tökéletesen kihasználták a szomszédos államban kirobbant forradalmat, hogy a rendszert még kegyetlenebbül ráerőszakolják a társadalomra. Újabb tisztogatási hullám következett, amikor koholt vádak alapján, kirakatperek révén számos értelmiségit – nemzetiségtől függetlenül – őrizetbe vettek, törvényszék elé állítottak, majd börtönbe vetettek. E félelmet keltő politikai játék kétségkívül „sikeres" volt, hiszen a társadalomba beültette és tartósította a félelem érzését. Senki sem érezhette biztonságban magát és családját. Ugyanakkor a sorozatos zaklatások révén az államhatalom megfosztotta a népet vezetőitől, elnémítva így a társadalom hangját.

Az egyeduralmát megszilárdítani akaró államhatalom szervei unitárius közösségünket sem kímélték. Teológiai tanáraink, lelkészeink, teológiai hallgatóink is letartóztatták, majd többévi börtönbüntetést róttak ki rájuk. A kommunista vezetés cselekedetei kitörölhetetlen nyomokat hagytak az elítéltek és családtagjaik életében. Ötven év távlatából sem tudunk megfeledkezni ezekről a személyes drámákról, szemet hunyni az igazságtalanság fölött.

A kommunista tisztogatási hullám következtében börtönbe került dr. Erdő János, dr. Simén Dániel, dr. Lőrinczi Mihály teológiai tanárok; Rázmány Mór, Gellérd Imre, Kelemen Imre, Nyitrai Mózes, Deák Berta, Végh Mihály, Pállfy Albert, Szabó Dezső, Székely László, Bálint Ferenc, Benedek Ágoston lelkészek, továbbá Léta Áron, Sándor Balázs, Nyitrai Levente, Kelemen Csongor teológiai hallgatók.

Erdélyben a tisztogatási hullám központilag előre meghatározott rendszer alapján következett be. A korabeli értelmiségi társadalom tagjait kirakatperek révén ítélték el. A per kezdetén a hatóságoknak kész „ítéletük" volt arra nézve, ki hány évet fog kapni „bűne" miatt. A perek különböző neveket viseltek, és nyomukban több tíz ember került börtönbe. Ilyen kirakatper volt a „bolyais per", a „Bethánisták pere", a Kacsó Tibor-féle „államellenes összeesküvés", a Kis-Küküllő menti szervezkedés, a „képzőművészetisek pere", a „Szoboszlay-per", az EMISZ-per (Erdélyi Magyar Ifjak Szövetsége) stb.

Unitárius vonatkozásban az EMISZ-per a leginkább figyelemre méltó, hisz a koholt vádak nyomán komoly tisztogatást hajtottak végre a lelkészek és teológus-növendékek körében. Az EMISZ-perre 1959. március 9-e és 19-e között került sor Marosvásárhelyen, a döntést a kolozsvári katonai törvényszék hozta. Az ítélet kihirdetése után fellebbezést lehetett benyújtani, de a döntést a bíróság nem változtatta meg.

De mi is volt az EMISZ? Brassóban jött létre, és kiterjedt a Barcaságra, Háromszékre, Csíkra, Udvarhelyszékre, Medgyesre, Segesvárra, Kolozsvárra. A szervezet alapító tagjai elsősorban

folytatás a 4. oldalon

Korodi Alpár

Emlékezzünk...

folytatás a 3. oldalról

brassói középiskolás diákok voltak. A mozgalom elnöke Orbán László, társelnökei Vinczi János és Sándor Balázs, titkára Lay Imre, jegyzője Mátyás Ernő, pénztárosa Lay György volt. Abban bíztak, hogy a magyarországi forradalom következtében az országban tömegmozgalmak ébrednek és kapnak lángra, így ők készen akartak lenni – és szervezkedni kezdtek. Céljaik között szerepelt az anyaországgal való szoros kapcsolat ápolása, a határok eltörlése, az, hogy az erdélyi magyarság legyen sorsának irányítója. Munkájuk eredményeképpen újból nemzeti viseletben konfirmáltak a fiatalok, felléptek a vegyesházasságok megkötése ellen, hirdették a nemzeti öntudat fontosságát, színjátszó csoportokat is létrehoztak. A tagok esküt tettek, amelynek szövege a következő volt: „Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában, hiszek Magyarország felvirágzásában."

Orbán László egy zöld füzetbe bejegyezte a tagok névsorát. Később e füzet alapján ítéltek el számos erdélyi magyar fiatalt. Az államhatalom képviselői olyan személyeket is kapcsolatba hoztak az EMISZ-szel, akiknek semmi közük nem volt a szervezethez. Az EMISZ-nek „himnusza" és alapszabályzata volt, és a hatalom által tiltott – egyházi és nemzeti – ünnepek megtartását is felvállalták. Ennek értelmében került sor a március 15-i ünnepségre 1957-ben Fehéregyházán a nemzeti szimbólumnál, a turulmadaras emlékműnél. Itt párhuzamot vontak az 1848-as és 1956-os forradalmak között, ezek eszmei örökségét hangsúlyozták, Petőfi-verseket szavaltak. Az ünnepély nem tartott másfél óránál tovább, de a megmozdulás elegendő oknak számított a tárgyaláson, hogy államellenes összeesküvéssel vádolják a résztvevőket.

A szervezet rendszerint terem-gonddal küzdött (nem volt helyiségük, ahol gyűléseiket megtarthatták volna), ezért a brassói katolikus és unitárius lelkészeknek levelet küldtek, azzal a kéréssel, hogy termet bocsássanak rendelkezésükre, ahol időnként találkozhatnak és beszélgethetnek. A levelet bonyolult módon jutatták el a lelkészekhez, ugyanis a levél írója, Orbán László Lay Imrét bízta meg azok kézbesítésével, aki viszont odaadta barátnőjének, Bajzát Máriának. Ő továbbította a lelkészeknek, akik provokációnak tekintették az esetet (abban az időben ez nem is volt ritka!), és a leveleket eljuttatták a Securitaténak. A hatalom hamar „a dolgok végére járt", mégsem tartóztatta le a tagokat, megvárta azt a pillanatot, amikor nagykorúakká váltak, így felnőttekként állíthatták őket bíróság elé, illetve okot „kovácsolhattak" olyan emberek ellen, akik nem is voltak tagjai az EMISZ-nek, de esetleges kapcsolatba léptek valamelyik alapító személlyel.

Orbán a már említett zöld füzeten kívül rendszeresen másodpéldányt készített az általa folytatott levelezésről, ez később, letartóztatását követően csak segítette a hatalom képviselőit, hogy minél többeket bevonhassanak az „EMISZ-perbe" – vádlottakként.

Unitárius érdekeltség szempontjából érdekes Sándor Balázs letartóztatásának története. Az EMISZ egyik alapító tagjaként szerepel. A püspökség Brassóba nevezte ki Kővári Jakab lelkész helyettesítésére, aki betegsége folytán kórházi kezelésre szorult, így nem tudta ellátni papi teendőit. Ott ismerkedett meg Orbánnal, és lett az EMISZ alapító tagja. Egy hónapi szolgálat után Sándor Balázs visszatért Kolozsvárra teológiai tanulmányainak folytatására azzal a megbízatással, hogy ismertesse a szervezet céljait és toborzó munkát folytasson Erdély kulturális fővárosában, vezetvén a kolozsvári szervezetet. Megegyeztek, hogy levelezés útján tartják egymással a kapcsolatot. Sándor Balázs nem tett eleget a megállapodásnak, ugyanis a magyar forradalom leverését követően értelmetlennek tartotta az itteni szervezkedést, felismerve, hogy esélytelen a küzdelmük. Ebből adódóan nem válaszolt Orbán leveleire, és nem is folytatott semmilyen tevékenységet, amely a szervezet érdekét szolgálta volna. Orbán egyik levelében arra kérte, hogy a szervezetet ismertesse meg Léta Áron és Benedek Ágoston negyedéves teológiai hallgatókkal. Ennek a kérésnek Sándor Balázs eleget is tett, a szóban forgó teológiai hallgatók viszont értelmetlennek tartották a szervezetet. Ettől eltekintve Orbán letartoztatását követően a levelek másolatait megtalálták, és mindkét teológust letartóztatták, elítélték, ügyet sem vetve rá, hogy gyakorlatilag semmilyen kapcsolatuk nem volt az EMISZ-szel.

Orbán számos lelkésznél fordult meg, így kapcsolatba lépett Nyitrai Mózes homoródkarácsonyfalvi lelkésszel és feleségével, Deák Bertával. Berta szellemi gyermeküknek tekintette Orbánt, és jegyzőkönyvét, amelyben a szervezettel kapcsolatos információk szerepeltek, náluk a papilakon rejtette el. Ezt azért tette, mert a fehéregyházi ünnepélyt követően többször is behívták a Securitatéra, és így azokat szerette volna menteni, akiknek neve szerepelt a fent említett füzetben. A Nyitrai házaspárnál végzett házkutatás alkalmával a füzet előkerült, és az illető személyeket az EMISZ-per keretében több évi börtönbüntetésre ítélték (76

Mindennapi színtereink

folytatás az 1. oldalról

formák érdekében a munkát folytatni kell, s ehhez egyénenként mindenki a saját lehetőségei szerint kell hogy hozzájáruljon. Az erdélyi unitárius közösség jól körülhatárolható, s az idetartozás felelősséggel is jár.

Életünk a családi, baráti kötelékek mellett a tágabb színterek áttekintésével gazdagodik. A környezetünkben bekövetkező változások ránk is hatással vannak, ugyanakkor egy olyan rendszert alkotnak, amelyben egyéni szerepünk világosabbá válik. E rendszerben legfontosabb az utolsóként említett személyes környezet: a család, az otthon, a barátok köre. Ha itt rend van, akkor könnyebb létezni és tenni a szűkebb és tágabb társadalomban.

Új '56-os könyvek

Pesti srác a József körúton, bal oldalon a Corvin-köz bejárata, hátul szemben a Kilián laktanya romos épülete (ÁBTL 4.1. A-1265)

személyt!). A legnagyobb büntetés 25, a legkisebb pedig 3 év volt. Unitárius vonatkozásban elítélték Nyitrai Mózesné Deák Bertát, Sándor Balázst, Kelemen Imrét, Kelemen Csongort, Nyitrai Mózest, Végh Mihályt, Nyitrai Leventét. Szintén az EMISZ-perben róttak ki börtönbüntetést Léta Áronra, Benedek Ágostonra, Szabó Dezsőre.

Egy másik érdekes történet Szabó Dezső letartoztatásával kapcsolatos. Az állami hatóságok képviselői házkutatást tartottak a nagyajtai egyházközségben, és letartóztatták a családfenntartó lelkészt. A házkutatás során az állambiztonságiak elkobozták a Törökországi levelek című kötetet; ez később, a törvényszéki tárgyaláson bizonyítékként szerepelt a külfölddel való kapcsolattartás vádjának alátámasztására. Természetesen Mikes Kelemen volt a „kapcsolattartó".

A Marosvásárhelyen megtartott kirakatper vádpontjai a következők voltak: az EMISZ-szel való kapcsolattartás, szervezkedés a szocialista rendszer ellen, fel-nem-jelentés. Az elítéltek börtönbüntetésüket Szamosújváron és a Duna-deltában töltötték le, ahol festéstől faragásig, hagymaszedéstől szőlőtelepítésig és árokásásig mindenféle munkát „vállaltak".

Alkalmam volt több, 1956-os meghurcolt személlyel beszélgetni. Visszaemlékezéseikben pozitívumokról is számot adtak. Mivel értelmiségieket zártak össze, lehetőség nyílt arra, hogy tudásukat megosszák társaikkal, így valóságos „önképzőkörök" részeseivé váltak, és a felhalmozott információkat, tudást sikeresen használták fel szabadulásuk után.

A hatalom képviselői az EMISZ-per mellett minden alkalmat kihasználtak annak érdekében, hogy az erdélyi magyar társadalmat és különösen annak értelmiségét megtizedeljék. A tudás, a kiejtett vagy leírt szó erejétől félve – és azt felhasználva – további tisztogatást hajtottak végre Egyházunk keretében. A hatalom túlkapásainak lett áldozata ezek miatt dr. Erdő János, dr. Lőrinczi Mihály, dr. Simén Dániel, Gellérd Imre, Bálint Ferenc, Székely László, Pállfy Albert. Simén Dániel egyetemi tanár kezdeményezésére még korábban megjelent egy Imák, ágendák, prédikációk című füzet, amelyet légációs forrásanyagként terjesztettek a teológiai hallgatók és lelkészek körében. Pethő István magyarországi püspökhelyettes 1958-ban erdélyi látogatása alkalmával elolvasta a füzetet és egy példányt magával vitt, hogy lelkésztársaival ismertesse annak tartalmát. A határon azonban a román határőrök elkobozták tőle. Az efféle elkobzott írásos anyagok elemzését a hatalom által külön e célra létrehozott bizottság végezte. A bizottság az Imák, ágendák, prédikációkat is szocialistaellenesnek nyilvánította, s ennek nyomán került börtönbe a beszédgyűjtemény kezdeményezője, valamint Bálint Ferenc magyarszováti és Székely László verespataki lelkész.

Az ötvenes évek végén elítélt lelkészeink az amnesztiának köszönhetően 1963–64-ben szabadultak. Egyházépítő tevékenységüket szabadulásuk után folytatták.

A magyar forradalmat ürügyként használta fel a kommunista rendszer, hogy teljesen megtörje a társadalom ellenállását, belenevelte így a félelemérzetet az emberekbe. Senki nem tudhatta, hogy az általa kiejtett szó szocialistaellenes-e vagy sem. A házkutatások, zaklatások, a „fekete autó" elkerüléséért a társadalom megtanult mélyen hallgatni, de elsajátította a sanda figyelést és a besúgást is. Unitárius teológiai tanáraink, lelkészeink, teológusaink egy kegyetlen korszak áldozatává váltak, ugyanakkor az erdélyi magyar társadalom rendszerellenes helytállóinak képviselőit is tisztelhetjük bennük, akik, bár megviselték őket a börtönben eltöltött esztendők, példaképül szolgáltak és szolgálnak mindazok számára, akik ismerik tetteiket, cselekedeteiket. Hiszen emberek maradtak egy embertelen világban. Tompát idézve: „A boldogsághoz nem elég a jelen, a múlton keresztül vezet az, s az emlékezeten."

Kortárs csoda: történések a Nyikó mentén

Nem jártam a Nyikó mentén azelőtt, sem akkor, közvetlenül a katasztrófa után. Csak egy évvel később, az idén, szeptember 30-án, amikor alkalmam volt részt venni az „évfordulós beszámolón" és a kiskadácsi új imaház felavatásán.

Miután Héjjasfalvánál gépkocsink elhagyja a főutat és áthalad Székelykeresztúron, nem kell többé radarkészüléktől tartani, a „székely aszfalt" megteszi maga a sebességkorlátozást. Ennek megvan az az előnye, hogy az először idelátogató kíváncsi utas alaposabban szemügyre veheti a felszálló ködből kibontakozó őszi tájat és az egymás után következő falvak képét. Rugonfalva, Siménfalva, Kiskadács, Nagykadács, Kobátfalva táblái kétnyelvű felirattal jelzik, hogy megérkeztünk a Nyikó-mentére.

Első állomásunk Kobátfalva, ahol Szabó László lelkész, a kobátfalvi központú Árvízi Segélyező Bizottság tagja már megkezdte az újjáépítési eredmények helyszíni bemutatását. A falu központjában a súlyosan megrongálódott óvoda épülete belül már rendben van, és három tantermében ideiglenes otthont ad az iskola összesen ötvenhat, V–VIII. osztályos tanulójának. Az épület tetőzete új, külső falai ugyanakkor pirosban várják az új vakolatot. Mellette folyamatban van az iskola épületének felújítása. A terv szerint tetőtér-beépítésre is sor kerül, és mellette új, modern tornaterem épül, amelyet összekötnek az iskola épületével. Az I–IV. osztály harminchat tanulója ideiglenesen a kultúrotthonban tanul, és ugyancsak ott húzódott meg az óvoda huszonhat gyermekkel.

Ezután Bartha Alpár fiatfalvi lelkész vezetésével megtekintünk néhány újonnan épült házat és új házrészt, amelyeket részben az adományokból, részben a károsultak önerejéből építettek újjá. Az épületek egy része már lakható, másokon még dolgoz-

folytatás a 6. oldalon

Asztalos Klára

Kortárs csoda...

folytatás az 5. oldalról

nak. A Lőrincz, Siklódi, Kibédi, Sófalvi, Mircse családok és Farkas Rozália új otthonai az emberi összefogás és segítőkészség kézzelfogható bizonyítékai. A háziak készségesen megmutatják megújult otthonukat, meg is kínálnak süteménnyel. Előjönnek

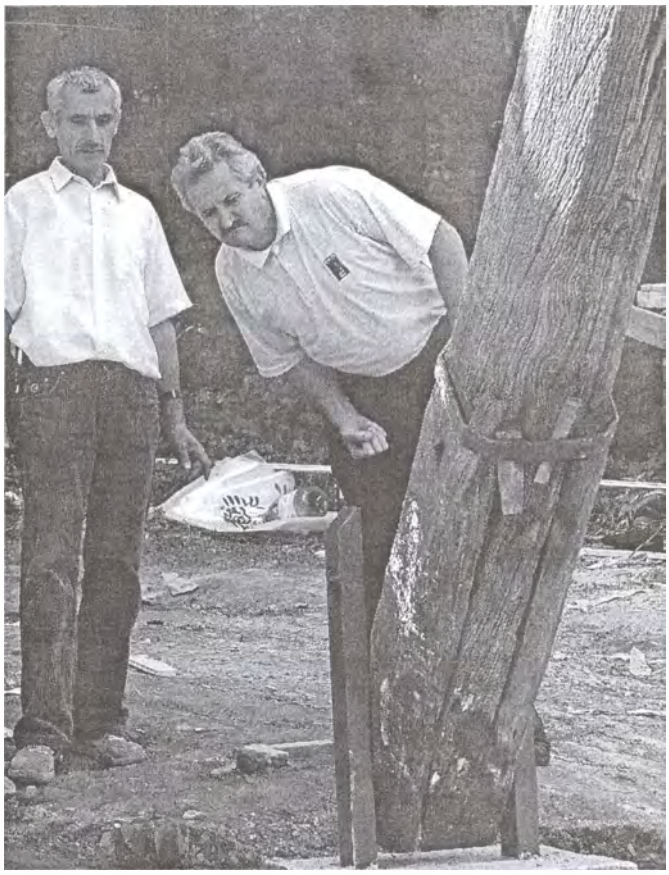

a gyerekek is, a püspök kézfogással, jószóval köszönti a család tagjait, a gyerekeknek simogatás is jut a kobakjukra.

Az utcán haladva figyelem a helyet, ahol az egykor elszabadult gyilkos ár levonult. Az emberi mulasztások tragikus következményeinek helyrehozatalára megkezdődött a Nyikó medrének szabályozása, a partokat megerősítő új támfal építése. Helyenként még látni lehet teljesen elrongálódott, lakatlan vályogházakat, a régi népi építészet jegyeivel, leszakadt tornácot, hiányzó falakat, kerítéseket, amelyek mind a múlt sebeiről árulkodnak, és mellettük, íme, új házak jelennek meg. Mikor ezt a képet látom, az jut eszembe, amikor a szobanövényem, túl nagyra nőtt fikuszom ágait alaposan megnyesegettem és ezzel bizony fiatalabb ágak is áldozatul estek. Szomorú látvány volt a megkopasztott növény. Azután sokáig várakoztam, amíg megjelentek az első új hajtások. Az élet nem állt meg, a régi törzsből új élet fakadt. Most is ez az érzés kerített hatalmába: a közösségben ott az életerő a megújuláshoz, az élet folytatásához, minden jel erre mutat.

Kobátfalváról Kiskadácsba mentünk át, ahol az új imaházban hálaadó és felavató istentiszteleten vettünk részt. Kiskadácsnak évtizedek óta nincs temploma, hiszen a régi épület teljesen tönkrement, olyannyira, hogy le kellett bontani. Az imaházként használt épület a tavalyi árvíz nyomán vált használhatatlanná. Sokan nem is hitték, hogy lesz még valaha imádkozó helyük. És íme, a 93 éves Márton Juliánna néni által adományozott telken rekordidő (kevesebb, mint két hónap) alatt felépült – elsősorban a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet támogatásának, az Unicons építkezési cég igyekezetének és Szombatfalvi József esperes kitartó utánajárásának köszönhetően – a fehérre meszelt új, egyszerű épület, az imádság háza. Az előtte álló kis harangláb megkonduló harangja hívja hálaadásra és lelki töltekezésre az arra szomjúhozókat. A felavató ünnepen a kis imaterem megtelt meghívottakkal, segítőkkel, a faluért tevő környékbeliekkel. Kihangosítók segítségével azok is részesültek az istentiszteletben, akiknek csak az imaház mellett elhelyezett padokon jutott hely az őszi napsütésben. Az ünnepi istentiszteleten dr. Szabó Árpád püspök végezte a szószéki szolgálatot. Imája hálaadás volt Isten iránt az új hajlékért és a gondviselésért. A textus a 127. zsoltár 1. verse volt: „Ha az Úr nem építi a házat, hiába fáradoznak az építők. Ha az Úr nem őrzi a várost, hiába vigyáznak az őrök." Arra figyelmeztetnek e sorok – mondta a püspök –, hogy az ember nem tehet olyat, ami ne találkozna Isten akaratával. Isten nélkül minden törekvés hiábavaló. Itt, a szőke Nyikó mentén bebizonyosodott: Isten megszentelte az ember újjáépítő munkáját. Az ember segített embertársának és Istenének otthont építeni, és mindez találkozott Isten akaratával. Az új hajlék megáldásakor azt mondta: legyen ez a ház aranyhíd Isten felé – és az emberi összefogás csodája.

Szombatfalvi József esperes a Nyikómenti életmentő csodáról beszélt. Arról, hogy a gondviselés megérintette a távolban élőket, és segítőket küldött. A csoda maga a szeretet, amely testvérekké formálja az embereket, a szeretet lánca elindul, és egyszer visszakerül hozzánk, amikor szükségben vagyunk.

Vida Rozália kadácsi lelkésznő úrvacsorára-előkészítő ágendájában a Lukács-evangélium 17,20–21. verseivel arra hívta fel figyelmünket, hogy Isten országa miközöttünk van, ismerjük fel értékeinket, amelyek a nehézségekben testi-lelki fájdalmainkon átsegítettek, és adjunk hálát érte Istennek.

Üdvözletek, beszámolók, köszöntések következtek a meghívottak részéről, akik részt vettek az árvízkárok enyhítésében és az újjáépítés folyamatában.

Szombatfalvi József esperes, a Segélyező Bizottság elnöke köszöntötte a vendégeket, akiknek kulcsszerepük volt az imaház rekordidő alatti felépülésében és berendezésében. Közben a vetítővásznon megjelentek az építkezés mozzanatait bemutató képek.

Nagy Ákos, a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet főmunkatársa szavaiból megtudtuk, hogy a segélyszervezet, az Illyés Közalapítvány és a Kossuth Rádió sikeres összefogásával, hét millió forintos adományuknak köszönhetően épülhetett fel az imaház. Arra kérte a helybelieket, hálájukat azzal fejezzék ki, hogy szükség esetén ők is segítenek másokon.

Szabó László ODFIE-elnök a segélyező bizottság tevékeny tagjaként azt hangsúlyozta, hogy ma az isteni gondviselést ünnepeljük. Beszélt a bizottság tizenhárom hónapnyi

tevékenységéről és a további újjáépítési munkatervekről, az önzetlen segítségről, amely mindenhonnan érkezett, a szervező munkáról, az együttműködésről a különböző szervezetekkel, a tájékoztatásról, az átláthatóság biztosításáról.

Dr. Gellérd Judit lelkésznő, az egyesült államokbeli Unitárius-Univerzalista Testvéregyházközségi Tanács tiszteletbeli elnöke – maga is a Nyikómente szülötte – a csodáról beszélt, amely arra késztette amerikai hittestvéreinket, hogy szeretetük és együttérzésük megnyilvánulásaként valósággal ontsák a segélyeket, mert felismerték: mi vagyunk az áldás számukra, mi segítettünk nekik, hogy levetkőzzék individualizmusukat, és értékeljék a mi közösségi szellemünket.

Elekes Botond, a Magyarországi Unitárius Egyház főgondnoka megköszönte a Segélyező Bizottság munkáját, azt a csodát, hogy a nagy próbatételre adott válasz igazolta: a közösségi érték az egyén fölött áll. Az imaház felépítése azt bizonyítja, hogy a közösség bízik a jövőjében.

András Gyula Siménfalva alpolgármestereként Reményik Sándor Templom és iskola című verséből idézett, és meggyőződését fejezte ki, hogy az árvízi pusztítás nyilvánvalóvá tette az imaház szükségességét, és hogy összefogással nemes célokat lehet megvalósítani.

Tóth János a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Dél-Dunántúli Régiójának munkatársaként és a Magyar Cserkészszövetség képviselőjeként hálát adott Istennek az összefogásért és a helyreállítás sikeréért. Mint a fogaskerék fogai úgy kapcsolódtak

össze a távolról jött fiatalok a helybeli idősebbekkel, amikor együtt dolgoztak a gát építésénél, és kölcsönösen tanulhattak egymástól.

Vaszi János a kadácsi egyházközség pénztárosaként megköszönte az árvíz utáni adományokat minden adakozónak.

Lelki élményként a köszöntő beszédek között meghallgattuk három helyi fiatal lány szavalatait: Vörösmarty Mihály Szózat, Erőss Alfréd Istené a szállás és Berde Mária Add meg, Uram című verseit.

Szabó László felhívta a hallgatóság figyelmét egy nemrég megjelent könyvre, Fábián Kornélia Tenger minden című kötetére [ismertetését lásd előző lapszámunkban]. A könyv az érintettek hiteles vallomásait tartalmazza arról, mit jelent továbblépni a veszteségeken, elfogadni az önzetlen segítséget, megélni az árvíz utáni csodát. A kiadvány a kobátfalvi központú Árvízi Segélyező Bizottság és a Gyulafehérvári Főegyházmegyei Caritas közös kiadásában jelent meg, ami a segélyezés és az újjáépítés egészét átható felekezetközi együttműködés ékes bizonyítéka.

Záró gondolataiban dr. Szabó Árpád püspök Pál apostol szeretethimnuszából idézett, kiemelve: ma csodáról beszéltünk,

tetten érhettük, hogyan működik a hit, hogyan lesz megtartó erő a remény, és hogyan teszi életünket gazdaggá a szeretet. Köszönjük meg Istennek, mert Ő művelte ezt velünk! Ezt az üzenetet vigyük magunkkal!

Áldáskéréssel és nemzeti imánk eléneklésével ért véget az ünnepi rendezvény.

Végül a közebéd oldott hangulatában folytatódtak a beszélgetések, barátok, ismerősök váltottak szót, erősítve személyes és közösségi kapcsolataikat.

Aki részt vett ezen a derűs, őszi napon a nagy árvíz évfordulós rendezvényén és a kiskadácsi imaház felavatásán, azt bizonyára megérintette a Nyikómenti csoda, és lelkében magával vitte annak élményét, amely olyan, mint a szeretet: minél többfele oszlik, annál több lesz belőle. Adja Isten, hogy úgy legyen.

Ünneplő bencédiek

Rendhagyó őszben járunk. Mikor azt hittük, hogy az elmúlás szomorúsága köszönt be életünkbe, nyárt idéző meleg napokat élünk át. Nem tudjuk, meddig tart az (önmagát is becsapó?) időjárás, de számunkra mindenképp reménységet jelent.

De nem csak az időjárás volt rendhagyó a Nyikómentén. Amikor oly sokszor megtapasztalták az itt élők az utóbbi években Nyírő József szavait, hogy „vérünkben lüktet a pusztulás tánca", most a jövő virága, reménysége nyiladozik itt sokak szívében. Hisz növekedett, gazdagodott egyházunk egy új egyházközséggel. Szeptember 1-jétől önálló gyülekezetként működik a Bencédi Unitárius Egyházközség.

És ahhoz, hogy ez megvalósuljon, sokan nagy erőfeszítéseket tettek, adakoztak, közmunkáztak, reménykedtek, hittek. Köszönet a lelkesedésért, az elszántságért, hogy mertek álmodni, és hinni!

Szeptember 24-én falutáblát avattunk, amelynek faragott oszlopaira vargyasi faragóművészek vésték az évszázados motívumokat. A falutábla felavatáskor a fiatalokkal és gyerekekkel ünnepi műsort mutattunk be a falu határában. Elhangzott a magyar irodalom nagy költőinek néhány verse a szülőföldről, a szabadságról, ezeket énekek zárták. Ünnepi istentisztelet következett, és a száztizenöt egyházfenntartót számláló egyházközségben az őszi hálaadás napján százhatvanhárman vettünk úrvacsorát. Tamási Áron szavai sokak számára élő valóság: „van nekem egy falum, melyet szülőmnek érzek..." Egy falu, amely gyermekévé fogadott, kenyeret adott kezembe, felnevelt, de mindig visszafogadott. Így ünnepeltünk mi is e falu visszafogadott gyermekeivel...

Isten áldása kísérje e gyülekezet életét, és adjon minél több ehhez hasonló születést, növekedést Egyházunk életében!

Makkai-Ilkei Ildikó

A Várfalvi Unitárius Egyházközség szeptember 17-én tartotta 2006. július 1-jétől nyugalomba vonult lelkésze, Nagy Ödön kibúcsúzó ünnepélyét. A szószéki szolgálatot az ünnepelt végezte. Egyetemes egyházunk részéről dr. Szabó Árpád püspök köszönettel értékelte a csegezi, majd 34 éven át a várfalvi egyházközségben végzett lelkészi munkát.

A Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Kara szeptember 25-én nyitotta meg kapuit az új tanévre érkezők előtt. Az I. évfolyamra a szeptember elején tartott felvételi vizsga eredményeként csak egyetlen hallgató iratkozott be: Vass Károly Sepsiszentgyörgyről; a teológiai felvételi vizsga iránt idén más nem érdeklődött.

Szeptember 29-én volt az Egyházi Képviselő Tanács III. negyedévi rendes ülése. Főbb témák: a teológiai tanárok által a teológiai felvélteli vizsga teljes megújítására benyújtott javaslat, felkérés az V–VI. osztályok vallástankönyvének megírására, a Kedei Delinka Egészségügyi Segélyalap szabályzatának véglegesítése, a lelkész-árvák segélyalapjának és az egyház pénzügyi-gazdasági helyzetének értékelése.

A medgyesi egyházközség október 1-jén búcsúzott el nyugalomba vonult lelkészétől, Kiss Károlytól. A szószéki szolgálatot maga végző lelkésznek dr. Szabó Árpád püspök tolmácsolta az egyetemes egyház köszönetét 34 éven át végzett lelkészi munkájáért.

A III. évnegyedi lelkészi értekezleteket október elején szervezték meg: 2-án Torockón a Kolozs-Tordai Egyházkör, 3-án Székelykeresztúron a város nevét viselő egyházkör, 4-én Datkon a Háromszék-Felsőfehéri Egyházkör, 5-én Dicsőszentmártonban a Küküllői Egyházkör, 6-án Bordoson a Marosi Egyházkör és 12-én Oklándon a Székelyudvarhelyi Egyházkör lelkészei számára. Az értekezleteken a tárgyalás alapját a lelkészi ügyvitel egyes vonatkozásai képezték, a lelkészi jelentés és a jegyzőkönyv írására vonatkozóan.

Simén Domokos ny. lelkészt október 8-án tragikus hirtelenséggel, templomba menet érte a halál. Temetése október 10-én volt Marosvásárhelyen. A szertartást Nagy László esperes-lelkész végezte. Egyházunk nevében dr. Szabó Árpád püspök köszönte meg 49 éves hűséges szolgálatát. A volt évfolyamtársak részéről Török Áron ny. lelkész, volt egyházközsége, a csíkszeredai gyülekezet nevében Krizbai Béla lelkész búcsúzott tőle, szülőfaluja, Homoródalmás és az ULOSZ búcsúját Csete Árpád lelkész tolmácsolta. A sírnál Kedei Mózes szekelyudvarhelyi esperes-lelkész és Kecskés Csaba helybeli lelkész szolgált. Simén Domokos (1928) a Székelykeresztúri Unitárius Gimnáziumban érettségizett, majd a kolozsvári Unitárius Teológiai Karon szerzett lelkészi oklevelet. Szolgálati helyei: Küküllőszéplak-Vámosudvarhely, Székelykál, Ádámos, Csíkszereda. Ez utóbbi egyházközség újraszervezője és a csíki-gyergyói szórványgondozás elindítója volt. Emléke legyen áldott!

3. sz. JEGYZŐKÖNYV

az Egyházi Képviselő Tanács 2006. július 14-én tartott II. évnegyedi üléséről

Jelen vannak:
Hivatalból: dr. Szabó Árpád, dr. Máthé Dénes, Kolumbán Gábor, dr. Rezi Elek. Szabó László, Farkas Dénes, Nagy László, Nagy Endre, Szombatfalvi József id., Kedei Mózes, Pap Mária, Kovács Sándor, Popa Márta, Varró Margit, Szén Sándor, Asztalos Klára, Sándor Krisztina, Andrási Benedek, Osváth Ilona, Kun Csaba, Székely Botond.
Választott tagok: Bálint B. Ferenc, Székely Kinga-Réka, Balázs Sándor, Csete Árpád, Csáka József, Erdő László, Orbán Pál, Péterffy Miklós, László János, Farkas Emőd.
Igazoltan hiányzik: Bartha Alpár, Kovács István (S), Csete Árpád, Gazdag Géza, Czimbalmos Kozma Csaba.
A gyűlésről alkalomszerűen igazoltan eltávoztak: dr. Máthé Dénes, dr. Rezi Elek, Kovács Sándor, akik a Protestáns Teológiai Intézetben [PTI] tartott közös tanári és szenátusi ülésen vettek részt.
Igazolatlanul hiányzik: Andorkó Ferenc.
Előadótanácsosok: Gyerő Dávid, Vörös Alpár, Dácz Tibor.
Főszámvevő: Kerekes Annamária.

50. Az ifjúsági induló eléneklése és Balázs Sándor imája után Kolumbán Gábor főgondnok-elnök üdvözli a megjelenteket, megállapítja a gyűlés szabályszerű összehívását az 559/2006. sz. meghívóval, a határozatképességét, és megnyitja az ülést. Kéri a tárgysorozat elfogadását, az esetleges módosító javaslatokkal.

Az elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Popa Márta, Székely Botond és Nagy László tagokat. A jegyzőkönyv vezetésére Andrási Benedeket kéri fel.

Az Egyházi Képviselő Tanács [a továbbiakban EKT] a megnyitót tudomásul vette, a tárgysorozatot és a jegyzőkönyv hitelesítésére, valamint vezetésére tett javaslatot elfogadta.

51. Jelentés az Egyházi Főhatóság általános munkájáról: az elintézett ügyekről, az egyházi közigazgatásról és egyházképviseletről.

Az EKT mellett jóváhagyólag tudomásul vette az Egyházi Főhatóság általános munkájáról, az elintézett ügyekről és az egyházképviseletről előterjesztett jelentést.

52. A Misszió Bizottság július 13-i ülésének jegyzőkönyve.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette a Misszió Bizottság f. év július 13-i ülésén felvett jegyzőkönyvet.

53. Kimutatás az el nem intézett képviselő tanácsi határozatokról.

Az EKT tudomásul vette az el nem intézett képviselő tanácsi határozatokról szóló kimutatást.

54. A PTI Unitárius Kara tevékenységéhez kapcsolódó ügyek.

Az EKT az előterjesztés kapcsán az alábbi határozatokat hozta:

Az EKT tudomásul vette a II. félévi vizsgaeredményeket.

Az EKT tudomásul vette a húsvéti és pünkösdi legációs szolgálatokról szóló jelentést.

Az EKT tudomásul vette a szakvizsgáról előterjesztett jelentést azzal a megjegyzéssel, hogy javasolja a teológiai tanároknak jelentéseikben a magyarosabb nyelvhasználatot.

55. A lelkésztovábbképzéshez kapcsolódó ügyek.

Az EKT a lelkésztovábbképzés kapcsán az alábbi határozatokat hozta:

Az EKT tudomásul vette a lelkészképesítő vizsgáról előterjesztett jelentést, amelyen Hegedűs Tivadar és Lakatos Sándor gyakorló segédlelkész lelkészi oklevelet szerzett.

Az EKT jóváhagyta az angliai teológiai ösztöndíj felhasználásáról előterjesztett elvi elképzelést, és megbízta a Lelkészképesítő Bizottságot a terv szövegszerű megfogalmazása után annak az angliai illetékesekkel való véglegesítésére.

56. Az énekvezér-képzéshez kapcsolódó ügyek.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette az énekvezér-képesítéssel kapcsolatos előterjesztést, amely szerint Varga Tímea, a marosvásárhelyi Református Kántor-tanítóképző Intézet végzős hallgatója unitárius énekvezéri oklevelet szerzett.

57. A Nyugdíjintézet vezető tanácsának jegyzőkönyve.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette a Nyugdíjintézet vezető tanácsának július 13-i ülésén felvett jegyzőkönyvet.

58. Beszélgetés dr. Gyarmathy Györggyel, a lókodi Kiss Rozália Ökumenikus Öregotthont működtető Jakab Lajos Alapítvány kuratóriumának alelnökével.

Az EKT tudomásul vette a dr. Gyarmathy György által előterjesztett ismertetőt a lókodi Kiss Rozália Ökumenikus Öregotthon alapításáról, működtetéséről, bővítéséről és jövőjéről.

59. A II. évnegyedi lelkészi értekezletek.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette a II. évnegyedi lelkészi értekezleteken felvett jegyzőkönyveket.

60. Beszámoló az egyházköri közgyűlésekről.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette dr. Szabó Árpád püspök beszámolóját az egyházköri közgyűlésekről.

Az EKT ennek kapcsán bizottságot hozott létre az egyházi ügyvitel hatékonyságának vizsgálatára és javítására, amelynek tagjai Kolumbán Gábor, Csáka József, Farkas Emőd, Szabó László és Gyerő Dávid.

Ugyanakkor az EKT dr. Szabó Árpád püspök javaslatára elhatározta, hogy a novemberi lelkészi értekezlet tárgysorozatára felveszi a lelkészi jelentés és a jegyzőkönyv megírásának tudnivalóit is.

61. Előterjesztés tiszteletbeli címek adományozására.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette a tiszteletbeli címek adományozásáról szóló előterjesztést. Eszerint az EKT javasolja a Főtanácsnak az alábbi tiszteletbeli címek odaítélését:

– tiszteletbeli gondnoki címre a kövendi id. Nagy Pált és Kiss Sándort, a magyarszováti Kiss Jánost, a brassói Sándor Gyulát, a bözödi Somodi Bélát, a szentgericei Iszlai Bálintot, a firtosváraljai Bálint Zsigmondot

– tiszteletbeli jegyzői címre a korondi Ambrus Lajost

– tiszteletbeli pénztárnoki címre az aranyosrákosi Nagy Gábort és a lupényi Pál Miklóst

– tiszteletbeli keblitanácsosi címre az aranyosrákosi Báló Domokost, Bíró Istvánt és Komjátszegi Lajost, az alsórákosi Rákosi Jánost, valamint a korondi Imre Mártont, Simó Mártont, Simó Zoltánt és Tófalvi Zoltánt.

62. Előterjesztés az egyház szociális felelősségéről szervezett tanácskozásról.

Az EKT az előterjesztés kapcsán az alábbi határozatokat hozta:

– Az EKT tudomásul vette a Czire Szabolcs teológiai adjunktus által elkészített és a teológiai tanárok által véleményezett nyilatkozatot az egyház szociális felelősségéről. Az EKT ugyanakkor kiküldte a Máthé Dénes, Szabó László, Csete Árpád, Székely Kinga és Kolumbán Gábor összetételű bizottságot, hogy véleményeiket Czire Szabolccsal egyeztetve véglegesítsék a nyilatkozat szöveget.

– Az EKT határozatba foglalta az egyházi központi hivatal szociális koordinátori állásának létrehozását f. év szeptember 1-jétől, és az elnökséget megbízta az állás pályázat, ill. versenyvizsga útján való betöltésére.

63. A lelkész-árvák segélyezése.

Az EKT tudomásul vette a Nyugdíjintézet által készített kimutatást az egyházban jelenleg élő hét lelkész-árva személyéről, valamint az elnökség számítását a segélyezés elvei szerint nekik tanulmányaik idejének végéig kijáró havi 95–100 lejes segélyről.

Dr. Szabó Árpád püspök javaslatára az EKT kéri a Nyugdíjintézet vezető tanácsát, hogy hozzon határozatot a fenti segéllyel azonos összegű kiegészítés folyósításáról a lelkész-árvák megsegítésére, hároméves időtartamra.

64. Tájékoztató az ICUU nemzetközi teológiai konferenciájáról.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette az ICUU nemzetközi teológiai konferenciájáról előterjesztett beszámolót.

65. A Szejkefürdői Unitárius Találkozó előkészítése.

A Képviselő Tanács elutasította az ULOSZ beadványát az árvacsoraosztásra vonatkozóan, Szabó László javaslatával kiegészítve 1 ellenszavazat és 2 tartózkodás mellett.

Az EKT 1 ellen- és 2 tartózkodó szavazat mellett úgy határozott, hogy fenntartja tavalyi határozatát, és a Szejkefürdői Unitárius Találkozó keretében nem szervez árvacsoraosztást, ugyanakkor azonban a jövőre való mérlegelés céljával felméri a jelenlevők véleményét e kérdésről.

Az EKT ugyanakkor üdvözölte a találkozó menetét és programját színesebbé tevő javaslatokat, és javasolta azoknak az ötletgazdák általi megszervezését.

66. Jelentés a valláserkölcsi nevelés [VEN] terén elnökileg elintézett fontosabb tevékenységekről.

Az EKT tudomásul veszi a VEN terén történt fontosabb tevékenységekről szóló jelentést.

67. A VEN-bizottság II. negyedévi, valamint rendkívüli üléseinek jegyzőkönyve.

Az EKT a kiegészítésekkel egyhangúlag elfogadta a jegyzőkönyveket.

68. A kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium, valamint a Székelykeresztúri Unitárius Gimnázium jelentése a II. félévről.

Az EKT egyhangúlag elfogadja a kolozsvári és a székelykeresztúri iskolák jelentését az előadótanácsos által tett kiegészítésekkel.

69. Előterjesztés a Főtanács üléséről.

Az EKT jóváhagyólag tudomásul vette a Főtanács ülésének előkészítéséről szóló előterjesztést, és megbízta az elnökséget a Főtanács elé kerülő anyag – és jelentések – előzetes véleményezésére.

70. A marosvásárhelyi egyházközség kérése egy második egyházközség megalakításának jóváhagyására.

Az EKT 1 tartózkodással jóváhagyta a marosvásárhelyi egyházközség kérését egy második egyházközség megalakítására vonatkozóan.

71. A bencédi társegyházközség kérése önállósulásának jóváhagyására.

Az EKT a bencédi társegyházközség kérését önálló egyházközséggé alakulására vonatkozóan egyhangúlag jóváhagyta.

72. A brassói egyházközség kérése a négyfalusi szórvány leányegyházközséggé való átalakítására.

Az EKT a brassói egyházközség kérését a négyfalusi szórvány leányegyházközséggé való átalakítására egyhangúlag jóváhagyta.

73. A homoródjánosfalvi egyházközség kérése a Kedei Delinka Segélyalapból való részesedésre.

Az EKT a homoródjánosfalvi egyházközség kérésére úgy határozott, hogy Jobb Leventét a Kedei Delinka Segélyalapból 2000 lejes segélyben részesíti.

74. A homoródszentpéteri egyházközség kérése a Kedei Delinka Segélyalapból való részesedésre.

Az EKT a homoródszentpéteri egyházközség kérésére úgy határozott, hogy Simó Sándor lelkész családját a Kedei Delinka Segélyalapból 2000 lejes segélyben részesíti.

75. Az ULOSZ beadványa a lelkészi javadalmazási rendszerről.

Az EKT úgy határozott, hogy az ULOSZ javaslatait a lelkészi javadalmazás módosításáról megküldi az egyházközségeknek tanulmányozásra, valamint a lelkészi értekezleteken való feldolgozásra.

76. Jelentés az elnökileg elintézett gazdasági ügyekről.

Az EKT a Turul Kft. jelentését az elnökileg elintézett gazdasági ügyekről jóváhagyólag tudomásul vette.

77. A Pénzügyi Bizottság elnökének jelentése a 2005. évi mérleghez.

Az EKT a Pénzügyi Bizottság elnökének jelentését jóváhagyólag tudomásul vette, és az elnökséget megbízta a javasolt korrekciós intézkedések megtételére.

78. A Számvevőség jelentése a 2006. január–júniusi pénzmozgásról.

Az EKT a Számvevőség jelentését tudomásul vette. Dr. Szabó Árpád püspök javaslatára az EKT határozatában felkérte az egyházközségeket, hogy az egyetemes egyházfenntartás és az iskolaalap járulékát ütemesen fizessék be a központi pénztárba.

79. A pénzügyi ellenőr jelentése.

Az EKT a pénzügyi ellenőr jelentését tudomásul vette.

Dr. Szabó Árpád püspök javaslatára az EKT határozatot hozott arról, hogy az egyházközségeknek lehetőséget ad határidős tartozásaik rendezésére szeptember 5-ig. Az addig nem rendezett hátralék levonandó a fizetési kiegészítésből vagy az állami fizetésből.

80. Különfélék

Az EKT Szabó László közügyigazgató előterjesztésére 1 ellenszavazattal és 3 tartózkodással elhatározta, hogy a kollégiumi tetőtér déli szárnyában található diákotthon rendeltetésszerű felhasználására, valamint helyeinek betöltésére bizottságot küld ki az alábbi összetételben: dr. Szabó Árpád, Szabó László, Gyerő Dávid, Gáspár Péter, Kovács Sándor, Popa Márta.

Dr. Szabó Árpád javaslatára az EKT 1 ellenszavazattal és 3 tartózkodással határozatba foglalta, hogy a lelkészgyermekeket a család anyagi helyzetétől függetlenül pozitív megkülönböztetésben részesíti, és támogatja a bentlakásba való bekerülésüket.

K. m. f..

Dr. Szabó Árpád	Kolumbán Gábor	Andrási Benedek
püspök	*főgondnok*	*megbízott jegyző*

Hitelesítők:

Popa Márta	Székely Botond	Nagy László

Összeállította: Dr. Rezi Elek *főjegyző*

A tökéletességről

Senki sem tökéletes, még ha némelyek annak tartják is magukat.

Én büszke vagyok saját(os) tökéletlenségemre. Így van jól. Van mit csiszolnom „nyersgyémánt" állapotomon. Van mit változtatnom életfilozófiámon, felfogásomon, külsőmön, bensőmen. Van még tanulnivalóm is. Sokat kell simítanom alakomon, modoromon, stílusomon. Soksok átalakuláson kell még átmennem. Sok szenvedést kell még megérnem. Sok boldogságban, örömben, szárnyalásban és bukásban kell még részesülnöm. Gyakran kell még porba hullanom, megalázkodnom, szelídnek és rettenhetetlennek, gyávának és bátornak, féregnek és félistennek, kicsinynek és legyőzhetetlennek lennem, amíg a tökéletesség fogalmát legelementárisabb szinten megértem – majd elérem.

Hálát adok a Teremtőnek, hogy nem alkotott tökéletesnek. Hogy hagyott bennem betömni való réseket, „műhibákat", egy kis faragatlanságot, csiszolatlanságot, egyszóval: lehetőséget adott arra, hogy elkezdett művét – vagyis magamat – én fejezhessem be. Ezzel nem azt akarom mondani vagy sugallni, hogy Isten teremtményei, s köztük elsősorban a „teremtés koronájának" tartott ember a maga módján nem remekmű, hanem azt, hogy így, tökéletlenségével, jövőbeli lehetőségeivel együtt lett „szándékosan" és szeretve megteremtve. Mert a Teremtőnk annyira szeretett bennünket, hogy ránk bízta a döntést: akarunk-e előre haladni a fejlődés, a tökéletesedés útján, akarunk-e hozzá hasonlatossá válni – vagy sem.

Így teremtve előttünk áll a lehetőségek sokasága, hogy fejlődhessünk kívül-belül, hogy egyre többet ismerhessünk meg a bennünket körülvevő csodálatos világról, hogy megismerjük a makro- és mikrokozmoszt, hogy birtokba vehessük, szeretettel meghódíthassuk és gondozhassuk az egész Univerzumot, és nem utolsósorban megismerhessük lelki világunkat, a talán mindennél fontosabbat, ahol rátalálhatunk majd a Teremtőnkre.

De addig állandó mozgásban, dinamizmusban kell lennünk. Sok harcot, küzdelmet, csatát kell megvívnunk, megnyernünk és elveszítenünk is. Magunknak is meg kell tanulnunk a teremtést! Hiszen tulajdonképpen ezért teremtődtünk! Mi magunk voltunk és vagyunk a *cél*, az *értelem*. Mert ki ne tudná, hogy cél s ok nélkül semmi sem történik. Mindennek, de mindennek a végtelen nagy világban célja vagy értelme és persze oka van. És minden mindennel összefügg. A zűrzavaros Káoszból lesz a Kozmosz a maga összhangjában, a harmóniából lesz a tökéletesség. Nekünk, embereknek elsősorban arrafelé kell haladnunk.

Számos filozófus állítja, hogy a tökéletesség nem egyéb, mint nyugalom. A nyugalom pedig nem más, mint maga a halál! Ha minden egyetlen nyugalmi pontba sűrűsödne, ha az egész Univerzum egyetlen „fekete lyukba" tömörülne, ahova azután többé semmilyen anyag se ki, se be, akkor talán az egész Világegyetem halála állna be? Kétlem. Mert a világ nemcsak a nyugalmi állapot felé tendál, hanem a káosz felé is, hogy, ha szükséges, újból rend lehessen. Így alakulhat (teremtődhet!) meg valamiféle örökös körforgás az idők végezetéig. Ezáltal biztosított a mi számunkra is a tökéletesség felé vezető út. Az út, amelyen járni szeretnénk, s amelyen járnunk kell. Hogy beteljesedjen az ige: „Legyetek tökéletesek, miként a ti mennyei Atyátok is tökéletes."

Simó Edmund

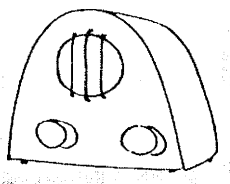

Unitárius rádióműsorok

Meditáció – az elmélkedés műsora
Kolozsvári Rádió, 909 m és 1593 m középhullámon, valamint a 95,6 MHz-es ultrarövid-hullámon, szerdai napokon, 9.30-kor.
Szerkeszti: Solymosi Zsolt.
november 1., december 6.

Rádió-istentisztelet
Kolozsvári Rádió, alkalomszerűen, vasárnapokon, 17.30-kor.
Szerkeszti: Solymosi Zsolt.
november 19., december 24.

Tavaszi virágcsokor
unitárius gyermekműsor havonta kétszer. Szerkesztik: Kovács Mária, Rácz Norbert, Koncz László
Kolozsvári Rádió,
szombaton reggel 9.15–9.30 között
október 28., november 11., 25.

Unitárius félóra
a székelyudvarhelyi *Príma Rádió*ban, a 87,9 MHz-en, illetve interneten a *www.prima-radio.ro* címen.
Szerkesztik: Csáki Levente, Gál Zoltán és Szabó Előd.
minden vasárnap reggel 8.30-kor.

Derűs szépkorúak!

Október első vasárnapja, az Öregek Vasárnapja volt Homoródjánosfalván.

Szombaton már vidám hangulatban folynak az előkészületek: munka közben marad idő egymás ugratására, viccelődésre – és törődésre is.

Másnap az ünnepély istentisztelettel kezdődik, amelyről csak azok a hetven év fölötti emberek hiányoznak, akiket betegségük gátol az együttlétben.

Simó Sándor lelkész imájában köszönetet mond az elmúlt hetven – és hetvennél is több – évért, utána ünnepi műsor következik: szavalatok, majd a szépkorúak ajkán felfakadó egyházi énekek. Szabó Anna a nőszövetség nevében köszönti az ünneplőket, s persze a gyermekek figyelmessége sem marad el: egy-egy szál szegfű jut az időseknek.

Hollandiai testvér-egyházközségünk, az NPB Wassenaar üzenetét a lelkész tolmácsolja. Ennek legemlékezetesebb része a szíves köszöntésekbe ékelve egy régi zsidó ima: *„Uram, adj erősséget, hogy változtassak azon, amin tudok, bölcsességet, hogy elfogadjam azt, amin nem tudok, segítséget, hogy meglássam a kettő közti különbséget."*

Az ünnepet közös ebéd zárja. Ez alkalommal kerül sor a testvér-egyházközség ajándékainak, illetve a budapesti székhelyű, dr. László Ildikó által létrehozott Homoródjánosfalváért Alapítvány ajándékainak átadására is.

„Jó, hogy van, és jó, hogy vagyunk" – mondják vidáman az öregek a rendezvényről. Reméljük szép hagyományt sikerült elindítani, de azt is, hogy a jövőben egyre több fiatalkorú vesz részt az időseket köszöntő ünnepen.

Simó Melinda

Legyen-e úrvacsoraosztás Szejkefürdőn?

Az Egyházi Képviselő Tanács megbízásából a 2006. augusztus 12-én Szejkefürdőn tartott unitárius találkozó résztvevői körében az ODFIE néhány munkatársával kérdőíves felmérést végeztünk.

A kérdőívek két kérdést tartalmaztak: (1.) Jónak tartja-e, hogy a Szejkefürdői Unitárius Találkozón úrvacsoraosztás történjék?; (2.) A találkozó jövőbeli megtervezéséhez milyen újítási meglátásai, javaslatai vannak?

Az átfogó és megfelelő szórású felmérés válaszai az alábbiakban összegezhetők:

Összesen 940 kérdőív állt rendelkezésünkre. Ezekből 527 kitöltetlenül maradt, 407 darabot töltöttek ki. 6 kérdőív nem került vissza hozzánk. A továbbiakban csak a 407 kitöltött kérdőívvel foglalkozom.

Az úrvacsoraosztás igénylésére vonatkozó első kérdésre 337 igen (82,80%) és 70 nem (17,20%) válasz született.

A második kérdés a rendezvénnyel kapcsolatos javaslatokra vonatkozott. 232 személy nem válaszolt a feltett kérdésre, így ez esetben 175 személy véleménye jön számításba. Közülük 68-an teljesen meg vannak elégedve a rendezvénnyel, 2 személy egyáltalán nincs megelégedve a rendezvénnyel, de nem volt különösebb javaslatuk sem, és 7 olyan személlyel találkoztunk, akik először vettek részt a rendezvényen, ezért nem tudtak véleményt nyilvánítani.

Alább olvashatók az egyes témák szerint csoportosított javaslatok:

– szükség lenne ülőalkalmatosságokra (legalább az idősek részére), árnyékra (pl. napernyők által), ugyanakkor eső esetén is biztosítani kéne a „fedelet": 27 személy;

– a program színesebbé tétele (a forgatókönyv ne legyen mindig ugyanaz; olyan programok szervezése, melyek a fiatalok számára vonzóbbak, pl. koncertek, ifjúsági istentisztelet; a műsort tovább lehetne bővíteni; gyerekek is szerepeljenek; az ODFIE részéről is lehetne előadást tartani; szavalatok vallásos témával; kórusművek is hangozzanak el; több hangszeres fellépésre lenne szükség): 26 személy;

– jobb előszervezésre van szükség (előre reklámozni a programot; programfüzet készítése; a résztvevők jelentkezzenek be; a sajtóbeli népszerűsítés legyen jobb; a lelkészek idejében szóljanak a híveknek a rendezvényről és határozottan lépjenek fel ezzel kapcsolatban; a személyszállítás megoldása): 15 személy;

– a műsorban legyen helye a néptáncnak és népdalnak is, többen öltözzenek népviseletbe: 8 személy;

– az étkezési lehetőségek bővítése (ebéd biztosítása elérhető áron; több sörözö és hússütő felállítása, hogy ne legyen tolongás): 6 személy;

– minden unitárius lelkész jelenjen meg a találkozón: 4 személy;

– rövidebb szónoklatok: 3 személy;

– a műsor ne legyen hosszabb: 3 személy;

– jó lenne gyerekeknek szánt foglalkoztató programokat kitalálni: 3 személy;

– túl magasak az árak, és elüzletiesedett a rendezvény: 3 személy;

– több közös éneklésre lenne szükség, az egyházi énekeket ki kéne vetíteni, hogy mindenki énekelhessen: 2 személy;

– a sör- és hússütő-sátrak felszámolása: 2 személy;

– parkoló kiépítése, az utak rendbetétele: 2 személy;

– több szeméttároló felállítása: 2 személy;

– több napossá lehetne tenni a rendezvényt: 2 személy.

Egy-egy személy javasolta a következőket: a háttérzene népzene legyen; hangosbemondóval kellene üdvözölni az érkező egyházközségi csoportokat, mellyel a tervezett személyes találkozásokat is elősegítenék a szervezők; a műsor kezdődjék pontosan; nagy autókkal ne hajtsanak be a rendezvény helyszínére; több kitűzőre és jelvényre lenne szükség; más helyszínen is meg lehetne rendezni a találkozót; Krakkóból és Prágából is hívják el az unitáriusokat.

Veress Boglárka

2006-ban mindenhol a Kárpát-medencében megemlékeznek Bartók Béla születésének 125. évfordulójáról. A Firtos Művelődési Egylet szervezésében október 24-én Korondon is Bartók-ünnepséget tartottak, amelynek keretében az unitárius templomkert nevezetes kopjafa-gyűjteménye Bartók-emlékfával gazdagodott. Az avatáson beszédet mondott Ambrus Lajos költő, a művelődési egylet elnöke. Alább ezt a rövid beszédet adjuk közre.

Bartók-kopjafa

Tisztelt, emlékező gyülekezet!

E völgyben, mely felett – Páll Lajos szerint – villám a vetélő, ezt a napot mi is a világ egyik legismertebb magyarja, Bartók Béla emlékének szenteljük. A nagy zeneszerző, a világhírű zongoraművész ezelőtt 125 évvel született, a mai értelemben Erdély földjén. 2006 így nemzetközi Bartók-év.

Bartók 1930-ban, a legordasabb eszmék európai térhódításának idején egy népi vadászkolinda alapján komponálta meg híres művét, a *Cantata profanát*. A kolinda öregapója kilenc szép szál fiát nem tanította „szántásra, vetésre, csordaterelésre", de tanította „hegyet-völgyet járni és vadra vadászni". A szeretett fiúk szarvasokká váltak az erdő sűrűjében. Várhatta otthon fiait tele jó szívvel az édesanyjuk, hívhatta haza szép szóval az édesapjuk, mert a legkedvesebb fiú így szólt: „A mi szarvunk ajtón be nem férhet, csak befér a völgyekbe, a mi karcsú testünk gúnyába nem járhat, csak járhat a lombok közt, karcsú lábunk nem lép tűzhely hamujába, csak puha avarba, a mi szájunk többé nem iszik pohárból, csak tiszta forrásból."

A szarvassá lett fiú válasza, s maga az egész zenemű azt sugallja, hogy a megízlelt szabadság honából nem lehet visszatérni abba a társadalomba, amelyben béklyóba verik a szabadságot.

De Bartók nemcsak jellemként, de zeneszerzőként, előadóművészként és népdalkutatóként is százada legmeghatározóbb magyar személyisége. Ő azok közé tartozik, akik „tevékenységükkel és művészetükkel utat nyitnak maguk előtt, s egy másikat végérvényesen lezárnak. Bartók után kötelező a lényegre törni, a mélyre leszállni, alkotó módon érvényre juttatni a népi szellemet" a zeneművészetben is.

Mi most itt, azon a földön, amelynek gyönyörű pentaton dallamait is a nagy zeneköltő jegyezte le, dolgozta fel, és tette általánosan ismertté a művészet csodálatos világában, kopjafát állítunk Bartókra emlékezvén, mert magunk is az ő követőiként „szóra vágyakozunk, hangra, akár egy falatnyi kenyérre".

Ésígy ünnepelve megvalljuk: a szarvassá lett fiúkkal ellentétben mi a visszatérés kockázatát is vállaljuk, csak hogy részesülhessünk a Bartókkal való találkozás örömében. Ezért is legyen áldott a kopjafa-állítók élete!

Ambrus Lajos

nők világa

A zászló varázsában

„Új zászló leng most itt közöttetek, / Senki ellen – csak magatok miatt. / Olyan mint a testté vált áhítat. / Mint lelketek szárnyas égi része. / ... / Alatta dolgozik s imádkozik / s dalol, dalol egy zászlóaljnyi nép." (Reményik Sándor: Zászlószentelés)

– Halló! Jó napot kívánok! Itt Bandi Katalin beszél.

– Halló! Isten áldja! Itt Benedek Enikő beszél. Tessék parancsolni!

– Nagy kérésem lenne! Az általam készített segesvári és fehéregyházi nőszövetségi zászlókat szeretném elkérni egy kiállításomra, itt, Marosvásárhelyen. Lehetséges?

– Természetesen. Levegyük-e a szalagokat a zászlókról?

– Nem, nem. Hisz ezektől élő egy zászló.

...

És akkor is és most, szeptember 2-án is, büszkén vittük az úgymond „élő" zászlónkat a Nyárádszentmártonban megrendezett UNOSZ-konferenciára. Itt került rá a hetedik szalag több mint hároméves zászlónkra. De van szalagunk a zászlóavatás (2003. május 11.) alkalmából Székelykeresztúrról, a testvér nőszövetségtől, a fehéregyházi nőszövetségtől, az urmstoni Women's Leauge-től (Manchaster District, Anglia), a dicsőszentmártoni nőszövetségtől, az általunk megrendezett II. KUN Közgyülés alkalmából (2003), a 2005-ös küküllődombói UNOSZ-konferenciáról, a 2006-os ádámosi V. KUN-közgyűlésről.

Olyan csodás érzés volt itt látni a sok szép zászlót a zsúfolásig megtelt templomban! Eszembe jutott: Csokfalván 1995. szeptember 15-én cikket írtam, amelynek címe: Két „vágyálom" volt (meg is jelent az Unitárius Közlönyben). Akkor ezt írtam: „Unitárius Asszonyok! Nőszövetségeiteknek álmodjatok, varrjatok, készítsetek zászlót! Ha majd eljön a pillanat, amikor az UNOSZ különböző helyeken, helységekben tartja évi konferenciáját, hadd lobogjanak ezek a zászlók! Ne egy, ne kettő, hanem tíz, húsz, harminc... A zászló hirdesse, hogy nőszövetségek voltak, vannak és lesznek... Unitárius Asszonyok! Segítsetek, hogy ez a »vágyálom« is valóra válhasson!"

És most köszönöm, hogy látni vélem egykori álmom beteljesülését! És legfőképp az új zászlót köszönöm. A legszebb, a leghelyesebb, a legjobb választást. Őszintén bevallom, hogy amióta hazajöttem, ennek az új zászlónak a varázslatában élek.

Rengeteg dolgom lenne... egyszerű, mindennapi, szükséges, „földies" teendők: zakuszkakészítés, paradicsom-befőzés, savanyúságok eltevése, a nyári por lemosása az ablakokról, a ruhatár átrendezése, halom vasalnivaló, a konyhakert takarítása, elszáradt virágok lemetszése.

De én csak magam előtt látom a zászlót. Előveszem a kis zsebnaptáromat, a zászló kicsinyített mását, és csak bámulom. Valahogy úgy vagyok, mint azokkal a „háromdimenziós" képekkel, amelyeket évekkel ezelőtt valahol láttam. Közel kellett tartani a szemünkhöz a rajzolatot, merően nézni, aztán egy bizonyos idő után „bejött" egy addig láthatatlan, sejthetetlen kép.

Most erről a csodálatos képről szeretnék írni. Mit is látok én, mit is jelent nekem mint unitárius nőnek, mint nőszövetségi tagnak, elnöknek.

Első változat: egy kecses női alakot látok, égre tárt karokkal, feje felett a földgömbbel.

Második változat: egy harangot az unitárius lánggal.

És ez a két kép váltogatja egymást. Gyönyörű „optikai csalódás"!

A fehér szín a tisztaságot, az ártatlanságot, a fenséget, a magasztosságot, a belső fényt, míg a bordó az ünnepet jelenti nekem. Először a női alakra „fókuszálok". Érett nőt látok benne, gyönyörű, hosszú ünneplő ruhában. Olyan nőt, aki harmóniában él önmagával, lángoló szeretettel képes átölelni az egész földet. Tudja, hogy boldogságot parányi dolgok is jelenthetnek. Fehér selyemmel hímzett kötényt hord, amit ő maga készített szívének, lelkének minden melegével. Haja hosszú, akárcsak Évának, de ő egyedi kontyba tűzi, amitől más lesz, mint a többiek. Kicsit kacér, mint sejtjei, génjei mélyén minden nő, hisz fejét egy ici-picit oldalra billenti. Ez a nő már anya (lesz?), hisz telt keblei már sejtetni engedik! Apró léptekkel épp táncolni készül, tehát a szíve örökre fiatal. Emlékeket idéz: „Talán-talán in ultam volna már." Megérzi a feje fölött lobogó öröktüzet, és hogy csak itthon van ereje. A költővel együtt vallja: „Egy lángot adok, ápold, add tovább / És gondozd híven..."

Harangoznak. Szemeim előtt megjelenik a második változat. Siessünk az Isten házába! A kristálytiszta könnycsepp, amit látok, örömeink – s talán bánataink – természetes velejárója. Ismét harangoznak. Vajon ki halt meg? Nő-e? Férfi-e? A világosságból sötét lesz, a melegből hideg. „Az ég és a föld elmúlik, de az én beszédeim nem múlnak el" (Lk 21,33). És a Máriák kíváncsian ülnek le Jézus lábához. Az örökösen aggódó Márták pedig a tűzhely körül forgolódnak. Te látod-e a fehér mezőben lévő kulcslyukat?

Ez mindennek a nyitja. Lehet külső vagy belső sötétség, attól függően, hogy az ajtód kifelé vagy befelé nyílik. Csak tőled, egyedül tőled függ.

Csiling-csiling. Megszólal a kis bordó csengő. Sajnos mennem kell. Pedig még annyi mindent szerettem volna elmesélni.

Benedek Enikő

Felhívás

Egyházunk alapítója és mártírpüspöke emlékére Déván unitárius imaház és központ kialakítása van folyamatban. A tervező műépítész elképzelése szerint az imaterem hátsó falát az erdélyi unitárius vidékek jellegzetes varrottasai-szőttesei fogják díszíteni, ehhez kb. 16–17 négyzetméter kézimunkára volna szükség. E nemes cél érdekében felkérjük nőinket, hogy adományaikkal járuljanak hozzá e szép terv megvalósításához.

Az adományozók lehetnek magánszemélyek vagy közösségek (például nőszövetségi tagozatok, egyházközségek keblitanácsai); az adományokról elismervényt kapnak, és azokat a létesítmény aranykönyvébe fogják bejegyezni.

Az adományok lehetnek varrottasok vagy szőttesek, régi darabok vagy kifejezetten e célra készítettek. Elsősorban a piros különböző árnyalatait várjuk. A kézimunkák lehetnek terítők, párnák, futók, falvédők, rúdravalók, ezek szélessége lehetőleg legyen 45–50 cm között.

Az akció több fázisban fog lezajlani:

1. **A felajánlások megtétele 2007. január 15-ig.**

A felajánlásokat a köri vezetőségek által kijelölt személyeknek kell bejelenteni. Új darabok készítésének vállalásakor kérjük megadni, hogy milyen technikával akarnak dolgozni, és mekkora darabot vállalnak.

2. **A felajánlott darabok megtekintése, kiválogatása a szakbizottság által, március 1-jéig.**
3. **Az új darabok készítésére vonatkozó felajánlások konkretizálása, munkába adása. Ezt csak a felajánlott régi darabok ismeretében lehet megtervezni.**

KÉRJÜK A FELAJÁNLÓKAT, HOGY A KIVÁLASZTOTT KÉZIMUNKÁKAT NE KÜLDJÉK BE A KÖZPONTBA, HANEM JELENTSÉK BE A KÖRI VEZETŐSÉGNEK A FENTIEK SZERINT.

A felajánlott és kiválogatott darabok az adományozóknál maradnak mindaddig, amíg az előkészítő munkálatok befejeződnek.

Az új darabok készítését a szervezőbizottság irányítása alatt lehet megkezdeni.

Az UNOSZ elnöksége

Közösen megélt egyistenhitünk

Csodálatos élményben volt részük mindazoknak, akik lelkileg és testileg is felkészülve részt vettek a Nyárádszentmártonban megrendezett országos unitárius nőszövetségi közgyűlésen. A 15. alkalommal szervezett találkozón közel 300-an jelentünk meg, és imádkoztunk együtt az egy Istenhez áhítatos lélekkel és zengő zsoltári énekkel. A méltó istentisztelet, a tartalmas előadás és dr. Szabó Árpád püspök elismerő szavai jó érzéssel töltöttek el, és további tervezgetésre, vállalásokra, munkára biztattak. A szünetekben lezajlott beszélgetések, a szüreti bálozók díszes felvonulása és szép tánca, de az ünnepi ebéd is közös hagyományainkat mélyítette és magasztosította bennünk.

Jó volt közösen megélni tájegységeink képviselőivel az egy igaz Istenbe vetett hitünket, és megbeszélni gondjainkat, üdvözölni régi ismerősöket, újakra találni a Nyárád mentén. Jó biztatást kaptunk a 730 éves templom falai között arra, hogy nekünk itt nemcsak múltunk van, hanem jelenünk is. Az elkészült és megáldott nőszövetségi zászló a gyönyörű jelvénnyel, a vándorabrosz állandó gyarapodása, a feltűzött nőszövetségi zászlók mind azt jelzik, hogy unitárius egyházunk erős, és jövőnk is lesz a Kárpátok között. Szükség van az ilyen találkozásokra, ahol egymásra talál az udvarhelyi, nyárádmenti, kolozsvári, barcasági és a más tájegységek nőszövetségeinek képviselője a közös hitben, tenniakarásban, megmaradásban, dalaiban és szokásaiban. A jó szervezés és szíves vendéglátás nagyszerű volt, feledhetetlen emlékként őrizzük a 2006. évi találkozót.

Blénessy Jolán

Naplójegyzet

Szeptember első szombatja korán kezdődött és a késő esti órákban végződött nekünk – Homoród menti nőküldötteknek, akik jelenlétünkkel akartuk bizonyítani az összetartozás fontosságát az UNOSZ Nyárád menti közgyűlésén. Egy autóbusznyi asszonytárs jelezte részvételi szándékát – így egyben ősz eleji kirándulást is jelentett e Nyárád menti településre tervezett utunk. Szentegyházáról indult az autóbusz négy nőszövetségi taggal. Homoródkarácsonyfalván már élénkebb lett az utastér az első felszállókkal.

Közben a virradat jelei mutatkoztak. Elénk tárult a Homoród-dombság, amely sokunk szűkebb pátriája. Dr. Szabó Árpád püspök is e táj szülötte, aki nem kis meghatódottsággal foglalta szavakba kötődését ehhez a vidékhez. Vallomása soraiból idézek: „Visszhangzik a szülőföld üzenete bennem. A szülőföldtől eltávozni, messzire költözni lehet, de elszakadni soha. A gyökerek mélyre nyúlnak, kitéphetetlenül. Olyan erők táplálják, mint történelmünk, anyanyelvünk, kultúránk, hagyományaink, képzőművészetünk, szokásaink. Mindez mi vagyunk, évszázadok harcában megedzett, bukások mélységeiből mindig újratámadt, jó sorsában önmagát pusztító, de Istent kereső és Istenre találó székely népe a magyar nemzetnek, itt a Hargita alján, a két Homoród völgyében."

Tájak suhanásában templomaink tornyai integetnek, és faluról falura érkezve népviseletbe öltözött asszony-küldöttek szállnak fel, akiket ismerősként barátilag társaságunkba fogadunk. A homoródaróci György Izabella fánkkal teli fonott kosárral jött – a székely vendéglátás egyik szimbólumaként.

Megállunk a kénosi tetőn, mert itt is van két hozzánk csatlakozó asszony. Hideg levegő áramlik az autóba. „Ez már az ősz. / Borzongva kél a nap, / Közelg a rozsdaszínű áradat, / Átzúg kertek, erdők, hegyek fölött. / Elnémul a rigó, el a tücsök." (Zelk Zoltán)

Órányi késéssel érkeztünk Székelyudvarhelyre. A hosszas várakozás ellenére vidám arcú, népviseleti pompában díszelgő küldött várt ránk. Minden hely gazdára talált. Így végre „útjára indulhatott" a kosár: a jóízű fánkból (vagy ahogy nálunk mondják: pánkóból) kétszer is jutott mindenkinek. Isten áldja meg a gondos asszonykezeket!

A Szejkefürdőhöz közeledve az augusztusi találkozó eseményeit emlegettük. A szentléleki elágazásnál felállított árvízi emlékművet is láthattuk – közben a nehézségeket leküzdőkre gondoltunk. Farkaslaka közeledett – Tamási Áron faluja. Az ő népéről szól az írói vallomás: „Hordoztam a székelyek örökségét: a helytállást és a virrasztást."

Korondon persze a népművészeti – vagy kevésbé művészeti – termékek sokasága fogad. Ámulatba esik az átutazó: csak csodálni tudja e falu népét. „Kezünk nyomát szőttesek őrzik és agyagkorsók virágdíszei."

Szovátát elhagyva már a Nyárádmente gazdag veteményesei mutatkoznak. Nem is csoda. „Murokországban vagyunk!" – mondhatná büszkén a lokálpatrióta.

Messziről is szembetűnő, figyelemfelkeltő Nyárádszentmárton temploma, amely a zömök kőtornyával és négy fióktornyával (a fiálékkal) egyedi az unitárius egyházban. A templomtéri öreg hársfák alatt találkoznak össze a négy égtájról érkező asszonyok, és meghatódottan lépnek be az évszázados falak közé. A zsúfolásig megtelt templomban felzeng az unitárius induló, amelynek kezdő sorai: „Letűnt az éj, köszönt a nap" – s ez mintha jelezné is, hogy Istentől áldott, gazdag napnak nézhetünk elébe.

A közgyűlés munkálataiba sokan bekapcsolódtak. Az eredmények, hiányosságok számbavétele azt bizonyítja, hogy az egyházi életben nagy szükség van a nőszövetségi munkára. A késő utódnak itt éreznie kell, hogy a vastag fehér falak és a szúette padok nyugodt, biztos erőt sugároznak. A márványtáblába vésett szavak jelzik, hogy „mi nem vagyunk a meghátrálás emberei". Itt tavaszonként új reménnyel zöldülnek a hársfák – nemzedékek váltakoznak –, segítségként itt az ifjúság. A faluba jött sok-sok idegennek teremtettek jó hangulatot a szüreti bálba hívó, népviseletbe öltözött fiatalok.

Jó volt vendégnek lenni itt, érezni az atyafiságos tisztelet és szeretet jeleit. A „közebéd" külön ajándék volt mindannyiunknak. Szeptember 2-a szép és gazdag nap volt számunkra. Nehéz volt búcsúzkodni. A viszontlátás reményében vette ki-ki útját hazafelé. Jó hangulatban, énekszó melletti társalgással rövidnek tűnt a visszaút.

Az első leszállók Udvarhelyen voltak.

Jól mutatott népviseletben Abrán Tünde gyógyszerésznő, aki Homoródjánosfalváról került a városba. Birki Juci néni is városlakóként még Kénoshoz kötődik. Integető kezekkel, „belső szavakkal" üzentek tőlünk a hazaiaknak: a szombat esti harangszóban faluról falura haladva táj és nép kapcsolódott össze bennünk. Újra itthon voltunk – együtt voltunk –, átölelt a közös nap.

Péter Irma

HIRDETÉS

A *Nők Világa* terjesztésének jobb és könnyebb megszervezése céljából 2007-től beindítjuk az **előfizetéses rendszer**t egyéni és csoportos formában.

Az évi három szám előfizetési díja 5 RON (50 000 régi lej) postaköltséggel együtt. Minden előfizetőnek saját címére küldjük el a lapot. Csoportos előfizetés esetén a pénzt összegyűjtő és elküldő „sajtófelelős" címére küldjük a lapokat, aki vállalja a Nők Világa számainak a kézbesítését is.

Előfizetéseket elfogadunk 2006. december 31-ig a következő címen:
Sigmond Júlia 400750 Cluj-Napoca O.P.1, C.P.200

Lókodon járók

A gagyi nőszövetség szervezésében került sor a lókodi öregotthon meglátogatására szeptember 16-án. Hogy üres marékkal ne érkezzünk, gyűjtést szerveztünk, olyan élelmiszercikkeket gyűjtöttünk össze, amelyre szükségük volt az otthon lakóinak. A gyűjtés eredménye felülmúlta számításainkat.

Utunkon Cseh Dénes lelkész és felesége (helyi nőszövetségi elnök) vezetett minket. Poros utakon, de gyönyörű tájakon áthaladva érkeztünk meg Lókodra. Először látva a csodálatos épületet elgondolkozik az ember: mennyi munka, összetartás, anyagi segítség kellett ahhoz, hogy felépülhessen. Odabenn már tudtak rólunk, szeretettel vártak. Lelkészünk ismertette idejövetelünk célját, és bibliai idézetre épített, szép prédikációt mondott.

Ezután a nőszövetség kórusa a tiszteletes asszony vezetésével kórusműveket adott elő – az otthon lakói ezt rövid műsorral viszonozták. Vers, ének és meleg köszönő szavak következtek, amelyekben kifejezésre jutott, hogy meleg szeretet veszi körül őket a személyzet részéről. Mindenük megvan, mégis hiányzik valami: a család, a megszólítás, hogy Édesapám, Édesanyám, vagy Tata, Nagymama. Bizony könnyet csalt szemünkben, mekkora jelentősége van a szeretetnek a családban, az otthon melegében együtt élni öregnek és fiatalnak.

Hazaindulva mély csendben volt mindenki. A gagyiak a látottak hatása alatt talán elgondolkodtak saját életükön, az időskori jövőn, a családi biztonság szükségességén.

Megérkezve Homoródalmásra, a hangulat feloldódott. Meglátogattuk az unitárius templomot, elcsodálkoztunk hatalmas méretein, szép berendezésén és a padokra kitett sok énekeskönyvön. Tekintve, hogy lelkészünk énekvezér is, az orgonán csakhamar felcsendült a Gondviselő jó Atyám vagy című egyházi énekünk. Aztán még álldogáltunk egy darabig a templom falán feltüntetett névsor előtt, amelyen az első és a második világháborúban elesettek nevei sorakoznak.

Továbbmenve Szentkeresztbánya felé meglátogattuk a termálfürdőt, ahol egy kis pihenőt tartottunk. Délután kiéhezetten érkeztünk meg Székelyudvarhelyre. A vendéglői ebéd nyomán a hangulat feloldódott. Zene szólt nekünk is, hiszen a szomszédban éppen keresztelést ünnepeltek a vendégek. Mi pedig arra gondoltunk, hogy amíg lakodalom és keresztelés van, addig nem hal ki a reményünk a megmaradásban. Mivel belecsöppentünk a keresztelési mulatságba, a tiszteletes urunk köszöntötte a szülőket és az ünnepelt kisgyermeket. *(id. Katona Péter)*

A Tordai Unitárius Nőszövetség életében lassan hagyományná válik, hogy időről időre ellátogatunk a lókodi öregotthonba. Az anyagi segítség mellett, úgy érezzük, sikerült örömöt, derűt fakasztanunk a magányos, idős emberek szívében. Hemingway szerint „mindennap megszűnik valami, amiért az ember szomorkodik. De mindennap születik valami, amiért érdemes élni és küzdeni. Az élet értelmét nem a boldog percek, hanem az elviselt keserű órák adják."

Ezekkel a gondolatokkal érkeztünk október 3-án az öregotthonba, ahol a huszonkét idős ember láthatóan nagy örömmel fogadott. A termény- és egyéb élelmiszer-szállítmány mellett, amit a konyhára vittünk, mindenkinek személyre szóló csomagot adtunk át.

Közösen énekeltük el a Gondviselő jó Atyám vagy kezdetű énekünket, majd Józsa Lajos lelkész a helyhez és alkalomhoz illő imát mondott, áhítatot, szeretetet és együttérzést ébresztve mindannyiunk szívében.

Az öregotthon lakói kedves, szép műsorral leptek meg bennünket. Majd hosszasan elbeszélgettünk az idősekkel. A viszontlátás reményében váltunk el a családi szeretetre oly nagyon szomjazó kedves, szeretetreméltó idősektől. Hazafelé tartva megtekintettünk néhány unitárius templomot, s látványuk fokozta bennünk e föld iránti szeretetünket. Felejthetetlen, szép nap volt. Köszönjük Istennek! *(Székely Jolán)*

Valóra vált álmok

2006 szeptemberében az ODFIE-nek tízéves álma vált valóra akkor, amikor dr. Szabó Árpád püspök kinevezett az ifjúsági lelkészi feladatra. Már jó ideje látták az Ifjúsági Egylet vezetői, hogy az egyre inkább elbokrosodó tevékenység, a működés folyamatos bővülése megkíván egy olyan személyt, aki teljes mértékben oda tud figyelni a helyi Egyletek fejlődésére, tudatosan formálja a vezetőket, illetve a rendezvények alakulását kézben tartja. Ugyanakkor régóta látjuk, hogy a szellemi fejlődés terén bizony igen nagy hiányosságokkal küszködünk. Bár fiataljaink igencsak szeretik az egyleti tevékenységet, jó szívvel vesznek részt a rendezvényeken, szellemi fejlődésük, az egyház iránti elhivatottságuk érzése sajnos nem fejlődik arányosan az országos egylet bővülésével. Ide, kérem, lelkész kell – mondtuk magunkban –, aki erre tudatosan odafigyel, s mindent megtesz annak érdekében, hogy a szórakozás egyre inkább vallásos körülmények között történjen. Hál' Istennek az idéntől erre lehetőség nyílik. Köszönet érte mindazoknak, akik ennek megvalósításában együttműködtek velünk!

Az elkövetkezőkben azt próbálom néhány mondatban megfogalmazni, mit is kellene ennek az új lelkésznek végeznie. Az ifjúsági lelkész – meglátásunk szerint – azt a munkát végzi majd folyamatosan és teljes odafigyeléssel, amit ezidáig az ODFIE önkéntesei végeztek el. Már az elején hangsúlyozni kell viszont, hogy az ifjúsági lelkész működése nem pótolja az önkéntesek munkáját, hanem kiegészíti azt. Az ifjúsági lelkész szervezetté és összehangolttá teheti az egyleti tevékenységet, de egymagában semmi esélye sincs ahhoz, hogy bármilyen fejlődést elérjen. Az önkéntesek ezután is részt kell hogy vállaljanak a helyi egyletek tevékenységének irányításában.

Az ifjúsági lelkészségnek hosszú távú célja az, hogy az Erdélyben élő unitárius és vallásilag szabadelvű fiatalokat segítse szellemiségük felismerésében és megélésében. Minden tevékenysége, az általa használt minden egyes módszer ezt a célt kell hogy szolgálja.

Tevékenységének célcsoportja az unitárius egyházközségekben élő, konfirmált fiatalok, az egyetemi központokban tanuló egyetemisták és főiskolások, illetve – mivel tevékenységében fontos helyet foglal el az utánpótlás-nevelés – a még nem konfirmált gyermekek. Az ifjúsági lelkésznek – minden korosztály esetében – a fentebb megfogalmazott cél elérése érdekében kell tevékenykednie.

Már igen régóta egyértelművé vált az ODFIE vezetői számára, hogy az egylet túlmutat az egyszerű szórakoztatást nyújtó szervezeten. A helyi egyletek tevékenységeik által bizonyos értékeket ismertetnek, amelyeket az egyletes fiatalok e találkozások révén rövid ideig megélhetnek. Idővel viszont ezek az értékek beépülnek ifjaink belső világába, s így már hétköznapjaikban tanúsított viszonyulásukat is meghatározzák. Ekképp az egylet magának a társadalomnak lehet az előképe. Ha ez egy kis túlzásnak tűnik is, hadd mondjam el: nem az, hanem egyházi erkölcsi életünk célja. Maga az Unitárius Egyház arra törekedik – legalábbis ezt tanultuk a teológia padjaiban –, hogy szellemileg és erkölcsileg fejlett embereket neveljünk, akik tudatosan kívánják megélni mindazokat az igazságokat, melyek kereszténységünk alapjánál állnak. Az ifjúsági egylet a fiataloknak tanítja ezt, majd miután már nem tartoznak ehhez a korosztályhoz, akkor átkerülnek egy másik közösségbe, amely fejlettebb szinten, de ugyanezt célozza meg. Az ifjúsági lelkész leglényegesebb tevékenysége tehát annak a belső megélésnek a megalapozása, amely hitünk alapjánál áll.

Hogy nem könnyű munka ez, bizonyítja a fentebb vázolt cél is. Nem ígérem, hogy látványos fejlődést leszek képes felmutatni, de remélem, hogy tevékenységem sok fiatalnak segít majd abban, hogy vallásosságukat hitelesebben megélhessék. Ebben a munkában alapvetően számítok az unitárius lelkészekre, az ODFIE önkénteseire, az egyházköri ifjúsági előadókra, és természetesen mindazokra a fiatalokra, egyetemistákra, gyerekekre, akik az egyház jövőjét biztosítják.

Rácz Norbert

Pályázati felhívás

A Beregszász járási Csernobil Gyermekszövetség nemzetközi gyermekrajz pályázatott hirdet, amelynek mottója: *„Környezetünk gyermekszemmel"* (a Csernobil-katasztrófa 21. évfordulójára).

A rajzpályázat **témái**:
- Csernobil tragédiája
- környezetünk gyermekszemmel

A rajzokat A2, A3 vagy A4 formátumban várjuk a pályázó nevének, címének, életkorának és telefonszámának feltüntetésével.

A pályázaton részt vevők **felső korhatár**a: 15 év.

A rajzokat a következő **cím**re kérjük eljuttatni:
Beregszászi Tanítók Háza
Ukrajna, 90200 Beregove / Beregszász
Munkácsi út 14.

Beküldési határidő: 2006. december 1.

A legjobb munkák beküldői meghívót kapnak rendezvényeinkre, amelyeket 2007 április 25-e és 27-e között rendezünk meg a Csernobil-katasztrófa 21. évfordulója alkalmából Beregszászban.

A gyerekek három napot tölthetnek el Kárpátalján. Megismerkedhetnek Beregszász, Munkács nevezetességeivel, jeles művészekkel és Szövetségünk gyermekeivel. Oklevélben és ajándékokban részesülnek.

A kökösi ifjúsági találkozó felnőtt szemmel

Sajnos, nem vagyok tizen- vagy huszonéves, de nagy-nagy izgalommal vártam a kökösi ifjúsági találkozót. Kíváncsi voltam, mit és hogyan változott egy ifjúsági találkozó jellege? Milyenek a mai ODFIE-sek, mi érdekli őket, és hogyan lehet találkozót szervezni egy olyan egyházközségben, ahol szeptember 1-jétől nincs lelkész? Ilyen és ehhez hasonló gondolatok foglalkoztattak. A segédszakácsnői szerep jó helyzetnek bizonyult, hiszen így a péntektől vasárnapig tartó rendezvényt, bár nagyrészt a konyhából, de végigkövethettem. Közben arra gondoltam, az ODFIE újraindításától pontosan annyi idő telt el, ahány éves a kökösi találkozó legfiatalabb résztvevője.

Összehasonlítottam az akkori, illetve mostani rendezvényeket és résztvevőket. A találkozók most is magukon viselik a fiatalság energikusságát, tenni-akarását, világot megváltó szándékát. Nagyobb hangsúlyt kap a szervezés, a céltudatosság, de mindezek mellett helye van a játékos megismerésnek is. Mára már tudatosult az ifjakban, hogy a 21. századi technikai vívmányok ellenére is fontos az összetartozás és a valahova-tartozás, és ezért képesek tenni is. Nagy élmény volt mindezt megérezni, megtapasztalni. A konyhában tevékenykedő asszonyok is elismerőleg szóltak a helybeli szervezők lelkes munkájáról és az őket segítő vendégtársaikról.

Írásom végén előadóként is szeretném megköszönni a lehetőséget és azt a nagyfokú érdeklődést, amelyet az általam választott téma iránt mutattatok. Szombat délelőtt veletek tapasztalhattam meg, miként válhat élővé egy dolgozat, amelynek egyik kérdése az volt: lehet-e Gábor Áron példakép a 21. századi ifjú számára? A veletek való találkozásom meggyőzött arról, hogy igen. Különösen jó érzés volt erre rájönni veletek, általatok. Üzenem nektek, ODFIE-sek, hogy jó irányban haladtok, érdemes és hasznos hasonló találkozókat szervezni.

Bokor Ágnes

Kedves Felfedező Barátaink!

Szeretettel köszöntünk és kedveskedünk sok érdekes kérdéssel, amelyeknek a válaszai a cikkekben vannak elrejtve. Olvashattok, harcokról, filmbe illő perekről, ártatlan emberek bebörtönzéséről, hiszen az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc – mint valódi világesemény – 50. évfordulója ez az év. De túl a lelketekben meggyújtott emlékezés gyergyalángjain, olvashattok átváltozott fiakról, vidám és okos ifjúsági és kopjafás találkozókról, őszhajú, mindig kenyérlelkű drága nagyszülők kedves pillanatairól, és arról, miért is annyira fontos az a bűvös önrendelkezés, vagyis az autonómia. Nos, munkára fel! Rátok bízzuk, találjátok meg a helyes válaszokat.

Kedves Barátaink! Bizonyára emlékeztek még a játékszabályokra. Ne feledjétek: aki társakat szervez be, abban a fordulóban megduplázódik a pontszáma. Hogy játékunk ne váljék unalmassá – hiszen tudjátok: ami megszokott, nem annyira érdekes –, e fordulónál a Forgószél kérdéseire a feleleteket újabb, egyszerűbb, talán izgalmasabb formában kell megadnotok. Csak annyit kell tennetek, hogy miután megtaláltátok a helyes választ, karikázzátok be annak betűjét. Így egyszerűbb a válaszadás és kevesebb a hibalehetőség. Ne feledjétek: csak a helyes feleletek pontszámait értékeljük. Vigyázz, nem minden esetben a legnagyobb pontszámú válasz a helyes!

Izgalommal várjuk leveleiteket.

Beküldési határidő: **2006. november 1-je.**

Sok sikert!

Nagyon várjuk leveleiteket az alábbi címre:

Fekete Levente
527005 Aita Mare,
Str. Főút 349. jud. Covasna

Forgószél

1/a. A 20. század derekán mi ellen harcolt a magyar nép?

A. az „oroszlán" ellen	5 pont
B. a „kétfejű sas" ellen	10 pont
C. a „vörös csillag" ellen	15 pont

1/b. Mi volt a neve annak a pernek, amelynek a keretében az 1956-os forradalom után az Erdélyi Unitárius Egyház több teológiai tanárát, lelkészét és teológusát elítélték és bebörtönözték?

A. a Szoboszlai-per	5 pont
B. az EMISZ-per	10 pont
C. a „bolyais per"	15 pont

2/a. Mi a célja a Dávid Ferenc Ifjúsági egylet tevékenységének?

A. a kikapcsolódás	5 pont
B. a vallásosság hitelesebb megélése	10 pont
C. a találkozás	15 pont

2/b. Ki az Erdélyi Unitárius Egyház első ifjúsági lelkésze?

A. Solymosi Zsolt	10 pont
B. Rácz Norbert	15 pont
C. Andrási Benedek	20 pont

3. Bartók Béla *Cantata profana* című híres zeneművében mivé változott az öregapó kilenc fia?

A. farkassá	5 pont
B. turullá	10 pont
C. szarvassá	15 pont

Tükör

Írj egy-két oldalas fogalmazást ezzel a címmel: *Igazság és bátorság*

Lapszámunk szerzői: **Ambrus Lajos** tanár, költő (Korond), **Benedek Enikő** út- és hídépítő almérnök, tiszteletes asszony (Segesvár), **Blénessy Jolán** óvónő (Székelyudvarhely), **Bokor Ágnes** mérnök, grafológus (Kökös), id. **Katona Péter** gondnok (Gagy), **Korodi Alpár** történelemtanár (Kolozsvár), **Makkai-Ilkei Ildikó** gy. segédlelkész (Bencéd), **Pálffy Anna-Mária** lelkész (Ikland-Nagyernye), **Pálffy Tamás Szabolcs** lelkész (Marosszentgyörgy), **Péter Irma** ny. tisztviselő (Szentegyháza), **Rácz Norbert** ifjúsági lelkész, az ODFIE alelnöke (Kolozsvár), **Simó Edmund** (Sepsiszentgyörgy), **Simó Melinda** pszichológus, tiszteletes asszony (Homorodjánosfalva), **Székely Jolán** nőszövetségi elnök (Torda), **Veress Boglárka** egyetemi hallgató (Kolozsvár)

Két aforizma

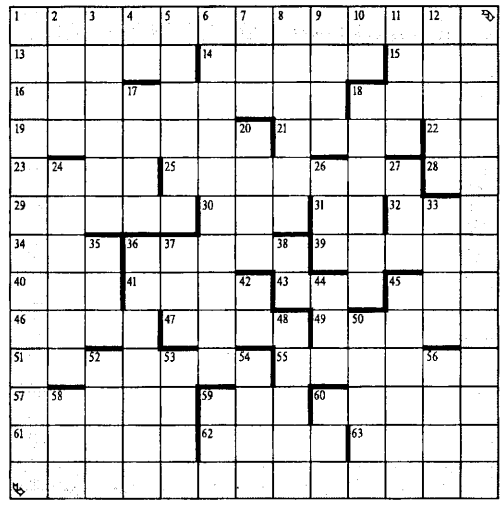

Vízszintes: **1. Anatole France gondolata a táncról.** 13. Tőke. 14. Könnyezve panaszol. 15. Elme. 16. Könnyűfém. 18. Személyéért. 19. Férfikalap féle. 21. Brad ..., amerikai filmszínész. 22. Szibériai folyam. 23. Muráti ..., magyar filmszínésznő volt. 25. Hans Christian ..., dán fizikus volt. 28. Termő rész! 29. Tüzet megszűntet. 30. Sporttrikó. 31. Bodri háza. 32. Mókus lakása. 34. Angol fiúnév. 36. Illatos kerti virág. 39. Villamosszín. 40. Robbanóanyag. 41. Olaszországi folyó. 43. Tetőkészítő iparos. 45. Nagy kosár. 46. Díszes. 47. Halogat. 49. Valódi. 51. Telly ..., Kojak alakítója. 55. Arra a helyre tesz. 57. Kukoricapálinka. 59. Könnyezik. 60. ... tesz, megemlít. 61. Esetleg. 62. Huru társa. 63. Élelmiszerféleség, de kenőanyag is.

Függőleges: **1. Ciceró gondolata a mozgásról.** 2. Iskola, bizalmasan. 3. Gyógynövényfajta. 4. Hasítóeszköz. 5. Regénybeli detektívfelügyelő. 6. Szóbeszéd. 7. Becézett Olivia. 8. Akkor mondjuk, ha valami, valaki esik. 9. Gimnázium, a diákok nyelvén. 10. Cipész szerszáma. 11. Sebet okoz. 12. Amerikai milliomos család, de cigaretta márka is. 17. Air-..., légiposta. 18. Az egyik pincér. 20. Láncfonalat erősít. 24. Vörösmarty „Szép" leányhőse. 26. Halotti lakoma. 27. Katedrális. 33. Bartolomeu ..., portugál utazó, felfedező volt. 35. Czuczor Gergely álneve volt. 36. Ruha simítása. 37. Irodalmár. 38. Páratlanul apás! 42. Kisgyereksírás. 44. Corneille drámája. 45. Női név. 48. Köpenyes - kardos filmhős. 50. Szemetel. 52. A feszültség mértékegysége: 53. Heinrich Friedrich Emil ..., német fizikus volt. 54. Svájci város. 56. Ünnepélyesen tagjai sorába fogad. 58. Magyar ősvezér volt. 59. A mondat eleme. 60. Számos.

Jó arány

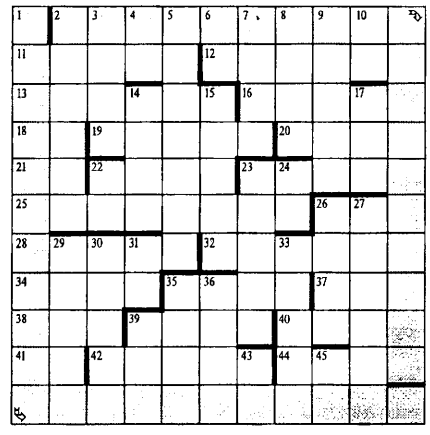

Beszél magában a sokgyermekes apa:
– ... ! *(A poén a rejtvényben.)*

Vízszintes: **2. A poén első része.** 11. Francia zeneszerző, Daniel Francois Esprit ...., a Fra Diavolo szerzője. 12. Hokisok kergetik. 13. Elmélet. 16. Ignácz Rózsa Urak, úrfiak című regényének hősnője, ... Mili. 18. Brassói Lapok, röviden. 19. Fonóeszköz. 20. Nobeldíjas francia író volt (André). 21. Törött bot! 22. Dal. 23. Két alkotó elemből álló. 25. Függőzárral lezáró. 26. Amerikai cigarettamárka. 28. Ruhadarab. 32. Hajnali adventi mise. 34. Áramforás. 35. Magyarországon élő erdélyi író, riporter. 37. Órahang. 38. Kopasz. 39. Pólus. 40. Régi magyar férfinév. 41. Személyes névmás. 42. Véradó. 44. Például az 5.

Függőleges: **1. A poén befejező része.** 2. A spanyol kerékpáros körverseny neve. 3. Gárdonyi Géza színműve. 4. Tiltószó. 5. Angol nemzeti labdajáték. 6. Dísz. 7. ... Caragiu, román színész volt. 8. Ferde. 9. A Varsói melódia című mű szerzője. 10. Magam. 14. Alföld. 15. Abban az időben. 17. Szigligeti személyneve. 22. Hasítóeszköz. 23. Tömbház. 24. Zeusz kedvese volt. 26. Kiss me ..., musical cím. 27. Vízzel való ellátás. 29. ... Delon, francia filmsztár. 30. Erdélyi magyar írónő volt (Mária). 31. De. 33. Gáztűzhely. 35. A lej váltópénze. 36. Olasz énekes, ... Ramazotti. 39. Fanyar erdei gyümölcs. 43. Radír szélek! 45. Félzsák!

A rejtvényeket Forrai Tibor készítette

A rejtvény-megfejtések beküldési határideje: **2006. december 5-e.** Csak azok vehetnek részt a könyvnyeremény-sorsoláson, akik mindkét rejtvény helyes megfejtését eljuttatják szerkesztőségünkbe. A nyertes nevét decemberi lapszámunkban közöljük.

Augusztusi rejtvényeink megfejtése: *Heinrich Mann gondolata*: „A ma könyvei – a holnap tettei". *Kit keresünk?*: Hagyjuk az én feleségem, keressük inkább az önét!

Könyvjutalmat nyert **Cremene Anna** beresztelki (Maros megye) olvasónk. Gratulálunk!

Unitárius Közlöny

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőbizottság:
dr. Rezi Elek főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Gyerő Dávid
Kovács István Sándor
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina (Ifjúsági Oldal)

Szedés: **Rezi Éva**
Tördelés: **Ruzsa István**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári
Heltai Gáspár
Unitárius Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927
e-mail:
tamas.jakabffy@unitarius.com

A lapszám megjeleníthető
az Erdélyi Unitárius Egyház
központi honlapján:
www.unitarius.com

Lapterjesztés és adminisztráció:
Szabó Zoltán
A lapok kiszállításával
kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
minden hónap 5-e.
15 napnál régebbi eseményről szóló
olvasói tudósításokat
nem teszünk közzé.
Kéziratokat nem őrzünk meg,
és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket
kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézeteit.

A lapszám megjelenését
a Communitas Alapítvány
támogatta.

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888–1948/1990. 16. (76.) évf.
11. szám. 2006 november
Ára: 1 lej, előfizetőknek: 0,70 lej

Csöndes születésnap

„Ez az Isten háza és a menny kapuja" – mondta Jákob (1Móz 28,17), majd a követ, amely előbb még párnájául szolgált, fölállította emlékjelül, és olajat öntött rá. Ez volt a bételi szentély alapításának „szertartása". Azóta ahány istentiszteleti helyet alapítanak, mindet megszentelő tisztelet veszi körül, akár szentélyről (mint a katolikusoknál, ortodoxoknál), akár „csupán" gyülekezeti templomról van szó – mint a protestáns egyházakban vagy a zsinagógákban, mecsetekben.

Kolozsvár Kossuth Lajos – korábban Magyar – utcai unitárius temploma a büszke önállóság-tudat és az áldozatvállaló egyháziasság szimbóluma. Hiszen a 18. század második évtizedétől fogva a kolozsvári unitáriusok istentiszteleti helyként csupán kisebb épületeket – többnyire magánházakat – használhattak. II. József Habsburg-császár türelmi rendelete nyomán azonban a méltó templom utáni merő sóvárgást át lehetett formálni tervezésbe. Sőt 1790-ben a kolozsvári egyházközség már anyagilag is készen állt új templom építésére.

Két évvel később Anton Türk vásárhelyi pallér „pályázatot nyert" – mondanánk mai szóhasználattal. Négyéves kivitelezési szerződés mellett az ő tervei öltöttek formát: klasszicista ízeket megsejtető barokk hajója, kései-rokokó szószéke, A. Hartmann és M. Sindler kőfaragó mesterek gondos csinnal megmunkált ékítményei, s a későbbi átalakítások – elsősorban a Pákei Lajos fantáziáját dicsérő barokkos toronyfedél – mára Kolozsvár belvárosának egyik gyöngyszemévé avatja. De nem kevésbé fontos, amit csak az építészet terén kifinomultabb szem vesz észre: a 19. század első harmada végén a templom keleti oldalának nekitámasztott pillérek és a nyugati oldal kettős támasztóívei, amelyek a Dávid Ferenc utcának összetéveszthetetlen, sikátorszerű látványt kölcsönöznek. Ezek a toldások persze statikai célokat szolgálnak, de örök érdemeket szereztek néhai Alföldi Antalnak, akit méltán tarthatunk a templom megmentőjének.

1796. december 14-én, kétszáztíz esztendeje, Lázár István püspök szentelte fel a Magyar utcai templomot. Ma az egy Isten dicsőségére – „In honorem solius Dei", hirdeti az oromfelirat – ismét megóvott, rendezett, szép templomba gyülekezhetnek a belvárosi unitáriusok. Hiszen 1996-tól nagyszabású restaurálási-helyreállítási munka kezdődött. És tart a mai napig is.

A kolozsvári Utilitas tervezőműhely szakemberei – elsősorban Eke Éva építész – a strukturális javításoktól kezdve „gazdái" voltak a templom rehabilitációjának. A tető szintjén betonkoszorúval vették körül az épületet és kicserélték a teljes fedélzetet. A boltívek megerősítésére vonóvasakat helyeztek be.

A külső javítások még a második évezred utolsó esztendejében kezdődtek. „Az utca embere" számára kétségkívül ez volt a leglátványosabb, a templombelső javítása azonban – teljes állványozással – talán még ennél is nagyobb munkát jelentett. A boltozatokon kívül a stukatúrák megújítása, kipótlása nagy gondosságot igényelt. A ma látható – igazán elismerésre méltó – eredmény a műemlékek felújítására szakosodott Creative Group és vezetője, Nagy János munkáját dicséri.

2005–2006 telén indult meg a hősugárzós gázfűtés, és ugyancsak az utóbbi évben nyitották meg a templom kriptáját is.

Kolozsvár belvárosi unitárius temploma 2006-ban méltó arccal fordul egy újabb politikai-társadalmi szakasz – az uniós „éra" – felé. A benne Istent tisztelőknek nem kell lehajtaniuk fejüket, ha örökségvédelemről esik szó. Bár az is igaz, hogy a gyönyörű templom csak nagy ünnepeken és alkalmi rendezvények napján telik meg teljesen.

Nagy kérdés persze, merre alakul az egyházközség viszonya templomához. És *általában* az unitárius gyülekezetek mennyire tartják sajátjuknak a templomukat? Hiszen az egyházközség lelki és adminisztratív intézmény egy időben. A kérdés lényege valójában ott keresendő: mennyire tudjuk felismerni, hogy az intézmény mi magunk vagyunk? A szociá-

lista évtizedek hozzászoktattak ahhoz, hogy az intézményekkel *szemben* csak elvárásaink lehetnek. Hiszen sem jog, sem alkalom nem adódott ahhoz, hogy valódi intézmény-alkotók lehessünk. Mára ekként az intézményekről való gondoskodás jószerével kiment a divatból, s nem *iránt*uk, hanem többnyire valóban csak velük *szemben* vannak érzelmeink, indulataink, elvárásaink.

Az önfenntartó egyházközségeké, az áldozatvállaló gyülekezeteké és az önmagukért felelősséget vállalóké minden érdem és dicséret! Aki a templomát – „a menny kapuját" – a magáénak érzi, annak talán kulcsa is van a kapuhoz.

Jakabffy Tamás

„Jakab 4,15-tel"

Karácsony minden bizonnyal az idén is naptári pontossággal köszönt ránk angyalaival, megszokott, hagyományos módján és meglepetéseivel, s mindannyian békességben és szeretetben ünnepelhetünk. Reméljük, hogy hiányérzeteinkből is orvosol, betölt majd néhányat, ha azok az adventben felszínre bukkannak, tudatosulnak bennünk.

Ilyen hiányérzetem például az, hogy egyre ritkábban, valójában alig-alig hallom a régen oly gyakori, lelkészi körökben majdnem kötelező elköszönési formulát, amellyel újabb találkozások ígéretét lezártuk, mintegy megpecsételtük, egymástól elköszöntünk: „Jó, akkor Jakab 4,15-tel..."

Mielőtt valaki holmi közös ismerősre és vonat- vagy autóbusz-indulási időpontra gondolna, sietek pontosítani: egy bibliai versről van szó, amelynek ez a lényege: „Ha az Úr akarja és élünk..."

Ez a feltételezettség a nem olyan távoli múltban (is) jól működhetett. A gyarló közlekedési viszonyok ellenére is legtöbbször pontosan, időben megérkeztem, megérkeztünk, hogy együtt legyünk örömben, bánatban egyaránt.

És még egy emléktöredék... Hajdan édesapám – hivatalosan gépkocsivezető! – minden tilalma és neheztelése dacára legtöbbször alkalmival utaztam, népszerűbben: stoppoltam. Édesapám testi épségemet féltette az alkalmi vezető hozzá-nem-értésétől, s amikor hárítani próbáltam, hogy „otthon is", még az ágyban is megtörténhetik az, aminek meg kell történnie, idegesen és unitárius módon legyintett: Istennek semmi köze ahhoz, hogy az ember nem vigyáz magára, ha fölöslegesen kockáztat.

Hosszasan mesélhetnék stoppos kalandjaimról. Engem mégis inkább az ilyenfajta utazás emberi „természetrajza" foglalkoztat, annak lelki töltete. (Életemben egyetlenegyszer késtem le egy szolgálatról, Bukarestben – az is a Román Államvasutak jóvoltából történt.)

Amikor az ember alkalmival utazik, látszólag az a tér jelenti az elsődleges kihívást, amelyet át akar hidalni. Valójában azonban az időt hívja ki, vele fut bizonytalan kimenetelű versenyt: az alkalommal s ezáltal a lehetőségekkel – és önmagával. Thomas Mann *A Varázshegy* című regényére sem kívánok most bővebben utalni, de a célbajutásban – a lelki élmények tömkelegén át – valahol üdvösségünk elnyeréséről van szó, legalábbis a kockázat izgalmáról, lázáról. Aki utazik, az egy kicsit mindig kilép önmagából, amikor térben és időben elmozdul, kizökken a megszokottságból, s ha végül megérkezik, a találkozásban Isten is jelen van. Ezért hiányolom, hogy a leggyakrabban arról beszélünk, hogy honnan, hová, hogyan, mivel és kivel... és a Jakab 4,15-ről egyre ritkábban hallani, pedig bizonytalansága ellenére is mély hittartalmat fejez ki: „ha az Úr akarja és élünk...", akkor ott leszünk, megérkezünk és találkozunk, együtt leszünk; minden más akadály, feltétel mellékes, legyőzhető, meghaladható, akarati készségem feltétlen, egyedül Isten erősebb nála, az ő akaratának kiszámíthatatlansága és végességem, halálom váratlansága. Jakab 4,15 nem mentegetőzés, hanem Isten előtti meghajlás és a baráti bizalom egyidejű kifejezése.

Milyen is hát ezek után a valóságos (és lelki) stoppolás? Aki országutak szélén várakozik, annak először is jól kell ismernie a megfelelő helyeket és időpontokat. Tudnia kell, hogy az úrvezetők és magányos nők rezzenéstelen, néha lenéző arccal hajtanak el mellette, integetnie is fölösleges. Messziről meg kell látnia a rendszámtáblákat és összevetnie a maga útvonalát azok lehetséges útirányával. Tudnia kell, hogy sötétedés után a tehergépkocsik is ritkán állnak meg, a török kamionsofőrök pedig a legtöbbször autóversenyzőknek születtek.

Esküszöm, szuggerálni is lehet a tétovázó vezetőt, testi beszéddel könyörgőre fogni, s ha lassít, meg kell előzni a sorstársakat is. És ezzel korántsem ér véget az utazás! Miután fel- és megszusszansz, emberismeretből vizsgázol: milyen nyelven szólalj meg, miről társalogj, vagy egyszerűen jobb, ha befogod a szád, mert kiszolgáltatott vagy, amíg célhoz nem érsz. Ha nem akarod, nem kell elmondanod, ki vagy és hová tartasz, ha felfeded lelkész mivoltodat, túl a fikciókon, gyónások meghallgatására is fel kell készülnöd. Lelked, lelkiségek, sorsok metszéspontja egy-egy ilyen utazás, s végül, mint mindenért, fizetni is illik, többet vagy kevesebbet, valahol a hivatalos útidíj körülit. Ritkán az is előfordul, hogy nagylelkűen legyintenek: ingyen kegyelemből, csak a társalgás, az álom elűzése miatt vétettél fel az útszélről. Ilyenkor melegebb az elköszönés, jókívánságos, s az is megtörténhetik, hogy legközelebb integetés nélkül kanyarodik a járdaszélhez új ismerősöd.

Röviden: olyan a stoppolás, mint az élet, annak keresztmetszete, mint minden utazás és találkozás, történés – legfönnebb nagyobb a kockázata s ezért az intenzitása is.

Mitől adventi ez az elmélkedés? – kérdezheted, kedves Olvasó, hiszen sejted, nem a stoppolás kézikönyvét akartam leírni e rövid elmélkedésben.

Attól lenne adventi – véleményem szerint –, hogy akár azt valljuk, hogy az ünnep közelít felénk, akár azt, hogy mi közeledünk hozzá, az advent magába foglalja az elindulás, úton levés és megérkezés mozzanatait, s arról is hírt hordoz, hogy a karácsony nem csupán az isteni és emberi pillanatnyi találkozása, hanem azok egymásmellettiségének bizonysága is. Isten nemcsak vár minket, hanem az úton is velünk van – vagy éppenséggel nincs velünk, mert *mi* nem vagyunk vele, *mi* akarunk mást, mint amit ő akar. Az utazás mindig és mindenkor fokozott potenciális életveszélyezettség is. Utazni érdekes, izgalmas, szórakoztató, de végzetes is lehet. Nemcsak azt köszöntjük csókkal, aki megérkezik, attól is csókkal búcsúzunk, aki hosszabb útra távozik, hiszen kimondhatatlanul ugyan, de ott van a lelkünkben a „ki tudja" kétsége.

Ez a kimondott vagy kimondatlan „ha élünk" kicsit elbizonytalanít, a kétségeskedés előszobája, hangsúlyozása függőségünknek és kiszolgáltatottságunknak, de egybekötve azzal, hogy „ha az Úr akarja", meg is erősít, meghaladja tehetetlenségünket, útra hív és útra késztet, hiszen Isten „akarja" célbaérésünket, ezért teremtett, ezért indított útnak, ismerős vagy ismeretlen útitársainkkal együtt. Az életünk nem helybenülés, helybenélés, s mint ilyen akkor is egyféle kaland, ha a legfelelősebb kísérlet. Végső soron elindulni és megérkezni pillanatnyiság. Ami köztük van, az az élet.

Édesapám hajdani aggodalmát ma már én is érzem és teljes egészében osztom: kislányunknak, aki már majdnem nagylány, a „fejvesztés" terhe alatt meg van tiltva a stoppolás. De csupán végszükség esetén merem ajánlani férfinemű szolgatársaimnak is. Féltjük azokat, aki-

folytatás a 4. oldalon

Szász Ferenc

'56 – unitáriusul

Aligha van egyházi, politikai vagy magára valamennyire is adó társadalmi civil szervezet, amely október-november fordulóján ne adózott volna az ötven évvel ezelőtti forradalom és szabadságharc emlékének.

Az ünneplések sorozatában természetesen az Erdélyi Unitárius Egyház is megtette a magáét. A számos helyi, egyházközségi rendezvényen túl két központi ünnepség is méltó főhajtás volt a mártírok és szenvedettek előtt. Október 21-én felavatták az '56-os mártírok emléktábláját a kolozsvári unitárius templomban. Dr. Szabó Árpád püspök a 78. zsoltár kezdő soraira épített prédikációjában a bukásban is győztes forradalom méltóságáról szólt. A zsarnokság felett egykor olyan erkölcsi diadal született, amelynek szelleme büszkeségre és példa-követésre kötelez. Annál sajnálatosabb, hogy ma olykor méltatlan utódoknak bizonyulunk, akik politikai szekértáborokba tömörülve képtelenek vagyunk együtt ünnepelni, holott el nem múló feladatunk a hősies igazságvállalásnak ezt az újkori példázatát „elbeszélni a jövő nemzedéknek,... hogy adják azokat tovább utódaiknak. Tudja meg ezt a jövő nemzedék, a születendő fiak, és ha felnőnek, beszéljék el fiaiknak..." (Zsolt 78, 4–6)

„Úgy nézzünk egymás szemébe, hogy hitet tegyünk azon értékek mellett, amelyekért szabadságukat és életüket áldoz-

Kolumbán Gábor főgondnok megnyitó szavai Kolozsváron

Koszorúzás a kolozsvári új '56-os emléktáblánál. Két elítélt gyermeke: Erdő László és dr. Gellérd Judit dr. Szabó Árpád püspök mellett

Benkő Levente történész a nagyajtai ünnepségen '56 erdélyi utóéletét elemezte.

Hegedűs Kornélia tanárnő irányításával a János Zsigmond Unitárius Kollégium diákjai jól szerkesztett versösszeállítással adóztak a forradalom emlékének.

ták 1956 hősei – mondta az ünnepségen Kolumbán Gábor főgondnok. – Egyházunk mindig a szabadság, a felelősségvállalás és a szeretet tanát hirdette. Kegyelettel emlékezünk azokra a nemzettársainkra, akik életüket áldozták. Ne feledjük azonban: áldozathozatal nélkül nincs szabadság" – tette hozzá.

Markó Béla RMDSZ-elnök arra utalt, hogy mivel ötven esztendő alatt két nemzedék is felnőtt, '56 szabadságharcát és forradalmát ma már történelemnek tekintjük. Mégis állandó feladat marad végiggondolni, hogyan buknak el sorra szabadságharcaink, amelyekről utólag kiderül: mégis mi győztünk. 1956 viszont több is, mint történelem: feladat és felelősség, hogy értelmezzük önállóságunk és összefogásunk tanulságát. Annyi teher, kihívás és feladat között ez is ránk hárul – folytatta.

„1956-ban megbukott a kommunizmus, és csak a rendszer élt még harminchárom évet. Felnőtt, józan, racionális emberek számára már világossá vált: szertefoszlott az illúzió, az álom a kommunizmus életképességéről. Nemcsak fejet hajtunk azok előtt, akik szóval és tettel szembefordultak a rendszerrel, hanem vállaljuk mint feladatot és felelősséget az eljövendő nemzedék számára!" – mondta Markó Béla.

A püspök felolvasta az 1956-os forradalom erdélyi unitárius áldozatainak névsorát: három teológiai tanár, tíz lelkész és négy

folytatás a 4. oldalon

J. T.

„Jakab 4,15-tel"

folytatás a 2. oldalról

ket szeretünk a bizonytalanságtól, kiszolgáltatottságtól, a váratlan veszélytől, attól, hogy nem tudjuk, éppen hol vannak és kivel. Ahogy előre haladunk az időben, túl sok utolsó találkozásunk bizonyul – váratlan hírek érkezésekor – *legutolsónak*.

Mégsem ítélem el egyértelműen az alkalmi utazás megismételhetetlen egyszeriségét, még akkor sem, ha – Bálint Tiborral szólva – „nekem már fáj az utazás". Lehet, hogy nem bölcs élettapasztalat, hanem egyszerűen beletörődő rezignáltság, mégis remélem, hogy hittartalommal bíró: nem félek a stoppolástól, hanem *féltem magam*, hiszen végső soron – halál előtt vagy éppen azután – úgyis az fog történni, amit Isten akar: nem sorsszerűen, hanem a szabadság akarati döntése szerint.

Nem kísértés és nem Isten kihívása tehát, hogy néha útra kelve nem az állomás felé indulok, hanem valamelyik városszél felé, a „stoppos helyre". Inkább önmagam próbára tétele ez, emlékidézéssel együtt: merem-e vállalni ezt a kiszámított bizonytalanságot, akár kényelmetlenséget?

És ott bennem a bizonyosság is: megérkezem. Olyankor érkezem, amikor vártak, mégis váratlanul, hétköznap vagy ünnepnap, könnyű útitáskával és lélekkel és mégsem teljesen üres kézzel és szívvel. S ha megkérdik barátaim, szeretteim, vagy megkérdi majd az Isten, „mivel jöttél?", remélem, felismeri, felismerik, és nem megütközést, hanem megértést kelt a mosolygósnak szánt válasz: „Jakab 4,15-tel!"

'56 – unitáriusul

folytatás a 3. oldalról

teológus hallgató élete morzsolódott szét a román nacionalista megtorlás malomkerekei között.

A kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium diákjai Hegedűs Kornélia tanár irányításával jól szerkesztett, precízen megtanult és kidolgozott verskollázst adtak elő. A kollégium Péterffy Gyula Énekkara pedig kórusmű-összeállítással tisztelgett. Az ünnepség a templom előterében elhelyezett emléktábla leleplezésével és megkoszorúzásával ért véget.

Október 28-án Nagyajtán folytatódott az Egyház központi megemlékezése. A püspök által végzett istentisztelet keretében Fekete Levente helybeli lelkész és Máthé Dénes főgondnok méltatta a forradalom eseményeit, és összefoglalta üzenetét. Máthé Dénes külön is köszöntötte a gyermekeket és a fiatalokat. „Számunkra ez a sötétségben fényt és utat mutató csillag" – szólt

Markó Béla ünnepi beszéde a kolozsvári templomban

hozzájuk, miután az ötven évvel ezelőtti történések különféle megnevezéseit vette számba – a politikai széljárások és az igazságtisztelet tükrében.

Az '56-os forradalom előzményeinek összefoglalását is átnyújtotta a nagyszámú hallgatóságnak Benkő Levente történész, természetesen főként az erdélyi vonatkozásokat kiemelve. Előadását kiválóan egészítette ki Korodi Alpár kolozsvári történelemtanár dolgozata (lásd az *Unitárius Közlöny* októberi számában). Az előadók az erdélyi következményeket elemezve kimutatták: az „utódállamok" hányattatott sorsa egyértelműen a bolsevik, majd nacionálkommunista diktatúra immorális gyakorlatában gyökerezik, s természetesen ez ellen irányult

A középajtai fúvószenekar

minden számottevő politikai reakció – élén az '56-os forradalommal. Benkő Levente kezdeményezte: a romániai törvényhozás alkosson jogszabályt valamennyi volt politikai meghurcolt alanyi jogon történő rehabilitálására.

A nagyajtai '56-os emlékmű lábánál Kelemen Csongor egykori elítélt a maga kálváriájára emlékezett, majd a nagyajtai unitárius ifjak és a Gazdag Miklós Polgári Daloskör rövid műsorát követően az emlékezők koszorúkat, virágokat helyeztek el a politikai meghurcoltak emlékművénél és a forradalmat követő megtorlásban a tiltakozó öngyilkosságot választott Moyses Márton sírján.

Kelemen Csongor '56-os elítélt emlékbeszéde Nagyajtán

Az én ötvenhatom

Mi, akik még élünk, és az ötvenes években voltunk fiatalok, bizonyára valamennyien őrzünk emlékezetes napokat, történéseket a sorsfordító esztendőből.

Az én '56-om november elsejére esett. Minden anyagi nyomorúságaink ellenére 1956 nyara boldog és vidám volt. Harmadéves magyar szakos hallgatóként derű és jövőbe vetett hit, bizakodás töltött el. Volt valami a levegőben, amit az egész egyetemi ifjúság érzett, „fényes szelek" fújtak. Aztán az októberi események a rádiók köré tömörítette a fiatalokat (rádiókészülékből akkor még igen kevés volt). Egész Erdély hallgatta a híradásokat. Hittük, hogy a forradalom győzni fog. Bár senki felmenőm nem nyugodott a Házsongárdban, mégis minden évben kimentünk a barátokkal elvegyülni a mindenszentek-napi nagyvásár sátrai között, gyönyörködni a világ talán legszebb temetőjének fényeiben, s meggyújtani az emlékezés gyertyáit unitárius szellemóriásaink, Brassai Sámuel, Berde Mózsa, Bölöni Farkas Sándor, Kriza János hantja fölött.

Az 1956-os világítás annyiban volt más, mint az előbbiek, hogy a talán „legerdélyibb" erdélyi költő, Reményik Sándor sírjához vonultunk évfolyamtársaimmal. Föltakarítottuk a száraz faleveleket, meggyújtottuk gyertyáinkat. Mivel az agyonhallgatott „irredenta" Reményikről nem volt tanácsos beszélni, verset olvasni, mi több, mi magyar szakosok nem is hallottunk róla az egyetemen – nehogy megfertőzzön példás életével, hűségével –, így egyedül én tudtam egy versét, az *Öröktűz* címűt (kislány koromban szavaltam a belvárosi templomunkban egy Dávid Ferenc-ünnepélyen). A vers híres, szállóigévé vált sora a költő fekete márvány síremlékén hirdeti: „Egy lángot adok, ápold, add tovább"! Ezzel a verssel idéztük meg a „nagy itthon maradó" szellemét. A sír körül álló kollégák háta mögött bőrzekés ismeretlenek álltak kifejezéstelen arccal, de nekünk meg sem fordult a fejünkben, hogy gonosz szándékú, sötét alakok lennének. Ám ez így volt jó, mert így nem szállt inunkba a bátorságunk. Kolléganőmmel, a most Bukarestben élő Csire Gabriellával karonfogva indultunk hazafelé. Másnap hallottuk, hogy bőrkabátosok igazoltattak néhány fiúkollégát, minket, vékony leánykákat, nem érdemesítettek erre. Más egyetemista csoportok sokkal „rebellisebben" emlékeztek, s amikor elindult a boszorkányüldözés a „vétkesek" megbüntetése, rádióhallgatók és temetőben emlékezők egyaránt áldozatául estek a véres bosszúállásnak. Három fiatal tanárunk, Lakó Elemér, Varró János, Dávid Gyula, a másodéves Péterffy Irénke, az elsőéves magyar-történelem szakos Bartis Ferenc és évfolyamtársunk, az 1994-ben Kossuth díjat nyert Páskándi Géza váltak a román börtönök és deltai kényszermunkatáborok foglyaivá.

Ugyancsak két kollegát zártak ki az egyetemről (Kocka Györgyék évfolyamáról), mert az aulában tartott gyűlésen, ahol a KISZ vezetők parancsára el kellett ítélni a „megátalkodott bűnösöket", ők megtapsolták őket. Ma sem értem, milyen szempontok szerint választották ki a „heteket", mikor az egész terem az arrogáns ítélkezők ellen tapsolt. Az áldozatok szedése természetesen beindult a többi egyetemeken és a teológián is (Balázs Imre, Páll Lajos képzőművészeti hallgatók, Fülöp G. Dénes segédlelkész). Ez volt hát az én ötvenhatom. Parányi mozaikkocka egy nagy jelentőségű történelmi esemény freskóján.

Kisgyörgy-Barla Júlia

Emlékezés 1956-ra és Bartók Béla életművére

A magyarországi unitáriusok tavaly augusztusban Pestszentlőrincen megtartott összejövetele után ebben az évben október 7-én, immár másodszor került sor hasonló találkozóra. A rendezvény gazdája ezúttal is a pestszentlőrinci gyülekezet volt, és a tervek szerint a következőkben is itt rendezik meg a magyarországi unitáriusok évi ünnepi találkozóját.

A magyarországi unitáriusok már 2005 előtt is szerveztek – ha nem tévedek, a Budapesti Unitárius Egyházközség irányításával – hasonló jellegű, de szűkebb körű összejövetelt, amelynek színhelye Magyarkút volt. A tavalyi pestszentlőrinci rendezvényre egyfajta *konszenzus-keresés* szellemében került sor a Magyarországi Unitárius Egyház és az Erdélyi Unitárius Egyház *közös megállapodása* szerint, amelyet a két egyház elnökségeinek tanácskozása előzött meg (erről 2005. július 17-én közös *Közlemény* született Kolozsváron).

A 2006. október 7-i rendezvény témáját az 1956-os forradalomra való emlékezés és Bartók Béla születésének 125. évfordulója inspirálta. Szász Adrienne pestszentlőrinci lelkésznő imája után Nyitrai Levente kocsordi lelkész mondott szószéki beszédet. Textusa: „Békességet hagyok nektek: az én békességemet adom nektek; de nem úgy adom nektek, ahogyan a világ adja. Ne nyugtalankodjék a ti szívetek, ne is csüggedjen." (Jn 14, 27); „Az Úr pedig a Lélek, és ahol az Úr Lelke, ott a szabadság." (2Kor 3, 17) Nyitrai Levente, akit az 1956-os magyarországi forradalom utáni romániai megfélemlítő-megtorló politika következményeként hat évi börtönbüntetésre ítéltek, e bibliai versek alapján elsősorban a belső békesség és a belső szabadság eszméjét fogalmazta meg. Börtönéveire emlékezve azokat a sorstársait idézte, akik az adott körülmények között is szabadoknak mondták magukat. Tudomásul vették, hogy börtönben vannak, de azt is tudatosították magukban és társaikban, hogy rabságuk ellenére úgy éreznek, ahogy akarnak, és azt gondolnak, amit akarnak. Mondandóját a jelenre alkalmazva Nyitrai Levente áttételesen utalt a magyarországi politikai közéletet uraló békétlenségre, és a szabadságnak azokra a külső feltételeire is, amelyek hiánya az emberi méltóságot sérti.

Az istentisztelet után Rázmány Csaba, a Magyarországi Unitárius Egyház püspöke köszönötte a jelenlevőket. Beszédében a Zsidókhoz írt levél 10. fejezetéből idézett: „Tartsuk meg a reménységnek vallását tántoríthatatlanul, és ügyeljünk egymásra, a szeretetre és a jó cselekedetekre". A figyelmet a magyarországi morális válságra összpontosította. Józan döntésre van szükség ahhoz – mondta –, hogy a közéletet elhiteltelenítő erkölcsi válság megszűnjék. Ennek egyik forrása a keresztény hit közösségerősítő szerepe, amelynek szellemiségét az Unitárius Egyház már közel négy és fél évszázada képviseli: „Éppen történelmi múltunk, de még inkább küzdelmes jelenünk a tanúbizonyság amellett, hogy itt, ezen a földön és a hazánkról leszaggatott részeken, továbbá a világ bármely szegletében kivettük részünket abból a hatalmas műből, mely a szabadság megtartására irányult, hitéleti értelemben meg abból, ami Isten országa megvalósulására és megtartására törekedett." A püspök külön szóvá tette,

folytatás a 6. oldalon

Máthé Dénes

Emlékezés...

folytatás az 5. oldalról

hogy a rendezvény tematikáját a Magyarországi Unitárius Egyház elnöksége a Bartók-évre, az 1956-os forradalom félszázados évfordulójára és az aradi vértanúk emlékére való tekintettel határozta meg, annak ellenére, hogy a meghívott vendégek közül „néhányan nem támogatták a találkozó programját."

Rázmány Csaba beszédét követően az Erdélyi Unitárius Egyház elnökségének képviseletében Máthé Dénes – e sorok írója – köszöntötte a MUE egyházi és világi vezetőit, a meghívott előadókat és a gyülekezetet. Elmondta, hogy a találkozónak kettős célja van: az emlékezés és a misszió. Mind az 1956-os magyar forradalom eszmeisége és hatása, mind Bartók Béla életművének értéke túllépi a nemzeti határokat – egyetemes jelentőségű. Ami pedig a missziót illeti, ez is nyitott, mert célja a két unitárius egyház közti közeledés szolgálata, a Magyarországra kitelepedett erdélyi unitáriusok lelki otthonra találásának elősegítése és ennek szorgalmazása. A kitelepedés a következő években is folytatódni fog, s ha ezek a személyek nem oldódnak fel az idegenségben, hanem bekapcsolódnak az ottani unitárius közösségekbe, akkor *személyi szinten fog erősödni a magyarországi és az erdélyi magyarság közti kapcsolat.*

Elekes Botond, a MUE főgondnoka Faludy Györgynek az 1956-os forradalom negyedszázados évfordulójára írt *Egy helytartó 25 év után* című versét idézte, amely a nagyhatalmak ütközőzónájában fekvő és a kommunizmus lövészárkának kijelölt Magyarországról fest apokaliptikus képet egy esetleges világháború előérzetében. Személyes hangvételű beszédében a főgondnok egykori – az 1980-as évekbeli – közérzetét: a szorongást, a bizalmatlanságot, a menekülésre való készenlétet állította párhuzamba azok emlékeivel, akik „az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc mindent elsöprő katarzisát, majd az ezt követő pokoljárást személyesen tapasztalták meg". A találkozó programjáról megállapította, hogy a két évfordulónak más a természete, de meg kell látni a közös jegyeket is. Az 56-os forradalmi események Magyarország határain kívülre is továbbgyűrűztek, a nyugat-európai kommunista mozgalmak jelentős térvesztését idézték elő, megrendítették a nagyhatalmi paktumokat. Éppígy a bartóki életmű sem értelmezhető kizárólag a mai Magyarország határain belül. 1956-nak és a bartóki életműnek az értékére azért kell vigyázni, hogy a globalizálódó világban – amelynek „részvényesei a tulajdonságok nélküli nemzetekben érdekeltek" – esélyünk legyen a jövőre.

Máthé Dénes főgondnok (EUE), Elekes Botond főgondnok és Balázsi László főjegyző (MUE)

A találkozó alkalmi mozzanataként került sor a Sütő Andrásról való megemlékezésre, akinek a temetése a rendezvénnyel egy időben folyt Marosvásárhelyen. Balázsi László főjegyző a *Csillag a máglyán* című drámából olvasta fel Szervét Mihály imáját, majd indítványára a gyülekezet egy perces néma felállással adózott a magyarság nagy írója emlékének.

A meghívott előadók közül elsőként Rácz Sándor, az '56-os Nagy-Budapesti Központi Munkástanács elnöke, a Magyarok Világszövetsége tiszteletbeli elnöke tartott előadást olyan konkrét tényeket idézve, amelyeknek 1956-ban személyes tanúja és/vagy részese volt, s amelyek a hivatalos történetírásból kimaradtak. Beszédében élesen és vehemensen bírálta a jelenlegi magyarországi politikai helyzetet, valamint a globalizáció nemzet-sorvasztó tendenciáit. Ezeket bővebben *Parázsló szándék* című könyvében fejtette ki, amelynek dedikációjára a rendezvény ebédszünetében került sor.

Tófalvi Zoltán, az 1956-os események ismert erdélyi kutatója a forradalom erdélyi visszhangjáról és következményeiről: a megtorlásokról s e témakörön belül az unitáriusok bebörtönzéséről is beszélt. Felidézte Moyses Márton alakját és rendkívüli áldozatát (akinek utólagos méltatására a tavaly Nagyajtán ünnepi megemlékezést szerveztek, emléktáblát helyeztek el a szülői ház homlokzatára, s mindennek az értelmi szerzője Tófalvi Zoltán volt). *A halálmenet megismétlése* című dokumentumfilmjével Tófalvi Zoltán a szamosújvári börtön hajdani és mai világába vezette el a találkozó résztvevőit. Az 1990-es években készült film a börtön egykori, főként egyházi elítéltjeinek autóbuszos látogatását, derűs-keserű visszaemlékezéseit örökítette meg.

A beszédek sorát dr. Alan Edward Williams zárta, aki *Unitarizmus és nemzeti jelleg Bartók zenéjében?* címmel tartott érdekes és értékes előadást. Zeneszerzőként méltatta Bartók Béla sajátos zenei világát, amelyet eleinte értetlenül fogadott, s csak később, a kárpát-medencei népzene jellegzetességeinek megismerése nyomán értette meg motivációit. A régi angliai unitárius lelkészi család sarja hosszú időt töltött magyar környezetben, előadását magyarul tartotta meg. *Brazil álom* című művét – amelynek alapélménye a szilánkokban élő, fel-felvillanó fájdalom – a Berán vonósnégyes adta elő, amit Bartók vonósnégyesének megszólaltatása követett.

Utolsóként szólok arról – a valóságos sorrendet most megszakítva –, hogy a pestszentlőrinci unitárius összejövetel bensőséges hangulatához Sorbán Enikő homoródalmási énekvezér népdalcsokra is hozzájárult.

Végül meg kell említenem, hogy tavalyi megállapodásunk szerint a magyarországi és az erdélyi unitárius egyházak vezetőségének üléseit rendszeressé kellett volna tenni. Erre azonban nem került sor. A közös megbeszélések célja az lett volna, hogy elősegítsük a Magyarországra kitelepülő unitáriusok bekapcsolódását az ottani gyülekezetek életébe, keressünk megoldást a közösségi meghasonlásokra, s hogy megvitassuk közös kérdéseinket. Az okokat, amelyek miatt ezek a beszélgetések elmaradtak, most nem boncolgatom. Azt azonban el kell mondanom: azért vállaltam a mostani rendezvényen való részvételt, hogy jelezzem: továbbra is fontosnak tartom közös ügyeink megbeszélését, az Erdélyből kitelepülő unitáriusok integrálódását az ottani unitárius közösségekbe, a két unitárius egyház és az érintett régiók közti viszony élővé tételét.

Ha bajban vagyok, ki segít?

A kórház olyan hely, ahová legtöbbször akaratunk ellenére visznek. Talán már a szó hallatán is kiráz a hideg, s eszünkbe jut a fertőtlenítőszer és klórmész szaga. De ha másként – lényege szerint – nézzük, a kórház mégis csak az a hely, ahol erre szakosodott emberek együtt fáradoznak azért, hogy a betegek (meg)gyógyuljanak.

Kórházba kerülvén a beteg új helyzettel szembesül. Szembe kell néznie azzal, amire a tegnap még nem is gondolt, esetleg addig megfellebbezhetetlennek látszó tényeket értékel újra, ráébredhet halandóságára, és ezekkel együtt meg *kell* tanulnia továbblépni. Így hát ilyenkor nem csupán a betegséggel kell szembenézni. Itt sokkal több történik. Ezért használja a szaknyelv az

összetett krízis fogalmat. Hiszen új kérdések születnek, hitbeli válságok gyötörhetnek, újszerű magány tör ránk, s mindez a betegség *mellett*, ráadásként. Ez is olyan helyzet, amikor igen jól jön a segítség. Jó, ha van valaki, akinek ideje és türelme van ránk, aki leül az ágyunk mellé, és „ránk érve" végighallgat, ránk hangolódva erősít minket új helyzetünkben.

Talán erről szól a kórházlelkészség.

Kolozsváron ez a szolgálat mintegy tizenöt kórházat ölel fel, és csak külső segítséggel valósítható meg működésképes rendszerként úgy, hogy időben mindenkihez eljuthassunk. Mély emberszeretetről tanúskodik az a hozzáállás, ahogy a lelkészek betegeiket jelentik. Ezért rendkívül fontosnak tartom a nekik való visszajelzést, hiszen ez az együttműködésünk másik része. Egyre több az olyan családtag, rokon vagy barát, aki kórházba került hozzátartozójáról hírt ad nekünk, és jelzi igényét a kórházlelkészi szolgálatra.

Így szólalt meg a telefon azon a reggelen is. Valaki segítségre szorul. Sok vért veszített, s csak akkor kapja meg a megfelelő mennyiségű vért, ha ugyanennyi mennyiség kerül be a vérközpontba a neve alatt. Ma sem tudom, mi szólalt meg akkor igazán bennem, amikor azt válaszoltam, hogy „meglesz". Hiszen egyet biztosan tudtam: én magam nem adhatok vért, mert sárgaságos voltam.

De már hívtam is azt a teológus lányt, akiről tudtam, hogy ő már adott vért régebben is, és segítségét kértem, hogy szóljon ismerőseinek, mert itt feltétlenül segíteni kell. Ígéretet is kaptam. Kettőt sem léptem, amikor találkozom az éppen ODFIE-útra induló kis teológus-csapattal. Kérdem őket is. Ketten „kapásból" válaszolják, hogy bár most éppen indulniuk kell, de ahogy visszakerülnek, számíthatunk rájuk. Még tíz perc sem telt el a telefonbeszélgetés óta!

Egy órakor a kórházban találkozom a beteggel. Az arca beszél. Biztatom, hogy ezért ne aggódjon. Meglesz. Elmeséli, hogy meglátogatta az esperes úr. Mondom: én is tőle tudom. Nyugtatni próbálom őt is, családját is. Ekkor már tudom, hogy négy teológus készül vért adni hétfő reggel az ő neve alatt.

Hétfőn pedig már viszem is az igazoló iratot, s a jó hírt, hogy másnap újabb négy fiatal (két teológus és két volt kollégista) készül a vérközpontba.

Kétszer annyi mennyiségű vért adtak, mint amennyire betegemnek szüksége volt. S amikor a második igazolással a kezemben a „zsidó kórház" felé tartok, arra gondolok, hogy most már tudom, mi volt az az érzés, ami azt mondatta, hogy „meglesz".

A bizalom. A bennük való bizalom.

Hogy vannak, akikre számíthatunk. Illesse dicséret és tisztelet őket.

Ferenczi Enikő

Helyreállítás előtt Déva vára

Déva város önkormányzata előreláthatólag 2007 nyarától kezdődően, két év alatt megerősíti, konzerválja és turisztikai-kulturális célok szem előtt tartásával funkcionálissá teszi a dévai várat. Erről folytatott megbeszélést november 4-én Florian Oancea alpolgármester, Veniamin Gomboşiu, a tervezéssel megbízott cég szakembere, Szőts Lajos, az Önkormányzati Hivatal műszaki igazgatója, Tóth András, a városi tanács RMDSZ-es tagja, illetőleg unitárius részről dr. Szabó Árpád püspök, dr. Máthé Dénes főgondnok, Gyerő Dávid közigazgatási előadótanácsos és Koppándi-Benczédi Zoltán, a Dévai Unitárius Leányegyházközség lelkésze.

Miután az alpolgármester részt vett az ODFIE Dávid Ferenc-zarándoklatának várjátékán, a megbeszélés során a főépítész részleteiben ismertette a terveket. Ezek szerint 2007-től kezdődően az önkormányzat szeretné visszaállítani a vár középkori arculatát. A várrom konszolidálása után a belső udvart övező helyiségekben múzeumot, előadótermet, információs irodát, éttermet, üzletsort, házasságkötő termet akarnak kialakítani. Emellett azonban – amint a városi önkormányzat tárgyalói jelezték – a Dávid Ferenc-emlékhely méltóságát is óvni akarják. A várudvar egyik nagyobb helyiségét ezért „unitárius teremként" akarják működtetni, s oda költöztetnék át az emlékművet is, minthogy a mártír püspök cellája a középkori cisz-

folytatás a 8. oldalon

U. K.

Helyreállítás...

folytatás a 7. oldalról

terna egyik alkotóeleme, s ekként „visszaveszi" eredeti rendeltetését. Az „unitárius terem" berendezésében és működtetésében Déva önkormányzata együttműködést kér és vár el az Unitárius Egyházzal.

A várfalak egy részét új mellvéddel, üvegtetővel fogják ellátni, korzóvá alakítják. A vár felújításának munkálatai 30 milliárd régi lejbe kerülnek. Amint Mircia Muntean liberális-párti polgármester jelezte, az összeg már megvan. Bízzunk benne, hogy a dévai önkormányzat és az Erdélyi Unitárius Egyház valóban partneri módon, harmonikusan működhet együtt a jelentős unitárius zarándokhely megóvásában, fejlesztésében.

Tisztelet a nemzet napszámosainak!

Minden évben arra törekszünk, hogy valami újat hozzunk gyülekezeti életünkbe, mert így rendezvényeink nem válnak elcsépeltté, unalmassá. Az alsófelsőszentmihályi egyházközség vezetősége már hosszabb ideje foglalkozott a gondolattal, hogy fel kellene köszönteni a nyugdíjas óvónőket, tanítókat és tanárokat. Erre a legmegfelelőbb alkalomnak az október 8-ra szervezett „idősek vasárnapja" ígérkezett. Volt elég idő kellően átgondolni a programot. Minden érintett meghívót kapott, megszerveztük ki-ki helyszínre-jutását is. Szombat délutánra meghívtuk a nyugalmazott nevelőket, a volt oktatók hozzátartozóit a temetőbe, ahol a lelkész minden sírnál rövid megemlékezést tartott. Pálfi Árpád gondnok elismerően méltatta hajdani nevelőit, a volt kollégák pedig egy-egy érdekes történetet mondtak el a közös múltból. Kegyeletünk és hálánk jeléül koszorút helyeztünk el az egyházközség nevében. Meghitt, bensőséges hangulatban zajlott az emlékezés. Jó volt látni a szemekben a hálát, hogy megérte fáradozni értük, hogy valaki gondolt rájuk, és ha évek távlatából is, elismerte munkájukat.

Vasárnap az istentisztelet keretében ünnepeltük idős, 80 év feletti egyháztagjainkat, illetve a nyugdíjas tanítókat, tanárokat – felekezetre való tekintet nélkül –, akik szép számban jelentek meg a templomban (a tizenöt meghívottból tizenkettő volt jelen). A szószékről elhangzó emlékezés és tiszteletadás után a helybeli gondnok szólt a régi diák hangján, megígérve, hogy a következő alkalomra majd többet tanul, jobban készül. Dimény Csilla tiszteletes asszony Tokaji Márton *Az évek súlya* című költeményével köszöntötte az ünnepelteket. A szál rózsa és az emléklap kiosztása után Köble István ny. kántortanító ekképpen köszönte meg a megemlékezést:

„Légy föld, mely gabonát terem, / Hogy mások learassák, / Légy lámpa, mely míg másoknak világít, / Tulajdon életét fogyasztja el!"

„Halhatatlan Petőfi Sándorunk szavai ötlenek fel ebben a magasztos pillanatban. Igen, mi, nyugdíjas népnevelők, volt óvónők, tanítók, tanárok, föld és lámpa voltunk, vagy legalábbis igyekeztünk azok lenni. Hogy értelmi bérmunkások voltunk-e vagy a szellemi lovagrendhez tartoztunk – ahogy azt ft. Csiha Kálmán

Október 14-én került sor a Sepsiszentgyörgyi Unitárius Egyházközség szervezésében az Unitárius Kórustalálkozó IV. kiírására. Idén tizenöt unitárius vonatkozású énekkar vett részt a seregszemlén, ahol az évente növekvő szakmai színvonal újra bizonyította a rendezvény létjogosultságát. Az idéni találkozó sajátosságaként mindenik énekkar emlékkopjafát kapott ajándékba a szervező egyházközségtől. A helyiek ugyanakkor a találkozó hanganyagának DVD formájú megörökítésén is dolgoznak.

A IV. évnegyedi lelkészi értekezleteket november elején szervezték meg egyházköreinkben, az alábbiak szerint: 2-án Küküllődombón a Küküllői Egyházkör, 6-án Kolozsváron a Kolozs-Tordai Egyházkör, 7-én Székelykeresztúron a Székelykeresztúri Egyházkör, 8-án Felsőrákoson a Háromszék-Felsőfehéri Egyházkör, 9-én Székelyudvarhelyen a Székelyudvarhelyi Egyházkör és 10-én Nyárádszeredában a Marosi Egyházkör lelkészei számára. Az értekezletek előadását Kovács Sándor teológiai tanár tartotta A Budapesti Unitárius Egyházközség megalakulása és első 50 éve címmel.

Az Unitáriusok és Univerzalisták Nemzetközi Tanácsa (ICUU) évi vezetőtanácsi ülését november 2-5. között Kolozsváron tartotta, az Egyházi Képviselő Tanács üléstermében. A tanácskozáson többek között határozatot fogadtak el arról, hogy a Tanács 2009-ben esedékes közgyűlésének helyszínéül Kolozsvárt választják, helyi szervezőnek pedig Erdélyi Unitárius Egyházunkat kérik fel. Az előző közgyűlés helyszíne a katalóniai Barcelona volt, 2005. novemberében.

A Romániai Felekezetközi Bibliatanács november 9-én Bukarestben tartotta négyévenkénti tisztújító közgyűlését, amelyen Egyházunkat egy öttagú küldöttség képviselte, dr. Szabó Árpád püspök vezetésével.

Dr. Szili Katalin, a Magyar Országgyűlés elnök-asszonya november 11-én meglátogatta a Nyárádszentlászlói Unitárius Egyházközség középkori műemlék-templomát. A magyar állam támogatásával az utóbbi években megjavított legrégibb erdélyi műemlék-templomokat meglátogató politikust a helyszínen dr. Szabó Árpád püspök, Nagy László esperes, valamint az egyházközség elöljárósága fogadta.

Egyházunk legfőbb végrehajtó testülete, az Egyházi Képviselő Tanács november 24-én tartotta 2006. évi utolsó rendes ülését Kolozsváron. Előtte való napon a tanács mellett véleményező jelleggel működő állandó bizottságok üléseztek.

November elején megjelent az Unitárius Énekeskönyv tizenhatodik kiadása, az előzőhöz képest változatlan tartalommal és formában. Egy példány ára 10 új lej. A megrendeléseket a lelkészi hivatalokon keresztül lehet eljuttatni az egyházi központi hivatalba.

nyugalmazott református püspök Sütő András temetésén megfogalmazta –, annak megítélése nem a mi tisztünk, hanem azoké a volt tanítványoké, akik ma már szülők vagy éppen nagyszülők, és sokan közülük itt ülnek a padokban. De már az a tény, hogy itt reánk figyel – mondjam azt, hogy ünnepel?! – ez a lelkes gyülekezet, s ami elsősorban az unitárius egyházközség vezetőségének köszönhető, élén gondnokával és lelkészével, már ez is bizonyítja, hogy a »föld« és a »lámpa« szerepét némiképp mégis csak betöltöttük, s tán a szellemi lovagrend is magába fogad.

Köszönjük ezt a figyelmességet, ami – valljuk be – jóleső érzéseket vált ki, s így könnyebbé, elviselhetőbbé teszi öreg éveinket, napjainkat.

S mit várunk ezután?

Szeretetet, szeretetet, szeretetet, mert minden öreg szeretetre vágyik, ahogy azt II. János Pál pápa a *Szeressétek az öregeket* című versében olyan szépen üzente:

»Nagyon szépen kérlek titeket, / Szeressétek az öregeket! / A reszkető kezű ősz apákat, / A hajlott hátú ősz anyákat, / A ráncos és eres kezeket, / Az elszürkült sápadt szemeket, / Én nagyon kérlek titeket, / Szeressétek az öregeket!

Simogassátok meg a deres fejeket, / Csókoljátok meg a ráncos kezeket, / Öleljétek meg az öregeket, / Adjatok nekik szeretetet. / Szenvedtek ők már eleget, / Vigasztalói ti legyetek. / Én nagyon kérlek titeket, / Szeressétek az öregeket!

Ne tegyétek őket szűk odúkba. / Ne rakjátok őket otthonokba! / Hallgassátok meg panaszukat, / Enyhítsétek meg bánatukat, / Legyen hozzájuk szép szavatok, / Legyen számukra mosolyotok! / Én nagyon kérlek titeket, / Szeressétek az öregeket!

Ők is sokat küzdöttek értetek, / Amíg felnevelkedtetek, / Fáradtak ők is eleget, / Hogy ti módosabbak legyetek, / Ők is elfogadtak titeket, / Mikor Isten közéjük ültetett. / Én nagyon kérlek titeket, / Szeressétek az öregeket!

Ha majd az örök szeretet / Elhívja őket közületek, / Ti foglaljátok el a helyüket, / Mert ti lesztek majd öregek, / S mindazt, mit nekik tettetek, / Azt adják nektek a gyerekek. / Azért előre intelek titeket, / Szeressétek az öregeket!«"

Az ünnepség a tanácsteremben folytatódott, ahol friss kalács, üdítő és kávé mellett közvetlen hangulatban esett szó nevelői szigorról és diákcsínyről egyaránt. A kórustagok által annyira kedvelt *Szép ifjúságom, merre jársz?* című dal eléneklése után mindenki meghatottan, ám derűsen térhetett haza annak tudatában, hogy többet ér egyetlen szál virág, jó szó és szelíd mosoly szeretteink iránt *még életükben*, mint a hatalmas csokor a földi élettől való búcsúztatáskor.

Dimény József

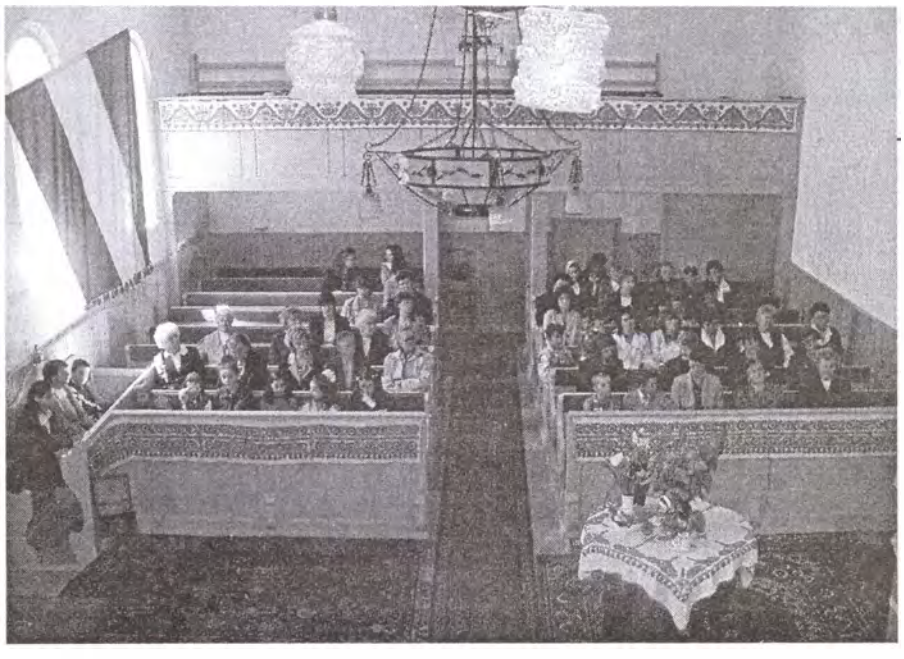

Unitárius rádióműsorok

Meditáció – az elmélkedés műsora
Kolozsvári Rádió, 909 m és 1593 m középhullámon, valamint a 95,6 MHz-es ultrarövid-hullámon, szerdai napokon, 9.30-kor.
Szerkeszti: Solymosi Zsolt.
december 6.

Rádió-istentisztelet
Kolozsvári Rádió, alkalomszerűen, vasárnapokon, 17.30-kor.
Szerkeszti: Solymosi Zsolt.
november 19., december 24.

Tavaszi virágcsokor
unitárius gyermekműsor havonta kétszer. Szerkesztik: Kovács Mária, Rácz Norbert.
Kolozsvári Rádió,
szombaton reggel 9.15–9.30 között
november 25., december 2., 16., 30.

Unitárius félóra
a székelyudvarhelyi *Príma Rádió*ban, a 87,9 MHz-en, illetve interneten a *www.prima-radio.ro* címen.
Szerkesztik: Csáki Levente, Gál Zoltán és Szabó Előd.
minden vasárnap reggel 8.30-kor.

Kórházlelkészi szolgálat

működik Székelyudvarhelyen, Sepsiszentgyörgyön és Kolozsvár 15 kórházában.

Hogy beteg hozzátartozóját idejében elérjük, kérjük tartózkodási helyét (nevét, a kórházat és a kórterem számát) a következő telefonszámokon bejelenteni:
Török Áron, Sepsiszentgyörgy, **0267-316201**,
Katona Dénes, Székelyudvarhely, **0266-213100**.
Ferenczi Enikő, Kolozsvár, **0740-063767**.

Mindenkire vigyázni akarunk.

Idősek napja a baróti unitárius templomban

Október 15-e, Barót. Hideg, de tiszta, napsütötte vasárnapi délelőtt. A baróti templomban többen vagyunk, mint általában. Többen vagyunk, mert idősödő vagy idős szeretteinket ünnepeljük.

Erre az alkalomra nemcsak templomunk harangja hívott, de hívtak gyermekeink, ifjaink, hívott az *Erdővidék* című hetilapban megjelent meghívó, a vallásfüzetekbe beírt üzenet – és a jó lelkiismeret. Az ünnepelteket hívta személyesen Kiss Alpár lelkész, a tiszteletes asszony és a keblitanács.

Volt, akit elkísért lánya, fia, unokája, volt, akit a gondnok hozott kocsijával.

A helybeli lelkész imája Istenhez szólt az egybegyűltekért, de persze azokért is, akik nem tudtak eljönni, s azokért, akik már nincsenek közöttünk. A prédikáció alapgondolatát 2Móz 20,12 adta: „Tiszteld apádat és anyádat…" Az üzenet ter-

mészetesen mindenkihez szólt, de talán elsőként az ifjakhoz. Ők az istentisztelet végeztén szavalataikkal könnyeket csaltak a szemekbe. A „kántor néni" által betanított énekek, gyermekeink csengő hangja és Györfy Hajnalka Bach-orgonajátéka még színesebbé tette a tartalmas műsort. Ezt követően Gazdag Orsolya zenetanárnő népdalénekléssel örvendeztette meg az egybegyűlteket.

Az előadás végén a tiszteletes asszony átadta az ünnepelteknek az ifjak által szerkesztett emléklapokat, a templomunkról készített Kósa Bálint-fametszet levonatait és egy-egy szál virágot, sok-sok jókívánsággal együtt.

Ezután következett a nőszövetség által szervezett szeretetvendégség, melyen asszonyaink foszlós kaláccsal, süteménnyel, kávéval és üdítővel kínálták vendégeiket.

Felemelő érzés és reményre feljogosító tény, hogy az egyházközség apraja-nagyja részt vett az ünnep megszervezésében és örömet szerzett idős, idősödő híveinknek. Az ünnepelteket a jó Isten éltesse sokáig!

Tatár Juliánna

Október 23-án kezdte rendszeres műsorszolgáltatását az Erdélyi Unitárius Webrádió, amely Solymosi Zsolt kolozsvári vallástanár kezdeményezésére alakult nagyrészt hazai és amerikai egyházi támogatással. Az önmagát értékközvetítőként meghatározó új fórum terveiről, irányvonalairól és a többi részletről az alapítót, Solymosi Zsoltot kérdeztük.

www.unitarianradio.ro

Egy sajtóorgánum megalapításakor általában a piacot mérik, én viszont az embereket szoktam „mérni". Van körülöttem egy csomó tizen- és huszonéves, én pedig figyelem, mit hallgatnak, mit olvasnak. Egyházi szinten a 21. században nagyon is ideje kitörni abból a sablonból, megszokott keretből, amelynek az üzenete – igény hiányában – már nem jut el az emberekhez. Az emberek nem jönnek be a templomba, a fiatalok nem érzik a lényegét az üzenetnek. Valószínű, hogy több nyitottságot és érdeklődést találunk egy olyan csatornán, amelyen ők amúgy is jelen vannak.

Így jutottam arra a következtetésre, hogy webrádiót kell indítani. Az unitárius vallásban és hitfelfogásban rengeteg olyan dolog van, ami a 21. század emberéhez, a szekularizált, rohanó társadalomhoz szól. Dogmamentesen, nyitottan, szabadelvűen, szelíden, emberközpontúan, kultúraigénnyel feltöltött rádióról van szó, amely elsősorban a fiatalokhoz és a középgenerációhoz szól. Szellemiségét tekintve unitárius, a szólásszabadság rádiójának is nevezném, viszont nem-unitáriusokhoz is szól, mindenkihez, aki nyitott és toleráns.

Ez egyszemélyes projekten alapul – persze, az egyház támogatja és nevét adja hozzá. Bárhol a világon egyetlen egérkattintással elérhető, és mindenki rádiójává válhat, az kapcsolódhat rá, aki csak igényli. A tesztadások idején, október 1-jétől kezdődően egymásnak adták az emberek a hírt, ma már esténként ránk kapcsolódnak Londonban, Finnországban, az Egyesült Államokban, illetve Erdély több városában.

Szeretném, ha a webrádió három nyelvű lenne. Elsősorban magyarul sugároznánk, a kultúra, az igényesség – és persze, a liberális, személyes vallásosság – szempontjának figyelembevételével. A második nyelv lenne az angol – a rádió amerikai unitárius-univerzalista támogatással indult –, hetente kétszer lenne angol nyelvű adás. A harmadik pedig a román.

Én nem hiszek az előítéletekben. De hiszem, hogy a politika mögött a mindennapi baráti társaságokban román–magyar viszonyok is vannak. Van bukaresti, jászvásári, zsilvölgyi hallgatóm is, akivel oda jutottunk, hogy már Zorán-számokat kér, mert tetszik neki, bár egy kukkot sem tud magyarul, de tud előítéletek nélkül gondolkodni. Román hallgatóknak olykor fogalmuk sincs arról, hogy ez milyen vallás; amikor azt mondom, hogy a Sora melletti templomról van szó, akkor „azonosítják".

Szeretném, ha a világhálós rádiót idővel az unitárius fiatalok működtetnék. A János Zsigmond Unitárius Kollégiumban, ahol tanítok, már épül egy ilyen érdeklődő csapat.

Ami a műsortervet illeti, a hetet egy meditációs beszélgetéssel indítjuk, kedden a teológiai hallgatóknak lesz egy háromórás műsoruk. A szerdai nap az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egyleté, vagyis ifjúsági adás lesz. Csütörtökön lesz a *Vendég a háznál* – meghívottaink lesznek a stúdióban, szeretnék olyan embereket meghívni, akikkel szellemiekben sokat gazdagodhatunk. A Kolozsvári Rádióval közösen született megállapodásunk értelmében pénteken – ez lesz a hét egyik nagy csúcspontja – *Udvartér* címmel egy élő, közönség bevonásával szerkesztendő adást indítunk a kollégiumból. Két órán keresztül élő zene, különböző tematikában való viták, beszélgetések lesznek vendégekkel. Szombaton ifjúsági adás lesz, vasárnap pedig különböző gyülekezetekből élőben közvetítjük az istentiszteletet.

Lejegyezte: **E.-R. F.** (forrás: *Szabadság*)

In memoriam Simén Domokos (1928–2006)

„44 évi lelkészi szolgálat után számot adni arról, hogy mit jelentett unitárius lelkésznek lenni, hivatásunk szerepét megélni és megírni, olyan, mintha a magam temetési beszédét mondanám." Simén Domokos unitárius lelkész 1996-ban a *Vallomás magunkról* című kötetbe írt sorait sokan újraolvastuk 2006. október 8-a után, és szavai értelmét talán csak most kezdtük felfogni. Simén Domokos már régen készen állt a számadással. Mert elkészült a számadás 1955-ben, amikor Székelykálból Ádámosra hívták lelkésznek, és elkészült az újabb számadással 1977-ben is, amikor Csíkszereda és huszonnégy szórványa választotta papjának. A hűséges őrállót magához szólította életünk Ura, és aki mindig készen állt, nyugodt szívvel, derűsen válaszolt a hívó szóra, mert számadásait nem sebtében kapkodta össze, nem rimánkodott újabb haladékért, hanem indult és ment, miként életében is tette.

Simén Domokos 1928. december 14-én született Homoródalmáson. A Székelykeresztúri Gimnáziumban tanult, majd Kolozsvárott a Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karán szerzett lelkészi oklevelet 1951-ben. 1951. szeptember 1-jétől 1952. december 31-ig Küküllőszéplakon, 1953. január 1-jétől 1955 decemberéig Székelykálban, majd Ádámoson szolgált 1955 decemberétől 1977. júniusáig. 1977. júliusától nyugdíjazásáig, 2000. december 31-ig Csíkszereda és szórványai lelkipásztora volt. Nyugdíjba vonulása után Marosvásárhelyre költözött.

Simén Domokos mindig oda ment, ahol népe, nemzete és felekezete hűséges és munkás szolgát keresett. Küküllőszéplak, Nagyteremi, Vámosudvarhely, Székelykál, Ádámos, Csíkszereda, Gyergyószentmiklós, s a Csíki-medence unitárius szórványainak számadó pásztora elindult az örökkévalóság csillagösvényein. Üres kézzel ment el, mert gazdag életének termését szétosztotta, és bőkezűen szórta szét műveltségének gyöngyszemeit, évtizedeken keresztül gazdagítva unitárius irodalmunkat és magyar művelődéstörténetünket tudós akríbiával írott tanulmányaival. Egyháztörténeti érdeklődése elsősorban a Kis-Küküllő menti egyházközségeink történetének felkutatására irányult, de más irányban is megmutatkozott. Értékes tanulmányait a Keresztény Magvetőben és más szakfolyóiratokban is közölte. Az utóbbi tizenöt évben hazai és magyarországi tudományos fórumokon több előadása hangzott el. A prédikáló és író lelkészek sora ismét gyérebb lett, és nem tudjuk, csak bízunk benne, hogy lesz ki örökségét továbbvigye! Amikor életútját felidézzük, kérjük Istent, küldjön Simén Domokoshoz hasonló munkásokat az ő aratásába.

Temetésén a szószéki szolgálatot Nagy László esperes-lelkész végezte, az egyetemes egyház nevében dr. Szabó Árpád püspök, Csíkszereda és szórványai nevében Krizbai Béla lelkész, az ULOSZ nevében Csete Árpád lelkész, sírjánál, a marosvásárhelyi temetőben Kedei Mózes esperes-lelkész búcsúztatta.

Pihenése legyen csendes, emléke áldott.

-ács

nők világa

Hogy ne menjen feledésbe!

Hajszolt világunkban egyre nehezebb megőrizni néphagyományaink között a szép farsangi és szüreti bálokat. Úgy igaziból, régi szokás szerint még egy-két évvel ezelőtt is, amikor az utcán felvonuló „csőszök" hangos muzsikáját és nótáját meghallottam, kinyílt a szívem és boldogság töltött el: no lám, még van ki ápolja ezeket a szép, szüleinktől ránk maradt szokásokat. De már a tavalyi és idei őszön nem verte fel az utcák egyhangúságát a szép muzsika és a hangos énekszó. Hiányzott.

De nálunk, a székelyudvarhelyi 1. számú unitárius egyháznál egy kis összefogással sikerült újra megszervezni a szüreti bált. Hála Istennek, összetartó nőszövetség vagyunk, és a keblitanácsosokkal közösen most is sikerült egy kellemes estét szerveznünk. Örömünkre szolgált, hogy idei bálunkon az ifjúsági egylet mutatta be a csősztáncot, és a fiatalok is velünk együtt mulattak a majdnem reggelig tartó bálon. De még volt meglepetés, mert a legidősebb vendégünk, aki jelenlétével megtisztelt, a 85. életévét taposó Serfőző Mária néni volt. Könnyes szemmel köszönte meg, hogy itt lehetett és azt ígérte, ha lehet és az Isten engedi, jövőre is itt szeretne lenni. De nem feledkezhetünk meg Bálint Irma néniről sem, aki nagy tál csörögével lepett meg. Bence Magda néni pedig egy nagy fatörzs-tortát készített – ezt kisorsoltuk. A nőszövetségi tagok is igyekeztek kürtőskalácsot meg fánkot sütni.

Jó volt együtt lenni. A zenészek is megérdemlik a dicséretet a talpalávalóért, a táncosoknak nemkülönben bemutatójukért. Adja Isten, hogy jövőre is újra együtt lehessünk!

Csáki Júlia

'56-os nőkről Sepsiszentgyörgyön

A helyi nőszövetségi rendezésében október 22-én Kónya Ádám nyugalmazott múzeumigazgató tartott előadást a nők szerepéről az 1956-os forradalomban.

A rendezvény Kovács István lelkész bevezetőjével kezdődött. A program „középpontjaként" az enciklopédikus tudású Kónya Ádám előadása következett: vázolta a forradalmat és szabadságharcot megelőző események jelentőségét, az általános terrorral jellemezhető közhangulatot – nem tudván megállni, hogy összemérje az ötvenes évek Magyarországa és a kortárs Magyarország közszellemét, politikai és társadalmi feszültségeit. Kiemelte, hogy 1956 nemcsak az október 23-a és november 4-e közötti időszak eseményeit jelenti. Hiszen 1956. május 9-én Debrecenben, a Bolyai Tudományegyetem diákjaként maga is részt vett az önálló diákszövetség megszervezésében. Október 16-án Szegeden megalakult a Magyar Egyetemisták és Főiskolások Szövetsége. A felkelő csapatokat számos nő segítette – főképpen a vöröskeresztesek. Kónya kiemelte a sepsiszentgyörgyi Dudás József szerepét, aki a Magyar Forradalmi Bizottmány elnöke volt, majd méltatta a november 4-e utáni eseményekben szerepet játszó Mészáros Ági és Szörényi Éva színésznők, valamint Kétli Anna és Merczel Lilla alakját.

Torday Mátyás *Jertek haza* című versét Máthé Ella, Máray Sándor *Mennyből az angyal* című versét pedig segédlelkésznőnk, Székely Mónika adta elő. A rendezvénynek Váncsa Csilla, Ferenczi Mária Magdolna, Nagy Juliánna, Pillinger Lenke és Tóth Magdolna voltak a háziasszonyai.

Ferenczi Mária Magdolna

Hagyományápoló kézimunka-hét Torockón

Nagy volt a nyüzsgés október 19-e és 24-e között a torockói nőszövetség házatáján. Immár hetedik alkalommal rendeztük meg a kézimunka-tanfolyamot, amely most már „önállósodott", nem kívülről szervezi az UNOSZ, hanem „csak" meghívottként van jelen. A rendező Simon Judit elnök és munkatársai mellett most is oroszlánrészt vállalt Csonkáné Rácz Katalin, a Torockó Vendégház gazdája, aki tanfolyamaink állandó támogatója, munkával és anyagi áldozatokkal segíti ezt a tevékenységet.

Az idei tanfolyam céljai – a tavalyi munka folytatásaként – továbbra is a csipkeverők részére újabb minták tanulása, új kezdő tanulók bevonása, a ruházati darabok javítása és új darabok készítésének támogatása, a tavaly megkezdett viselet-felmérési akció folytatása.

A csipkeverő párna mellé három új gyermek ült le, szorgalmasan tanulva a budapesti Semsey Ágnestől és Devecsei Ildikótól, valamint a helybeli – már veteránnak számító – Czupor Izabellától, aki emellett újabb mintát tanult az idén.

A viseleti darabok javításával Szakács Éva kolozsvári tagunk foglalkozott, tizenhat fejkendőt és egy köténytt tett újra használhatóvá, ugyanakkor megtanította a torockói asszonyokat a szétfoszlott anyagoknak „fiselin" rávasalásával való javítására.

Új darabok készítésében jeleskedik Tamásné Botár Elvira, most a kösön-lájbi után sinór-övet is készít leányának, Simándi Ibolya pedig a bundás mellrevalót készíti unokájának. Emellett folyik a baba-öltöztetés és új övek készítése is. Ehhez a munkához nagy segítséget jelent, hogy Devecsei Ildikó sok olyan forrást kutatott fel Magyarországon és Szlovákiában, ahonnan az itt nem kapható anyagokat be lehet szerezni.

A viselet-felmérést is folytattuk, gyűlnek a Devecsei házaspár fénykép-felvételei és a leíró lapok, készül a lakosságnál és a gyűjteményekben található viseleti darabok katalógusa. Újabb és újabb darabok kerülnek elő, bizonyítva őseink találékonyságát, teremtő fantáziáját, hiszen mindinkább bebizonyosodik, hogy nincs két egyforma darab még azok közt sem, amelyeket első látásra egyformának hittünk.

Ugyanakkor a közösségi munka megkedveltetése érdekében és a jobb mozgósítás reményében gyermekek részére újabb programokat hirdettünk meg. Így volt mézeskalács-sütés Végh Éva vezetésével, bogozás Vincze Tímea vezetésével és bőrmunka Czirják Szabolcs vezetésével – mindhárman Szakács Éva munkatársunk családtagjai.

Ezekre a foglalkozásokra népes gyermekcsapat jött el, fiúk-lányok egyaránt szívesen „mesterkedtek", a kipróbált recept alapján bizonyára szép mézeskalács-figurák kerülnek az idei karácsonyfákra, és ötletes ajándéktárgyakat is fognak készíteni az „angyalkák".

A tanfolyam záróünnepélyére eljött a polgármester is hivatala nőtagjaival. Ígéretet kaptunk arra, hogy jövőre a szentgyörgyi asszonyokat is bevonjuk a munkába.

Zsakó Erzsébet

ifjúsági oldal

Vetélkedő Kolozsváron, zarándokút Dévára

Emlékeink idővel kikopnak, hagyományainkat elhanyagoljuk, múltunkkal nem foglalkozunk eleget... Talán ismerősen hangzanak ezek a kijelentések. Különösen az idősebb generációtól hallhatjuk gyakran, ha a „mai fiatalokról" beszélnek. Mi megcáfolhatjuk e kijelentéseket. November első hétvégéjén ugyanis két olyan rendezvényre is sor került, amely bebizonyította, hogy a kultúra nem hull le rólunk, hogy unitárius múltunk jelenünk szerves része.

November 3-án a IX. egyház- és nemzettörténelmi vetélkedőre került sor Kolozsváron az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet (ODFIE) szervezésében. Az idei téma nemzeti síkon az 1956-os forradalom, egyházi vonatkozásban pedig a Ferencz József püspök korától Kiss Elek püspökké választásáig terjedő időszak volt. Harminckilenc versenyző jelentkezett be. A székelykeresztúri és a kolozsvári unitárius kollégiumokon kívül alig beszélhetünk egyház- vagy nemzettörténelmi oktatásról, éppen ezért figyelemre méltó a jelentkezők száma. A rendezvényt Máthé Dénes főgondnok köszöntötte, majd elkezdődött a vetélkedő írásbeli része. Ezt követően olyan erdélyi személyiségek beszéltek az 1956-os forradalomról, akik nemcsak történelemkönyvekből ismerik a történteket, hanem életük keserves része volt.

Egy jól kiérdemelt vacsora után a rendezvény második, gyakorlati része kezdődött. Igyekeztünk olyan formában összeállítani ezt, hogy minél inkább összhangban legyen fiatalos elvárásainkkal, jókedvünkkel, energiánkkal. Így lett ez a versenyrész mozgalmas, játékos. Keresztrejtvényt fejtegettünk, kissé parodizálva a *Legyen Ön is milliomos!* tévéjátékot hoztuk át körünkbe, majd próbáltuk megmenteni a bíráló biztosok életét, akiket egy titkos terrorista csoport elrabolt. A kérdőívek megteltek válaszokkal, a keresztrejtvény kockái megfejtésekkel, a bíráló biztosokat nem hagytuk cserben, s bár milliomosok nem lettünk, kétségkívül gazdagodtunk.

A kiértékelőből kiderült, hogy a vetélkedőt komoly egyéni előkészület előzte meg. Szakmai szempontból sikeres rendezvényt zártunk, de találkozásunk célja volt az együttlét, a találkozás is. Jóleső érzés tudni, hogy bármerre megyünk is, szinte mindenhol várnak ismerősök, és annyi otthonunk van, ahány jó barátunk.

Másnap olyan helyre zarándokoltunk, ahol unitárius életünk egy darabkáját hagytuk és őrizzük. Tettük ezt nem csupán a hagyomány becsülése miatt, hanem tiszteletből is, lelki feltöltődésre, hitünk erősödésére várva.

Legyőztük az „ügyetlen" telet, s a mászás sem volt megterhelő. Fent a várban a fiatfalvi fúvószenekar muzsikája várt. A rézhangszerek éneke visszalopott egy darabkát a múlt hangulatából. Az ünnepi istentiszteletet Makkai-Ilkei Ildikó bencédi gyakorló segédlelkész tartotta. Beszélt arról, hogy Dávid Ferenc nem halt meg, az örökéletbe írta magát, hisz él bennünk, mai Kőmíves Kelemenekben, akik évről-évre újraépítjük Déva várát. A dévai zarándoklaton megjelent az EUE vezetőségéből dr. Szabó Árpád püspök – aki ünnepi beszédet is tartott –, dr. Máthé Dénes és Kolumbán Gábor főgondnokok. Első alkalommal köszönthettük körünkben a helyi önkormányzat képviselőit, köztük a város alpolgármesterét. Köszöntő szavai után Nagy Feri bácsi, nyugalmazott tiszteletes állt mikrofon elé, és sétabotját is megtagadva egyik versét olvasta fel. Azt az életszeretetet, ami 90 év után is csillogó szemeiből sugárzik, képtelenség szavakban leírni. Már csak a hagyományos gyertya- és fáklyagyújtás maradt hátra. Amolyan jóleső, békés mosollyal jöttünk le a Hegyről. Olyasmit lopott szívünkbe ez a hely, ami kitörölhetetlen, örök erőforrás. Lent forró tea várt. Az ODFIE Választmánya

'56-ra emlékező versösszeállítást adott elő. Utánuk a Segesvári Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet alkalmi műsora búcsúztatta a résztvevőket. Viszlát, Déva! Várnak egyházközségeink, otthonaink, de újból visszatérünk – hitben erősödni, emlékezni, tiszteletet gyakorolni.

Fülöp Júlia

Indul a MADFIE

Nemcsak az erdélyi segítségnek, hanem elsősorban néhány magyarországi fiatal lelkesedésének köszönhetően – úgy tűnik – végre életre kel az ODFIE anyaországi társa, a Magyarországi Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet. A kezdeményezés nem új, több múltbeli próbálkozás után most Szász Adrienne és Lakatos Csilla lelkésznők (MUE), Rácz Norbert ifjúsági lelkész (EUE) és az ODFIE néhány tagjának segítségével szervezték meg azt a rendezvényt, amelyen a megalakulás tervei megszülettek.

Október 13-a és 15-e között Magyarkúton tartottunk közös vezetőképzőt. Nem véletlenül esett a választás erre helyre, hisz ez a kis üdülőhelység ad otthont évek óta a Magyarországi Unitárius Egyház több rendezvényének, többek között a nyaranta megszervezett gyermektáboroknak és a szabadtéri istentiszteleti alkalmaknak. A résztvevők aránya érdekesen alakult, hisz 13 fős erdélyi csapatunkkal meghaladtuk a földrajzilag közel eső Budapestről és környékéről érkezők számát.

A rendezvény programja – az igényeknek megfelelően – rugalmasan alakult. Egyrészt sor került egy hagyományos egyleti tevékenységre, valamint az ODFIE főbb működési területeinek (belkapcsolatok és helyi működés, valamint rendezvényszervezés) bemutatására. Másrészt megfelelő időkeret volt a tényleges tervezésre: egy hosszútávú stratégia, valamint egy rövidebb időszakra érvényes ütemterv elkészítésére. A megfogalmazott célok között szerepel egy budapesti ifjúsági csoport kialakítása, a találkozások rendszeressé tétele a Nagy Ignác utcai templomban, a konfirmandusok bevonása, egy negyedévente megjelenő, elsősorban internetes *Hírlevél* elindítása, a szervezet bejegyeztetése és az erdélyiekkel való kapcsolattartás megerősítése.

A rendezvény zárónapját Budapesten töltöttük, ahol részt vettünk a Rácz Norbert által tartott alkalmi istentiszteleten, bemutattuk az 1956-ra emlékező műsorunkat, eleget tettünk a Nagy Ignác utcai gyülekezet ebéd-meghívásának, majd elbúcsúztunk új barátainktól. Jó volt hallani, hogy „Pénteken találkozunk!" felkiáltással búcsúznak egymástól.

Kovács Mária

Egyetemisták találkoztak Tordatúron

Isten keresésére szólította az ODFIE szeptember 27-e és 29-e között az unitárius és szabadelvű egyetemistákat és főiskolásokat az ötödik alkalommal megrendezett Egyetemisták és Főiskolások Találkozóján Tordatúron. 47 fős csoport adta a fejét arra, hogy Isten után kémlelődjön, de a folyamatos „vándorlást" számba véve többen is jelen voltunk.

Isten keresése nem az első előadás alkalmával kezdődött, hanem ott volt a régi barátok üdvözlésében, a közös emlékek felelevenítésében és az új ismeretségek foganásában is. Mindenben ott látjuk Istent. Arra a kérésre, hogy a lehető legrövidebb idő alatt keressünk egy olyan tárgyat, amelyben az isteni jelenlétet látjuk, bő öt perc alatt mindenkinek ott volt a kezében egy-egy apróság, avagy a helyén hagyva választott egy nagyobb tárgyat, amelyben meglátta, akit keresett.

Mindenben ott látjuk Istent – írtam fennebb, hisz ott van a karkötőkben, amelyeket barátainktól kaptunk, ott van egy-egy virágban, fűszálban, gyógyító erejét jelképezte az orvosság, ott van a telefonban, amely révén barátainkkal tartjuk a kapcsolatot, ott van akkumulátorában, jelképezve azt az erőt, amellyel Isten minden nap megajándékoz bennünket. Ott van az almában és magjában, ott a tisztánlátás eszközében: a szemüvegben – és még hosszan lehetne sorolni. Vacsora után rajzfilmet néztünk, és a csapat jól szórakozott a Mulán hősnőt segítő Mushu házisárkány kalandjain.

Másnap Fülöp Júlia szólította áhítatra a még félálomban botorkáló résztvevőket. Rácz Norbert gyakorló ifjúsági segédlelkész a különböző vallások által használt szent iratokról és az ezekben megjelenített istenképről beszélt, majd hazai tájakra érve a Bibliában kerestük Isten jelenlétét. Öröm volt látni, hallani, hogy nem csak az előadóé volt a szó, hanem a hallgatóság is elmondta, ki miként látja Istent a Biblia szavaiban.

Délután ismét nekilódultunk az istenkeresésnek a természet, a világ és a közösségek kapcsolatában. Az édenkertből való kiűzetés, az ember eredendő bűnösségének unitárius szellemiségben való magyarázatától kezdve napjaink társadalmi, közösségi helyzetéig sok minden került terítékre.

Jó alkalom volt ez a találkozó arra is, hogy felmérjük, milyen problémákkal küszködnek Erdély-szerte az élő vagy éppen csírázó egyetemista körök. A helyzetértékelés után ötleteket, „gyakorlatokat" cseréltünk.

Vasárnap délelőtt – amint az már megszokott az ODFIE ilyen jellegű rendezvényein – elmentünk a templomba, ahol Rácz Norbert összegző és gondolatindító egyházi beszédét hallgattuk. Az istentisztelet után a papilak udvarán gyülekezett a csapat, köszönetet mondva a lelkészi családnak a rendezvényhez nyújtott támogatásért.

A hazaindulásra várakozókat rögtönzött tréfás esküvővel szórakoztattuk. A további keresés gondolatát megőrizve lassan a búcsúszavaké lett a főszerep, és a mihamarabbi találkozás reményében hagytuk magunk mögött a tordatúri szállást.

Befejezésül arra kérem az Olvasókat, hogyha ismernek a környezetükben olyan unitárius egyetemistákat, akik akár erdélyi, akár magyarországi tanintézményekben folytatják tanulmányaikat, szíveskedjenek a vakarcsi@yahoo.co.uk elektronikus postacímre vagy az ODFIE székhelyi címére elküldeni elérhetőségüket.

Vass Károly

A „kis rendezvények" fontosságáról

Régóta egyletezek. Talán túl régóta is. Lassan elfelejtettem, mit is jelent helyi egyletesként, szűk baráti körben, késő őszi hideg estén egy kis fűtött teremben üldögélni, játszani, beszélgetni, ismerkedni – egyletezni a szó igaz értelmében. Talán ezért hatott meg ennyire az október 27-e és 29-e között Fiatfalván szervezett egyházköri találkozó.

Programterve nem rejtegetett különleges attrakciót. A szokásos módon ismerkedéssel kezdődött, majd áhítat, előadás, beszélgetés, közös étkezések, játékok és filmnézés zajlott. Mégis volt benne valami különleges. Talán a hangulat, az együttlét, a csapattá alakulás folyamatának érzése, ahogy lassan megjegyeztük egymás nevét, és megéreztük, hogy jó lesz újra találkozni, és nemcsak ismerősökként, hanem barátokként is köszönteni egymást.

Szép, nyugodt, barátságos hétvégét töltöttünk együtt. A régóta egyletezők újabb lendületet kaptak a folytatáshoz, a még csak alakulófélben levő egyletek tagjai pedig ötleteket és buzdítást kaptak a többiektől.

Kovács Mária

Kalákázás régi módra

Két elbűvölő természeti kincsünktől, a jól ismert és sokat látogatott Tordai-hasadéktól, illetve a kevésbé neves, de vadregényességében annál megejtőbb Túri-hasadéktól egyaránt három-három kilométerre, Tordától 5-re található az egyik legrégebbi unitárius egyházközség: Szind. Mára alaposan megcsappant a lélekszám: a gyülekezet huszonhét főt számlál – ez egyúttal a falu teljes magyar lakossága is –, átlag-életkoruk 70 év fölötti, így nem csoda, hogy az egyházközség anyagi fenntartása rendkívül nehéz, majdhogynem lehetetlen. A szép paplakot, amelynek működtetése önmagában is meghaladja az egyházközség erejét, 1994 óta az Erdélyi Kárpát-Egyesület bérli. Ún. „kulcsosházként" próbálják működtetni, tömegszállásként, amely 34 ágyával – és korántsem túlzott „luxusával" – átutazó kirándulók bevett menedékhelye.

Van-e miért reménykedni egy ilyen közösség újraéledésében? Erre bizony nem könnyű egyértelmű választ adni. Ami azonban Szind falunak az „értékét" félreérthetetlenül növeli, az a falutól egy kilométerre húzódó majdani észak-nyugat-erdélyi autópálya, amely vélhetőleg éveken belül megmutatja gazdaságfejlesztő hatását a vidéken.

Az építészetileg igen harmonikus paplakhoz ezért feltétlenül érdemes komoly terveket hozzákapcsolni. Ezt az egyházközség is belátja, jóllehet tagjai számára a „terv" voltaképpen csakis „vágyat" jelenthet.

Az Országos Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet azonban többet tehet. Október 8-án az ODFIE központi irányításával mintegy 25, Kolozsváron lakó fiatal utazott ki Szindre, hogy kaláka formájában kezdje meg a paplak fejlesztését. Megkezdődött hát a vízvezeték lefektetése. Az 52 méternyi árokásást csakhamar a csőfektető szakemberek munkája tetőzte be, így a házhoz már utat találhat magának az ivó- és mosdóvíz. A fiatalok a fürdőszobául használandó helyiség előkészítéséhez is hozzáfogtak: kilapátolták a fölös törmeléket és földet, eltakarították a korhadt padlódeszkákat.

A kalálázó fiatalokhoz örömmel csatlakozott a volt tordai énekvezér, Szabó Domokos és az új lelkész, Józsa István Lajos, valamint két alsófelsőszentmihályi ifjú is. Később tiszteletét tette a „munkatelepen" a helybeli görög katolikus pap,

Liviu Crişan is, aki örömmel kóstolta – és dicsérte – meg az ODFIE-s lányok ebédjét. A megfelelő népzenei aláfestés mellett zajló munka éjfélig befejeződött, a fiatalok elégedetten masszírozták megnyomorgatott derekukat. Mindenki elégedett volt. Egésznapos munkájuk teljesen magán hordozta a kaláka hagyományos jegyeit. Amit egy elöregedett egyházközség nem tud megtenni, azt néhány fiatalember szinte „sportból" – meg persze az együtt töltött órák élvezete mellett – maga mögött tudhatja, meglepően rövid idő alatt. Nyugodt lélekkel ajánlhatjuk ezért minden egyházközség figyelmébe a kalákát mint e régi, jól kipróbált népi hagyományunkat. Lám, micsoda értékteremtéssel jár, ha a hagyományőrzést nem szoritjuk le pusztán a néptáncra vagy népdal-éneklésre!

Sz. L. – J. T.

Kedves Felfedező Barátaink!

Szeretettel köszöntünk! Íme, új kérdések, új keresgélnivalók az *Unitárius Közlöny* e számának cikkeiből! Egy részük még mindig az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc félszázados évfordulójának üzenetét, a róla való egyházi megemlékezések hangulatát idézi, de találhattok írást az idősekről és betegekről való gondoskodásról is.

Külön is figyelmetekbe ajánljuk Ferenczi Enikő cikkét (*Ha bajban vagyok, ki segít?*), amely az emberiességről, a fiatalok nagyszívűségéről tesz tanúságot. De a szindi ODFIE-kaláka is nagyszerű üzenetet adhat át nektek: nem sopánkodni kell, hanem összefogni és hatékonyan dolgozni.

Kedves Barátaink! Bizonyára emlékeztek még a játékszabályokra. Ne feledjétek: aki társakat szervez be, abban a fordulóban megduplázódik a pontszáma.

A Forgószél esetében – akárcsak az előző fordulóknál – úgy kell eljárnotok, hogy miután megtaláltátok a kérdésekre a helyes választ, karikázzátok be annak betűjét. Így egyszerűbb a válaszadás és kevesebb a hibalehetőség. Ne feledjétek: *csak a helyes feleletek pontszámait értékeljük.* Izgalommal várjuk leveleiteket.

A válaszok beküldési határideje: **2007. január 1-je.**
Sok sikert!

Nagyon várjuk leveleiteket az alábbi címre:

Fekete Levente
527005 Aita Mare,
Str. Főút 349. jud. Covasna

Forgószél

1. Hány éve szentelték fel a Kolozsvár-belvárosi unitárius templomot?
   - A. 200 — 5 pont
   - B. 210 — 10 pont
   - C. 250 — 15 pont

2. Hol nyílik – a tervek szerint – „Unitárius terem" a következő években?
   - A. Kolozsváron — 5 pont
   - B. Déván — 10 pont
   - C. Székelykeresztúron — 15 pont

3. A Biblia melyik könyvében található ez a szövegrész: „Ha az Úr akarja és élünk..."?
   - A. Mózes első könyvében — 5 pont
   - B. Lukács evangéliumában — 10 pont
   - C. Jakab levelében — 15 pont

4/a. Melyik magyar drámában található „Szervét Mihály imája"?
   - A. Az ember tragédiája — 10 pont
   - B. Csillag a máglyán — 15 pont
   - C. Caligula helytartója — 20 pont

4/b. Melyik bibliai könyvben kerül egy mondatba „az Úr lelke", és a szabadság?
   - A. Az 1. Korintusi levélben — 5 pont
   - B. A 2. Korintusi levélben — 10 pont
   - C. A Római levélben — 15 pont

Tükör

Írj egy-két oldalas fogalmazást ezzel a címmel: *Mennyi áldozható fel önmagamból – másokért?*

Lapszámunk szerzői: **Csáki Júlia** kereskedő, nőszövetségi munkatárs (Székelyudvarhely), **Dimény József** lelkész (Alsófelsőszentmihály), **Ferenczi Enikő** teológiai oktató, PTI, kórházlelkész (Kolozsvár), **Ferenczi Mária-Magdolna** agrármérnök (Sepsiszentgyörgy), **Fülöp Júlia** teológus-hallgató (Kolozsvár), **Kisgyörgy-Barla Júlia** ny. tanárnő (Marosvásárhely), **Kovács Mária** teológus-hallgató (Kolozsvár), **Máthé Dénes** adjunktus, főgondnok (Kolozsvár), **Szász Ferenc** lelkész (Brassó), **Tatár Juliánna** egészségügyi asszisztens (Barót), **Vass Károly** teológus-hallgató (Kolozsvár), **Zsakó Erzsébet** ny. textilmérnök (Kolozsvár)

Két anyósvicc

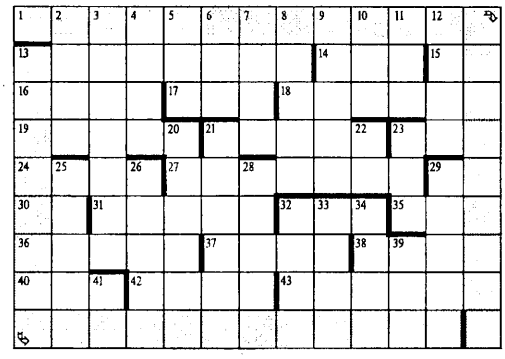

1. Hidat készítenek a székelyek a patakon keresztül. Ki is kellene próbálni. Törik a fejüket mit tegyenek, az egyik megszólal:

– Megmondom az anyósomnak, menjen át rajta, próbálja ki! – javasolja az egyik. – Van vagy száz kilós, ha őt megbírja, akkor jó.

– És ha leszakad? – kérdezi az egyik atyafi.

– ....! – mondja az ötletgazda. *(Lásd vízszintes 1.)*

2. Az anyós egy lelkes pillanatában így szól a vejéhez:

– Fiam, én nem tudnék élni nélküled!

– ....! – csap le rögtön a vej. *(Lásd függőleges 13.)*

Vízszintes: **1. Az első vicc poénja**. 13. Szántóeszköz része. 14. A Nílus német neve. (NIL). 15. Szamárhang. 16. Zakariás, becézve. 17. Növényt nemesít. 18. Arra a helyre lép. 19. Sportmez. 21. Szervesanyag-féleség. 23. Fekete István fecskéje. 24. Török méltóság volt. 27. Piros szőlőből készült borfajta. 29. Maros megyei autójel. 30. Jegyzetel. 31. Portugál város. 32. Ízeltlábú állat. 35. Csecsemőital. 36. Csukódik. 37. Fonalat erősít. 38. Vágóeszköz. 40. Japán rajzfilmbeli baba. 42. Tibeti főpap. 43. Ne állj meg!

Függőleges: 2. Szándékozik. 3. A fölszintre megy vele. 4. Hull. 5. Mondat eleme. 6. Lárma. 7. Francia műholdas tévécsatorna. 8. Fejadag. 9. Bajor..., hazai magyar humorista volt. 10. Állókép. 11. Lenti helyre. 12.....Holgerson, meseregény hőse. **13. A második vicc poénja.** 20. Hibáztatás. 21. Kalap széle. 22 . Nitrogén és kálium vegyjele. 23. Angol macska (CAT). 25. Összehasonlítással kapcsolatos fogalom. 26. Idejétmúlt. 28. Egész része. 29. Fagyi márka. 32. Bogár tojása. 33. Nehéz fém. 34. Elemi szilícium. 39. Íme. 41. Kettő, római számmal.

Vendégszeretet

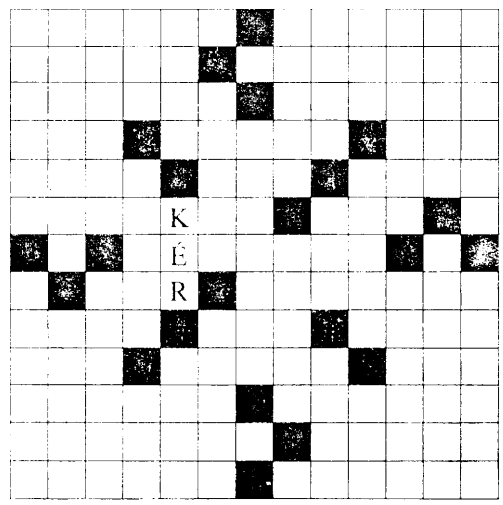

Helyezze el a következő szavakat, négy kivételével, a mellékelt hálóban, egyet előre könnyítésül beírtunk. A megmaradt szavakból a következő vicc poénját állíthatjuk össze:

Vendégségbe megy a skót. A háziasszony kávéval kínálja, és megkérdezi:

– Hány cukorral issza a kávét?

– Otthon eggyel, a vendégségben öttel! – felel a skót.

– ....! replikázik a háziasszony.

3 betűsek: BOR, GÁT, HÍV, HÚS, KAR, KÉR, LÁT, LIM, MÁL, MÉR, PAM, RAJ, TAR, ZÚG

4 betűsek: ATÁD, ATOM, ERES, IHAR, KIRÓ, LELŐ, RÓMA, RÓZA

5 betűsek: AKKOR, DEBAR, HUZAT, KOMÁR, LUNAR, MAGÁT, MALÁJ, MÉGIS, MÓDOS, MÓKÁS, ROSÁL, SIRAT, SOREL, ZALÁN

6 betűsek: ARARÁT, ATOMOS, BARÓTI, CSAPAT, CSIKAR, ÉREZZE, ÉTELES, IRAMOS, LETESZ, MEGÉRŐ, NOMOSZ, OTTHON, OZALID, ÖSZTÖN, ROBOGÓ, SARZSI, TAGADÓ

7 betűsek: BÉLSZÍN, GÁZOSÍT, KARÁTOS, KARSZÁM, RADÍROZ, RÁTEKER, SIRATÁS, TÍZÓRAI, ZAVARÁS.

A rejtvényeket Forrai Tibor készítette

A rejtvény-megfejtések beküldési határideje: **2007. január 5-e.** Csak azok vehetnek részt a könyvnyeremény-sorsoláson, akik mindkét rejtvény helyes megfejtését eljuttatják szerkesztőségünkbe. A nyertes nevét 2007 januári lapszámunkban közöljük.

Szeptemberi rejtvényeink megfejtése: *Faludi Ferenc tanácsa*: „Kaput ne nyiss a szíveden, mikor ablakkal beéred". *Mérges a székely*: „Áron! Még egy ilyen figura és fenéken rúglak!"

Könyvjutalmat nyert **Zsakó Erzsébet** kolozsvári olvasónk. Gratulálunk!

Unitárius Közlöny

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőbizottság:
dr. Rezi Elek főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Gyerő Dávid
Kovács István Sándor
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina (Ifjúsági Oldal)

Szedés: **Rezi Éva**
Tördelés: **Ruzsa István**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári
Heltai Gáspár
Unitárius Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927
e-mail:
tamas.jakabffy@unitarius.com

A lapszám megjeleníthető
az Erdélyi Unitárius Egyház
központi honlapján:
www.unitarius.com

Lapterjesztés és adminisztráció:
Szabó Zoltán
A lapok kiszállításával
kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
minden hónap 5-e.
15 napnál régebbi eseményről szóló
olvasói tudósításokat
nem teszünk közzé.
Kéziratokat nem őrzünk meg,
és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket
kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézeteit.

A lapszám megjelenését
a Communitas Alapítvány
támogatta.

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888–1948/1990. 16. (76.) évf.
12. szám. 2006 december
Ára: 1 lej, előfizetőknek: 0,70 lej

De milyen karácsony?

„Dicsőség a magasságban Istennek és a földön békesség, és az emberekhez jóakarat!" (Lk 2,14)

Karácsony előestéjén a város főterén járok. Föltekintek az égre, átadom magam az ünnepi várakozás vágyott hangulatának. Várok egy pillanatig, talán meghallom az angyalok szózatát: „Dicsőség a magasságban Istennek..." A főtéren színes égők, cifra díszek sokaságában pompázik a város, de a színkavalkád mögött mozdulatlan csendet sejtet a sötét ég. Már nem is tudom, látok-e a színes égők mögött világító csillagokat, ott van-e a Hold sápadt tanúként, mint képzeletemben egykor – vagy csupán a sűrű, sötét éjszaka kínálja nagylelkűen díszeinknek a megfelelő hátteret. Elmosolyodom, könnyen összetéveszthető a „műlátomás" a természetessel, de úgy érzem, hogy ott fenn, a színes máz mögött az isteni jóság mosolyog ránk. Valahogy úgy, ahogy a megértő szülő mosolyog gyermekére, aki butaságokat kérdez, mert nem képes a valóságot megkülönböztetni gyermekes képzelményétől.

Milyen jó is volna most az ünnep küszöbén valami igazán lenyűgöző látomásban részesülni! Mondjuk úgy, ahogyan az egykori pásztorok. Miért is ne, hiszen annyira ismerem a történetet, hogy el tudom képzelni, amint az ég megnyílik és... látomásom mellé már várom is a szózatot, és úgy kéne a tiszta hangú angyali kórus... – de bömbölő hangszórókból hallok helyette előkarácsonyi énekhangzavart. Mindegyik dallam ismerős és mégis idegen. Nem ilyennek szeretem én a karácsonyt! Minél nagyobb városban „éri" az embert a karácsony, annál távolabb kerül annak meghitt, családias hangulatától. Sietek a külváros felé, ott kevesebb a fény, a zaj. „Betlehemünk" főteréről kifele sietek, az egyszerű, a kopott külváros inkább falura emlékeztető házai felé, ahol most is állnak a hóstáti földészek istállói – némelyikben talán még most is lovak, tehenek topognak, javarészük azonban garázzsá alakult át. Itt már nem üldöz a kétes minőségű karácsonyi kommersz zene, a rikító tarkaság.

Zavartalanul nézek az égre, és érezni vélem, mert érezni akarom az isteni dicsőséget. Szeretnék tagja lenni a bibliai angyali seregnek! Milyen is lehet? Voltam én kórustag, több énekkarban is énekeltem hajdanán. De szép és felemelő volt emberi hangon Istent dicsőíteni! A város karácsonya ma is Betlehem karácsonya, de nem Isten, hanem az ember dicsőségét hirdeti. Mintha hivalkodva kiáltana az égre: „minek nekünk vallási hagyomány, áhítat és betlehemes játék? Megvagyunk mi a magunk *érdekünnepeivel*. Amúgy köszönjük szépen az alkalmat, hogy Jézus születésének ünnepét az üzlet és haszon ünnepévé változtathatjuk." Csodálkozunk azon, hogy a ma karácsonya ilyen? Nem kellene csodálkoznunk, hiszen az első karácsony óta, szünet nélkül ugyanaz a történet ismétlődik évről évre. Vendégfogadók és kereskedők dörzsölik kezüket a profit reményében, és nem figyelnek oda a szükségben levőkre, a segítségre szorulókra. Általános rokonszenvet, együttérzést, de akár szeretetet is mindenki annyit ad vagy kap, amennyit a pénztárcája megbír, de igazi karácsonyi áhítatot az ember csak a családja körébe menekülve tapasztalhat. Behúzodunk otthonunkba, hogy nekünk szülessen meg a kis Jézus. Ő olyan lesz, mint mi vagyunk, és ő csakis a miénk. Bizonyos szempontól egy kicsit mindnyájan karácsonyi *szent család* vagyunk, hátat fordítunk a világnak, és a felemelő ünnep örömében csak magunkra számíthatunk. Alig valaki gondol a sorsukra hagyatott családok helyzetére; lám, mi is csak egymással vagyunk elfoglalva, és sajnáljuk a be nem fogadott kis Jézust. Vajon hány család ünnepli ma szerényen a karácsony ünnepét egy kis „istállóban" vagy szegényes hajlékban? Vajon lesznek-e *ma* pász-

folytatás a 2. oldalon

Mezei Csaba

Ilyenkor, decemberben

Talán a hosszú téli esték, talán a hó fehérsége vagy karácsony közeledte teszi – ilyenkor gyakrabban indulunk el lelkünk ösvényein. Az első hó megtisztító erővel söpörte el az ősz maradványait. A kocsiban meleg és gyerekek, kint évszakváltó megújulás. De túl zaklatott vagyok ahhoz, hogysem elmondhassam: „szép Tündérország támad föl szívemben."

A visszapillantó tükörben meglátok egy, majd két őzet, egy egész csordát. Megtörténik a csoda, és repülök a mesevilágba.

Gyermekem leveleket ír a Mikulásnak, és szeme őszinte csillogása jelzi örömét a lepottyantott ajándékok felfedezésekor.

„És valahol csak kétkedő beszédet hallok..."

Ömlik ránk, hogy az ember mindenre képes: gyorsan meggazdagodni, lefogyni, autókat, házakat, aranyat olcsón megvásárolni. Mindentudóvá és mindenhatóvá akarjuk kiképezni magunkat, örök fiatalon, csillogó fogakkal és – ha lehet – kigyúrt izmokkal. Annyira „trendik" akarunk lenni, hogy megfeledkezünk emberi határainkról, és megfeledkezünk Istenről is.

Gyermekkorunk elmúltával elengedjük a Tündérországot, nem várjuk a Mikulást, nem írunk imát, leveleket Istennek, és nem örvendünk az általa „pottyantott" örömperceinknek.

Végül az is elkerüli figyelmünket, hogy velünk szemben is *ember* áll, a maga korlátai közt szorongva, és a „mindenre képes" mérlegén lemérve gyorsan ítélkezünk felette.

Ünnepre készülődve vagy épp a karácsonyfa gyertyáinak fényében engedjük meg magunknak, hogy Tündérország otthonra leljen a lelkünkben, és hogy erőt adjon nekünk – ne csak így, decemberben, hanem akkor is, amikor a friss hóból már csak latyak marad.

Kérjük Istent, hogy ráismerjünk a latyakban a fehér hóra, az ellenségeinkben önmagunkra, betegségeinkben barátainkra.

Simó Melinda

Karácsonyi fohász

Uram, szívünk melegével és tisztaságával jöttünk újra eléd, hogy az adventi gyertyalángok mellé újabb lángot gyújts a szívünkben.

Újra egy karácsony! Ismerősen érezzük a fenyőillatot, s közben szívünkben és ajkunkon megszólal a Csendes éj.

Köszönjük, Uram, neked, hogy megengedted megérnünk ezt a karácsonyt is. Köszönjük, hogy a szeretet ünnepén lélekben együtt lehetünk szeretteinkkel, barátainkkal és mindazokkal, akik sokat jelentenek számunkra. Add, hogy az adventi várakozás beteljesülést nyerjen minden ember számára, hogy szívükbe békesség és szeretet költözzék, s hogy minden elesetthez le tudjunk hajolni, és mosolyt varázsoljunk arcukra. Segíts minket, hogy a szeretetet ne csak szavakban hirdessük, hanem tettekben is megéljük! Add, hogy ne tévelyegjünk ebben a világban, hanem a csábító „széles út" helyett a keskeny ösvényt tudjuk választani, azt amely Hozzád vezet – hogy életünk minden pillanatában érezni tudjuk közelségedet, hogy ne csak most, karácsonykor ígérjük: jobbak leszünk, hanem minden napunk egy-egy szeretetteljes karácsony legyen.

Segíts, hogy értékelni tudjuk életünk minden pillanatát, és köszönetet tudjunk mondani Neked értük.

Add Uram, hogy a karácsony ünnepe hozzon reménységet a betegek, a kétségbeesettek és a szegények szívébe is, hogy mindennapi gondjaik között tudják megőrizni hitüket, hogy a friss kalács ott legyen asztalukon, és a fenyő se hiányozzék otthonukból.

Köszönjük, Uram, hogy meghallgatsz minket. Segíts, hogy arcunkról a mosoly mindig szelídséget, kedvességet és jóakaratot sugározzon, és ezeknek eleget is tudjunk tenni, most és minden időben. Ámen.

Érsek Zita

De milyen karácsony?

folytatás az 1. oldalról

torok és keleti bölcsek, akik az égi jelekre figyelnek? A karácsonyi égi jelek szüntelenül figyelmeztetnek, hogy megszületett a megváltó, a szeretet vallásának királya, lássuk már meg az isteni dicsőséget! Csakhogy bennünket megvakít az ember dicsősége.

Gondolataim, hűséges kísérőim lám, most is hazakísértek. Megállok a kapu előtt, az utcát veszem szemügyre: hadd lám, jönnek-e a gyerekek karácsonyfa-ünnepélyre. Szinte beszaladok a házba. Két kisgyermekem zajosan fogad. Feleségem kigyúlt arccal, mosolyogva néz rám, éppen kisfiamat öltözteti. Mindenki készül a templomba. Nem szól, mert nem tud szóhoz jutni. A lányom még egyszer felmondja a karácsonyi versikéjét, majd azonnal megkérdi, jó volt-e? Biztatom, hogy csak így, bátran és hangosan. Aztán rohanok a templomba, hogy meggyőződjem: minden rendben van. Az irodából az érkezők zaját hallom. Belém hasít egy tiltakozó hang: jaj, nem zajra, hanem valami csodálatos, felemelő élményre vágyom! Karácsonyi lelkületre van szükségem. Szeretném, ha feloldódnék és örömömben átölelhetném a világot – de csak feszültséget érzek. Aggódom, vajon jól sikerül-e majd minden?

Nem túl nagy meggyőződéssel lépek be a templomba karácsonyfa-ünnepélyt tartani. Kiábrándított a város karácsonya, amely nem ismeri az isteni dicsőséget. A színes égők csupán lelki élménypótlékok. Istenem, ezek a gyerekek ebben a *színpompás* városban nőttek fel, ahol egy jól feldíszített karácsony felér egy újabb választási győzelemmel. Honnan is tudnák megérteni karácsony igazi üzenetét? Odakinn minden oly káprázfató, itt benn, a templomban meg minden olyan egyszerű! Vajon megértik-e, hogy nem a csillogás a fontos? Vajon lesz-e igazi karácsonyi ünnepünk?

Gondolataimból felocsúdva látom, hogy jó meleg kis templomunkban gyerekek várnak. Ott áll a karácsonyfa, alatta ajándékcsomagok. Aztán minden szinte magától beindul, mintha mindig ugyanezt tettük volna. Gyerekdal röppen, versek hangzanak, körülöttem megannyi ragyogó szempár, a padokban boldogan mosolygó szülők. Mindaz, ami körülvesz, ami eljut a tudatomig: régi, ismerős versikék, a karácsonyi történet megannyi kis változatának parányi részlete szívemig ér, és hálásan tekintek fölfelé: ez az igazi dicsőség a magasságban Istennek, *közöttünk* a békesség és a tiszta jóakarat. Már tudom: karácsony első napján nemcsak szavakkal szentelünk ünnepet, de igazi hálaadással is.

Új templom, új lelkész

Őrhely és otthon a templom. Marosvásárhely december elején szentelt második unitárius temploma hét év áldozatos munkájának nyomán a Kövesdombon – a Dávid Ferenc tér 1. szám alatt – úgy emelkedik és int az ég felé, mintha felkiáltójel volna a zsoltársor végén: „Ha az Úr nem építi a házat, hiába fáradoznak az építők. Ha az Úr nem őrzi a várost, hiába vigyáznak rá az őrök." (Zsolt 127,1)

A december 2-i templomszentelő és lelkészbeiktató ünnepségre nagyon sokan érkeztek Marosvásárhelyre, nem kevesen messze földről. Az impozáns, sátorszerű templomtérben egyre sűrűsödött az ünnepi várakozás. Hirtelenjében pótszékekről kellett gondoskodni, olyan sokakat szólított meg az együttörvendezés. Dr. Szabó Árpád püspök a fentebb idézett zsoltármondatokra, illetve ezékieli és habakuki sorokra alapozva az őrállás és építés értelmének, az istenfüggőség ápolásának fontosságára emlékeztetett. A *védelem* ma már nem annyira fizikai, mint inkább lelki-szellemi természetű. Védekezni ugyanis leginkább a csüggedés ellen kell. S mi volna legbiztosabb védelem a lankadás ellen, mint épp a templom, amely Isten országának jelképe, valódi „megerősített város"?

A kövesdombi templom felszentelését és Kecskés Csaba lelkész beiktatását köszöntötte Vónya László gondnok, a nőszövetség részéről Bató Erzsébet, a vallásórás gyermekek nevében pedig Nagy Orsolya. Kolumbán Gábor főgondnok gyökerekről, fákról beszélt. Csak az erdő képes a viharral dacolni – mondta –, így pedig sem a magányos fenyőnek, sem a szélhordta vándorbozótnak nincsenek akkora életesélyei, mint az egymás szélárnyékát élvező, rengeteggé „összeszerveződő" szálfáknak. Jenei Sándor Levente, az évfolyamtárs és a köri felügyelő gondnok jogán az újonnan beiktatott lelkészt köszöntötte. Jelen voltak a testvéregyházközségek képviselői is, Russ Savage, Nancy Peterson, Dan és Katy Leonard, a Schenectady (Egyesült Államok) egyházközség részéről, Norwichból (Anglia) Betty Rathbone és Iris Voegeli. Természetesen a Magyarországi Unitárius Egyház is képviseltette magát, mégpedig a vásárhelyi gyökerű Elekes Botond főgondnok személyében, aki a helyi presbitérium egyik legaktívabb egykori tagjának, a ma Magyarországon élő dr. Murvay Sámuelnek a különleges üdvözletét tolmácsolta. Elekes fogalmazta meg talán a legvilágosabban, hogy az új templomnak kétségbevonhatatlan a létjogosultsága, hiszen a Bolyai téri gyülekezet egyértelműen „kinőtte magát", s ma a két egyházközség összlétszáma a négyezret közelíti. De vajon újabb hetven évet kell-e várni – tette fel a szónoki kérdést Elekes –, amíg a kövesdombi templom is annyira szűknek bizonyul, hogy újabb építésébe fognak?!

A köszöntők sorában Csegzi Sándor vásárhelyi alpolgármester, a Vallásügyi Államtitkárság részéről pedig Nagy Benedek kapott szót, a testvéregyházak szószólója Lőrincz István református lelkipásztor volt.

Az újonnan beiktatott lelkész Csokonai *Marosvásárhelyi gondolatok* című versének pár soros idézete után leginkább a köszönetmondásra fordította a figyelmet. Szavait hallgatva csak irigyelhetjük és dicsérhetjük azért a közbizalomért, amelyet ő és családja nyilvánvaló áldozatos munka, sugárzó lelkészi odafigyelés és empátia révén érdemelt ki. „Aki a másikat szereti, betöltötte a törvényt" – idézte Pál apostolt Kecskés Csaba, majd utóbb Pétert is, aki a maga rendjén a mindenkori összetartó gyülekezetről, a lelki házzá épülő „eleven kövekről" mint követendő példáról beszélt.

De hogy is fogant, bontakozott, majd épült késszé az új kövesdombi templom?

1997 őszén a marosvásárhelyi egyházközség újonnan megválasztott vezető testületei és tisztségviselői az előttük álló, illetve a megoldásra váró feladatokról „leltárt" állítottak össze. E lista több mint harminc pontja közül messze kiemelkedett kettő, amelyek az egyházépítés ügyét szolgálták. Egyfelől a város második unitárius egyházközségének megszervezése állt előttük nagy feladatként, másfelől e közösségnek részére építendő új templom ügye. Az esélyek és lehetőségeink latolgatásával szinte egy év telt el. Végül is a gazdasági bizottság és a keblitanács előterjesztése alapján az egyházközség közgyűlése mindkét ügyben egyhangú, igenlő határozatot hozott.

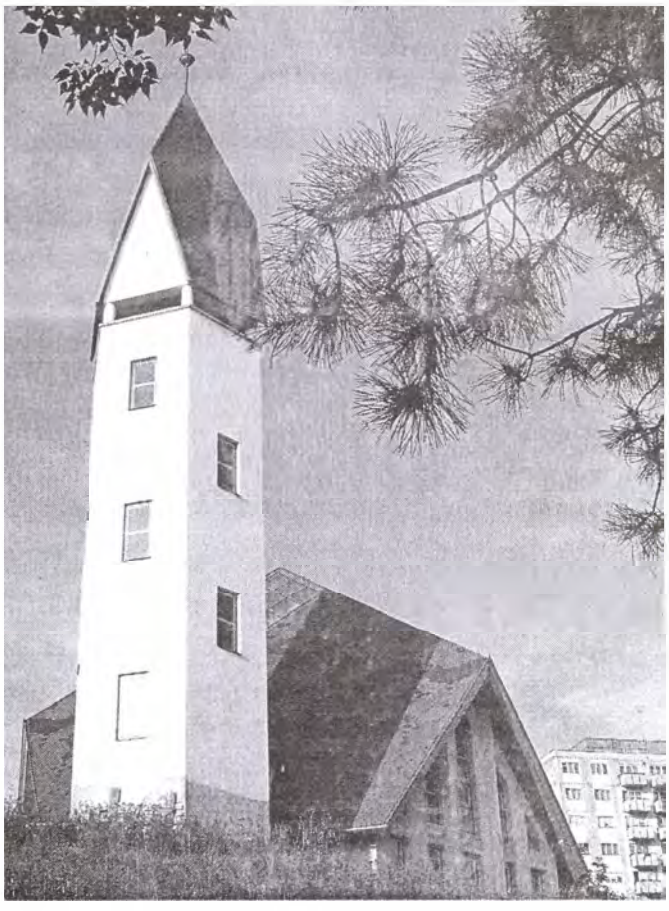

folytatás a 4. oldalon

Szabó László és **Jakabffy Tamás**

Új templom, új lelkész

folytatás a 3. oldalról

Az egyházközség bérleti/koncesszionálási szerződést kötött a Városi Tanáccsal – ekkor még Fodor Imre volt a polgármester –, amely szerződés értelmében az egyházközség 99 évre birtokolja az értékes területet. Ezzel párhuzamosan összeállították a tervezési témát, pontosították az elvárásokat az épületegyüttesben kialakítandó funkciókat illetően.

A pályázat kiírói az építészeti megoldással kapcsolatban két szempontot ajánlottak a tervező figyelmébe: az épület architektúrája lehetőség szerint idézze az erdélyi magyar építészeti hagyományt, és bátran használja a fát és a terméskövet mint helyi építkezési anyagokat.

A kitűzött határidőre heten jelentkeztek ötlettervvel. A hívek nagy számban nézték meg és véleményezték a pályamunkákat. A nyertes pályamű minőségét dicséri, hogy az egyházközség tagjainak és testületeinek választása egybeesett a bíráló bizottság véleményével, amelyben egyébként neves műépítészek és mérnökök is részt vettek. A Fall Zsuzsa és néhai Beyer Gábor műépítész-házaspár első helyre rangsorolt vázlatterve mind építészetileg, mind funkcionálisan messze a legjobban oldotta meg a pályázatban kiírt feladatot.

A tervezési munkák beindulásával párhuzamosan megkezdődött az építési engedélyhez szükséges bizonylatok beszerzése. A kivitelező, a helybeli Builder Kft. tiszteletreméltó lendülettel neki is fogott az alapozási munkáknak.

Akik 1999. november 21-én jelen voltak az ünnepélyes alapkőletételnél, emlékeznek rá, hogy az ünnepség már erőteljes munketelepi keretben zajlott. Az építkezés hét éve alatt igen eredményesek voltak a kellő hangnemben és mozgósító erővel szervezett közmunkák. És ezt nemcsak a pénzben kifejezhető értékük miatt érdemes felidézni, hanem az együvé-tartozás érzésének erősödése okán is. Ezekbe a munkálatokba az egyházközség tagjai mellett unitárius vállalkozók is hatékonyan besegítettek, térítésmentes szolgáltatásokat végezve. Elismerés illeti a kövesdombi egyházközség híveinek jelentős részét, akik – főleg 2005 júniusa óta – lankadatlan közmunkával lendítették előre a templomépítés ügyét.

A kövesdombi templom építésének költségei – az általános költségvetés napra számított értéke szerint – közel 1 500 000 új lejt tesznek ki. Ez a viszonylag magas érték onnan adódik, hogy a beépített 479 négyzetméteres alapterülettel szemben a hasznos („kiterített") felület 948 négyzetmétert tesz ki, a karzat, toronyszintek, a nőszövetségi és ifjúsági tevékenység részére kiépített félalagsor, valamint a tetőtérbe tervezett négy vendégszoba összegzéséből adódóan. A templomban – a szószéket és az úrasztalát leszámítva – egyelőre ideiglenes bútorzat található, és a melléképületek véglegesítése is további munkát, pénzt igényel. Az elvégzett munkák értéke mintegy 1 050 000 új lej – szintén mai értékben számolva. Ezt az összeget az egyházközség saját szerény pénzforrásai mellett pályázatok és kérések alapján elnyert adományokból és kisebb mértékben kölcsönből fedezte. A támogatók sorában az Erdélyi Unitárius Egyház központi hivatalán túl az Illyés Közalapítvány, a winchesteri és schenectadi, valamint a groningeni (Hollandia) testvéregyházközségek, Marosvásárhely Városi Tanácsa, a román Vallásügyi Államtitkárság, a Román Nemzeti Bank, az Unitarcoop Alapítvány, illetve a Maros Megyei Tanács jeleskedett. A norwichi testvéregyházközség az úrvacsorai kegytárgyakat adományozta.

Az építő egyházközség a takarékosság érdekében kezdettől vállalta azt az egyáltalán nem könnyű feladatot, hogy maga végezte az anyagbeszerzést. Így a számlázott értékből visszaigényelhette a 19%-os áruforgalmi adót. Ezzel a módszerrel csak az első három és fél évben több mint 50 000 új lejt forgattak vissza az egyházközség pénztárába.

A megfeszített munka értelmét és távlatát a „kövesdombiak" akkor érezték igazán, amikor a hitoktatás fokozatos kiterjesztése alapján tudatosodott bennük: Marosvásárhelyen több mint 400 unitárius kis- és középiskolás gyermek él. Ez a tudat erősítette őket egyházfejlesztő és templomépítő hitükben. Van tehát, aki továbbvigye és beteljesítse a munkát.

Szováta új harangja

2006. november 25-én déli 12 órakor váratlan, valahogy mégis ismerős hang állította meg a szovátai járókelőket. Megszólalt a szovátai unitárius templom harangja!

Az aznapra összehívott közmunka – mint minden esetben – sikeres volt. Sokan hagyták oda otthoni tevékenységüket, és vállalták a pár órás önkéntes munkát épülő templomunk udvarán. A közmunka „tárgya" az volt, hogy a Szabó Árpád által felesége, Gabriella halálának emlékére tett adományt, egy 200 kg-os harangot az őt megillető helyre tegyük. A harangláb Orbán Pál és Fazakas János gondnokok jóvoltából már készen állt. A torony így már csak arra várt, hogy a közepén tátongó űrt betöltse egy odaillő harang. Déli 12 órára minden készen állt.

Amikor a harang megkondult, az udvaron addig nyüzsgő közmunkázók megálltak, és figyelték a hangot. A torony köré gyűltünk, és fölfele kémleltük, mintha *látni* szeretnénk a hangot. De még a harangot sem láthattuk abból a szögből. A következő összepillantásunkkor már a könnyekkel küszködtünk.

A kapun kívül kezdetben mintha mi sem történt volna. A környékbeli emberek az órájukra néztek, és fásultan nyugtázták: már dél van. De pár perc múlva – mintha csak akkor eszméltek volna föl – odahagyták a közeli buszmegállót, a sétáló megállt, a turista fényképezett. Míg szólt a harang, megállt egy pillanatra az élet. Jó volt együtt hallgatni.

„Mint Atlantisz, a rég elsüllyedt ország,
Halljátok? Erdély harangoz a mélyben.
Elmerült székely faluk hangja szól
Halkan, halkan a tengerfenéken.
Magyar hajósok, hallgatózzatok,
Ha jártok ott fenn förgeteges éjben:
Erdély harangoz, harangoz a mélyben."

(Reményik Sándor, *Atlantisz harangoz*)

Vass Mihály keblitanácsos a következő napon, november 26-án az istentisztelet keretében megosztotta velünk gondolatait az új harang kapcsán:

„Ha visszatekintünk pár évszázadra, a krónikák följegyzéseire, nagyon sok figyelemre méltó eseménnyel találjuk szembe magunkat. Ha figyelmesebben összegezzük az írott krónikák társadalmi mondanivalóját, üzenetét, meglepődünk, mennyire eluralják a történelmet azok a »témakörök«, amelyek az egyének vagy kisebb csoportok tevékenységét anyagi célok mentén rögzítik. Gondolok itt a szobrok, a műemlékek helyreállítására, elsüllyedt tengeri vagy óceáni hajók feltárására, háborúk, hadszínterek leírásaira – és még sorolhatnánk. E följegyzések valóban többé-kevésbé jól tájékoztatnak bennünket; de hol voltak a krónikások, amikor megannyi vallás(felekezet)i, érzelmi, lélektani, hitbeli és erkölcsi vita, olykor háborgás volt a nemzetek, népcsoportok vagy éppen egyazon nemzet fiai között?! Aránylag kevés a följegyzés, amely emberi lényünk beállítottságát, lélektani, erkölcsi helyzetünket rögzíti, vagy éppen e tulajdonságaink magasabbra emelését célozza meg.

Rögtön itt a harang – mint a történetírás lehetséges »témája«. A harang, amellyel nagyon keveset foglalkoztak és foglalkoznak manapság is a krónikások. Igen, a harangok azok, akik nem tartanak haragot a szomszédaikkal, megőrzik egyéniségüket, hisz nincs a földkerekségen két olyan harang, amely egyforma hangon sugározná szét a környezetében mondanivalóját. A harangok azok, akik tájékoztatnak, hívnak, segítenek és figyelmeztetnek minket.

Tájékoztatnak örömteli, lehangoló vagy éppen mindennapos eseményekről. Jelenlegi ismereteink szerint a keresztény világban a delet jelző első harangszó is tájékoztató jellegű volt. A nándorfehérvári győzelem emlékére rendelte el a pápa, hogy minden délben konduljanak meg a harangok.

A harangjaink hívnak a szent hajlékokba, ahol lelki, érzelmi erőnket felfrissítve lépünk a következő napok gondjai, feladatai elé. Hívnak ide, ahol gyakrabban tudunk találkozni barátainkkal, társainkkal, megoszthatjuk egymással gondjainkat, feladatainkat vagy örömeinket.

Segítenek, amikor csüggedünk, és üzenetük, hangjuk reményt, megoldást jelent. Nekünk, akik halljuk szavát, csak hinnünk, bíznunk kell.

Figyelmeztetnek: bárhol talál is ránk a harangszó, álljunk meg egy pillanatra, próbáljuk magunkévá tenni figyelmeztetésük lényegét. Emlékeztetnek rá, hogy ne csak akkor kulcsoljuk imára kezünket, amikor kérünk, hanem akkor is, ha feltett szándékaink teljesültek! És ne csupán az egyéni érdekekért hálálkodjunk, hanem a mindennapi atyai szeretetért is.

Új templomunk szép és ifjú Harangja! Hozzád szólok, hozzád szólunk mindannyian. Meg vagyunk győződve arról, hogy téged az egy igaz Istenben való hit, a megemlékezés ereje, az egyházközségünkhöz való ragaszkodás, vonzalom hozott és emelt méltó helyedre, Szabó Árpád úr – egyházközségünk lelkes tagja – és becses családtagjai adományaként. Ezúton is kérjük, fogadják szívélyes köszönetünket. Bár ünnepélyes szentelésedre csak később kerül sor, lelkünk mélyén máris elfoglaltad helyedet és munkálkodni kezdtél.

Azt kívánjuk, ha csak teheted, többször tájékoztass minket esküvőkről, keresztelőkről, konfirmálásokról és más örömeseményekről, mint örök búcsúvételek alkalmairól. Hívogató hangodra mindig teljenek meg templomunk padjai igaz hitű emberekkel, akár felekezeti hovatartozásuktól függetlenül is! Szólaljon bongásod a mai naptól kezdve évtizedeken, évszázadokon át, hirdesd és sugalld az emberek közötti szeretet fontosságát, a megértést, a türelmet, amelyekre ma is éppoly szükség van, mint máskor. Légy, szólj mindig hivatásod magaslatán, és hirdesd unitárius vallásunk egységét. Ahányszor megkondulsz, közvetíts megbékélést mindannyiunk, de főként azok számára, akik az egy Isten tiszteletére és elhunyt családtagjuk emlékére hoztak téged létre.

Szeressétek, szeressük és óvjuk harangjainkat, hisz ők nagy hűséggel szolgálnak minket. Ők azok, akiknek hangja el fog majd kísérni utolsó utunkra, miután befejeztük földi pályafutásunkat, és az Úr magához szólít."

Ernest Hemingway *Akiért a harang szól* című könyvét azzal a mottóval kezdi, amellyel én itt most befejezem: „Senki sem különálló sziget, minden ember a kontinens egy része, a szárazföld egy darabja, ha egy göröngyöt mos el a tenger, Európa lesz kevesebb, éppúgy, mint ha egy hegyfokot mosna el, vagy barátaid házát, vagy a te birtokod, minden halállal én leszek kevesebb, mert egy vagyok az emberiséggel, ezért hát sose kérdezd, kiért szól a harang: érted szól." (John Donne)

Lázár Levente

Azoknak, akik akkor még nem éltek

„Azokban a bizonyos 50-es években" – ahogy a sokat sejtetni akarók mondani szokták – kibírhatatlan megpróbáltatásokban volt része a falvak népének. Beszolgáltatási kötelezettség volt érvényben minden mezőgazdasági terményből, „dühöngött" a kvóta-rendszer, potom áron vették át a búzát, kukoricát, árpát, gyümölcsöt, de még a szénát is – nem beszélve a disznó- és borjúhúsról. Jaj volt annak, aki a követelményeknek nem tudott eleget tenni: lefoglalták bútorát, ruháját. Mindenki igyekezett hát eleget tenni a könyörtelen kötelezettségeknek. Még a padlásokat is leseperték.

Különösen nehéz sorsuk volt a tehetősebb gazdáknak, mert őket kuláklistára tették, s a megbélyegzettekről hat bőrt húztak le. A jobbmódúak, ha elkerülte őket a szerencse, csakhamar felkerültek erre a listára. Elég volt egy rosszindulatú jelentés, hogy XY ellensége a rendszernek – még ha kevés földje is volt, az szenvedett.

Nem volt ez másképp Magyarországon sem. A Rákosi-korszak embertelensége – épp úgy, mint Romániában – napról napra elviselhetetlenebbé vált. A „padlás-leseperések" ott is napirenden voltak. Hamar megbélyegezték azt, aki a tervet nem tudta teljesíteni. Míg Magyarországon az Államvédelmi Osztály kegyetlenkedései szinte mindennaposak voltak, nálunk a Securitate gyűjtötte áldozatait.

Magyarországon Recsk volt a hírhedt gyűjtőtábor és kínzóhely, nálunk a Bărăgan és a Duna-csatorna.

Ötvenhat őszén tizenkét és fél éves voltam, épp sárgaságban feküdtem. A fejemet is nehezen tudtam felemelni a párnáról, lázam volt és injekcióztak. Október 23-án este átjött a szomszédunk, Jakab Józsi bácsi, és elmondta, mi történt Budapesten. Szülőfalumban, Kidében nem volt villany, s talán ezért is csupán három család rendelkezett (telepes) rádióval. Minden este jött a hírekkel, és mindenkinek a torkában dobogott a szíve egy-egy jó hír hallatán. Akartuk, szívből akartuk, hogy a forradalom győzzön.

Október 28-án Édesanyám örömmel jött haza a mezőről, és ahogy belépett a szobába, szinte kiáltotta: „Fiam, győztünk!" Olyan öröm volt, mint amikor a labdarúgó-rajongó kedvenc csapata rég várt és „jogos" győzelmét ünnepli. Az oroszok kivonulnak Magyarországról! Közben ropogtak a fegyverek, és sokan meghaltak. Volt leszámolás a hírhedt ávósok között is.

A nép Nagy Imrét akarta miniszterelnöknek. Nagy Imre engedett a népakaratnak, új kormányt alakított. Megalakultak a munkástanácsok és próbálták rendes mederbe terelni az ország életét, egészen 1956. november 4-ig. Ekkor az orosz csapatok hatalmas túlerővel ismét bejöttek az országba, és hallatlan kegyetlenséggel elfojtották a forradalmat. Kádár János, aki korábban eltűnt Budapestről, szovjet tankkal érkezett vissza a fővárosba. Kormányt alakított, és megkezdődött a kegyetlen megtorlás. Sok embert kötélhalálra ítéltek. Nagyon sokan menekültek az országból, főleg Ausztrián keresztül.

Romániában eltörülték ugyan a kötelező beszolgáltatást, de a forradalommal rokonszenvezőket itt is perbe fogták. Voltak kivégzések is. Egyházunk teológiai tanárai – Erdő János, Lőrinczi Mihály, Simén Dániel – hosszú évekre börtönbe kerültek. Erre a sorsra jutott sok lelkész is. Kelemen Imre, Végh Mihály, Benedek Ágoston, Gellérd Imre, Bálint Ferenc, Szabó Dezső, Léta Áron, Székely László, Nyitrai Mózes, Nyitrainé Deák Berta és több teológiai hallgató szintén.

2001. február 21-e és március 16-a között az amerikai Bostonban és környékén tartózkodtam egy háromnapos konferencián, majd a testvéregyházközségbe, Beverlybe utaztam. Március 5-én istentiszteleten vettem részt, a prédikációt magam tartottam. Az amerikai istentiszteleteken az a szokás, hogy a második ének után a gyerekeket lekísérik egy terembe, ahol szakképzett pedagógus foglalkozik velük. A gyülekezeti tagok elmondják örömüket és bánatukat a jelenlévők előtt. Az istentisztelet előtt találkoztam néhány orosz származású gyülekezeti taggal, és váltottam néhány szót velük oroszul. Amikor a gyülekezeti tagok az életük szép oldalairól vagy megpróbáló időszakairól beszéltek, egy középkorú hölgy, Peggy Colleman – akinek elődei oroszok voltak – legnagyobb meglepetésemre ezeket mondta: „Izgalommal vártam egész héten ezt a találkozást. Tudom, az én népem sokat ártott az Ön népének, de Ön, mint látom, nem haragszik, sőt szeretettel közelített felénk. Lelki békességet érzek, és ezért gyújtok gyertyát". Oroszul köszöntem meg, amikor elhaladt előttem.

Március elején Bostonban az ő vendége voltam. Tolmács nem kellett, mert hozott egy kisinyovi orosz újságírót, aki anyanyelvi szinten beszélt románul. Egy félorosz és egy orosz–amerikai kíséretében látogattam meg az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc emlékművét. A szép „mementó" haldokló szabadságharcost ábrázol, aki tusája közben is tartja a lyukas zászlót. Az áldozatok koponyájából kialakult gúla tetején egy nő tartja gyermekét az ég felé.

A forradalom leverésének szimbóluma felett diadalmaskodik a jövőbe vetett remény. A remény pedig beteljesedett. De tud-e élni szabadságával a nemzet?

Bíró Barna

Ezerkilencszázötvenhat, te csillag...

Történelmünk rendjén volt úgy, hogy időben egymástól távol eső, de azonos célú események egyformán, a kifejezés azonos módján jelenültek meg és épültek be közösségi gondolkodásunkba. Ennek egyik szép példája éppen a költői lelkekben érhető tetten, amikor „egyszer minden száz évben talpra álltunk kínzóink ellen." (Faludy György) Az 1848-as magyar forradalom és szabadságharc, illetve az 1956-os, a kommunizmus „tökélyre vitt" zsarnoki rendszerének lassú és biztos halálát elindító forradalom, Petőfi Sándorban és Faludy Györgyben ugyanazokat a gondolatokat és érzéseket szülte, amikor koruk forradalmát így nevezték nevén: „te csillag". A rajongó tiszteletnek ez a költői szelleme sokáig csak a lelkekbe zártan, pár év óta viszont tereken és szobrok körül is szabadon teremt kokárdás ünnepet március 15-én és október 23-án. Ötven esztendő múltán minket, siménfalviakat is ez a főhajtásos ünnepi érzés szólított templomba, hogy a „pesti srácok" véráldozatáért kegyeletes hálával adózzunk.

Mint ismeretes, Egyházunk ennek a jelentős történelmi eseménynek a megünneplésére két alkalmat és helyszínt is megjelölt. Mi sem Kolozsvárra, sem Nagyajtára nem jutottunk el, de itthon felnéztünk történelmünk fényes csillagára, az '56-os forradalomra, s megidéztük azoknak az emlékét, „akiknek élete mindössze vagy tizenöt sivár tavasz." (Szentkúti Ferenc)

A szószéki szolgálatot magam végeztem 1Sám 17,32–35 alapján. Ezután Bán Edit tanárnő történeti ismertetőjét hallgatta meg a gyülekezet. Hiánypótló, hasznos előadásában részletesen kitért az Egyházunkat ért retorzió bemutatására, különös hangsúlyt szentelve egyházközségünk akkori lelkészének, dr. Gellérd Imrének a meghurcolására. Az előadás után ünnepi műsor következett, amelyet ez alkalommal is a tiszteletes asszony állított össze. A mintegy húsztagú csoport összeválogatásánál az egyik fő szempont a forradalom résztvevőinek és a kései utódoknak a „generációs" megjelenítése volt. Ez magyarázza, hogy a szavalókórusban a konfirmáló növendékek voltak, a verseket többnyire az ifjak, a prózát pedig felnőttek – nagyrészt pedagógusok – mondták.

Mellükön a forradalom szimbólumával, a címertelen, lyukas zászlót ábrázoló kitűzővel az előadók, a templom három részébe csoportosulva, egyre fokozódó hangerővel mondták a találó Ady-idézetet: „Csak akkor születtek nagy dolgok, / Ha bátrak voltak, akik mertek / S ha százszor tudtak bátrak lenni, / Százszor bátrak és viharvertek." (A Tűz csiholója) A forradalom kezdetét megörökítő Örkény-írás elhangzása közben egyenként, sorra mindenki a templom piacára ment és szólaltatta meg a töretlen gondolati sorba rendezett, számára kijelölt szöveget. „Velőkig hatoló", veretes írások elevenedtek meg az ajkakon: Illyés Gyula, Déry Tibor, Füst Milán, Ignácz Rózsa, Fábry Zoltán, Márai Sándor, Devecseri Gábor, Buda Ferenc, Kenneth Klára és természetesen a kortárs irodalom nemrég elhunyt költőfejedelme, Faludy György tollából, akinek (műsorzáró) verse fájdalmas időszerűséggel hangzott, nem csupán a forradalom áldozatainak, hanem az ő emléke előtti kegyelet bizonyságaként is: „ezerkilencszázötvenhat, te csillag, / a nehéz út oly könnyű volt veled! / Oly régesrégen sütsz fehéren hajamra, / ragyogj sokáig még sírom felett."

Szén Sándor

Sepsiszentgyörgy: Emlékezés Dávid Ferencre és Bölöni Farkas Sándorra

A sepsiszentgyörgyi egyházközség november 19-én délelőtt Dávid Ferenc emlékünnepséget, délután rendhagyó szeretetvendégséget tartott a Bölönből Sepsiszentgyörgye elszármazott unitáriusok szervezésében. Székely Mónika segédlelkésznő prédikációja után a megemlékezést ünnepi műsorral igyekeztünk felemelővé tenni. Szász Dénes ny. lelkész olvasta fel két versét, majd pár mondatban életének fordulópontjait és 35 éves székelyudvarhelyi papságának tapasztalatait foglalta össze.

Az ünnepségen az ifjúság verses összeállítása után gondnokunk, Kató Sámuel olvasta fel Szentimrei Jenő *Dávid Ferenc 1510–1979* című versét. Kórusunk, a Kriza János Vegyesdalárda ének-összeállítással emlékezett a vallásszabadság bajnokáról és az Unitárius Egyház megalapítójáról, Dávid Ferencről.

Ünnepünk délutánján a Bölönből Szentgyörgyre költözöttek szervezésében jöttünk össze emlékelőadásra, beszélgetésre, baráti együttlétre.

A téma magától adódott: Bölöni Farkas Sándor méltatása. Meghívott előadónk a Bölönből származó Dobra Irén tanárnő volt, a háziasszonyok – dr. Albert Éva, Borka Klára, Demeter Erzsébet, Kozma Zsuzsanna, Köllő Piroska, Nagy Juliánna és Szabó Erzsébet – serényen sürögtek, szerveztek, kedveskedtek az összegyűlteknek. A *Megpihenni, megnyugodni* kezdetű egyházi ének után Kovács István sepsiszentgyörgyi lelkész imáját fogadtuk szívünkbe. Dobra Irén személyes vallomással kezdte előadását. Kolozsvári egyetemi hallgató korában többször

folytatás a 8. oldalon

Ferenczi Mária-Magdolna

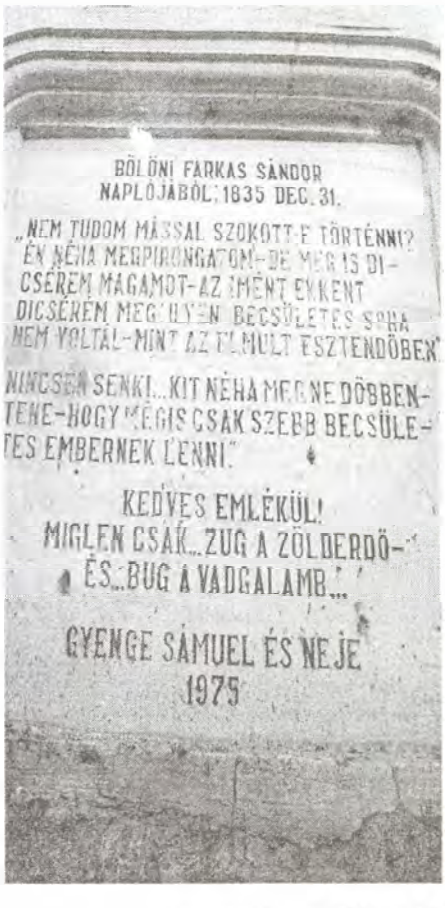

Sepsiszentgyörgy...

folytatás a 7. oldalról

is meglátogatta a Házsongárdi temetőben levő sírkövet lelki megnyugvást és erőt meríteni, honvágyát csillapítani.

„Születtem 1795. január 15-én Bölönbe" – írta Farkas Sándor Kazinczy Ferencnek, az anyakönyvben mégis 1795. december 14-én szerepel a bejegyzés. Akkor keresztelték. Apja, Zsigmond, székely kisnemes határőr volt, anyját Kandal Juditnak hívták. 1805-ben iratkozott be a kolozsvári unitárius főtanodába, 1815-ben fejezte be tanulmányait, majd a kolozsvári királyi líceumban végzett jogot. 1816–17-ben Wesselényi Miklóssal együtt a marosvásárhelyi táblánál folytatott joggyakorlatot, majd felesküdött tiszteletbeli jegyzőnek az erdélyi főkormányszéken, Kolozsváron. Megalapította a „Gondoskodó Társaságot", az első erdélyi magyar hitelszövetkezetet, amely száztizenkilenc évig, 1944-ig állt fenn. Irodalmi munkásságára Döbrentei Gábor, az *Erdélyi Múzeum* szerkesztője, a pesti Akadémia titkára hívta fel Kazinczy figyelmét, aki azt írja róla: „Nekünk ebben Schillerünk nevelkedik". Döbrentey teremtett kapcsolatot közte és Kölcsey, Kazinczy, Wesselényi és Széchenyi között. Jelentősnek tarthatjuk fordítói tevékenységét, több nyelvet is beszélt. 1830. november 3-án gróf Béldi Ferenccel nyugati utazásra indult. Franciaország, Anglia, Hollandia, Belgium beutazása után 1931. szeptember 3-án érkeztek New York kikötőjébe. Utazásaik főbb állomásai: Boston, a Niagara-vízesés, Pittsburg, Washington, Philadelphia.

Dobra Irén bemutatta Farkas Sándor *Utazás Észak-Amerikába* című könyvét, majd naplójából tallózott. Nem lett „magyar Schiller" – írta Jancsó Elemér, de a 19. század első felének egyik legszebb, legművészibb önvallomását hagyta örökségül ránk. Az Akadémia 200 arannyal jutalmazta, ezt az összeget alapítványának adta át. Könyvtárát az unitárius kollégiumnak adományozta.

Bölöni Farkas Sándor kezdeményezésére alakult meg Kolozsváron a „Nemzeti Casino", a közjogi ellenzék találkozóhelye, majd megindult a *Vasárnapi Újság*, az első erdélyi magyar néplap, amelynek szerkesztője 1848-ig Brassai Sámuel volt. Ugyancsak az ő kezdeményezésére jött létre a „Vívó Intézet" és az „Asszonyi Olvasó Egylet" is. 1842. február 2-án halt meg.

Jancsó Elemér szerint „életpéldája, nemes jelleme, önzetlen és férfias sorsvállalása a legszebb erdélyi jellemek, a Kőrösi Csoma Sándorok és Mikó Imrék mellé állítják. Lelki fejlődésének belső harcai az örök vívódások visszatérő jelképei...

A nagy emberek végzetét hordta. Kicsinyes kortársak, szűkös és korlátolt életlehetőségek között életművéből csak kevés valósulhatott meg. De élete példájának mindazokra eleven erővel kell hatnia, akik hisznek... az emberibb jövőben!"

1970 decemberében, Bölöni Farkas Sándor születésének 175. évfordulóján a megemlékezés szónoka Mikó Imre volt. 1996. január 26-án, a bölöni emléktábla koszorúzása után a sepsiszentgyörgyi szemerjai református templomban tartott emlékünnepségen Benkő Samu történész és Imreh István professzor előadást, Erdő János püspök pedig áhítatot tartott. A záróbeszédet Török Áron akkori sepsiszentgyörgyi lelkész mondta.

Kórházlelkészi szolgálat

működik Székelyudvarhelyen, Sepsiszentgyörgyön és Kolozsvár 15 kórházában.

Hogy beteg hozzátartozóját idejében elérjük, kérjük tartózkodási helyét (nevét, a kórházat és a kórterem számát) a következő telefonszámokon bejelenteni:

Török Áron,
Sepsiszentgyörgy,
0267-316201,
Katona Dénes,
Székelyudvarhely,
0266-213100.
Ferenczi Enikő,
Kolozsvár,
0740-063767.

Mindenkire vigyázni akarunk.

November 24-én volt Egyházunk legfőbb végrehajtó testülete, az Egyházi Képviselő Tanács ez évi utolsó rendes ülése Kolozsváron.

A tordai unitárius egyházközség november 26-án szervezte meg új lelkésze, Józsa István Lajos beiktató ünnepélyét. A beiktató beszédet dr. Szabó Árpád püspök mondta, a beiktatást Farkas Dénes, a Kolozs-Tordai Egyházkör esperese végezte el.

A lókodi Kiss Rozália Ökumenikus Öregotthon életében december 4-én jelentős változás állt be: az öregotthont működtető Jakab Lajos Alapítvány kuratóriuma ugyanis átvette a másfél év alatt svájci és németországi támogatásból felépült új épületszárnyat. Ezáltal a bentlakók száma megkettőződve közel félszáz lett, az öregotthon anyagi alapjai pedig remélhetőleg megerősödnek a közeljövőben. Az új építmény avatási ünnepélyére 2007 májusában kerül majd sor.

December 15-én újabb könyvbemutatóra került sor Egyházunk Dávid Ferenc dísztermében Kolozsváron. *Heltai Gáspár Imádságos könyvét* (1570-1571) Kovács Sándor teológiai tanár, Balázs Mihály, a szegedi József Attila Tudományegyetem tanára *Felekezetiség és fikció. Tanulmányok a 16-17. századi irodalmunkról* c. kötetét Gábor Csilla egyetemi tanár mutatta be.

Sólyom László magyar köztársasági elnök december 18-án az immár hagyományossá lett adventi találkozón látta vendégül a határon túli magyar történelmi egyházak vezetőit, köztük dr. Szabó Árpád unitárius püspököt is.

Az év végén több egyházi kiadvány is napvilágot látott: az unitárius falinaptár és kártyanaptár, az unitárius kalendárium és zsebnaptár is, valamennyi megvásárolható a lelkészi hivatalokban. Továbbra is kapható az unitárius énekeskönyv új kiadása is.

Kiss-Pap Ákos: az egykorvolt segítő ember

1947. március 4-én született Sepsiszentgyörgyön. Lelkészi szolgálatát Sepsiszentkirályon kezdte meg 1969-ben. 1988-tól a recsenyédi gyülekezetben szolgált haláláig. 2006. május 13-án ment el közülünk, 59 évesen.

Kiss-Pap Ákos mindig készen állott a segítségre. Jóság volt a szemében, a hangjában, a kézszorításában. Egyházkörünkben ő volt az a lelkész, aki a legtöbbet helyettesítette lelkésztársait vasárnapi istentiszteleteken és különböző szertartásokon. Nem tudok róla, hogy egyetlen kérést is visszautasított volna.

Piros arca, termetes alakja egészségről beszélt. Ezért mindannyiunkat meglepett, amikor kórházba került, s az orvosi vizsgálatok rendjén kiderült: gyógyíthatatlan betegségben szenved. 2005 novemberében megműtötték. Amikor a kórházban felkerestem, alig ismertem rá: súlyából több mint 20 kilót veszített. De szemében, hangjában még ott volt a remény. Várta, nagyon várta a kórházból való szabadulást. Várta, hogy szerető hitvese mellette lehessen, várta az unokát, várta, hogy láthassa a méheket, várta a tavaszt, várta a gyógyulást.

Temetésén a szertartási szolgálatot magam végeztem. Sok recsenyédi híve szemében ott láttam a lélek vizét – őszintén sajnálták, fájlalták lelkészüket.

Bennem úgy marad meg, mint aki szelíden rámosolyog az emberekre, a kollégákra, mint akinek keze mindig készen áll a kézszorításra, mint aki mindig arra vágyik, hogy segíthessen.

Ákos! Te már ott vagy „a túlsó parti tájon", az örök élet partján. Mindent nem vittél magaddal, mert szíved jóságát itt hagytad nekünk. Köszönjünk neked, Isten veled!

Kedei Mózes

November 19-én ünnepi istentisztelet színhelye volt a nagyváradi unitárius imaház. Papp Gy. László lelkész szószéki szolgálata után Kiss Török Ildikó színművész adott elő lírai szövegrészeket a lelkész által összeállított és felolvasott szöveghez kapcsolódóan, amely Dávid Ferenc tevékenységét és történelmi jelentőségét méltatta. Ezen a napon adták át a Kerekes testvérek ajándékukat a nagyváradi egyházközségnek, amelyet néhai id. Kerekes Árpád emlékére – születése századik évforduló, alkalmából – készíttettek. A rámánvarrottas kézimunka Botár Ilona torockói hímzőművész alkotása. Képeinken: a Kerekes család és Papp Gy. László lelkész a november 19-i ünnepség után; id. Kerekes Árpád, a nagyváradi unitárius egyházközség első jegyzője 1972-ben a nagyváradi Szent László téren (fotó: George Goldberger).

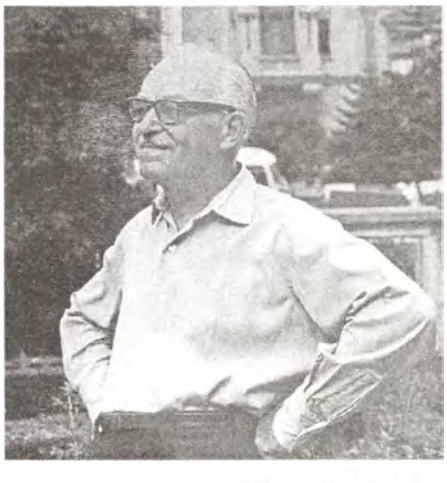

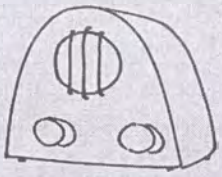

Unitárius rádióműsorok

Meditáció – az elmélkedés műsora
Kolozsvári Rádió, 909 m és 1593 m középhullámon, valamint a 95,6 MHz-es ultrarövid-hullámon, szerdai napokon, 9.30-kor.
Szerkeszti: Solymosi Zsolt.
december 6.

Rádió-istentisztelet
Kolozsvári Rádió, alkalomszerűen, vasárnapokon, 17.30-kor.
Szerkeszti: Solymosi Zsolt.
december 24.

Tavaszi virágcsokor
unitárius gyermekműsor havonta kétszer. Szerkesztik: Kovács Mária, Rácz Norbert.
Kolozsvári Rádió,
szombaton reggel 9.15–9.30 között
december 16., 30.

Unitárius félóra
a székelyudvarhelyi *Príma Rádió*ban, a 87,9 MHz-en, illetve interneten a *www.prima-radio.ro* címen.
Szerkesztik: Csáki Levente, Gál Zoltán és Szabó Előd.
minden vasárnap reggel 8.30-kor.

Érintés

„Isten kezében vagyunk
és ott vagyunk a legjobb helyen."
(Bartalis János)

Az értekezletet megelőző héten minden nap felhívta:

– Ugye tudsz jönni? Ugye nincs semmi akadály vagy valami gond? Be tudod fejezni a munkád?

A mai napig is megmagyarázhatatlan a vágy, a késztetés, amit akkor érzett: találkozni vele. Elbeszélgetni, megfogni a kezét, megsimogatni. Leülni mellé, és érezni a közelségét.

Amikor eljött a várva várt nap, a találkozás pillanata, sokáig ölelték egymást. Akik a közelükben tartózkodtak, kíváncsian nézték őket. Hogy lehet ilyen hosszasan ölelni, ilyen erővel szorítani?

Aztán megfogta a kezét, és valósággal maga után vonszolta, be az egyik terembe.

– Gyere, jelentkezz be!

Annyira boldog volt! Annyira önfeledt! Ismét a nővérnek, a nagyobbik leánynak érezte magát. Akinek szent és állandó kötelessége a kicsi húgára vigyázni. S amint így húzta maga után a kezét fogva, hirtelen valami megdöbbentette. A húga keze... milyen érdes, kemény! Milyen agyondolgozott kéz! Gyorsan az arcához szorította.

Hál'Istennek csak a tenyere! – villant át rajta, és mély sóhaj szakadt ki belőle. Nemsokára itt a tél, a falusi asszonyok „szabadságának" ideje.

– Ugye sokat dolgoztál, hogy eljöhess erre a napra? – tette fel a kezdettől értelmetlennek nyilvánuló kérdést. Hiszen úgyis ismerte a választ.

Az utóbbi időben érdekes dologra figyelt fel: ha a szeretteire akart gondolni, lehunyta a szemét, és nemcsak az arcukat, hanem a kezüket is maga előtt látta. A barázdákat, a ráncokat, a körmöket, az ujjak hosszúságát, a bőr színét, az esetleges hiányosságokat – sőt a viselt karikagyűrűt is. Minél jobban szeret valakit, annál tisztábban látja a kezét. Mintha abban a pillanatban a kéz gazdája ott lenne mellette. Fogná az ő kezét. Egy rég hallott prédikációjára gondolt: Isten – ember: Öt-öt betű. Lehunyta a szemét: szorosan összekulcsolt, imádkozó kezet látott. „Tebenned bíztunk eleitől fogva."

És érezte, hogy most igazán boldog.

Benedek Enikő

Az egyház valláserkölcsi nevelésért felelős bizottságának kezdeményezésére ismét vallástanárok továbbképzőjére került sor november 10-e és 12-e között Kolozsváron, huszonöt résztvevővel – vallástanárokéval, teológusokéval, vallástanár-képzősökével és lelkészekével. Erről és az előzményekről számol be az Unitárius Közlöny olvasóinak Vörös Alpár VEN-tanácsos.

Többet, jobban a vallásoktatásban!

Vallásoktatás-módszertani továbbképző hétvégéket a VEN-bizottság rendszeresen szervez, évente általában két alkalommal. Az előző VEN-előadótanácsos, dr. Fóris Ferenczi Rita idejében kifejezetten teológusok számára indult a továbbképzési sorozat, ám a szervezők akkoriban semmiféle oklevelet nem tudtak kiállítani a résztvevők számára. Később a Babeş–Bolyai Tudományegyetem hittudományi és képzési programjainak égisze alatt folytatódtak a kurzusok, de ezek amolyan „gyorstalpaló" alkalmak voltak, és olykor semmiféle unitárius tartalmuk, arculatuk nem volt – így például teljességgel hiányzott az unitárius egyháztörténeti képzés. Ma a módszertani továbbképzés „vonala" mellett évi egy alkalommal drámapedagógiai kurzus is van, önálló egyháztörténeti sorozat indítására azonban még nem történt kezdeményezés.

Az idén, február végén a VEN-bizottság ülésén született döntés arról, hogy a teológusoknak és a vallástanár-képzősöknek összevont tanfolyamot hirdetnek. Az őszi továbbképző témája az I–VIII. osztályos vallásoktatás módszertana volt. Előadóként közreműködött Fóris Ferenczi Rita és az unitárius vallás-tankönyvek szerzői: Pál Tünde és Bartha Márta. Három, videofelvételen rögzített mintatanóra bemutatása és értékelése is napirenden szerepelt, ezeken Solymosi Zsolt és Bartha Márta oktatta a gyermekeket. Fontos kiemelnünk, hogy a szervezők az összevont csoportokkal való foglalkozásra szánták a képzés jelentős részét – egy összevont I–III. osztályban rögzített tanóra alapján. A továbbképzőt az Apáczai Közalapítvány támogatta.

A szervezők értékelése szerint az unitárius vallásoktatás-módszertan terén gyakrabban kellene továbbképző tanfolyamokat szervezni, legalábbi évi három alkalommal. A VEN-bizottság azt is szeretné elérni, hogy a kurzuson való részvételt igazoló okiratot a megyei tanfelügyelőség keretében működő továbbképzési osztály állítsa ki vagy legalábbis hagyja jóvá. Bár ennek egyelőre túl sok gyakorlati következménye még nem lehet, távlati elképzelés szerint helyes és ösztönző volna, ha a

továbbképzéseken rendszeresen részt vevő vallástanárok javadalmazása is „megjelenítené" a hivatásuk melletti szorosabb elkötelezettséget és az önfejlesztésre való készséget.

UK

Tízéves testvérség

Október 27-e és november 2-a között öttagú Cedar Lane-i (Amerikai Egyesült Államok) zarándokcsoport látogatott Dicsőszentmártonba testvér-egyházközségi kapcsolatunk 10. évfordulóján.

Az ünnepi istentiszteleten, október 29-én, vasárnap, a szószéki szolgálatot a fiatal vendég-lelkésznő, Heather Janules tartotta, majd Nagy Endre esperes lelkész beszámolt a tíz év eseményeiről és eredményeiről. Ezután jelképes ajándékok átadására került sor: a vendégek zászlót hoztak, amelyen az EUE címere, az unitárius-univerzalista egyház jelvénye, illetve templomaink stilizált képe látható. Mi kopjafát készítettünk, amelyre rákerült a kapcsolatunk kezdetekor szolgáló és a mostani lelkészek neve, és amit a tengeren túlra fogunk küldeni, nagyobbított mását pedig a templomkertben fogjuk elhelyezni. A nőszövetség részéről kisírásos faliképet adtunk át.

Egyhetes ittlétük alatt a testvéregyházközség küldöttei külön-külön találkoztak a hitoktatásra járó gyermekekkel, akiknek Halloween-szokásokat mutattak be, a diáktámogatás-programban részesülő, volt és jelenlegi diákokkal. A nőszövetség tagjaival – akik egyébként ellátásukról gondoskodtak –, a testvéregyház-kapcsolati bizottsággal, egyházközségünk többi tagjaival pedig közös vacsorán vettek részt, amelyen dalos, jó hangulat alakult ki, mindenki jól érezte magát. Halottak-napi, sajátosan erdélyi szép szokásunk megtapasztalására meglátogatták temetőnket is, és részt vettek a templomi istentiszteleten, amelyen a prédikáció angol nyelven is elhangzott.

A találkozások során minden együttműködési területen közösen értékeltük az elmúlt évek tapasztalatait, s a meglévő kapcsolatok elmélyítésének, újabbak megteremtésének lehetőségeiről beszéltünk.

Vendégeink közül hárman is már harmadszor látogattak meg, ketten először. A lelkésznő a szószékről, majd felszólaló társával együtt más alkalommal is hangsúlyozta, hogy vallásuk gyökereinek felkutatása lelki feltöltődést jelent számukra, mi pedig igyekeztünk szóval és tettel is kifejezni, hogy a testvérkapcsolat számunkra – nyelvi és felekezeti szórványban élő magyarok számára – szinte létfontosságú.

Az együtt töltött napok maradandó élményt és bizakodás forrását jelentik mindannyiunknak.

Szabó Rozália

Öregek Vasárnapja Olthévízen

Az idősek iránti tisztelet jegyében szerveztük meg október 22-én az öregek vasárnapját, az unitárius és a református egyházközség közös rendezvényeként.

Alkalmi istentisztelet keretében, a református és az unitárius templomban figyelmünket gyülekezeteink öreg tagjai felé fordítottuk. Az unitárius templomban, az egyházközség meghívásának eleget téve, a szószéki szolgálatot Török Áron sepsiszentgyörgyi nyugdíjas lelkész végezte 3Móz 19,32 alapján: „Az ősz ember előtt kelj fel, és vén ember orcáját becsüld meg..."

A meghívást hagyományteremtőnek is szántuk azzal a szándékkal, hogy minden évben egy-egy nyugdíjas lelkész prédikáljon az öregek vasárnapján. Így próbáljuk meg kifejezni megbecsülésünket és tiszteletünket a több évtizedes szolgálatukért.

Az istentiszteletet követően a gyermekek és ifjak szavalatokkal, a kórus énekszámmal, az egyházközségek egy-egy szál virággal köszöntötték a jelenlévő nyolcvan éves és nyolcvan év fölötti egyháztagokat és a vendéglelkészt. Azokat az idős egyháztagokat, akik nem tudtak eljönni, asszonyaink otthonukban látogatták meg és köszöntötték őket.

Az ünnepséget közös szeretetvendégség követte, melynek házigazdája ez évben a református nőszövetség volt. A nőszövetség tagjai mindenkit kávéval és frissen sült házi kaláccsal kínáltak meg.

A szeretetvendégség után az unitárius gondnoki családnál közös ebéden vettünk részt.

Isten gondviseléséből egy örömben és élményekben gazdag ünneplésben volt részünk.

Török István

nők világa

Egyházunk alapítója és mártír-püspöke emlékére **Déván unitárius imaház és központ kialakítása van folyamatban.** A tervező műépítész elképzelése szerint az imaterem hátsó falát az erdélyi unitárius vidékek jellegzetes varrottasai-szőttesei fogják díszíteni, ehhez kb. 16–17 négyzetméter kézimunkára volna szükség. E nemes cél érdekében felkérjük nőinket, hogy adományaikkal járuljanak hozzá e szép terv megvalósításához.

Az adományozók lehetnek magánszemélyek vagy közösségek (például nőszövetségi tagozatok, egyházközségek keblitanácsai); az adományokról elismervényt kapnak, és azokat a létesítmény aranykönyvébe fogják bejegyezni.

Az adományok lehetnek varrottasok vagy szőttesek, régi darabok vagy kifejezetten e célra készítettek. Elsősorban a piros különböző árnyalatait várjuk. A kézimunkák lehetnek terítők, párnák, futók, falvédők, rúdravalók, ezek szélessége lehetőleg legyen 45–50 cm között.

Az akció több fázisban fog lezajlani:

1. **A felajánlások megtétele 2007. január 15-ig.**

A felajánlásokat a köri vezetőségek által kijelölt személyeknek kell bejelenteni. Új darabok készítésének vállalásakor kérjük megadni, hogy milyen technikával akarnak dolgozni, és mekkora darabot vállalnak.

2. **A felajánlott darabok megtekintése, kiválogatása a szakbizottság által, március 1-jéig.**
3. **Az új darabok készítésére vonatkozó felajánlások konkretizálása, munkába adása. Ezt csak a felajánlott régi darabok ismeretében lehet megtervezni.**

KÉRJÜK A FELAJÁNLÓKAT, HOGY A KIVÁLASZTOTT KÉZIMUNKÁKAT NE KÜLDJÉK BE A KÖZPONTBA, HANEM JELENTSÉK BE A KÖRI VEZETŐSÉGNEK A FENTIEK SZERINT.

A felajánlott és kiválogatott darabok az adományozóknál maradnak, amíg az előkészítő munkálatok befejeződnek.

Az új darabok készítését a szervezőbizottság irányítása alatt lehet megkezdeni.

Az UNOSZ elnöksége

A hit magvai

Novemberi ecsetet vett kezébe, és derűsen festeni kezdett. A köd sűrűségét szürkésfehérrel érzékeltette. Egy-egy ökörnyál is ellebegett még a nyirkos levegőben.

A száraz, dermedt faágakon két betű ékeskedett méltóságteljesen: D. F., azaz Dávid Ferenc. A hírt a lelkészhez tartó gyermekek vitték. A gyermekzsivajt később versek és énekek átismétlése, gyakorlása váltotta fel.

A délutánonként tartott próbákra örömmel igyekeznek a „Barátok, fel Dávid Ferenc zászlója alá!" akció gyermektagjai. Összeszorult szívvel figyelem a kis sereget: teljes létszámmal vannak jelen, sajnos csak 29-en az I-VI. osztályból. Mindannyian az ürmösi egyházközség „csapatához" tartoznak.

Vasárnap a délelőtti istentisztelet után a gyermekkoszorú büszkén sorakozik fel. A kis szemecskék élénken figyelik a pap bácsit, hogy szavalhassák: „Ünnepelni gyűlt most össze kicsiny seregünk." Az énekvezér a dallamot „suttogja" a lurkók fülébe és ők bátran éneklik: „Győzelemre, diadalra", műsoruk záró énekszámát. A vasárnapi istentiszteleten ott vannak persze a szülők, nagyszülők is, hogy együtt ünnepeljenek gyerekeikkel, unokáikkal. Jó érzés újra együtt látni a „nagy családot": gyerek, szülő, nagyszülő együtt kulcsolja imára kezét.

Ezen a vasárnapon a hit magvai bizonyára gazdag talajba kerültek, ahol a hit és szeretet erejére csírázni kezdenek.

Adorjáni Gyöngyvér

Méltó ünneplés

A sepsikőröspataki unitárius gyülekezet, mint minden évben, az idén is megemlékezett egyházalapítónkról, Dávid Ferencről halálának évfordulóján. Nőszövetségünk szervezésében szeretetvendégséget tartottunk ebből az alkalomból, ahol óvodáskorú gyermekeink szép szavalatokkal örvendeztették meg az emlékező egybegyűlteket, majd a konfirmálandó ifjaink a kátéban szereplő kérdések alapján felidézték Dávid Ferenc életútját, emlékezve munkásságára, az egy Istenben való hit megszilárdítására. Reméljük, hogy lelkészünk, Tordai Ernő dicsérő szavait megszívlelik az ifjak, és templomba járó, hithű unitáriusok lesznek.

Dolgos kezű asszonyaink és az áldozatot nem sajnáló többi hívek együttes hozzájárulásával szép, gazdag estét tölthettünk együtt. „A hit Isten ajándéka" – ez a dávidferenci mondat állt a tortán, amellyel az ünneplő gyülekezetet megleptük. A tombola bevételéből nőszövetségünk hozzájárult az egyházközség kiadásainak fedezéséhez és a konyhafelszerelések bővítéséhez.

Szeretetben, jókedvben töltöttük ezt az estét, amely ismét bizonyítéka volt annak, hogy Sepsikőröspatak unitárius gyülekezete töretlenül élni akar, tovább élteti őseink örökségét és az elkövetkező nemzedéknek is megpróbálja átadni a szeretet, összetartozás, az áldozathozatal eszméjét a közös cél érdekében, unitárius vallásunk fennmaradásáért.

Váncsa Csilla

Lókodi élmények

A késő őszi nap is derűsen mosolygott, amikor november 18-án elindultunk a lókodi öregotthont meglátogatni. A székelyudvarhely-belvárosi unitárius nőszövetség csapata kelt útra, hogy „anyagi javakkal" alaposan megpakolva és lelkiekben is felkészülve újabb adag derűt vigyen az otthonba.

A lakók és gondozóik – mint mindenkit – kedvesen fogadtak. A jelenlévő kénosi tiszteletes üdvözlő szavai után az otthon lakói elmondták gondolataikat, lelki gondjaikat, de verssel, énekkel is megajándékoztak. Mondandójukból kiderült, hogy a gyönyörű otthonban minden lakó megkap minden kényelmet, gondoskodást, ellátást, mégis mindenkinek hiányzik a maga családi fészke. A nőszövetséghez csatlakozott három kisgyerek mosolya, a kedves köszöntőversek a legmélyebben meghatották az időseket, és lélekben megcirógatták a kis „unokákat". A lakók által elmondott versek és énekek, amelyeket akár hatvan évnél is régebben tanultak, a régi szép időket idézték, számunkra pedig mintha azt jelezte volna, hogy megállt az idő körülöttük. Nehéz volt megszólalni ezek után, de hálát adtunk az Istennek, hogy az otthon lakói szép környezetben és megfelelő felügyelet alatt élhetik idős napjaikat. Örömmel láttuk, hogy az otthon tovább bővül, és még húsz személynek fog hajlékul szolgálni a tavasztól. Ugyanakkor gondoltunk azokra is, akiknek nem adatott meg a rendszeres gondoskodás, a jó körülmények, a kényelem, és magányosan élik öreg napjaikat.

Természetesen személyes beszélgetésekre is sor került. A „lókodiak" boldogan fedezték fel az érkezők között az ismerős arcokat. A személyes ajándéknak mindenki örült, az alapélelmiszerek pedig a napi ellátáshoz járultak hozzá. Hazafelé tartva mindenki érezte, hogy egy kis melegséget, kedvességet, külső üzenetet, kellemes perceket hagyott az otthon lakóinak.

Blénessy Jolán

A *Nők Világa* terjesztésének jobb és könnyebb megszervezése céljából 2007-től beindítjuk az *előfizetéses rendszert* egyéni és csoportos formában.

Az évi három szám előfizetési díja 5 RON (50 000 régi lej) postaköltséggel együtt. Minden előfizetőnek saját címére küldjük a lapot. Csoportos előfizetés esetén a pénzt összegyűjtő és elküldő „sajtófelelős" címére küldjük a *Nők Világát*, aki vállalja a lapszámok kézbesítését is.

Az előfizetési határidőt meghosszabbítottuk!

Előfizetéseket elfogadunk 2007. január 31-ig a következő címen:

Sigmond Júlia,
400750 Cluj-Napoca O.P. 1, C.P. 200,

vagy közvetlenül az UNOSZ vezetőségi tagjain keresztül.

A mindenkori karácsonyok

Mindig nagy hó volt. Gyönyörű, békés, csendes, csillogó, fehér tájjal vártuk az angyal érkezését.

Hatéves koromig járt is mindig karácsonykor nálunk az angyal. Este korán kellett lefeküdnünk, nehogy elzavarjuk az érkező angyalt. Reggel csillogó szemmel néztük a karácsonyfát, alatta a mindenki számára hasznos, kis ajándékokat. Zokni, kesztyű, szalag a hajunkba és fából készült kis lovacska az öcsémnek. És ott volt a legszebb ajándék, szüleink angyali szeretete.

Szeretném a gyerekkori karácsonyokat visszavarázsolni – nem lehet.

Szüleim halálával kissé csonkák lettek a karácsonyok. Lassan magam is szülő lettem. Most férjemmel, gyermekeimmel és unokáimmal várjuk a karácsonyt, a kis Jézus születését, ez tölti be az űrt, amely a szüleim elvesztésével bennem maradt.

Ha szép emlékekkel élünk, úgy érzem, mindig ugyanúgy tudjuk megélni a karácsonyestéket. Nekem is minden karácsonykor ott van az egyik kis gyerekkori csomagom a karácsonyfa alatt.

A csomag, amelyet féltve őrzök: a családi béke, tele szeretettel, szép emlékekkel.

Csáki Júlia

ifjúsági oldal

Újabb színfolt a kolozsvári kollégisták életében

November 15-én kezdődtek a VII. János Zsigmond Unitárius Kollégiumi Napok. Ezek a napok a diákok számára a tanulás mellett egy kis vidámságot és szórakozást nyújtanak a borongós, ködös novemberi napokban.

Az ünnepi megnyitó a Dávid Ferenc imateremben volt, ahol Solymosi Zsolt vallástanár áhítata után Popa Márta igazgatónő és dr. Szabó Árpád püspök is megtartotta köszöntőbeszédét. Ezt követően a diákok szavalataikkal tették ünnepélyesebbé az est hangulatát. A záróéneket követően mindenki átvonult a Felvinczi György díszterembe, ahol a *Kenyér*, az iskola szülőknek szóló hírlapja, és a *Cipó*, a diákság iskolalapja bemutatására került sor. A diákok nagy örömére megjelent a *Cipó Évkönyv*, amely az eddig megjelent összes érdekes cikket tartalmazza az első számtól egészen máig. A hangulat még vidámabb lett, amikor az iskola színjátszó csoportja előadta Békeffy István: *IX. C.* című vígjátékát. Rövid szünet után a Peregrinus, iskolánk együttesének koncertje zárta az első napot.

Csütörök reggel kezdetét vette a tudományos ülésszak. Az idén az öngyilkosságról, a levegőszennyezésről, a védett állatokról hallottunk előadásokat. Megtudhattuk ugyanakkor, mi történt a csernobili robbanáskor és milyen következményekkel járt. *A természet megjelenése a költészetben* volt a témája egy másik kiselőadásnak. Két diáklány pedig interjút készített egy hajléktalannal. Az időnket is megtanulhattuk beosztani, hisz erről is külön előadást tartott három diák.

Az iskolánkban ez év őszétől moderntánc-oktatás indult, és erről is tartottak egy bemutatót. A délelőtt során iskolatörténeti vetélkedő is volt, ahol a nyolc osztály 3–3 képviselője mérhette össze tudását. Az osztályok keresztrejtvény-fejtéssel és színjátszással szerezhettek pontot csapatuknak. Ezzel párhuzamosan az elemi osztályokban lepkevadászat zajlott. Mindez délig tartott, amikoris elkezdődött az I–IV. osztályosok sportvetélkedője.

A kollégiumi napok programja délután „a nap fénypontjával", gólyabállal folytatódott. Ezt ifjúsági istentisztelet előzte meg, amelyet Solymosi Zsolt tartott. Beszélt a beilleszkedésről és arról is, hogy miként kell „tükörbe" néznünk, hogy lássunk is valamit. Ezt követően a X., XI. és XII. osztályosok élő sorfalat alkottak az imateremtől a díszteremig, és énekeltek, míg a két IX. osztály az osztályfőnökökkel az élen átvonult a díszterembe, ahova régebben végzett kollégisták, barátok, rokonok és ismerősök gyűltek össze, hogy a várva várt gólyabálon részt vegyenek. A gólyák hősiesen kiállták az érdekesebbnél érdekesebb próbákat, majd gyertyafénynél átvették az okleveleket, és letették a gólyaesküt. A moderntáncosok újra színpadra léptek, utána bulival zárult a második nap.

A péntek diákáhítattal kezdődött, amelyet a *Szülővárosom, Kolozsvár* című városismereti vetélkedő követett a III.–IV. osztályokban. Majd nemsokára kezdetét vette a műveltségi vetélkedő a középiskolások számára. Volt városismereti, logikai játék, az 1956-os forradalommal kapcsolatos kérdések, aztán ódát kellett írni a kollégistákhoz, lépcsőt, ablakot, ülőhelyet számlálni az épületben stb. Ezzel egy időben zajlott a vásár az elemi osztályokban, amelyet ismét lepkevadászat követett. Ezúttal a játék eltért a hagyományostól, mert „bástyázásnak" nevezték, nem időre ment a játék, és nem lepkét kellett összegyűjteni. Ennek ellenére minden résztvevő fel-alá rohangált a városban, hogy rátaláljon a bástyára, és a kitűzött feladatot teljesítse.

Délután hagyományos osztálytevékenységekkel folytatódtak a kollégiumi napok. Gyümölcssalátát ízleltünk, belekukkanthattunk a jövőnkbe, origamit készítettünk, nyalánkságokat és pudingot ettünk, karaokéztunk stb. Ezt követte a Mikó Imre-emlékműsor és a róla elnevezett ösztöndíj átadása. Péterffy Dé-

folytatás a 14. oldalon

Csép Réka

Újabb színfolt...

folytatás a 13. oldalról

nes XI. osztályos diák egy dokumentumfilmet készített Mikó Imre életéről. Ezzel érdemelte ki az ösztöndíjat, amelyet Mikó Imre leszármazottja, Mikó Lőrinc adott át.

Szombaton zajlottak a sportvetélkedők és a *Most szólj, rigó!* megyei versmondó verseny. Estefelé az Állami Magyar Operában Bartók Béla *A fából faragott királyfi* című balettet és *A Kékszakállú herceg vára* kisoperát nézhették meg közösen a kollégisták. A 2006-os kollégiumi napok a két XI. osztály verespataki kirándulásával zárultak.

Reméljük, hogy mindenki szívébe örömet hozott ez a pár, élményekben olyannyira gazdag nap, és emlékezetes marad számunkra. Mindenki aktívan részt vett a szervezésben, és e néhány nap alatt az iskola komor folyosói fiatalos életre keltek, a 449 éves múlt megelevenedett. Már most érdeklődéssel várja mindenki a jövő évi iskolanapokat.

„Múzsák és erények" jegyében

A Székelykeresztúri Unitárius Gimnázium eseménynaptárának jeles helyén áll az iskolahét rendezvénysorozata, amelyet évente a Dávid Ferenc emlékünnepély nyit meg. A 2006–2007-es tanév iskolahete a legsikeresebb volt az eddig megszervezettek között. Helyet kaptak iskolánk első osztályosainak *Őszikék* című műsora, a gimnazista diákok, a líceumisták drámaköreinek bemutatói, sikeresek voltak az angol nyelvű műsorok csakúgy, mint az iskolatörténeti, a logikai vetélkedők. Iskolánk diákjai színvonalas tudományos dolgozatokkal is készültek az iskolahétre. Alma materünk életében először szerveztük meg a „fordított napot". Két órán keresztül diákigazgató és -aligazgató vezette az iskolát. A heti kampány eredményeként a XI. osztály képviselői tettek eleget az iskolavezetés nehéz feladatának, hisz teljesítették az egyház püspöksége, a Hargita megyei tanfelügyelőség, a város polgármestere, illetve a *Hargita Népe* kéréseit. A rendezvény az 1956-os forradalmat követő események kapcsán tanulságos beszélgetéssel folytatódott. Meghívottként Nyitrai-Németh Csongor lelkész, Csézár Lajos felügyelő gondnok, illetve Vas István tanár tisztelte meg iskolánkat. A Székelykeresztúri Unitárius Gimnázium iskolahetének kiemelkedő rendezvénye a „Múzsák és erények" című képkiállítás, amelynek megnyitóbeszédét Sándor Zsigmond Ibolya muzeológus tartotta, méltatva iskolánk múltját. Kórusunk nagy sikerrel tette méltó hangulatúvá az iskolahét e kiemelkedő momentumát. A kiállításon találkozik a múlt a jelennel, azonos feladatokkal ruházva fel a mindenkori iskola tanárait és diákjait.

(Sándor Zsigmond Ibolya kiállítás-megnyitó szövegét januári lapszámunkban adjuk közre – *a szerk.*)

Varró Margit

Amikor Lakatos Sándor unitárius lelkész Székelykeresztúrra került, felvette a kapcsolatot a Molnár István Múzeum képviselőivel, és felkutatta mindazokat a tárgyi emlékeket, amelyek a régi unitárius gimnáziumra vonatkoztak. Tekintettel arra, hogy az iskola múltjára vonatkozó tárgyakat, dokumentumokat ebben a múzeumban őrzik, nagyon sok mindent talált. A felkutatott anyagokat Czire Alpárral lefényképezték, és ezekből, illetve a régi meghívókból és könyvéből állították össze a kiállítás anyagát.

Az iskolahét szervezői azért döntöttek Sándor Zsigmond Ibolya felkérése felől a kiállítás megnyitására, mert ő volt az, aki a gimnázium szülői bizottságának tagjaként önkéntesen felajánlotta segítségét, és végigkísérte a kiállítás összeállításának folyamatát. A kiállítás végén Sándor Zsigmond Ibolya ajándékképpen átadott egy autográf Arany János-dokumentumot, amelynek értelmében Arany a Magyar Tudományos Akadémia főtitkáraként kötelezi magát, hogy az Akadémiai Kiadó által megjelentetett összes könyv egy-egy példányát elküldik a keresztúri iskolának.

Hitértelmező hétvége

2006. október 24-e és 26-a között Lókodban zajlott az ODFIE III. Hitértelmező hétvégéje. Nem egyleti tömegrendezvény – kezdettől fogva nem annak szántuk –, de azt hiszem, éppen ebben van a varázsa. Az a két évvel ezelőtt felvetődött ötlet hívta életre, hogy konferenciáink témáit a kiscsoportos beszélgetéseken túl, egész hétvégés műhely keretében boncolgassuk tovább. Az ötletet Székely Kinga Réka lelkésznő vetette fel, s még akkor, 2004 őszén meg is szerveztük az első kiírást. A rendezvény új színfoltot jelent egyleti életünkben, legjellemzőbben „hiánypótlónak" nevezhetném. Amikor vallásosságunkat a legkülönbözőbb, de mindenképpen fiatalos módokon próbáljuk megélni, szükség van az eszmék ütköztetésének és a közös következtetések levonásának erre a színterére is.

Idei témánkul a béke fogalmát választottuk. Nem véletlenül, hisz jövő évi rendezvényeinket szeretnénk e téma köré csoportosítani. A külső és belső béke és harmónia egy olyan átfogó „téma", amely a gyermektáboroktól az egyházköri találkozókon keresztül a nagy központi rendezvényekig mindent átfoghat. A cél ennek az alapvető értéknek a tudatosítása és megélési formáinak közös megtalálása.

Mostani hitértelmező hétvégénken ennek az éves tervnek az eszmei előkészítését kezdtük el. E néhány nap alatt, előadások és beszélgetések során a béke meghatározására törekedtünk, pszichológiai és filozófiai eredményekre, illetve egyéni

véleményekre és meggyőződésekre alapozva. Többek között megrajzoltuk a jelenlevők által a béke fogalmához kapcsolt értékek piramisát, a piramis alapjára a legalapvetőbb értékeket helyezve. A béke szó hallatára elsőként, véletlenszerűen eszünkbe ötlött képzettársítások nem fedik ugyan a fogalmat teljességében, de érdekességként bemutatjuk az így összeállt „béke-piramist".

Barátság

Nyugalom

Egyetértés

Kölcsönös tisztelet

Tisztesség

Szabadság

Egyensúly

Szeretet

Tökéletességre törekvés

Isten

A legalapvetőbb értékként természetesen Istent, az egyedül tökéletest állítottuk. Az összes többi értéket is a béke feltételének és velejárójának tartjuk. Megállapítottuk azt is, hogy a külső – egyének és nemzetek közti – béke nem valósítható meg a belső, személyes béke megteremtése nélkül. Éppen ezért szükséges lelkivilágunk folyamatos ellenőrzése és a belső béke keresése.

Kovács Mária

Hosszas tervezgetés után végre megvalósult az ODFIE egyik álma: decemberben újabb irodát nyitottunk Kolozsváron, az Egyházi Központ épületében. A teológiai fiúbentlakás egyik volt tanulóját ez év októberétől vehette használatba az ODFIE. A termet kimeszeltük, bebútoroztuk és felszereltük műszaki eszközökkel, így az megfelelő munkakörülményeket biztosít az ODFIE szakosztályvezetőinek és munkatársainak.

Megjelent a népszerű *ODFIE Daloskönyv* negyedik, változatlan kiadása. Ára 20 lej. Rendelni az ODFIE székhelyi címén lehet, postai vagy telefonos, illetve elektronikus úton az alábbi elérhetőségeken:

400105 Kolozsvár, 1989. December 21. u. 9. sz. tel.: 0264-450284, maroktelefon: 0742023220 (Sándor Krisztina), elektronikus posta: odfie@unitarian.cj. edu.ro

Kedves Felfedező Barátaink!

„A puha hóban, s csillagokban, / s az ünnepi foszlós kalácson, / láthatatlanul itt a jel, / hogy itt van újra a karácsony." (Szilágyi Domokos: *Karácsony*) .Szeretettel köszöntelek az apró Mikulás-örömök, és izgalmas angyalvárás után. Ez az év is hamarosan lecseng, s nemsokára vidáman dalolgatjuk a költőnek, „Szisznek" fennebb idézett, vidám sorait. A szeretet ünnepére bizonyára ti is mindannyian készültetek, készítve kedves ajándékokat, meglepetéseket, talán kinek-kinek „személyre szabva". Tőlünk ajándékul csak új kérdéseket kaptok, amelyek diáklapok, ősi kollégiumok, gyönyörű, új templomok, fenyőillatú vidám,vallásos népi hagyományaink világába, végül is önmagunk világához vezetnek el. Oda, ahol boldogan és mindig kibékítően egymásra találhatunk – ahogyan minden évben karácsonykor ez lenni szokott. Izgalommal várjuk válaszaitokat. Karikázzátok be a helyes válaszok betűjét. Vigyázzatok: csak a helyes feleletek pontszámait értékeljük – s ez nem feltétlenül a legmagasabb pontérték! Ne hagyjátok „félrevezetni" magatokat!

Kedves Felfedezők! Kívánunk Mindannyiatoknak Istentől megáldott karácsonyt és boldog új évet!

A válaszok beküldési határideje: **2007. február 1-je.**

Leveleiteket az alábbi címre várjuk:
Fekete Levente
527005 Aita Mare,
Str. Főút 349. jud. Covasna

Forgószél

1. Mi a neve a János Zsigmond Unitárius Kollégium fiatalok számára szerkesztett lapjának?
   - A. Kenyér — 10 pont
   - B. Cipó — 15 pont
   - C. Héthatár — 20 pont

2. Kiben vélték felfedezni a 19. század írói az „erdélyi Schillert"?
   - A. Kriza János — 10 pont
   - B. Brassai Sámuel — 15 pont
   - C. Bölöni Farkas Sándor — 20 pont

3. Melyik marosvásárhelyi téren áll a város II. sz. unitárius egyházközségének december 2-án felszentelt új temploma?
   - A. Kövesdomb tér — 5 pont
   - B. Béke tér — 10 pont
   - C. Dávid Ferenc tér — 15 pont

Tükör

Sorold fel, melyek azok a karácsonyi szokások, amelyeket lakóhelyeden gyakorolnak!

Lapszámunk szerzői: **Adorjáni Gyöngyvér** ny. postatisztviselő (Ürmös), **Benedek Enikő** út- és hídépítő almérnök (Segesvár), **Bíró Barna** lelkész (Városfalva), **Blénessy Jolán** óvónő (Székelyudvarhely), **Csáki Júlia** kereskedő (Székelyudvarhely), **Csép Réka** középiskolás diák (Kolozsvár), **Érsek Zita** (Lasalle, Kanada), **Ferenczi Mária-Magdolna** agrármérnök (Sepsiszentgyörgy), **Kedei Mózes** esperes-lelkész (Székelyudvarhely), **Kovács Mária** teológiai hallgató (Kolozsvár), **Lázár Levente** lelkész (Csokfalva/Szováta), **Mezei Csaba** lelkész (Kolozsvár-Írisz), **Simó Melinda** pszichológus (Homorodjánosfalva), **Szabó László** az UnitárCoop Alapítvány elnöke (Marosvásárhely), **Szabó Rozália** vegyészmérnök (Dicsőszentmárton), **Szén Sándor** lelkész (Siménfalva), **Török István** lelkész (Olthévíz), **Varró Margit** iskolaigazgató (Székelykeresztúr), **Váncsa Csilla** magángazdálkodó (Sepsikőröspatak)

Minden kedves Olvasójának boldog karácsonyt és Isten áldotta, sikeres új évet kíván

az *Unitárius Közlöny* szerkesztősége

Ismertetőjel

Helyezze el a következő szavakat, öt kivételével, a mellékelt hálóban. A megmaradt szavakból a következő vicc poénját állíthatja össze:

Berohan egy férfi a rendőr udvarára, ott csak annak a fia található. Az idegen megkérdezi:

– Hol van apád, kisfiam? Nagyon fontos ügyben kell beszélnem vele.

A gyerek nyugodtan felel:

– Ha olyan fontos, menjen hátra a pajtába, ott van a disznók között, ...!

(A folytatást lásd a rejtvényben.)

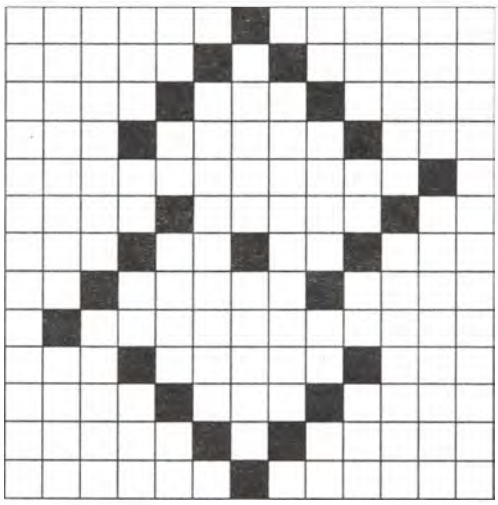

2 betűsek: AU, CZ, ÉS, KÁ, KT, NK, NŐ, OR, PT, RA, SE, TS, ZD, ZJ
3 betűsek: A LŐ, A SÓ, AKÓ, ÁTA, BOB, FID, SAS, SÁS, SÚG, SZK, TOK, VAN, VÁZ
4 betűsek: ÁKOS, AKUT, ÉDES, LATO, MERT, NATO, OKÁD, SZAG, SZEL, TETT, ZSÁK
5 betűsek: APUKA, AZ ALÁ, CSEPŰ, ETETŐ, KELET, KÉRÉS, LAZAC, PARAJ, RÁADÓ, RAJTA, SAPKA, SÓLET, SOROS, SZÚRÓ
6 betűsek: AUKTOR, HABARÓ, MOSLÉK, ZSÓKER
7 betűsek: BUTASÁG, FALAZAT
8 betűsek: APATIKUS, BIZTOSAN, KITÁLALÓ
9 betűsek: BEFEJEZÉS, BEREPÜLÉS, MEGISMERI
11 betűsek: LISZT FERENC, SZÁZALÉKLÁB
13 betűsek: HALÁLOS TAVASZ, KOLORÁDÓBOGÁR

A rejtvényeket Forrai Tibor készítette

A rejtvény-megfejtések beküldési határideje: **2007. február 5-e.** Csak azok vehetnek részt a könyvnyeremény-sorsoláson, akik mindkét rejtvény helyes megfejtését eljuttatják szerkesztőségünkbe. A nyertes nevét 2007 februári lapszámunkban közöljük.

Október rejtvényeink megfejtése: Két aforizma: „A szép mozgás a szem muzsikája"; „A taglejtés a test szónoklata". Jó arány: Van két szép gyermekem, hatból kettő nem is rossz.

Könyvjutalmat nyert **Kiss Károly** hármasfalui olvasónk. Gratulálunk!

Unitárius Közlöny

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőbizottság:
dr. Rezi Elek főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Gyerő Dávid
Kovács István Sándor
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina (Ifjúsági Oldal)

Szedés: **Rezi Éva**
Tördelés: **Ruzsa István**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári
Heltai Gáspár
Unitárius Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927
e-mail:
tamas.jakabffy@unitarius.com

A lapszám megjeleníthető
az Erdélyi Unitárius Egyház
központi honlapján:
www.unitarius.com

Lapterjesztés és adminisztráció:
Szabó Zoltán
A lapok kiszállításával
kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
minden hónap 5-e.
15 napnál régebbi eseményről szóló
olvasói tudósításokat
nem teszünk közzé.
Kéziratokat nem őrzünk meg,
és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket
kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézeteit.

A lapszám megjelenését
a Communitas Alapítvány
támogatta.